

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป :
การศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

นางวิไลลักษณ์ เดชะ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

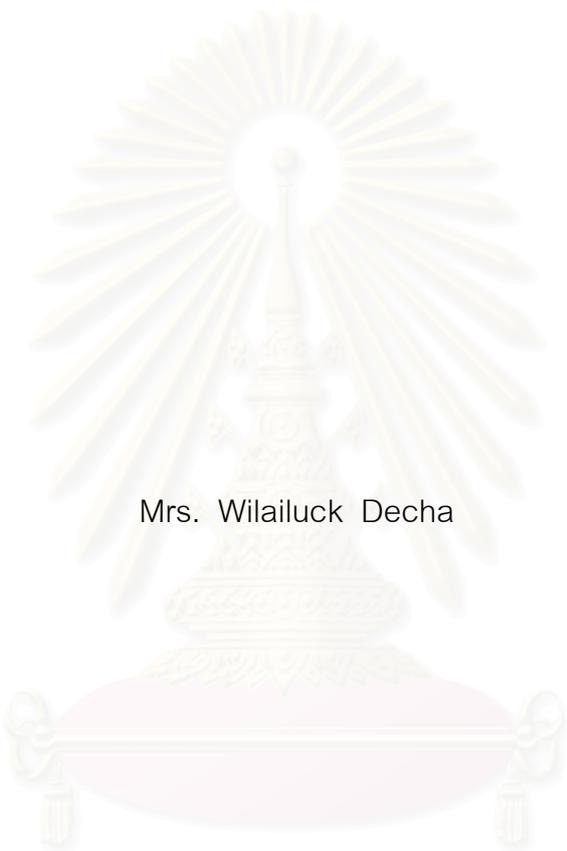
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARATIVE ANALYSIS OF ENGLISH INSTRUCTIONAL MANAGEMENT MODELS
IN SECONDARY SCHOOLS OF BILINGUAL AND GENERAL SCHOOLS :
A QUALITATIVE AND QUANTITATIVE STUDY

Mrs. Wilailuck Decha

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements For the Degree of
Doctor of Philosophy in Educational Research Methodology

Department of Research and Educational Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาและ
โรงเรียนทั่วไป : การศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

โดย

นางวิไลลักษณ์ เดชะ

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิติวงศ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒมนกุล)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเทือง ภูมิภัทราคม)

วิไลลักษณ์ เตชะ: การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
ของโรงเรียนสองภาษา และโรงเรียนทั่วไป : การศึกษาเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ (A COMPARATIVE
ANALYSIS OF ENGLISH INSTRUCTIONAL MANAGEMENT MODELS IN SECONDARY SCHOOLS OF
BILINGUAL AND GENERAL SCHOOLS: A QUALITATIVE AND QUANTITATIVE) อาจารย์ที่ปรึกษา:

ผศ.ดร.ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, อาจารย์ ที่ปรึกษาร่วม: ผศ.ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 432 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา เปรียบเทียบ และสำรวจ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป วิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบผสมผสานโดยระยะแรกเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบ
พหุกรณีศึกษา กรณีศึกษา 2 แห่ง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็น
เลิศ ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสองภาษา 43
โรงเรียน และโรงเรียนทั่วไป 43 โรงเรียน จำนวน 258 คน การสำรวจใช้แบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ
บรรยาย และสถิติทดสอบ ที่

ผลการวิจัย มีดังนี้

1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเป็นเลิศ มีความเชื่อใน
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีหลักการจัดการเรียนการ
สอนเพื่อการสื่อสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ครูผู้สอนจัดทำและ
ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลัก 3 P's คือ ชำนาญเสนอ (Presentation) ชำนาญปฏิบัติ (Practice) และ ชำนาญไปใช้
(Production) โดยสอนด้วยภาษาอังกฤษตลอดชั่วโมง และเน้นการฝึกหลายรูปแบบ และวัดผลจากพัฒนาการและ
ชิ้นงานของนักเรียน การบริหารวิชาการ มีแผนปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้เรียน
ภาษาอังกฤษระดับชั้นละ 3 รายวิชา การจัดชั้นเรียนมีห้องเรียนประจำ แต่ละห้องมีนักเรียน 34-37 คน โรงเรียนจัด
ครูสอนที่เป็นเจ้าของภาษา และส่งเสริมให้จัดทำแผนและเอกสารประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการสอนเสริม
และให้มีการประเมินความสามารถภาษาอังกฤษจากหน่วยงานภายนอก ความสำเร็จของรูปแบบนี้ คือ นักเรียนมีผล
การเรียนภาษาอังกฤษดี มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างโดดเด่น มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ปัญหาคือ
นักเรียนบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบ และครูส่วนใหญ่เป็นครูจ้างสอนบางเวลา

2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติที่ดีเป็นเลิศ มีความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์
คล้ายคลึงกับโรงเรียนสองภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นแบบ 3 P เช่นเดียวกัน กิจกรรมที่เน้นคือการ
มอบหมายงานให้ไปค้นคว้า และวัดผลจากชิ้นงานของนักเรียน ส่วนการบริหารงานวิชาการ มีแผนปฏิบัติงานวิชาการที่
ชัดเจน หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นละ 2 รายวิชา การจัดห้องเรียนให้มี
นักเรียนห้องละ 50-55 คน และให้เดินเรียน ความสำเร็จของรูปแบบนี้ คือ นักเรียนมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดี และ
มีทักษะในการค้นคว้า แก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ ปัญหา คือ มีจำนวนนักเรียนมากต่อห้อง และนักเรียนบางส่วนยังขาด
ความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน

3) จากการเปรียบเทียบ 2 รูปแบบพบความแตกต่างที่หลักสูตร ผู้สอน และผลสำเร็จ กล่าวคือ โรงเรียนสอง
ภาษากำหนดให้มีรายวิชาเรียนภาษาอังกฤษมากกว่าโรงเรียนทั่วไป และมีครูเจ้าของภาษาเป็นผู้สอน ผลสำเร็จ คือ
นักเรียนในโรงเรียนสองภาษามีทักษะทางภาษาอังกฤษดีและกล้าแสดงออกมากกว่าโรงเรียนทั่วไป

4) ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติในปัจจุบันของโรงเรียนสองภาษาและ
โรงเรียนทั่วไปเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ
แต่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยกว่า โรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....
สาขาวิชา.....จิตวิทยาการศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2549.....

ลายมือชื่อผู้คิด.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4684641827: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORD: COMPARATIVE ANALYSIS / ENGLISH INSTRUCTIONAL MANAGEMENT MODELS/ SECONDARY SCHOOLS/ BILINGUAL SCHOOL/ WILAILUCK DECHA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF ENGLISH INSTRUCTIONAL MANAGEMENT MODELS IN SECONDARY SCHOOLS OF BILINGUAL AND GENERAL SCHOOLS : A QUALITATIVE AND QUANTITATIVE STUDIES. THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROF. SIRIPHAN SUWANMANKHA, Ph.D. THESIS CO-ADVISOR: ASSOCIATE PROF. DUANGKAMON TRIWICHITKHUN, Ph.D. 432 pp.

The objectives were to study, compare and survey the models of English Instructional management in secondary of bilingual and general schools. A mixed method research was employed. Starting with a multi case study of 2 secondary schools. One was a good practice bilingual school and the other a good practice general school. Then a survey research of 258 administrators and English teachers in 43 bilingual schools and 43 general schools was collected by a questionnaire and analyzed by description statistics and t-test.

The research findings were as follow:

1) In a good practice bilingual school, the English instructional management model believed in child centered, integrated instruction, and authentic assessment. The objective is to learn English for communication. Teachers plan and conduct the instruction according to 3P's principle. They were presentation, practice and production. The whole period was communicated in English and various exercises were employed. Students' development were evaluated through the students' learning products. The academic action plans were clearly established. The school curriculum required 3 English subjects per level. Each class consisted of 34-37 students in a permanent classroom. Native speaker teachers were arranged and supported to plan and produce teaching and learning materials together with extra activities. The school provided outsource for English ability tests. A great success of this model was students had high English achievement and were able to use English outstandingly. The students were confident and outspoken. Problems were some parts of students lacked of responsibility and a number of teachers were part time positions.

2) In a good practice bilingual school, the model had similar believes, principles and objectives to the bilingual school. Though the 3 P's instruction was used, the teachers emphasized on searching assignment and evaluated from students' learning products. The school provided a clear academic action plan. The school curriculum required 2 English subjects per level. There were 50-55 students per class. The success of this model was that students had good learning achievement, critical thinking and problem solving skills. Problems were parts of students had low responsibility and intention, and the class size was too large.

3) The two models were different in curriculum, teachers, and success. The bilingual school required more English subjects than the general school. Also, the school can provide native speaker teachers and its students had better English skill, and more confidence than students in general school.

4) The administrators and English teachers in bilingual school and general school indicated that their practice was along the English instructional management model of the bilingual school but at a lower level practice.

Department Educational Research and Psychology

Field of study Educational Research Methodology

Academic year 2006

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

Siriphan Suwanmankha
Duangkamon Triwichitkhun

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบบูชาพระคุณครู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา อย่างสูงสุดที่เมตตา เอื้ออาทร ให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอกราบขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงมล ไตรวิจิตรคุณ ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ให้ความเมตตา ดูแล เอาใจใส่ ให้โอกาสในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ และให้คำปรึกษาที่ทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิตติวงศ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ความเมตตา เอาใจใส่ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเทือง ภูมิภักทราคม และรองศาสตราจารย์ สุมิตรา อังวัฒนากุล คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อชี้แนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย และเพิ่มคุณค่ากับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ วิชุดา กิจธรรรม และพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกคนที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจตลอดการศึกษาที่ผ่านมา

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอขอบพระคุณบิดาและมารดาและครอบครัวที่เสียสละความสุขส่วนตัว ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

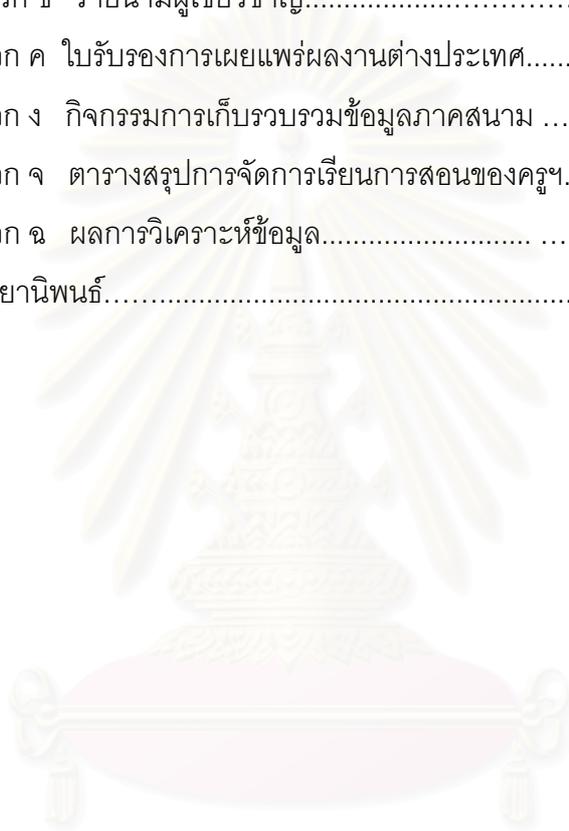
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	7
1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.....	7
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	11
3. มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	16
4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	17
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนปกติทั่วไป.....	23
ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.....	26
1. แนวคิดการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	26
2. ขอบข่ายของงานวิชาการโรงเรียน.....	32
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทั่วไป.....	40
ตอนที่ 3 โรงเรียนสองภาษา.....	43
1. แนวคิดและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสองภาษา.....	43
2. พัฒนาการการจัดการศึกษาของโรงเรียนสองภาษา.....	44

	หน้า
3. หลักการดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษา.....	45
4. ผลการดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษา.....	48
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสองภาษา.....	54
ตอนที่ 4 เทคนิคการวิจัย.....	59
1. การวิจัยแบบผสมผสาน.....	59
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	66
3. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	74
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	75
ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ: กรณีศึกษา.....	75
ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ: การสำรวจ.....	86
บทที่ 4 บริบทของกรณีศึกษา.....	90
ส่วนที่ 1 กรณีศึกษาที่ 1: โรงเรียนสองภาษา	90
ส่วนที่ 2 โรงเรียนปกติทั่วไป.....	94
บทที่ 5 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	99
ตอนที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา.....	99
1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ	99
2. สภาพการบริหารงานของผู้บริหาร.....	134
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน สองภาษา.....	184
ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนปกติทั่วไป...	196
1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ.	196
2. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป.....	233
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนปกติทั่วไป..	284
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของ โรงเรียนภาษาและโรงเรียนปกติทั่วไป.....	297

บทที่ 6 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ.....	309
บทที่ 7 สรุปและอภิปรายผล.....	364
รายการอ้างอิง.....	381
ภาคผนวก.....	384
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	385
ภาคผนวก ข รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	400
ภาคผนวก ค ใบรับรองการเผยแพร่ผลงานต่างประเทศ.....	402
ภาคผนวก ง กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม	404
ภาคผนวก จ ตารางสรุปการจัดการเรียนการสอนของครู.....	411
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	429
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	432

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	8
2.2	ความหมายของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละสาระ ของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	13
2.3	ขอบเขต ลำดับความสัมพันธ์ และความต่อเนื่อง มาตรฐานการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ช่วงชั้นที่ 4.....	15
2.4	สรุปสาระสำคัญของรูปแบบต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	22
3.1	แผนการศึกษาภาคสนามโรงเรียนสองภาษา (โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์).....	78
3.2	กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามช่วงชั้นที่ 3 ของทั้ง 2 กรณีศึกษา...	83
3.3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่ต้องการ.....	86
3.4	จำนวน และร้อยละ ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากโรงเรียน ผู้บริหาร และครู.....	89
5.1	ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ม.1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547.....	104
5.2	สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 1 โรงเรียนสองภาษา.....	107
5.3	ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ม.2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547.....	115
5.4	สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 2 โรงเรียนสองภาษา.....	119
5.5	ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ม.3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547.....	125
5.6	สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 3 โรงเรียนสองภาษา.....	128
5.7	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โรงเรียนสองภาษา.....	130
5.8	โครงสร้างหลักสูตร ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์(โครงการโรงเรียนสองภาษา).....	144
5.9	โครงสร้างหลักสูตรช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กลุ่มสาระ ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์(โครงการโรงเรียนสองภาษา) ปีการศึกษา 2547.....	145
5.10	โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ปีการศึกษา 2547.....	146
5.11	โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ปีการศึกษา 2547.....	147

ตาราง	หน้า
5.12 โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุวัฒน์อุบลรัตน์ ปีการศึกษา 2547.....	152
5.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปี การศึกษา 2547.....	164
5.14 สถิติการสอบเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่มี ชื่อเสียง.....	165
5.15 จำนวนนักเรียนที่ได้ทุนไปศึกษาต่างประเทศ.....	165
5.16 การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา.....	177
5.17 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา.....	185
5.18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประจำปี การศึกษา 2546.....	203
5.19 สรุปสภาพรวมการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่1 โรงเรียนทั่วไป.....	205
5.20 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประจำปี การศึกษา 2546.....	212
5.21 สรุปสภาพรวมการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่2 โรงเรียนทั่วไป.....	214
5.22 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปี การศึกษา 2546.....	220
5.23 สรุปสภาพรวมการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่3 โรงเรียนปกติทั่วไป	223
5.24 การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนปกติทั่วไป.....	225
5.25 โครงสร้างหลักสูตรขั้นพื้นฐานโรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ปีการศึกษา 2547.....	239
5.26 โครงสร้างหลักสูตร โครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ปีการศึกษา 2547.....	240
5.27 โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547.....	242
5.28 โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2547.....	243
5.29 โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547.....	244
5.30 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	254
5.31 งาน/โครงการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(อังกฤษ) ประจำปี การศึกษา 2547.....	256

ตาราง	หน้า
5.32 ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2546...	265
5.33 สถิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อใน สถานศึกษาที่มีชื่อเสียง.....	266
5.34 การบริหารงานของผู้บริหารทั่วไป.....	276
5.35 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป.....	285
6.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู.....	310
6.2 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ ด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์.....	312
6.3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ด้านการดำเนินการ การจัดการเรียนการสอน.....	313
6.4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ ด้านความสำเร็จ.....	316
6.5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ด้านปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข.....	317
6.6 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา.....	319
6.7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์.....	321
6.8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการปฏิบัติ ด้านการ ดำเนินการบริหารงานวิชาการ.....	323
6.9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความสำเร็จ.....	331
6.10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข.....	332
6.11 สรุปสภาพการปฏิบัติของครูและผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาตามกรอบ 4 ด้าน.....	334
6.12 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูโรงเรียนทั่วไป.....	335
6.13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์.....	337
6.14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านการดำเนินการ จัดการจัดการเรียนการสอน.....	338
6.15 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ ด้านความสำเร็จ.....	340

ตาราง	หน้า
6.16 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ด้านปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข.....	342
6.17 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป.....	344
6.18 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์.....	346
6.19 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านการดำเนินการ บริหารวิชาการ.....	349
6.20 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ด้านความสำเร็จ.....	356
6.21 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข.....	358
6.22 สรุปสภาพการปฏิบัติของครู และผู้บริหารโรงเรียนทั่วไปตาทกรอบ 4 ด้าน..	359
6.23 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียน สองภาษา และโรงเรียนทั่วไป.....	360
6.24 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร โรงเรียนสองภาษา และโรงเรียนทั่วไป.....	361

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมมนุษย์ในปัจจุบันเป็นสังคมของข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางการสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้มีการเชื่อมโยงติดต่อกันในทุก ๆ ด้าน เครื่องมือที่สำคัญที่จะใช้ในการติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลกคือ ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งในปัจจุบันกำลังกลายเป็นภาษาของโลก (global language) ภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นแต่เพียงเครื่องมือของการสื่อสารของโลกเท่านั้น แต่ยังเป็นภาษาของความคิดทางวิชาการ งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาทางเทคโนโลยี การเจรจาและการค้าระหว่างประเทศ และความบันเทิง (Srisa-An, 1998)

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษ ในส่วนทางด้านของพ่อแม่ พ่อแม่ที่พอมือฐานะได้ส่งบุตรหลานไปศึกษาในต่างประเทศ บางคนก็ส่งเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย แต่จากผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยทำให้ผู้ปกครองหลายคนไม่สามารถส่งบุตรหลานไปศึกษาในต่างประเทศ หรือในโรงเรียนนานาชาติที่มีค่าเล่าเรียนสูงใกล้เคียงกับการเรียนในต่างประเทศได้เหมือนเดิม

ในส่วนของกรมสามัญศึกษา (เดิม) ได้พยายามพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดมา เนื่องจากมีตัวบ่งชี้หลายตัวที่แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ เช่น ผลจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือ จีเอที (GAT) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการทดสอบความถนัดทางการเรียน หรือ เอสเอที (SAT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คะแนนการสอบแห่งชาติ (National Test : NT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ผลการสอบ TOEFL ของนักเรียนไทยที่ได้ค่าเฉลี่ยเพียง 489 ตามหลังประเทศกัมพูชา และเวียดนาม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) และคะแนนการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งผลการประเมินความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 15,000 คน ใน 80 พื้นที่การศึกษาของ 30 จังหวัดท่องเที่ยว ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าครูมีความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยจัดกลุ่มได้ดังนี้ อยู่ในระดับต้น ๆ หรือ อ่อน ประมาณ 75% ในระดับกลาง 15% และระดับสูงหรือเก่ง 10% โดยจากคะแนนเต็ม 100 มีผู้สอบได้คะแนนสูงสุด 91 คะแนน และต่ำสุด 2 คะแนน (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 24 มีนาคม 2547) และเมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาที่ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และต้องถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา

ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) และการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (มาตรา 10 วรรคท้าย) (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสองภาษาจึงเป็นทางเลือกใหม่ในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองนักเรียนที่มีความต้องการและมีศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ และเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน

โรงเรียนสองภาษาได้เริ่มเกิดขึ้นในภาคเอกชนก่อน โดยในปี พ.ศ. 2538 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ริเริ่มโครงการโรงเรียนสองภาษาในโรงเรียนเอกชน ซึ่งในระยะแรกใช้ชื่อว่า โครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ โดยโรงเรียนที่ได้รับการอนุญาตให้ดำเนินการได้ 3 โรงเรียนแรก คือ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา และโรงเรียนอุดมศึกษา โครงการนี้ได้รับการตอบรับและความนิยมจากสังคมเป็นอย่างดี ทำให้ในปัจจุบันมีโรงเรียนเอกชนที่จัดทำโครงการการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนจำนวนทั้งสิ้น 71 โรงเรียนทั่วประเทศ ทั้งระดับชั้น อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา โดยแบ่งเป็นโรงเรียนประเภทสามัญจำนวน 60 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 37 โรงเรียน และในต่างจังหวัด 23 โรงเรียน และโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา 11 โรงเรียน โดยอยู่ในกรุงเทพ 8 โรงเรียน และต่างจังหวัด 3 โรงเรียน (สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

จากการได้รับความนิยมของโรงเรียนเอกชน และจากความพยายามของกระทรวงที่จะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างทั่วถึง จึงทำให้เกิดโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษขึ้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย เริ่มที่โรงเรียนโยธินบูรณะเป็นโรงเรียนแรก เมื่อปี พ.ศ. 2542 และได้ขยายออกไปตามต่างจังหวัด โดยปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 67 โรงเรียน ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) และได้มีเปิดเพิ่มเติมขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2547

ฉะนั้นในสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีลักษณะเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการจัดเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป 2) รูปแบบจัดการเรียนการสอนแบบพิเศษ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถและทักษะทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปบ้างว่า โรงเรียนสองภาษา โรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน หรือหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ (English Program: EP / Mini English Program: MEP)

เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนสองภาษาเพิ่งดำเนินการมาได้เพียง 6-10 ปี ฉะนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงยังมีน้อย และเท่าที่มีนั้นจะเป็นการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ เพราะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เพิ่งเกิดขึ้นแต่ได้ขยายตัวออกไป

อย่างรวดเร็วทำให้เกิดข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลว่าจะเป็นอย่างไร และขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปรใด (สุทธิพงษ์ ยงค์มมล, 2543) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (นิพัทธา รสจันทร์, 2543) การประเมินโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา (อุทุมพร ชื่นวิญญา, 2545) และการวิจัยเพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (พุทธรักษ์ จินดาโรจน์, 2546) แต่การวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในส่วนของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในส่วนของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปว่าเป็นอย่างไร มีหลักการ แนวคิด ความเชื่อ การดำเนินการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร และการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนเป็นอย่างไร มีสภาพความสำเร็จ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขอะไรบ้างนั้นยังไม่มีนักวิจัยท่านใดศึกษาไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นดังกล่าวทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและของผู้บริหารของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท คือโรงเรียนสองภาษา และโรงเรียนทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทและประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศ

คำถามวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา และโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศเป็นอย่างไร มีความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ การดำเนินการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นอย่างไร มีสภาพความสำเร็จเป็นอย่างไร มีอะไรเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
2. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนโรงเรียนสองภาษา และโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศเป็นอย่างไร มีความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ การดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างไร มีสภาพความสำเร็จเป็นอย่างไร มีอะไรเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
3. โรงเรียนสองภาษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นอย่างไร ขณะเดียวกันโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นอย่างไร
4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในเรื่องเกี่ยวกับ 1) ความเชื่อ

หลักการ วัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
3) สภาพความสำเร็จและปัจจัยความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

5. ในปัจจุบันโรงเรียนสองภาษาส่วนใหญ่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นอย่างไร และส่วนใหญ่ของโรงเรียนทั่วไปเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน

2.2 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

2.3 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

3. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

4. เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ของการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยขั้นตอนแรกเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการศึกษาแบบพหุกรณีศึกษาที่มีการศึกษา 2 บริบท (Multi Case Study) ที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) โดยกรณีศึกษาที่ 1 เป็นโรงเรียนสองภาษา (English Program: EP) ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (best practice)

ส่วนกรณีศึกษาที่ 2 เป็นโรงเรียนแบบทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ และกรณีศึกษาทั้ง 2 อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา 1 กรุงเทพมหานคร

2. การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการ 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษประกอบด้วย 1) รูปแบบการบริหารจัดการของผู้บริหาร 2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ซึ่งทั้งสองส่วนมีองค์ประกอบที่เหมือนกัน 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการ 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

4. การศึกษาครั้งนี้ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการศึกษาพหุกรณีนั้น เป็นการศึกษาในช่วงภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2547 ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงสำรวจในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. โรงเรียนสองภาษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน โดยมีการสอนภาษาอังกฤษเป็นสื่อตั้งแต่ 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระ (English Program: EP)

2. โรงเรียนทั่วไป หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง เคাঁโครงที่ใช้เป็นหลักและแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของโรงเรียน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะครอบคลุม 4 ประเด็น คือ 1) ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการ 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะประกอบไปด้วยการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน และการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

4. การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน หมายถึง การปฏิบัติงาน ต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนตามกรอบ 4 ด้าน คือ 1) การจัดชั้นเรียน 2) การเตรียมการสอน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การวัดผลประเมินผล

5. การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร หมายถึง การบริหารงานวิชาการตามกรอบ 6 ด้าน คือ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้าน

วิชาการ 5) การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน 6) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการงานวิชาการ

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ หรือหัวหน้าโครงการโรงเรียนสองภาษา (English Program: EP)

6. ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง ครูไทย หรือครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรของโรงเรียน

7. วิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง วิชาที่จัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้รูปแบบและสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารและครูผู้สอนสำหรับโรงเรียนสองภาษา เพื่อผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสองภาษาอื่นๆ หรือโรงเรียนที่มีโครงการจะจัดการเรียนการสอนแบบโรงเรียนสองภาษา หรือโรงเรียนทั่วไป ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงาน การพัฒนาปรับปรุง และการแก้ไขปัญหา

2. ทำให้ได้รูปแบบและสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารและครูผู้สอนสำหรับโรงเรียนทั่วไป เพื่อผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนทั่วไปอื่นๆ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงาน การพัฒนาปรับปรุง และการแก้ไขปัญหา

3. ทำให้ได้สารสนเทศเพื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบได้นำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อประโยชน์ต่อกิจการวิจัยอื่น ๆ ที่จะทำวิจัยโดยใช้รูปแบบดังกล่าวต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยศึกษาทั้งในส่วนของผู้บริหารและครูผู้สอน และศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช

2544

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ตอนที่ 3 โรงเรียนสองภาษา

ตอนที่ 4 เทคนิคการวิจัย

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 สามารถสรุปสาระสำคัญได้เป็น 6 ข้อ ดังนี้

1.1 จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข ความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ข้อ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ดังต่อไปนี้

1.1.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

1.1.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

1.1.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

1.1.4 มีทักษะกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำรงชีวิต

1.1.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

- 1.1.6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
- 1.1.7 เข้าใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 1.1.8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทراثยกกรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- 1.1.9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ไว้สำหรับแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และได้กำหนดให้นักเรียนต้องเรียน 800 – 1200 ชั่วโมง โดยภาพรวมของโครงสร้างแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)	ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)	ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)	ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)
	<----- การศึกษาภาคบังคับ ----->		<----- การศึกษาขั้นพื้นฐาน ----->	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม				
1. ภาษาไทย (5 สาระ 6 มาตรฐาน)	●	●	●	●
2. คณิตศาสตร์ (6 สาระ 19 มาตรฐาน)	●	●	●	●
3. วิทยาศาสตร์ (8 สาระ 13 มาตรฐาน)	●	●	●	●
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (4 สาระ 12 มาตรฐาน)	●	●	●	●
5. สุขศึกษาและพลศึกษา (5 สาระ 6 มาตรฐาน)	■	■	■	■
6. ศิลปะ (3 สาระ 6 มาตรฐาน)	■	■	■	■
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี (5 สาระ 6 มาตรฐาน)	■	■	■	■
8. ภาษาต่างประเทศ (4 สาระ 8 มาตรฐาน)	■	■	■	■
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 1,000-1,200 ชม.	ประมาณปีละ 1,200 ชม.

หมายเหตุ ● สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างฐานการคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา

■ สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน

▲ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาตามศักยภาพ

(ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

จากตาราง 2.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี แบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1-4 ช่วงชั้นละ 3 ปี ในส่วนของการศึกษาภาคบังคับแบ่งออกเป็น 3 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยทุกช่วงชั้นประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ 1-4 เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักที่สถานศึกษาต้องใช้เพื่อสร้างฐานการคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา ส่วนกลุ่มสาระที่ 5-8 เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้เสริมที่สถานศึกษาต้องใช้เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 และพัฒนาตนตามศักยภาพ

1.3 การจัดหลักสูตรและเวลาเรียน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และระดับพัฒนาการของผู้เรียน และต้องจัดให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นช่วงชั้นสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ ต้องจัดโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสำรวจความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้ และสามารถพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว ความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำรงชีวิตได้ โดยการจัดจะต้องให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและทักษะในการดำรงชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตัวและชุมชนได้ มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ

สำหรับการจัดเวลาเรียน หลักสูตรให้ความยืดหยุ่นในการจัด โดยสถานศึกษาสามารถจัดได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี โดยช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณวันละ 5-6 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียนสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลาให้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อและจัดรายวิชาอาชีพหรือโครงการอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

1.4 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้สำหรับแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการกำหนดนี้ได้กำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นที่จะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ ในส่วนสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษากำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสม ในส่วนของวิชาภาษาอังกฤษประกอบด้วย 4 สาระ 8 มาตรฐาน

1.5 การจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้และในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

นอกจากนี้ในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสาระการเรียนรู้ควรพยายามนำเนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำหรับแนวการจัดการเรียนรู้สำหรับช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ขวนคิด ขวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

1.8 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตร

การวัดผลประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสถานศึกษา และระดับชาติซึ่งการวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย การวัดผลประเมินผล 1) รายชั้นปีหรือระดับชั้นเรียน และ 2) ช่วงชั้น ซึ่งการวัดผลประเมินผลรายชั้นปีเป็นการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนระหว่างเรียนในชั้นปีนั้น ส่วนการประเมินผลช่วงชั้น เป็นการประเมินผลการเรียนและพัฒนาการของผู้เรียนปลายปีหรือปลายภาค และเมื่อสิ้นสุดช่วงชั้น ส่วนการวัดผลประเมินผลระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับชาติ ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

สำหรับเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้เรียนสามารถจบหลักสูตรการศึกษาได้ 2 ช่วง คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่า จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่า จบการศึกษาระดับพื้นฐาน สำหรับเกณฑ์การจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียน ต้องผ่านการประเมินการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ ต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

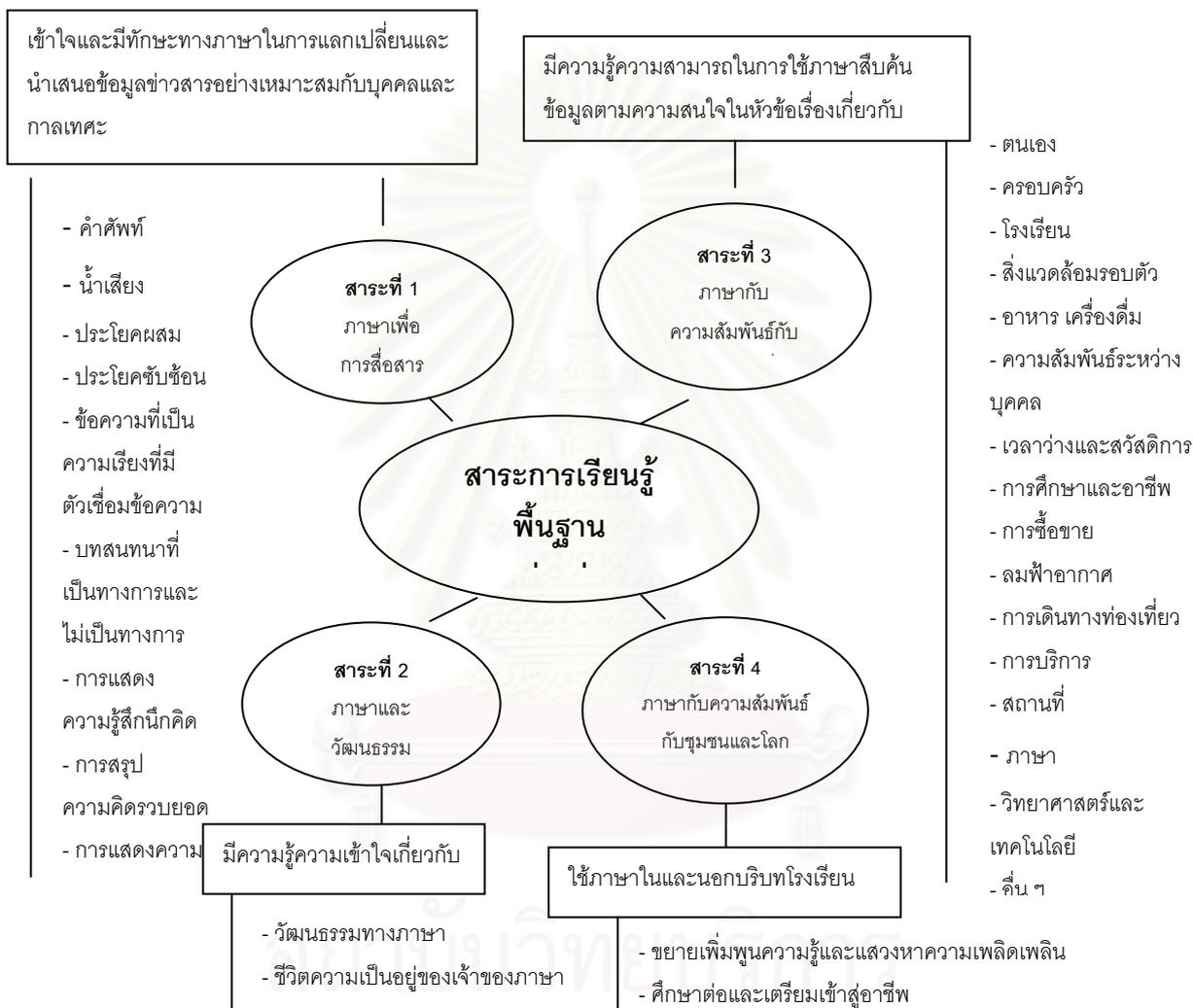
2.1. วิสัยทัศน์และเป้าหมาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ 5 ประการ คือ

- 2.1.1 ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2.1.2 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ
- 2.1.3 ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษแสวงหาความรู้เพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
- 2.1.4 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมหลากหลายของประชาคมโลก
- 2.1.5 ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมตามจุดหมายของหลักสูตร

2.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย 4 สาระ (Strands) ได้แก่ 1) ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communications) 2) ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures) 3) ภาษากับความสัมพันธืกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections) 4) ภาษากับความสัมพันธืกับชุมชนโลก (Communities) ซึ่งมโนทัศน์สำคัญของแต่ละสาระประมวลไว้ในแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 ผังมโนทัศน์ของสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาต่างประเทศ

(ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

เพื่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน จึงได้กำหนดมาตรฐานของแต่ละสาระไว้ มีจำนวน 8 มาตรฐาน ดังเสนอไว้ในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ความหมายของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละสาระ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ

สาระ/ความหมาย	ความหมายของมาตรฐานการเรียนรู้
<p>สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึงความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงแค่การจดจำคำศัพท์และรูปประโยคในภาษา นักเรียนต้องเข้าใจได้คล่อง เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และตระหนักถึงวิธีการที่จะนำภาษาและวัฒนธรรมไปใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม</p>	<p>มาตรฐาน ต.1.1 Interpretative Mode คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจและตีความการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศทั้งการพูดและการเขียนในหัวข้อที่หลากหลาย</p> <p>มาตรฐาน ต.1.2 Interpersonal Mode คาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารโดยตรงระหว่างบุคคลเพื่อการสังสรรค์ในสังคมทั้งในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น และการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์</p> <p>มาตรฐาน ต.1.3 Presentational Mode คาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถนำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนที่ผ่านทางสื่อต่าง ๆ</p>
<p>สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures) ภาษาและวัฒนธรรม หมายถึง การรับรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เป็นการทำให้ นักเรียนตระหนักถึงทัศนคติของชาติอื่น ๆ รวมทั้งวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ รูปแบบพฤติกรรม และเข้าใจอิทธิพลของวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่มีต่อสังคมของเราวัฒนธรรมมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ แนวคิด (Perspectives) การปฏิบัติ (Practices) และผลผลิต (Products) ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงแนวคิดด้านวัฒนธรรม นักเรียนจะมีโอกาสได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของตน หลังจากได้ศึกษาภาษาและวัฒนธรรมของชนชาติอื่น</p>	<p>มาตรฐาน ต. 2.1 Nature of Language and Practices คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจธรรมชาติของภาษาและแสดงความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับแนวคิดของวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา</p> <p>มาตรฐาน ต. 2.2 Concept of Culture and Products คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจความคิดรวบยอดด้านวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับแนวคิดทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา</p>
<p>สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections) เนื่องจากเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นแหล่งความรู้ที่มีค่า เพราะฉะนั้นการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จะช่วยเสริมความรู้ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ในขณะที่กำลังฝึกฝนภาษาต่างประเทศ</p>	<p>มาตรฐาน ต. 3.1 Reinforcement and Acquisition คาดหวังว่า นักเรียนจะใช้ภาษาต่างประเทศเสริมและแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นเพิ่มเติม รวมทั้งรู้ข้อมูลและจดจำประเด็นชัดที่ปรากฏ โดยอาศัยทั้งภาษาและวัฒนธรรม</p>
<p>สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก (Communities) เป็นสาระที่เกี่ยวกับการที่นักเรียนสามารถนำประสบการณ์จากภายนอกโรงเรียน มาใช้ในโรงเรียนและนำความรู้ที่ได้รับในโรงเรียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p>	<p>มาตรฐาน ต. 4.1 Learning and Enrichment คาดหวังว่า นักเรียนจะใช้ภาษาภายในและภายนอกบริบทโรงเรียน รวมทั้งใช้ภาษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ขยายความรู้และความเพลิดเพลิน เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>มาตรฐาน ต. 4.2 Careers คาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถสำรวจตัวเองและเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพซึ่งใช้ภาษาเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ</p>

(ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

2.2.3 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นตัวบ่งชี้การเรียนรู้ที่คาดหวังที่จะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อเรียนจบแต่ละช่วงชั้น ตามมาตรฐานการเรียนรู้ องค์ประกอบที่สำคัญที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานช่วงชั้นมี 2 ส่วน คือ ทักษะ/กระบวนการ ที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติ (Performance) และ เนื้อหา (Content) มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นจึงเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ว่า นักเรียนทุกคนควรรู้อะไร และสามารถทำอะไรได้ เป็นการให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากมาตรฐานการเรียนรู้ และระบุนกรอบเนื้อหา สำหรับครูผู้สอนนำไปจัดทำสาระการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนบรรลุระดับประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จำนวนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นแต่ละช่วงชั้นจะมีจำนวนไม่เท่ากัน สำหรับ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีจำนวน 27 มาตรฐานช่วงชั้น ดังตารางที่ 2.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.3 ขอบเขต ลำดับความสัมพันธ์และความต่อเนื่อง มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
4 ช่วงชั้น

ช่วงชั้น			ช่วงชั้นที่ 1			ช่วงชั้นที่ 2			ช่วงชั้นที่ 3			ช่วงชั้นที่ 4			
			ป1	ป2	ป3	ป4	ป5	ป6	ม1	ม2	ม3	ม4	ม5	ม6	
สาระที่ 1	มฐร. ต 1.1	มฐร. 1													
		มฐร. 2													
		มฐร. 3													
		มฐร. 4													
มฐร. ต 1.2	มฐร. 1	มฐร. 1													
		มฐร. 2													
		มฐร. 3													
		มฐร. 4													
มฐร. ต 1.3	มฐร. 1	มฐร. 1													
		มฐร. 2													
		มฐร. 3													
		มฐร. 4													
สาระที่ 2	มฐร. ต 2.1	มฐร. 1													
		มฐร. 2													
	มฐร. ต 2.2	มฐร. 1	มฐร. 1												
			มฐร. 2												
			มฐร. 3												
			มฐร. 4												
		มฐร. 5													
สาระที่ 3	มฐร. ต 3.1	มฐร. 1													
		มฐร. 2													
		มฐร. 3													
สาระที่ 4	มฐร. ต 4.1	มฐร. 1													
		มฐร. 2													
	มฐร. ต 4.2	มฐร. 1	มฐร. 1												
			มฐร. 2												
		มฐร. 3													
		มฐร. 4													
รวม 4 สาระ	8 มาตรฐาน	28 มาตรฐาน ช่วงชั้น	22			24			27			28			

(ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

3. มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (พ.ศ. 2549-2553) มีทั้งหมด 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านครู และ ด้านผู้บริหาร (สมศ., 2542) ดังนี้

3.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และลักษณะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีลักษณะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.2 มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 8 ครูมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ในปัจจุบันมีรูปแบบและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลากหลายด้วยกัน ซึ่งแต่ละรูปแบบและแนวคิดเหล่านั้นช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ผู้สอน ทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รูปแบบและแนวคิดที่เป็นใช้กันแพร่หลายมี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ดังนี้

- 4.1 รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 4.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
- 4.3 รูปแบบการเรียนรู้จากการทำโครงการ
- 4.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา
- 4.5 รูปแบบการสอนภาษาเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ

4.1 รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)

การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้

ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น เนื้อหาที่สอนจะเป็นภาษาในชีวิตประจำวัน การเรียนที่มีความหมาย และทักษะสัมพันธ์ โดยมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) เป็นขั้นที่ครูจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป รวมทั้งวิธีการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นด้าน การออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์

2) ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะได้เรียนรู้ไปใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกแบบควบคุม หรือชี้แนะ (Controlled Practice/ Directed Activities) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก ไปสู่การฝึกแบบค่อย ๆ ปล่อยให้ทำเองมากขึ้น เป็นแบบกึ่งควบคุม (Semi-Controlled) การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่ก็มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้น ๆ ด้วยเช่นกัน ในการฝึกนั้นครูผู้สอนจะเริ่มจากการฝึกปากเปล่า ซึ่งเป็นการพูดตามแบบง่าย ๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ไป สถานการณ์เหล่านี้จะเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นภายในห้องเรียน เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้อาจตรวจสอบ

ความเข้าใจด้านความหมายได้ต่อจากนั้นจึงให้ฝึกด้วยการเขียนเพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้

3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) เป็นขั้นสำคัญที่สุด เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไปมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือเป็นสถานการณ์ที่จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระ ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่พบในชีวิตจริง ถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริง

ในการวัดผลประเมินผลจะวัดและประเมินทักษะในการสื่อสารโดยเน้นที่ความคล่องแคล่วและความถูกต้อง

4.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrate Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดจากวิชาต่าง ๆ และประสบการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ช่วยให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้จากวิชาหนึ่งไปยังวิชาที่นำมาผสมผสาน เป็นการส่งเสริมให้มีการขยายโลกทัศน์และวิสัยทัศน์ให้กว้างขวางขึ้น ตอบสนองความสามารถทางพหุปัญญาของผู้เรียน (Multiple Intelligence) และตอบสนองต่อความสามารถที่จะแสดงออกทางอารมณ์ (Emotion Intelligence) นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริงและสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ จนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถจัดได้หลายรูปแบบได้ดังนี้

4.2.1 บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)

4.2.2 บูรณาการแบบขนาน (Parallel)

4.2.3 บูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary)

4.2.4 บูรณาการแบบข้ามวิชาหรือเป็นคณะ (Transdisciplinary)

ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ไม่ว่าจะ เป็นแบบใดก็ตามควรจะต้องคำนึงเรื่องต่อไปนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานกลุ่มด้วยตนเอง โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมกลุ่มลักษณะต่าง ๆ ที่หลากหลายในการเรียนการสอน และให้ผู้เรียนลงมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างแท้จริง
- 3) จัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติจริง สอดคล้องและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

- 4) จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกล้าคิดกล้าทำ
- 5) ปลูกฝังจิตใจ ค่านิยม และจริยธรรมที่ถูกต้องดีงาม

ในการวัดผลประเมินผลพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การปฏิบัติงานกลุ่ม ผลการเรียนรู้

4.3 รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning)

เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้า ทำร่วมกัน เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งผู้เรียนต้องการศึกษา แล้วดำเนินการศึกษาภายในเวลาที่ตกลงกันได้ จนได้ผลออกมาตามที่ตั้งจุดประสงค์ไว้

วิธีการสอนสำหรับรูปแบบการสอนนี้ เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจัดอยู่ในแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำโครงการต้องเริ่มจากผู้เรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติ หาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีครูผู้สอนคอยช่วยเหลือ กระตุ้น แนะนำ ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดจนได้ผลงานออกมา แล้วจัดทำรายงาน วิธีการดำเนินงานและเสนอผลงาน

การทำโครงการมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเลือกหัวข้อและวิธีการดำเนินการด้วยตนเอง ได้เชื่อมโยงองค์ความรู้กับชีวิตจริง โดยนำความรู้ที่ได้จากห้องเรียนไปประยุกต์ใช้หรือปฏิบัติจริง และได้พัฒนาความรับผิดชอบ โดยให้เสรีภาพในการคิดและการทำ กำหนดภาระงาน และการดำเนินงานเอง ซึ่งการเรียนการสอนที่ใช้โครงการมีลักษณะเด่น คือ มุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้เนื้อหามากกว่าเป้าหมายด้านภาษา มีลักษณะมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แม้ครูผู้สอนจะมีบทบาทในการสนับสนุน และเสนอแนะตลอดกระบวนการ มีลักษณะการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากกันและกัน และนำไปสู่การบูรณาการที่แท้จริงทั้งด้านทักษะและกระบวนการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงภาระงานในชีวิตจริง และจบลงด้วยผลงานในตอนท้าย ซึ่งสามารถให้คนอื่นรับรู้ มีส่วนร่วมได้ ทำให้โครงการเป็นสิ่งที่มีความหมายที่แท้จริง ทั้งยังมีการปรับกระบวนการในระหว่างดำเนินการ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างคล่องแคล่ว และความถูกต้องชัดเจน ในแต่ละช่วงของการทำโครงการ นอกจากนี้การเรียนจากโครงการยังเป็นสิ่งจูงใจ กระตุ้น และท้าทาย มีผลดีต่อการสร้างความเชื่อมั่น การรู้คุณค่าของตนเอง และความเป็นอิสระในการดูแลตนเองและควบคุมไปกับ การพัฒนาทักษะทางภาษา การเรียนรู้เนื้อหา และความสมบูรณ์ทางสติปัญญาของผู้เรียน

การทำโครงการมีขั้นตอนการทำเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ทั้งโครงการแบบเต็มรูปแบบ และแบบกิจกรรมเสริม

โครงการแบบเต็มรูปแบบ (Full-scale Project) มีขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผนในห้องเรียน (Classroom Planning) ครูผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับเนื้อหาและขอบข่ายของโครงการที่จะทำ คาดคะเนเกี่ยวกับภาษาที่ต้องใช้ แนวคิดในการดำเนินการ วิธีการรวบรวมข้อมูล ฯลฯ

2) การดำเนินการทำโครงการ (Carrying out the Project) ผู้เรียนจะดำเนินการตามขั้นตอนในแผนที่วางไว้

3) การทบทวนและติดตามงาน (Reviewing and Monitoring the Work) อภิปรายและประเมินผลย้อนกลับ ทั้งระหว่างและหลังการทำโครงการ ผู้สอนคอยให้คำวิพากษ์วิจารณ์ และเสนอแนะ กลุ่มช่วยกันวิเคราะห์งาน และร่วมกันติดตามผล

โครงการแบบกิจกรรมเสริม (Bridging Activities) มีขั้นตอน ดังนี้

1) วางแผน (Plan) อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาและขอบข่ายโครงการ ผู้เรียนตัดสินใจว่าจะทำงานเดี่ยว คู่ หรือกลุ่มย่อย ใช้ความรู้และความต้องการเฉพาะช่วยในการตัดสินใจ ผู้สอนช่วยในด้านภาษาที่จำเป็นต้องใช้ หรือให้ตัวอย่างโครงสร้าง

2) ปฏิบัติการ (Do) ลงมือปฏิบัติในห้องหรือนอกห้องเรียน ผู้เรียนใช้ทักษะของตนเองในการดำเนินการ

3) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำในห้องเรียน (Share) ผู้เรียนนำเสนอโครงการ เพื่อน ๆ ถามคำถาม และอภิปราย

ในการวัดผลประเมินผลของรูปแบบการเรียนโดยใช้โครงการเป็นฐาน จะวัดจากการวางแผนการทำงาน ความรับผิดชอบ และผลสำเร็จของงาน

4.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา (Content-Based Instruction Curriculum: CBI)

การจัดการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา เป็นการสอนภาษาที่นำเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มาบูรณาการกับจุดหมายของการสอนภาษา กล่าวคือ ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันก็พัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไปด้วย ดังนั้นการเลือกเนื้อหามาให้ผู้เรียนเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะต้องเอื้อต่อการบูรณาการการสอนภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ สามารถตีความ ประมวลข้อมูลจากเรื่อง และพัฒนาการเขียนเชิงวิชาการที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Learning)

การจัดการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา ครูผู้สอนสามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกแก่นสาระ (Selecting the Theme) ครูผู้สอนจะต้องเลือกหัวเรื่อง (Topic) ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และเลือกหัวข้อย่อย (Sub-Topic) ที่สัมพันธ์กัน นอกจากนี้

จะต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนด้วย ครูผู้สอนสามารถเลือกรื่องจากรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ซึ่งจะเป็นการบูรณาการด้วย

ขั้นที่ 2 การเลือกสื่อการสอนหรือบทเรียน (Selecting the Material or the Text) เป็นขั้นตอนที่สำคัญเพราะเนื้อหาจะต้องทำให้ผู้เรียนสนใจ และสามารถที่จะใช้ฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดในระดับสูงได้ เช่น การตีความ หรือสังเคราะห์ข้อมูล หรือแยกประเด็นความเห็นออกจากข้อเท็จจริง สามารถเห็นภาพตามคำบรรยาย สามารถระบุความเป็นเหตุเป็นผล โดยใช้โครงสร้างภาษา ฉะนั้นในการเลือกจะต้องเลือกเนื้อหาที่เป็นเรื่องจริง ทันสมัย มีข้อมูลมากพอที่จะให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่าน เขียน ฟัง และพูดได้ เป็นที่สนใจของผู้เรียน มีความยากง่าย ความยาวเหมาะสมกับผู้เรียน บทเรียนหาได้ง่าย เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การสร้างแผนภูมิแสดงเครือข่าย (Web) เมื่อได้เนื้อหาแล้ว จึงกำหนดหัวเรื่อง และหัวเรื่องย่อย เพื่อเจาะลึกเนื้อหาโดยให้มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน รวมทั้งสอดคล้องกับวิชาอื่นในหลักสูตรด้วย

ขั้นที่ 4 การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน (Developing the Instructional Tasks and Activities) ผู้สอนจะใช้เนื้อหาที่เลือกไว้มาเตรียมกิจกรรมการสอนในด้านการสอนศัพท์ และโครงสร้างทางภาษา กิจกรรมการสอนทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งผู้สอนควรสร้างบทเรียนโดยบูรณาการทักษะทั้ง 4 เข้าด้วยกันเหมือนการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ในการประเมินผล ผู้สอนประเมินจากทักษะทางภาษาและเนื้อหาวิชา

4.5 รูปแบบการสอนภาษาเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ (Language for Specific Purpose) รูปแบบการเรียนการสอนภาษาเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ เป็นการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อรับความรู้ศาสตร์อื่น ๆ ทั้งด้านวิชาการ และด้านอาชีพ เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษเพื่องานเลขานุการ ภาษาอังกฤษการโรงแรม ผู้สอนจะต้องสร้างหลักสูตรเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่ต้องการ โดยการสร้างจะต้องมีการวิเคราะห์ลักษณะงานนั้น ๆ เพื่อใช้พิจารณาเลือกความจำเป็นทางภาษาที่ต้องใช้ให้เหมาะกับลักษณะงานนั้น ๆ และกำหนดระดับความสามารถทางภาษาในทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น ภาษาที่ใช้ในการท่องเที่ยว ย่อมใช้ทักษะฟัง พูด มากกว่าอ่าน เขียน เป็นต้น ในการประเมินผลก็จะประเมินเนื้อหาและทักษะเฉพาะด้าน

จากรูปแบบการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปให้เห็นสาระสำคัญ และเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบได้ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 สรุปสาระสำคัญของรูปแบบต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

รูปแบบการจัด การเรียนการสอน	เป้าหมาย	เนื้อหา	วิธีสอน	การวัดผล ประเมินผล
การเรียนการสอน เพื่อการสื่อสาร	ทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน	ภาษาใน ชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ที่มี ความหมาย ทักษะสัมพันธ์	ภาษาเพื่อ การสื่อสาร	ทักษะสื่อสารที่เน้น ทั้งความคล่องแคล่ว และความถูกต้อง
การเรียนการสอน แบบบูรณาการ	การเชื่อมโยงสิ่งที่ เรียนเข้ากับชีวิตจริง และการสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง	ความรู้และทักษะ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์ เชื่อมโยงความรู้และ ทักษะจากวิชาต่างๆ มาใช้ในการ แก้ปัญหา	การมีส่วนร่วมของ ผู้เรียน การปฏิบัติงานกลุ่ม ผลการเรียนรู้
การเรียนการสอน โดยใช้โครงงานเป็น ฐาน	การเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง การเชื่อมโยงองค์ ความรู้กับชีวิตจริง	กิจกรรมต่าง ๆ ใน สถานการณ์จริง วิธี แสวงหาความรู้ และการรวบรวม อย่างเป็นระบบ	การลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ และ งานศึกษาค้นคว้าที่ ทำร่วมกัน	การวางแผนการ ทำงาน ความรับผิดชอบ ผลสำเร็จของงาน
การเรียนการสอนที่ เน้นเนื้อหาวิชา ความรู้ต่าง ๆ (CBI)	ภาษาเพื่อ การสื่อสาร และ ภาษาเป็นเครื่องมือ ในการเรียนรู้	การเชื่อมโยงกับวิชา อื่น ๆ ในหลักสูตร	บูรณาการทักษะ ทางภาษาทั้ง 4 ด้าน	ทักษะทางภาษา และเนื้อหาวิชา
การเรียนการสอน เพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะด้าน	ทักษะและเนื้อหา วิชาชีพเฉพาะด้าน	วิชาการ วิชาชีพ เฉพาะด้าน	ภาษาเพื่อการ สื่อสาร การเรียนรู้ที่ ภาระงานเป็นหลัก	เนื้อหาและทักษะ เฉพาะด้าน

(ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโรงเรียนปกติทั่วไปและโรงเรียนสองภาษาต้องจัดการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะต้องถือเป็น
หลักเพื่อไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาของตนเอง ฉะนั้นโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะ

มีหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งมีหลักการ โครงสร้าง และองค์ประกอบของหลักสูตรตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่จะมีรายละเอียดภายในแตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียน เช่น หลักสูตรกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีอิสระในการจัดทำเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน และชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาชาติ โดยจะต้องได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยในการประเมินรอบที่ 2 ประเมินใน 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอนและด้านผู้บริหาร ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเป้าหมายที่ต้องการ เช่น รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ รูปแบบการเรียนรู้จากการทำโครงการ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา และรูปแบบการสอนภาษาเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป

วนิดา แก่นจันทร์ (2545) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 31 คน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 719 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงาน 1) มีนโยบายให้ใช้แนวการสอนภาษาอังกฤษที่สำนักพิมพ์เอกชนจัดพิมพ์ขึ้น โดยมุ่งให้เด็กรู้จักและคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ 2) มีการเตรียมบุคลากรโดยส่งครูประจำชั้นซึ่งเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษเข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษ 3) มีการจัดบริการสื่อและวัสดุอุปกรณ์ โดยการสำรวจความต้องการของครูผู้สอนและจัดหาให้ 4) มีการนิเทศและติดตามผลแบบไม่เป็นทางการ ระยะเวลาในการนิเทศไม่แน่นอน และนำประเด็นการนิเทศมาพูดคุยในที่ประชุมเพื่อการปรับปรุงในครั้งต่อไป

ด้านการดำเนินงานจัดการเรียนการสอน 1) การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีการจัดมุมหนังสือภาษาอังกฤษ 2) การเตรียมการสอนมีการเขียนแผนการสอนล่วงหน้า 1 สัปดาห์ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีการสอนแบบฟัง-พูดและใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ 4) ใช้สื่อรูปภาพ แบบฝึกหัด และเพลง 5) ประเมินผลโดยการสังเกต 6) ได้รับการนิเทศการสอนแบบไม่เป็นทางการโดยครูใหญ่

ปัญหาที่พบได้แก่ 1) การขาดแคลนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 2) การขาดคุณวุฒิการศึกษาทางการสอนภาษาอังกฤษของครู และ 3) สื่อประกอบการสอนภาษาอังกฤษมีราคาแพง

อรุณี สถิตภาคีกุล (2534) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ประถมศึกษาตามแนวยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสานของมาร์ตัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับใช้สอนนักเรียนระดับประถมศึกษาตามแนวยุทธศาสตร์การสอน ภาษาแบบผสมผสานของมาร์ตัน และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และ คะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น กับการ สอนตามแนวกิจกรรมที่เสนอแนะในคู่มือหนังสือ English Is Fun สำหรับครู บทที่ 1-4 วิธีการ ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการสอน ตอนที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการ สอน และตอนที่ 3 ปรับแก้ไขรูปแบบการสอน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 8 อย่าง ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหาและทักษะที่ต้องการสอน 4) ยุทธศาสตร์การสอน 5) กระบวนการสอน (ทบทวนความรู้เดิม รับสาร สร้างมโนทัศน์ ก่อให้เกิดทักษะ สรุปและวัดผล นำความรู้และทักษะไปใช้) 6) วิธีสอน 7) ขั้นตอนและกิจกรรมการสอน 8) การวัดผลประเมินผล รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่กำหนดให้ และส่วนที่ครูได้เลือกนำวิธีสอนและ กิจกรรมการสอนมาใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน สำหรับผลการนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลอง ใช้ พบว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ได้จริง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.5 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระหว่าง ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองต่างจากกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้น ทักษะการสื่อสาร และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้น ทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย วิธีการรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้วิจัย ได้ใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น โดยจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการสุ่มเลือกแบบ เฉพาะเจาะจง (Purposive random) จำนวน 32 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการ หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ความถี่ ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการสื่อสาร หมายถึง การรับรู้ร่วมกันอย่างมีความหมาย เข้าใจ และมีความหมายตรงกัน ความสามารถในการสื่อความหมายโดยใช้สัญลักษณ์ที่เป็นภาษาถ้อยคำและภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ

2. คุณลักษณะของนักเรียนที่มีทักษะการสื่อสาร คือ มีความสามารถในการรับรู้ และมีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

3. พฤติกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร คือ ด้านนักเรียน กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในตนเอง ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และพยายามและตั้งใจฝึกฝนอยู่เสมอ ด้านครูปลูกฝังและสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาให้เกิดแก่นักเรียน จัดกิจกรรมให้หลากหลาย ได้รับความสนใจและเหมาะสมกับนักเรียน ใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นเครื่องมือในการฝึก และเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการใช้ทักษะการสื่อสาร ด้านผู้ปกครอง ให้ความสนใจ ให้กำลังใจ ช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนภาษา

4. ปัจจัยด้านบริบทที่นักเรียนจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ โดยใช้ทักษะการสื่อสาร คือ ระดับโรงเรียน มีวิสัยทัศน์ นโยบายที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ชัดเจน และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ระดับห้องเรียน มีครูที่มีคุณภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ

5. ปัจจัยด้านกระบวนการที่นักเรียนจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จได้โดยใช้ทักษะการสื่อสาร คือ จัดกิจกรรมที่หลากหลาย จัดกิจกรรมให้สนุกสนานและน่าสนใจ จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ระดับความรู้ทางภาษาของนักเรียน และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และผู้สอนกับชุมชน

6. ปัจจัยด้านผลผลิตที่นักเรียนจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ โดยใช้ทักษะการสื่อสาร คือ มีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ภาษา มีเจตคติที่ดีต่อการสื่อสาร เห็นประโยชน์ของภาษาในการสื่อสาร และนำไปใช้ในชีวิตรจริง และมีการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างมีความสุข

7. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางภาษาตามสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองอย่างสร้างสรรค์ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย โดยเน้นให้นักเรียนปฏิบัติจริง และส่งเสริมให้นักเรียนเห็นแนวทางในการนำภาษาไปใช้ประโยชน์

8. วิธีการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการสื่อสาร คือ วิธีสอนภาษาเพื่อสื่อสารสื่อสาร

9. ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนไม่มีทักษะการสื่อสาร คือ ด้านนักเรียน ไม่กล้าแสดงออก ด้านครู ไม่มีเทคนิคที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้ ด้านโรงเรียน มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญและเหมาะสมในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ ด้านชุมชน ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้

10. แนวทางที่โรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องดำเนินการเพื่อช่วยให้นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษสร้างและพัฒนานวัตกรรมที่มุ่งแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงและพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนปกติทั่วไปในสวนที่เกี่ยวกับครูผู้สอน สรุปได้ 3 ลักษณะ คือ 1) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหาร และครูผู้สอนภาษาอังกฤษของระดับอนุบาล 2) รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา 3) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมุ่งเน้นทักษะการสื่อสาร ฉะนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนปกติทั่วไป และโรงเรียนสองภาษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

1. แนวคิดการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM)

1.1 ความหมาย

การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management หรือ SBM) เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียน (School Council / Board) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543)

1.2 หลักการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2543) ได้สรุปหลักการสำคัญของการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ ดังนี้ คือ

1.2.1 การกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

1.2.2 การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

1.2.3 หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีต การจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลาย บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กานในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมา มีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจากส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริงจึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

1.2.4 หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) คือการให้ส่วนกลางเป็นเพียงผู้กำหนดนโยบายและเป้าหมาย แต่ปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารของตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายวิธี และด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียนน่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดจากส่วนกลาง

1.2.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กกรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหาร และการจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ ในส่วนของโรงเรียนเมื่อมีอิสระในการบริหารตนเอง และการจัดการศึกษาแล้วก็จะต้องแสดงภาระงานที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ต้องได้รับการตรวจสอบในเรื่องคุณภาพ และการควบคุมให้ การจัดการศึกษาได้มาตรฐาน

1.2.6 การพัฒนาระบบสารสนเทศ ในการบริหารตนเองของโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องในการบริหาร และจัดการจะต้องเข้าถึงข้อมูลในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การตัดสินใจมีความถูกต้องและแม่นยำ ฉะนั้นสารสนเทศจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป จึงควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และทันต่อเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว

1.2.7 การพัฒนาความรู้และทักษะ การเปลี่ยนแปลงแนวการบริหารจัดการที่ต้องมีการทำงาน ร่วมกันกับบุคคลหลายฝ่าย การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่บุคคลต่างที่เกี่ยวข้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น

1.2.8 การพัฒนาแรงจูงใจ การกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษาทั้งด้าน วิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไปทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับ สถานศึกษาจะเกิดผลดีได้ก็ต่อเมื่อสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ (Autonomy) เน้นการ กระตุ้นให้เกิดการสร้างแรงจูงใจทั้งภายใน และภายนอก ซึ่งจะช่วยให้หน่วยปฏิบัติเกิดการสร้างพลังใน การปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็ง

1.3 แนวทางการดำเนินงานบริหาร

การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนเอง โดยมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา ในการใช้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการแก้ปัญหา และจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อคุณภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน อย่างไรก็ตามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ได้มีสูตรสำเร็จ หรือรูปแบบกระบวนการบริหารที่สำเร็จรูป แต่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนโดยตรงในการศึกษาเรียนรู้ ลงมือทำ ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนของตน ซึ่งผู้นำคนสำคัญในเรื่องนี้คือผู้บริหารโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้และปรับปรุงพัฒนาจนเป็นลักษณะเฉพาะของตน

แนวทางการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่โรงเรียนอาจจะนำไปปรับใช้ดำเนินการให้เหมาะสมกับโรงเรียนของตนมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1.3.1 วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน

เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้โรงเรียนได้รู้ถึงคุณภาพที่แท้จริงของตนเอง ตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง คือ การมีฐานข้อมูล หรือระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพเป็นปัจจุบัน สามารถเรียกใช้และปรับปรุงได้ตลอดเวลา ฐานข้อมูลยังเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนผู้บริหารและทีมงาน ครู-อาจารย์ ในโรงเรียนได้ใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหา การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.2 กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย

วิสัยทัศน์เป็นเหมือนภาพอนาคตที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น กระบวนการสร้างและสานวิสัยทัศน์ที่จะทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีความผูกพัน มุ่งมั่นและร่วมดำเนินการไปสู่ทิศทางที่ต้องการ จึงมีความสำคัญยิ่ง การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน ในระบบของการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเองที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์คุณภาพของแต่ละมาตรฐานเพื่อการวัดและประเมินผลความก้าวหน้า และความสำเร็จในการดำเนินการของโรงเรียนในแต่ละปี

1.3.3 กำหนดกลยุทธ์ วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ

โรงเรียนเมื่อรู้ว่าตนเองอยู่ที่ไหนและจะไปไหนแล้ว การร่วมกันคิดร่วมวางแผนที่จะไปสู่วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนนั้น ถือว่าเป็นการกำหนดวิธีการที่จะไปสู่เป้าหมาย โรงเรียนจะต้องวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน หรือจัดทำธรรมนูญโรงเรียน

ซึ่งเป็นแผนระยะ 3-5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่จะเป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ในแต่ละปีที่จะไปสู่วิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนจะมีการควบคุมคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

1.3.4 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติต้องการความมุ่งมั่น ผูกพันในการร่วมมือกันดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ การติดตามงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการประเมินและปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบต่อเนื่องจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินการนี้มุ่งเน้นการควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิตที่กำหนด โดยการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานด้านผลผลิตที่กำหนด โดยการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานด้านกระบวนการ และมีครู-อาจารย์ บุคลากร ตลอดจนหลักสูตร สื่อ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่มีคุณภาพมาตรฐานด้านปัจจัย และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจของโรงเรียนและการแสดงภาระงานที่ตรวจสอบได้ของโรงเรียน

1.3.5 ประเมินตนเอง ประเมินภายใน

การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นการแสดงความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของการตัดสินใจอย่างอิสระของโรงเรียน ว่าสามารถจัดการศึกษาได้มีคุณภาพเพียงใด ถือว่าเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของโรงเรียน (Self-Evaluation) หรือการประเมินตนเองของโรงเรียน คือเป็นการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามเป้าหมายของนโยบาย แผนงาน และโครงการ ตลอดจนภาระงานปกติของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานการประเมินของโรงเรียน

การประเมินตนเองที่ดีจะต้องมีกระบวนการวางแผน และการดำเนินงานตามแผน เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นการประเมินประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน การสอนของครู และการบริหารงานของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งถือว่าการประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียนที่กำลังมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ผลผลิตของการประเมินในแต่ละปี คือ รายงานประจำปีที่โรงเรียนจะต้องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

การประเมินตนเองถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการวางแผนซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ความสำเร็จของการประกัน

คุณภาพภายในของโรงเรียนจะอยู่ที่การประเมินตนเองเป็นสำคัญ ที่จะยืนยันคุณภาพของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนทำให้โรงเรียนมั่นใจในประสิทธิผลของการพัฒนาตนเอง ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกจะเป็นเพียงการติดตามและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและเป็นการยืนยันความเที่ยงตรงของการประเมินตนเองของโรงเรียนหรือการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

1.3.6. รายงานประจำปี รายงานการประเมินตนเอง

ในการประเมินผล โรงเรียนอาจจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Study Report: SSR) ที่เสนอผลการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เป็นเอกสารหลักฐานสำคัญสำหรับการประเมินภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ที่คณะกรรมการประเมินคุณภาพจะให้การยืนยันภาพการพัฒนา ให้คำนิยมในส่วนที่พัฒนาด้วยดี และให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่ควรปรับปรุง

1.4 ปัจจัยความสำเร็จ

ในการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ประสบความสำเร็จนั้น ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จได้แก่

1.4.1 มีการกระจายอำนาจให้โรงเรียนอย่างแท้จริง และโรงเรียนมีการกระจายความรับผิดชอบ และอำนาจการตัดสินใจให้ทีมงานต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างทั่วถึง

1.4.2 มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ในการปฏิบัติงานเน้นการทำงานเป็นทีมและการสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ

1.4.3 มุ่งพัฒนาบุคลากร ทั้งการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาคณะกรรมการโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวมทั้งเรื่องการจัดการเรียนการสอนและเรื่องอื่น ๆ ด้วย

1.4.4 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการศึกษา สารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับการวางแผนและการตัดสินใจสั่งการ

1.4.5 ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคือผู้อำนวยการความสะอาด การเป็นผู้นำและผู้สนับสนุน เป็นผู้นำนวัตกรรมเข้าสู่โรงเรียน และเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า

1.4.6 การมีวิสัยทัศน์ร่วมที่ชัดเจน วิสัยทัศน์ต้องเกิดจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียนและรับรู้ร่วมกัน เพราะวิสัยทัศน์คือทิศทางของการบริหารจัดการของโรงเรียน

1.4.7 การให้รางวัล โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรได้รับรางวัลจากกระทรวงศึกษาธิการ อาจได้รับการยกย่องชมเชย หรือการสนับสนุนงบประมาณ

เพิ่มเติม เพื่อให้กำลังใจแก่โรงเรียน โรงเรียนควรรีบบ้างแก่ทีมงานหรือหน่วยงานภายในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้วย

1.5 ปัญหา

สำหรับสิ่งที่จะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1.5.1 เวลา

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ทำให้บุคลากรต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากเวลาทำงานปกติแต่ละวัน โดยเฉพาะการประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ และการทำงานที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น นอกจากนี้การที่โรงเรียนจะปรับเปลี่ยนไปสู่การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เป็นผลต้องใช้เวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป โรงเรียนส่วนใหญ่จะกระตือรือร้นในการจัดทำโครงการ และดำเนินการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ อย่างมากในช่วง 2 ปีแรก แต่เมื่อไม่ปรากฏผลสำเร็จรวดเร็วดังที่คาดหวัง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้

1.5.2. การขาดคุณสมบัติของคณะกรรมการโรงเรียน

คณะกรรมการโรงเรียนได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบสูง แต่บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการบางคนยังขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมอยู่มาก เช่น ขาดความรู้เรื่องการบริหารโรงเรียน ขาดทักษะกระบวนการจัดการ ขาดความชัดเจนในบทบาท เป็นต้น

1.5.3. ความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการและการปฏิบัติ

ผู้ปฏิบัติได้รับมอบอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องที่ไม่ต้องการ เช่น ครูต้องการมีอำนาจตัดสินใจเรื่องหลักสูตรและการสอน แต่บางเขตการศึกษาก็ไม่ได้มอบอำนาจให้โรงเรียนดำเนินการเรื่องนี้อย่างแท้จริง

1.5.4 ความไม่พร้อมและการขาดอิสระในการตัดสินใจ

โรงเรียนบางแห่งถูกกำหนดมาจากหน่วยงานส่วนกลาง เช่น รัฐ หรือเขตการศึกษา ให้นำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในการบริหารโรงเรียน โดยไม่ได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของครู ประกอบกับการขาดแคลนเงินงบประมาณ ระยะเวลาไม่เพียงพอ การอบรมไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาตั้งแต่เริ่มนำแนวคิดการบริหารแบบนี้ไปปฏิบัติแล้วนอกจากนี้ ส่วนกลางยังไม่ได้มอบอำนาจให้โรงเรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารอย่างแท้จริง

1.5.5. การไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องวิชาการเท่าที่ควร

ความล้มเหลวในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานคือการไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องที่เป็นหัวใจของโรงเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน และผลการเรียนของนักเรียนอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่จะไปเน้นเรื่องกิจกรรมพิเศษ การแต่งตั้งกรรมการและอนุกรรมการต่างๆ การออกระเบียบสำหรับการบริหารโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น

2. ขอบข่ายงานวิชาการโรงเรียน

ในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งภาระงานออกเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ 1) กลุ่มงานบริหารวิชาการ 2) กลุ่มงานบริหารงบประมาณ 3) กลุ่มงานบริหารบุคคล 4) กลุ่มงานบริหารบริการ ในส่วนของกลุ่มบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ซึ่งสามารถสรุปได้ 6 ด้าน คือ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 5) การวัดและประเมินผล 6) การประเมินผลการจัดงานวิชาการ (กรมสามัญศึกษา, 2533)

2.1 การวางแผนงานวิชาการ

ในการบริหารงานใด ๆ ก็ตามจำเป็นต้องกระทำอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นสิ่งสำคัญ กรมสามัญศึกษา (2533) ได้เสนอแนวทางการวางแผนงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางของการบริหารงานวิชาการ

ในการวางแผนงานวิชาการ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการบริหารงาน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้ทราบและมีความเข้าใจตรงกัน จะได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน การที่โรงเรียนมีวัตถุประสงค์และทิศทางที่แน่นอน ชัดเจน จะเป็นเครื่องชี้บ่งให้นักเรียนปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียนจะได้เลือกใช้บริการและปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติได้แก่ 1) การกำหนดคุณลักษณะของโรงเรียน เช่น ปรัชญา คติพจน์ เป้าหมายของโรงเรียน หรือคำขวัญของโรงเรียน 2) กำหนดทิศทางการดำเนินงาน โดยสิ่งที่จะนำมาเป็นตัวกำหนดทิศทาง ได้แก่ หลักสูตร 3) กำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และทิศทางที่วางไว้

2.1.2 การจัดสายบริหารวิชาการ

เป็นการกำหนดขอบข่ายของงานวิชาการ และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน โดยมีการออกคำสั่งให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ร่วมงานทุกฝ่ายได้รับทราบ สำหรับรูปแบบการจัดสายบริหารงานวิชาการนั้นสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ แต่ละโรงเรียนสามารถจัดแบ่งสายงานวิชาการแตกต่างกันออกไปได้ตามสภาพของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยสองสาย คือ 1) สายการบังคับบัญชา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดต่าง ๆ ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน และ 2) สายที่ปรึกษา ได้แก่ คณะกรรมการวิชาการ

2.1.3 การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

ในการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ซึ่งมีขั้นตอนการวางแผนการปรับปรุงงานวิชาการ ดังนี้

- 1) การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ได้แก่ การประเมินผลงานในรอบปีที่ผ่านมา การศึกษาจุดมุ่งหมาย นโยบายของหน่วยงานบริหารระดับสูง การนำคุณลักษณะของโรงเรียนที่กำหนดไว้สังเคราะห์เข้ากับข้อมูลอื่น ๆ ให้เหมาะสม
- 2) กำหนดงานที่จะทำในรอบปีเพื่อที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนให้สูงขึ้น การกำหนดงานนี้ทุกฝ่ายของโรงเรียนควรจะได้ร่วมมือกันปรึกษาหารือและพิจารณากำหนดงานที่สำคัญ ได้แก่ งานปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 3) จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ซึ่งเป็นแผนหรือโครงการที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของแต่ละปี เป็นการรวบรวมแผนหรือโครงการทั้งหมดทุกงานหรือกิจกรรมที่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นในการทำแผนการปฏิบัติงานประจำปีจึงจำเป็นต้องเข้าใจและรอบรู้ถึงวิธีการจัดองค์การของโรงเรียนเป็นอย่างดี การที่มีแผนปฏิบัติงานประจำปีก็เพื่อให้ผู้ปฏิบัติทุกคนใช้เป็นคู่มือในการทำงานไปสู่แนวทางเดียวกันและเพื่อให้ผู้บริหารให้บริการและควบคุมได้ถูกต้องเหมาะสม
- 4) จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นตารางกำหนดว่า วันใด เดือนใด จะทำกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อเป็นเครื่องมือเตือนความจำของผู้ปฏิบัติ ปฏิทินปฏิบัติงานนี้ควรจัดทำรวมไว้ทุกฝ่ายตลอดปีการศึกษา

2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอนจะทำให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดี และหลักสูตรจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้น เมื่อกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ หน้าที่ของโรงเรียน คือจะต้องนำหลักสูตรมาใช้ โดยมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งในการจัดทำจะต้องให้หลายฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วม และการจัดทำจะต้องตอบสนองท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน

เมื่อได้หลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ครูผู้สอนจะต้องนำหลักสูตรไปสู่การใช้ โดยนำไปจัดทำโครงการหรือแผนการจัดการเรียนรู้ ต่อจากนั้นจึงนำไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาและอนุมัติ แล้วจึงนำมาใช้จัดการเรียนการสอน ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ความสำเร็จหรือล้มเหลวของหลักสูตรไม่ได้อยู่ที่ว่าเขียนหลักสูตรได้ดีหรือไม่เพียงใด แต่อยู่ที่การนำหลักสูตรไปใช้ ครูจึงเป็นตัวจักรสำคัญที่สุด การเอาใจใส่ต่อการสอน การสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกวิธีการสอน และกิจกรรมที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะชี้ชะตาของหลักสูตรทั้งสิ้น ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่คอยให้ความรู้

ความสะดวก ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจครู เพื่อให้การสอนของครูบังเกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่มีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดี มีการวางแผนการใช้หลักสูตรหลักสูตร การศึกษาของชาติ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์หลักสูตร เตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ งบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จัดอบรมครู กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้องสม่ำเสมอ ติดตามและประเมินการนำหลักสูตรไปใช้

2.3. การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน จะต้องจัดให้มีการสอนที่ถูกต้อง ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หลักที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนคือการจัดความรู้และคุณสมบัติอื่นที่ต้องการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนยึดหยุ่นตามเหตุการณ์และท้องถิ่น และความสนใจของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติมีดังต่อไปนี้ (กิติมา ปรีดีดิลก, 2532)

2.3.1 การจัดแผนการเรียน ในการจัดแผนการเรียนนั้นโรงเรียนควรจัดให้นักเรียนได้เลือกพิจารณาหลาย ๆ แผนการเรียน และเปิดกว้างในรายวิชาต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลักในการพิจารณาด้วย ซึ่งได้แก่ บุคลากร สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและทรัพยากรท้องถิ่น นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดจึงจะจัดแผนการเรียนได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจ และตามความสามารถ

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะไม่มีแผนแบ่งแผนการเรียนอย่างเด่นชัดออกมาเป็นแผนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ แผนคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา เป็นต้น แต่ก็มีการจัดรายวิชาเสริมที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้นักเรียนแต่ละห้องได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจะต้องสำรวจความต้องการของ 1) ผู้ปกครองชุมชน ท้องถิ่น 2) นักเรียน 3) ความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน ครู (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544)

2.2.2 การจัดตารางสอน ตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา และเวลาที่จะเรียนโดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดตารางสอน ได้แก่ โครงสร้างของหลักสูตร การแบ่ง

วิชาพื้นฐาน วิชาเพิ่มเติม จำนวนเวลาหรือคาบชั่วโมงในการสอนในสัปดาห์ จำนวนห้องเรียนและขนาดของห้องเรียน จำนวนครูที่จะรับผิดชอบในแต่ละวิชา ภาระงานของครูผู้สอน และหลักที่ใช้ในการจัดตารางสอน ได้แก่

- 1) ต้องจัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
- 2) พิจารณาธรรมชาติของแต่ละวิชา เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เช่น บางวิชาควรอยู่ในภาคเช้า
- 3) จัดให้นักเรียนมีเวลาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 4) พิจารณาความจำเป็นและภาระของครู เช่น จัดให้ว่างตรงกันเพื่อการประชุม

2.2.3 การจัดชั้นเรียน เป็นการจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียน เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ชั้นเรียนมีความเหมาะสม ง่ายต่อการจัดการเรียนการสอนของครู หรือการเรียนรู้ของนักเรียน แนวทางในการจัดชั้นเรียนประกอบด้วย 4 ลักษณะ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544) ดังนี้

- 1) การจัดกลุ่มตามรู้ความสามารถของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลการเรียนหรือผลการสอบเข้าของนักเรียน
- 2) การจัดแบบคละ ซึ่งอาจจะจัดโดยเรียงตามบัญชีรายชื่อ ซึ่งบางครั้งเป็นการเรียงลำดับตามตัวอักษร ทำให้มีทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน อยู่ในชั้นเดียวกัน
- 3) การจัดตามวิชาที่เป็นความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น นักเรียนประเภทกีฬา นักเรียนประเภทดนตรี นักเรียนประเภทเกษตรกรรม เป็นต้น
- 4) จัดแบบผสมผสาน กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มเดียวกัน บางครั้งก็ได้เรียนวิชาเดียวกัน แต่ถ้าเป็นวิชาเลือกก็แยกกันไปเรียนตามความชอบและความต้องการของตนเอง

อย่างไรก็ตามการจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนยังไม่มีข้อยุติว่าแบบใดเหมาะสมที่สุด ขึ้นอยู่กับสภาพและความจำเป็นของแต่ละโรงเรียน แต่ส่วนใหญ่ใช้วิธีแบ่งกลุ่มตามความสามารถ หรือจัดแบบคละ ซึ่งก็มีข้อดีข้อเสียคนละอย่าง

2.2.4 การจัดครูเข้าสอน ในการจัดครูเข้าสอนในวิชาหรือระดับชั้นใด ๆ ก็ตาม ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลของครูแต่ละคนถึงความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ เพื่อสามารถจัดครูเข้าสอนได้อย่างเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ให้เกิดผลดีและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรมากที่สุด แต่โดยหลักการแล้วในการจัดครูเข้าสอนต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในวิชาเอก วิชาโท วิชาที่สนใจ หรือในรายวิชาที่มีประสบการณ์ตามลำดับ แต่โดยทั่วไปในโรงเรียนต่าง ๆ มักมีปัญหาด้านบุคลากรในการสอนยังไม่เพียงพอ หรือกรณีครูประจำที่รับผิดชอบมีปัญหาเข้าสอนไม่ได้ ดังนั้นทางฝ่ายวิชาการจึงควรวางแผนแนวทางในการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้

2.2.5 การจัดให้มีแผนการจัดการเรียนรู้ ในการปฏิบัติการสอนของครู สิ่งจำเป็นและเป็นแนวทางให้ครูปฏิบัติงานการสอนให้ดีมีคุณภาพ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เพราะช่วยให้ครูได้มีการเตรียมการ เมื่อมีการเตรียมการ ปฏิบัติการสอนก็จะประสบความสำเร็จ ซึ่งการเตรียมการนี้ เป็นการเตรียมเนื้อหาที่จะสอน วิธีการสอน สื่อการสอน และวิธีการวัดผลประเมินผล ฉะนั้นโรงเรียนจะต้องกำหนดเป็นนโยบายและให้การสนับสนุนครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งในแง่ความรู้ เช่น การฝึกอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

2.2.6 สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษานั้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ และเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ ฉะนั้นผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

- 1) จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
- 2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้
- 3) จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของครูผู้สอน
- 4) ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- 5) ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่นั้นอย่างสม่ำเสมอ
- 6) จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา และในชุมชน เพื่อการค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 7) จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
- 8) จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

2.4 การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียน การสอน แบบต่าง ๆ เช่น การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร และการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ (กรมสามัญศึกษา, 2532) ดังนี้

2.4.1 การสอนซ่อมเสริม ในการจัดการเรียนการสอนนั้นมุ่งที่จะให้ผู้เรียนทุกคนบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถ ความถนัด และความเข้าใจต่างกัน จึงทำให้ผู้เรียนส่วนหนึ่งผ่านจุดประสงค์ได้โดยไม่ยากนัก ในขณะที่มีผู้เรียนอีก ส่วนหนึ่งต้องใช้เวลามากกว่า หรือต้องใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไปจึงจะสามารถผ่าน จุดประสงค์เดียวกันได้ การสอนซ่อมเสริมจึงเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาเหล่านี้ให้มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ กรมสามัญศึกษา (2535) ได้เสนอแนะวิธีการเตรียมข้อมูล ของผู้เรียนก่อนจะทำการสอนซ่อมเสริม ดังนี้

1) การสำรวจความรู้พื้นฐานก่อนเรียน คือศึกษาจากผลการสอบครั้งก่อน ๆ ใน รายวิชาที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน หรืออาจจะใช้วิธีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเรียนก็ได้

2) การทดสอบระหว่างเรียนหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ไปพอสมควร ครู ก็อาจจะทดสอบ เพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน อาจจะใช้วิธีการทดสอบวินิจฉัยซึ่งเป็นการ ทดสอบเพื่อดูปัญหาการเรียนที่ละเอียดลึกซึ้งในแต่ละเรื่อง หรืออาจจะเป็นการทดสอบเพื่อดูปัญหา การเรียนโดยทั่ว ๆ ไปก็ได้

3) การสังเกตผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนกำลังทำแบบฝึกหัดหรือร่วมกิจกรรมการเรียน ต่าง ๆ ครูก็อาจจะสังเกตผู้เรียนว่ามีปัญหาในเรื่องใดบ้าง

4) การสนทนากับผู้เรียน อาจจะทำโอกาสสนทนาเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มทั้งชั้น เพื่อ รวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน และนำไปใช้พิจารณาจัดสอนซ่อมเสริม

เมื่อทราบข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียนแล้ว ก็นำมาพิจารณาจัดสอน ซ่อมเสริม ซึ่งอาจจะใช้เวลาในช่วงใดช่วงหนึ่งตามความเหมาะสมกับสภาพนักเรียนและความพร้อม ของโรงเรียน

2.4.2 การจัดกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง และด้วยความช่วยเหลือเอื้ออำนวยความสะดวกของ โรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ไม่เน้นเนื้อหาวิชา แต่ เน้นการปฏิบัติจริง มีครูที่ปรึกษาคอยแนะนำช่วยเหลือ (เอกชัย กิสุขพันธ์, 2529; อัมภา บุญช่วย, 2537; กาญจนา ศรีกาพิสินทร์, 2531)

กิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ทั้งต่อตัว นักเรียนเอง เพราะจะช่วยพัฒนาความสามารถให้แก่ นักเรียน ให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

สามารถเข้าสังคมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ช่วยเสริมสุขภาพทางกายและจิตใจ และสนองตอบความสนใจและความถนัดของนักเรียนด้วย และนอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่ช่วยเติมเต็มให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ขึ้น ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ได้จากการเรียนในห้องเรียนยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยเพิ่มเติมให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ และเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ให้มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท ดังนี้ (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2529)

- 1) ด้านวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมเสริมหลักสูตรของชุมนุมวิชาการต่าง ๆ
- 2) ด้านกีฬา กิจกรรมด้านนี้มีส่วนสำคัญในการปลูกฝังความสามัคคีรู้จักเสียสละ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ได้แก่ ชุมนุมกีฬาต่าง ๆ กิจกรรมกีฬาภายใน
- 3) ด้านบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
- 4) ด้านนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อการสังคม พบปะสังสรรค์ พักผ่อนหย่อนใจตามโอกาสอันควร ได้แก่ การทัศนศึกษา การศึกษาดูงาน
- 5) ด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมด้านนี้มีส่วนช่วยปลูกฝัง สืบทอด ศิลปะ วัฒนธรรมประจำชาติ ได้แก่ กิจกรรมเนื่องในประเพณีต่าง ๆ

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรว่า นักเรียนจะต้องเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ นอกเหนือจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต คุณิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ
- 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

2.2.3 การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนนอกจากจะรับหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนแล้ว ยังมีงานพัฒนาบุคลากรอีกงานหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรง กรมสามัญศึกษา (2532)

ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาบุคลากรไว้ ได้แก่ 1) การนิเทศภายใน 2) การจัดหา จัดทำเอกสารวิชาการ 3) การอบรมหรือฝึกอบรม 4) การประชุมสัมมนา 5) การศึกษาดูงานหรือการศึกษาต่อ 6) การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และ 7) การพัฒนาครูด้านวิชาการด้วยวิธีอื่น ๆ

2.5. การวัดผล การประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน

การวัดผลและการประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการสำคัญที่ใช้ตรวจสอบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สถานศึกษามีภาระงานที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2544)

2.5.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

2.5.2 ดำเนินการประเมินผลระดับสถานศึกษา

2.5.3 ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

2.5.4 ดำเนินการตัดสินผลการเรียนให้ผู้เรียนผ่านช่วงชั้น และจบหลักสูตรการศึกษาขั้น

พื้นฐาน

2.5.5 ดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน และเป็นเอกสารหลักฐานทางการศึกษา

2.5.6 ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งได้ศึกษามาจากต่างรูปแบบ การศึกษาและหรือต่างสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นผลการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่ตนกำลังศึกษาอยู่

2.6 การประเมินผลการจัดการงานวิชาการ

การประเมินผลการจัดการงานวิชาการ เป็นการดำเนินการเพื่อให้ทราบว่าการปฏิบัติงานมี ประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ การประเมินผลงาน วิชาการมี 3 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน ประเมินผลระหว่างงาน และประเมินผลเมื่อ สิ้นสุดโครงการ สิริวรรณ จันทรมงคล (2540) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ใน การประเมินผลงานวิชาการดังต่อไปนี้ 1) การประเมินผลการเรียนของนักเรียน 2) การประเมินผล โครงการวิชาการของโรงเรียน 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูการประเมินผลงานวิชาการเป็น การติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของวิชาการ ผู้บริหารต้องมีการประเมินผลด้าน วิชาการ เพื่อประโยชน์ในการเสริมให้ครูได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุง งานวิชาการ และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร สรุปได้ว่า ในการบริหารงานโรงเรียน หลักการที่ผู้บริหารใช้ คือ การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 ประการ คือ 1) การกระจายอำนาจ 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) การคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล 6) การพัฒนาระบบสารสนเทศ 7) การพัฒนาความรู้และทักษะ 8) การพัฒนาแรงจูงใจ ในส่วนการบริหารงานวิชาการ ภาระงานที่สำคัญคือ 1) การวางแผนงานวิชาการ 3) การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 5) การวัดผลประเมินผล 6) การประเมินผลการจัดงานวิชาการ ผู้วิจัยจะใช้กรอบในการดำเนินงานดังกล่าวนี้ในการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารทั้งในโรงเรียนปกติทั่วไปและโรงเรียนสองภาษา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทั่วไป

จุฑารัตน์ อินทะแสน (2545) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทุกโรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยข้อมูลด้านสภาพเศรษฐกิจ และสภาพชุมชนของโรงเรียน ทุกโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน โดยเน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในด้านระเบียบวินัย และกิจกรรมรยาท หลักสูตรที่จัดทำประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการจัดทำคู่มือประกอบการใช้หลักสูตรจากการศึกษาได้พบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการจัดทำหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรพบว่า ครูได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้รับการอบรมในการจัดทำหลักสูตร และได้รับมอบหมายงานตามความเหมาะสม จากการศึกษพบว่า ครูมีภาระงานมาก ครูมีคุณวุฒิและพื้นความรู้ไม่ตรงกับวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอน 3) ด้านแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการศึกษา มีการสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ และสื่อ โดยห้องสมุดของโรงเรียน และจากการศึกษาพบว่าหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อ และโสตทัศนูปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอเนื่องจากมีงบประมาณจำกัด 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล มีการวัดผลและประเมินผลตามระเบียบ แต่ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจ วิธีการ และกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ทุกโรงเรียนได้มีการวางแผนนิเทศภายใน โดยผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการใช้วิธีการเยี่ยมชั้นเรียน แต่ไม่พบว่ามีมีการบันทึกผลการนิเทศ และไม่มีการจัดดำเนินการนิเทศอย่างเป็นทางการ

นพดล อุชชิน (2536) ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ภารกิจบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และนำเสนอ รูปแบบการเรียนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลของการวิจัยพบว่า ด้านโครงสร้างในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกำหนดให้มีสายงานหลักและ สายงานที่ปรึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจสูงสุดในการบังคับบัญชาและมอบอำนาจหน้าที่ กำหนด หน้าที่ความรับผิดชอบ ให้ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้างาน และครู ลงไปตามลำดับ โรงเรียน ได้ยึดนโยบายการจัดการศึกษาตามหน่วยเหนือ และสภาพความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชน มีการกำหนดแผนปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีโครงการเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานที่ กำหนดไว้

ด้านภารกิจในการบริหารงานวิชาการ มีการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการ ปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องจุดมุ่งหมายหลักสูตร นำหลักสูตรมาใช้โดยตระหนักถึงความต้องการของ นักเรียน สภาพสังคม และชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทางวิชาการ และกิจกรรมอิสระให้สามารถพัฒนาตนเองได้ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูอบรมหาความรู้ใน สาขาวิชาที่สอน มีการนิเทศในด้านการบริหารทั่วไป การนิเทศงานวิชาการ โรงเรียนส่งเสริมและ กระตุ้นให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ให้มีการแสดงผลงานสื่อการสอนของครู โรงเรียน ส่งเสริมให้ห้องสมุดเป็นศูนย์ในการศึกษาค้นคว้า ในการแนะแนว โรงเรียนจัดหาข้อมูลสารสนเทศ และ จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนมีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ให้ความช่วยเหลือด้านความประพฤติ สุขภาพกาย สุขภาพจิต จัดหาทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ในการประเมินผลการเรียน โรงเรียนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานชัดเจน มีปฏิทินใน การเตรียมงานการประเมินผลแจ้งให้ครูทราบ มีผู้ประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานมีความเรียบร้อย ให้มีการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานจากการวัดผลและประเมินผลการเรียน สรุปผลแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการต่อไป

รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่นำเสนอ เน้นประเด็นการจัดโครงสร้างการบริหารที่ให้ได้รับ การพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีคณะกรรมการและสายงานที่ปรึกษา ในส่วนภารกิจการบริหารงาน วิชาการ มีจุดเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีการใช้สื่อการสอนและ เทคโนโลยีทางการศึกษามากขึ้น

ไข่มุกด์ ชมชื่น (2531) ศึกษาปัญหาการบริหารงานของหัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงาน ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ มีปัญหาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและเอกสาร ประกอบการใช้หลักสูตร มีปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบจากการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรไม่สมบูรณ์และความรู้ความเข้าใจของครูในการใช้หลักสูตร 2) ด้าน

การเรียนการสอนและวิธีสอน มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป นักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศ 2 ภาษา มีความสามารถไม่เพียงพอ และความสามารถของครูในการใช้ภาษาที่สอนยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการพูดและการฟัง 3) ด้านสื่อการเรียนและการใช้ทรัพยากรของชุมชน มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของชุมชนในการเรียนการสอนน้อย การผลิตและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสอนน้อย และสื่อการสอนไม่เพียงพอ 4) ด้านการนิเทศงานวิชาการ มีปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้และผลงานวิจัยให้ครูมีน้อยไป ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการไม่เพียงพอและขาดการวางแผนการนิเทศ 5) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน มีปัญหาเกี่ยวกับขาดการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ ครูมีความรู้และทักษะในการวัดผลไม่เพียงพอ และขาดระบบการจัดเก็บข้อสอบเพื่อศึกษาค้นคว้าและนำมาพัฒนาคุณภาพ 6) ด้านการวางแผนงานวิชาการของหมวดวิชา มีปัญหาเกี่ยวกับขาดการรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการให้เป็นระบบ ความสนใจของครูในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อปรับปรุงงานวิชาการน้อยไป และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการน้อย

นายนา ศิริมานะกุล (2543) ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ช่วยผู้บริหารวิชาการ หัวหน้าหมวดภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการบริหารและบริการหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านขาดงบประมาณในการจัดหาบุคลากรภายนอกมาช่วยสอน แก้ไขโดยประชาสัมพันธ์ขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ปัญหาครูมีภาระรับผิดชอบทั้งงานสอนและงานพิเศษมาก แก้ไขโดยจัดให้ครูภาษาอังกฤษทำงานพิเศษบ้างแต่ไม่ใช่หัวหน้างาน ปัญหาการกระจายคาบสอนแต่ละวันไม่ตรงใจผู้สอนและมีคาบสอนต่อเนื่องกันมาก ไม่มีเวลาพัก แก้ไขโดยผู้ที่มีหน้าที่จัดตารางสอนพยายามจัดตารางสอนของครูแต่ละคนให้เหมาะสมที่สุด ปัญหาโรงเรียนไม่ได้จัดทำวัสดุหลักสูตรไว้บริการแก่ครูผู้สอน แก้ไขโดยให้บุคลากรของหมวดวิชารับผิดชอบดูแลในการจัดทำวัสดุเอง ปัญหาขนาดห้องเรียนไม่พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน แก้ไขโดยใช้อาคารอเนกประสงค์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด แก้ไขโดยใช้งบประมาณในแต่ละปีที่ได้พัฒนางานเป็นเรื่อง ๆ ไปให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ปัญหาเอกสาร สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนค้นคว้าไม่เพียงพอ แก้ไขโดยจัดทำโครงการเสนอของบประมาณในการจัดซื้อ ปัญหาขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักและวิธีการนิเทศแบบต่าง ๆ แก้ไขโดยส่งครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในหน่วยงานที่ศึกษานิเทศก์จัด ปัญหาไม่ได้วางแผนในการประเมินผลการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างชัดเจน แก้ไขโดย ศึกษาการดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรจากกรมวิชาการ

ปัญหาครูผู้สอนไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร แก้ไขโดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แจงเรื่องการใช้หลักสูตรแก่นักเรียนในชั้นที่ตนสอน

ในด้านการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาครูสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยมากกว่ามุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถการสื่อสาร แก้ไขโดยครูผู้สอนปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องทั้งมุ่งเน้นเข้ามหาวิทยาลัยและเพื่อการสื่อสาร ปัญหาครูผู้สอนไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการสอนอย่างเพียงพอ แก้ไขโดยจัดทำแผนการสอนช่วงปิดภาคเรียนหรือทำนอกเวลาเรียน ปัญหานักเรียนไม่ทำงานที่มอบให้ แก้ไขโดยให้นักเรียนทำกิจกรรมเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม ปัญหาไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ แก้ไขโดยครูใช้ของจริงหรือสิ่งที่เห็นจริงในชีวิตประจำวัน เป็นสื่อในการเรียนการสอน ปัญหาครูขาดความรู้และทักษะในการใช้สื่อ แก้ไขโดยให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ปัญหานักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แก้ไขโดยครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดยมอบงานให้รับผิดชอบแล้วให้คะแนน ปัญหาครูมีงานมากไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริม แก้ไขโดยให้นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อนและใช้แบบเรียนสำเร็จรูป ปัญหาเอกสารสำหรับศึกษา ค้นคว้า ที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมีไม่เพียงพอ แก้ไขโดยขอเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลจากกรมวิชาการ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนปกติทั่วไปในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ สรุปได้ 3 ลักษณะ คือ 1) การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร 2) การศึกษาเกี่ยวกับภารกิจบริหารงานวิชาการ 3) ปัญหาการบริหารงาน ฉะนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษากิจการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแบบปกติทั่วไป ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อเปรียบเทียบกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสองภาษา

ตอนที่ 3 โรงเรียนสองภาษา

1. แนวคิด และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสองภาษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดโครงการโรงเรียนสองภาษา ไว้ดังนี้

โครงการโรงเรียนสองภาษา (English Program) เป็นโครงการในโรงเรียนปกติที่จัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในวิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะทางการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนสู่ระดับสากลบนพื้นฐานเอกลักษณ์ของความเป็นไทย

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนสองภาษา คือ เป็นทางเลือกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานโลกด้านทักษะความคิด ทักษะการเรียนรู้ และทักษะปฏิบัติ

โรงเรียนสองภาษามี 2 รูปแบบ คือ

1) English Program (EP) เป็นโครงการที่สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อตั้งแต่ 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ขึ้นไป อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระ

2) Mini English Program (MEP) เป็นโครงการที่สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ 8-14 ชั่วโมง/สัปดาห์ อย่างน้อย 2 กลุ่มสาระ

นอกจากนี้โรงเรียนสองภาษาทั้ง 2 รูปแบบยังแตกต่างกันในเรื่องค่าใช้จ่ายสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ด้วย แต่โรงเรียนสองภาษาทั้งสองรูปแบบไม่เหมือนโรงเรียนนานาชาติตรงที่โรงเรียนสองภาษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 แต่โรงเรียนนานาชาติเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนโดยใช้หลักสูตรของต่างประเทศ ซึ่งเปิดกว้างสำหรับนักเรียนต่างประเทศ ชาติใดก็ได้

2 พัฒนาการการจัดการศึกษาของโรงเรียนสองภาษา

ในปี พ.ศ. 2537 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีความพร้อมและมีความประสงค์เปิดสอนวิชาบางวิชาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงได้เสนอคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนได้ในโรงเรียนเอกชนทุกประเภท และปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าว ดังปรากฏในคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ 89/2537 เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินการการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชน โดยมีอธิบดีกรมวิชาการเป็นประธานอนุกรรมการ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่กำกับดูแลของโรงเรียนนโยบายพิเศษเป็นรองประธานอนุกรรมการ และมีอนุกรรมการอีก 11 คน จากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งจากโรงเรียนเอกชนสองแห่งที่จะมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นโรงเรียนแรก คือโรงเรียนสารสาสน์พิทยาสรรค์ และโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน

คณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในโรงเรียนเอกชนได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2538 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชน ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ออกหนังสือที่ ศธ. 1001/2739 แจงเรื่องการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ และหลักเกณฑ์ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนให้กับโรงเรียนเอกชนในส่วนกลางได้รับทราบวันที่ 13 มีนาคม 2538

สำนักงานการศึกษาเอกชนได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับโรงเรียนที่ประสงค์จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญคือ

โรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน คือโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดการเรียนการสอนบางวิชาเป็นภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคให้กับนักเรียนไทย และเปิดโอกาสให้นักเรียนชาวต่างประเทศเข้ามาเรียนได้

นอกจากนี้ยังได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนสรุปได้ดังนี้

2.1 ให้สอนตั้งแต่อนุบาลถึงประกาศนียบัตรชั้นสูง

2.2 ปีการศึกษาแรกที่ดำเนินการ ให้เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเริ่มต้นของแต่ละระดับ และเปิดเพิ่มตามลำดับชั้นปีละชั้นในปีการศึกษาถัดไป โรงเรียนที่มีความพร้อมสามารถเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538

2.3 วิชาที่จะสอนให้โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียนว่าจะสอนวิชาใด ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและวัฒนธรรมไทย

2.4 ไม่กำหนดเพดานค่าธรรมเนียม อัตราการเรียนที่จัดเก็บเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ

ในปี พ.ศ. 2538 จึงมีโรงเรียนเอกชนจำนวน 3 โรงเรียนที่เสนอขอดำเนินการและได้รับอนุมัติให้ใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ คือ โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา โรงเรียนอุดมศึกษา และโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์และมีโรงเรียนอื่นๆ เปิดตามมาอีกหลายโรงเรียน จนกระทั่งถึงในปัจจุบันนี้มีจำนวน 71 โรงเรียนทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา และทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด

ต่อมาการจัดการศึกษาแบบดังกล่าวนี้ได้เข้าไปสู่โรงเรียนรัฐบาล โดยในปี พ.ศ. 2541 โรงเรียนโยธินบูรณะ ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เปิดโครงการเรียนสองภาษาเป็นโรงเรียนแรก และได้ขยายออกไปต่างจังหวัดอย่างรวดเร็ว ในช่วงเวลาเพียง 7 ปี มีโรงเรียนสองภาษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้นเป็น 67 โรงเรียน

3. หลักการดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษา

หลักการในการดำเนินงานโรงเรียนสองภาษามี ดังนี้

3.1 โรงเรียนสองภาษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ และพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในรายวิชาต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนด ยกเว้นกลุ่มสาระภาษาไทย และกลุ่มสาระสังคมศึกษาเฉพาะสาระที่เกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ในสังคม ซึ่งต้องสอนโดยครูไทย

หนังสือที่เป็นสื่อการเรียนจะใช้ของต่างประเทศหรือของไทยก็ได้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สำหรับการวัดผลประเมินผลใช้ระเบียบและดำเนินการวัดและประเมินผลเหมือนนักเรียนภาคปกติทุกประการ โดยสอดคล้องกับหลักการและแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 และมาตรา 26 ระบบการประเมินการเรียนรู้ซึ่งจะต้องมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้

3.2. ครูที่สอนในโรงเรียนสองภาษาเป็นครูชาวต่างชาติและครูไทย โดยครูต่างชาติรับผิดชอบสอนในรายวิชาที่สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ ทั้งนี้ถ้าครูไทยมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นได้ทัดเทียมกับเจ้าของภาษา และมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขก็สามารถสอนในรายวิชาที่สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษต้องสอนโดยชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จาก 5 ประเทศ คือ ประเทศอังกฤษ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ กรณีที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ต้องมีความรู้และสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี โดยผ่านการทดสอบ TOEIC TOEFL หรือ IELTS นอกจากนี้ยังต้องเข้าใจและสามารถดำรงตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ครูต่างชาติเมื่อรับเข้ามาสอนแล้วต้องมีการปฐมนิเทศบทบาทหน้าที่ การปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน ควบคุม ดูแล ติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ต้องพัฒนาโดยการส่งเข้ารับการอบรม และถ้าไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ก็ต้องยกเลิกสัญญาพร้อมกับรายงานสำนักตรวจคนเข้าเมือง สำนักจัดหางานจังหวัด และแจ้งโรงเรียนในโครงการทุกโรงเรียนทราบ สำหรับค่าใช้จ่ายที่ทางโรงเรียนจะต้องจ่ายให้กับครูชาวต่างชาติ นั้น จะเป็น เงินเดือนและเงินประกันสังคมกึ่งหนึ่ง ส่วนค่าใช้จ่าย ๆ อื่น นั้นแล้วแต่ข้อตกลงกับโรงเรียน เช่น ภาษีเงินได้ และใบอนุญาตทำงานในประเทศไทย

สำหรับครูไทยที่มาร่วมสอนนั้นจะต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี เพื่อจะได้สื่อสารประสานงานระหว่างครูชาวต่างชาติกับนักเรียนได้ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ดูแลในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน เป็นที่ปรึกษา อบรมดูแล นักเรียนทั้งในด้านการเรียนและความประพฤติ สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชน และช่วยประชาสัมพันธ์โครงการ สำหรับระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ครูไทยร่วมสอนกับครูชาวต่างชาติเพียงแต่ควบคุมดูแลด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

3.3 ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จัดให้นักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษาและนักเรียนภาคปกติทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดการแปลกแยก แต่บางกิจกรรมอาจแยกกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การส่งเสริมกิจกรรมเรียนรู้ในห้องเรียนภาคภาษาอังกฤษ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ จัดเสริมนอกเวลาเรียนปกติ และตามที่แต่ละคนถนัด ส่วนห้องปฏิบัติการหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ใช้ร่วมกับนักเรียนภาคปกติ โดยโรงเรียนต้องจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนให้เหมาะสม ครบถ้วน เพียงพอต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3.4 โรงเรียนสองภาษามีระบบประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา มีการคุมมาตรฐานโดยวิธีการ

3.4.1 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.4.2 การประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดย สมศ. ประเมินคุณภาพมาตรฐานเฉพาะกรณีของโครงการโรงเรียนสองภาษา และนิเทศและติดตามผลการดำเนินโครงการจากคณะกรรมการบริหารงานโครงการโรงเรียนสองภาษาของแต่ละโรงเรียน

3.5 ค่าใช้จ่ายของนักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษานั้น นักเรียนจะไม่ถูกเก็บค่าเล่าเรียน แต่จะเป็นเงินที่ได้จาก

3.5.1 การระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง

3.5.2 ผู้ปกครองบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์

3.5.3 งบประมาณรายหัวที่รัฐจ่ายให้กับนักเรียนทุกคน เนื่องจากการบริหารจัดการทั้งโครงการโรงเรียนสองภาษาและนักเรียนปกติเป็นการบริหารทรัพยากรเพื่อประโยชน์ของนักเรียนใน ความรับผิดชอบทั้งโรงเรียน

เงินที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ดังนี้

1) โครงการ MEP ระดับมัธยมต้น เงินสนับสนุนไม่เกิน 17,500 บาท / ภาคเรียน และระดับมัธยมปลาย เงินสนับสนุนไม่เกิน 20,000 บาท/ภาคเรียน

2) โครงการ EP ระดับมัธยมต้น เงินสนับสนุนไม่เกิน 35,000 บาท / ภาคเรียน และระดับมัธยมปลาย เงินสนับสนุนไม่เกิน 40,000 บาท/ภาคเรียน

เงินดังกล่าวใช้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมโครงการ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน และไม่เรียกเก็บเงินอื่นใดอีก เป็นการระดับทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยผู้ปกครอง และชุมชน ผู้ปกครองและชุมชนเป็นผู้จัดหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่น ๆ ให้กับนักเรียน

3.6 นักเรียนที่จะเข้าโครงการโรงเรียนสองภาษา ทางโครงการจะต้องมีการเตรียมนักเรียนโดย

1) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีและมีความพร้อมในการเรียน

2) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

3) จัดสอนปรับพื้นฐานภาษาอังกฤษให้นักเรียน

4) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ

5) จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ผลการดำเนินการของโรงเรียนสองภาษา

4.1 ความสำเร็จ

จากรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (โรงเรียนสองภาษา: English Program) ปีการศึกษา 2546 - 2547 ปรากฏผลความสำเร็จ ดังต่อไปนี้

4.1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นลักษณะเฉพาะ

นักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่านักเรียนภาคปกติ ดังนี้

1) นักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมได้อย่างกว้างขวาง เช่น อ่านหนังสือพิมพ์และนวนิยายภาษาอังกฤษ หาความรู้จาก Website ที่เป็นภาษาอังกฤษได้ สนทนากับเพื่อน ๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษได้เข้าใจ ชมภาพยนตร์ที่มีบทสนทนาเป็นภาษาอังกฤษได้เข้าใจ

2) นักเรียนโครงการโรงเรียนสองภาษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรบนพื้นฐานความเป็นไทยที่สามารถแข่งขันในระดับสากล เช่น มีจิตใจงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นคนไทยที่มีความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล เป็นแบบอย่างที่ดีในต่างประเทศ

3) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในการทำกิจกรรมเรียนรู้ และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้ดี

4) นักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา มีกระบวนการคิดอยู่ในระดับสูงทุกโรงเรียน นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง มีความมั่นใจและมีภาวะความเป็นผู้นำสูง เป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ และบุคลากรในโรงเรียนค่อนข้างสูง ซึ่งปรากฏว่าคณะกรรมการนักเรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจากโครงการโรงเรียนสองภาษา และนักเรียนเหล่านั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี

4.1.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่โดดเด่น

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยสูง

2) ผลคะแนน GAT วิชาภาษาอังกฤษสูง

3) นักเรียนมีผลการทดสอบความรู้ทางวิชาภาษาอังกฤษจากสถาบันต่าง ๆ อยู่

ในระดับสูง เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันภาษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บริษัทเสริมปัญญา

4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสามารถได้รับทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก

4.1.3 ผลกระทบที่ส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การดำเนินการตามโครงการโรงเรียนสองภาษา นอกจากมีผลที่เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียนในโครงการแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคณะครูในโรงเรียนทุกคน โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ อย่างเป็นระบบ และผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะเป็นผลกระทบที่มองภาพได้ชัดเจนทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้การพัฒนาทางภาษาและด้านอื่น ๆ ที่ยั่งยืน ดังนี้

1) คณะครูในโรงเรียนทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูชาวต่างประเทศโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน การสนทนาพูดคุย ปรีกษาหารือ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการสอนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมทางภาษาอย่างชัดเจน ส่งผลให้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนกับนักเรียนปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ครูชาวต่างประเทศมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ เช่น เป็นที่ปรึกษา และรับผิดชอบกิจกรรมชุมนุม การเข้าค่ายทางภาษา การแข่งขันทักษะทางภาษา ในโรงเรียนบางแห่ง ครูชาวต่างประเทศยังช่วยสอนนักเรียนห้องปกติอีกด้วย

3) งบประมาณที่ได้จากนักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา ที่นำมาซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ พัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ตลอดจนหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาโรงเรียนในภาพรวม และนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนได้รับผลด้านนี้อย่างชัดเจน

4) ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถใช้สื่อ ICT ในการแสวงหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ส่งผลให้นักเรียนปกติมีผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สูงขึ้นด้วย

5) ครูและนักเรียนในโครงการสองภาษาและภาคปกติ ได้มีกิจกรรมร่วมกันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีสังคมที่กว้างขึ้นในระดับสากล จากการเชื่อมเครือข่ายระหว่างประเทศ ในการศึกษาดูงาน การประสานงานผ่านอินเทอร์เน็ต เกิดเครือข่ายความร่วมมือซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูไทยและครูชาวต่างประเทศ ระหว่างโรงเรียนโครงการสองภาษา และโรงเรียนอื่น ๆ มีการศึกษาดูงานซึ่งกันและกัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างสังกัด เช่น โรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนสาธิตของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ สถาบันอุดมศึกษา และอื่น ๆ

6) โรงเรียนโครงการสองภาษา จำนวน 67 โรงเรียน ได้รับงบประมาณมาจากการจัดการศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียนปีละไม่น้อยกว่า 400 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างครูชาวต่างประเทศ จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดหาคอมพิวเตอร์ทำให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยขึ้น ครูบางส่วนมีโอกาสไปดูงานทั้งภายในและนอกประเทศ เป็นผลต่อการประหยัดงบประมาณของภาครัฐโดยตรง ในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

7) ครูไทยจำนวน 600 กว่าคนขณะนี้ได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและเทคนิคการสอนจากครูชาวต่างประเทศ จนทำให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนดีขึ้น โดยเฉพาะทางด้านภาษาอังกฤษและจะมีครูได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นทุกปีไม่น้อยกว่า 100 คน โดยรัฐไม่ต้องลงทุนกับการพัฒนาครูเหล่านี้เลย และถือเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน เพราะได้สัมผัสกับเจ้าของภาษาโดยตรงทุกวัน

8) นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษแต่ไม่มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจไม่สามารถเข้าเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษาได้ สามารถเข้าเรียนในโครงการได้จำนวน 3 % ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดของโครงการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

9) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตร เพราะผู้ปกครองกลุ่มนี้จะมีความสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของบุตรหลานของตนเองมาก และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ เนื่องจากก่อนเข้าโครงการ โรงเรียนได้มีการประชุมผู้ปกครอง ขอความเห็นชอบในการดำเนินงาน จึงทำให้ผู้ปกครองติดตาม และดูแลเอาใจใส่การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมากกว่าปกติ

10) คนในชุมชนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น และโอกาสใช้ภาษาอังกฤษมีมากขึ้น

4.2 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.2.1 โรงเรียนในโครงการ Mini English Program

1) ปัญหาอุปสรรค

จากการประชุมกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาประเภท Mini English Program ได้สรุปปัญหาไว้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

(1) ด้านครูผู้สอน

(1.1) การจัดทำ Work permit มีขั้นตอนมากและยุ่งยาก ต้องจ้างบริษัท

(1.2) ครูชาวต่างประเทศไม่เห็นความสำคัญของสัญญาจ้าง ออกกลางคัน

หรือหนีกลับประเทศ จึงจำเป็นต้องจ้างบริษัทหรือโรงเรียนสอนภาษา ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม

(1.3) จำเป็นต้องจ้างครูชาวต่างประเทศที่ไม่มีวุฒิคูรู ทำให้การสอนไม่มีคุณภาพ

(1.4) ครูส่วนหนึ่งเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว ไม่มีวุฒิคูรูจริง และโรงเรียนไม่สามารถตรวจสอบวุฒิได้

(1.5) ครูชาวต่างประเทศเรียกร้องสวัสดิการมาก เช่น ประกันชีวิต ค่าเช่าบ้าน เรียกร้องขึ้นเงินเดือน ให้ออกค่าใช้จ่ายเรื่องดำเนินการขอวีซ่า

(1.6) การประกันสังคม ต้องใช้เงินที่เก็บจากผู้ปกครองเพื่อสมทบจ่ายค่าประกันสังคม

(1.7) ครูชาวต่างประเทศมีพฤติกรรมการสอนไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ถ้าไม่พอใจการทำงานของนักเรียน ก็จะฉีกทำลายผลงานของนักเรียนต่อหน้านักเรียนแล้วโยนลงถึงขยะ

(1.8) วิธีการสอน เทคนิคการสอน และผลการสอนไม่เป็นที่พึงพอใจ

(1.9) วัฒนธรรมในการทำงานแตกต่างกัน เช่น เวลาการสอน ความเอื้ออาทร

(1.10) ครูชาวต่างประเทศแอบสอนพิเศษและเรียกค่าเรียนสูง

(1.11) ไม่มีความชัดเจนเรื่องวิชาของครูต่างประเทศ

(1.12) ครูไทยไม่พูดภาษาอังกฤษในห้องเรียน

(2) ด้านผู้ปกครองนักเรียน

(2.1) ผู้ปกครองไม่รู้บทบาทของตน

(2.2) มีความคาดหวังสูงในผลการเรียน ความสามารถของเด็ก เมื่อเด็กทำไม่ได้จะ

โทษโรงเรียน

(2.3) ไม่เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ ไม่มีความรู้ จึงไม่สามารถสอน ช่วยเหลือเด็กที่

บ้านได้

(2.4) อยากให้เด็กออกจากโครงการ ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ และเห็นว่าลูกพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ตามที่คาดหวัง และคิดว่าโครงการนี้ไม่ได้ผล

(2.5) ผู้ปกครองบางคนพยายามแยกกลุ่มนักเรียนโรงเรียนสองภาษา ออกจากนักเรียนปกติ

(2.6) ให้ความช่วยเหลือเด็ก และตามใจเด็กมากเกินไป จนทำให้เด็กขาดวินัย และขาดความรับผิดชอบ เช่น โรงเรียนจัดอาหารให้ แต่ผู้ปกครองเตรียมอาหารที่เด็กชอบและอยากให้ทาน มาให้ทานหลังจากที่ทานอาหารของโรงเรียนแล้ว ผู้ปกครองหิ้วกระเป๋าส่งเด็กถึงห้องเรียน

(3) ปัญหาด้านผู้เรียน

(3.1) ขาดวินัย เอาแต่ใจตัวเอง

(3.2) มีปัญหาด้านการเรียนรู้

(4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

(4.1) เอกสารหนังสือประกอบการเรียนการสอน คู่มือครู หลักสูตร มีค่อนข้างน้อย

และหายาก

(4.2) เงินจะเข้าระบบอย่างไร ใช้จ่ายอย่างไร

(4.3) การประสานกับศูนย์จัดหาครูในกระทรวงยังไม่ได้รับความสะดวก

(5) ปัญหาด้านศึกษานิเทศก์

(5.1) ไม่เข้าใจบทบาท

(5.2) ขาดการนิเทศ ติดตาม และให้การช่วยเหลือไม่ได้

(5.3) ไม่เข้าใจโครงการ ไม่เข้าใจขั้นตอน ทำให้การประสานงานล่าช้า

2) ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารโรงเรียนโครงการ Mini English Program ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในการประชุม

ดังนี้

(1) การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนในโครงการ ต้องคัดเลือกตามคุณสมบัติทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง

(2) มีการประเมินผลการเรียนรู้ และความสามารถทางภาษาของนักเรียนทุก 2 เดือน และควรมีตัวอย่างแบบประเมิน

(3) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนในโครงการและนอกโครงการได้มีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กัน

(4) ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและรายงานผู้ปกครองทุกสัปดาห์ พร้อมลงความเห็น

(5) เงินในโครงการโรงเรียนสองภาษา ควรนำเข้าทะเบียนคุมเงินบริจาคเพื่อการศึกษา แบบมีวัตถุประสงค์

(6) การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สะดวก เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบที่มาของโรงเรียนสองภาษา ดังนั้นผู้รับผิดชอบโครงการควรประสานงานแจ้งไปยัง

(6.1) ผู้ว่าราชการจังหวัด

(6.2) สำนักตรวจคนเข้าเมือง

(6.3) สำนักงานจัดหางานจังหวัด

(6.4) กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัดอยู่

(6.5) การจัดทำสัญญาต้องแปลให้ถูกต้อง จึงขอให้กระทรวงอำนาจความสะดวกต่อการทำสัญญา

นอกจากนี้ อูทัย ดุลยเกษม ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในการประชุมกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาประเภท Mini English Program ครั้งนี้ ไว้ดังนี้

(1) ควรมีการกำหนดเกี่ยวกับ Native Speaker

(2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์เพื่อการประสานงานด้านต่างประเทศได้รวดเร็ว

(3) มีศูนย์ประจำภาคโดยเลือกศูนย์เอง เช่น ภาคใต้เลือกมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง เครือข่ายในการพัฒนาครู วิชาการต่าง ๆ และสื่อ

- (4) การจ้างครูชาวต่างประเทศ ควรให้มีการทดลองสอนก่อนอย่างน้อย 2 เดือน
- (5) โรงเรียนควรศึกษาอัตราค่าจ้างและชี้แจงให้ครูชาวต่างประเทศเข้าใจตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในคู่มือ
- (6) ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยเป็นอันดับหนึ่ง ดังนั้นจะต้องทำความเข้าใจเรื่องต่อไปนี้ให้ชัดเจน
 - (6.1) เรื่องสุขภาพ
 - (6.2) เรื่องบ้านพัก การเดินทาง
 - (6.3) ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย
- (7) การมีเครือข่าย มีจุดเชื่อมโยง พี่งพากัน ไม่ทำตนโดดเดี่ยว
- (8) ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และเปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ้าง ไม่บังคับเคี่ยวเข็ญ
- (9) กรณีครูชาวต่างประเทศออกกลางคัน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าส่วนกลางควรมีศูนย์ข้อมูลการเตรียมครู การขึ้นทะเบียน และการรับสมัครไว้
- (10) ควรพิจารณากำหนดขอบเขตการรับสมัครครูชาวต่างประเทศให้กว้างขึ้น

4.2.2 โรงเรียนในโครงการ English Program

ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขของโรงเรียนสองภาษาประเภท English Program ได้แก่ (สพฐ., 2547)

- 1) การบริหารจัดการเงินที่มีระเบียบให้ปฏิบัติที่จะต้องนำเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษา (บคศ.) ซึ่งในการนำมาใช้จ่ายไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติจริง จึงมีปัญหาในการบริหารจัดการ

แนวทางแก้ไข

จัดให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการการเงินขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ครู อาจารย์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ โปร่งใส และตรวจสอบได้

- 2) ครูผู้สอนในโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ชุมชนบางส่วนยังไม่มี ความเข้าใจในการดำเนินการ

แนวทางแก้ไข

ประชาสัมพันธ์ชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเน้นให้มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกัน

- 3) ผู้ปกครองนักเรียนบางคนมีความคาดหวังสูงมาก ซึ่งไม่ได้ประเมินบริบทและความเป็นไปได้ที่เกินจริง

แนวทางแก้ไข

ประชาสัมพันธ์ชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นไปได้ของการดำเนินการของโรงเรียน

4) ปัญหาการจัดการและการพัฒนาครูชาวต่างประเทศ

แนวทางแก้ไข

โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยมีวิธีการที่แตกต่างกันไป ในเรื่องของการจัดหาครู ได้แก้ปัญหาโดยการรับสมัครทางอินเทอร์เน็ต ทางหนังสือพิมพ์ ผู้ปกครองนักเรียนช่วยสรรหา ส่วนปัญหาเรื่องการพัฒนาครูผู้สอนชาวต่างประเทศ ได้ร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตร และให้มหาวิทยาลัยใกล้เคียงเป็นผู้พัฒนา

5) ปัญหาขาดครูไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิชาอื่น ๆ

แนวทางแก้ไข

ส่งเสริมและพัฒนาครูไทยที่อยู่ในโรงเรียนโดยส่งอบรมในคอร์สต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ส่งไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ สนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสองภาษาในเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสองภาษา พัฒนาการการจัดการศึกษาของโรงเรียนสองภาษา หลักการดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษา ผลการดำเนินการของโรงเรียนสองภาษาในด้านความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาสภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร และสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนในโรงเรียนสองภาษาที่ถือว่าเป็นโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (best practice) เพื่อวิเคราะห์หารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา รวมทั้ง การสำรวจสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมดในประเทศไทย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสองภาษา

วิเชียร ชิวพิมาย และ คณะ (2542) ได้ประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ในโรงเรียนเอกชน ภายใต้การดูแลและส่งเสริมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยใช้ CIPP Model โดยประเมินจากบริบท (context) ปัจจัยนำเข้า (input) ประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิต โดยผลการประเมินด้านบริบทพบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการทุกระดับ มีความชัดเจนในการที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ แต่จะมีความแตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษา กล่าวคือ ในระดับอนุบาลเน้นสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ประถมศึกษาจะเน้นการวางรากฐานเพื่อพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น ในระดับมัธยมศึกษา เน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ และในระดับอาชีวศึกษาเน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถ

ตามต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทุกโครงการยึดวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และในการดำเนินการตามโครงการผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเข้าใจระดับน้อย

ผลการศึกษาค้นคว้าด้านปัจจัยนำเข้าทั้งผู้บริหารและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าคุณครูของโรงเรียนทุกตำแหน่งมีความเหมาะสมทั้งด้านคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ตลอดจนภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ ระดับความคิดของผู้บริหารอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ส่วนผู้ปกครองอยู่ในระดับมากและปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านนักเรียน ผู้บริหารและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และปานกลาง ส่วนความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด ส่วนด้านความพร้อมของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการประเมินหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนยังไม่มีระบบที่ชัดเจน และมีข้อเสนอแนะว่าควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตรด้วย

สำหรับด้านกระบวนการ พบว่า ด้านคุณภาพการเรียนการสอน ผู้บริหารและผู้ปกครองเห็นว่ามีอยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มด้านวินัย ส่วนระดับอาชีพ เห็นว่าควรนำวิชาในสาขาวิชาชีพมาเรียนก่อน ส่วนในด้านผลผลิต ด้านการใช้ภาษา ผู้บริหารและผู้ปกครองเห็นว่ามีเพียงพอในระดับมาก เน้นว่าผู้เรียนมีพัฒนาการขึ้น ทั้งด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ และความสุขในการเรียน

สุทธิพงษ์ ยงค์มกล (2543) ได้ทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนด้วยการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลและตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมี 12 ด้าน และรายการที่สำคัญที่สุดของปัจจัยแต่ละด้านมีดังนี้คือ

- 1) โครงสร้างองค์การ: การกำหนดบทบาทหน้าที่และประสานงาน
- 2) เทคโนโลยีองค์การ: เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินงานและประสานงาน
- 3) วัฒนธรรมองค์การ: การถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วยการอบรมบุคลากร
- 4) บรรยากาศองค์การ: การทำงานเป็นทีมสัมพันธ์
- 5) การรับรู้ขององค์การ: การรับรู้ในบทบาทหน้าที่และกฎระเบียบ
- 6) ทศนคติและค่านิยมของบุคลากร: ความมุ่งมั่นจริงจังต่อความสำเร็จของงานและความพึงพอใจงาน
- 7) บุคลิกภาพของบุคลากร: บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับหน้าที่
- 8) การเรียนรู้ของบุคลากร: กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

- 9) การจูงใจของบุคลากร: การมอบหมายงานที่เหมาะสมกับลักษณะของแต่ละคน
- 10) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์: ความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายกับทรัพยากร
- 11) การกำหนดกลยุทธ์: การจัดทำวัตถุประสงค์ทั้งในส่วนที่ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายโรงเรียน
- 12) การปฏิบัติตามกลยุทธ์: การเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์

ทุกรายการปัจจัยทั้ง 12 ด้าน เป็นรายการที่ผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการเทคนิคเดลฟายมีความเห็นสอดคล้องกันว่าส่งผลต่อประสิทธิผลในระดับมากและมากที่สุด ยกเว้นในปัจจัยด้านบุคลิกภาพของบุคลากรเท่านั้นที่ไม่มีรายการใดส่งผลต่อประสิทธิผลในระดับมากที่สุด

นิพัทธา รสจันทร (2543) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ประชากรได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้รับกลับคืนมา 41 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมการบริหารงานวิชาการครบทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดเตรียมครูชาวต่างประเทศให้มีจำนวนเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนอย่างคุ้มค่า การสำรวจความรู้พื้นฐาน ความสามารถพิเศษและความถนัดของครูก่อนจัดครูเข้าสอน การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ให้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี โฮมรูม หรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญต่าง ๆ การจัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบที่เป็นภาษาอังกฤษ และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดทำเครื่องมือประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีมาตรฐาน 2) ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมการบริหารงานวิชาการส่วนใหญ่พบในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมครูชาวต่างประเทศให้มีจำนวนเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ การอำนวยความสะดวกต่อการใช้ การจัดเก็บ การซ่อมแซมสื่ออย่างมีระบบ การร่วมกับครูผู้สอนตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาแต่ละกลุ่มวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตร การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนพร้อมทั้งให้คำชมเชย ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา การสนับสนุนนักเรียนให้ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น สภานักเรียน ชุมนุม หรือชมรมต่าง ๆ การส่งเสริมให้ครูใช้ห้องสมุดจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการแนะนำให้ครูนำผล การประเมินไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

อุทุมพร ชื่นวิญญา (2545) ได้ประเมินโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา โดยมีกรอบการวิจัยตามแบบจำลองชิป และศึกษากับผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียนที่

สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินตามแบบประเมิน CIPP และแบบศึกษาเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ส่วนของแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

ปัจจัยเบื้องต้น ด้านโครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยการเรียนของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนมีคุณวุฒิตรงตามวิชาที่สอนและมีประสิทธิภาพในการสอนอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่ได้รับคัดเลือกมีความพร้อมทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก หลักสูตรสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในระดับมาก ยกเว้นความหลากหลายของวิชาเลือกซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่เอื้อต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ส่วนห้องปฏิบัติการมีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลางแต่มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย ห้องสมุดมีตำราวิชาการ ข่าวสารเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนห้องน้ำมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับรายวิชาและสอดคล้องกับหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง มีการจัดสอนเสริมกับนักเรียนที่เรียนไม่ผ่านเกณฑ์และช่วงเวลาการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนิเทศครูผู้สอน มีการนัดหมายก่อนและผลการนิเทศสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้อยู่ในระดับมาก การจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอนของครูอยู่ในระดับมากและการสนับสนุนสื่อวัสดุครุภัณฑ์อยู่ในระดับกลาง

ด้านผลผลิต ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ มีความสามารถอยู่ในระดับมากยกเว้นการสื่อสารให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาอังกฤษ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

พุทธรักษ์ จินดาโรจน์ (2546) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่นและศึกษาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ในโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่น 2 โรงเรียน เป็นผู้ปกครองจำนวน 326 คน ครูจำนวน 52 คน และนักเรียนจำนวน 326 คน รวมทั้งสิ้น 704 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนใน

จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับ มาก ทั้งภาพรวม และรายด้าน โดยผู้ปกครองพึงพอใจด้านปัจจัยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผู้เรียน และด้านกระบวนการ โดยทั้งสองด้านความพึงพอใจเท่ากัน ครูมีความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด รองลงมาคือด้านปัจจัยและด้านผู้เรียน ตามลำดับ ทั้งผู้ปกครอง ครู และ นักเรียน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัด การศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ควรพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย โดยเน้นด้านการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ตามวัยและระดับของชั้นเรียน

พริมรศ นนทภักดี (2547) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงาน ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสองภาษาในเขตกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและเปรียบเทียบผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผนงาน การกำหนดโครงสร้างเป็นฝ่ายต่าง ๆ ตามโครงสร้างของโรงเรียน แต่ในภาพรวมการดำเนินงานทุกอย่างยังขึ้นอยู่กับโรงเรียน มีการปฏิบัติงานโดยสอนเป็นภาษาอังกฤษ 4 สาระการเรียนรู้ อาจารย์ในโครงการมีทั้งชาวไทยและต่างชาติเฉพาะ native speaker ทำสัญญาปีต่อปี ค่าจ้างมีอัตราเดียว มีสวัสดิการ อาคารสถานที่และสื่ออุปกรณ์ของโครงการพร้อม มีการจัดสรรงบประมาณอย่างโปร่งใส ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีมาก การสอนเน้นบรรยาย ใช้เฉพาะภาษาอังกฤษ มีการประเมินผลโครงการจากนักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก

2. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง มีการกำหนดสายงานและการกำหนดโครงสร้าง ไม่แยกจากหลักสูตรปกติ เพราะนักเรียนในโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษเป็นนักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียน มีโรงเรียนพี่เลี้ยง มีการปฏิบัติงานโดยสอนเป็นภาษาอังกฤษ 6 สาระการเรียนรู้ มีอาจารย์ประจำชาวต่างชาติ และอาจารย์พิเศษชาวไทย ทำสัญญาปีต่อปี ค่าจ้างมีอัตราหลายอัตราขึ้นอยู่กับเชื้อชาติ ไม่มีสวัสดิการ อาคารสถานที่ค่อนข้างพร้อมแต่สื่อและอุปกรณ์ยังไม่พร้อมเท่าที่ควร มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ ความสัมพันธ์กับชุมชนในระยะเริ่มต้นโครงการยังไม่ดีแต่ต่อมามีการพัฒนาดีขึ้น การสอนเน้นบรรยายใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการประเมินผลโครงการจากนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนพี่เลี้ยง

3. เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของกรณีศึกษาทั้ง 2 แห่ง พบว่า การวางแผนงาน การกำหนดโครงสร้างการทำงานและการประเมินผลโครงการคล้ายคลึงกัน แต่การปฏิบัติงานมีรายละเอียดแตกต่างกันในเรื่องจำนวนสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ บุคลากร อัตราค่าจ้างสวัสดิการ ค่าเล่าเรียน นโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน

4. ปัจจัยสนับสนุนที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียนประกอบด้วย ขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสม การจัดการด้านการเงินอย่างมีระบบ พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนและการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

5. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียน ประกอบด้วย การไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างของอาจารย์ อาจารย์ไม่จบทางการศึกษา ความไม่พร้อมด้านภาษาของนักเรียนและความคาดหวังของผู้ปกครอง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสองภาษาสรุปได้ 5 ลักษณะ คือ 1) การประเมินโครงการโรงเรียนสองภาษา 2) การศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา 3) การศึกษาความพึงพอใจของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสองภาษา 4) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสองภาษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย 5) การศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินโครงการโรงเรียนสองภาษา ฉะนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาโรงเรียนสองภาษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนวิชาภาษาอังกฤษในส่วนของครูผู้สอน และผู้บริหาร โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

ตอนที่ 4 เทคนิคการวิจัย

1. การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research)

จากการศึกษาของ Johnson (2007) สรุปได้ว่า การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) เป็นแบบการวิจัยที่เทคนิคเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณถูกผสมผสานอยู่ในงานวิจัย 1 งานวิจัย การวิจัยแบบผสมผสานนี้เป็นกระบวนทัศน์ (paradigm) การวิจัยที่สำคัญแบบที่ 3 เพื่อเป็นทางเลือกที่น่าสนใจที่จะนำไปใช้ (แต่ก็ต้องมีความเหมาะสมที่จะใช้ด้วย) นอกเหนือจากการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หลักพื้นฐานของการวิจัยแบบผสมผสาน คือ เป็นการผสมสิ่งที่ดี หรือข้อดี ไม่ใช่เป็นการผสมส่วนที่เป็นข้อด้อย

1.1 จุดแข็งและจุดอ่อนของการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1.1 จุดแข็ง

1) การทดสอบและการทำให้มีเหตุผลเป็นที่น่าเชื่อถือได้ (Validating) สร้างทฤษฎีเกี่ยวกับว่าทำไมและอย่างไรปรากฏการณ์จึงเกิดขึ้น

2) การทดสอบสมมติฐานที่ถูกต้องขึ้นก่อนที่จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3) ข้อค้นพบจากงานวิจัยที่สามารถที่จะ generalize ไปได้ เมื่อมีการทำวิจัยซ้ำกับประชากรกลุ่มอื่น
- 4) เป็นประโยชน์สำหรับการได้ข้อมูลที่คิดว่าน่าจะใช้การคาดการณ์ในเชิงปริมาณ
- 5) นักวิจัยสามารถที่จะสร้างสถานการณ์ที่กำจัดอิทธิพลแทรกซ้อนของตัวแปรต่าง ๆ และยอมให้ตัวแปรหนึ่งมีอิทธิพลมากกว่าในการทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่เป็นต้นเหตุและเป็นผล (cause-and-effect relationships)
- 6) การเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งใช้วิธีทางเชิงปริมาณค่อนข้างรวดเร็ว เช่น โทรศัพท์ สัมภาษณ์
- 7) ให้ข้อมูลเชิงตัวเลขที่บอกปริมาณที่ชัดเจน
- 8) การวิเคราะห์ข้อมูลค่อนข้างใช้เวลา น้อย ใช้ซอฟต์แวร์ทางสถิติ
- 9) ผลของการวิจัยค่อนข้างจะเป็นอิสระจากนักวิจัย เช่น นัยสำคัญทางสถิติ
- 10) การวิจัยเชิงคุณภาพอาจจะมี ความเชื่อถือได้สูงกับคนที่มีความอำนาจ เช่น ผู้บริหาร นักการเมือง คนที่สนับสนุนด้านการเงินกับโครงการ
- 11) มีประโยชน์สำหรับการศึกษาคนจำนวนมาก

1.1.2 จุดอ่อน

- 1) ลำดับชั้นต่างๆ (Categories) ที่นักวิจัยใช้อาจจะไม่ได้สะท้อนถึงความเข้าใจของคนท้องถิ่น
- 2) ทฤษฎีที่นักวิจัยใช้อาจจะไม่ได้สะท้อนถึงความเข้าใจของคนท้องถิ่น
- 3) นักวิจัยอาจจะพลาดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการเน้นทฤษฎีหรือข้อสมมติฐานที่ทดสอบมากกว่าการก่อให้เกิดทฤษฎีหรือข้อสมมติฐาน (ซึ่งเรียกว่า การอคติเกี่ยวกับการยืนยันหรือรับรอง (confirmation bias))
- 4) ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยอาจจะเป็นนามธรรม หรือเป็นการทั่วไปเกินไปสำหรับการนำไปใช้สถานการณ์เฉพาะ หรือบริบทเฉพาะ หรือนำไปใช้เฉพาะคน

1.2 จุดแข็งและจุดอ่อนของการวิจัยเชิงคุณภาพ

1.2.1 จุดแข็ง

- 1) ข้อมูลอยู่บนพื้นฐานของประเภทของผู้มีส่วนร่วมที่ต้องการ
- 2) มีประโยชน์สำหรับการศึกษาเชิงลึกกับจำนวนกรณีหรือตัวอย่างที่มีจำกัด
- 3) มีประโยชน์ต่อการพรรณนาปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน
- 4) ให้ข้อมูลของกรณีหรือตัวอย่างแต่ละตัวอย่างหรือกรณี
- 5) สามารถใช้การเปรียบเทียบหรือการวิเคราะห์ข้ามกรณีได้

6) ให้ความเข้าใจการและพรรณนาเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวของคนเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น ความคิดเห็นของคนใน (emic or insider's viewpoint)

7) สามารถจะพรรณนาปรากฏการณ์ได้อย่างละเอียดตามที่ปรากฏการณ์นั้นเกิดอยู่หรือเป็นอยู่ในบริบทท้องถิ่น

8) นักวิจัยมักจะระบุปัจจัยแวดล้อมและปัจจัยเชิงบริบทด้วยเสมอในขณะที่เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ที่สนใจ

9) นักวิจัยสามารถใช้วิธีการเชิงคุณภาพของทฤษฎีรากหญ้า (Grounded theory) ในขั้นแรก ๆ เพื่อทำให้เกิดทฤษฎีชั่วคราวแต่สามารถอธิบายในเชิงอุปนัยปรากฏการณ์หนึ่งปรากฏการณ์ได้

10) สามารถตัดสินใจได้ว่าผู้มีส่วนร่วม (Participants) มีความความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นอย่างไร เช่น ความเคารพหรือนับถือตัวเอง และ ใจดี

11) การวิจัยเชิงคุณภาพโดยปกติข้อมูลจะถูกเก็บในสิ่งแวดล้อมที่เป็นไปตามธรรมชาติ

12) แนวคิดเชิงคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของสถานการณ์ เงื่อนไขและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น

13) นักวิจัยเชิงคุณภาพรับผิดชอบต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการศึกษา (โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างช่วงการเก็บข้อมูลภาคสนามที่ถูกขยายออกไป) และอาจจะปรับเปลี่ยนจุดเน้นของการศึกษาตามผลการศึกษา

14) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่อยู่ในรูปข้อความ และประเภทหรือชนิดของผู้มีส่วนร่วมจะเป็นตัวทำให้ค้นพบว่าปรากฏการณ์เกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไมเกิดขึ้น

15) ท่านสามารถใช้กรณีที่สำคัญเพื่ออธิบายหรือสาธิตปรากฏการณ์แก่ผู้อ่านรายงานได้อย่างชัดเจน

16) ตัดสินถึงสิ่งที่ทำให้เกิดผล เช่น การตัดสินใจสาเหตุของเหตุการณ์

1.2.2 จุดอ่อน

1) ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยอาจจะไม่สามารถจะ Generalize ไปยังประชากรกลุ่มอื่น หรือสิ่งแวดล้อมอื่นได้

2) ความรู้หรือผลที่ได้จากการวิจัยไม่สามารถจะ Generalize ไปยังประชากรกลุ่มอื่นหรือ สิ่งแวดล้อมอื่น เช่น ผลการค้นพบอาจจะเป็นลักษณะเฉพาะของคนจำนวนไม่มาก

3) เป็นการยากที่จะคาดการณ์ ทำนายในลักษณะที่เป็นเชิงปริมาณที่มีจำนวนมาก ๆ ได้

4) เป็นการยากมากที่จะทดสอบสมมติฐานและทฤษฎีด้วยผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้ข้อมูลจำนวนมาก ๆ ได้

- 5) อาจจะมีค่าน่าเชื่อถือได้ต่ำกว่าในเรื่องเกี่ยวกับผู้บริหารและผู้ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ของรายการ
- 6) โดยทั่วไปมักใช้เวลาในการเก็บข้อมูลยาวนานกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาเชิงปริมาณ
- 7) การวิเคราะห์ข้อมูลมีอยู่บ่อย ๆ ที่ใช้เวลานาน
- 8) ผลที่ได้จากการวิจัยจะได้รับอิทธิพลจากความอคติส่วนตัวของนักวิจัยได้ง่าย

1.3 จุดแข็งและจุดอ่อนของการวิจัยแบบผสมผสาน

1.3.1 จุดแข็ง

- 1) ข้อความ รูปภาพ และการพรรณนาสามารถที่จะนำมาใช้เพื่อเพิ่มเติมความหมายให้กับตัวเลขได้
- 2) สามารถใช้ตัวเลขเพื่อเพิ่มความชัดเจนให้กับข้อความ รูปภาพ และการพรรณนา
- 3) สามารถทำให้งานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีความแข็งแกร่งขึ้น
- 4) นักวิจัยสามารถสร้างและทดสอบทฤษฎีรากหญ้า (Grounded theory)
- 5) สามารถตอบคำถามวิจัยได้กว้างและสมบูรณ์มากขึ้นเพราะผู้วิจัยไม่ต้องถูกจำกัดอยู่เฉพาะแนวคิดหรือวิธีเดียว
- 6) นักวิจัยสามารถใช้จุดแข็งของวิธีการหนึ่งเพื่ออุดรอยรั่วหรือลดจุดอ่อนของอีกวิธีหนึ่งโดยการใช้ทั้งสองวิธีในงานวิจัยเดียว ซึ่งอันนี้เป็นหลักการของการทำให้สมบูรณ์แบบ (Principle of complementary)
- 7) ให้หลักฐานที่มีค่าน่าเชื่อถือมากกว่าแก่ข้อสรุปโดยผ่านการยืนยันและตรวจสอบข้อค้นพบ (ซึ่งอันนี้เป็นหลักการของการตรวจสอบสามเส้า (Principle of triangulation))
- 8) สามารถทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งถ้าใช้วิธีการเดียวอาจทำให้เกิดการเข้าใจผิดพลาดได้
- 9) การวิจัยแบบผสมผสานนี้สามารถที่จะทำให้การ generalization ผลการวิจัยเป็นไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น
- 10) การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณถูกใช้ด้วยกันเพื่อทำให้เกิดความรู้ที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งความรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการให้ความรู้หรืออธิบายทฤษฎีหรือการปฏิบัติ

1.3.2 จุดอ่อน

- 1) มันอาจจะเป็นการยากสำหรับนักวิจัยคนเดียวที่จะดำเนินการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าทั้งสองวิธีการหรือมากกว่าสองนั้นจะต้องถูกดำเนินการพร้อม ๆ กัน ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ควรใช้ทีมหรือคณะวิจัย

2) นักวิจัยจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการหลายวิธีการและต้องเข้าใจวิธีที่จะผสมผสานวิธีการต่าง ๆ เหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

3) นักนิยมความบริสุทธิ์เกี่ยวกับวิธีวิทยาคัดค้านวิธีการแบบผสมผสาน โดยมีความคิดว่านักวิจัยจะต้องทำงานด้วยกระบวนทัศน์ใดกระบวนทัศน์หนึ่ง คือ เชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพอย่างเดียวอย่างหนึ่ง

4) มีค่าใช้จ่ายมาก

5) ใช้เวลามาก

6) รายละเอียดบางอย่างของการวิจัยแบบผสมผสานยังคงถูกดำเนินการโดยนักวิธีวิทยาการวิจัย เช่น ปัญหาของการผสมผสานกระบวนทัศน์ (Paradigm mixing) วิธีการเชิงคุณภาพกับข้อมูลเชิงปริมาณ และ วิธีการตีความผลที่ขัดแย้งกัน

1.4 ชนิดต่าง ๆ ของวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

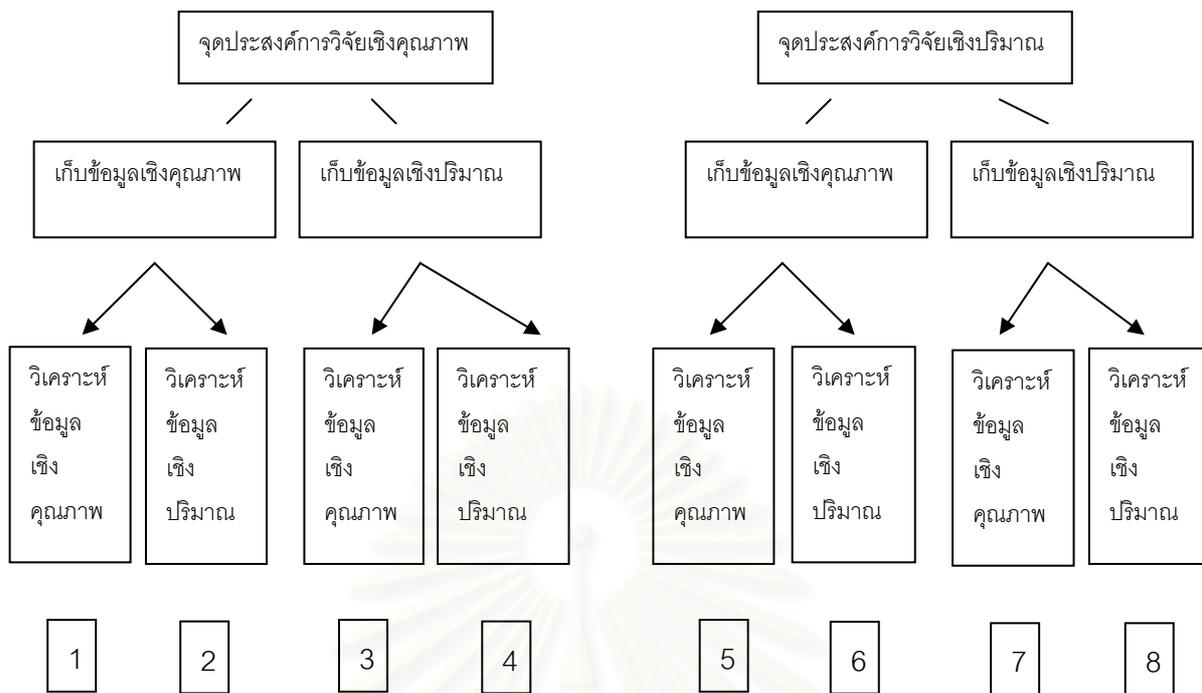
การวิจัยแบบผสมผสานมี 2 แบบใหญ่ คือ การวิจัยแบบผสมผสานรูปแบบ (Mixed model research) และ การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method research)

1.4.1 การวิจัยแบบผสมผสานรูปแบบ (Mixed model research) คือ การวิจัยที่ในขั้นตอนหนึ่งใช้ทั้งวิธีเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งมี 2 รูปแบบย่อย คือ

1) การวิจัยแบบผสมผสานรูปแบบที่รูปแบบผสมกันภายในขั้นตอนหนึ่งขั้นตอน (within-stage mixed model research) การวิจัยแบบนี้จะมีการผสมผสานกันภายในขั้นตอนเดียวของการวิจัยหรือหลายขั้นตอนก็ได้ เช่น ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้คำถามแบบปลายเปิด (ซึ่งเป็นเชิงคุณภาพ) และคำถามแบบปลายปิด (เชิงปริมาณ)

2) การวิจัยแบบผสมผสานรูปแบบโดยที่รูปแบบผสมกันข้ามขั้นตอน (across-stage mixed model research) การวิจัยแบบนี้ใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพผสมกันข้ามขั้นตอนการวิจัยอย่างน้อย 2 ขั้นตอน ซึ่งสามารถแสดงได้โดยแผนภาพต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบที่ 1 และ 8 เป็นแบบที่ใช้วิธีการเดียว ส่วนแบบที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7 เป็นแบบที่มีการผสมผสานรูปแบบเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

แผนภาพที่ 2.2 แบบต่าง ๆ ของการวิจัยที่ผสมผสานรูปแบบโดยมีรูปแบบผสมกันข้ามขั้นตอน

ตัวอย่างของการผสมผสานรูปแบบโดยที่รูปแบบผสมกันข้ามขั้นตอน เช่น นักวิจัยต้องการค้นพบว่าทำไมคนถึงได้มาลงเรียนรายวิชาที่เรียนทางอินเทอร์เน็ต (จุดประสงค์เชิงคุณภาพ) นักวิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ) ถ้ามว่าทำไมถึงมาเรียนรายวิชาทางอินเทอร์เน็ต และต่อจากนั้นนักวิจัยทำให้ผลการค้นพบเป็นเชิงปริมาณโดยการนับจำนวนครั้งของแต่ละชนิดของการตอบที่เกิดขึ้น (วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ) ผู้วิจัยรายงานการตอบเป็นร้อยละและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างชุดของประเภท หรือชุดของตัวแปรโดย การใช้ตารางความบังเอิญที่เกิดขึ้น (Contingency tables) ซึ่งตัวอย่างอันนี้คือแบบที่ 2 ในแผนผังข้างบน

1.4.2 การวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ (Mixed method research) คือ การวิจัยที่ในหนึ่งการวิจัย ประกอบด้วย 2 ระยะของการทำวิจัย คือระยะของการวิจัยเชิงปริมาณ และระยะของการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยแบบนี้เหมือนมีการวิจัยเล็ก 2 การวิจัยใน 1 การวิจัยใหญ่ ซึ่งถูกแบ่งเป็นแบบต่างๆ ตามมิติที่สำคัญ 2 มิติ คือ มิติในเรื่องลำดับเวลา (จะแบ่งเป็น เกิดขึ้นพร้อมกัน กับเกิดขึ้นตามกันมา) และมิติในเรื่องกระบวนการที่เน้น (จะแบ่งเป็น สถานะที่ทั้งสองกระบวนการนี้มีความเท่าเทียมกัน และสถานะที่กระบวนการหนึ่งมีความเด่นกว่า) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

การตัดสินใจ
โดยคำนึงถึงลำดับของเวลา

เกิดขึ้นพร้อมกัน เกิดขึ้นตามกันมา

การตัดสินใจ โดยคำนึงถึง กระบวนการค้น	สถานะ เท่ากัน	QUAL + QUAN	QUAL → QUAN QUAN → QUAL
	สถานะที่ กระบวนการค้น หนึ่งเด่นกว่า	QUAL + quan QUAN + qual	QUAL → quan qual → QUAN QUAN → qual quan → QUAL

หมายเหตุ QUAL และ qual หมายถึง การวิจัยเชิงปริมาณ

QUAN และ quan หมายถึง การวิจัยเชิงคุณภาพ

ตัวอักษรตัวใหญ่ หมายถึง น้ำหนักที่มีมากกว่า หรือ ลำดับความสำคัญที่มาก่อน

ตัวอักษรตัวเล็ก หมายถึง น้ำหนักที่มีน้อยกว่า หรือ ลำดับความสำคัญที่มาทีหลัง

เครื่องหมาย + หมายถึง การเก็บข้อมูลที่ทำพร้อมกัน

เครื่องหมาย → หมายถึง การเก็บข้อมูลที่ไม่พร้อมกัน ทำอย่างหนึ่งก่อนแล้วจึงมาทำอีกอย่างหนึ่ง

แผนภาพที่ 2.3 แบบต่าง ๆ ของรูปแบบการวิจัยที่ผสมผสานวิธีการ

ตัวอย่างของรูปแบบการวิจัยที่ผสมผสานวิธีการ (mixed method research) แบบ qual → QUAN เป็น รูปแบบการวิจัยที่การวิจัยในภาพรวมทั้งหมดเป็นการศึกษาที่เน้นการศึกษาเชิงปริมาณแต่มีระยะของการวิจัยเชิงคุณภาพมาก่อน เช่น นักวิจัยอาจทำสำรวจโดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อค้นหาชนิดหรือตัวแปรที่สำคัญบางตัวแปรที่นักเรียนพูดว่าเป็นเหตุผลสำคัญสำหรับการยกเลิกการเรียนทางอินเทอร์เน็ต ต่อมาในระยะของการวิจัยเชิงปริมาณ นักวิจัยทำการศึกษาเชิงปริมาณกับตัวทำนายนการยกเลิกการเรียนทางอินเทอร์เน็ต พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ ระยะการวิจัยเชิงปริมาณมีส่วนเด่นกว่า สำคัญกว่า และมีระยะการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวสนับสนุน (และเกิดขึ้นก่อน)

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยผสมผสานดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การวิจัยแบบผสมผสานที่เหมาะสมนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ การวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ โดยมีรูปแบบการผสมผสานเป็นแบบ QUAL → QUAN กล่าวคือ มีการวิจัยเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และระยะที่ 2 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น วิธีการนี้จะสนใจข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด ความหมาย ค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคล นอกเหนือไปจากข้อมูลเชิงปริมาณ มักใช้เวลานานในการศึกษาติดตามระยะยาว ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นวิธีการหลักในการเก็บข้อมูล และเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (สุภางศ์ จันทวานิช, 2543)

จากความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถนำมาขยายความเป็นลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพได้ดังนี้

2.1.1 เน้นการมองปรากฏการณ์ให้เป็นภาพรวม โดยการมองจากหลายแง่มุม การศึกษาปรากฏการณ์สังคม จะต้องกระทำโดยศึกษาปรากฏการณ์นั้นจากแง่มุมหรือทฤษฎีที่มีความหลากหลาย มากกว่ายึดแนวคิดอันใดอันหนึ่งเป็นหลัก นอกจากนั้นยังต้องไม่พิจารณาเป็นเสี่ยงเดียวหรือดูเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่ดูให้เห็นภาพเต็มรูป

2.1.2 เป็นการศึกษาติดตามระยะยาวและเจาะลึก เพื่อให้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์สังคมซึ่งมีความเป็นพลวัต เช่นการศึกษาเฉพาะกรณี หรือการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อให้ทำความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถมองภาพได้จากหลายแง่มุม

2.1.3 ศึกษาปรากฏการณ์ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เพื่อให้เข้าใจความหมายของปรากฏการณ์ จึงศึกษาปรากฏการณ์ในสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง มักมีการวิจัยในสนาม ในการวิจัยคุณภาพจะไม่มีกรอบควบคุมและทดลองในห้องปฏิบัติการ เพราะทำให้ผู้วิจัยไม่เห็นปรากฏการณ์ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

2.1.4 คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกวิจัย ให้ความสำคัญและความเคารพผู้ถูกวิจัยในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ และจะไม่นำข้อมูลของผู้ถูกวิจัยไปใช้ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกวิจัย ไม่ฝืนใจถ้าผู้ถูกวิจัยไม่เต็มใจหรือไม่ต้องการให้ความช่วยเหลือ

2.1.5 ใช้การพรรณนาและการวิเคราะห์แบบอุปนัย ในการศึกษาชุมชนหรือการศึกษาเฉพาะกรณี เพื่อให้เห็นภาพรวมในขั้นแรก จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชนหรือกรณีศึกษาที่ศึกษาในลักษณะของการพรรณนา ส่วนในการวิเคราะห์จะใช้วิธีการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่สำคัญ วิธีการนี้คือการนำข้อมูลเชิงรูปธรรมย่อย ๆ หลาย ๆ กรณี มาสรุปเป็นข้อสรุปเชิงนามธรรมโดยพิจารณาจากลักษณะร่วมที่พบ

2.1.6 เน้นปัจจัยหรือตัวแปรด้านความรู้สึกนึกคิด จิตใจ ความหมาย นักวิจัยเชิงคุณภาพเชื่อว่าองค์ประกอบด้านจิตใจ ความคิด และความหมาย คือสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมมนุษย์ และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงออกมา จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนจึงจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้

2.2. พหุกรณีศึกษา

การวิจัยพหุกรณีศึกษา (Multiple Case Study) เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเฉพาะกรณี (Case Study) ซึ่งเป็นเทคนิควิจัยเชิงคุณภาพ Yin (1994) ได้อธิบายไว้ว่า การวิจัยเฉพาะกรณีจะถูกใช้เมื่อ 1) คำถามวิจัยคือ “อย่างไร” และ “ทำไม” 2) ผู้วิจัยควบคุมพฤติกรรมเหตุการณ์ได้น้อย 3) เน้นที่ปรากฏการณ์ปัจจุบันในบริบทที่ชีวิตจริง การวิจัยเฉพาะกรณีมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อการอธิบาย (Explanatory Case Study) 2) เพื่อการบรรยาย (Descriptive Case Study) 3) เพื่อการสำรวจหรือแสวงหา (Exploratory Case Study) และได้อธิบายลักษณะของการวิจัยพหุกรณีศึกษา (Multiple Case Study) ว่า คือรูปแบบการวิจัยที่มีหลาย ๆ กรณีในการศึกษานั้น และทุกกรณีจะต้องตอบรับกับจุดประสงค์เฉพาะในขอบเขตรวมทั้งหมดของการศึกษานั้น มีลักษณะเหมือนการวิจัยเชิงทดลองที่มีการทดลองหลายการทดลองที่เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่สัมพันธ์กัน

2.3. เทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะต้องลงไปสู่สนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล “สนาม” ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือที่ที่ปรากฏการณ์สังคมที่เราจะศึกษาเกิดขึ้น สนามอาจเป็นหมู่บ้าน โรงเรียน ชุมชนแออัด เพราะฉะนั้นสนามคือที่ที่ผู้วิจัยจะต้องเข้าไปทำวิจัย ซึ่งสกุมางค์ จันทวานิช (2543) ได้เสนอขั้นตอนในการเข้าสนามไว้ดังนี้

2.3.1 การเลือกสนาม

ในการคัดเลือกสนามในการวิจัยนั้น ต้องคำนึงถึงว่าสนามนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ สามารถที่จะตอบปัญหาที่ต้องการได้หรือไม่ ความเป็นไปได้ในแง่ขนาดของสนามที่จะเข้าศึกษา คือต้องมีขนาดไม่ใหญ่เกินไป และสุดท้ายดูในแง่ความซับซ้อนของปรากฏการณ์ในชุมชนนั้น และดูถึงความสะดวกสบายในแง่ของที่ตั้งของสนามด้วย สนามอยู่ไกลเกินไปหรือไม่ มีความปลอดภัยหรืออันตรายต่าง ๆ หรือไม่

2.3.2 การเตรียมตัวเข้าสนาม

เมื่อเลือกสนามได้แล้ว ผู้วิจัยจะต้องเตรียมตัวเพื่อให้เข้าไปอยู่ในสนามได้อย่างดี ผสมกลมกลืนเป็นอย่างดี และไปอย่างมีการเตรียมพร้อมที่ดี สิ่งที่ต้องเตรียม เช่น ภาษา การแต่งกาย การวางตัว อุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น สมุดบันทึก ดินสอ เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป การเตรียมศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสนามหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น กรอบการสัมภาษณ์ แบบสังเกต เป็นต้น

2.3.3 การแนะนำตัวเอง

เมื่อเข้าสู่สนามผู้วิจัยจะต้องแนะนำตัวเอง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเพราะผู้วิจัยเป็นคนแปลกหน้าเข้าไปจึงต้องมีการแนะนำตัวเอง ซึ่งจะเป็นการกำหนดสถานภาพและบทบาทของนักวิจัย ลักษณะของบทบาทของผู้วิจัยที่ใช้กันอยู่มี 2 ลักษณะ คือ ไม่บอกว่าเป็นใครกับบอกว่าเป็นใคร การจะเลือกใช้บทบาทใดขึ้นกับการคาดการณ์ว่าถ้าใช้แบบนี้แล้วจะเป็นอย่างไร และถ้าใช้อีกแบบจะเป็นอย่างไร

2.3.4 การสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ในสนาม

เมื่อนักวิจัยเข้าไปสนามและแนะนำตัวเองแล้ว สิ่งสำคัญที่ทำให้การเก็บข้อมูลราบรื่น และได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ คือการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี สร้างความคุ้นเคย แสดงเยื่อใยไมตรีกับบุคคลในสนาม ปฏิบัติตนให้เข้ากับบรรยากาศของสนาม ให้ของขวัญหรือของฝากบ้างในบางโอกาส และบางครั้งอาจจะต้องสร้างความสนิทสนมกับคนในสนาม กับคนในชุมชนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ เพื่อให้คนนั้นเป็นกุญแจนำไปสู่คนอื่น ๆ วิธีการนี้เรียกว่า (Snow Ball Sampling Technique)

2.3.5 การเริ่มทำงาน

ในขั้นการเริ่มทำงานประกอบด้วย การทำแผนที่ และการเลือกตัวอย่าง โดยแผนที่ที่ต้องทำประกอบด้วย 1) แผนที่ทางกายภาพ (Physical Map) ซึ่งจะบอกลักษณะทางกายภาพของสนาม เช่น ตั้งอยู่ที่ไหน มีส่วนประกอบภายในอะไรบ้าง 2) แผนที่ประชากร ซึ่งจะบอกจำนวนของประชากรในสนาม 3) แผนที่ทางสังคม (Social Map) เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานะทางสังคมของบุคคลในชุมชนหรือในสนาม ความสนิทสนม ยศตำแหน่ง การมีกิจกรรมร่วมกัน สำหรับการเลือกตัวอย่างหรือกรณีศึกษาจะต้องเลือกโดยพิจารณาในเรื่องของเวลา สถานที่ คน และเหตุการณ์

2.3.6 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็น 1) วิธีการสังเกต 2) วิธีการสัมภาษณ์ 3) วิธีการวิเคราะห์เอกสาร และ 4) วิธีการสนทนากลุ่ม

1) การสังเกต (Observation)

การสังเกตเป็นวิธีการเบื้องต้นในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมของบุคคล โดยอาศัยประสาทสัมผัส (Sensation) ของผู้สังเกตโดยตรง จุดเด่นสำคัญของการสังเกตก็คือทำให้รู้พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นธรรมชาติ เป็นข้อมูลโดยตรงตามสภาพความเป็นจริง จัดเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งมีความน่าเชื่อถือมาก การสังเกตซ้ำ ๆ ในเหตุการณ์เดียวกัน ประกอบกับการซักถาม และการตรวจสอบต่าง ๆ ทำให้การสังเกตเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยมาก

สุภาวศ์ จันทวานิช (2543) แบ่งการสังเกตเป็น 2 แบบ

(1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับกลุ่มคนที่ถูกศึกษา มีการร่วมกระทำกิจกรรมด้วยกัน และพยายามให้คนในชุมชนยอมรับนักวิจัยว่ามีสถานภาพเช่นเดียวกัน การสังเกตแบบมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การสังเกต การซักถาม และการจดบันทึก ข้อดีของการสังเกตแบบนี้ คือจะได้ข้อมูลที่แท้จริง เนื่องจากผู้ถูกศึกษาไม่ทราบว่าจะถูกสังเกต พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะเป็นไปตามธรรมชาติ แต่ข้อด้อยคือ ก่อให้เกิดความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกวิจัย อาจจะเป็นเหตุให้เกิดอคติเข้าข้างกลุ่มคนที่ตนศึกษาอยู่ ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจมีความเที่ยงตรง

(2) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตอยู่วงนอก กระทำตนเป็นบุคคลภายนอกไม่เข้าไปร่วมในกิจกรรมที่ทำอยู่ มักใช้ในกรณีที่ไม่ต้องการให้ผู้ถูกสังเกตรู้สึกถูกรบกวนจากตัวผู้สังเกต เช่น การสังเกตการเรียนการสอนในห้องเรียน

2) การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการประจันหน้ากันระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์กับผู้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะมีลักษณะเหมือนคุยโต้ตอบกัน ซักถามกัน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะถูกตั้งหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับผู้จัดบันทึกคำถาม และวิธีการถามของผู้สัมภาษณ์ ตลอดจนคำตอบและวิธีการตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ (อุทุมพร จามรมาร, 2531)

สุภาวศ์ จันทวานิช (2543) ได้แบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้เตรียมข้อคำถามไว้แล้ว คล้ายกับการใช้แบบสอบถาม จะสัมภาษณ์ใครก็ใช้คำถามแบบเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนเรียงเหมือนกัน คำถามมีทั้งที่ต้องการคำตอบแบบเฉพาะเจาะจง และคำถามที่ให้ผู้ตอบตอบได้ตามต้องการ การสัมภาษณ์แบบนี้จะได้ผลเต็มที่ก็ต่อเมื่อผู้สัมภาษณ์เตรียมการล่วงหน้าไว้อย่างดี

(2) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ตัวผู้วิจัยหรือผู้วิเคราะห์ข้อมูลมักจะเป็นผู้สัมภาษณ์เอง จึงรู้ว่าต้องการข้อมูลแบบใด เพื่อวัตถุประสงค์ใด ฉะนั้นจึงตั้งคำถามในขณะที่สัมภาษณ์ได้ โดยจะเตรียมแนวคำถามกว้าง ๆ มาล่วงหน้า การสัมภาษณ์แบบนี้แบ่งเป็น 4 แบบย่อย คือ

- การสัมภาษณ์โดยเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ เป็นการสัมภาษณ์ที่ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระที่จะอธิบายแนวคิดของตนเองไปเรื่อย ๆ อย่างเป็นอิสระ

- การสัมภาษณ์แบบมีจุดความสนใจเฉพาะ (Focus Interview) หรือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์มีจุดสนใจอยู่แล้ว จึงพยายามหันเหความสนใจของผู้ถูกสัมภาษณ์ให้เข้าสู่จุดสนใจ ฉะนั้นผู้สัมภาษณ์ต้องรู้ก่อนแล้วว่าต้องการอะไร

- การตะล่อมกลุ่ม (Probe) เป็นการซักถามที่ล้วงเอาส่วนลึกของความคิดออกมาจากผู้ถูกสัมภาษณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

- การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดตัวผู้ตอบบางคนเป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบนั้นมีข้อมูลที่ดี ลึกซึ้ง กว้างขวางเป็นพิเศษ เหมาะสมกับความต้องการของผู้วิจัย

3) วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Study)

สุภาวงศ์ จันทวานิช (2540) กล่าวว่า การใช้ข้อมูลเอกสารในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการใช้ข้อมูลทีนอกเหนือไปจากข้อมูลที่ต้องเก็บรวบรวมในสนามโดยตรง ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ เอกสาร สถิติ ตัวเลข และข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ปกติในสังคม แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ (1) ข้อมูลเกี่ยวกับร่องรอยตามปกติธรรมดา (2) ข้อมูลสถิติและบันทึกต่าง ๆ และ (3) ข้อมูลที่อาจสังเกตเห็นได้โดยง่าย การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารอาจใช้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เป็นวิธีหลักของการวิจัย หรือเป็นส่วนขยายเพิ่มเติมในการวิจัยก็ได้ ข้อมูลเอกสารให้ภาพที่มีทั้งตัวปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาและสภาพแวดล้อมหรือบริบททางสังคมที่ปรากฏการณ์นั้นเกิดขึ้น

4) การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การสนทนากลุ่ม คือ กระบวนการเก็บข้อมูลที่นำผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ประมาณ 9 -12 คน มาตั้งสนทนากัน และอาศัยหลักการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายในกลุ่ม (Group interaction) ทำให้เกิดการโต้ตอบคำวิจารณ์ของกันและกัน เป็นการกระตุ้นความทรงจำและการแสดงความคิดเห็นอันจะนำไปสู่การพูดอย่างเต็มที่ในหัวข้อที่ต้องการ นอกจากนี้ทัศนคติของผู้ร่วมสนทนาคนหนึ่งอาจทำให้ผู้ร่วมสนทนาอีกคนคิดต่อไป ซึ่งสิ่งนี้จะไม่เกิดขึ้นในการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว

การจัดสนทนากลุ่มให้มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

(1) การกำหนดประเด็นหรือตัวแปร ซึ่งตัวแปรหรือประเด็นสามารถหาได้จากการแยกแยะจากวัตถุประสงค์ แล้วนำมาสร้างเป็นคำถามวิจัย

(2) การกำหนดแนวคำถามหรือกรอบคำถาม ต้องตั้งอยู่บนสมมติฐานย่อยหรือข้อคิดทางทฤษฎี เป็นคำถามในเชิงเหตุเป็นผล ทำไม เพราะอะไร เป็นต้น

(3) ผู้เข้าร่วมสนทนา ต้องคัดเลือกบุคคลที่สามารถให้คำตอบในการศึกษาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นมากที่สุด

(4) บุคลากรในการจัดสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกคำสนทนา และเจ้าหน้าที่บริการทั่วไป

(5) อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ เทปบันทึกเสียง ซึ่งเพื่อไม่ประมาทควรจะมี 2 เครื่อง ป้ายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนา อาหาร ของว่าง

- (6) สถานที่ ควรเป็นสถานที่ที่ทุกคนรู้สึกสบายใจที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็น
- (7) เวลาที่ใช้ ควรใช้เวลาประมาณ 1 - 2.30 ชั่วโมง
- (8) ของที่ระลึก เพื่อเป็นการขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนาที่สละเวลาอันมีค่ามาแสดง

ความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มสามารถวิเคราะห์ได้ 2 ระดับ คือ

(1) การวิเคราะห์เบื้องต้น เป็นการร่วมกันสรุปและเสนอความคิดเห็นในกลุ่มของผู้จัดสนทนา ซึ่งจะต้องทำทันทีทันทีหลังการสนทนาสิ้นสุดลง เพื่อหาข้อผิดพลาดและป้องกันการหลงลืมของผู้วิจัย

(2) การวิเคราะห์อย่างละเอียด ซึ่งจะทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(2.1) ขั้นระบุแนวความคิดหลัก ซึ่งได้แก่ คำพูด แนวความคิด การตอบสนองที่เข้มขันของผู้ร่วมสนทนา รวมทั้งภาษากาย สีหน้าท่าทางต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหมือนเดิม ซ้ำๆ กันของบุคคลในกลุ่ม

(2.2) ขั้นแบ่งหน่วยข้อมูล เป็นกระบวนการนำข้อมูลหลัก ๆ มาเป็นหน่วยข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งพิจารณาเป็นหน่วยข้อมูลเล็กที่สุด มีความหมายในตัวของมันเอง อาจทำได้ 2 วิธี คือ ใช้ปากกา highlighter หรือ เข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ชื่อว่า “The Ethnograph”

(2.3) ขั้นแยกประเภทหน่วยข้อมูล โดยหน่วยข้อมูลจะถูกจัดเรียงเข้ากลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกันและในที่สุดก็จะกลายเป็น themes ของแต่ละลักษณะ หรือคุณสมบัติของกลุ่มข้อมูล

(2.4) ขั้นพิจารณาประเภทหน่วยข้อมูล เป็นขั้นการรวมข้อมูลในกรณีที่มีผู้วิเคราะห์ 2 ขึ้นไป

(2.5) ขั้นระบุแก่นของเรื่องและการใช้ทฤษฎี เป็นการกลั่นกรองหน่วยข้อมูลและประเภทข้อมูล เพื่อหา themes และศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่สนับสนุน

2.3.7 การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การตรวจสอบข้อมูล

หลังจากได้ข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยจะต้องตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มาเพียงพอหรือยัง ข้อมูลนั้นตอบปัญหาการวิจัยได้หรือไม่ ถ้าได้ข้อมูลไม่ตรงกันจะต้องตรวจสอบว่าข้อมูลที่แท้จริงเป็นอย่างไร ผู้วิจัยจะต้องตรวจสอบให้เกิดความมั่นใจว่าข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่มีความตรง (Validity) และมีความเที่ยง (Reliability) ดังนี้

(1) การตรวจสอบความตรง (Validity)

ผู้วิจัยนำแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์และสังเกต ตรวจสอบกับคำถามวิจัยก่อนการเริ่มเก็บข้อมูล และในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการโดยการบันทึกเทป การสัมภาษณ์ ถอดเทปการสัมภาษณ์ทันทีเมื่อสัมภาษณ์เสร็จ บันทึกข้อสังเกตต่าง ๆ ทันทีหลังการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังต้องใช้ประสบการณ์สร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ทำให้กรณีศึกษาเกิดความคุ้นเคย พฤติกรรมการแสดงออกของกรณีศึกษาจึงเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นการสร้างความตรงภายใน (Phenomenological validity) (สุภางค์ จันทวานิช, 2543)

(2) การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

การตรวจสอบข้อมูลที่ใช้กันมากในการวิจัยเชิงคุณภาพคือการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (Denzin, 1970 อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2543) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(2.1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบคือการสอบแหล่งข้อมูล แหล่งที่มาที่จะพิจารณาในการตรวจสอบได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล

(2.2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่า ผู้วิจัยแต่ละคนได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร โดยการให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลหลายคน

(2.3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

(2.4) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายในเรื่องเดียวกัน เช่น การสังเกตควบคู่ไปกับการสอบถาม พร้อมทั้งการศึกษาเอกสาร เป็นต้น

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ซึ่งวิธีการหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบนี้ มี 3 ชนิด คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย การจำแนกชนิดข้อมูล และการเปรียบเทียบข้อมูล

(1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ วิธีตีความ สร้างข้อสรุปข้อมูลจากรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่น พิธีกรรม หรือความเป็นอยู่ในสังคม เมื่อลงมือสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์แล้ว ถ้าข้อสรุปนั้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบยืนยันก็ถือเป็นสมมติฐานชั่วคราว ถ้าหากได้รับการยืนยันแล้วก็ถือเป็นข้อสรุปซึ่งมีความเป็นนามธรรมในระดับต้น ๆ เรียกว่าเป็น สมมติฐานชั่วคราว (working hypothesis)

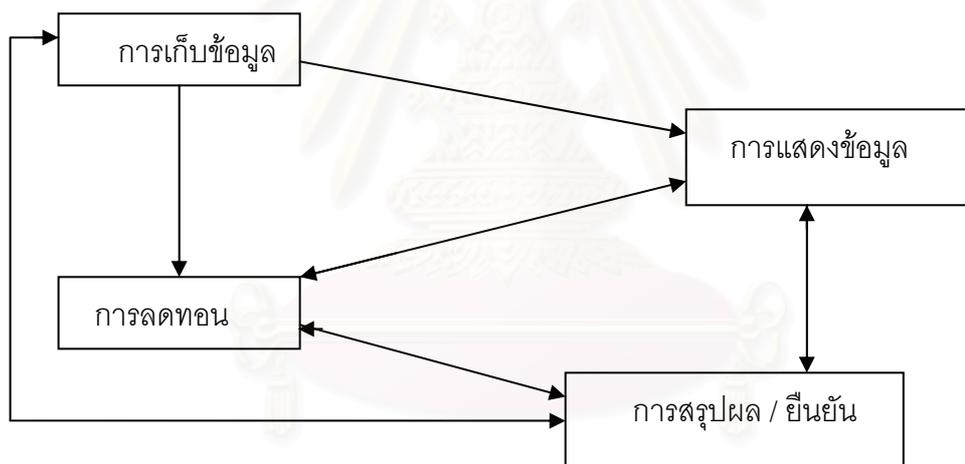
(2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ ที่ต่อเนื่องกัน แบ่งเป็นการจำแนกแบบใช้แนวคิดทฤษฎี และไม่ใช้แนวคิดทฤษฎี

การจำแนกแบบใช้แนวคิดทฤษฎี คือ การจำแนกชนิดในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ โดยยึดแนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบในการจำแนก เช่น กรอบของ Loffland (1971 อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2543) ซึ่งแยกเป็นชนิดการกระทำ กิจกรรม ความหมาย ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสภาพสังคมเป็นแนวทางการจำแนก เช่นเดียวกับการสังเกต

การจำแนกแบบไม่ใช้แนวคิดทฤษฎี คือ การจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมกับข้อมูล อาจใช้สามัญสำนึกหรือประสบการณ์ของผู้วิจัยก็ได้

(3) การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) คือ การใช้วิธีการเปรียบเทียบ โดยการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเป็นปรากฏการณ์ มีความเริ่มเป็นนามธรรมมากขึ้น

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ประกอบด้วยกิจกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมการลดทอนขนาดและปริมาณของข้อมูล (data reduction) การเลือกข้อมูลเพื่อแสดงหลักฐาน (data display) และการสร้างข้อสรุปและทดสอบยืนยันผลสรุป (conclusion and verification) (นิตา ชูโต, 2540) ดังแผนภาพต่อไปนี้

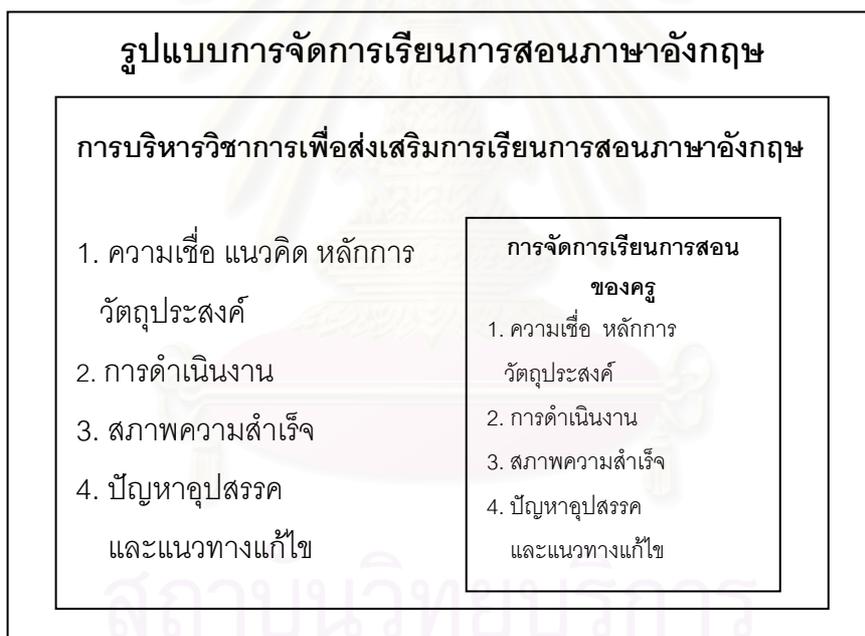
แผนภาพที่ 2.4 องค์ประกอบการวิเคราะห์: รูปแบบปฏิสัมพันธ์

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยที่เน้นการมองปรากฏการณ์ให้เป็นภาพรวม ศึกษาติดตามระยะยาวและเจาะลึก ศึกษาปรากฏการณ์ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกวิจัย ใช้การพรรณนาและการวิเคราะห์แบบอุปนัย และ เน้นปัจจัยหรือตัวแปรด้านความรู้สึกนึกคิด จิตใจ ความหมาย ฉะนั้นการวิจัยเชิงคุณภาพจึงมีเทคนิควิธีการวิจัยเป็นแบบเฉพาะของตนเอง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ วิเคราะห์เอกสาร และวิธีการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัยและการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล ใช้การตรวจสอบความตรงภายในที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติของกรณีศึกษา (Phenomenological validity) สำหรับด้านความตรง

(validity) ส่วนในด้านความเที่ยงใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) การวิจัยเชิงคุณภาพมีรูปแบบการวิจัยหลายรูปแบบ เช่น การวิจัยกรณีศึกษา (Case Study) ซึ่งการวิจัยพหุกรณีศึกษา (Multiple Case Study) เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยกรณีศึกษา และเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในระยาะที่ 2 ของการวิจัยนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน และการบริหารงานเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งของผู้บริหารและของครูผู้สอนในโรงเรียนทั่วไปและโรงเรียนสองภาษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความเชื่อ หลักการ และจุดประสงค์ 2) การดำเนินการ ทั้งในส่วนการบริหารงานของผู้บริหาร และการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรคและเงื่อนไข ดังแสดงในแผนภาพ ที่ 2.5

แผนภาพที่ 2.5 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียน

จากแผนภาพที่ 2.5 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครู ซึ่งมีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ หลักการและวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการ 3) ความสำเร็จ และ 4) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประเภทที่เริ่มต้นด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ และตามด้วยวิธีการเชิงปริมาณ โดยให้ความสำคัญแก่ทั้งสองวิธีการเท่าเทียมกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนปกติทั่วไปด้วยการวิจัยแบบผสมผสาน แบบ โดยระยะแรกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และระยะที่ 2 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการสำรวจสภาพปัจจุบันเพื่อทราบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ: กรณีศึกษา

กรณีศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาแบบพหุกรณีศึกษา ที่จะมีการศึกษา 2 บริบท (Multi-case Study) โดยกรณีศึกษาเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเลือกมา 2 กรณี กรณีที่ 1 คือโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีโปรแกรมสองภาษา (English Program: EP) กรณีที่ 2 คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบปกติทั่วไป

เกณฑ์และขั้นตอนในการเลือกกรณีศึกษา

สำหรับกรณีศึกษาที่เป็นโรงเรียนสองภาษามีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนการสอนแบบสองภาษา หรือ English Program ที่มีการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อตั้งแต่ 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ขึ้นไป อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระ มาเป็นเวลาอย่างน้อย 6 ปี

2. เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับว่าประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษา โดยพิจารณาจาก

2.1 ผลสำเร็จของนักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษในการสอบ National Test โดยอยู่ใน 20% แรกของกลุ่มสูง

2.2 การยอมรับของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในการนี้ได้ข้อมูลจาก

1) ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก

2) หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

3) หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศโรงเรียนสตรีวิทยา จังหวัดชุมพร

4) ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษมากกว่า 20 ปี

5) ฐานข้อมูลโรงเรียนสองภาษาของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3. โรงเรียนยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลตลอดโครงการ

จากการใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกดังกล่าว พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านเกณฑ์มีอยู่ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ (ชื่อสมมติ) ซึ่งผู้วิจัยเลือกเป็นกรณีศึกษาที่ 1

สำหรับกรณีศึกษาที่เป็นโรงเรียนทั่วไปมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่มีโปรแกรมสองภาษา
2. เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับว่าประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษในการสอบ National Test โดยอยู่ใน 20% แรกของกลุ่มสูง
3. เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษาที่ 1 กรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกับกรณีศึกษาที่ 1
4. เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเหมือนกรณีศึกษาที่ 1
5. เป็นโรงเรียนประเภทสหศึกษาเช่นเดียวกับกรณีศึกษาที่ 1

จากการใช้เกณฑ์ข้อ 1 และ 2 พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านเกณฑ์มีอยู่ 26 โรงเรียน และจากการใช้เกณฑ์ข้อ 3-5 ทำให้ได้กรณีศึกษาที่ 2 คือ โรงเรียนวังน้ำวิทย์าลัย (ชื่อสมมติ)

การจัดเก็บข้อมูล

ในการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. แหล่งบุคคล ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งประกอบด้วย 1) ผู้บริหารจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ 2) ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 3 คน ได้แก่ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 3) ครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ กลุ่มสาระวิชาละ 2 คน 4) ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 6 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สนทนากลุ่มกับนักเรียน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มละ 8 – 10 คน

2. แหล่งเหตุการณ์ ผู้วิจัยได้สังเกตเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกตการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 คน คนละ 2 ครั้ง สังเกตวิถีชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน ได้แก่ การเดินทางไปและกลับโรงเรียน การรับประทานอาหาร การแต่งกาย พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน การใช้เวลาว่าง การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมในวันสำคัญหรือในโอกาสต่าง ๆ กิจกรรมตามโครงการและแผนงานของโรงเรียน

3. แหล่งเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเกตสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ ภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องศูนย์วิชาต่าง ๆ บอร์ดให้ความรู้ และ Website ของโรงเรียน

4. แหล่งเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) เอกสารประชาสัมพันธ์โรงเรียน หลักสูตร สาระการเรียนรู้ Benchmarks แผนงานและโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน ตารางสอนครู ตารางเรียนของนักเรียน สรุปรายงานการปฏิบัติงานต่าง ๆ งานวิจัย แผนการสอน ข้อสอบ เอกสารรายงานผลการเรียน แบบฟอร์มต่าง ๆ ผลงานนักเรียน หนังสือเรียน สมุดแบบฝึกหัดของนักเรียน เอกสารประกอบการเรียน ใบงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาภาคสนาม ได้แก่

1. แผนการลงภาคสนาม
2. แบบสัมภาษณ์ 6 ชุด ประกอบด้วย
 - 2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร
 - 2.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
 - 2.3 แบบสัมภาษณ์นักเรียนในการสนทนากลุ่ม
 - 2.4 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มสาระวิชาอื่น
 - 2.5 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
3. แบบสังเกต ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 แบบสังเกตชั้นเรียน
 - 3.2 แบบสังเกตสถานที่ และแหล่งเรียนรู้
 - 3.3 แบบสังเกตนักเรียน
 - 3.4 แบบสังเกตกิจกรรม
4. แบบวิเคราะห์เอกสาร
(รายละเอียดของเครื่องมือประเภทต่างๆ ที่ใช้อยู่ในภาคผนวก)

แผนการศึกษาภาคสนาม

1. ผู้วิจัยได้วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการศึกษาภาคสนาม โดยกำหนดช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ และแหล่งข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แผนการศึกษาภาคสนาม

ระยะเวลา	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล/เป้าหมาย
<p>ช่วงที่ 1</p> <p>กรณีศึกษาที่ 1 (8 พ.ย. 2547-12 พ.ย. 2547)</p> <p>กรณีศึกษาที่ 2 (15 พ.ย. 2547-19 พ.ย. 2547)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าพบผู้บริหารโรงเรียนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตเก็บข้อมูล 2. สร้างความสัมพันธ์ 3. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน 4. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนสองภาษาของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - นักเรียน - เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ EP - คนขายอาหารในโรงอาหาร คนขายอาหารข้างโรงเรียน คนทำความสะอาด คนถ่ายเอกสาร - ผู้ปกครอง - เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการโรงเรียนสองภาษา สาระการเรียนรู้ Benchmarks งานวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษและในภาคปกติ รายงานสภาพการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษ (EP) - ธรรมนูญโรงเรียน รายงานการประเมินตนเอง (SAR) โครงสร้างการบริหารงาน และการพรรณนางาน ปฏิทินปฏิบัติงาน หลักสูตรตารางสอนครู ตารางสอนนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้
<p>ช่วงที่ 2</p> <p>(22 พ.ย.47- 27 ม.ค.48)</p> <p>กรณีศึกษาที่ 1 เก็บข้อมูลวันจันทร์ และอังคาร</p> <p>กรณีศึกษาที่ 2 เก็บข้อมูลวันพุธ และพฤหัสบดี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหาร 2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - นักเรียน - ผู้ปกครองนักเรียน - เอกสาร ได้แก่ ผลงานนักเรียน สมุดการบ้านนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนใบงาน ข้อสอบ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ระยะเวลา	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล/เป้าหมาย
ช่วงที่ 3 (7 – 17 ก.พ. 2548) กรณีศึกษาที่ 1 เก็บ ข้อมูลวันจันทร์ และ อังคาร กรณีศึกษาที่ 2 เก็บ ข้อมูลวันพุธ และพฤหัสบดี	1. เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาด ในเรื่องการบริหารงานของผู้บริหาร และการจัดการเรียนการสอนของครู	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - นักเรียน - ผู้ปกครองนักเรียน - เอกสาร ได้แก่ แบบรายงานผลสอบของนักเรียน แฟ้มผลการเรียนของนักเรียน

การศึกษาภาคสนาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเชิงลึกกับผู้บริหาร 3 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน จำนวน 3 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระอื่นในกลุ่มสาระละ 2 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 ชั้นละ 8-10 คน และผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลช่วงที่ 1: ทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์

เนื่องจากผู้วิจัยเก็บข้อมูล 2 กรณีศึกษา กรณีศึกษาแรกเป็นโรงเรียนสองภาษา (โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์) และกรณีศึกษาที่ 2 เป็นโรงเรียนทั่วไป (โรงเรียนรายน้ำวิฑาลัย) ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์กับกรณีศึกษาทั้งสองกรณี ผู้วิจัยเลือกทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียนสองภาษาก่อน แล้วจึงเป็นกรณีศึกษาโรงเรียนทั่วไป โดยใช้เวลากกรณีศึกษาละ 1 สัปดาห์

สำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับกรณีศึกษาทั้งสองนั้น ในวันแรกของการเข้าสู่สนาม ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลส่งต่อฝ่ายธุรการโรงเรียน และได้เข้าแนะนำตัวเองกับผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ซึ่งแจ้งจุดประสงค์ของงานวิจัย แนะนำตัวเองและทำความรู้จักกับหัวหน้าและครูในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ วันต่อ ๆ มาผู้วิจัยได้ทำความรู้จักกับครูและเจ้าหน้าที่ทุกคนในฝ่ายวิชาการ EP (โรงเรียนสองภาษา) ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งครูชาวไทย และครูต่างชาติ ครูและเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ แม่ค้าขายอาหาร คนถ่ายเอกสาร พนักงานทำความสะอาด ผู้ปกครองบางคนที่มารับบุตรหลานในตอนเย็น สัมภาษณ์ทั่วไปของโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องมัลติมีเดีย ห้องสมุด ห้องพัสดุ ห้องอาหาร บริเวณโรงเรียน นอกจากนี้ยังศึกษาการบริหารงานโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนของครูจากเอกสาร เช่น รายงานการประเมินตนเอง โครงสร้างการบริหารงาน

เอกสารพรรณนางาน ปฏิทินปฏิบัติงาน หลักสูตร ตารางสอน แผนการสอน รวมทั้งการช่วยเหลือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ EP (โรงเรียนสองภาษา) ร่างหนังสือและพิมพ์หนังสือต่าง ๆ ตรวจสอบเช็คการขาดสอนของครูประจำวันเพื่อจัดครูสอนแทน และเข้าสอนแทนในบางโอกาสที่ครูผู้สอนประจำติดประชุมหรือไม่มาโรงเรียน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสทำความรู้จักและคุ้นเคยกับนักเรียน และได้ทำความรู้จักและพูดคุยกับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนวิชาอื่น ๆ ด้วย

2. การเก็บข้อมูลในช่วงที่ 2: เก็บข้อมูลเชิงลึก

ในการเก็บข้อมูลช่วงที่ 2 ของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป ซึ่งอยู่ในช่วง วันที่ 22 พฤศจิกายน 2547 ถึง 27 มกราคม 2548 มีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

2.1 โรงเรียนสองภาษา

2.1.1. การสังเกต

1) การสังเกตชั้นเรียน ได้เข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนทั้งหมด 6 ครั้ง 6 ห้องเรียน เป็นชั้นเรียนของครูที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน คนละ 2 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสังเกตชั้นเรียน

2) การสังเกตแหล่งเรียนรู้ ได้เข้าสังเกตห้องสมุด EP 20 ครั้ง ห้องคอมพิวเตอร์ EP 2 ครั้ง ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภาคภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา 1 ครั้ง ห้องปฏิบัติการภาษา 1 ครั้ง ห้องศูนย์เรียนรวม 40 และ 80 ที่นั่ง 2 ครั้ง ห้องคอมพิวเตอร์โครงการ EP จำนวน 2 ครั้ง ห้องพักครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ 2 ครั้ง ห้องพักครู EP 5 ครั้ง โรงยิมเนเซียม 1 ครั้ง ห้องวิชาการ EP 20 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสังเกตแหล่งเรียนรู้ สิ่งที่สังเกต ได้แก่ จำนวนและสภาพของอุปกรณ์ต่าง ๆ ความสะอาดเรียบร้อย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสะอาด และพฤติกรรมของนักเรียนเมื่อใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

3) สังเกตกิจกรรม ได้เข้าสังเกตกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานวัน Open House งานนิทรรศการภาษาอังกฤษ กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมแข่งขัน Making Speech กิจกรรมแข่งขันได้วาทะ กิจกรรมวันคริสต์มาส เครื่องมือที่ใช้สังเกต คือแบบสังเกตกิจกรรม

2.1.2 การสัมภาษณ์

1) สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน คนละ 1 ครั้ง ครูคนที่ 1 คือครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานชั้น ม.1 ครูคนที่ 2 คือ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียนชั้น ม.2 ครูคนที่ 3 คือ ครูผู้สอนรายวิชาการพูดในที่สาธารณะชั้น ม.3 เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ นอกจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้พูดคุย สอบถามครูผู้สอนทั้ง 3 คน ทุกครั้งที่มีโอกาส

2) สัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน จำนวน 3 ครั้ง คนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารคนที่ 1 คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารคนที่ 2 คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ EP ผู้บริหารคนที่ 3

คือ ผู้ทำหน้าที่ผู้ประสานงานโครงการและรับผิดชอบรายวิชาภาษาอังกฤษของ EP เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร นอกจากการสัมภาษณ์นี้แล้วผู้วิจัยยังได้พูดคุยกับผู้บริหารคนที่ 2 และ 3 เป็นประจำทุกวันทีเข้าไปเก็บข้อมูล

3) สัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อีก 7 กลุ่มสาระฯ กลุ่มสาระฯ ละ 2 คน คนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระอื่น

4) สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน คนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

5) สัมภาษณ์คนในชุมชนจำนวน 2 คน คนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ชุมชน

2.1.3. การสนทนากลุ่ม

สนทนากลุ่มกับนักเรียน 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มสนทนาจากนักเรียนชั้นที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตชั้นเรียน กลุ่มละ 8-10 คน ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1, 2/1 และ 1/4 เครื่องมือที่ใช้คือแนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

2.1.4 การตรวจสอบเอกสาร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร รายงานการประเมินตนเอง รายงานผลทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษ งานวิจัย สรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนต่าง ๆ ปฏิทินปฏิบัติงาน เอกสารการพรรณนางาน การบ้านและผลงานนักเรียน เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สอบถามและพูดคุยกับครูและนักเรียนเมื่อเข้าไปสังเกตชั้นเรียน รวมทั้งเมื่อเวลาเข้าไปสอนแทนครูที่ขาด

ในส่วนของรายละเอียดของกำหนดการและเครื่องมือที่ใช้อยู่ในภาคผนวก

2.1 โรงเรียนทั่วไป

2.1.1. การสังเกต

1) การสังเกตชั้นเรียน ได้เข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนทั้งหมด 7 ครั้ง 5 ห้องเรียน สังเกตชั้นเรียนของครูคนที่ 1 จำนวน 2 ครั้ง 1 ชั้นเรียน (ชั้น ม.1/1) ของครูคนที่ 2 จำนวน 3 ครั้ง 2 ชั้นเรียน (ชั้น ม.2/1 และ 2/3) ของครูคนที่ 3 จำนวน 2 ครั้ง 2 ชั้นเรียน (ชั้น ม.3/1 และ 3/2) เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสังเกตชั้นเรียน

2) การสังเกตแหล่งเรียนรู้ ได้เข้าสังเกตห้องสมุดกาญจนาภิเษก จำนวน 8 ครั้ง ห้องโสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุดภาษาต่างประเทศที่ 2 ห้องปฏิบัติการภาษา และห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 2 ครั้ง ห้องศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คณิตศาสตร์ ห้องเรียนสีเขียว ห้องดนตรีไทย ดนตรีสากล และห้องศิลปะ จำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ได้สังเกตสภาพแวดล้อมทั่วไปภายในโรงเรียนที่จัดเป็นแหล่งให้ความรู้แก่นักเรียน เช่น ตามมุมตึก สวนหย่อม แปลงเพาะชำ

3) สังเกตกิจกรรม ได้เข้าสังเกตกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมวันคริสต์มาส เครื่องมือที่ใช้สังเกต คือแบบสังเกตกิจกรรม

2.1.2 การสัมภาษณ์

1) สัมภาษณ์ครูผู้สอนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน คนละ 1 ครั้ง ครูคนที่ 1 คือครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานชั้น ม.1 ครูคนที่ 2 คือ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียนชั้น ม.2 ครูคนที่ 3 คือ ครูผู้สอนรายวิชาอังกฤษโครงการชั้น ม.3 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ นอกจากการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยยังได้พูดคุยกับครูผู้สอนทั้ง 3 คน ทุกครั้งที่เข้าไปเก็บข้อมูล

2) สัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน จำนวน 3 ครั้ง คนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารคนที่ 1 คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารคนที่ 2 คือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารคนที่ 3 คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร นอกจากการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยยังได้พูดคุยกับผู้บริหารคนที่ 3 เป็นประจำทุกวันทีเข้าไปเก็บข้อมูล

3) สัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อีก 7 กลุ่มสาระฯ กลุ่มสาระฯละ 2 คน คนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระอื่น

4) สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน คนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

5) สัมภาษณ์คนในชุมชนจำนวน 3 คน คนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ชุมชน

2.1.3. การสนทนากลุ่ม

สนทนากลุ่มกับนักเรียน 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มสนทนาจากนักเรียนชั้นที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตชั้นเรียน กลุ่มละ 8-10 คน ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1, 2/3, 3/1 และ 3/2 เครื่องมือที่ใช้ คือแนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

2.1.4 การตรวจสอบเอกสาร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร รายงานการประเมินตนเอง แผนการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยในชั้นเรียน สรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนต่าง ๆ ปฏิทินปฏิบัติงาน เอกสารการพรวณนางาน การบ้านและผลงานนักเรียน เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร

(รายละเอียดของกำหนดการและเครื่องมือที่ใช้อยู่ในภาคผนวก)

3. การเก็บข้อมูลในช่วงที่ 3

การเก็บข้อมูลในช่วงที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บได้จากช่วงที่ 2 และเป็น การเก็บตกข้อมูลที่ยังขาดหรือยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยทั้งสองกรณีศึกษามีระยะเวลาดำเนินการ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามช่วงที่ 3 ของทั้ง 2 กรณีศึกษา

ระยะ/วัน เดือน ปี	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
โรงเรียนสองภาษา จ. 7 - 11 ก.พ. 2548	- ตรวจสอบข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม	เอกสารการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง ชุมชน
โรงเรียนทั่วไป จ. 14 - 18 ก.พ. 2548	- ตรวจสอบข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม	เอกสารการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง ชุมชน

การจัดกระทำข้อมูลและตรวจสอบความตรงของข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการลดทอนข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทั้ง 3 กระบวนการนี้จะทำควบคู่ไปกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การลดทอนข้อมูล (Data reduction) ผู้วิจัยนำข้อมูลภาคสนาม (field note) มาวิเคราะห์ลงหัวข้อที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา เช่น ความเชื่อ แนวคิด หลักการของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การบริหารงาน การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค เป็นต้น

2. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลโดยพิจารณาถึงความถูกต้อง ความพอเพียง และความน่าเชื่อถือได้ โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) กล่าวคือ การได้ข้อมูลจากหลาย ๆ ฝ่าย หรือใช้หลาย ๆ วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกันโดยการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล เช่น ครูผู้สอน นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ในประเด็นเดียวกัน พร้อมกับสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มคนเหล่านั้นด้วย จนกระทั่งได้รับความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ออกมาตามที่คนในสังคมนั้นเข้าใจและรู้สึก

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลหลายลักษณะและทำการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบความตรงของข้อมูล ภาพรวมของการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ วิธีตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลภาคสนาม (Field note) ที่เก็บรวบรวมมาได้ เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลมาจะเริ่มวิเคราะห์โดยมองหาความหมาย ความคล้ายคลึง ความแตกต่าง แล้วลงมือสร้างข้อสรุป เรียกว่าสมมติฐานชั่วคราว ถ้าได้รับการยืนยันโดยการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเพื่อพิสูจน์สมมติฐานนั้นก็จะเป็นข้อสรุปที่มีความเป็นนามธรรมมากขึ้นเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปของงานวิจัย

3.2 การวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล (Typological Analysis) คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ ทั้งโดยวิธีใช้แนวทฤษฎีและแบบไม่ใช้ทฤษฎี

1) แบบใช้ทฤษฎี คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิดต่าง ๆ ในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยแยกออกเป็นกรกระทำ กิจกรรม ความหมาย ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสภาพสังคม เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ (Lofland, 1971 อ้างถึงใน นิศา ชูโต, 2540)

2) แบบไม่ใช้ทฤษฎี คือ การจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมของข้อมูล อาจใช้สามัญสำนึกหรือประสบการณ์ของผู้วิจัยเองก็ได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป และนำเสนอข้อมูลในภาพรวมจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ โดยใช้วิธีการบรรยายเป็นสำคัญ และการยกคำพูด (Quote) ของผู้ให้สัมภาษณ์มาอ้างอิงในเนื้อหาเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยนำเสนอไว้ในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ของบทที่ 5

สังเคราะห์รูปแบบและเปรียบเทียบรูปแบบ

จากสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปตามกรอบการศึกษา คือ 1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ 2) การดำเนินงานของผู้บริหาร และของครูผู้สอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ต่อจากนั้นได้ทำการเปรียบเทียบรูปแบบของทั้งสองโรงเรียน และนำเสนอรูปแบบและการเปรียบเทียบรูปแบบไว้ใน ข้อ 3 ตอนที่ 1 ข้อ 3 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ของบทที่ 5

โดยสรุปแล้วผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในบทที่ 5 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

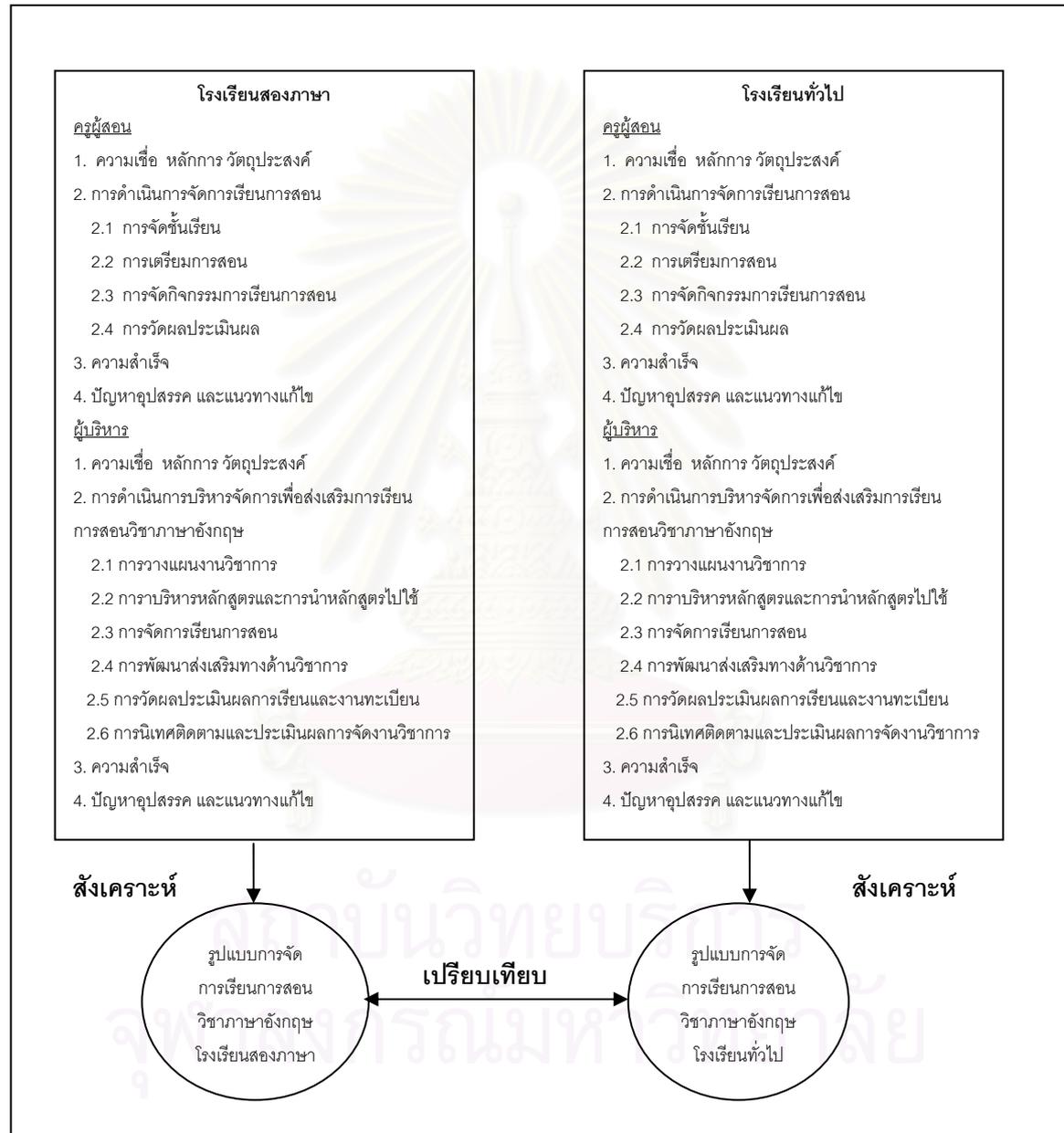
1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
2. สภาพการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้บริหาร
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอน
2. สภาพการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้บริหาร
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

จากวิธีดำเนินการศึกษาในระยาะที่ 1 (เชิงคุณภาพ) สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการศึกษาได้ดังแผนภาพที่ 3.1

แผนภาพที่ 3.1 กรอบการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรูปแบบ

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ: การสำรวจ

ในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการสำรวจสภาพปัจจุบันของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนสองภาษาจำนวน 43 โรงเรียน และโรงเรียนทั่วไปจำนวน 2665 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนสองภาษาทุกโรงเรียนจำนวน 43 โรงเรียน

1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนปกติทั่วไปจำนวน 43 โรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนทั่วไป 1 โรงเรียน ต่อ โรงเรียนสองภาษา 1 โรงเรียน ในจังหวัดที่มีโรงเรียนสองภาษา ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่ต้องการ

ประเภทโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร (3 คน)	จำนวนครูผู้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ (3 คน)
โรงเรียนสองภาษา	43	129	129
โรงเรียนปกติทั่วไป	43	129	129

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจนี้มี 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยมีระดับการปฏิบัติ 6 ระดับ คือ ไม่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด โดยแยกเป็นคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน คือ

1. ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์
2. การดำเนินการจัดการเรียนการสอน
การจัดชั้นเรียน

การเตรียมการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวัดผลประเมินผล

3. ความสำเร็จ

4. ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข

2. แบบสอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยมีระดับการปฏิบัติ 6 ระดับ คือ ไม่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด โดยแยกเป็นคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน คือ

1. ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์

2. การดำเนินการบริหารงานวิชาการ

2.1 การวางแผนงานวิชาการ

2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2.3 การจัดการเรียนการสอน

2.3.1 การจัดแผนการเรียน

2.3.2 การจัดตารางสอน

2.3.3 การจัดชั้นเรียน

2.3.4 การจัดครูเข้าสอน

2.3.5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.3.6 การจัดหา ผลิต ใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้

2.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ

2.4.1 การจัดสอนซ่อมเสริม

2.4.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4.3 การพัฒนาด้านวิชาการ

2.5 การวัดประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน

2.6 การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดงานวิชาการ

3. ความสำเร็จ
4. ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาผลที่ได้จากกรณีศึกษา 2 กรณี แล้วนำมาร่างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุง

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 กลุ่ม ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาของแบบสอบถาม ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ ประกอบด้วยนักวิชาการทางการบริหาร การศึกษา และนักวิชาการทางการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 2) กลุ่มนักปฏิบัติ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ และ 3) กลุ่มนักวิชาการทางการวิจัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก)

3. นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 (แบบสอบถามครูผู้สอน) ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนปกติทั่วไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามฉบับที่ 2 (แบบสอบถามผู้บริหาร) ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนปกติทั่วไป สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ เพื่อปรับปรุงสำนวนภาษา นำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับของแบบสอบถามครูผู้สอน เท่ากับ .9085 และของแบบสอบถามผู้บริหาร เท่ากับ .9773

4. นำแบบสอบถามส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ตอบ เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยจัดส่งเป็นรายโรงเรียน โรงเรียนละ 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย
- 2.2 แบบสอบถามผู้บริหารจำนวน 3 ฉบับ
- 2.3 แบบสอบถามครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 3 ฉบับ
- 2.4 ซองเปล่าติดแสตมป์ที่เจ้าหน้าที่จำหน่ายซองถึงผู้วิจัยเพื่อการส่งกลับคืนผู้วิจัย

3. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 20 วัน ถ้าไม่ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา ผู้วิจัยดำเนินการทวงถามทางโทรศัพท์ และทางไปรษณีย์ จากการดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้รับแบบสอบถามสำหรับโรงเรียนสองภาษาคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 32 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.41 เป็นของผู้บริหารจำนวน 68 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 52.71 และของครูผู้สอนจำนวน 69 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 53.48 และสำหรับโรงเรียนทั่วไปได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 29 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.44 เป็นของผู้บริหารจำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 46.51 และของครูผู้สอนจำนวน 67 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 51.93

ตารางที่ 3.4 จำนวน และร้อยละ ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากโรงเรียน ผู้บริหาร และครู

โรงเรียน	จำนวน (ร้อยละ) โรงเรียนที่ได้ แบบสอบถาม กลับคืน	จำนวน (ร้อยละ) แบบสอบถามที่ได้ กลับคืนจากผู้บริหาร	จำนวน (ร้อยละ) แบบสอบถามที่ได้ กลับคืนจากครู
โรงเรียนสองภาษา	32 (74.41)	68 (52.27)	69 (53.48)
โรงเรียนปกติทั่วไป	29 (67.44)	60 (46.51)	67 (51.93)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window นำเสนอข้อมูลด้วยสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความแตกต่างด้วยสถิติที่ (t-test) สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการปฏิบัติจากแบบสอบถามจะใช้ตามเกณฑ์ดังนี้

0.00 – 0.49	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ หรือเกือบไม่มีการปฏิบัติเลย
0.50 – 1.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
4.50 – 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

บทที่ 4

บริบทของกรณีศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยในระยะแรกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และตามด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธี การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษาที่จะมีการศึกษา 2 บริบท กรณีที่ 1 คือโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ (ชื่อสมมติ) ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีโปรแกรมสองภาษา (English Program: EP) กรณีที่ 2 คือ โรงเรียนรางน้ำวิทยาลัย (ชื่อสมมติ) ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษปกติทั่วไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจสภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร และการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูได้อย่างดีและชัดเจนมากขึ้น ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับบริบทของกรณีศึกษาทั้งสองกรณี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 กรณีศึกษาที่ 1: โรงเรียนสองภาษา (โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์)

ความเป็นมา

โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ (ชื่อที่ผู้วิจัยสมมติขึ้น) เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งขึ้นในปี 2478 เดิมเป็นโรงเรียนชายล้วน ปัจจุบันเป็นโรงเรียนสหศึกษา เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ได้เป็นโรงเรียนนำร่องแห่งแรกของประเทศไทยเปิดสอนโครงการภาคภาษาอังกฤษ โดยใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ ในปีการศึกษา 2541 ปัจจุบันดำเนินการสอนภาคภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-6

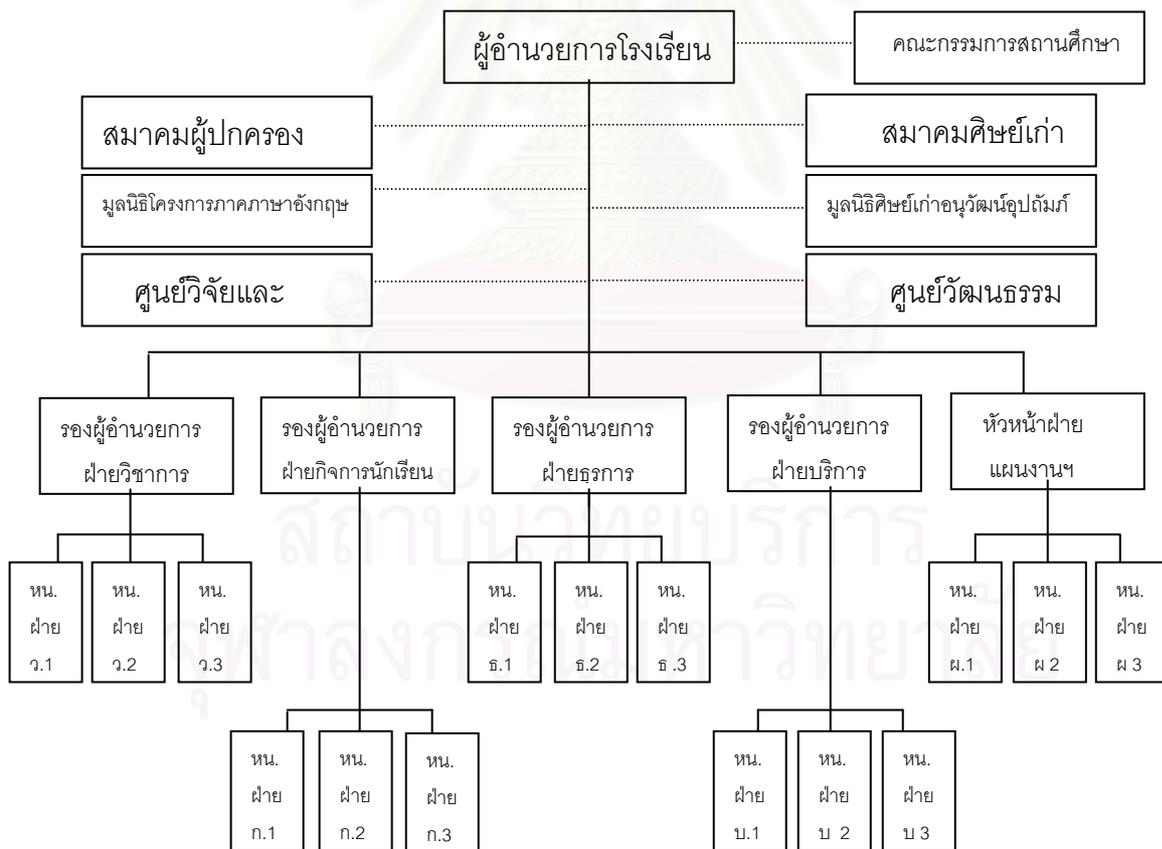
สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ตั้งอยู่ในเขตชุมชนของกรุงเทพมหานคร มีบริเวณค่อนข้างคับแคบ มีเนื้อที่ประมาณ 9 ไร่เศษ อาคารแต่ละอาคารอยู่ติด ๆ กัน มีสะพานและบันไดเชื่อมโยงระหว่างอาคาร อาคารทั้งหมดของโรงเรียนมี 7 หลัง ประกอบด้วย 1) อาคารประชาสัมพันธ์ เป็นอาคาร 1 ชั้น ใช้เป็นห้องประชาสัมพันธ์และห้องพยาบาล 2) อาคารเอนกประสงค์ ซึ่งเป็นอาคาร 3 ชั้น ชั้นล่าง เป็นห้องอาหารติดเครื่องปรับอากาศ ห้องแนะแนว และห้องกิจกรรมนักเรียน ชั้นที่ 2 เป็นห้องโครงการโรงเรียนสองภาษาจำนวน 6 ห้อง ห้องพัสดุ 1 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 3 ห้อง ห้อง e-learning 1 ห้อง ชั้นที่ 3 เป็นโรงยิมเนเซียม ห้องพักรูปลานามัย ห้องเรียนโครงการโรงเรียนสองภาษา 1 ห้อง ห้อง e-learning 1 ห้อง 3) อาคาร 4 เป็นอาคาร 4 ชั้น เป็นอาคารโครงการโรงเรียนสองภาษา ชั้นล่างเป็นที่ตั้งสำนักงานฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการโครงการโรงเรียนสองภาษา ห้องสมุดโครงการโรงเรียนสองภาษา ห้องสมุดโครงการโรงเรียนสองภาษา และศูนย์วัฒนธรรม ชั้นที่ 2 เป็นห้องเรียนโครงการโรงเรียนสองภาษา 6 ห้องเรียน ชั้นที่ 3 เป็นห้องพักรูปลานามัยต่างประเทศ และ

ห้องเรียนโครงโรงเรียนสองภาษา 5 ห้องเรียน ชั้นที่ 4 เป็นห้องเรียนโครงการภาคภาษาอังกฤษ 6 ห้องเรียน 4) อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นอาคาร 3 ชั้น สร้างเชื่อมต่อกับอาคารอเนกประสงค์ และอาคาร 4 ทุกชั้น ชั้นที่ 1 เป็นห้องฟิสิกส์ ชั้นที่ 2 เป็นห้องปฏิบัติการชีววิทยา ชั้นที่ 3 เป็นห้องปฏิบัติการเคมี 5) อาคาร สิรินคร เป็นอาคารใหม่สุด สูง 7 ชั้น ใช้เป็นสำนักงานผู้บริหาร และห้องเรียนของภาคปกติ 6) อาคาร 2 เป็นอาคาร 3 ชั้น ชั้นล่างเป็น ห้องโถงยาว มีเวทีใช้ทำกิจกรรมบนเวที ชั้น 2, 3 เป็นห้องเรียนของภาคปกติ มีสะพานเชื่อมกับอาคารสิรินธร 7) อาคาร 5 เป็นอาคาร 2 ชั้น ใช้เป็นห้องเรียนของภาคปกติ นอกจากนี้มีห้องสุขาชาย 2 หลัง สุขาหญิง 1 หลัง และบ้านพัก 1 หลัง

โครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียน

โรงเรียนอนุพัฒน์อู่ถล่ม ดำเนินการบริหารงานโดยแบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย มีผู้ช่วยผู้อำนวยการรับผิดชอบทั้ง 5 ฝ่าย และมีคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมศิษย์เก่า มูลนิธิศิษย์เก่า ศูนย์วัฒนธรรม สมาคมผู้ปกครองและครู มูลนิธิโครงการภาคภาษาอังกฤษ ศูนย์วิจัยและพัฒนาเข้ามา มีบทบาทสนับสนุนโรงเรียน โครงสร้างบริหารงานสามารถแสดงได้ ดังแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนอนุพัฒน์อู่ถล่ม

สภาพนักเรียน

โรงเรียนอนุพัฒน์อู่พัฒนูปถัมภ์มีการจัดการเรียนการสอน 2 รูปแบบคือ รูปแบบของโรงเรียนสองภาษา [โครงการภาคภาษาอังกฤษ (English Program: EP)] และรูปแบบของโรงเรียนปกติทั่วไป จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2547 รวมทั้งสิ้น 3806 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 1957 คน จำแนกย่อยเป็นนักเรียนชาย 1140 คน และนักเรียนหญิง 817 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 1849 จำแนกย่อยเป็นนักเรียนชาย 1029 คน และนักเรียนหญิง 820 คน มีห้องเรียนทั้งหมด 83 ห้องเรียน จำแนกเป็นห้องเรียนภาคปกติ 61 ห้องเรียน และห้องเรียนโครงโรงเรียนสองภาษา จำนวน 22 ห้องเรียน และในจำนวนนี้เป็นห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 11 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนรวม 394 คน เป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 140 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 144 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 140 คน

สภาพบุคลากร

ผู้บริหาร

โครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนอนุพัฒน์อู่พัฒนูปถัมภ์ มีการบริหารงานบุคคลตามโครงสร้างของโรงเรียนอนุพัฒน์อู่พัฒนูปถัมภ์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน และรองผู้อำนวยการ แต่ละฝ่ายอีก 5 คน ผู้อำนวยการ อายุ 58 ปี เป็นผู้อำนวยการระดับ 9 วุฒิปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

ครู

บุคลากรในโครงการโรงเรียนสองภาษามีทั้งสิ้น 79 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 6 คน ครูจำนวน 73 คน แบ่งเป็น ครู Full Time จำนวน 35 คน ครู Part Time จำนวน 38 คน และในจำนวนนี้เป็นชาวต่างชาติ จำนวน 18 คน คนไทย จำนวน 61 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 30 คน ปริญญาโท จำนวน 35 คน ปริญญาเอก จำนวน 14 คน

บุคลากรครูที่ดำเนินงานโครงการโรงเรียนสองภาษามี 3 ชุด คือ

1. คณะกรรมการบริหารงานวิชาการโครงการโรงเรียนสองภาษา ประกอบด้วยครูที่เป็นข้าราชการครูสังกัดโรงเรียนอนุพัฒน์อู่พัฒนูปถัมภ์ ครูได้รับผิดชอบประสานงานระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และนักเรียน ในด้านงานวิชาการทุกระดับชั้น ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน จำนวน 10 คน

2. ครู Full Time เป็นข้าราชการครูสังกัดโรงเรียนอนุพัฒน์อู่พัฒนูปถัมภ์ ที่สอนวิชาภาษาไทย และวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย รวมทั้งวิชาอื่น ๆ ที่จัดขึ้นตามศักยภาพและความเหมาะสมของโรงเรียน และเป็นครูอัตราจ้างของโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุพัฒน์อู่พัฒนูปถัมภ์ ซึ่งสอนรายวิชาที่ได้รับผิดชอบเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 35 คน

3. ครู Part Time เป็นครูผู้สอนนักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา ในรายวิชาต่าง ๆ ประกอบด้วยข้าราชการสังกัดสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีความสามารถสอนรายวิชาเฉพาะ เป็นภาษาอังกฤษได้ มีความสามารถในการสอนค่อนข้างดี และปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงของโรงเรียนได้ จำนวน 38 คน

สภาพแหล่งเรียนรู้

1. แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ห้องสมุดโรงเรียน 2) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) ซึ่งประกอบด้วยคอมพิวเตอร์จำนวน 23 เครื่อง ซึ่งสามารถให้ผู้เรียนค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตและพิมพ์งานได้ 3) ห้อง e-Learning สำหรับนักเรียนศึกษาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง จากโปรแกรม English Discovery 4) ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์จำนวน 38 เครื่อง 5) ห้องศูนย์เรียนรวม 80 ที่นั่ง ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ projector ขนาด 150 นิ้ว สามารถจัดการเรียนการสอนในระบบ Multi-Media ได้ 6) ห้องศูนย์เรียนรวม 40 ที่นั่ง ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์จอภาพ 61 นิ้ว เครื่องเล่นวีดีโอ วีซีดี อุปกรณ์เครื่องเสียงครบถ้วนระบบมัลติมีเดีย 7) ห้องเรียนทุกห้อง เป็นห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศมีที่นั่ง 35 ชุด พร้อมตู้เก็บของ (locker) สำหรับผู้เรียนทุกคน มีโทรทัศน์ขนาด 29 นิ้ว เครื่องเล่น วีซีดี วีดีโอ และไมโครโฟน

2. แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาอื่น ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา พระพุทธบาทสระบุรี พระปฐมเจดีย์ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก วัดต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เป็นต้น

3. หนังสือและเอกสารประกอบการเรียน ฝ่ายวิชาการโครงการโรงเรียนสองภาษาได้จัดซื้อหนังสือเรียน ตำราเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษมอบให้นักเรียนทุกคน ได้แก่ หนังสือรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ สำหรับหนังสือเรียนรายวิชาที่ไม่มีเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนได้จ้างให้ครูผู้สอนรวบรวม เรียบเรียงให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และจัดแปลเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังได้จัดซื้อเอกสารอ้างอิงสำหรับครูผู้สอน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน หรือจัดทำเป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพิ่มเติม ใส่ไว้ในห้องสมุดของโครงการอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ รวมทั้งการจัดอุปกรณ์และการบริการในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน ข้อเสนอ เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องโรเนียวเอกสาร และเจ้าหน้าที่ให้บริการครูผู้สอน

จากการศึกษาบริบทของกรณีศึกษาที่ 1 โรงเรียนสองภาษา สรุปได้ว่า เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เป็นโรงเรียนแรกและมีชื่อเสียงในการจัดการเรียนการสอนแบบโรงเรียนสองภาษา ประกอบด้วยคณะผู้บริหารจำนวน 6 คน ผู้อำนวยการมีความสามารถในทางการบริหาร จบการศึกษาปริญญาโททางการบริหาร มีประสบการณ์บริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มาหลายโรงเรียน ผ่านการประเมินเป็นผู้บริหารระดับ 9 คณะครูของโรงเรียนสองภาษาประกอบด้วย 3

ประเภท คือ 1) ข้าราชการครูสังกัดโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ 2) ครูอัตราจ้างเต็มเวลา 3) ครูจ้างบางเวลา รวมทั้งสิ้นจำนวน 73 คน เป็นชาวต่างชาติจำนวน 18 คน คนไทยจำนวน 55 คน การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 29 คน ระดับปริญญาเอก จำนวน 14 คน นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 11 ห้องเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 394 คน มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โรงเรียนมีบริเวณและสถานที่ค่อนข้างคับแคบแต่มีความพร้อมในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การเรียน

ส่วนที่ 2 กรณีศึกษาที่ 2: โรงเรียนทั่วไป (โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย)

ความเป็นมา

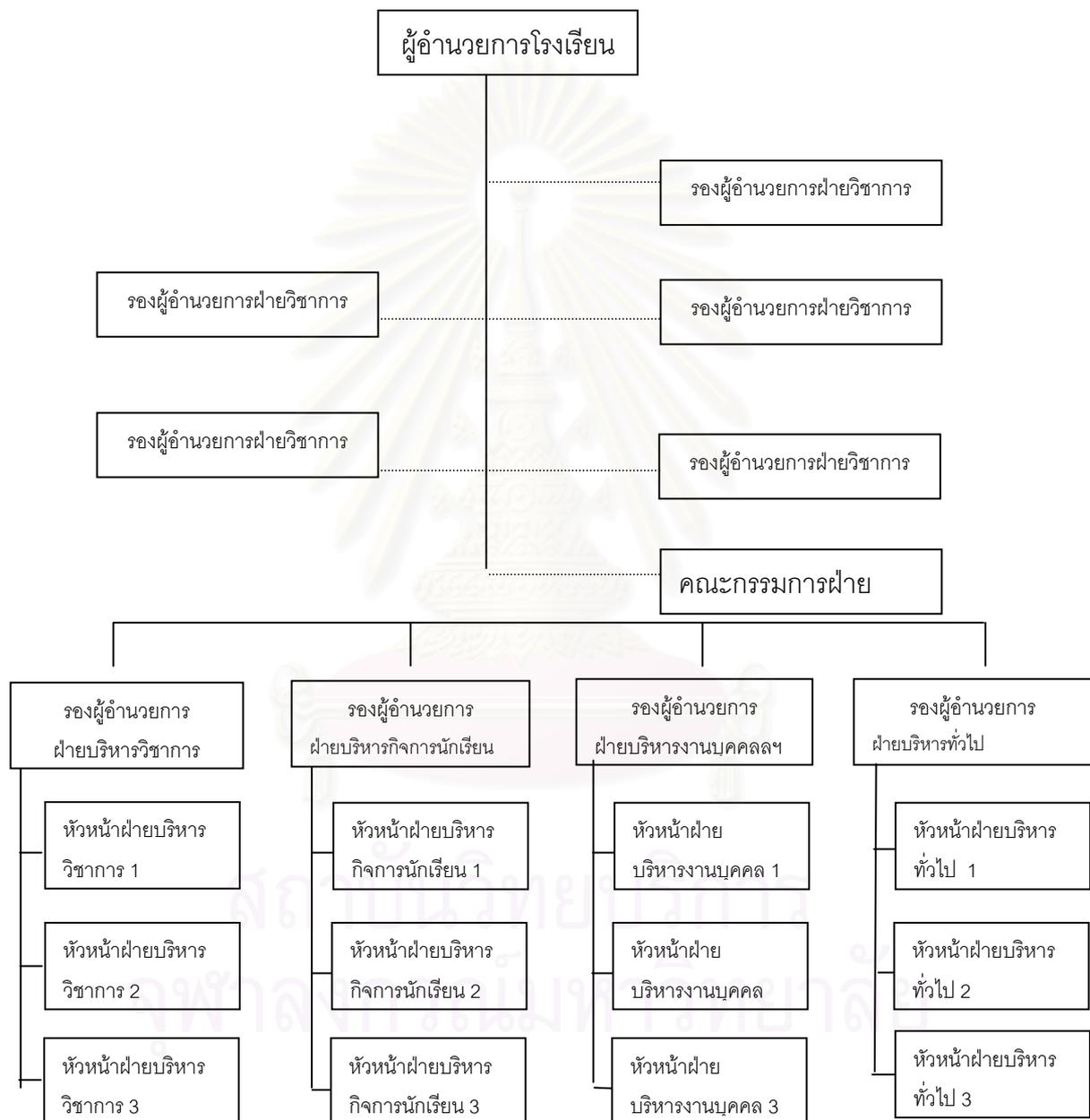
โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย (ชื่อที่ผู้วิจัยสมมติขึ้น) เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนก่อสร้างขึ้น บนพื้นที่ปัจจุบัน เมื่อ 16 เมษายน 2497 และได้แยกนักเรียนชายจากโรงเรียน A ซึ่งมีนักเรียนทั้งหญิงและชาย เข้ามาเรียน ปัจจุบันมีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เปิดสอนตั้งแต่วระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย ตั้งอยู่ในเขตชุมชนของกรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ค่อนข้างกว้าง จำนวน 22 ไร่ 1 งาน โรงเรียนจัดบริเวณโรงเรียนได้ร่มเย็น ทุกส่วนที่เป็นที่ว่างถูกตกแต่งเป็นส่วนหย่อม ทำให้ร่มรื่นน่าอยู่มาก จนได้รับรองมาตรฐาน ISO 14001 ในปีการศึกษา 2542 ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โรงเรียนมีอาคารต่าง ๆ จำนวน 10 หลัง ตั้งอยู่ล้อมรอบสนามฟุตบอล ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ 1) อาคารเรียนและสำนักฝ่ายบริหาร 2) อาคารเรียน 3) อาคารเรียน 4) อาคารเรียน 4 5) อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ 6) โรงพลศึกษา 1 7) อาคารอุตสาหกรรมศิลป์-ธุรกิจศิลป์ 8) อาคารอเนกประสงค์ (ห้องประชุม-โรงอาหาร) 9) อาคารห้องสมุดภาษาต่างประเทศ 10) โรงพลศึกษา 2 (ดังแผนภาพที่ 4.2) นอกจากนี้ยังมี สระน้ำ เรือนเกษตร เรือนเพาะชำชีววิทยา บ้านผู้อำนวยการ บ้านพักครู บ้านพักศูนย์อบรมครู บ้านพักภารโรง แฟลตที่พักภารโรงศาลารับรอง ร้านสหกรณ์ สนามบาสเกตบอล สนามเทนนิส สุขาชาย สุขาหญิง

โครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียน

โรงเรียนราชน้ำวิทยาลัยแบ่งสายการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน ฝ่ายบริหารงานบุคคล การเงิน และสินทรัพย์ และฝ่ายบริหารทั่วไป ดังแผนภาพที่ 4.3

แผนผังที่ 4.3 โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายวิชาการ

สภาพนักเรียน

โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยเปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2547 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 3,454 คน เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,722 คน จำแนกเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 ห้องเรียน เป็นนักเรียนจำนวน 593 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ห้องเรียน เป็นนักเรียนจำนวน 567 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ห้องเรียน เป็นนักเรียนจำนวน 562 คน

สภาพบุคลากร

ผู้บริหาร

โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย มีการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน และรองผู้อำนวยการ 4 คน ผู้อำนวยการอายุ 57 ปี เพศชาย และเพิ่งย้ายมาปฏิบัติราชการที่โรงเรียนนี้ได้ 1 ปี เป็นผู้อำนวยการระดับ 9 จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

ครู

โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยมีครูทั้งหมดจำนวน 164 คน มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คน ปริญญาโท 42 คน และปริญญาเอก จำนวน 2 คน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีครูจำนวน 25 คน และมีอาจารย์ชาวต่างชาติที่จ้างมาสอนอีกจำนวน 5 คน

สภาพแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย ได้แก่ 1) ห้องสมุดกาญจนาภิเษก ซึ่งเป็นห้องสมุดที่ได้คัดเลือกเป็นห้องสมุดดีเด่น ด้านบรรยากาศห้องสมุด จากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2533 เป็นห้องสมุดดีเด่นของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2534 และได้รับรางวัลห้องสมุดดีเด่นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปีการศึกษา 2540 2) ห้องศูนย์คอมพิวเตอร์ 3) ศูนย์วิทยาศาสตร์ 4) ศูนย์คณิตศาสตร์ 5) ห้องเรียนสีเขียว 6) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ 7) ห้องโสตทัศนูปกรณ์ 8) ห้องสมุดภาษาต่างประเทศที่ 2 9) ห้องดนตรีไทย 10) ห้องดนตรีสากล 11) ห้องศิลปะ 12) สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนทั้งหมดที่จัดเป็นแหล่งให้ความรู้ นักเรียน เช่น ตามมุมตึก สวนหย่อม แปลงเพาะชำชีววิทยา

จากการศึกษาบริบทของกรณีศึกษาที่ 2 โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยซึ่งเป็นโรงเรียนทั่วไปสรุปได้ว่า เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ก่อตั้งมากกว่า 50 ปี มีชื่อเสียงโดดเด่นในการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นที่ตั้งของศูนย์ พสวท. (โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ศูนย์ สอวน. (ศูนย์ส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงสงขลานครินทร์) เป็นโรงเรียนที่มีการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนได้ดีเยี่ยมจนได้ ISO 14001 ประกอบด้วยคณะผู้บริหารจำนวน 5 คน ทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาโท

ผู้อำนวยการมีความสามารถในทางการบริหาร จบการศึกษาระดับปริญญาโททางการบริหาร มีประสบการณ์บริหารงานโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่มาหลายโรงเรียน ผ่านการประเมินเป็นผู้บริหารระดับ 9 คณะครูมีจำนวนทั้งสิ้น 164 คน ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีจำนวน 25 คน และมีครูชาวต่างชาติจ้างสอนอีก 5 คน โรงเรียนเปิดสอนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 นักเรียนระดับชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีจำนวน 31 ห้องเรียน ประกอบด้วย มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 ห้องเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ห้องเรียน และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 1,722 คน มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โรงเรียนมีบริเวณกว้างขวางพอสมควร มีการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า โรงเรียนมีความร่มรื่น สวยงาม สงบเงียบ และสะอาดมาก มีความพร้อมในเรื่อง แหล่งเรียนรู้ สื่อ และอุปกรณ์การเรียน เพราะเป็นที่ตั้งของศูนย์ต่าง ๆ ของประเทศ และมีห้องสมุดที่มีคุณภาพดีเยี่ยม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

การวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในครั้งนี้ จะนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
2. สภาพการบริหารของผู้บริหาร
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
2. สภาพการบริหารของผู้บริหาร
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนที่ใช้
ภาษาอังกฤษสองภาษาและโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบทั่วไป

ตอนที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

ในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น แบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน
คือ ส่วนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ และส่วนของผู้บริหาร โดยแต่ละส่วนมีองค์ประกอบใน
การศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินงาน 3) ความสำเร็จ
และปัจจัยความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ

ในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในส่วน of ครูผู้สอน
ได้ทำการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 3 คน ดังนี้

ครูคนที่ 1

ครูคนที่ 1 เป็นเพศหญิง อายุ 25 ปี เป็นชาวไอริช จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้าน
สังคมวิทยา เป็นครูจ้างเต็มเวลา (Full Time) และเป็นครูต่างชาติที่อายุน้อยที่สุดในโรงเรียน มี
บุคลิกลักษณะเป็นคนเรียบร้อย เงียบ ๆ ไม่ค่อยพูด มีน้ำใจเมื่ออาจารย์คนไทยในฝ่ายวิชาการ EP
ร้องขอให้ช่วยทำอะไรก็จะไม่ปฏิเสธ สอนวิชาอังกฤษพื้นฐานในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด
4 ห้อง โดยสอนห้องละ 4 คาบ/สัปดาห์

1.1 ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์

ครูคนที่ 1 มีความเชื่อในเรื่องของการสอนภาษาอังกฤษว่าความรู้ไวยากรณ์และการฝึกปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ จึงได้ออกแบบการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับไวยากรณ์มาก ๆ โดยได้จัดทำ sheet เอกสารประกอบการเรียนเกี่ยวกับไวยากรณ์และแบบฝึกหัดในเรื่องที่เรียนมาให้ นักเรียนฝึกเพิ่มเติม

“วิชาที่สอนคืออังกฤษพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นเรื่องไวยากรณ์ ซึ่งดิฉันคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญ...นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการพื้นฐานความรู้ด้านไวยากรณ์ ในการสอนดิฉันพยายามให้นักเรียนของดิฉันได้ฝึกปฏิบัติมาก ๆ ดิฉันจะเตรียม sheet แบบฝึกหัดมาเพิ่มเติมให้เขา มาก ๆ ”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“เวลาเรียนมีหนังสือ ส่วนนอกนั้นส่วนใหญ่เป็น sheet ที่ครูเขาเพิ่มเติมให้...ครูมีแบบฝึกหัดเพิ่มเติมมาให้ฝึกทำ คือ พอครูสอนไวยากรณ์เรื่องนี้ ก็จะมีแบบฝึกหัดในหนังสือ แต่ครูก็มี sheet เป็นแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ครูจะให้เราฝึกเยอะ ๆ ”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (14 ธันวาคม 2547)

1.2 การดำเนินงาน: การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน

1.2.1 การจัดการชั้นเรียน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูคนที่ 1 ดำเนินการจัดชั้นเรียนแบบง่าย ๆ ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์อะไรขึ้นมาใหม่เป็นพิเศษ ใช้กฎระเบียบของโรงเรียนที่มีอยู่ การนั่งเรียนของนักเรียนก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือจัดการอะไรเป็นพิเศษ นักเรียนนั่งเรียนวิชาอื่นอย่างไรก็นั่งตามปกติ

“ดิฉันดำเนินการง่าย ๆ กับชั้นเรียนของดิฉัน (ไม่ได้ตั้งกฎระเบียบ หรือทำข้อตกลงกับนักเรียนเป็นพิเศษในช่วงโม่งเรียน) เพราะ นักเรียนของดิฉันยังเด็ก เขาไม่สนใจเกินไป ดังนั้นดิฉันจึงไม่มีปัญหามากนัก ไม่ต้องทำอะไรกับเขาเป็นพิเศษ...การนั่งเรียนดิฉันให้เขานั่งเรียนเหมือนที่เขาเรียนวิชาอื่น ๆ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“...อาจารย์เขาเฉย ๆ ไม่ค่อยยิ้ม ไม่ค่อยหัวเราะเหมือนอาจารย์คนอื่นค่อนข้างจริงจัง (serious) แต่ก็ไม่ถึงกับดุ ถ้าบางที่เราคุย อาจารย์เขาก็จะทำเสียงสูง ๆ ...อาจารย์เข้ามา ก็สอน เรานั่งเรียนอย่างไรก็นั่งอย่างนั้น ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร หรือถ้าเราอยากจะทำอะไรไปนั่งกับเพื่อนอีกคน อาจารย์เขาก็ไม่ได้ว่าอะไร ...ไม่มีกฎระเบียบอะไรเฉพาะ ”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (14 ธันวาคม 2547)

1.2.2 การเตรียมการสอน

ครูคนที่ 1 ได้มีการเตรียมการสอนโดยได้จัดทำแผนการสอนส่งต่อฝ่ายวิชาการ โครงการโรงเรียนสองภาษาก่อนการสอน สำหรับการจัดทำแผนการสอนได้ศึกษาหลักสูตรของโรงเรียน และจัดทำแผนการสอนที่มีเนื้อหาตามหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักเรียน ที่ส่วนใหญ่ต้องการพื้นฐานความรู้ด้านไวยากรณ์ นอกจากนี้ได้จัดทำเอกสารประกอบการเรียน เสริมความรู้ด้านไวยากรณ์ให้นักเรียนนอกเหนือจากหนังสือเรียนและหนังสือแบบฝึกหัดที่นักเรียนมีเรียนอยู่แล้ว โดยรวบรวมเนื้อหาและแบบฝึกหัดจากหนังสือเล่มอื่น ๆ ในห้องสมุดของโรงเรียน

“... ดิฉันศึกษาหลักสูตรและได้จัดทำโครงสร้างแผนการสอนให้ตอบสนอง ความต้องการของนักเรียน...ดิฉันทำแผนการสอนและได้ส่งแผนการสอนก่อนการสอน ... และโดยปกติดิฉันจัดรวบรวมวัสดุเอกสารประกอบการเรียนการสอนต่าง ๆ และจัดทำเป็น ชุดเอกสารประกอบการเรียนเท่าจำนวนนักเรียนก่อนการสอน เอกสารประกอบการเรียน ค้นมาจากหนังสือเล่มอื่น ๆ นอกจากหนังสือเรียน หรือค้นจากห้องสมุด”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“ครูเขาจะต้องเขียนแผนการสอนส่งเราก่อนเปิดเทอม...เรามี หลักสูตรที่แปล มาจากหลักสูตรภาษาไทยให้เขาศึกษา มี internet หนังสือค้นคว้าในห้องสมุด หนังสือ เรียนที่เด็กใช้เรียน บริการถ่ายเอกสาร แม้กระทั่งบริการให้ยืม notebook ไปใช้บ้าน”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“เรามีหนังสือเรียนให้ แต่เราก็บอกให้เขาหา supplement มาเสริมให้เด็ก เขาก็ทำเป็น sheet มา xerox มา ... ”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการสังเกตการสอน และการสัมภาษณ์ พบว่า วิชาที่ครูคนที่ 1 สอน เป็นวิชา อังกฤษพื้นฐาน เนื้อหาจะเน้นในเรื่องไวยากรณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอน ดำเนินการตามแผนการสอนซึ่งจัดทำตามเนื้อหาในหนังสือเรียน ซึ่งโครงสร้างเนื้อหาของหนังสือ แต่ละบทจะประกอบด้วยส่วนที่เป็นบทสนทนา ไวยากรณ์ บทอ่าน และการเขียน ครูดำเนินการ จัดกิจกรรมการสอนตามลำดับเนื้อหาในหนังสือเรียน โดยเริ่มจากบทสนทนาซึ่งส่วนใหญ่ครูจะ อ่านให้นักเรียนฟัง ดึงคำศัพท์หรือไวยากรณ์ออกมาสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมาย ตรวจสอบความเข้าใจในบทสนทนาของนักเรียนโดยการทำแบบฝึกหัดในหนังสือเรียน และมีบ้าง บางครั้งที่ครูเรียกให้นักเรียนอ่านหรือพูดตามบทสนทนา สำหรับส่วนไวยากรณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูคน

ที่ 1 เน้น เพราะมีความเชื่อว่าไวยากรณ์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียน โดยนอกจากแบบฝึกหัดในหนังสือเรียนแล้ว ครูได้จัดทำ sheet แบบฝึกหัดเกี่ยวกับไวยากรณ์มาเพิ่มเติมให้นักเรียนเพื่อให้ได้ฝึกมาก ๆ สำหรับการสอนไวยากรณ์นั้นครูใช้วิธีอธิบาย ยกตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และตรวจเฉลยพร้อมกันทั้งชั้น ซึ่งในบางครั้งครูจะเรียกนักเรียนตอบทีละคน หรือตอบพร้อม ๆ กันทั้งห้อง แบบฝึกหัดส่วนใหญ่จะทำเสร็จในช่วงพัก นักเรียนจะไม่ค่อยมีการบ้านกลับไปทำที่บ้าน ยกเว้นบางครั้งที่ครูมี sheet แบบฝึกหัดเพิ่มเติมครูอาจให้นักเรียนนำกลับไปทำต่อให้เสร็จที่บ้าน ในส่วนของบทอ่าน ส่วนใหญ่ครูและนักเรียนจะอ่านบทอ่านไปพร้อม ๆ กัน พอถึงคำศัพท์ยากครูจะให้นักเรียนเดาบอกความหมาย หรือให้เปิดหาความหมายใน dictionary หรือครูจะอธิบาย ยกตัวอย่างเพื่อบอกความหมายของคำศัพท์ หลังจากนั้นก็ทำแบบฝึกหัดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของเนื้อเรื่องตามที่หนังสือเรียนออกแบบไว้ ในส่วนของการเขียนส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบฝึกหัดเขียนที่สืบเนื่องจากการอ่าน หรือจากไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว และการตรวจ ถ้าตรวจพร้อมกันได้ครูก็จะตรวจพร้อมกัน ถ้าไม่ได้ก็ตรวจให้ทีละคน นอกจากนี้แล้วครูคนที่ 1 ได้สั่งงานให้นักเรียนรวมกลุ่มกันจัดทำโครงการชิ้นเล็ก ๆ ร่วมกันด้วย

“... ดิฉันพูดอย่างซื่อสัตย์โดยว่าส่วนใหญ่ (วิธีการสอนของดิฉัน) ก็ใช้ปากกาไวท์บอร์ด กระดาน (ไม่มีอุปกรณ์อื่น) และอธิบาย ยกตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในหนังสือ และมี sheet ที่เป็นเนื้อหา หรือเป็นแบบฝึกหัดเพิ่มเติมจากในหนังสือเรียนมาเพิ่ม ...และตรวจเฉลยแบบฝึกหัดที่ทำเลย โดยตรวจเฉลยไปพร้อม ๆ กันทั้งห้อง บางทีก็เรียกนักเรียนตอบเป็นข้อ ๆ ทีละคนไป”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“...เวลาอาจารย์เขาสอนเขาก็จะพูดอธิบายในหนังสือ แล้วให้ทำแบบฝึกหัดในหนังสือ บางทีอาจารย์ก็มี sheet Xerox มาแจกด้วย ...sheet เกี่ยวกับไวยากรณ์ มีเยอะ ...การบ้านไม่ค่อยมี เพราะทำเสร็จที่โรงเรียนเลย ...มีบ้างเหมือนกัน (การบ้านกลับไปทำบ้าน) ถ้าทำไม่เสร็จก็ให้กลับไปทำมาให้เสร็จ แล้วมาเฉลยพร้อมกันช่วงพัก”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 (14 ธันวาคม 2547)

1.2.4 การวัดผลประเมินผล

จากการสัมภาษณ์ครูคนที่ 1 ครูผู้สอนคนอื่น การสังเกตการสอน และการสนทนากลุ่มกับนักเรียน พบว่า ครูได้บอกให้นักเรียนทราบถึงแผนการเก็บคะแนนของรายวิชาที่สอน ครูเก็บคะแนนจากการทดสอบ การตรวจการบ้านและงานของนักเรียน รายงานหรือโครงการเล็ก ๆ และพิจารณาจากความสนใจและตั้งใจของนักเรียน โดยในช่วงโม่งเรียนครูจะมีใบรายชื่อของ

นักเรียนและคอบันที่กพฤติกรรมและความตั้งใจของนักเรียนในชั่วโมงเรียน ส่วนการสอบที่ครูผู้สอนจัดให้มีขึ้นนั้น ครูผู้สอนพยายามให้มีความยุติธรรม ข้อสอบที่สร้างขึ้นอยู่บนพื้นฐานเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้วเท่านั้น

“...การสอบอยู่บนพื้นฐานของงาน แบบฝึกหัด ที่ให้ทำไปแล้วในชั้นเรียน การสอบนั้นยุติธรรมมาก...ดิฉันจะบอกนักเรียนของดิฉันถึงแผนการเก็บคะแนนในวิชาที่ดิฉันสอนตั้งแต่ต้นคอร์ส”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“ส่วนใหญ่จะเป็น test มีตัว paper ข้อสอบมาให้ทำ เป็นเขียนบ้าง เป็น choice บ้าง ...เก็บจากการบ้าน งานที่อาจารย์สั่งให้ทำ ที่ให้เขียนจดหมาย มีโครงงาน เป็นรายงานที่ให้ไปค้นคว้า ...ครูจะบอกว่าวิชานี้จะเก็บจากอะไร ...และดูว่าเวลาอยู่ในห้องเรียนคุยหรือเปล่า”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (14 ธันวาคม 2547)

“... (การทดสอบ การเก็บคะแนน) ดิฉันก็เห็นครูเขามี test นักเรียน มีให้นักเรียนทำโครงงาน”

ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ (24 มกราคม 2548)

1.3. ความสำเร็จ

1.3.1 สภาพความสำเร็จ

จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มกับนักเรียน และการสังเกต การสอน พบว่า นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษดีมาก นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ โดยพิจารณาจากผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งส่วนใหญ่ นักเรียนได้ผลการเรียน 4 (ดังตารางที่ 5.1) จากการที่นักเรียนสามารถสื่อสารกับครูผู้สอนเป็นภาษาอังกฤษได้เข้าใจ นอกจากนี้พบว่านักเรียนรู้จักค้นคว้าและหาความรู้ด้วยตนเอง โดยสังเกตจากการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน การรู้จักใช้อินเตอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล การเปิดพจนานุกรมหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบเองโดยไม่ต้องสอบถามจากครูผู้สอน รวมทั้งยังพบว่านักเรียนมีความสุขกับการเรียน ไม่เครียด มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก

ตารางที่ 5.1 ผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547

ชั้น	จำนวนนักเรียนที่ได้รับผลการเรียน										รวม
	4	3.5	3	2.5	2	1.5	1	0	ร	มส.	
ม.1	334	42	16	17	3	4	3	1	0	0	420

จากตาราง พบว่า นักเรียนได้ผลการเรียนเป็น 4 มากที่สุด รองลงมาคือ 3.5 มีนักเรียนติด 0 เพียง 1 คน

“ดิฉันคิดว่า เด็กนักเรียนเขามีพัฒนาการขึ้น นักเรียนสามารถพูดถามตอบ ได้คล่องแคล่วมากขึ้น ฟังการอธิบายได้อย่างเข้าใจ และผลการทำแบบทดสอบย่อย การสอบกลางภาคและปลายภาคของเขาก็ดี ”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“หนูคิดว่าภาษาอังกฤษหนูดีขึ้นมากเลยคะ...และรู้สึกว่าร่าเริงแสดงออกมากขึ้นด้วยคะ”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม. 1 (14 ธันวาคม 2547)

“ผมดูลูกผมเขา happy มีความกล้ามากขึ้น กล้าในกลุ่มของเขา แต่ถ้าในกลุ่มของผู้ปกครองเขาก็ยังเขิน ๆ เมื่อก่อนผมจะพูดกับภรรยาไม่让他รู้เราจะพูดภาษาอังกฤษ แต่ตอนนี้ไม่ได้แล้ว เขาฟังรู้เรื่อง โรงเรียนนี้เขาสอนให้รู้จัก present ให้เขาค้นคว้า ไม่ใช่ feed ให้”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.1/2 (10 มกราคม 2548)

1.3.2 ปัจจัยความสำเร็จ

จากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียน และการศึกษาเอกสาร พบว่าปัจจัยที่ทำให้ครูประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยแรกมาจากตัวนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่สนใจและตั้งใจเรียน ประกอบกับนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษและมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาอังกฤษที่ดีมาก่อน เพราะในการสอบเข้าโรงเรียนจะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะมีสิทธิสอบเข้าได้ต้องมีผลการเรียน 3.00 ขึ้นไป มีความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยผ่านการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการ นอกจากนี้นักเรียนบางคนได้เคยไปอยู่ต่างประเทศมาแล้ว เคยเรียนในโรงเรียนอินเตอร์ และโรงเรียนราษฎร์ที่มีชื่อเสียงในเรื่องภาษาอังกฤษมาก่อน รวมทั้งการที่นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษถึง 3 รายวิชา ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนยังได้เรียนวิชาอื่น ๆ เป็นภาษาอังกฤษด้วย ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษได้มาก

(นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษและมีพื้นฐานภาษาอังกฤษดีมาก่อน)

“...ก็คือผมเป็นคนที่ชอบภาษาอังกฤษ”

“...หนูชอบภาษาอังกฤษค่ะ เพราะเคยได้ใช้ภาษาอังกฤษ มาเรียนที่นี่เพื่อไม่ให้ลืมภาษา หนูเคยอยู่ต่างประเทศมาก่อน 3 ปี อยู่รัสเซีย คุณพ่อไปทำงานที่นั่น ตอนอยู่รัสเซียส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษ”

“หนูได้เรียนภาษาอังกฤษมาจากโรงเรียนเก่า โรงเรียนเก่าเป็นโรงเรียนอินเตอร์ค่ะ”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.1 (14 ธันวาคม 2547)

“ดิฉันชอบนักเรียนส่วนใหญ่ของดิฉัน เขาตั้งใจเรียนดี”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

หลักเกณฑ์การรับนักเรียน

1. รับนักเรียนไทยและนักเรียนต่างชาติ
2. คุณสมบัติของนักเรียนที่สมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 2.1 นักเรียนชายหรือหญิงที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 2.2 ผลการเรียนเฉลี่ย 3 ภาคเรียน ป.5 ป.6 (หลักสูตรเดิม) หรือ 2 ปีการศึกษา ป.4 ป.5 (หลักสูตรใหม่) ตั้งแต่ 3.50 หรือคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75
3. นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การสอบคัดเลือกทั้งการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์

เอกสารหลักเกณฑ์การรับนักเรียนของโรงเรียน

ปัจจัยที่ 2 มาจากตัวครูและการสอนของครู เนื่องจากตัวครูเป็นชาวต่างชาติทำให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียนมากกว่าครูคนไทยและทำให้นักเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นการบังคับว่านักเรียนต้องรู้ภาษาอังกฤษเพื่อจะสามารถสื่อสารกับครูผู้สอนได้ และผสมผสานกับความสามารถในการสอนของครู การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเสริมและเพิ่มเติมให้นักเรียน ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ และทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาถูกต้องและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

“อาจารย์เขาก็สอนเข้าใจดี มี sheet แบบฝึกหัดมาเพิ่มให้ ก็ไม่มีปัญหาอะไร ข้อสอบก็ทำได้...sheet ที่ครูเอามาให้ทำบางทีก็มีเป็นเกม เป็น cross word ก็มีบ้าง ก็สนุกดี ...เราได้ใช้ภาษาอังกฤษทั้งวันเลยนะคะ เพราะวิชาอื่นเราก็ต้องเรียนเป็นภาษาอังกฤษด้วย มีวิชาภาษาไทยวิชาเดียวที่เรียนเป็นภาษาไทย... และก้อเวลาคุยกันเองที่เป็นภาษาไทย...ส่วนใหญ่ก็ใช้ภาษาอังกฤษทั้งวัน ยกเว้นกลับไปบ้าน ”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.1 (14 ธันวาคม 2547)

ปัจจัยที่ 3 มาจากการตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษของผู้ปกครองและผู้ปกครองให้การสนับสนุน

“ตั้งใจที่จะให้เขามาเรียนที่โรงเรียนนี้เลย อยู่ต่างจังหวัด อยู่ลพบุรีนะค่ะ ย้ายมาอยู่ในกรุงเทพฯกับลูกมาคอยรับส่งเขา พ่อเขาก็อยู่ลพบุรี ลูกเขาชอบภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ประถมมาแล้ว และเราก็คิดว่าภาษาอังกฤษนะสำคัญ ”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.1/1 (6 มกราคม 2548)

ปัจจัยที่ 4 มาจากการอำนวยความสะดวกของฝ่ายวิชาการในเรื่องอุปกรณ์ และสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือในห้องสมุด การถ่ายเอกสาร การทำชุดเอกสาร

“...ฝ่ายวิชาการ EP ดีมาก อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดีมาก ดิฉันสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้จากใน office บางครั้งก็ใช้ในห้องสมุด ในห้องสมุดมีหนังสือที่ให้เราค้นคว้าได้เยอะ และเราสะดวกในเรื่องการทำ copies ”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

1.3. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1.3.1 ปัญหาอุปสรรค

นักเรียนบางคนไม่ค่อยสนใจเรียนชอบคุยในเวลาเรียน แต่มีจำนวนไม่มาก ประมาณ 2-3 คนต่อห้องเรียน

“นักเรียนบางคนช่างพูดมากในช่วงโมงเรียน ดิฉันมีปัญหาเฉพาะกับนักเรียน 2-3 คนในห้องเท่านั้นเอง ”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“เด็ก ม.1 โดยเฉพาะ ม.1/1 ไม่ค่อยมีปัญหา แยกเด็กอยู่ จะมีก็เรื่องช่างพูด ก็ธรรมชาติของเด็ก”

ผู้บริหาร 2 (24 มกราคม 2548)

1.3.2 แนวทางแก้ไข

ครูผู้สอนแก้ไขปัญหาการพูดคุยของนักเรียนบางคนโดยการพูดด้วยน้ำเสียงเข้มขึ้น หรือทำท่าปราม นักเรียนก็รู้ตัว และอยู่ในระเบียบ ไม่ใช้วิธีการลงโทษโดยการตี

“... ดิฉันจะปรามเขานิดหน่อย หรือพูดเสียงเข้มขึ้น นักเรียนเขาก็จะรู้สึกตัว เลิกคุย และหันมาตั้งใจเรียน ไม่มีปัญหา ”

ครูคนที่ 1 (8 ธันวาคม 2547)

“บางครั้งเราก็มีคุยบ้าง ครูเขาไม่เคยตี แค่อู หรือ ทำเสียง ฮู ๆ เราก็จีบ ”

ผู้บริหาร 2 (24 มกราคม 2548)

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคนที่ 1 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย สรุปตามกรอบการวิจัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไขได้ดังตาราง 5.2

ตารางที่ 5.2 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 1 โรงเรียนสองภาษา

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
1) มีความเชื่อว่าคุณสมบัติเรื่องไวยากรณ์และการฝึกปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ	<p>1) <u>การจัดชั้นเรียน</u></p> <p>(1) ให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียนเหมือนนั่งเรียนวิชาอื่น ๆ</p> <p>(2) ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน</p> <p>2) <u>การเตรียมการสอน</u></p> <p>(1) ศึกษาหลักสูตรและ guidelines ที่ทางโรงเรียนจัดแปลให้</p> <p>(2) ศึกษาเนื้อหาที่จะสอนจากหนังสือและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>(3) จัดทำแผนการสอนส่งต่อฝ่ายวิชาการ EP ก่อนทำการสอน</p> <p>(4) จัดทำ sheet เอกสารประกอบการเรียนไว้เพิ่มเติมให้นักเรียน</p> <p>3) <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u></p> <p>(1) จัดกิจกรรมเรียงลำดับตามเนื้อหาในหนังสือเรียน แต่เน้นเกี่ยวกับไวยากรณ์โดยจัดทำ sheet แบบฝึกหัดมาเพิ่มเติมให้นักเรียน (2) การสอนบทสนทนา ให้นักเรียนฟังและดูตามบทสนทนา ครูอธิบายคำศัพท์ หรือไวยากรณ์ใหม่ ให้ทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมฝึกพูดตามที่หนังสือเรียนกำหนด</p>	<p>1) <u>สภาพความสำเร็จ</u></p> <p>(1) นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>(2) นักเรียนมีความสุขกับการเรียน</p> <p>(3) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก</p> <p>(4) นักเรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษดี</p> <p>2) <u>ปัจจัยความสำเร็จ</u></p> <p>(1) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>(2) ครูมีความสามารถในการสอน</p> <p>(3) ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>(4) ได้รับการบริการและอำนวยความสะดวกในด้านแหล่งค้นคว้าและการ</p>	<p>1) <u>ปัญหา</u></p> <p>(1) นักเรียนส่วนน้อยมากชอบพูดคุยในเวลาเรียน</p> <p>2) <u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p>(1) แสดงท่าทางปราม และใช้น้ำเสียงเข้ม</p>

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>(3) การสอนไวยากรณ์ ใช้วิธีอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้ทำแบบฝึกหัด และตรวจแบบฝึกหัดพร้อมกันทั้งห้อง</p> <p>(4) การสอนการอ่าน/บทอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านและจับใจความพร้อมกับครู เดาหรือหาความหมายของศัพท์ยาก/ใหม่ หรือครูอธิบาย และทำแบบฝึกหัด</p> <p>(5) ใช้ภาษาอังกฤษตลอดชั่วโมงการสอน</p> <p>4) การวัดผลประเมินผล</p> <p>(1) บอกแผนการเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบ</p> <p>(2) เก็บคะแนนจากการทดสอบย่อย (tests) การตรวจการบ้าน ชิ้นงาน และโครงการ การสอบกลางภาคและปลายภาค ความสนใจและความตั้งใจเรียนของนักเรียน</p> <p>(3) การสอบมีความยุติธรรมและอยู่บนพื้นฐานของงานและสิ่งที่เรียนไปแล้ว</p>	<p>จัดทำสื่อการเรียนการสอนจากฝ่ายวิชาการ EP</p>	

ครูคนที่ 2

ครูคนที่ 2 เป็นเพศหญิง อายุ 36 ปี เป็นชาวฟิลิปปินส์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (BA.) เป็นครูจ้างเต็มเวลา (Full Time) เป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษคนเดียวที่ไม่ได้เป็น Native Speaker สอนวิชาอังกฤษอ่าน-เขียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 4 ห้อง โดยสอนห้องละ 2 คาบ/สัปดาห์

1.1 ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์

จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการสอน พบว่า ครูคนที่ 2 มีความเชื่อว่าการสอนที่ดีอยู่ที่วิธีการสอนฉะนั้นวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนมีลักษณะเรียบง่าย ได้แก่ sheet สมุด และกระดาษ เป็นต้น อย่างไรก็ตามก็มีความเชื่อในแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในชั้นเรียน

“สิ่งที่ใช้ในชั้นเรียนจริงๆ ไม่สำคัญมากนัก มันอยู่ที่ว่าเราสอนอย่างไรในชั้นเรียนมากกว่า วัสดุอุปกรณ์ของดิฉันง่าย ๆ พื้น ๆ เช่น sheet สมุด และกระดาษสำหรับเขียน...ไม่มากไม่น้อย ดิฉันต้องการเน้นแนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในชั้นเรียน”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

“จากที่เราได้เคยไปสังเกตการสอนของ (ชื่อครูคนที่ 2) ก็เห็นว่าเขาพยายามที่จะใช้เด็กเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เขาจัดขึ้น เช่น เขาจะให้นักเรียนไปอ่านและหาคำศัพท์มาก่อน และจะมาถามความหมายของคำศัพท์จากนักเรียนโดยให้นักเรียนอาสาตอบ แล้วก็จะให้นักเรียนจับคู่กันอ่านเนื้อเรื่อง บางทีก็ให้อ่านเดี่ยว แล้วเรียกนักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ย่าน หรือจากแบบฝึกหัดหลังการอ่าน ...มีให้เขียนหลังการอ่าน เป็นกิจกรรม post reading เป็นเขียนสรุปบ้าง เติมคำเพื่อสรุปเนื้อหาจากที่ย่าน หรือเขียนในหัวข้อที่ต่อเนื่องจากที่ย่าน กิจกรรมมันก็แล้วแต่นะ หลากหลาย”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

1.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2.1 การจัดการชั้นเรียน

ครูคนที่ 2 สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเด็กอยู่ในวัยซน คะนอง ชอบส่งเสียงดัง ครูใช้กฎระเบียบที่เข้มงวดโดยเฉพาะกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น ห้อง 2/4 ซึ่งครูผู้สอนทุกคนออกปากบ่นถึงความซน ความไม่มีระเบียบวินัย จนครูผู้สอนหลายคนเรียกนักเรียนในห้องดังกล่าวนี้ว่า “Monkey Boys” และเมื่อใดที่ถูกให้ไปสอนแทนห้องดังกล่าวครูผู้สอนแทนมักจะไม่ค่อยเต็มใจเข้าไปสอน กฎระเบียบที่ครูคนที่ 2 ตั้งขึ้น เช่น ห้ามยืน ห้ามเดินไปทั่วห้อง ห้ามพูดโทรศัพท์ในห้อง ห้ามส่งเสียงตะโกนโหวกเหวก อยากรู้ก็ตามครูไม่เคยลงโทษนักเรียนโดยการตีเลย และจากการเข้าไปสังเกตการสอนของผู้วิจัยก็พบว่า นักเรียนในห้อง ม.2/4 พวกที่นั่งอยู่ด้านหลังห้อง ไม่ค่อยตั้งใจเรียน คอย บางคนใส่หูฟังฟังเพลงขณะที่ครูกำลังสอน และก้มหน้าฟุบกับโต๊ะไม่ได้สนใจว่าครูกำลังสอนอะไร นักเรียนหญิงบางคนรับประทานขนมในห้องเรียนในลักษณะที่ไม่ได้เป็นการแอบรับประทาน ถุงขนมวางอยู่บนโต๊ะ และเมื่อเพื่อนอีกคนขอก็ส่งต่อไปให้ ทั้ง ๆ ที่มีผู้วิจัยนั่งสังเกตการณ์อยู่ สำหรับห้องที่นักเรียนดีครูคนที่ 2 ก็ไม่ได้ใช้กฎระเบียบที่เข้มงวดใด ๆ เพราะนักเรียนเหล่านั้นรักษากิริยามารยาทของตนดีอยู่แล้ว ส่วนการนั่งเรียนครูคนที่ 2 ให้นักเรียนนั่งตามความต้องการของนักเรียนเหมือนที่นักเรียนนั่งเรียนในวิชาอื่น ๆ และครูก็ใช้ภาษาอังกฤษสอนตลอดชั่วโมงเรียน

“นักเรียน ม.2 อายุ 13-14 ปี ยังอยู่ในวัย goose age ดิฉันต้องทำอะไรกับเขามาก ต้องใช้ระเบียบวินัยที่เข้มข้น โดยเฉพาะห้องที่มีนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดี (rawdy) ปีแล้วปีเล่าที่ดิฉันพยายามจะจัดการกับนักเรียนม.ต้นของดิฉันด้วยความเมตตา และใช้ศิลปะในการพูด แต่ดิฉันรู้สึกว่าการดิฉันเริ่มเข้มงวดมากขึ้นทุกๆ เทอมที่ผ่านมาไปอย่างไรก็ตามเด็กห้องดี ๆ ดิฉันไม่ต้องใช้ระเบียบวินัยมากนักกับพวกเขาเลย เพราะเขารักษาภิรียมารยาทของเขาดี

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

“อาจารย์เขาจะไม่ให้ลูกเดินไปมาในเวลาอาจารย์สอน ไม่ให้ตะโกนโหวกเหวก ห้ามพูดโทรศัพท์ ให้ปิด ...พวกข้างหลังนะค่ะขอบคุณ ไม่ค่อยเกรงใจอาจารย์เวลาอาจารย์สอน มีบางคนไม่ค่อยเขาก็ไม่สนใจเรียน ฟังเพลงบ้าง ฟุบหลับบ้าง ...สงสัยเห็นครูเป็นผู้หญิงมั่ง เพราะเห็นชั่วโมงอาจารย์ผู้ชายก็จะไม่ค่อยเท่าไร”

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 (23 พฤศจิกายน 2547)

“ก็นั่งเรียนเหมือนเดิม เหมือนวิชาอื่น ๆ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร ไม่มีกฎอะไรเพิ่มเติม ก็ธรรมดา ...อาจารย์ไม่เคยดี”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 (22 ธันวาคม 2547)

1.2.2 การเตรียมการสอน

ครูผู้สอนได้รับ guidelines มาศึกษาจากฝ่ายวิชาการ EP เนื่องจากวิชาการอ่านเขียนที่ครูคนที่ 2 สอน โรงเรียนไม่ได้จัดหนังสือเรียนให้นักเรียน ดังนั้นครูจึงต้องเตรียมเนื้อหาและบทเรียนเอง โดยเลือกเนื้อหาที่จะสอนจากหนังสือเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากหนังสือพิมพ์ จากหนังสือนิตยสาร และจากอินเทอร์เน็ต โดยพยายามเลือกใช้ทุกอย่างที่น่าสนใจดึงดูดใจ กระตุ้นและเร้าใจนักเรียน และให้สอดคล้องกับ guidelines และความต้องการของนักเรียนซึ่งครูผู้สอนไม่ได้รับข้อมูลของนักเรียนจากฝ่ายวิชาการ แต่สอบถามจากครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และจัดทำเป็น handouts ไว้แจกให้นักเรียน ครูผู้สอนส่งแผนการจัดการเรียนรู้อันเตรียมเรียบร้อยแล้วต่อฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษาหรือโครงการ EP ก่อนเปิดเรียน

“...ดิฉันได้รับ guidelines มาศึกษาจากฝ่ายวิชาการ EP ...ดิฉันไม่มีข้อมูลของนักเรียน แน่หนอนดิฉันต้องการที่จะมีหรือได้รับข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ดิฉันถามครูคนเก่า หรือครูที่ปรึกษาของเขาในชั้นที่ผ่านมา ก่อนจะถึงชั้นที่ดิฉันสอน ซึ่งมันก็จะช่วยได้ ถ้าเรามีข้อมูลเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับพื้นฐานของนักเรียนและครอบครัว

ของพวกเขา หลังจากนั้นดิฉันก็จะได้รู้จักผู้ปกครองของนักเรียนเป็นการส่วนตัวจาก การประชุมผู้ปกครอง...ดิฉันเตรียมบทเรียนของดิฉันก่อนโรงเรียนเปิดเทอม และส่งแผน ตอนเปิดเทอม ...การเลือกเนื้อหาที่จะมาสอนนักเรียนของดิฉันในการทำแผน ดิฉัน ดูจากหนังสือเรียนในระดับชั้น ม.2 ว่ามีความยากง่ายเพียงใด และดูจากguidelines บ้างว่าเขาเน้นเรื่องใด แต่ก็ไม่ค่อยได้ทำตาม guidelines เท่าไหร่ เพราะมันง่ายเกินไป ... ดิฉันพยายามใช้ทุกสิ่งทุกอย่างที่คิดว่าจำเป็น เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ดึงดูดใจ กระตุ้น รั้าใจนักเรียน เช่น เรื่องจากอินเทอร์เน็ต จากหนังสือพิมพ์ จาก นิตยสาร จากหนังสือเรียนต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ และในห้องสมุดเมื่อดิฉันได้เรื่อง หรือ เนื้อหาที่จะสอนดิฉันก็นำไปให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายวิชาการEP เขาถ่ายเอกสารให้หรือบาง ที่ก็ถ่ายเอง แล้วก็ทำ copyแจกนักเรียนเป็น handout ในชั่วโมงเรียน”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2548)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอังกฤษอ่าน-เขียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Course Outline

1st Semester

English Program

Course : Reading and Writing

Level : Mathayom Suksa 2 EP

Teacher :

Course Description:

This supplementary course empowers the students to comprehend stories of personal or fictional account, short poems, news articles, etc., It is also aimed to let the students improve their writing skills and let the students build up the habit of reading and writing.

Objectives :

1. To improve the students reading comprehension.
2. To develop their skills in writing essays, poems, letters etc.,
3. To be able to compose complicated sentences.
4. To be able to write conclusions and give opinion.
5. To be able to read paragraph, news articles or short stories that are useful in their daily lives, and give details or main ideas.
6. To develop a habit in reading and writing for pleasure.
7. To be able to write accounts of their daily lives.

8. To be able to use the dictionary to learn vocabulary.

Course Contents:

1. For writing : Verb Tenses
 - 1) Structure : Present Simple Tense (My Everyday Routine)
 - : Past Simple Tense (Last Summer Vacation)
 - : Future Simple Tense (My Precious Gift)
 - 2) Kinds of Writing
 - : Descriptive, Narrative and Persuasive

Creative Writing

: Focus : Adjectives

2. For Reading:

- 1) Short Stories (Personal or Fictional)
- 2) Short news articles
- 3) Poems

Vocabulary is included in every reading class (usage and meaning)

เอกสารแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอังกฤษอ่าน-เขียนของครูคนที่ 2

“วิชาอังกฤษอ่าน-เขียน เราไม่มีหนังสือเรียนให้ เราให้อาจารย์เขาดึงจากหนังสือเล่มต่าง ๆ ที่เขาชอบ มาทำเป็น sheet ให้นักเรียน แต่เราก็มีหนังสือเกี่ยวกับการอ่านเขียนจากหลายสำนักพิมพ์ไว้ให้พวกอาจารย์เขาดู ในห้องสมุดเรามีเยอะมากเลย และส่วนใหญ่อาจารย์เขาก็ดึงมาจากเน็ต”

ผู้บริหาร 2 (24 มกราคม 2548)

“ไม่มีหนังสือค่ะ เวลาทำแผนหรือเตรียมการสอน ครูเขาหาเนื้อหาเอง เรามีแหล่งค้นคว้าให้ เราไม่ได้กำหนดให้นักเรียนใช้หนังสือเล่มใด เพราะวิชาการอ่านมันหลากหลาย ครูเขาสามารถเอาเนื้อเรื่อง บทความ จากไหนได้หลาย ที่เลือกมาให้เหมาะกับความสนใจของเด็ก และอีกอย่าง คือบางที่เนื้อหาในหนังสือมันง่ายเกินไปสำหรับเด็กเรา เราให้มัน flexible ให้ครูผู้สอนเตรียมเอง แต่เราก็มีหลักสูตร ให้”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิชาที่ครูคนที่ 2 สอนเป็นวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน ครูได้เตรียมเนื้อเรื่องหรือบทอ่านทำเป็น handouts มาแก่นักเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ ครูจะสอนคำศัพท์ยากในบทอ่านก่อน แล้วจึงอ่านเนื้อเรื่อง ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง และทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัด

ที่สืบเนื่องจากการอ่าน เช่น การเขียนสรุป เขียนโฆษณา เป็นต้น ในการสอนคำศัพท์ส่วนใหญ่ครูจะยังไม่บอกความหมายของคำศัพท์ยากแต่จะให้ให้นักเรียนเดาคความหมายจากบริบท เมื่อนักเรียนได้ความหมายแล้ว ครูจะให้ให้นักเรียนออกเสียงคำศัพท์ และนำคำศัพท์นั้นไปแต่งประโยค บางครั้งครูจะสั่งให้นักเรียนไปอ่านและหาความหมายของคำศัพท์ยากมาก่อน เมื่อมาถึงในชั่วโมงเรียนครูจะถามให้นักเรียนบอกความหมาย ในการอ่านจับใจความหลังจากได้ความหมายของคำศัพท์ใหม่แล้ว ครูมักจะปล่อยให้ให้นักเรียนอ่านบทอ่านเอง ซึ่งนักเรียนอาจทำกิจกรรมอ่านคนเดียว หรือปรึกษาหารือกันเป็นคู่ที่นั่งด้วยกัน หรือเป็นกลุ่มก็ได้ แล้วครูจะตรวจสอบความเข้าใจโดยการเรียกนักเรียนถามทีละคน ถ้าครูเห็นว่าคำตอบคำถามของนักเรียนซ้ำ แสดงว่านักเรียนไม่ค่อยเข้าใจ ครูจะอธิบายบทอ่านนั้น แต่ถ้าการตอบว่องไว ถูกต้อง ครูก็จะทำการทดสอบย่อยนักเรียนเลย เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูคนที่ 2 จะใช้เทคนิคการถาม-ตอบตลอดชั่วโมงการเรียนการสอน และจัดบันทึกชื่อนักเรียนที่ยกมือขึ้นตอบเพื่อให้คะแนนการร่วมกิจกรรมการเรียน ในส่วนการเขียนครูจะให้ให้นักเรียนเขียนโดยสืบเนื่องจากรื่องที่อ่านไปแล้ว หรือบางครั้งครูก็กำหนดหัวข้อเรื่องและให้แนวการเขียนแก่นักเรียน และให้นักเรียนไปค้นคว้าเนื้อหามาเขียนเช่น เขียนเกี่ยวกับ Chocolate ในช่วงวัน วาเลนไทน์ นอกจากนี้ครูผู้สอนกล่าวอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของเธอว่าไม่มากนักน้อยเธอยึดถือแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

“...การอ่าน ดิฉันก็จะเอาเรื่องที่ดิฉันเตรียมไว้จากแผนการสอนมาให้ นักเรียนอ่าน ดิฉันให้นักเรียนดูไปพร้อม ๆ กัน โดยดิฉันจะสอนศัพท์ยากก่อน แล้วให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง แล้วตอบคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ...บางทีก็ยังไม่บอกความหมายของคำศัพท์ยาก ให้นักเรียนช่วยกันเดาคความหมายของคำศัพท์... บางทีดิฉันก็จะให้เนื้อเรื่องนักเรียนไปอ่านเป็นการบ้าน และหาศัพท์มาก่อน แล้วใน class ดิฉันจะถามความหมายของคำศัพท์ที่ให้ไปหามา ให้ออกเสียงคำศัพท์ ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยใช้คำศัพท์ใหม่นั้น และถามคำถามจากเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อเรื่องแล้วก็ให้ทำแบบฝึกหัดหลังการอ่าน ซึ่งอาจจะให้เขียนสรุปอีกทีหนึ่งก็ได้...บางครั้งในชั่วโมงการอ่าน ดิฉันจะปล่อยให้ให้นักเรียนอ่านเอง และถามคำถามทีหลัง ถ้าการโต้ตอบในการถามและตอบคำถามซ้ำ ดิฉันจะอธิบายบทอ่านนั้น แต่ถ้าการโต้ตอบดีมาก ดิฉันจะดำเนินการด้วย การ quiz...อุปกรณ์สื่อที่ดิฉันใช้ก็จะเป็น sheet บทอ่านที่ดิฉันค้นมาจาก หนังสือเรียน จาก internet จากหนังสือพิมพ์บ้าง จาก นิตยสารบ้าง มีภาพจากหนังสือพิมพ์...ในชั่วโมงเขียนดิฉันจะให้แต่ guidelines แค่นั้น นักเรียนจะต้องเขียนเรียงความด้วยตัวเอง ดิฉันไม่ให้รูปแบบ หรือตัวอย่างในบทเรียนนั้น”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

“...sheet ดูเหมือนจะเป็นเรื่อง ๆ เป็น topic topic. Topic หนึ่งก็จะมี sheet แล้วให้อ่านและตอบคำถาม”

“...ส่วนมากมันจะเป็นการฝึกทักษะการอ่าน การจับใจความ...เขาจะมี ศัพท์ยากใน sheet แยกออกมาก่อน มาสอนก่อน ศัพท์นี้เขาจะให้เข้าใจความหมาย เขาจะเขียนแล้วให้บอกว่าเป็นอะไร เขาจะอธิบายและยกตัวอย่าง และเพื่อความ sure ก็จะทำให้เปิดดูความหมายเป็นภาษาไทย แต่บางครั้ง คือ อย่างเช่น ความหมาย ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษมันไม่ค่อยตรงกัน อาจารย์เขาจะอธิบายเป็นภาษาอังกฤษให้ ฟังก่อน พอเข้าใจคำศัพท์แล้วไปอ่าน แล้วตอบคำถาม และเก็บคะแนน”

“...บางที่อาจารย์ก็แจก sheet ให้ไปอ่านและก็หาความหมายของ คำศัพท์ พอมาในชั่วโมงอาจารย์ก็จะถามจากเรื่อง ให้นักเรียนยกมือตอบ ใครยกมือ ตอบอาจารย์ก็จดแต้มไว้ให้คะแนน และถ้า คำถามมันยาก อาจารย์เขาจะเพิ่ม คะแนนข้อนั้นให้ และตอนตอบอาจารย์ เขาชอบให้ตอบเป็นประโยคเต็ม ๆ เขาบอกว่า จะได้นำไปใช้เขียนได้ แล้วเขาก็ให้กลับไปอ่านบททวนอีกที่บ้าน แล้วบอกว่าจะให้เขียน จากเรื่องในชั่วโมงต่อไป”

“อาจารย์เขาให้ topic เช่น *The Perfect World* เราก็ต้องใช้ความคิด ของเรา รวมกับความรู้ที่เราไปหามา หาจาก internet จากห้องสมุด จากข้างนอก แล้ว เอามาเขียนส่ง... ถ้าตรงกับเทศกาลใด อาจารย์เขาจะให้เขียน writing อย่างเช่น ตอน วันวาเลนไทน์ อาจารย์เขาให้เขียนเกี่ยวกับช็อคโกแลต”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 (22 ธันวาคม 2547)

1.2.4 การวัดผลประเมินผล

จากการสัมภาษณ์ สังเกตการสอน และสนทนากลุ่ม พบว่า ครูคนที่ 2 จะบอก เกณฑ์ในการวัดผล การเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบตั้งแต่ชั่วโมงแรก นอกจากการสอบกลางภาค และปลายภาคแล้ว การเก็บคะแนนของครูคนที่ 2 จะเก็บจากการทดสอบย่อย โดยมี unseen passage มาให้นักเรียนอ่านและตอบคำถาม เก็บจากการพูดตอบคำถามหรือพูดแต่งประโยคใน ชั้นเรียน นอกจากนี้ก็เก็บคะแนนจากงานเขียนของนักเรียน จากความสนใจของนักเรียนในขณะที่ เรียนโดยให้คะแนนจากการยกมือตอบคำถามที่ครูถามจากเนื้อเรื่อง ในชั่วโมงเรียนครูจะมีใบ รายชื่อของนักเรียนแล้วคอยบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ใครตอบคำถาม ใครคุยในชั้น เรียน ไม่สนใจเรียน

“ดิฉันสอบพูดและสอบเขียน ในการอ่านเราจะให้คะแนนจากการตอบคำถาม และในการเขียนเรามีเรียงความ นอกจากนี้ดิฉันยังมี การสอบคำศัพท์เพื่อประเมินการอ่านด้วย...ข้อสอบ midterm final ของดิฉัน ส่วนใหญ่ก็จะเป็น passage ให้นักเรียนอ่าน ถามคำถามจากเรื่อง เป็นคำศัพท์บ้าง เป็นการ check ความเข้าใจเนื้อเรื่องบ้าง ”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

“...อาจารย์ดูจากงานที่ทำ เวลาอยู่ในห้องคุยหรือเปล่า ...อาจารย์จะบอก ว่าอาจารย์จะเก็บคะแนนจากอะไรบ้างตั้งแต่ชั่วโมงแรก ...อาจารย์เก็บคะแนนจากการตอบคำถาม คืออาจารย์เขาจะถามแล้วให้ยกมือตอบ ใครยกมือตอบก็จะดีและให้คะแนน บางทีถ้าคำถามข้อนั้นมันยากอาจารย์จะบอกข้อนี้ให้ 3 คะแนน ใครตอบได้... แล้วก็สอบเป็น unseen passage ด้วยวันศุกร์นี้ก็จะสอบ”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 (22 ธันวาคม 2547)

1.3. ความสำเร็จ

1.3.1 สภาพความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน สัมภาษณ์ผู้ปกครอง การสนทนากลุ่มกับนักเรียน การสังเกตการสอน และการตรวจสอบเอกสาร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนสอบในเกณฑ์ที่ดี (ดังตารางที่ 5.3) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ เช่น ดูหนังที่มีเสียงพากย์ภาษาอังกฤษรู้เรื่อง อ่านข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษในอินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษได้รู้เรื่อง ความรู้ความสามารถทางการอ่านและการเขียนของนักเรียนค่อนข้างสูงกว่ามาตรฐานของนักเรียนโดยทั่วไป โดยสังเกตจากการที่ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนเนื้อหาที่เตรียมไว้ในแผนการสอน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่นำมาจากหนังสือระดับชั้น ม.2 และไปนำเนื้อหาจากหนังสือในระดับชั้น ม.4 มาสอนแทน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก

ตารางที่ 5.3 ผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547

ชั้น	จำนวนนักเรียนที่ได้รับผลการเรียน										รวม
	4	3.5	3	2.5	2	1.5	1	0	ร	มส.	
ม.2	113	34	23	31	22	21	34	7	3	0	288

(ที่มา : เอกสารสรุปผลการเรียนปีการศึกษา 2547)

จากตาราง พบว่า นักเรียนได้ระดับผลการเรียน 4 มากที่สุด รองลงมา คือ 3.5 และ 1 มีนักเรียนติด 0 จำนวน 7 คน และ รอคการตัดสินผลการเรียน จำนวน 3 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 228 คน

“...นักเรียนกลุ่มที่ตั้งใจเรียนก็จะทำคะแนนได้ดีเสมอ ซึ่งเราก็อชื่นชมเขา ส่วนใหญ่อยู่ในห้อง 1...ดิฉันต้องปรับเปลี่ยนแผน เนื่องจากเนื้อหาที่เตรียมไว้ (ซึ่งนำมาจากเนื้อหาในระดับ ม.2) บางที่ง่ายเกินไป (บางที่เอาเนื้อหาของ ม.4 มาสอน)”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

“พ่อแม่เขาก็ว่าภาษาอังกฤษหนูดีขึ้น หนูพออ่านจากเน็ตได้ ดูหนังพากย์ ภาษาอังกฤษพอฟังรู้เรื่อง อยู่ที่ตั้งใจหรือเปล่า และก็อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษพอรู้เรื่อง ”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 (22 ธันวาคม 2547)

“ลูกสาวผมภาษาอังกฤษดีขึ้นเยอะนะ เขาพูดว่าเรียนภาษาอังกฤษไม่หนักใจ เห็นเขาเล่น อินเทอร์เน็ต และเขาอ่านข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาอังกฤษ รู้เรื่อง และเห็นเขาอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษไม่รู้ว่าครูเขาสั่งให้อ่าน หรือใจ ”

“ดูเขาเชื่อมั่น และกล้ามากขึ้นนะค่ะ บางที่เจอฝรั่งเขาก็กล้าเข้าไปพูดด้วย”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.2 (10 มกราคม 2548)

1.3.2 ปัจจัยความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และการสนทนากลุ่มกับนักเรียน พบว่าการประสบความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนนั้น ส่วนใหญ่มาจากตัวนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนและสนใจเรียน และการมีพื้นฐานภาษาอังกฤษที่ดีมาก่อน นอกจากนี้มาจากความสามารถในการสอนของครู รวมทั้งความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

“นักเรียนกลุ่มที่ตั้งใจเรียนก็จะประสบความสำเร็จ ทำคะแนนได้ดีเสมอ ... โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ครบถ้วนมากจนพบว่าไม่มีปัญหาเลยในการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ อันนี้เป็นสิ่งที่ดิฉันพึงพอใจมากจริง ๆ ”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

“หนูว่าอยู่ที่อาจารย์ ถ้าเขาสอนไม่ดี เราไม่เข้าใจ เราก็อไม่รู้เรื่อง...และหนูว่าอยู่ที่ตัวพวกหนูด้วย ถ้าเราไม่สนใจ อย่างบางคนที่ชอบคุย ไม่ตั้งใจเรียน เขาก็ได้เกรดไม่ดี”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 (22 ธันวาคม 2547)

“...ปัจจัยคือมีพื้นฐานภาษาอังกฤษมาแล้ว เพราะเรียนโรงเรียนคริสต์มาก่อน ...อาจารย์ฝรั่งวิชาภาษาอังกฤษเขาเก่งนะ ทำให้เด็กเข้าใจได้นี้เก่ง เราเห็นพูดกับอาจารย์ฝรั่ง อาจจะมีไทยปนบ้างแต่เขาก็เข้าใจ ใช้ได้ทีเดียว...อาจารย์ที่สอนรู้สึกว่าเขาเอามีเทคนิคการสอนนะ สามารถทำให้เด็กที่ว่าไม่รู้เรื่อง แล้วคุยกันเข้าใจ”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.2 (11 มกราคม 2548)

1.3. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1.3.1 ปัญหาอุปสรรค

จากการสัมภาษณ์ครูคนที่ 2 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของครูคือจำนวนนักเรียนมากเกินไป พฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียนบางคน เช่น ไม่มีระเบียบวินัย แข่งกันพูด ไม่มีใครฟังใคร ต่างคนต่างพูด พฤติกรรมก่อกวน ทำให้วุ่นวาย และยิ่งถ้าห้องใดมีเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดี อยู่มากแล้วยิ่งทำให้ครูต้องทำงานหนักมาก เหนื่อยมาก ครูคนที่ 2 แบ่งนักเรียนออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ กลุ่มที่ 1 คือพวกที่ตั้งใจเข้ามาเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา นักเรียนพวกนี้จะกระตือรือร้นในการเรียน ตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ ทำคะแนนได้ดีเสมอในทุก ๆ วิชา นักเรียนกลุ่มนี้อยู่ห้อง 1 และในห้อง 2 บ้าง ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เห็นว่าตนเองควรจะมีความรู้ภาษาอังกฤษ เพราะในยุคปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญ นักเรียนในกลุ่มนี้ก็พอเอาตัวรอดได้ในการเรียน ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นพวกที่คุณสมบัติไม่เพียงพอที่จะเรียนในโรงเรียนสองภาษาแต่พ่อแม่ต้องการให้เรียน และมีเงินที่จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ พวกนี้ส่วนมากจะเป็นตัวก่อกวนในชั้นเรียน ถ้าไม่ก่อกวนหรือรบกวนผู้อื่นก็ไม่สนใจเรียน และฝ่ายบริหารยังไม่เข้มงวดเกี่ยวกับระเบียบวินัยและเอาจริงเอาจังกับเด็กกลุ่มนี้

“สิ่งที่พวกเราส่วนใหญ่ไม่ค่อยเห็นด้วย ได้แก่ อันแรกจำนวนนักเรียนในห้องเรียนมีมากเกินไป อย่างที่ 2 จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวป่วน ชอบก่อกวนหรือนักเรียนที่น่าจะมาอยู่ในโครงการ EP มีมาก อย่างที่ 3 คุณภาพของครูผู้สอน อย่างที่ 4 การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนของฝ่ายบริหารยังอ่อนเกินไป....นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 พวก พวกแรกเป็นพวกที่ตัดสินใจที่จะเข้ามาเรียนในโครงการ EP นักเรียนพวกนี้จะกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เสมอ และจะทำคะแนนได้ดีเสมอ อยู่ในระดับบน ๆ เสมอ เราชื่นชมเขามาก นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ในห้อง 1 และมีบ้างในห้อง 2 กลุ่มที่ 2 เป็นพวกที่คิดว่าเขาควรจะไปเรียนใน EP เพราะในปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนพวกนี้เตรียมการที่จะเอาตัวรอด และกลุ่มที่ 3 เป็นพวกที่พ่อแม่มีเงินและพ่อแม่ต้องการให้เข้ามาเรียนในโครงการ EP ผลที่ออกมาของนักเรียนกลุ่มนี้กำลังเป็นสิ่งทำลาย พวกนี้เป็นพวกที่สร้างปัญหา ถ้าไม่สร้างปัญหาที่ทำตัวเหมือนไม่มีตัวตนในห้องเรียน...ปัญหาก็มีเฉพาะนักเรียนที่ไม่ใส่ใจเรียน นอกนั้นก็ได้ผลดีเสมอ”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

“ปัญหา คือ พฤติกรรมที่ไม่มีระเบียบวินัยของนักเรียน การแข่งกันพูด ไม่มีใครฟังใคร ต่างคนต่างพูด พฤติกรรมที่ก่อกวน ทำให้วุ่นวาย...มีนักเรียนบางพวกที่มีความสามารถแต่ไม่พยายามอย่างเต็มที่ ซึ่งนักเรียนพวกนี้จะเป็นตัวป่วนชั้นเรียน ทำให้นักเรียนคนอื่นรำคาญ และพวกนี้มีอิทธิพลต่อนักเรียนคนอื่น ๆ ในทางที่ไม่ดี”

ครูผู้สอนวิชาอังกฤษฟัง-พูดชั้น ม.2 (29 พฤศจิกายน 2547)

“ผมมาจากประเทศอังกฤษ และเรียนหนังสือที่นั่น ผมรู้สึกที่โรงเรียนไทยน่าจะเข้มงวดมากกว่านี้ มีระเบียบวินัยมากกว่านี้กับเด็กที่เกเร ชอบก่อกวน หรือไม่มีระเบียบวินัย

ครูผู้สอนวิชาอังกฤษพื้นฐานชั้น ม.2 (29 พฤศจิกายน 2547)

“ก็มีเด็กนักเรียนชายบางคนที่มันเฮี้ยวๆ ไปหน่อย เห็นลูกสาวมาเล่าให้ฟังนะ... อาจารย์ EP ส่วนมากใจดี มันทำให้เด็กเรียนแล้วไม่เครียด ดิอยู่ ลูกชอบมาบ่นให้ฟังว่า พวกผู้ชายพออาจารย์สอน ๆ อยู่ ก็ลุกขึ้นมาเล่น อาจารย์จะไม่ดู มันเสียตรงนี้ “

ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (10 มกราคม 2548)

1.3.2 แนวทางแก้ไข

ครูคนที่ 2 เสนอแนะว่าโรงเรียนควรรับนักเรียนเฉพาะที่มีคุณภาพ มีคุณสมบัติที่จะเรียนโครงการโรงเรียนสองภาษาได้ ลดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องให้น้อยลง ฝ่ายบริหารควรจะต้องบังคับใช้กฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด คงเส้นคงวา เสมอต้นเสมอปลาย

“โรงเรียนควรรับนักเรียนที่มีคุณภาพสำหรับในโครงการ EP...ลดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องลง...ฝ่ายบริหารควรคงเส้นคงวากับการบังคับให้เป็นไปตามกฎระเบียบวินัยหรือใช้กฎระเบียบกับนักเรียน EP ”

ครูคนที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคนที่ 2 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย สรุปตามกรอบการวิจัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ได้ดังตาราง 5.4

ตารางที่ 5.4 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 2 โรงเรียนสองภาษา

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1) มีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นเป็นสำคัญ</p> <p>2) เชื่อว่าการสอนที่ดีอยู่ที่วิธีการสอน</p>	<p>1) <u>การจัดชั้นเรียน</u></p> <p>(1) ให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน เหมือนนั่งเรียนวิชาอื่น ๆ</p> <p>(2) ตั้งกฎเกณฑ์ และมีความเข้มงวดในการควบคุมชั้นเรียนกับนักเรียนบางห้องที่มีนักเรียนมีความประพฤติไม่ดี</p> <p>2) <u>การเตรียมการสอน</u></p> <p>(1) ศึกษาหลักสูตรและ guidelines</p> <p>(2) ศึกษาเนื้อหาที่จะสอนจากหนังสือ และแหล่งเรียนรู้</p> <p>(3) จัดทำแผนการสอนส่งฝ่ายวิชาการ EP</p> <p>(4) จัดทำเอกสารประกอบการเรียน</p> <p>3) <u>การจัดการเรียนการสอน</u></p> <p>(1) สอนคำศัพท์ยากในบทอ่าน ให้นักเรียนอ่านบทอ่าน แล้วตอบคำถาม หรือทำแบบฝึกหัดจากบทอ่าน</p> <p>(2) การสอนคำศัพท์ ให้ได้ความหมายโดยการเดาจากบริบท หรือครูอธิบาย หรือให้เปิดพจนานุกรม ให้ฝึกออกเสียงคำศัพท์ และใช้คำศัพท์ไปแต่งประโยค</p> <p>(3) ในระหว่างสอนใช้เทคนิคการถาม-ตอบตลอดเวลา บันทึกและให้คะแนนคนที่ยกมือตอบ</p> <p>(4) ส่งงานให้ไปทำที่บ้านในบางครั้ง โดยให้หาความหมายของคำศัพท์ และอ่านมาก่อน</p> <p>(5) การเขียน ส่วนใหญ่เป็นการเขียนสืบเนื่องจากการอ่าน เช่น เติมคำหรือเขียนเพื่อสรุปเรื่อง เขียนโฆษณา บางครั้งให้เขียนเรียงความจาก Topic ที่</p>	<p>1) <u>สภาพความสำเร็จ</u></p> <p>(1) นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>(2) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก</p> <p>(3) นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ เช่น ดูหนัง อ่านหนังสือพิมพ์ ภาษาอังกฤษ อ่านข้อมูล ภาษาอังกฤษทางอินเทอร์เน็ต</p> <p>2) <u>ปัจจัยความสำเร็จ</u></p> <p>(1) นักเรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษดีมาก่อน</p> <p>(2) นักเรียนมีความตั้งใจเรียน</p> <p>(3) ครูมีความสามารถในการสอน</p> <p>(4) มีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์</p>	<p>1) <u>ปัญหา</u></p> <p>(1) ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป</p> <p>(2) นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ขยันเรียน ชอบพูดคุยในเวลารเรียน และชอบก่อปัญหา</p> <p>(3) โรงเรียนไม่เข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัย</p> <p>2) <u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p>(1) โรงเรียนควรลดจำนวนนักเรียนในห้องเรียนให้น้อยลง</p> <p>(2) รับนักเรียนเรียนเฉพาะนักเรียนที่มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเรียนในโครงการ EP</p> <p>(3) ฝ่ายบริหารควรเข้มงวดและมีควมสม่ำเสมอในการใช้กฎระเบียบให้มากขึ้น</p>

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>ครูกำหนดหรือนักเรียนเสนอ</p> <p>(6) มีการปรับเปลี่ยนแผนการสอนที่เตรียมไว้บ้างเพื่อให้เนื้อหาเหมาะกับนักเรียน สถานการณ์ และเวลา</p> <p>(7) ใช้ภาษาอังกฤษตลอดชั่วโมง</p> <p>4) <u>การวัดผลประเมินผล</u></p> <p>(1) บอกแนวการวัดผลและการเก็บคะแนนแก่นักเรียนตั้งแต่ชั่วโมงแรก</p> <p>(2) เก็บคะแนนจากการถาม-ตอบในชั้นเรียน การทดสอบย่อย ชิ้นงาน สอบกลางภาคและปลายภาค และความสนใจและตั้งใจของนักเรียน</p>		

ครูคนที่ 3

ครูคนที่ 3 เป็นเพศชาย อายุ 33 ปี เป็นชาวแคนาดา เป็นครูจ้างเต็มเวลา (Full Time) และเป็นครูต่างชาติคนเดียวที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา สอนวิชาการพูดในชั้นสาธิตระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 3 ห้อง โดยสอนห้องละ 2 คาบ/สัปดาห์

1.1 ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์

ครูคนที่ 3 มีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะคิดว่าจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และได้รู้จักคิดและจินตนาการ และเชื่อว่า ถ้านักเรียนเรียนอย่างมีความสุข อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนทุกคนได้รับการให้เกียรติและให้ความสำคัญแล้ว ก็ถือว่าประสบความสำเร็จ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงยึดหลักการที่ให้ความสำคัญแก่สิ่งที่นักเรียนชอบ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน รวมทั้งยังเชื่อว่า การเรียนภาษาต่างประเทศที่เน้นให้นักเรียนสื่อสารได้ไม่ควรจะเคร่งครัดมากนักในเรื่องความสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์ รวมทั้งไม่ควรตำหนิในความผิดพลาดของการใช้ภาษาของนักเรียน และจากการสังเกตการสอน พบว่า ครูคนที่ 3 ใช้หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยมุ่งที่จะพยายามให้นักเรียนสื่อสารได้ในชีวิตประจำวัน และมีขั้นตอนในการสอนโดยเริ่มจากการนำเสนอ (Presentation) ต่อด้วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ (Practice) ซึ่งมีทั้งลักษณะเดี่ยวเป็นคู่ และเป็นกลุ่ม และพยายามให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ปฏิบัติไปใช้ (Production)

“ผมเชื่อในแนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่เพียงแต่เรียนรู้สิ่งใหม่เท่านั้น แต่ยังทำให้เขารู้จักคิดและใช้จินตนาการ ... มันเป็นสิ่งสำคัญที่จะไม่ไปดูถูกหรือมองข้ามความรักในสิ่งต่าง ๆ ที่สนุก ๆ ของเด็ก...ความสำเร็จสำหรับผมแล้ว คือ ถ้านักเรียนเรียนและสนุกในสิ่งแวดล้อมที่เขาทุกคนได้รับเกียรติและถูกให้ความสำคัญ ถือว่าสำเร็จแล้ว...เพราะผมเชื่อว่าความสามารถทางภาษาศาสตร์เป็นพรสวรรค์ เหมือนศิลปะ ที่จะแตกต่างกันไปในนักเรียนแต่ละคน...ผมเชื่อว่าการสอนภาษาต่างประเทศที่จะเน้นให้นักเรียนสื่อสารได้เราไม่ควรจะเน้นเรื่องความสมบูรณ์แบบในเรื่องไวยากรณ์ เราไม่ควรดูว่ากล่าวนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับความผิดพลาดที่เขาทำ ที่เกิดจากการใช้ภาษาต่างประเทศที่ผิดพลาด ”

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“ฝรั่งเขาก็สอนแบบนี้ (เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง) อยู่แล้ว อย่างวิชา Public Speaking มันเห็นชัดมากเลย เขา present ให้นักเรียน practice และ production”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

1.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2.1 การจัดการชั้นเรียน

จากการสัมภาษณ์พูดคุย พบว่าครูคนที่ 3 มีความสงสัยว่าทำไมเด็กนักเรียนชั้น ม.3 ที่เขากำลังสอนอยู่นี้ ซึ่งเขาได้เคยสอนมาก่อนแล้วเมื่อตอนนักเรียนเหล่านี้อยู่ชั้น ม.1 มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่ดี เช่น ไม่ขยันเรียน ไม่มีระเบียบวินัย ไม่ค่อยสุขภาพ ไม่ค่อยรับผิดชอบ จากพฤติกรรมดังกล่าวของนักเรียน ครูผู้สอนคนที่ 3 จึงได้พูดคุยและทำข้อตกลงกับนักเรียนตั้งแต่วินาทีแรกของการเรียน การสอนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ เช่น การเข้าชั้นเรียน สาย การไม่ตั้งใจเรียน เป็นต้น และครูก็บังคับใช้กฎระเบียบอย่างเข้มงวด คงเส้นคงวา ด้วยความยุติธรรมและทำที่ที่เป็นมิตร และแสดงออกถึงความเป็นห่วงเป็นใยนักเรียน และเมื่อมีการทำผิดกฎก็มีการลงโทษซึ่งจะไม่ใช้การตีหรือการกระทำอันตรายต่อร่างกาย แต่จะใช้วิธีการให้อยู่เย็นหลังเลิกเรียน หรือโทรศัพท์ไปหาผู้ปกครอง สำหรับการนั่งเรียน ครูให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน ซึ่งเหมือนกับที่นักเรียนนั่งเรียนวิชาอื่น มีบางครั้งครูให้นักเรียนนั่งเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม ตามลักษณะของกิจกรรมที่ครูจัด

“ผมพูดคุยกับนักเรียนถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของชั้นเรียน และอธิบายว่าทำไมพวกเขาจึงเป็นคนสำคัญสำหรับสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี ต่อมาผมก็ทำตามกฎที่ตกลงกันไว้อย่างเข้มงวด ยุติธรรม และด้วยทำที่ที่เป็นมิตร และผมก็แสดงอย่างชัดเจนว่าผมเป็นห่วง และเอาใจใส่พวกเขาทุกคนในฐานะที่เป็นประชาชน และผมต้องการการกระทำ

ที่ดีที่สุดจากพวกเขา บางครั้งผมก็ลงโทษนักเรียนโดยให้อยู่เย็นหลังเลิกเรียน สำหรับพฤติกรรมที่ผิดหรือไม่เหมาะสม หรือการมาสายซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง บางครั้งผมก็โทรศัพท์ถึงผู้ปกครอง ...ผมพยายามยึดกฎระเบียบอย่างเหนียวแน่น คงเสียดายว่าสม่าเสมอ และเป็นมิตร”

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“...อาจารย์เขาจะบอกว่าเราจะต้องทำอะไรและต้องไม่ทำอะไร เป็นเหมือนกฎ ก็ไม่เชิง เป็นเหมือนข้อตกลงมากกว่า ถ้าใครไม่ทำตาม ทำผิดข้อตกลงก็จะถูกลงโทษ... กฎก็อย่างเช่น ห้ามมาเข้าเรียนสาย ถ้ามาสายอาจารย์เขาจะเช็ค และจดไว้ ใครที่สายบ่อยอาจารย์เขาจะโทรไปหาพ่อแม่ก็มีคะ...ก็นั่งปกติคะ แต่บางครั้งก็จะเป็นกลุ่ม ถ้าเป็นงานกลุ่ม อาจารย์ไม่ว่าเรื่องนี้นะ ”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.3 (13 ธันวาคม 2547)

“(ชื่ออาจารย์คนที่ 3) ...เขาจะเอาใจใส่นักเรียนมาก การเข้าห้องสาย ความประพฤติ เขา check และติดต่อผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหา เขามีเบอร์โทรของผู้ปกครองเด็กที่เขาสอนอยู่ ดีมากเลย”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

1.2.2 การเตรียมการสอน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูผู้สอนคนที่ 3 ซึ่งสอนวิชาการพูดในที่สาธารณะได้ศึกษา guidelines ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ พิจารณาความต้องการจำเป็น ความชอบ และความสนใจของนักเรียน ศึกษาสื่อการเรียนที่คล้ายคลึงกัน ค้นจากหนังสือในห้องสมุด จากหนังสือพิมพ์ หรือจากอินเทอร์เน็ต แล้ววางแผนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วเขียนแผนการสอนส่งฝ่ายวิชาการก่อนโรงเรียนเปิด

“ผมได้ศึกษา guideline ที่เขาแปลเป็นภาษาอังกฤษ สื่อการเรียนที่คล้ายคลึงกัน แล้ววางแผนเพื่อให้ได้ผลตามที่หลักสูตรต้องการ ... ผมทำแผนการสอนส่งต่อฝ่าย EP ก่อนสอน ผมพิจารณาถึงความต้องการจำเป็นและความสนใจของนักเรียน ต่อจากนั้นผมจะพิจารณาว่าอะไรที่เขาจำเป็นต้องเรียนและวางแผนให้สอดคล้องตามนั้น มันเป็นสิ่งสำคัญที่จะไม่ไปดูถูกหรือมองข้ามความรักในสิ่งต่าง ๆ ที่สนุก ๆ ของเด็ก ... ผมพยายามใช้ทุกอย่างที่คิดว่าจำเป็น เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ดึงดูดใจ กระตุ้นเร้าใจนักเรียน เช่น จากอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ นิตยสาร จากการบ้านนักเรียน

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูคนที่ 3 ออกแบบการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 3 ชั่วโมง ใน 2 ชั่วโมงแรก เป็นการเตรียมสิ่งที่ จะออกไปพูด และชั่วโมงที่ 3 เป็นชั่วโมงที่นักเรียน จะต้องออกไปพูดหน้าชั้นเรียน สำหรับการเตรียมบทพูดนั้น ครูเริ่มด้วยการนำเสนอตัวหลักการ เช่น วิธีการเขียนส่วนของบทนำ (Introduction) แล้วให้นักเรียนฝึกเขียน เช่น ให้นักเรียนเขียน Introduction ของเรื่อง 3 เรื่อง โดยในขั้นนี้นักเรียนอาจนั่งเป็นกลุ่ม เป็นคู่ ปรึกษาหารือกัน ครูเดิน ให้คำปรึกษาแต่ละกลุ่ม เมื่อเขียนเสร็จแล้วส่งให้ครูตรวจทั้ง 3 เรื่อง ครูตรวจ ให้คำแนะนำ และให้นักเรียนเลือกว่าใน Introduction 3 เรื่องนั้นเรื่องใดน่าจะนำมาพัฒนาต่อเป็นส่วนของ Body แล้วให้นักเรียนนำเรื่องนั้นออกไปพูดหน้าชั้นเรียนที่มี โฟเดียม (podium) และใช้ไมโครโฟนในชั่วโมงที่ 3 ในการพูดครูอนุญาตให้นักเรียนมีโน้ตน้อย ๆ ที่เขียนสิ่งที่ จะออกไปพูดอย่างคร่าว ๆ เป็นหัวข้อ ๆ แต่ไม่ใช่เป็นแผ่นทั้งหมดของสิ่งที่ จะพูด เมื่อพูดเสร็จก็ส่งโน้ตน้อยนั้นให้ครู ครูก็ให้คะแนน ในบางครั้งครูก็จะให้นักเรียนเล่นบทบาทสมมติ โดยให้นักเรียนแสดงเป็นผู้อำนวยการข่าวทางทีวี โดยนักเรียนจะแบ่งหน้าที่และจัดการกันเองว่าจะจัดเวทีอย่างไร ประเภทของข่าวที่จะรายงานมีอะไรบ้าง และใครจะเป็นผู้รายงานข่าวประเภทใด แล้วไปเตรียมเนื้อหาข่าวและฝึกการพูด แล้วครูก็ให้คะแนนจากการพูด จากกระบวนการจัดการทั้งหมด

“...สำหรับวิชา *Public Speaking* ผมออกแบบการสอนของผมแต่ละครั้ง เป็น 3 ชั่วโมง 2 ชั่วโมงแรก เป็นเวลาที่ผมจะอธิบายเขาเกี่ยวกับหลักการและวิธีการต่าง ๆ แล้วให้เขาฝึกเขียน ส่วนอีกหนึ่งชั่วโมงเป็นชั่วโมงการนำเสนอ ผมจะให้นักเรียนออกไปพูดหน้าชั้นเรียน... วิธีการสอนของผมคือ จะให้นักเรียนพูดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เขาสนใจ ซึ่งการพูดส่วนใหญ่อยู่ในรูปของ *Speech* หรือ การ *presentation* ให้นักเรียนออกไปพูดหน้าห้องโดยใช้ไมโครโฟน นักเรียนได้เรียนรู้ความมั่นใจในตนเอง และการเคารพซึ่งกันและกัน (ในขณะที่คนหนึ่งเป็นคนพูด คนอื่น ๆ เป็นคนฟัง)... นอกจากการให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับการใช้ไมโครโฟนแล้ว อุปกรณ์ที่ใช้ก็จะเป็น ปากกา ไวท์บอร์ด บอร์ด โทรทัศน์ เครื่องเล่นวิดีโอ ดีวีดี ซีดี เทป อะไรพวกนี้ และสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ อีก (*props*)”

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“ครูเขาจะกำหนด คือบอกก่อนว่าวันนี้จะสอน *Introduction* นะ ครูเขาจะอธิบายก่อนว่าวิธีการเป็นอย่างไร ครูเขาจะมี *sheet* มาให้ เป็นตัวอย่างของ *introduction* แล้วให้พวกเราเขียน *Introduction* มาคนละ 3 เรื่อง แล้วเขาก็เอาไปตรวจ และให้คะแนน แล้วเขาก็แก้ไข บอกว่าตรงนี้ควรเป็นอย่างไร และให้เราเลือกว่าจะเอา *Introduction* อันไหนเพื่อจะนำไป *argument* ต่อ แล้วก็มีชั่วโมง *present* คือเรา

ต้องออกไปพูดหน้าชั้นจากงานที่เราเขียน...บางทีครูก็ให้พวกเราบอกว่าอยากจะเขียนหรือพูดเกี่ยวกับเรื่องอะไร บางทีครูเขาก็กำหนดหัวข้อพูดตามเทศกาล หรือสถานการณ์ที่น่าสนใจในขณะนั้น...เขาให้เราช่วยกันคิดว่าจะเขียน introduction ของ topic นี้อย่างไร บางทีก็ให้จับคู่กันเขียน...ครูเขาเคยให้เล่นเป็นผู้ประกาศข่าวทางทีวี นะคะ ให้มีข่าวประเภทต่าง ๆ เช่น กีฬา บันเทิง พยากรณ์อากาศ ข่าวอาชญากรรม พวกนี้นะคะ และให้เราจัดทำฉาก สถานที่ เหมือนในทีวีค่ะ เป็นโครงการใหญ่เลย และให้คะแนนเป็นกลุ่ม”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 (13 ธันวาคม 2547)

1.2.4 การวัดผลประเมินผล

ครูคนที่ 3 วัดผลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การตรวจชิ้นงานที่เขียน การพูดนำเสนอโครงการที่สั่งให้นักเรียนทำ โดยครูได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน เช่น ในการพูดหน้าชั้น ครูจะพิจารณาจาก 1) content 2) language 3) style หรือทำที่ในการพูด ครูได้ทำการวัดผลเก็บคะแนนอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน และให้ feedback แก่นักเรียน นักเรียนแต่ละคนจะมี sheet ในแฟ้มข้อมูลในคอมพิวเตอร์ของครูคนที่ 3 และครูจะเขียนสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียนไว้ใน sheet ในแฟ้มของแต่ละคน นอกจากนี้ครูยังให้คะแนนความตั้งใจเรียน การเข้าห้องเรียน และความตรงต่อเวลาด้วยนอกเหนือจากการบ้านหรืองานที่สั่ง

“นักเรียนแต่ละคนจะมี sheet ใน file ของผม ซึ่งผมจะเขียนสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับเขาไว้ในนั้น เช่น ความก้าวหน้าของเขา ผมให้เกรดการบ้านของพวกเขา งานที่สั่ง และโครงการต่าง ๆ ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น rubrics ผมจะทำการ quiz และเก็บคะแนนเป็นระยะ ๆ เพื่อดูว่าพวกเขาเรียนรู้ได้มากน้อยแค่ไหน และมีความก้าวหน้าไปแค่ไหน ...ผมวัดผลประเมินผลเด็กทุกคนจากชิ้นงานทุกชิ้นงานที่เขาส่ง ผมพยายามจะให้ feedback กลับไปให้พวกเขา ดังนั้นเขาจะรู้ว่าจะทำให้ได้คะแนนมากขึ้นได้อย่างไร ซึ่งแต่ละห้องมีความก้าวหน้าอย่างมั่นคงดี ไม่มีปัญหาอะไร ”

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“ครูเขาเก็บคะแนนจากการ present นะคะ เก็บคะแนนจากที่เขียน ไม่มี การสอบในตาราง เก็บคะแนนจากความสนใจเรียน การเข้าห้องเรียนด้วย ครูเขาจะ check ชื่อทุกชั่วโมง เก็บทุกชั่วโมง บางทีก็ lock ประตูด้วย ใครมาสายต้องขออนุญาต”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 (13 ธันวาคม 2547)

“วิชา Public Speaking การให้คะแนน ดูจาก 1) content 2) language
3) style”

สมุดจดงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.3. ความสำเร็จ

1.3.1 สภาพความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ครูคนที่ 3 พบว่า ในความคิดของครูผู้สอน ความสำเร็จของครูคนที่ 3 คือการที่นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งเขาคิดว่าเขาประสบความสำเร็จ นักเรียนมองดูมีความสุขในการเรียน มีเสียงหัวเราะทั้งของครูและนักเรียนในขณะที่เตรียมงาน หรือในขณะที่นักเรียนออกไปพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนชอบเรียนวิชานี้ นอกจากนี้ตัวนักเรียนเองมีความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ ถึงเวลาออกไปพูด (making speech) หน้าชั้นเรียน ทุกคนพร้อม และส่วนใหญ่ทำได้ดีถึงดีมาก และจากการตรวจสอบเอกสารพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดี ดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547

ชั้น	จำนวนนักเรียนที่ได้รับผลการเรียน										รวม
	4	3.5	3	2.5	2	1.5	1	0	ร	มส.	
ม.3	224	-	37	-	14	-	16	-	39	0	330

(ที่มา : เอกสารสรุปผลการเรียนปีการศึกษา 2547)

จากตาราง พบว่า นักเรียนได้ผลการเรียน 4 มากที่สุด รองลงมา คือ ระดับผลการเรียน 3 และ 1 ตามลำดับ ไม่มีนักเรียนติด 0 แต่มีนักเรียนรอดตัดสินผลการเรียนจำนวน 39 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 330 คน

“ความสำเร็จสำหรับผมแล้ว คือ ถ้านักเรียนเรียนและสนุกในสิ่งแวดล้อมที่เขาทุกคนได้รับเกียรติและถูกให้ความสำคัญ ถือว่าสำเร็จแล้วซึ่งผมก็คิดว่าผมสำเร็จ”

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“ชอบเรียนวิชาการพูดของ William ค่ะ สนุก อาจารย์เขาบางทีตลก หัวเราะเสียงดังเลย และเราก็ได้คิด บางทีก็จินตนาการเวอร์ ๆ ไปเลย และก็ได้อะไรเหมือนแสดงละครด้วย”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 (13 ธันวาคม 2547)

1.3.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนวิชานี้ประสบความสำเร็จ คือ ความสามารถในการสอนของครู จากการสังเกตการสอน พบว่า การพูด ท่าทางการสอนของครูน่าสนใจ สามารถดึงดูดนักเรียนให้อยู่กับกระบวนการเรียนการสอนตลอดเวลา และครูก็เอาใจใส่ เดินดูนักเรียนทุกคน กระตุ้น ให้กำลังใจ ชมเชยนักเรียน นอกจากนี้ความสำเร็จก็ขึ้นอยู่กับตัวนักเรียน นักเรียนห้อง 1 ห้อง 2 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ดี สนใจเรียน มีความรับผิดชอบ ก็ประสบความสำเร็จมากกว่า นักเรียนห้อง 3

“นักเรียนส่วนใหญ่โดยเฉพาะห้อง 1 และ ห้อง 2 เป็นนักเรียนที่ดีและสนใจในการเรียน มีความรับผิดชอบ ก็ประสบความสำเร็จดี ผมก็สอนเหมือนกันทั้ง 3 ห้อง ทำเหมือนกัน ”

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“(ชื่อครูคนที่ 3) สอนดี โรงเรียนอื่นก็อยากได้เขา นี่จะอยู่กับเราไปเท่าไรก็ไม่รู้ เพราะโรงเรียนอื่น (โรงเรียนอินเตอร์) เสนอให้เขามากกว่าเรา แล้วเขาก็มีความจำเป็นส่วนตัวเขาด้วย เขาจะเอาใจใส่นักเรียนมาก...เด็กเราเรื่อง making speech ดีมาก ได้รางวัลเรื่อยมา”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

“อาจารย์ฝรั่งของเราเก่ง อย่าง (ชื่อครูคนที่ 3) สอนเก่ง สอนสนุก เด็กชอบ แก่ฝึกเด็กขณะการประกวดการพูดหลายคนแล้ว”

ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา (7 มกราคม 2548)

1.4. ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1.4.1 ปัญหา/อุปสรรค

จากการสัมภาษณ์ครูคนที่ 3 พบว่า ปัญหาของครูคนที่ 3 คือขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป นักเรียนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ ชอบทำ sheet เอกสารประกอบการสอนหาย และมีแนวโน้มไม่ขยันเรียน ไม่ใช้ความพยายามอย่างมากพอ ซึ่งครูผู้สอนคิดว่าสืบเนื่องมาจากนโยบายว่านักเรียนทุกคนต้องสอบผ่าน รวมทั้งโรงเรียนมีกิจกรรมจริงที่ไม่มีในแผนปฏิบัติงานมาก และครูผู้สอนไม่ได้รับการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทำให้ไปแย่งเวลาการเรียนการสอน และจากการสังเกตการสอนเห็นว่านักเรียนบางคนในห้องสุดท้ายไม่ค่อยสนใจเรียน แอบทานขนมในห้อง และบางคนก็คุยขณะที่เพื่อนคนอื่นออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน

“ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป...นักเรียนชอบทำ sheets หาย...มี

เหตุการณ์ และกิจกรรม ที่ไม่มีในแผนมาก ซึ่งไปแย่งเวลาในการเรียนการสอน... นักเรียนมีแนวโน้มไม่ขยันเรียน ไม่พยายามอย่างมากหนัก หรือมากพอ เพราะมีนโยบายว่าทุกคนต้องสอบผ่าน”

ครูคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“บางที่จะมีงาน หรือกิจกรรมอะไรตอนเช้า บางคนไม่แจ้ง ใ้ที่เขาแจ้งมาตามตารางนี้พี่ก็แปล และให้ครูฝรั่งเขาไปแล้ว ปฏิทินนี้ก็ให้เขาไปแล้ว นี่เขาไม่แจ้ง นี่ก็อยากจะทำก็ทำ นี่คือปัญหา มันไม่ใช่ปัญหาใหญ่ แต่มันเป็นเหมือนกลไก มันจุกจิกนะ วันนั้นฝรั่งเขาก็พูดกับพี่ในที่ประชุมนะ พี่ก็ว่าเออพี่รับรองว่าถ้ารู้ข่าวคราวต่อไปนี้จะให้เร็วที่สุด แต่พี่ก็บอกว่าพี่ก็ไม่รู้เหมือนกัน พี่ก็รู้พร้อมเขา พี่อยู่ตรงนี้มา 3 ปี รู้พร้อมเขาจริง ๆ เขาไม่แจ้งเรา อย่างงี้ก็มี”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

1.4.2 แนวทางแก้ไข

ครูคนที่ 3 เสนอความคิดเห็นว่าประเทศไทยควรแก้ระบบการศึกษาในปัจจุบัน ระบบการศึกษาควรฝึกและสอนให้ให้นักเรียนรู้จักคิดและปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ นอกจากนี้โรงเรียนควรเข้มงวดในการใช้ระเบียบวินัยกับนักเรียนให้มากขึ้น ควรจ้างครูสอนเต็มเวลา (full time) มากกว่า ครูจ้างบางเวลา (part time) เพื่อจะได้สามารถเอาใจใส่นักเรียนได้มากขึ้น ยกเลิกนโยบายที่นักเรียนทุกคนต้องสอบผ่าน ลดขนาดของชั้นเรียนลง และครูในโรงเรียนควรจะเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้เป็นแบบนานาชาติมากขึ้นเพราะมีชาวต่างชาติร่วมทำงานด้วย

“...ควรปรับปรุงแก้ไขระบบการศึกษาในปัจจุบันอย่างสิ้นเชิง เพื่อสอนให้นักเรียนรู้จักคิดและปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ...ควรเข้มงวดหรือใช้ระเบียบวินัยกับนักเรียนให้มากขึ้น ...ยกเลิกนโยบายที่ให้นักเรียนทุกคนต้องผ่าน...ลดขนาดของชั้นเรียนลง...ควรจ้างครู full time ะส่วนใหญ่ เพื่อจะได้ช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียน”

ครูผู้สอนคนที่ 3 (9 ธันวาคม 2547)

“พี่ว่าครูในโรงเรียนต้องเปิดใจให้กว้าง และยอมรับ ในเมื่อมีโครงการนี้อยู่ในโรงเรียน มีฝรั่งทำงานด้วย ต้องปรับเปลี่ยนการทำงาน ให้เป็นอินเตอร์ “

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคนที่ 3 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย สรุปตามกรอบการวิจัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไขได้ดังตาราง 5.6

ตารางที่ 5.6 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 3 โรงเรียนสองภาษา

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1) เชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) เชื่อว่านักเรียนมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน</p> <p>3) เชื่อว่าการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนสื่อสารได้ไม่ควรเข้มงวดในเรื่องความสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์ และความผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียน</p> <p>4) เชื่อว่าการสอนจะประสบความสำเร็จเมื่อนักเรียนเรียนอย่างมีความสุขในสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนได้รับการให้ความสำคัญ</p> <p>5) ใช้หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยขั้นต้นขอประกอบด้วยขั้นนำเสนอ ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้</p>	<p>1) <u>การจัดชั้นเรียน</u></p> <p>(1) ให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียนและตามลักษณะของกิจกรรมแต่ละชั่วโมง</p> <p>(2) นักเรียนและครูร่วมกันกำหนดระเบียบในการควบคุมชั้นเรียน ทั้งในเรื่องการเข้าห้องเรียนสาย การลงโทษเมื่อกระทำผิด และครูควบคุมให้เป็นไปตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ</p> <p>2) <u>การเตรียมการสอน</u></p> <p>(1) ศึกษา guidelines</p> <p>(2) จัดเตรียมเนื้อหาให้ตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียนจากหนังสือ อินเทอร์เน็ต และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>(3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ส่งต่อฝ่ายวิชาการ EP ก่อนการสอน</p> <p>3) <u>การจัดการเรียนการสอน</u></p> <p>(1) ออกแบบการสอนเป็นครั้งละ 3 ชั่วโมง</p> <p>(2) 2 ชั่วโมงแรก ครูอธิบายหลักการ วิธีการ ในการเตรียมบทพูด ให้นักเรียนฝึกเขียน ครูตรวจและให้ feedback ชั่วโมงที่ 3 ให้นักเรียนออกไปพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>(3) ครู หรือบางครั้งให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ต้องการจะพูด โดยให้เหมาะกับความสนใจของนักเรียนหรือเหมาะกับเวลาและสถานการณ์</p> <p>(4) ให้นักเรียนทำโครงการ โดย จัดให้มีการแสดงบทบาทสมมติ</p>	<p>1) <u>สภาพความสำเร็จ</u></p> <p>(1) นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>(2) นักเรียนมีความสุข</p> <p>(3) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก รู้จักใช้จินตนาการ</p> <p>2) <u>ปัจจัยความสำเร็จ</u></p> <p>(1) นักเรียนสนใจตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ</p> <p>(2) ครูผู้สอน เก่ง มีความสามารถ และมีความเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจัง</p>	<p>1) <u>ปัญหา</u></p> <p>(1) นักเรียนบางคนไม่มีความรับผิดชอบ ไม่สนใจเรียน มีแนวโน้มไม่ขยันเรียน นักเรียนบางคนชอบพูดคุยในเวลาเรียน ไม่ค่อยสุภาพ ไม่เกรงใจครูผู้สอน</p> <p>(2) โรงเรียนมีกิจกรรมที่ไม่มีในปฏิทินปฏิบัติงานมาก และครูผู้สอนไม่ถูกแจ้งให้ทราบล่วงหน้า</p> <p>(3) ขนาดของชั้นเรียนที่ใหญ่เกินไป</p> <p>2) <u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p>(1) เข้มงวดในการใช้ระเบียบวินัยกับนักเรียนให้มากขึ้น</p> <p>(2) จ้างครูสอนเต็มเวลา (full time) มากกว่า ครูจ้างบางเวลา (part time)</p> <p>(3) ยกเลิกนโยบายที่นักเรียนทุกคนต้องสอบผ่าน</p>

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>(5) อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ใช้ได้แก่ เครื่องเล่นเทป เครื่องเล่นวิดีโอ ซีดี เครื่องฉายแผ่นใส และไมโครโฟน</p> <p>(6) ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนตลอดชั่วโมง</p> <p>4) การวัดผลประเมินผล</p> <p>(1) เก็บคะแนนจากงานที่ให้ทำการพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน โครงการ และความสนใจเรียน</p> <p>(2) ครูกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน</p> <p>(3) เก็บคะแนนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง</p> <p>(4) จัดทำแฟ้มนักเรียนไว้ในคอมพิวเตอร์เพื่อบันทึกพัฒนาการของนักเรียน</p>		<p>(4) ลดขนาดของชั้นเรียนลง</p> <p>(5) ครูในโรงเรียนควรจะปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้เป็นแบบนานาชาติมากขึ้น</p>

จากการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน 3 คน สามารถสรุปเป็นได้ดังตารางที่ 5.7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.7 การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนสองภาษา

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1. <u>ความเชื่อ</u> <u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ครูคนที่ 1 และ 2)</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) ความรู้เรื่องไวยากรณ์ และการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ (ครูคนที่ 1)</p> <p>2. การสอนที่ดีอยู่ที่วิธีสอน (ครูคนที่ 2)</p> <p>3) นักเรียนมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน (ครูคนที่ 3)</p> <p>4) การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่ควรเข้มงวดเรื่องความถูกต้องและความสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์ และความผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียน (ครูคนที่ 3)</p>	<p>1. <u>การจัดชั้นเรียน</u> <u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน เหมือนนั่งเรียนวิชาอื่น ๆ</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามลักษณะของกิจกรรม (ครูคนที่ 3)</p> <p>2) ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน (ครูคนที่ 1)</p> <p>3) ตั้งกฎเกณฑ์ และมีความเข้มงวดในการควบคุมชั้นเรียนเฉพาะห้องที่มีนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี (ครูคนที่ 2)</p> <p>4) นักเรียนและครูร่วมกันกำหนดระเบียบในการควบคุมชั้นเรียนทั้งในเรื่องการเข้าห้องเรียนสาย และการลงโทษเมื่อทำผิดระเบียบ และครูดำเนินการควบคุมให้เป็นไปตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ (ครูคนที่ 3)</p> <p>2. <u>การเตรียมการสอน</u> <u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) ศึกษาหลักสูตร Guidelines และเนื้อหาจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ส่งให้ฝ่ายวิชาการตรวจก่อนการสอน</p> <p>3) จัดทำเอกสารประกอบการเรียน และเตรียมสื่อประกอบการเรียน</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) สํารวจพื้นฐาน ความชอบและความต้องการของนักเรียน (ครูคนที่ 2 และ 3)</p>	<p>1. <u>สภาพความสำเร็จ</u> <u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>2) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) นักเรียนมีความสุขในการเรียน (ครูคนที่ 1 และ 3)</p> <p>2) นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ครูคนที่ 1 และ 2)</p> <p>2. <u>ปัจจัยความสำเร็จ</u> <u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน</p> <p>2) นักเรียนตั้งใจเรียน</p> <p>3) ครูมีความสามารถในการสอน</p>	<p>1. <u>ปัญหา/อุปสรรค</u> <u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและการตั้งใจเรียน</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) จำนวนนักเรียนมากเกินไปในชั้นเรียน (34-37 คน) (ครูคนที่ 2 และ 3)</p> <p>2) โรงเรียนขาดความเข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย</p> <p>3) นโยบายของโรงเรียนที่ไม่ให้นักเรียนติด 0</p> <p>4) โรงเรียนมีกิจกรรมที่ไม่มีอยู่ในปฏิทินปฏิบัติการมากเกินไปและขาดการแจ้งให้ครูผู้สอนทราบล่วงหน้า</p>

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>5) การสอนภาษาอังกฤษจะประสบความสำเร็จเมื่อนักเรียนเรียนอย่างมีความสุขในสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนได้รับการให้ความสำคัญ (ครูคนที่ 3)</p> <p>2. หลักการ</p> <p>1) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (ครูคนที่ 3)</p>	<p>3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนตลอดชั่วโมงการเรียน</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) สอนเน้นไวยากรณ์ โดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูตรวจและเฉลยไปพร้อมกันทั้งชั้น ยกเว้นงานเขียนซึ่งครูจะเป็นผู้ตรวจเอง ให้การแก้ไข และให้ข้อมูลย้อนกลับ (ครูคนที่ 1)</p> <p>2) สอนฟัง/พูด (บทสนทนา) ให้นักเรียนฟังและดูตามบทสนทนา ครูอธิบายศัพท์ จำนวน และไวยากรณ์ใหม่ นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมฝึกพูด (ครูคนที่ 1)</p> <p>3) การสอนการอ่าน สอนคำศัพท์ยากก่อน โดยให้นักเรียนเดาความหมาย หรือครูอธิบาย หรือให้นักเรียนเปิดพจนานุกรม นักเรียนอ่านและจับใจความไปพร้อม ๆ กับครู และทำแบบฝึกหัดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ</p> <p>4) ใช้เทคนิคถาม-ตอบ และจับบันทึกให้คะแนน ตลอดกิจกรรมการสอน (ครูคนที่ 2)</p> <p>5) สอนการเขียน โดยจัดเป็นกิจกรรมเดี่ยว ให้เขียนสืบเนื่องจากบทอ่าน ด้วยการเติมคำ หรือเขียน paragraph เพื่อสรุปเรื่องที่อ่าน หรือให้เขียนตามหัวข้อที่กำหนด หรือที่นักเรียนเสนอ แล้วให้นักเรียนเขียน ครูตรวจและให้ feedback (ครูคนที่ 2)</p> <p>6) สอนพูดในที่สาธารณะ โดยอธิบายหลักการและวิธีเขียนบทพูด ให้ฝึกเขียน ครูตรวจให้ feedback และฝึกพูด การทำกิจกรรมเตรียมบทพูดมีทั้งทำเดี่ยว คู่ และกลุ่ม และเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่จะฝึกพูด (ครูคนที่ 3)</p>	<p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ (ครูคนที่ 1)</p> <p>2) มีความพร้อมด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียน</p> <p>3) ผู้ปกครองตระหนักในความสำเร็จของวิชาภาษาอังกฤษ</p>	<p><u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) ลดจำนวนนักเรียนในห้องให้น้อยลง (ครูคนที่ 2 และ 3)</p> <p>2) รับนักเรียนที่มีคุณภาพและคุณสมบัติเหมาะสม (ครูคนที่ 2)</p> <p>3) ส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนและความมีระเบียบวินัยของนักเรียน (ครูคนที่ 2 และ 3)</p> <p>4) จ้างครูเต็มเวลาเพื่อให้มีเวลาในการสอนนักเรียนด้านวิชาการ และพัฒนานักเรียนให้มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมากขึ้น (ครูคนที่ 3)</p>

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>6) ให้ทำโครงการ โดยทำเป็นกลุ่มแสดงละครหรือบทบาทสมมติ เช่น การอ่านข่าวทางโทรทัศน์ (ครูคนที่ 3)</p> <p>4. <u>การวัดผลประเมินผล</u> <u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) เก็บคะแนนจากการตรวจการบ้าน ชิ้นงาน โครงการ การทดสอบย่อย การสอบกลางภาค ปลายภาค และความสนใจและตั้งใจเรียน</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) บอกแผนการเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบ (ครูคนที่ 2 และ 3)</p> <p>2) เก็บคะแนนจากการถามตอบในชั้นเรียน (ครูคนที่ 2)</p> <p>3) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน (ครูคนที่ 3)</p> <p>4) การสอบมีความยุติธรรมตั้งอยู่บนพื้นฐานของงานและสิ่งที่เรียนไปแล้ว (ครูคนที่ 1)</p> <p>5) เก็บคะแนนเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน โดยจัดทำ file ของนักเรียนแต่ละคนไว้ในคอมพิวเตอร์ของตน (ครูคนที่ 3)</p>		<p>5) ยกเลิกนโยบายที่ไม่ให้มีนักเรียนติด 0 (ครูคนที่ 3)</p> <p>4. ต้องมีการประชาสัมพันธ์และประสานงานในเรื่องกิจกรรมให้ครูทราบ (ครูคนที่ 3)</p> <p>(6) ครูในโรงเรียนควรจะปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้เป็นแบบนานาชาติมากขึ้น (ครูคนที่ 3)</p>

จากตารางที่ 5.7 แสดงว่า ครูโรงเรียนสองภาษามีความเชื่อเหมือนกัน 1 เรื่อง คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความเชื่อที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน 5 เรื่อง และหลักการเฉพาะ 1 เรื่อง เช่น ความรู้เรื่องไวยากรณ์และการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ การสอนที่ดีอยู่ที่วิธีสอน นักเรียนมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่ควรเข้มงวดเรื่องความถูกต้องและความสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์และความผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียน และหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีการจัดชั้นเรียนที่มีลักษณะเหมือนกัน คือ จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน เหมือนนั่งเรียนวิชาอื่น ๆ ส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของครูแต่ละคน มี 4 ลักษณะ เช่น ให้นักเรียนนั่งเรียนตามลักษณะของกิจกรรม และตั้งกฎเกณฑ์ และมีความเข้มงวดในการควบคุมชั้นเรียนเฉพาะห้องที่มีนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี

การเตรียมการสอน ครูทั้ง 3 คน ส่วนใหญ่มีการดำเนินการเหมือนกัน คือ ศึกษาหลักสูตร Guidelines และเนื้อหาจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ส่งให้ฝ่ายวิชาการตรวจก่อนการสอน และจัดทำเอกสารประกอบการเรียน และเตรียมสื่อประกอบการเรียน ส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของครูบางคน 1 เรื่อง คือ การสำรวจพื้นฐาน ความชอบและความต้องการของนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูทั้ง 3 คน มีการดำเนินงานการสอนที่เป็นลักษณะเฉพาะของตน แตกต่างจากคนอื่น ตามลักษณะธรรมชาติของวิชา เช่น การสอนเน้นไวยากรณ์ การสอนการอ่าน การสอนฟังพูด/บทสนทนา และการสอนการพูดในที่สาธารณะ แต่มีการดำเนินการที่เหมือนกัน 1 เรื่อง คือ การใช้ภาษาอังกฤษในการสอนตลอดช่วงของการเรียน

การวัดผลประเมินผล ครูทั้ง 3 คน ดำเนินการเหมือนกันในเรื่อง เก็บคะแนนจากการตรวจการบ้าน ชิ้นงาน โครงการ การทดสอบย่อย การสอบกลางภาค ปลายภาค และความสนใจและตั้งใจเรียน ส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน เช่น บอกแผนการการเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบ เก็บคะแนนจากการถามตอบในชั้นเรียน

ด้านความสำเร็จ ครูทั้ง 3 คน ส่วนใหญ่มีสภาพความสำเร็จเหมือนกันในเรื่อง นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี และนักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ส่วนที่เป็นสภาพความสำเร็จเฉพาะของครูบางคน เช่น นักเรียนมีความสุขในการเรียน และนักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับปัจจัยในความสำเร็จที่เหมือนกัน เช่น นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ความพร้อมด้านสื่อ และอุปกรณ์ การเรียน และผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ

ด้านปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข ครูทั้ง 3 คน มีปัญหาเหมือนกันในเรื่อง นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและการตั้งใจเรียน ส่วนปัญหาเฉพาะ เช่น จำนวนนักเรียนในชั้นเรียน

มีมากขึ้นไป (34-37 คน) โรงเรียนขาดความเข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย ส่วนแนวทางแก้ไข ครูแต่ละคนมีแนวทางเฉพาะ เช่น ลดจำนวนนักเรียนในห้องให้น้อยลง ส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนและความมีระเบียบวินัยของนักเรียน

2. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็น 4 ประเด็น ตามกรอบการวิจัย คือ 1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินงาน 3) ความสำเร็จและปัจจัยความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค เงื่อนไข และแนวทางแก้ไข โดยในส่วนของการทำงานจะเป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วย (1) การวางแผนงานวิชาการ (2) การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (3) การจัดการเรียนการสอน (4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ (5) การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน (6) การนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ดังนี้

2.1 ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์

จากการสัมภาษณ์ และการตรวจเอกสาร พบว่า ในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารใช้หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) โดยเน้นที่การกระจายอำนาจ เปิดโอกาสให้บุคลากรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และงานต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนในการช่วยกันคิดงาน ระดมพลังสมอง และมีการนิเทศติดตามงานเพื่อให้ได้ผลงานตามที่คาดหวัง และในการดำเนินงานต่าง ๆ ยึดหลักการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ เพื่อให้ช่วยกันคิด ช่วยกันออกความคิดเห็น เช่น คณะกรรมการจัดตารางสอน คณะกรรมการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน คณะกรรมการจัดทำแผนงานและโครงการของฝ่าย และงานต่าง ๆ คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการสวัสดิการ คณะกรรมการระดับชั้น เป็นต้น

“... การบริหาร หมวด หรือกลุ่มสาระ หรืองานต่าง ๆ นี้ รากฐานที่ใช้ คือ SBM (School Based Management) เรากระจายงานให้เขาทำ ให้เขาได้เข้ามาช่วยกันคิดงาน และเราต้องมีฝ่ายนิเทศติดตามเพื่องานมันจะได้เดิน และได้ตามที่หวังต้องการ...ส่วนใหญ่เวลาจะดำเนินการ หรือจัดกิจกรรมอะไรก็มักจะตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการ เช่น คณะกรรมการจัดกีฬา คณะกรรมการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษ หรือ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร เขาก็ไปประชุมกัน ทำอย่างนี้เพื่อให้ได้ช่วยกันคิด ช่วยกันออกความเห็น และมันก็จะได้ทางออกในส่วนที่มีปัญหา”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“(การทำงานอยู่ในรูปคณะกรรมการ) เวลาจัดตารางสอนทีละ นั่งกันเลย 6 คน คณะกรรมการจัดตารางสอน ช่วยกัน ... ตอนทำหลักสูตรเราก็มาร่วมกันทำ มีคณะกรรมการเป็นชุด ๆ ไป ...EP เราก็ทำงานกันในรูปคณะกรรมการมีหัวหน้างานวิชาการระดับ ม.1 - ม.6 มีฝ่ายงานทะเบียน-วัดผล งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร งานนิเทศ ติดตามอะไรพวกนี้ และในส่วนแต่ละระดับเขาก็มีคณะกรรมการในระดับของเขา...”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารมีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้จัดโครงสร้างรายวิชาที่สนองตอบความต้องการของนักเรียน และ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เช่น ออกไปพูดหน้าชั้น ช่วยกันคิด ทำงานเป็นคู่ เป็นกลุ่ม ได้ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยการทำโครงการ รวมทั้งการให้ความรู้ และฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ครูจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

“...ต้องจัดหลักสูตรให้มีรายวิชาเลือกที่หลากหลาย ให้นักเรียนได้เลือกเรียนจริงตามความต้องการของเขา และในการสอนของครู ก็ต้องให้นักเรียนเขาได้ทำจริง ให้เขารู้จักค้นคว้า เขาจะได้จำไปนาน เช่น ให้ทำโครงการ ทำได้อย่างนี้ เมื่อไหร่ ก็ OK นี่แหละ ที่เขาบอกว่า เอาเด็กเป็นศูนย์กลาง นี่แหละ child centered ...นี่เราก็อบรมครูเกี่ยวกับการทำแผนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไปแล้ว...”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

” (เพราะครูส่วนมากเป็น part time) จะทำได้ก็แค่ (ขอให้เขาสอน) โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และก็ให้นักเรียนค้นคว้าจากโครงการ ให้รู้จักใช้แหล่งเรียนรู้...”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

ในส่วนของการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารมีความเชื่อในหลักการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นที่ตัวครูจะต้องมีความเข้าใจในหลักการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงอย่างถ่องแท้ ซึ่งโรงเรียนก็ได้จัดการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงแก่ครูทั้งโรงเรียน และให้ฝ่ายวิชาการโครงการโรงเรียนสองภาษาอธิบายและนิเทศแก่ครูชาวต่างชาติในโครงการโรงเรียนสองภาษา และฝ่ายผู้บริหารได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บคะแนนที่ยืดหยุ่นที่จะให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการวัดผลตามสภาพจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในส่วนของข้อสอบที่ใช้วัดผู้บริหารมีแนวคิดที่จะให้ใช้ข้อสอบปรนัยให้น้อยลง

“ ..การวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ก็ต้องเป็นตัวนี้แหละ ประเมินตามสภาพจริง ก็ตัวครูนั่นแหละที่จะต้องเข้าใจการวัดผลประเมินผลที่แท้จริง ที่ถูกต้องคืออะไร เราก็ส่งเสริมนะ จัดอบรมให้ ... การวัดผลมันต้องหลากหลาย วัดตามสภาพจริง ต้องเข้าใจให้ดี และข้อสอบ multiple choice นี้ก็ ให้น้อยลง “

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“โรงเรียนได้เคยจัดอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงไปแล้ว จัดอบรมครูทั้งโรงเรียน (ทั้งภาคปกติ และโรงเรียนสองภาษา) แต่ของเรา (โรงเรียนสองภาษา) เป็นครูฝรั่ง กับ part time เราก็ต้องมา brief ให้เขาฟัง มานีเทศ อธิบายเขา”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

นอกจากนี้ฝ่ายบริหารมีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ แต่จากการปฏิบัติที่ผ่านมา หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังไม่มี การบูรณาการอย่างแท้จริงเป็นเพียงการสอดแทรกเนื้อหาของกลุ่มสาระวิชาอื่นเข้าไป ครูผู้สอนยังไม่มี ความเข้าใจถึงวิธีการบูรณาการ ผู้บริหารได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยให้ใช้กลยุทธ์โครงการ นอกจากนี้ยังได้มีการประชุมวางแผนเพื่อให้มีการบูรณาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้ข้อสรุปที่จะใช้การเข้าค่ายเป็นกลยุทธ์ในการบูรณาการ

“ ...หลักสูตรนี้เราเพิ่งทำไป ตอนนี่คิดว่า อนุวัฒน์อุปถัมภ์ไปอีกก้าวหนึ่งแล้ว หลักสูตรบูรณาการ ตอนแรก ๆ ครูเขาก็กลัว ทุกคนคิดว่ามันจะบูรณาการได้หรือ ตอนนี่เห็นตรงกันแล้ว ให้ปรับการเข้าค่ายลูกเสือ ประยุกต์ ไม่ใช่แบบเดิม ๆ ปรับมาเป็นค่ายบูรณาการ เอากลุ่มสาระเข้าไป เวลาจัดฐานต่าง ๆ ... ที่ผ่านมามาอาจจะเพราะผม พอผมแนะนำไปว่าการบูรณาการมีหลายวิธี โครงการก็เป็นตัวบูรณาการที่ดีตัวหนึ่ง ครูก็ต่างให้เด็กทำโครงการกัน เด็กก็เลยหนัก แต่ก็ดีที่ครูเขาใช้โครงการ ดีมาระดับหนึ่ง “

ผู้บริหาร 1 20 มกราคม 2548)

“ผอ. มีนโยบายเรื่องการบูรณาการ แต่การจัดการเรียนการสอนของเรายังไม่ ได้ถึงขั้นบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นหรอก อย่างดีก็เป็นการสอดแทรก และก็ให้ทำโครงการ เพราะว่าลักษณะของ EP นี้ หนึ่งอย่าลืมนะว่า ครูสอนนี่เราใช้เป็น ครู part time ะเป็นส่วนใหญ่ ใครเขาจะมาบูรณาการ มันยาก เราเอาแค่เนื้อหาวิชาตามหลักสูตร ตามความรู้ของวิชาไป เท่านั้นเอง ”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“มันไม่ได้เต็มรูปหรอก มีแค่ให้ทำเป็นโครงการ อย่างวิชาภาษาอังกฤษ เห็นครูเขาสั่งงานเด็กให้ทำเรื่องที่น่าสนใจจะไปเกี่ยวกับวิชาอะไรก็ได้ แล้วเด็กเขาก็ไปค้นกัน search จาก net บ้าง แล้วทำรายงาน และมา present หน้าห้องก็มี ”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

นอกจากความเชื่อดังกล่าวมาแล้ว ในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบโรงเรียนสองภาษา (English Program : EP) ขึ้นมา เพราะต้องการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถด้านภาษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้มีความสามารถทางวิชาการ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ รู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม

การจัดการเรียนการสอนโครงการโรงเรียนสองภาษา

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลอนุบาลมัธยม พุทธศักราช 2544 เท่าเทียมกับนักเรียนที่มีการเรียนการสอนในภาคปกติ
2. นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเพื่อการสื่อสาร เป็นพื้นฐานในการจัดหาความรู้ในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนสามารถพัฒนาตนเอง มีความคิด รู้จักวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมปัจจุบัน
4. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม

เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการโรงเรียนสองภาษา

2.2 การดำเนินงาน: การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลอนุบาลมัธยมเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงปฏิบัติตามแนวทางการวางแผนงานวิชาการที่กรมสามัญศึกษา(เดิม) ได้เสนอแนวทางไว้ คือ

2.2.1 การวางแผนงานวิชาการ

1) การกำหนดวัตถุประสงค์ และทิศทางของการบริหารงาน

จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนสองภาษา เป็นโครงการหนึ่งของโรงเรียนอนุบาลอนุบาลมัธยม มีสายการบริหารงานอยู่ในฝ่ายวิชาการสายที่ 3 โรงเรียนสองภาษาได้กำหนดเป้าหมาย (Goal) และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนไว้คือ “มุ่งสู่สากล

ดำรงตนแบบไทย” และมีคำขวัญว่า “EP ใฝ่ดี EP มีความรู้ EP เป็นประชากรโลกที่มีคุณภาพ” นอกจากนี้ได้กำหนดพันธกิจของโรงเรียนทั้งด้านนักเรียน ครู และบุคลากรของโรงเรียน ด้านกระบวนการ และด้านผู้ปกครองและชุมชนไว้เพื่อเป็นดั่งเข็มทิศ และกรอบให้หน่วยงานและบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติเพื่อให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้

พันธกิจ

ด้านนักเรียน

1. สร้างนักเรียนที่มีความรู้และทักษะที่ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติเหมาะสมกับสังคม
2. เสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้ที่สามารถครองตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
3. สร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีภูมิปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ พร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีระดับชาติ

ด้านครูและบุคลากรของสถานศึกษา

1. ส่งเสริมครูให้เป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนเข้าสู่ระบบของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้เป็นผู้นำความรู้และวิชาชีพเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องจากวงการวิชาชีพครูและสังคมโดยรวม
3. พัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้มีศักยภาพเป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษา

ด้านกระบวนการ

1. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. จัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นผู้นำแก่องค์กร
3. กำหนดและดำเนินนโยบายของสถานศึกษา ควบคุม กำกับ ประเมินผล และตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาแก่ตนเองและสังคม
4. สนับสนุนให้นำการวิจัยมาใช้เพื่อการพัฒนาและการแก้ปัญหาในการบริหารและการจัดการศึกษา
5. เสริมสร้างโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนเสริมสุขภาพเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
6. อนุรักษ์และสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมไทย

ด้านผู้ปกครองและชุมชน

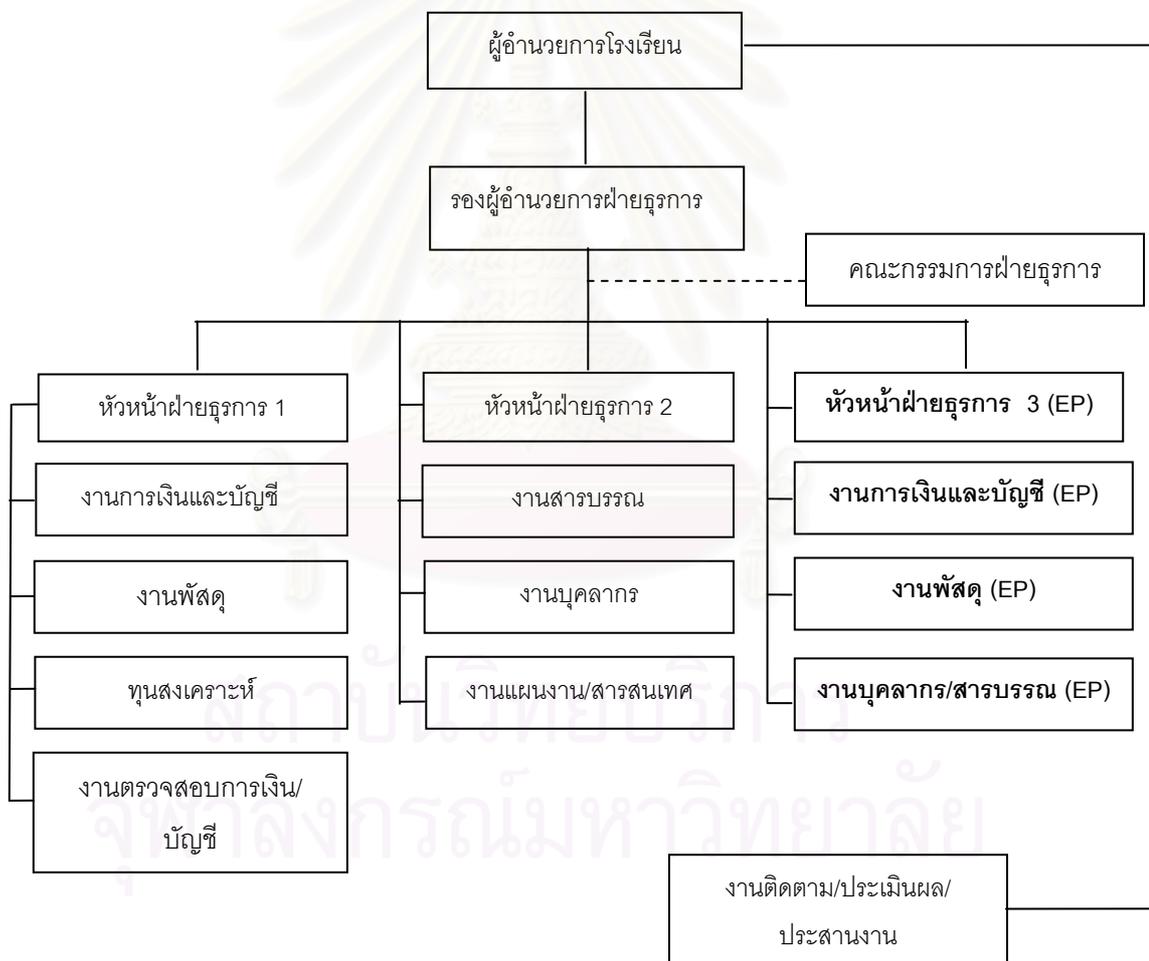
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาให้เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย
2. ให้บริการทางการศึกษาแก่บุคคลทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกันตามแนวนโยบายแห่งรัฐ

เป้าหมายของโรงเรียน (School Goals)

เป้าหมายของโรงเรียนอนุพัฒน์อุปลักษณ์ คือ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามความต้องการอย่างเต็มศักยภาพบนพื้นฐานของชาติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี สามารถดำรงชีวิตแบบวิถีไทยอยู่ในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

2) การจัดสายงานบริหาร

โรงเรียนได้วิเคราะห์ขอบข่ายของงานวิชาการ กำหนดขอบข่ายของงานแต่ละงาน และจัดสายการบริหารงานวิชาการสำหรับโครงการภาคภาษาอังกฤษ จัดทำพรรณนางานเพื่อให้ทราบการประสานงาน การติดต่อ ตลอดจนการติดตามงานอย่างชัดเจน โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และมอบหมายหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3 คนรับผิดชอบและประสานงานวิชาการของโครงการ (ดังแผนผังที่ 4.6 บทที่ 4) นอกจากนี้เพื่อให้การบริหารงานและการดำเนินการของโรงเรียนสองภาษามีประสิทธิภาพสูงสุด โรงเรียนได้กำหนดและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานในส่วนของโครงการโรงเรียนสองภาษาไว้ในทุกสายงานของโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ตัวอย่าง เช่น งานฝ่ายธุรการ ดังแผนผังที่ 5.1

แผนผังที่ 5.1 โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายธุรการโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์

จากแผนผังที่ 5.1 พบว่า ฝ่ายธุรการได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบงานของโครงการโรงเรียนสองภาษาแยกออกมาโดยเฉพาะ คือ หัวหน้าฝ่ายธุรการ 3 และการจัดแบ่งโครงสร้างงานของฝ่ายธุรการ 3 เหมือนกับการจัดแบ่งโครงสร้างงานฝ่ายธุรการของโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ คือ ประกอบด้วย งานการเงินและบัญชี (EP) งานพัสดุ (EP) งานบุคลากร/สารบรรณ (EP)

ในงานแต่ละงานของโครงการโรงเรียนสองภาษาจัดให้มีการดำเนินงานในรูปคณะทำงานหรือคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการงานจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานคอมพิวเตอร์ หัวหน้างานแนะแนวเป็นกรรมการ คณะกรรมการวิชาการระดับซึ่งประกอบด้วยหัวหน้างานวิชาการระดับ ม.1-ม.6 เป็นกรรมการ และคณะกรรมการเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ และในคณะกรรมการแต่ละชุดได้จัดทำการพรรณนางานกำหนดหน้าที่รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานไม่ก้าวก่ายหรือข้ามสายงานกัน

ตัวอย่างบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการงานจัดการเรียนการสอน

1. คณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตร โครงการโรงเรียนสองภาษา
 - 1.1 กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการ และสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการโรงเรียนสองภาษา
 - 1.2 กำกับ ติดตาม การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฯ โครงการโรงเรียนสองภาษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์
 - 1.3 แนะนำ/ให้คำปรึกษา/พิจารณา ร่วมกับคณะกรรมการงานวิชาการฯ ประจําระดับในการบริหารและพัฒนางานจัดการเรียนการสอนนักเรียนโครงการโรงเรียนสองภาษาให้สอดคล้องตามความต้องการ ความสนใจความถนัด อย่างเต็มศักยภาพของนักเรียนและบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษา
2. คณะกรรมการวิชาการประจำระดับ
 - 2.1 เป็นที่ปรึกษาของผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าวิชาการ 3 โครงการโรงเรียนสองภาษา ในการวางแผนการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของฝ่ายวิชาการโครงการโรงเรียนสองภาษา
 - 2.2 เป็นกรรมการที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและบริหารงานทั่วไปของฝ่ายวิชาการด้านต่าง ๆ
 - 2.2.1 การจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับที่รับผิดชอบ
 - 2.2.2 สังเกตการณ์สอนของครูผู้สอน
 - 2.2.3 การพัฒนาการเรียนการสอน / กิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 2.2.4 การจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนการสอน
 - 2.2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
 - 2.2.6 การจัดหาสื่อ/เอกสารประกอบการเรียนการสอน
 - 2.3 กำกับ ติดตาม และดำเนินงานจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามปฏิทินวิชาการของโครงการฯ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและโครงการฯ
 - 2.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

เอกสารวิชาการ ฝ่ายวิชาการ EP

3) การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

ในการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการโรงเรียนได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายโรงเรียน ศึกษาผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในปีที่ผ่านมา เพื่อจัดทำแผนงานโครงการ สำหรับในปีการศึกษาต่อไป และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการของโครงการโรงเรียนสองภาษาแล้วนำไปหลอมรวมกับกลุ่มสาระวิชา งาน และฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ในปีต่อไป

“...โรงเรียนต้องดูนโยบายของกระทรวง ของสพฐ. ดู พรบ. ดูอะไรหลายอย่าง แล้วก็เอานโยบาย หรือเป้าหมายของโรงเรียนบวกเข้าไปด้วย และก็ดูผลสรุปการทำงานของปีที่ผ่านมาด้วย ที่ฝ่ายแผนเขาทำ แล้วมาจัดทำเป็นแผนงาน โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน... การจัดทำแผนประจำปีของโรงเรียน สำหรับ EP ก็ต้องทำเหมือนหมวดอื่นๆ ทำเหมือนกันหมด แล้วนำมาหลอมรวมกันกับแผนใหญ่ แผนนี้ต้องคุมหมด”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“...เราจัดทำ (ปฏิทินปฏิบัติงาน) ในส่วนของ EP มันก็เหมือนเราเป็นหมวดวิชาย่อยสักหมวดหนึ่ง ซึ่งเราก็ต้องทำ และไปหลอมรวมกับในแผนใหญ่ของโรงเรียน ... แผนงาน โครงการต่าง ๆ เราก็ต้องจัดทำซึ่งเราก็มีงานแผนงานของ EP โดยเฉพาะ แล้วแผนงาน EP ก็ต้องไปประสานกับแผนงานใหญ่ของโรงเรียน เอาแผนงานโครงการต่าง ๆ ไปหลอมรวมกัน เป็นแผนใหญ่ของโรงเรียน ”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

จากการสังเกต สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และการศึกษาเอกสาร สามารถประมวลได้ว่าการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการนั้น ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษา ได้มีการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาและสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลสรุปการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ ความต้องการในการพัฒนาต่าง ๆ
- 2) จัดทำแผนงานหรือโครงการของฝ่าย เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการของฝ่ายเสนอต่อโรงเรียนโดยผ่านฝ่ายแผนงาน เพื่อดำเนินการอนุมัติและจัดสรรงบประมาณให้
- 3) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษา
- 4) วางแผนการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษา เช่น

- (1) วางแผนการเปิดรับนักเรียน ม.1 และ ม.4 ในปีการศึกษาต่อไป
- (2) วางแผนเกี่ยวกับหลักสูตรและโครงสร้างรายวิชาที่จะเปิดสอนในปีการศึกษาต่อไป
- (3) วางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ค่าย EMS (English Math Science) กิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นการทัศนศึกษา Day Trip สำหรับนักเรียนแต่ละระดับ
- (4) วางแผนการบูรณาการการเรียนการสอนโดยใช้กลยุทธ์การเข้าค่าย
- (5) วางแผนการจัดการวัดและประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยหน่วยงานภายนอก ได้แก่ สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันภาษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- (6) สํารวจสื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอน และวางแผนจัดทำ จัดซื้อเพื่อให้ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ได้ประชุมและให้การอบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และนำไปใช้ทั้งภาคปกติและโครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและโครงการโรงเรียนสองภาษาในวัน Open House และได้ดำเนินการติดตามการใช้หลักสูตรโดยการสังเกตการสอน สอบถามพูดคุยกับครู นักเรียน ซึ่งก็พบปัญหาว่าการจัดการเรียนการสอนยังไม่มี การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ เท่าที่ควร ผู้บริหารจึงให้คำปรึกษา และแนะนำแก่ครูให้ใช้การทำโครงการเป็นเครื่องมือในการบูรณาการ ต่อมาครูส่วนใหญ่ได้ให้นักเรียนทำโครงการเกือบจะทุกวิชา ทำให้นักเรียนมีงานมาก ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนได้จัดประชุมอบรมครูเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยพยายามให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลจากการประชุมอบรม ได้แนวคิดการบูรณาการโดยใช้ยุทธศาสตร์การเข้าค่าย ซึ่งจะได้ทดลองใช้ในปีการศึกษาต่อไป และในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร ผู้บริหารมีนโยบายที่จะปรับปรุงเพื่อให้ส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านอื่น ๆ ด้วยนอกจากด้านวิชาการ เช่น ด้านดนตรี ศิลปะ กีฬา และเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและให้นักเรียนได้เลือกเรียนจริงในสาระเพิ่มเติม และเพื่อให้เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

“...หลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรเดียวกันกับฝั่งไทยเพียงแต่ฝั่ง EP เราสอนเป็นภาษาอังกฤษ ... ที่นี้หลักสูตรเราเพิ่งไปทำมา ฝั่งไทยเดี๋ยวนี้อ้าวไปอีกก้าวหนึ่งแล้ว เป็นหลักสูตรบูรณาการ ต่อไปก็จะทำกับฝั่ง EP ...เดี๋ยวนี้นผมให้ทำทบทวน

หลักสูตรด้วย โครงสร้างหลักสูตรก็ทบทวน โดยเฉพาะสาระเพิ่มเติมต้องให้เด็กได้เลือกจริง ก็ทราบใดที่บอกเป็นสาระเพิ่มเติม แต่จัด (โครงสร้างหลักสูตร/รายวิชา) เป็นปีนโตให้ ก็เท่ากับบังคับให้เด็กเลือก เด็กไม่ได้เลือกจริง ตอนนี้จึงต้องการให้มาส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตามความชอบของนักเรียน เพราะฉะนั้นโครงสร้างหลักสูตร เด็กเรียนดี เด็กเก่งก็จัดเพิ่ม คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เข้าไป แต่ก็ต้องให้เขาได้ relax บ้าง ให้เขาเลือกเรียนดนตรี กีฬาบ้าง เขาจะได้ไม่เครียด”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษเอามาจากหลักสูตรสถานศึกษาของฝั่งไทย...ที่มาร่วมทำ วัน Open House ของโครงการเราก็ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและโครงการให้กับผู้ปกครอง คนที่สนใจที่จะนำลูกมาเรียน ...การติดตามการใช้ (หลักสูตร) เรามีแผนว่าจะมีการ observe การสอน แต่ก็ทำไม่ได้ 100% ...เราก็ observe เขา (ครูผู้สอน) บ้าง คุยกับเขาบ้างว่าเป็นอย่างไร คุยกับเด็กบ้าง... การปรับปรุงหลักสูตรเราจะตามภาคปกติมากกว่า เพราะเหมือนกับว่าเราทำไปนี่เราต้องอิงเขา เพราะฉะนั้นเขาจะปรับปรุง เราก็ปรับปรุงตามเขา”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

จากการศึกษาเอกสาร เช่น หลักสูตร ตารางสอน เอกสารการลงทะเบียน พบว่าโรงเรียนสองภาษาใช้หลักสูตรเดียวกันกับหลักสูตรของโรงเรียนภาคปกติ แต่ได้เพิ่มจำนวนชั่วโมงเรียนบางรายวิชาเข้าไป เช่น วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน จากเดิมเรียน 3 คาบ (55 นาที)/สัปดาห์ เพิ่มมาเป็น 4 คาบ/สัปดาห์ และได้เพิ่มเติมบางรายวิชา เช่น วิชา Public Speaking ขึ้นมาอีก 1 รายวิชา ฉะนั้นนักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษาจะได้เรียนสาระพื้นฐานในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) จำนวน 160 คาบ (1 คาบ เท่ากับ 55 นาที)/ปี และสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) จำนวน 160 คาบ/ปี ดังตารางที่ 5.8 – 5.9

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.8 โครงสร้างหลักสูตร ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ปีการศึกษา 2547
โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ (โครงการโรงเรียนสองภาษา)

กลุ่มสาระวิชา	เวลา /คาบ (55 นาที)								
	ม.1			ม.2			ม.3		
	พื้นฐาน	เพิ่มเติม	กิจกรรม พัฒนาฯ	พื้นฐาน	เพิ่มเติม	กิจกรรม พัฒนาฯ	พื้นฐาน	เพิ่มเติม	กิจกรรม พัฒนาฯ
1. ภาษาไทย	120	-		160	-		160	-	
2. คณิตศาสตร์	120	80(40)*		120	80		200	80	
3. วิทยาศาสตร์	120	80(40)*		120	80		120	-	
4. สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม	80	80		80	40		80	80	40
5. สุขศึกษา	80	-		80			40	40+40	+40
6. ศิลปะศึกษา	40	40		40	40		80	-	
7. การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	40	40		40	40		40	-	
8. ภาษาต่างประเทศ	160	80+80		160	80+80		160	80+80	
แนะแนว/ชุมนุม/ ประชมุระดับ			40+40			40+40			40+40
			+40			+40			+40
รวม	760	520	120	800	480	120	800	480	120
รวมทั้งปี	1,400			1,400			1,400		

* นักเรียนเรียนสองวิชา คือ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สัปดาห์ละ 1 คาบ

จากตาราง แสดงว่า ตามโครงสร้างหลักสูตร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นละ 160 คาบ/ปี และวิชาอังกฤษเพิ่มเติมระดับชั้นละ 160 คาบ/ปี ยกเว้นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เรียนวิชาอังกฤษเพิ่มเติมเพิ่มขึ้นมาอีก 40 คาบ รวมเป็น 200 คาบ/ปี (รายวิชาที่เพิ่มเติมขึ้นมาอีก 1 รายวิชา 40 คาบ สำหรับระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 นี้ เป็น รายวิชาที่ ใช้ติว และเติมเต็มนักเรียนตามที่นักเรียนต้องการ และฝ่ายวิชาการ EP เห็นสมควร)

ตารางที่ 5.9 โครงสร้างหลักสูตร ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ
โรงเรียนอนุวัฒน์อุบลรัตน์ (โครงการโรงเรียนสองภาษา) ปีการศึกษา 2547

สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)		
	ม.1	ม.2	ม.3
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	120+40	120+40	160
ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม (Reading and Writing)	80	80	80
ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม (Public Speaking)	80	80	80

จากตาราง โครงการโรงเรียนสองภาษาจัดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ 3 รายวิชา วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน เรียน 160 คาบ/ปี วิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม (Reading and Writing) 80 คาบ/ปี และวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม (Public Speaking) 80 คาบ/ปี

2.2.3 การจัดการเรียนการสอน

1) การจัดทำโครงสร้างรายวิชา/แผนการเรียน (course Structure)

โรงเรียนสองภาษานำโครงสร้างรายวิชาของภาคปกติมาปรับใช้ จัดให้มีแผนการเรียนเดียว โดยในส่วนของกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาพื้นฐาน 1 รายวิชา คือ รายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (ENG 10, ENG 20, ENG 30) ซึ่งจะเน้นหนักทางด้านไวยากรณ์ใช้เวลาเรียน 4 คาบ (55 นาที) ต่อ สัปดาห์ และได้เรียนวิชาเพิ่มเติม 2 รายวิชา ได้แก่ รายวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (ENG 11, ENG 21, ENG 31) ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ และ รายวิชา Public Speaking ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ นอกจากนี้สำหรับชั้น ม.2 นักเรียนได้เรียนวิชาอังกฤษเสริมเพิ่มอีก 1 คาบ / สัปดาห์ ซึ่งดำเนินการสอนโดยครูคนไทย ฉะนั้นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 จะได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมด 3-4 รายวิชา รวม 8-9 คาบต่อสัปดาห์ ดังตารางที่ 5.10 – 5.12

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.10 โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุวัฒณ์อุปถัมภ์ ปีการศึกษา 2547

Code	Title of Course	Period
Fundamental Subjects		[18+1]
Thai 31101	Thai	3
MATH 31101	Mathematics	3
SCI 31101	Science	3
SOC 31101	Our Country	2
HPE 31101	Health and Physical Education	2
ART 31101	Art For Functional Living	1
WORKED 31101	Home Management	1
ENG 31101	English	3 + 1*
Additional Subjects		[10 + 3]
ART 31101	Thai Music	1
MATH 31201	Mathematics	2
SCI 31201	Mechanical and Electrical Toys	2
SOC 31201	Buddhism	2
WORKED 31104	Technology 1 (Com)	1
ENG 31201	English (Reading and Writing Skills)	2
ENG 31207	Public Speaking	2*
SCI & MATH	Science & Math	1*
Self-Development Activities		[3]
Total		35

* รายวิชาและชั่วโมงเรียนที่จัดเพิ่มเติมขึ้นให้สำหรับนักเรียนในโครงการภาคภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 5.11 โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุวัฒณ์อุปถัมภ์ ปีการศึกษา 2547

Code	Title of Course	Period
Fundamental Subjects		[20]
Thai 32102	Thai	4
MATH 32102	Mathematics	3
SCI 32102	Science	3
SOC 32102	Social Studies, Religion and Culture	2
HPE 32102	Health and Physical Education	2
ART 32102	Art for Functional Living	1
WORKED 32102	Basic Agriculture	1
ENG 32102	English	4
Additional Subjects		[12]
ART 32202	Art (Music)	1
MATH 32202	Mathematics	2
SCI 32202	Science	2
SOC 32202	Buddhism	1
ENG 32202	English (Reading and Writing Skills)	2
ENG 32208	Public Speaking	2
TECHNO 32205	Computer	1
ENG	English	1
Self-Development Activities		[3]
Total		35

ตารางที่ 5.12 โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ปีการศึกษา 2547

Code	Title of Course	Period
Fundamental Subjects		[21]
Thai 306	Thai	4
MATH 012	Mathematics	5
SCI 306	Science	3
SOC 306	Social Studies, Religion and Culture	2
HPE 306	Health and Physical Education	1
ART 306	Arts	1
WORKED 322	Project (Computer)	1
ENG 016	English	4
Additional Subjects		[11]
HPE 026	Health Education	1
HPE 016	Physical Education	1
MATH 022	Mathematics	2
SOC 027	Social Studies	2
SOC 0113	Buddhism	1
ENG 022 E	English (Reading and Writing Skills)	2
ENG.	Public Speaking	2
Self-Development Activities		[3]
Total		35

“...ลักษณะของ EP ไม่ได้แบ่งว่าอันนี้เป็นแผนวิทย์-คณิต หรืออะไรอย่าง
นี้ เรามีแผนการเรียนเดียวกันหมดเลย ม.1 ม.2 ม.3...เราเอาหลักสูตรและโครงสร้าง
รายวิชาของภาคปกติมาใช้ แต่เราไม่ได้ใช้ตามเขาเท่าไร เพราะว่าถ้าตามเขาหมด
อาจไม่แน่นพอ...ส่วนมากเราจะเน้นภาษาอังกฤษซะเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นเวลาเรา
จัดหลักสูตร เราจะเพิ่มเติมเป็นวิชาภาษาอังกฤษซะมากกว่า...สังเกตไหมคะ (ดูเอกสาร
โครงสร้างหลักสูตรด้วย) ภาษาอังกฤษจะเยอะมากเลย ส่วนพวก คณิต วิทย์ หรือวิชา

อื่น ๆ เราก็จะทำเหมือนเด็กที่เรียนแผนการเรียนคณิต-วิทย์นั่นแหละ แต่เราเสริมภาษาอังกฤษเข้าไป...”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“ การจัดโปรแกรมการเรียนหรือแผนการเรียน ม.1 ม.2 ม.3 เหมือนกัน (เหมือนกับของโรงเรียนภาคปกติ) มีแผนเดียว...เราจะเน้นภาษาอังกฤษมากหน่อย 9 ชั่วโมง /สัปดาห์เรียน 8 ตัวอีก 1...เรียนหลัก 4 (ชั่วโมง/สัปดาห์) ไม่ได้ลดเลย reading 2 เป็น 6 public อีก 2 เป็น 8 เสริมอีก 1 เป็น 9 ต่อสัปดาห์ ก็ถือว่าเยอะนะ”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

2) การจัดตารางเรียน/ตารางสอน

จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนจัดตารางเรียนให้นักเรียนเรียน 7 คาบ/สัปดาห์ คาบละ 55 นาที คาบแรกเริ่มเวลา 8.10 นาฬิกา และเนื่องจากโรงเรียนจัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ ฉะนั้นส่วนใหญ่ักเรียนจะเรียนในห้องเรียนประจำของตน จะมีย้ายห้องเรียนบ้างในชั่วโมงที่ต้องไปเรียนห้องปฏิบัติการ เช่น ห้องปฏิบัติการภาษา ห้อง e-learning ห้อง multimedia ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ การจัดตารางเรียนของนักเรียนค่อนข้างมีปัญหา เนื่องจากครูผู้สอนในโรงเรียนสองภาษาส่วนใหญ่ไม่ใช่ครูประจำ (full time) แต่เป็นครูที่มาสอนเป็นบางเวลา (part time) ซึ่งมีงานประจำอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเวลาที่จะมาสอนที่โรงเรียนจึงมีลักษณะที่เฉพาะเจาะจงและจำกัด ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงบ่าย ในการจัดตารางเรียนต้องจัดรายวิชาของครูที่มาสอนเป็นบางเวลาก่อน แล้วจึงจะจัดของครูประจำลงตาราง ซึ่งบางครั้งก็จัดลงไม่ได้ต้องประสานครูที่มาสอนบางเวลาขอปรับเวลา แต่สำหรับวิชาภาษาอังกฤษไม่มีปัญหา เพราะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นครูประจำทั้งหมด ตารางเรียนวิชาภาษาอังกฤษจึงกระจายอยู่ในทั้งช่วงเวลาเช้าและเวลาบ่าย และส่วนใหญ่เป็นคาบเดียว

สำหรับการจัดตารางสอนแทนจะมีลักษณะเป็นแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ก็มีหลักเกณฑ์การจัดคือจัดให้ครูที่มีชั่วโมงสอนน้อยคือไม่เกิน 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เข้าสอนแทนก่อน แต่ก็คำนึงถึงชั่วโมงการสอนในวันนั้นด้วยว่าครูที่จะให้ไปเข้าแทนมีชั่วโมงสอนมากหรือไม่ด้วย ซึ่งแต่เดิมครูที่ถูกจัดให้สอนแทนแล้วมีชั่วโมงสอนเกิน 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จะได้ค่าตอบแทนเพิ่มคิดเป็นชั่วโมง ชั่วโมงละ 300 บาท แต่ปีนี้โรงเรียนมีนโยบายที่จะไม่จ่ายค่าสอนแทน

“ เรื่องจัดตารางสอนนี้ไอ้โฮ ยุ่งยากและมีปัญหามากสำหรับฝั่ง EP เพราะครู เป็น part time ... โรงเรียนต้องรอฝาก EP อย่างบางชั่วโมงนี้เราต้องการจะล็อค เพื่อ เป็นคาบประชุมของระดับ ของทั้งโรงเรียน (ทั้งภาคปกติ และ EP) ก็ต้องขอครู part time ก็บอกให้ฝ่ายวิชาการขอครู part time บ้าง ในบางชั่วโมง โรงเรียนจะขอตรงนี้ เราก็ขอให้ครู part time เขาปรับบ้าง ชั่วโมงสำคัญที่เราต้องการเด็กทั้งระดับ”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 248)

“... การจัดตารางสอนยุ่งมาก... มันต้องลงพวกครู part time ก่อน เวลา จัดนี้ ก็นั่ง 6 คน เนี่ยะ มานั่งขานกันว่าคนไหนคนไหน ... การจัดตารางสอนแทน เราจะดู คนที่ชั่วโมงน้อยก่อน และถ้าเขาสอนแทนแล้วเกิน 18 คาบเขาจะได้เงินเพิ่ม(แต่ตอนหลัง นี้รู้สึกโรงเรียนจะไม่จ่าย) ...การจัดครูเข้าสอนแทนเราเป็นคนจัดเอง ที่มีเกณฑ์นะคะ ครูสอนมี maximum ไร่ไม่เกิน 18 คาบ ...ถ้าเกินนี้จะได้เงินเพิ่ม แต่ปีนี้เราไม่ได้ให้แล้ว”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“การจัดตารางสอนสำหรับพวกฝรั่งส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหาเพราะส่วน ใหญ่เป็น full time... เวลาจัดตารางสอนยากตรง part time และ part time นี้ 99% จะ ล็อคเวลา มีน้อยมากที่ให้อิสระแก่เรา... ครู part time มักจะสอนในตอนบ่าย เพราะว่าเขา เลิกงาน และเขาก็ไม่บ่นหรอกถ้าจัดให้เขาสอนติด ๆ กัน เพราะเขาจะขอสอนติด ๆ กันอยู่ แล้ว ครู full time ไม่ค่อยได้คาบสอนติดเท่าไร กระจาย ๆ ไป”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

3) การจัดชั้นเรียน

โรงเรียนรับสมัครนักเรียนเข้าโครงการทั้งนักเรียนไทยและนักเรียนต่างชาติ คุณสมบัติของนักเรียนที่สมัครเข้าสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ เป็น นักเรียนชายหรือหญิงที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีผลการเรียนเฉลี่ย 3 ภาคเรียน ป.5 ป.6 (หลักสูตรเดิม) หรือ 2 ปีการศึกษา ป.4 ป.5 (หลักสูตรใหม่) ตั้งแต่ 3.50 หรือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 และมีความถนัดและสนใจการเรียนภาษาอังกฤษ การสอบคัดเลือกมีทั้งการสอบข้อเขียนและ การสอบสัมภาษณ์ โรงเรียนจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียงตามลำดับคะแนนสอบเข้า

หลักเกณฑ์การรับสมัครนักเรียน

1. รับนักเรียนไทยและนักเรียนต่างชาติ
2. คุณสมบัติของนักเรียนที่สมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 2.1 นักเรียนชายหรือหญิงที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 2.2 ผลการเรียนเฉลี่ย 3 ภาคเรียน ป.5 ป.6 (หลักสูตรเดิม) หรือ 2 ปีการศึกษา ป.4 ป.5 (หลักสูตรใหม่) ตั้งแต่ 3.50 หรือคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75

2.3 มีความถนัดและสนใจการเรียนภาษาอังกฤษ

3. นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การสอบคัดเลือกทั้งการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์

เอกสารการรับสมัครนักเรียนเข้าเรียน

4) การจัดครูเข้าสอน

จากการสัมภาษณ์ ตรวจสอบเอกสาร และการสังเกต พบว่าครูที่สอนในโรงเรียนสองภาษาส่วนใหญ่เป็นครูจ้าง มีทั้งจ้างเต็มเวลา (full time) และจ้างเป็นบางเวลา (part time) เป็นครูคนละชุดกับครูในภาคปกติ สำหรับครูสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นครูจ้างสอนเต็มเวลาทั้งหมด และเกือบทั้งหมดเป็น native speaker ยกเว้น 1 คน เป็นชาวฟิลิปปินส์ และทุกคนมีวุฒิปริญญาตรี โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและชำนาญของครู โดยมีคาบสอนไม่เกิน 18 คาบ (ถ้าเกินได้ค่าตอบแทนคาบละ 300 บาท) และวิชาที่สอน 1-3 รายวิชา นอกจากนี้จัดให้ครูทุกคนสอนชุมนุม และเป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้นด้วย

หลักเกณฑ์การจ้างครู

(1) ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่าในสาขาที่สอน หรือประกาศนียบัตรการสอน หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพครู หรือได้รับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรือมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี มีความสามารถให้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว ทุกทักษะทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน

(2) วิชาภาษาอังกฤษสอนโดยอาจารย์ Native Speaker ที่มีความสามารถในการสอนและการใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

(3) วิชาอื่น ๆ สอนโดยอาจารย์ชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร หรืออาจารย์คนไทยที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ ผ่านการทดสอบ TOEFL หรือ TOEIC หรือ IELTS หรือสถาบันที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

เอกสารระเบียบการจ้างครู

สัญชาติและวุฒิการศึกษาของครูวิชาภาษาอังกฤษ ม.1-3 ปีการศึกษา 2547

ชื่อ-สกุล	สัญชาติ	วุฒิการศึกษา
1. Mr. W (ชื่อสมมติ)	Canadian	B.A. (English, Education)
2. Ms. E (ชื่อสมมติ)	Irish	B.A. (Sociology)
3. Mr. D (ชื่อสมมติ)	American	B.A. (Education)
4. Mr. J (ชื่อสมมติ)	American	B.S.Ed (Social Science)
5. Mr. P (ชื่อสมมติ)	American	B.A.
6. Mr. S (ชื่อสมมติ)	British	B.A. (Building Technology)
7. Ms. M (ชื่อสมมติ)	Philippines	B.A.
8. MR. B (ชื่อสมมติ)	American	B.A.

เอกสารจากฝ่ายวิชาการ EP

ในการจัดครูเข้าสอนในแต่ละชั้นเรียน โรงเรียนยังพิจารณาถึงลักษณะนิสัย และ บุคลิกของครูผู้สอนให้เหมาะกับนักเรียนในชั้นเรียนนั้น ๆ ด้วย เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะจัดครูที่มีความอดทน ใจเย็น ใจดี เพราะนักเรียนยังค่อนข้างเป็นเด็กอยู่

“...อันนี้ต้องชม อันนี้เราคัดเลือกครูพอสมควร ครู ม.1 EP นี่นะ ...ทุกคน จะต้องหนักหน่อย ...ครู ม.1 ต้องอดทน ต้องใจเย็นพอสมควร เหนื่อยพอสมควร เพราะ ต้องเข้าใจเด็กเหมือนกัน เพราะเด็ก ม.1 ความรู้เกี่ยวกับภาษาอาจจะยังน้อยอยู่ ”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“...เวลาเราจัดครูลงสอน ม.1 หรือ ม.3 เราก็ต้องดูเหมือนกันนะคะ อย่าง ม.1 ส่วนใหญ่ยังเด็ก ๆ ก็จัดอย่าง Miss E (ชื่อสมมติ) ลงสอนได้ แต่ถ้า ม.3 หรือห้องที่ ชน ๆ หรือ เอี้ยว ๆ หน่อย ก็ต้องให้อย่าง Mr. W (ชื่อสมมติ) หรือ Mr. D (ชื่อสมมติ)”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนมีนโยบายให้ครูทุกคนในโครงการโรงเรียนสองภาษาทำแผนการจัดการ เรียนรู้ที่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งต่อฝ่ายวิชาการโครงการ โรงเรียนสองภาษาก่อนเปิดภาคเรียน โดยโรงเรียนได้จัดแปลหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ครูในโครงการได้ใช้เป็นหลักยึดในการจัดการเรียนการสอน แต่โรงเรียนมีความยืดหยุ่นในเรื่องรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่อาจจะจะไม่เหมือนกับ แผนการจัดการเรียนรู้ของครูในภาคปกติ แต่มีองค์ประกอบของแผนครบถ้วนซึ่งครูส่วนใหญ่ปฏิบัติ ตามนโยบายอย่างดีและมีประสิทธิภาพ สำหรับครูบางคนที่ยังไม่สามารถส่งแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ทันโรงเรียนก็ผ่อนปรนให้ส่งโครงการสอนก่อน ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้และโครงการสอน ของครูบางคน ดังนี้

“เราให้เขาทำแผนการสอนส่งเราก่อนเปิดภาคเรียน และบอกเขาว่าเรามี นโยบายที่จะให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะในหลักสูตรที่เราแปลเป็นภาษาอังกฤษ ที่ให้ เขาดูนั้น ในนั้นมันก็จะบอกริมาแล้ว แต่เราก็ไม่ได้ strict กับเขามากในเรื่องนี้ ปกติ การสอนของเขาก็เน้นนักเรียนเป็นสำคัญอยู่แล้ว”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“เขา (ครูผู้สอน) ต้องทำแผนการสอนส่งเราก่อนเปิดเทอม แต่เราก็ยืดหยุ่น นะคะ บางคนอาจจะยังไม่มีแผนที่เต็มรูป ก็อาจจะเป็นลักษณะโครงการสอนมาก่อน บาง คนอาจจะส่งช้าหน่อย เพราะบางที่เขาสอนหลายรายวิชา เขาก็ผ่อนผันให้ หรือบางที่เขา ก็

สอนไปทำไป เพราะเขาจะมีการเปลี่ยนตัวเนื้อเรื่องให้เหมาะกับผู้เรียนและเหมาะกับเวลา และสถานการณ์อยู่เสมอ เช่น วิชาการอ่าน แต่เขาก็มีความรับผิดชอบนะคะ ก่อนสอนเขา จะมี outline คร่าว ๆ ของเขา ว่าเขาจะทำอย่างไรบ้างกับ การสอนของเขา เขาจะมี ขั้นตอนอย่างไร วัตถุประสงค์อย่างไร เตรียมสื่อเข้าไป”

ครูผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับแผนการสอน (13 ธันวาคม 2547)

“ผมเขียน syllabus ของแผนการสอนต่าง ๆ และทำตามนั้นประมาณ 80%”

ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน ชั้น ม.3 (29 พฤศจิกายน 2547)

6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนสนับสนุน และจัดเตรียม จัดหา สื่อการเรียนการสอนไว้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในโครงการภาคภาษาอังกฤษอย่างดีมาก มีการจัดหาหนังสือเรียน เอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัดแจกให้นักเรียนทุกคน สำหรับวิชาใดที่ยังไม่มีหนังสือเรียนก็อำนวยความสะดวกให้มีการแปลและจัดพิมพ์แจกเด็กนักเรียน จัดหาหนังสือที่เป็น ภาษาไทยตรงตามหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนใช้อ่านประกอบแต่ละรายวิชา จัดหาหนังสือทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ในห้องสมุดเพื่อให้ครูและนักเรียนได้ใช้ค้นคว้าและประกอบการเรียน การสอน จัดวัสดุอุปกรณ์การสอนให้บริการแก่ครู เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีโอ ซีดี เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead projectors) สื่อการสอนมัลติมีเดีย อุปกรณ์ด้านวิทยาศาสตร์ รวมทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพาไว้บริการครูผู้สอนได้ยืมกลับบ้าน นอกจากนี้ยังได้เตรียมเจ้าหน้าที่ไว้เพื่อให้บริการครูในการถ่ายเอกสาร การพิมพ์เอกสาร และสื่อการ สอนต่าง ๆ

6

“พวกสื่อวัสดุอุปกรณ์ ในส่วนของ EP อย่างเช่น การจัดหาหนังสือ การผลิตสื่อ หรือเวลาที่ครูเขาต้องการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เราให้เขาเต็มที่แล้ว ...สื่อส่วนใหญ่ที่ครูเขาทำกันจะเป็น sheet เยอะมาก ซึ่งเราให้เต็มที่แล้ว หรือจะต้องแปล เราก็ให้ เราจ้างแปล แต่ลิขสิทธิ์เป็นของโรงเรียน เพราะฉะนั้นเอกสารมันก็เริ่มเกิดขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเอกสารประกอบการเรียนทั้งสิ้น งบประมาณตรงนี้สูงมาก เรามีเจ้าหน้าที่บริการ เลย...สมัยนี้พวกแหล่งเรียนรู้จำเป็น เราให้เต็มที่ตามแผนงานที่เขาอยากจะทำนั่นแหละ ไม่เคยมีอะไรสกัดกั้นเขาเลย”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“... สื่อวัสดุการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็น sheet แล้วก็จะมี CD มีเทป เพราะมีทีวี วีดีโอในห้องเรียน projector ก็มี ถ้าเป็น lab ก็ไปห้อง lab พวก CD นี้เขาหามาเอง แต่แผ่นใสเรามีให้...ที่เขามาใช้บริการนี้ส่วนใหญ่มีถ่ายเอกสารเป็นหลัก เลย... หนังสือเราเยอะมาก และพีไปได้หนังสือตามพวกโรงเรียนนานาชาติ”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“โรงเรียนนี้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ครบถ้วนมากจนคุณจะไม่พบว่าคุณไม่มีปัญหาเลยในการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ของคุณ อันนี้เป็นสิ่งที่ดิฉันพึงพอใจมากจริงๆ”

ครูคนที่ 2 (20 พฤศจิกายน 2547)

“...ในสิ่งที่พอใจ คือ เรื่องวัสดุต่าง ๆ (materials) ที่เราต้องการหรือ จำเป็นต้องใช้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี “

ครูผู้สอนวิชาการพูดในที่สาธารณะชั้น ม.1 (8 ธันวาคม 2547)

2.2.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ

1) การจัดสอนซ่อม- เสริม

ในการจัดสอนเสริมโรงเรียนสองภาษา ได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) สอนปรับพื้นฐานนักเรียน ม.1 ในช่วงเปิดภาคเรียนที่ 1 ซึ่งมีจุดประสงค์ เพื่อ เตรียมตัวนักเรียนด้านวิชาการก่อนเปิดเทอม ปรับให้นักเรียนคุ้นเคยกับการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ และเพื่อปรับตัวนักเรียนกับโรงเรียน/เพื่อน/ครู โดยวิชาที่สอนเสริมได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

(2) สอนเสริมให้กับนักเรียน ม.2 และ ม.3 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00

(3) สอนเสริมความรู้ในคาบ 8-9 โดยสอนในวิชาที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดเสริมให้ สำหรับชั้น ม.2 ได้จัดสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษไว้ในตารางเรียนปกติ คือ ในคาบ 1- 7 1 คาบ/สัปดาห์

(4) สอนเสริมความรู้ในวันเสาร์ ซึ่งเป็นไปตามความสมัครใจของนักเรียน โดยวิชาที่สอน ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

.. “ แต่เขาทำทุก ม. (สอนเสริม) ม.1 ก็เสริมมากหน่อย ตอนแรก ๆ แต่มอ อันนี้ส่วนใหญ่ก็จะถาม และเด็กเขาจะบอกเองว่าตรงไหนที่ไม่เข้าใจ ต้องการให้เสริมอะไร และก็เสริมเป็นกลุ่ม ๆ เสริมเท่าที่เขาต้องการ แต่ละกลุ่มอาจจะต้องการการเสริมที่ไม่เหมือนกัน เช่น กลุ่มนี้ต้องการเสริมคณิตศาสตร์ กลุ่มนี้ต้องการเสริมวิทยาศาสตร์ ... ม.1 นี้ทำเสริมไปเรื่อย ๆ ช่วย ๆ ๆ และเดี๋ยวพอเขาผ่านพ้น พอทักษะการฟังเขาดี คราวนี้ก็

OK แล้ว พอทักษะการฟังเขาดีแล้วคราวนี้ก็จะใช้ระบบนี้แหละ เสริมตามความต้องการของนักเรียน ถ้าเขาไม่เข้าใจอะไรมาร้องขอเราก็จัดให้”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“ เราเสริมค่ะ ต้องเสริมอยู่แล้วค่ะ ตั้งแต่เริ่มแรกเลย ม.1 เข้ามาก็ให้เรียนปรับพื้นฐาน เพราะนักเรียนต้องเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษ ก็ต้องปรับให้นักเรียนคุ้นเคยกับวิธีเรียนแบบใหม่ สอนปรับพื้นฐาน สอน 4 วิชา คือ วิทยุ คณิต และอังกฤษ 2 ตัว พอหลังจากเรียนไปแล้วก็จัดสอนเสริมให้อีก ม.1 สอนเสริม 3 วิชา คือ คณิต วิทยุ อังกฤษ ส่วน ม.2 และ ม.3 เหมือนกัน สอนเสริม คณิต อังกฤษ ... การเสริมจะมากจะน้อยขึ้นอยู่กับชั่วโมงที่เรามี ที่มันเหลือหลังจากที่เรียนตามหลักสูตร คือเด็กพวกนี้ เด็กหลักสูตรใหม่เขาจะเรียน 7 คาบ จะมีชั่วโมงที่เหลืออยู่บ้าง 2 – 3 ชั่วโมง เราก็เติมไปตามที่เห็นสมควร ปีนี้ EP จัดสอนเสริมในคาบปกติ ไม่ได้ พี่เลยใช้วิธีเสริมคาบ 9 ส่วนวันเสาร์ก็เสริมให้ตามความสมัครใจอ้อและมีสอนเสริมให้เด็กที่เกรดไม่ถึง 2 ก็ จะดูจากผลการเรียนเขาว่าเขาด้อยวิชาอะไร อยากให้เสริมอะไร”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

นอกจากนี้ก็มีการสอนซ่อมให้นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ซึ่งโรงเรียนให้ครูประจำวิชารับผิดชอบสอนซ่อมเอง

“...การสอนซ่อมในเด็กที่ตก นี้เราให้ครูผู้สอนเขาดำเนินการซ่อมเอง และวัดผล เอาคะแนนแก้ตัว หรือเอาเกรดซ่อมมาให้เรา”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“... เวลาเด็กตก ก็ให้ครูผู้สอนรับผิดชอบเอง”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 คือ กิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี และชุมนุม เหมือนกันทั้งนักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ภาคภาษาอังกฤษ) และภาคปกติ โดยนักเรียนทั้ง 2 ภาคได้เรียนรวมกัน ซึ่งเป็นการเพิ่มความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ลดความรู้สึกแปลกแยก สำหรับวิชาชุมนุมนอกจากนักเรียนจะได้เลือกเข้าร่วมชุมนุมที่โรงเรียนจัดตั้งขึ้นแล้ว นักเรียนยังสามารถเสนอที่จะจัดตั้งชุมนุมตามความสนใจของตนต่อโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนก็จะสรรหา

ครูที่มีความรู้และความชำนาญในเรื่องดังกล่าวมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชุมนุม นอกจากนี้โรงเรียนได้จัดชั่วโมงแนะแนวให้นักเรียนเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ในเรื่อง การเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถค้นพบตัวเอง ค้นพบศักยภาพของตัวเอง และสามารถปรับตัวให้เข้าเพื่อนสังคมและวิธีการเรียนการสอนในโรงเรียนได้

“... กิจกรรมอื่น ๆ ก็เหมือนกันหมด ไม่ได้แยกเป็น EP ไม่ได้แยกเป็น ภาคปกติ เด็ก 2 ฝั่งก็จะทำกิจกรรมร่วมกัน มันก็ช่วยลด gap ระหว่างเด็กสองฝั่ง ที่นี้ผู้ชายเรียนลูกเสือ ผู้หญิงเรียนเนตรนารี ไม่มียูวกาชาด เหมือนกันหมดทั้งโรงเรียน”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“กิจกรรมตามหลักสูตร เด็กเขาจะได้เรียนลูกเสือ เนตรนารีเหมือนกับเด็กภาคปกติ และมีชุมนุม ... ชุมนุมนี้เด็กเขาเลือกเอง ที่อยู่ในความสนใจของเรา ...คือ มีครูตั้งชุมนุมขึ้นมา และก็มีที่เด็กรวมกลุ่มกันมาและขอชุมนุมนี้ ... และอีกที คือจะมีผสมผสาน คือ อาจารย์เขาจะตั้งมา เช่น 10 ชุมนุม เด็กเขาจะจับมือกันมา ขอเพิ่มชุมนุมนี้ เราก็หาครุมาลงก็ได้ ก็ผสมผสานกัน”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

นอกจากนี้ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษาได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ดังนี้

(1) จัดค่ายอัจฉริยภาพ E.M.S. Camp (English Mathematics Science Camp) สำหรับเด็กนักเรียน ม.1-ม.6 โดยจัดแยกกันในแต่ละชั้น ชั้น ม.1, ม.2 และ ม.4 จัดในภาคเรียนที่ 1 ชั้น ม. 3, ม.5 และ ม.6 จัดในภาคเรียนที่ 2 เช่น วันที่ 12-15 มกราคม 2548 นักเรียน ม.3 มีค่าย E.M.S. ที่จังหวัดเชียงใหม่

(2) จัดค่ายอนุรักษ์ความเป็นไทย (Day Trips) ระดับละ 1 ค่าย เช่น ค่ายศึกษาความสำคัญเกาะรัตนโกสินทร์ ค่ายศิลปวัฒนธรรมไทยที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ค่ายย้อนอดีตคลองบางกอกน้อย เป็นต้น

(3) จัดโครงการ Dreams and Teams โดยร่วมมือกับไอวีบีท ในประเทศอังกฤษ

(4) จัดกิจกรรมแข่งขันเพื่อเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ของการเรียนภาษาอังกฤษ เช่น การพูดกล่าวสุนทรพจน์ (making speech) การโต้ว่าที่ ซึ่งผลการจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จมาก มีนักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษาได้เป็นตัวแทนของประเทศไทยไปแข่งขันการกล่าวสุนทร

พจนเป็นภาษาอังกฤษในที่ชุมชนระดับนานาชาติ ณประเทศอังกฤษประจำปีการศึกษา 2547และ
ชนะเลิศการแข่งขัน นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านอื่นๆ ของนักเรียน
ตามความต้องการของนักเรียนด้วย เช่น Graphic Design, Singing, Dancing เป็นต้น

(5) จัดกิจกรรมพานักเรียนไปศึกษาภาษาและวัฒนธรรมในต่างประเทศช่วงปิด
ภาคเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมตามความสมัครใจ เช่น ช่วงปิดภาคเรียนปีการศึกษา 2547 พานักเรียนไป
New Zealand เป็นเวลา 1 เดือน นอกจากนี้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในโอกาสหรือวันสำคัญต่าง ๆ
ร่วมกับนักเรียนภาคปกติ เช่น วันคริสต์มาส เป็นต้น

ปฏิทินปฏิบัติงานเดือนมกราคม 2548

12-15 มกราคม 2548 - ม.3 EP Chiangmai – E.M.S

23-25 มกราคม 2548 - ม.5 EP. Kao-Yai – E.M.S.

จากบอร์ดปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ EP

“...เด็กเราที่เขาโคกกับไอวีบีท อังกฤษโน้น เขาใช้ทาง internet ตลอด เด็ก
เขาก็ติดตามกัน โครงการนี้ Dreams and Teams เห็นไหม ... course นี้ (ราคา) มันก็
จะลดลงเห็นไหม อังกฤษ OK หมด เพราะฉะนั้นต่อไปเมื่อทำเป็นหลักการแล้วมันก็ไม่
ยากแล้ว host ก็ OK เขามาเราก็จัดการเป็น host ให้”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“เราเสริมขึ้นมา จัดแข่งสารพัดแข่ง แข่ง debate แข่ง speech อะไร
อย่างนี้ เพื่อเสริม skill ต่าง ๆ ถ้ามีโอกาสไปข้างนอกก็จะพาไป... พี่จะไม่อยู่ 1 เดือน
พาเด็กไป New Zealand ไปรวมกับของ AYC ด้วย 30 กว่าคน เด็กของเรามี 10
กว่าคน “

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

3) การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ และการนิเทศ

โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของครู จึงได้กำหนดพันธกิจของโรงเรียนด้านครู
และบุคลากรของสถานศึกษาว่า จะส่งเสริมครูให้เป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนเข้าสู่
ระบบของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เป็นผู้นำความรู้และวิชาชีพเป็นที่ยอมรับและได้รับ
การยกย่องจากวงการวิชาชีพครูและสังคมโดยรวม และให้มีศักยภาพเป็นมืออาชีพในการจัด
การศึกษา แต่ในส่วนของโรงเรียนสองภาษานั้นครูส่วนใหญ่เป็นครู part time และเป็นครูต่างชาติ
ฉะนั้นการพัฒนาครูทางด้านวิชาการจึงทำได้ค่อนข้างยาก โดยสรุปแล้วโรงเรียนได้ดำเนินการ

พัฒนาครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษและครูในโครงการภาคภาษาอังกฤษที่เป็นครูจ้างสอนเต็มเวลาดังนี้

(1) การจัดอบรม โรงเรียนได้จัดอบรมวัฒนธรรมไทย และภาษาไทยให้แก่ครูต่างชาติ นอกจากนี้ถ้ามีการอบรมที่หน่วยงานภายนอกจัด โรงเรียนก็ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เข้ารับการอบรม

(2) การประชุม โรงเรียนจัดให้ครูในโครงการโรงเรียนสองภาษาทุกคนเข้าร่วมประชุมรวมของโรงเรียนด้วย โดยมีผู้ประสานงานโครงการทำหน้าที่แปลและอธิบายในประเด็นที่ครูต่างชาติไม่เข้าใจภาษาไทย และโรงเรียนยังได้ให้มีการแปลประเด็นที่สำคัญในการประชุมเป็นภาษาอังกฤษแก่ครูต่างชาติด้วย นอกจากนี้ยังมีการประชุมครู-อาจารย์และคณะทำงานในฝ่ายวิชาการโครงการภาคโรงเรียนสองภาษาเป็นประจำ ซึ่งการประชุมที่จัดให้มีขึ้นอาจจะเป็นความต้องการของฝ่ายวิชาการโครงการ หรือเป็นความต้องการของครูผู้สอนก็ได้ เพื่อพัฒนาการจัด การเรียนการสอน แต่ส่วนมากถ้าเป็นการประชุมตามความต้องการของครูผู้สอนมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย เรื่องพฤติกรรมของนักเรียน

(3) การนิเทศภายใน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะสังเกตการสอน การพูดคุยให้คำปรึกษา ประชุมกลุ่มย่อย

(4) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยจัดหาและจัดแปลหนังสือ เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 หนังสือเกี่ยวกับการวัดผล หนังสือเรียน หนังสือประกอบการเรียนการสอน หนังสือค้นคว้า อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังให้ยืมคอมพิวเตอร์แบบพกพากลับไปใช้ทำงานที่บ้านด้วย

(5) จัดให้มีครูผู้ประสานงาน ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ปัญหาโดยเฉพาะกับครูชาวต่างชาติ และครูจ้างสอนบางเวลา

(6) จัดให้มีการอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ครูชาวไทยในโรงเรียนภาคปกติเพื่อให้ครูมีความสามารถทางภาษาอังกฤษดีขึ้น และมีศักยภาพเพียงพอที่จะสอนในโครงการโรงเรียนสองภาษาหรือโครงการภาคภาษาอังกฤษได้ และได้วางแผนที่จะดำเนินการพัฒนาเป็นขั้น ๆ โดยเมื่อครูผ่านแต่ละขั้นมาจนครบแล้วก็จะส่งให้ไปฝึกงานและดูงานในต่างประเทศ และเมื่อครูได้รับการพัฒนาจนมีความสามารถและมีคุณสมบัติที่จะสอนในโรงเรียนสองภาษาภาคภาษาอังกฤษได้ก็จะให้มาสอนในภาคภาษาอังกฤษและมีค่าตอบแทนให้ นอกเหนือจากเงินเดือนประจำของครูที่ได้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเรื่องการจัดหาครู

พันธกิจของโรงเรียน

2. ด้านครูและบุคลากรของสถานศึกษา

2.1 ส่งเสริมครูให้เป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนเข้าสู่ระบบของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ส่งเสริมครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้เป็นผู้นำความรู้และวิชาชีพเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องจากวงการวิชาชีพครูและสังคมโดยรวม

2.3 พัฒนาคู่มือและบุคลากรของสถานศึกษาให้มีศักยภาพเป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษา
จาก SSR ของโรงเรียน

“...เนื่องจากโรงเรียนมีเม็ดเงินเพียงพอขึ้นจาก EP เรามีความคล่องตัวขึ้นจึงสามารถพัฒนาครูได้อย่างเต็มที่ เช่น การทำ work shop การศึกษาดูงาน และตอนนี้ที่โรงเรียนกำลังทำอยู่ คือโรงเรียนประกาศว่าใครที่ต้องการจะ train ภาษาอังกฤษบ้าง เราก็จัดครูฝรั่งของเราให้และไปอบรมให้ ให้ค่าตอบแทนเพิ่ม เรียนตอนเย็น อันนี้โรงเรียนให้ ไม่ได้เลือกที่รักมักที่ชัง แล้วแต่ใครได้ได้ไป เป็น step ไป ใครทะเลาะไปได้เราก็จะส่งต่อเมืองนอก ไม่ได้ไปดูงานแต่ไปฝึกงานเลย ไปเป็น 6 เดือน หรือ ปีหนึ่ง อย่างนี้นะ ฝึกที่โรงเรียนที่เรามี link กันไว้แล้ว การแลกเปลี่ยนครู พอเราได้ตรงนี้ สมมติพัฒนาไปได้ 6 เดือน หรือ 1 ปี เราก็บรรจุเข้า EP คือ ถ้าเป็นข้าราชการอยู่เขาก็กินเงินเดือนอยู่ก่อน แต่มีค่าตอบแทนอีกนิดหนึ่งให้ คือพวกที่ไปสอน EP เราก็จะมีตัวนี้ให้เหมือนค่าวิชา...ครูฝรั่งฝั่งทาง EP เราได้ให้การนิเทศตลอด เราจ้างครูเชี่ยวชาญคนหนึ่ง...เวลาประชุมนี้ ฝรั่งเขาก็ประชุมตลอด เดี่ยวเขา (ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประสานงาน EP) ไปสรุปกัน แลกกัน ขณะเดียวกันเราได้สอนภาษาไทยให้เขาด้วย และการนิเทศนี้ต้องมีอยู่ตลอดเวลา”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“ ถ้าพัฒนาครูนี้ส่วนใหญ่เราจะเน้นให้หนังสือมากกว่า ถ้าเกิดมีการอบรมนี้ถ้าพอไปได้เราก็ให้ไปนะ แต่ส่วนมากเป็นคนไทย และก่อการประชุมต่างๆ เราก็พยายามจัดให้เขา ...อย่างครู full time นี้ เราเคยจัดพัฒนาคู่มือ เพราะมันมีระเบียบตัวหนึ่งว่า อบรมวัฒนธรรมไทย เราทำให้ทุกปี มีสอนภาษาไทยให้ครูฝรั่ง และขณะเดียวกันก็ให้ครูภาษาอังกฤษไปสอนครูไทย”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“ full time นี้ก็จะนิเทศบ่อย เช่น มีประชุมบ่อยบางที่เขาก็นัดเราประชุมบางที่เราก็นัด อะไรอย่างนี้ ไม่จำเป็นที่เราไม่นัดแล้วเขาจะไม่นัดหรอก เขาก็นัดมานัดแล้วเขาก็เชิญเราเข้าไปฟัง เขาก็พูดให้เราฟังนั่นแหละ เราก็ตอบคำถามเขา อะไรอย่างนี้ ... ส่วนใหญ่ที่เขานัดมาจะเป็นเรื่องระเบียบวินัย เรื่องอะไรเกี่ยวกับเด็ก ช่วยเขาแก้ปัญหา ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเกี่ยวกับการเรียนการสอน”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

2.2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน

โรงเรียนมีนโยบายและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นให้ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลตามสภาพจริงก่อน โรงเรียนโดยงานวัดผลมีเอกสารและคู่มือการวัดผลประเมินผล และแบบฟอร์มการเก็บคะแนนไว้ให้บริการครูผู้สอนในแบบฟอร์มจะระบุการเก็บคะแนนตลอดปีหรือตลอดภาคเรียนไว้ 6 ครั้ง คือ 1) Formative ครั้งที่ 1 2) Authentic Assessment ครั้งที่ 1 3) Midterm 4) Formative ครั้งที่ 2 5) Authentic Assessment ครั้งที่ 2 6) Final ในส่วนของรายละเอียดในการวัดผลแต่ละครั้งให้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนแต่ละคนที่จะเก็บคะแนนเอง สำหรับการสอบ Final ทางโรงเรียนจะกำหนดวันสอบ และตารางสอบให้สอบพร้อมกันทั้งโรงเรียน และโรงเรียนมีนโยบายที่จะให้มีข้อสอบอัตนัยบ้างในการสอบปลายภาค และเมื่อมีการวัดผลเก็บคะแนนแล้ว ครูผู้สอนมีหน้าที่ที่จะต้องลงผลคะแนนสอบของนักเรียนในคอมพิวเตอร์ เข้าในระบบการวัดผลของโรงเรียนตามกำหนดเวลาในปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งถ้าครูผู้สอนคนใดไม่สะดวกอาจจะให้เจ้าหน้าที่วัดผลของโครงการโรงเรียนสองภาษาดำเนินการให้ได้ และถ้าครูผู้สอนโดยเฉพาะครูชาวต่างชาติมีปัญหาไม่เข้าใจสามารถสอบถามหรือปรึกษาคณะกรรมการวิชาการระดับได้

“ส่วนเรื่องการวัดผลประเมินผล อันนี้ก็พยายามให้เป็นการประเมินตามสภาพจริง และตัวครูต้องเข้าใจว่าการวัดผลประเมินผลที่แท้จริงที่ถูกต้องคืออะไร ... ลักษณะข้อสอบไม่ใช่ choice ทั้งหมด”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“ การวัดผล ประเมินผล ครูเขาวัดตามเกณฑ์ที่เราให้ เรามีแบบฟอร์มให้ เช่น มี F1 (formative ครั้งที่ 1) AA1 (authentic assessment ครั้งที่ 1) และก็มี midterm 3 ช่อ และพอหลังกลางภาคก็จะมี F2 AA2 และ final และก็จะมีคะแนนรวม และก็มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5 รายการ เช่น การคิดวิเคราะห์ (เปิดเอกสารให้ดู) นี้ นี้ ตามนี้เลย ... AA1 คือ Authentic Assessment ส่วนมากฝรั่งเขาใช้วิธีให้เด็กทำงาน เป็นชิ้นงานออกมา อย่างเช่น public speaking เขาจะเก็บคะแนนไปเลยจากการออกมา present หน้าห้องของนักเรียน ...และเราก็มีกำหนดเวลาการส่งงานต่าง ๆ ไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานนะ ว่าจะต้องส่งผลคะแนนกลางภาค ปลายภาคเมื่อไหร่ พอถึงกำหนดวันส่งคะแนนครูเขาก็จะ key คะแนนใส่คอม ส่วนใหญ่ครูเขาใช้คอมได้เขาก็จะ key กันเอง เรามี คอมให้บริการ บางที่เขาาก็ให้เจ้าหน้าที่วัดผล key ให้ก็แล้วแต่ แต่ถึงกำหนดวันส่งเขาก็ทำตามปฏิทินนะคะ เขารับผิดชอบ ฝรั่งนะ “

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“การวัดผลประเมินผล เจ้าหน้าที่วัดผลเขาจะมีแบบฟอร์มและคู่มือ ระเบียบ การวัดผลแจก ในแบบฟอร์มการเก็บคะแนนเขาจะแบ่งมาให้เสร็จเลยว่าจะเป็นอย่างนี้เป็น เท่าไหร่ เท่าไหร่ เราอิงของหมวดภาษาอังกฤษของฝั่งไทยทั้งนั้น ... ส่วนวิธีเก็บคะแนน อะไรนี้แล้วแต่ครูผู้สอน เขามีเป็น F1 (Formative 1) AA1 (Authentic Assessment) F2 AA2 ในรายละเอียดของ formative เป็นอะไรนั้นแล้วแต่เขา(ครูผู้สอน) ... ถ้ามี ปัญหาครูเขาก็จะสอบถามจากวิชาการระดับ เพราะเรามีอยู่ทุกระดับ หรือบางที่พวก อาจารย์ฝรั่งเขาก็มาถามพี่ เพราะพี่เป็นผู้ประสานงาน หรือไม่เขาก็ถามกันเอง แต่เวลา ครูที่เข้าใหม่เขาก็มักจะนิเทศเขาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ บางที่พี่ก็นิเทศ บางที่ก็ให้ วิชาการระดับเขาไปจัดการกันเอง ”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

นอกจากการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านคุณลักษณะที่ประสงค์ของผู้เรียน และการประเมินนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แล้ว โรงเรียนได้มีการประเมินผลด้านภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานภายนอก ดังนี้

1) นักเรียนระดับชั้น ม.1 และ ม.4 รับการประเมินจากสถาบันภาษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อตรวจสอบความสามารถพื้นฐานภาษาอังกฤษ ถือเป็น การสอบ Pre-test

2) นักเรียนระดับชั้น ม.2 และ ม.5 รับการประเมินจากสถาบันภาษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อตรวจสอบการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ ถือเป็น การสอบ Post-test

3) นักเรียนระดับชั้น ม.3 และ ม.6 รับการทดสอบความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากสถาบันภาษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4) นักเรียน ม.6 รับการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษจากสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการเปรียบเทียบผลประเมินครั้งที่ 1 (Pre-test) ของ ม.1 และ ม.4 กับผลประเมิน ครั้งที่ 2 (Post-test) ของนักเรียน ม.2 และ ม.5 พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการประเมินในระดับชั้น ม.3 และ ม.6 พบว่า นักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษามี ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงและบางคนสูงมาก

“เด็กเราต้องได้รับการประเมินด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษด้วย โรงเรียนไม่ได้ทำเอง ให้ ธรรมศาสตร์ จุฬา และ ม.ธุรกิจบัณฑิตมาประเมินให้”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

การตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา

การประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษจากหน่วยงานภายนอก

ระดับชั้น	วัตถุประสงค์	หน่วยงาน
ม.1 / ม.4	ตรวจสอบความสามารถพื้นฐานภาษาอังกฤษ	สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ม.2 / ม.5	พัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ	สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ม. 3 / ม.6	ทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	สถาบันภาษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ม.6*	ประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษ	สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ประเมินนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) ตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ (วก.1065/2546)

เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ English Program

ในส่วนงานทะเบียน ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษามีผู้รับผิดชอบงานทะเบียนของโครงการเพื่อประสานกับงานทะเบียนภาคปกติ จัดทำเอกสารในการลงทะเบียนของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา ออกหลักฐานใบรับรองความประพฤติ ผลการเรียนและหลักฐานการสอบชิงทุนต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สํารวจและจัดทำสถิติจำนวนนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน และจัดทำเอกสารแสดงผลการเรียน (รบ.1ต รบ. 1 ป) ฉบับที่ 2 และออกหลักฐานอื่น ๆ ตามระเบียบ

“งานทะเบียนในส่วนของ EP เขาก็มีคนรับผิดชอบของเขา อย่างที่เห็นในผังโครงสร้าง เห็นไหม แต่ก็ต้องรวมอยู่ในโรงเรียนใหญ่ด้วย ต้องประสานกันนะ มันเหมือน 2 โรงในโรงเดียว เราก็เหมือนสวมหมวก 2 ใบ พวกการลงทะเบียน หรือการประกาศผลสอบ มันก็ต้องพร้อมกัน ”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“งานทะเบียนก็ไม่มีอะไร ก็ว่าตามระเบียบ ทำตามขอบข่ายงานของเขา ลงทะเบียน ระเบียบผลการเรียน ส่วนใหญ่มันก็เหมือนกันทุกโรงเรียนนะ ส่วนของเรา มันเหมือนมี 2 ส่วน งานทะเบียนของ EP ก็จะต้องประสานกับของฝั่งไทยด้วย ส่วนพวกออกหลักฐานเพื่อไปสอบชิงทุนหรือเกี่ยวกับความประพฤติอะไรพวกนี้ เราก็ทำให้ทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษ ”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

2.2.6. การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการงานวิชาการ

กลยุทธ์ที่โรงเรียนใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน คือ งานแผนงาน ซึ่งมีหน้าที่ติดตามและสรุปงานต่าง ๆ ตามแผนงานและโครงการที่แต่ละฝ่าย แต่ละงาน และแต่ละกลุ่มสาระวิชาทำเสนอมา เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชนด้วย

โครงการโรงเรียนสองภาษาได้ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูในโครงการ โดยให้งานวิชาการระดับชั้นต่าง ๆ เป็นผู้ประเมินครูในระดับชั้นของตน ซึ่งวิธีการประเมินใช้วิธีการสังเกตการสอน การประเมินโดยใช้แบบประเมิน หรือการประเมินโดยให้นักเรียนเขียนรายงาน หรือพรรณนา แล้วทำสรุปรายงานต่อหัวหน้าฝ่ายวิชาการโครงการภาคภาษาอังกฤษ ขณะเดียวกัน หัวหน้าฝ่ายวิชาการโครงการก็เป็นผู้ประเมินในระดับสูงขึ้นมาด้วย และทำสรุปการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษาเสนอต่อโรงเรียนเพื่อนำเสนอต่อต้นสังกัดและสาธารณชนต่อไป

หนึ่งในการประเมินดังกล่าวนอกจากจะทำเพื่อประเมินผลการดำเนินงานวิชาการแล้วยังทำเพื่อพิจารณาความดีความชอบ และการต่อสัญญาจ้างครูด้วย

นอกจากนี้ ฝ่ายวิชาการโครงการโรงเรียนสองภาษายังได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่

- 1) การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ที่เรียนหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ (โรงเรียนสองภาษา) กับหลักสูตรภาคปกติ
- 2) การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ที่เรียนหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ (โรงเรียนสองภาษา) กับหลักสูตรภาคปกติ
- 3) สภาพการดำเนินงานโครงการภาคภาษาอังกฤษ โรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546

“...แนวทางในการติดตามผลการจัดกิจกรรมวิชาภาษาอังกฤษ ขณะนี้แผนงานเป็นตัวหลัก ก็ใช้กลไกอันนี้แหละ”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“...มีประเมินผลการปฏิบัติงานของครูจากการ observe...ให้หัวหน้าระดับเขาประเมินคนที่อยู่ในระดับของเขา การประเมินอาจใช้แบบประเมิน อาจจะทำให้นักเรียนเขียน หรือจากการ observe ของเขาเอง ก็แล้วแต่แต่ละระดับเขาจะใช้วิธีไหน เสร็จแล้วพี่ก็ให้เขาเขียนออกมาว่าระดับนี้นะ ณ วันนี้นะ ครูคนไหนบ้างที่มีปัญหา ปัญหาเกิดจาก

อะไร สมควรจะอยู่ต่อไหม สัญญามันปีต่อปี คือเราต้องดูระดับเขาเป็นหลัก เพราะบางที่เรารู้จักไม่ทั่วถึง... ประเมินอันนี้ถือเป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความดีความชอบด้วย... ก็ต้องประเมิน ประเมินครูในฝ่าย ประเมินระดับ คนที่อยู่ข้างบนก็ประเมินพี่อีกที”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“คือพี่ทำเปรียบเทียบ เป็นเหมือนวิจัยเปรียบเทียบผลการสอบที่ให้ ธรรมชาติที่ทำ ที่ผ่านมา อ.พัช ได้ทำวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของ EP กับฝั่งไทย”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

3. ความสำเร็จ

3.1 สภาพความสำเร็จ

จากการบริหารจัดการของฝ่ายบริหารทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีสภาพความสำเร็จ ดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ได้เกรด เป็น 4 ดังตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2547

ชั้น	จำนวนนักเรียนที่ได้รับผลการเรียน										รวม
	4	3.5	3	2.5	2	1.5	1	0	ร	มส.	
ม.1	334	42	16	17	3	4	3	1	0	0	420
ม.2	113	34	23	31	22	21	34	7	3	0	288
ม.3	224	-	37	-	14	-	16	-	39	0	330

จากเอกสารสรุปผลการเรียน

จากตาราง พบว่า นักเรียนชั้น ม.1-3 ส่วนมากได้ระดับผลการเรียน 4 รองลงมา เป็น 3.5 และ 3 ตามลำดับสำหรับนักเรียนชั้น ม.1 และ ม.2 และเป็น 3 และ 1 ตามลำดับสำหรับนักเรียนชั้น ม.3

2) ผลการสอบแห่งชาติวิชาภาษาอังกฤษ (National Test : NT) ของนักเรียนอยู่ในระดับดี โดยอยู่ใน 20 % แรกของประเทศ

3) นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก ดังตารางที่ 5.14

ตารางที่ 5.14 สถิติการสอบเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมตอนปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง

สถาบัน	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	27	20
โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	7	10

(ที่มา: โครงการส่งเสริมนักเรียนเก่งสู่ความเป็นเลิศภาคภาษาอังกฤษ หรือโครงการโรงเรียนสองภาษา (English Program: EP ปีการศึกษา 2547)

จากตาราง พบว่า นักเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา ปี พ.ศ. 2546 สอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้น ม.4 ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำนวน 27 คน ในโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จำนวน 7 คน และปี พ.ศ. 2547 สอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้น ม.4 ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำนวน 20 คน ในโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จำนวน 10 คน

4) นักเรียนสามารถสอบชิงทุนไปต่างประเทศได้จำนวนมาก ดังตารางที่ 5.15

ตารางที่ 5.15 จำนวนนักเรียนที่ได้รับทุนไปศึกษาต่างประเทศ

ประเภททุน	2543	2544	2545	2546
Universal Cultural Exchange (UCE)	42	58	63	43
STS	7	12	10	7
International Students Exchange (TSE)	5	6	10	10
Global Education For Peace (GEP)	5	10	11	3
Children's World Festival	1	-	-	-
ASEAN Secondary & Enterprise (AIE)	-	2	8	20
Tri Education Consultancy (TEC)	-	3	3	-
American Field Service (AFS)	-	6	35	48
Fest the World (FTW)	-	-	-	6
International Cultural Exchange (ICE)	4	5	4	8
Rotary	-	2	11	6
Youth For Understanding (YFU)	-	-	1	-
American International Students Exchange (AISE)	-	2	1	-
มอนนุโซ (รัฐบาลญี่ปุ่น)	-	-	1	-
OVERSEA – ED	1	-	-	2
AYUSA	-	-	-	1
Foundation (อเมริกา)	-	-	-	8
ASEAN	1	1	3	7
ประเภททุน	2543	2544	2545	2546
AYC	-	-	-	1
รวม	66	107	161	142

(ที่มา: โครงการส่งเสริมนักเรียนเก่งสู่ความเป็นเลิศภาคภาษาอังกฤษ หรือโครงการโรงเรียนสองภาษา (English Program: EP ปีการศึกษา 2547)

จากตารางที่ 5.15 พบว่า จำนวนนักเรียนที่สอบได้ทุนไปต่างประเทศมีจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปี 2546 มีจำนวนน้อยกว่า ปี 2545 เล็กน้อย

5) นักเรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างโดดเด่น จากการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สามารถพูดได้ตอบได้อย่างคล่องแคล่วและต่อเนื่อง สามารถเขียนได้ อย่างเป็นอิสระ มีความยาวมาก และถูกไวยากรณ์ และมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์มาก สามารถอ่านข้อความ บทอ่าน เรื่องสั้นจากสื่อสิ่งพิมพ์หลากหลายรูปแบบ

ตัวอย่างผลการทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษจากหน่วยงานภายนอก

Result of TU Test of English Language Proficiency

Grading

Criteria for grading are as follows:

Pass with Merit	85% and above
Pass	60% to 84%
Narrow Fail	51% to 59%
Fail	50% and above

Results

Table 1 Achievement Grades of the Student Classified by Groups

Grades	Numbers of Students				
	EP 1/1 N (%)	EP ½ N (%)	EP 1/3 N (%)	EP 1/4 N (%)	Total N (%)
Pass with Merit	5(14.29%)	-	1(2.78%)	-	6(4.26%)
Pass	28(80%)	22(61.11%)	19(52.78%)	12(35.29%)	81(57.45%)
Narrow Fail	2(5.71%)	10(27.78%)	7(19.44%)	12(35.29%)	31(21.98%)
Fail	-	4(11.11%)	9(25%)	10(29.42%)	23(16.31%)
Total	35(100%)	36(100%)	36(100%)	34(100%)	141(100%)

Table 2 Achievement Average Scores of the Student Classified by Language Skill

Skills	Mean Scores				
	EP 1/1	EP 1/2	EP 1/3	EP 1/4	Mean
Listening (20)	17	15	14	14	15
Grammar (10)	7	7	6	6	7
Vocabulary (10)	6	5	5	5	5
Reading (30)	22	17	13	13	17
Interview (30)	22	19	19	19	20
Total	74	63	57	57	64
SD	8	6	6	6	6

เอกสารแจ้งผลการทดสอบภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้จากการสังเกตการณ์สอน และสอบถามครูผู้สอนชั้น ม.2 ของผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ เนื่องจากเนื้อหาที่เตรียมไว้ซึ่งนำมาจากหนังสือเรียนในระดับชั้น ม.2 ง่ายเกินไป ครูต้องไปดึงเนื้อหาจากหนังสือของนักเรียนชั้น ม.4 มาสอน ซึ่งนักเรียนก็รับได้ และเข้าใจ ซึ่งในภาพรวมแล้วครูจะทำตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เตรียมไว้ประมาณ 80%

6) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเองและกล้าแสดงออก จากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนเมื่อครูผู้สอนให้ออกไปนำเสนอผลงานหน้าชั้น นักเรียนจะไม่อึดอัด รือหรือชักช้า และไม่มีอาการสั่น หรือตื่นกลัวใด ๆ เลย และในขณะที่เรียน เมื่อไม่เข้าใจ หรือสงสัยก็ยกมือถามครูผู้สอนทันที และจากการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันที่จัดรวมทั้งโรงเรียนของนักเรียน เช่น การแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาอังกฤษ การโต้วาทีเป็นภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนมีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก และทำได้ดีมาก

7) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ผลการประเมินของโรงเรียน และจากการที่ผู้วิจัยพบ และสังเกต กล่าวคือ ผู้วิจัยลืมหิ้วกล่องปากกาไว้ในห้องนักเรียนเป็นเวลา 1 อาทิตย์ พอกลับเข้าไปห้องเรียนเดิมอีกครั้งกล่องปากกา ยังวางอยู่ที่เก่า ของทุกอย่างยังอยู่ครบ และอีกเหตุการณ์ที่สอบถามนักเรียนคือ นักเรียนเกือบทุกคนมี Electronic Dictionary แต่ไม่ปรากฏว่ามี Dictionary ของใครหายเลย

8) นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากการสังเกตการเรียนการสอน และการทำงานของนักเรียน โดยเฉพาะในการทำโครงงาน นอกจากนี้ยังสังเกตเห็นและได้ยินนักเรียนประชุมปรึกษารื้อกัน และค้นคว้าเกี่ยวกับงานในห้องสมุด

3.2 ปัจจัยของความสำเเร็จ

จากการสังเกตของผู้วิจัย การสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่าปัจจัยในความสำเร็จของโรงเรียนอนุวัฒนูปถัมภ์ คือ

1) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล

“ผอ. คนนี้เขาเพิ่งย้ายมาใหม่ ดูท่าทาง เขาก็เก่งนะ ตอนมาประชุมผู้ปกครอง เห็นเขาพูด เขามีความคิดอะไรดี ๆ นะ ถามลูกก็ว่าใจดี แต่ครู EP ส่วนใหญ่ใจดี เห็นลูกว่า และจากที่เวลาเราเห็นเขาพูดกับเด็กนักเรียน ไม่เห็นค่อยมีดุ ”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.1 (11 มกราคม 2548)

“ผอ. ท่านนี้ ก็ OK วิสัยทัศน์ ท่านมีความคิดที่จะพัฒนาครูไทยให้มีความสามารถที่จะสอนในฝั่ง EP ได้ จะได้ตัดปัญหาเรื่องครู part time ผอ.ท่านมีแนวคิดที่จะส่งครูไปเมืองนอกทีเดียว พี่ว่าก็ดีมันเป็นการพัฒนาที่ถาวรนะ แต่ก็ต้องดูผู้ปกครองด้วย เพราะก็ยังมีติดที่ว่าจะต้องเป็นครูฝรั่งอยู่ แต่ผอ.ท่านก็ชี้แจงทำให้ผู้ปกครองเบาใจไปเยอะ”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

2) ครูผู้สอนและบุคลากรมีความสามารถ ความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และทุ่มเทให้กับงาน

“...อาจารย์ฝรั่งวิชาภาษาอังกฤษเขาเก่งนะ ทำให้เด็กเข้าใจได้นี้เก่ง เราเห็นเขาสนทนากับอาจารย์ อาจจะมีไทยปนบ้างแต่เขาก็เข้าใจ ใช้ได้ทีเดียว...อาจารย์ที่สอนรู้สึกว่าเขาเทคนิคการสอนนะ สามารถทำให้เด็กที่ว่าไม่รู้เรื่อง แล้วคุยกันเข้าใจ”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.2 (11 มกราคม 2548)

“ครูที่นี้เกือบ 100% OK ฝั่งไทยด้วย”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

3) นักเรียนซึ่งถือว่าเป็นตัวป้อนของการจัดการศึกษาเป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษเห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ และมีความพร้อมทางด้านสติปัญญาค่อนข้างสูงเพราะสอบคัดเลือกเข้ามา

“ ...ค่ะ ชอบภาษาอังกฤษ เพราะสมัยนี้จะไรก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษ เช่น อินเทอร์เน็ต หนึ่ง เกม “

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (14 ธันวาคม 2548)

“เด็กที่จะมาเข้าโครงการต้องผ่านการสอบคัดเลือกก่อน และในระเบียบการรับสมัครนักเรียนต้องมีผลการเรียนเฉลี่ย ป.5 ป.6 ถ้าเป็นหลักสูตรเดิม หรือ 2 ปี การศึกษา ป.4 ป.5 ถ้าเป็นหลักสูตรใหม่ ตั้งแต่ 3.50 หรือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไป และนักเรียนต้องมีความถนัดและสนใจการเรียนภาษาอังกฤษ และเรามีการสอบสัมภาษณ์ด้วย”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

4) โรงเรียนมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการบริหารจัดการ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยงบประมาณได้จากทางราชการที่จ่ายตามรายหัวของนักเรียนในการจัดการศึกษาประจำปี นอกจากนี้ยังได้จากการสนับสนุนของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสองภาษาคนละ 100,000 บาท

“... เงินมันมี มันก็ทำได้ สามารถที่จะจัดหาจัดซื้อไว้ให้เพียงพอ ภาค ปกติก็เลยได้อานิสงค์จากตรงนี้ไปด้วย เวลาไปอบรมที่ไหนโรงเรียนให้เต็มทีเลย ไม่มีวัด ครึ่งหนึ่งกรรมการครึ่งหนึ่งละ เครื่องแบบ เสื้อผ้าอะไรก็ให้...”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“...ในสิ่งที่พอใจ คือ เรื่องวัสดุต่าง ๆ (materials) ที่เราต้องการหรือ จำเป็นต้องใช้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี”

ครูผู้สอนวิชาการพูดในที่สาธารณะมัธยมศึกษาปีที่ 1 (8 ธันวาคม 2548)

“ โรงเรียนนี้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ครบถ้วนมากจนคุณพบว่าคุณไม่มีปัญหาเลยในการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ของคุณ อันนี้เป็นสิ่งที่ดีฉันพึงพอใจมากจริงๆ “

ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (30 พฤศจิกายน 2547)

5) การบริหารงานและการประสานงานของฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษาที่มีความคล่องตัว มีอำนาจตัดสินใจพอสมควร และการมีผู้ประสานงานที่มีความรู้ ความสามารถ ประสพการณ์ เข้าใจบุคคลและสถานการณ์ ทำให้สามารถให้บริการที่มีความเบ็ดเสร็จในจุดเดียวทำให้ปัญหา และงานต่าง ๆ สำเร็จไปได้ด้วยดี รวดเร็ว เป็นที่พึงพอใจแก่คนส่วนมากที่มาติดต่อประสานงาน

“ ฝ่ายวิชาการ EP มีการบริหารจัดการดี ผู้ประสานงานเก่ง และ เจ้าหน้าที่
มีศักยภาพ คล่องแคล่ว ทุกคนปฏิบัติต่อพวกเราดีเป็นพิเศษ ให้ความสะดวก ผมรู้สึก
ซาบซึ้งพวกเขามากสำหรับความกรุณาและความช่วยเหลือของพวกเขาที่มีต่อพวกเรา ”

ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้น ม.3 (9 ธันวาคม 2547)

“...ส่วนเรื่องการบริหารจัดการของโรงเรียนผมว่าก็ O.K. นะ จากเดิมที่อาจ
มีปัญหาบ้างตอนเริ่มเปิด แต่ก็ปรับปรุงมาเรื่อย ๆ ซึ่งก็ O.K. ก็ดีใช้ได้”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.1 (11 มกราคม 2548)

6) การจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียน โรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนวิชา
ภาษาอังกฤษทั้งในเวลาปกติ และการสอนเสริมในคาบที่ 9 และวันเสาร์ รวมทั้งหมด 9 - 10 คาบ
ต่อสัปดาห์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษครบถ้วนทุกทักษะ ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน และ
ไวยากรณ์ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนยังช่วยให้นักเรียนได้มี
โอกาสใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากขึ้น รวมทั้งการที่นักเรียนต้องเรียนวิชาอื่น ๆ เป็น
ภาษาอังกฤษด้วยยิ่งทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะทางภาษาได้มากขึ้น

7) การตระหนักในความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ การสนับสนุน และการให้
ความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียน

“...ส่วนเรื่องเงินนี่มันก็สำคัญ ซึ่งจริง ๆ ตรง EP นี่ มันพร้อมนะคะ เพราะ
ผู้ปกครองเขาก็พร้อมที่จะสนับสนุน

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“...ผู้ปกครองเขาช่วยค่ะ ขาดเหลืออะไรเอ่ยปากบอกเขา เขาก็มาทัน
ช่วยเหลือ อย่างบางที่เราขาดครู ผู้ปกครองเด็กก็จะแนะนำ บอกว่าคนนี่ดี คนนี้เก่ง”

ผู้บริหาร 3 (24 มกราคม 2548)

4. ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

4.1 ปัญหา/อุปสรรค

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบเอกสาร พบว่า ปัญหาอุปสรรค
ของโรงเรียนสองภาษา คือ

1) ปัญหาการจัดตารางสอนทำได้ยาก เนื่องจากครูส่วนใหญ่ของโรงเรียนเป็นครู
จ้างบางเวลา เพราะโรงเรียนขาดแคลนครูไทยของโรงเรียนเองที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อใน
การสอนวิชาต่าง ๆ ได้

2) ความไม่สะดวกในการติดต่อประสานงานกับครูผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูจ้างสอนบางเวลา

3) ครูจ้างสอนบางเวลามักจะสอนอย่างเดียวไม่ค่อยเอาใจใส่ปัญหาอื่น ๆ ของนักเรียน เช่น ความประพฤติ ความมีระเบียบวินัย

4) การเปลี่ยนครูผู้สอนบ่อย ๆ ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่สำคัญคือ เรื่องค่าจ้างสอน เนื่องจากครูที่ดี และมีความสามารถได้ถูกยื่นข้อเสนอจากโรงเรียนอื่นด้วยค่าจ้างที่สูงกว่า จึงทำการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง

“...จัดตารางสอนยากมาก เพราะเรามีครู part time ซะส่วนใหญ่...ก็เหนื่อยหน่อยเรื่องติดต่อประสาน เพราะเขาเป็นครู part time เขามาเฉพาะวัน เวลาที่เขาไม่สอน ”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“ ...ครู part time บางคน ก็ part จริง ๆ ไม่ค่อยสนใจเรื่องอื่น สอนเนื้อหาอย่างเดียว เราต้องพูดขอร้องเขา ให้ช่วยดูแลอย่างอื่นด้วย (ความประพฤติ) เพราะเด็กยังเด็ก ไม่ใช่เด็กมหาวิทยาลัย”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“...เปลี่ยนครูบ่อยก็มีปัญหาความต่อเนื่องของนักเรียน บางคนก็จะไปก็ไปก็มี หลายรูปแบบ”

ผู้บริหาร 3 (23 มกราคม 2548)

แนวทางแก้ไข

สำหรับปัญหาทั้ง 4 ปัญหา สืบเนื่องมาจากการที่โรงเรียนยังขาดแคลนครูไทยของโรงเรียนเองที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนวิชาต่าง ๆ ได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงได้วางแผนแก้ปัญหาระยะยาวอย่างยั่งยืนโดยการพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่สามารถสอนนักเรียนเป็นภาษาอังกฤษได้ โดยการพัฒนาจะทำอย่างต่อเนื่อง เป็นขั้น ๆ ไป เมื่อครูได้รับการพัฒนาครบถ้วนตามขั้นตอนที่กำหนดแล้ว โรงเรียนจะส่งไปฝึกงานในต่างประเทศเป็นระยะเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี โดยโรงเรียนออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ทั้งหมด และเมื่อครูได้รับการพัฒนาจนมีศักยภาพและคุณสมบัติพอที่จะสอนนักเรียนในโครงการ EP ได้แล้วผู้บริหารได้ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไปดำเนินการจัดทำกฎระเบียบในการให้ค่าตอบแทนพิเศษ นอกเหนือจากเงินเดือนประจำแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ EP ซึ่งค่าตอบแทนพิเศษนี้เปรียบเป็นเหมือนค่าวิชา และเมื่อจัดทำกฎระเบียบเรียบร้อยแล้วก็จะนำเสนอขอทำข้อตกลงกับกระทรวง

ต่อไป เนื่องจากยังไม่มีระเบียบใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ เพราะโรงเรียนเป็นโรงเรียนสองภาษานำร่อง โรงเรียนแรก

ในส่วนการแก้ปัญหาระยะสั้นหรือการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าบางอย่าง โรงเรียนก็ต้องยอมรับกับสภาพที่เป็นอยู่ เช่น ความไม่คอยสนใจเอาใจใส่ในเรื่องวินัย และความประพฤติของนักเรียน ของครูจ้างบางเวลา ก็แก้ปัญหาโดยให้ครูประจำ ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเพิ่มความเอาใจใส่ให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ใช้ระบบการนิเทศติดตามเพื่อประเมินผลการทำงานของครูจ้างบางเวลาด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการต่อสัญญาจ้าง

“เรื่องนี้มันค่อนข้างยาก แต่โรงเรียนที่กำลังทำตัวนี้อยู่ โรงเรียนประกาศว่าใครที่จะ train ภาษาอังกฤษก็จัดครูฝรั่งของเราให้แหละสอน ให้ค่าตอบแทนเพิ่ม ไปสอนครูเรา เรียนกันตอนเย็น อันนี้เราให้ทุกคน ใครได้ได้ไป ถ้าใครทะเล step นี้ไปได้ จากนั้นจะไปส่งต่อเมืองนอก เราไม่ได้ให้ไปดูงานแล้ว เราให้ไปฝึกงานเลย ไม่ได้ไปแค่อาทิตย์ 2 อาทิตย์ ไปฝึกงานไปเป็น 6 เดือน หรือ ปีหนึ่งกับโรงเรียนที่เรามี link กันไว้แล้ว อันนี้ถ้าทะเลไป ก็บรรจุเข้าไปในครู EP เลย อีกหน่อยเราก็จะตั้งเงินเดือนให้อีกนะ...นี่กำลังให้ไปคิดหลักการกันมา นั่นก็หมายถึง ให้ผอ. เท้าโห่ ให้รองเท้าโห่ ให้หัวหน้าหมวดเท้าโห่ พวกทำหน้าที่ manage ในฝ่ายบริหารก็ให้อย่างนี้ เป็นเงินเดือนประจำไปเลย ว่าเท้าไร ๆ แล้วที่นี้ครูผู้สอน ฝ่ายปฏิบัติการจะกำหนดเกณฑ์ให้เท้าโห่ ให้ไปคิดกันมาว่าจะอย่างไร แล้วให้ทำข้อตกลงไปที่สำนักงบประมาณ หรือกรมบัญชีกลางไป”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

5) ครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามีความรู้สึกไม่พอใจกับระเบียบการจ้างครู จากกรณีโรงเรียนจ้างครูที่เป็นเจ้าของภาษา กับครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาในอัตราที่แตกต่างกัน

“เป็นปัญหาเรื่องเงิน ทำไมครูผิวขาวจึงได้เงินเดือนมากกว่าครูชาวเอเชียที่มีคุณภาพมากกว่า”

ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชาวฟิลิปปินส์ (30 พฤศจิกายน 2547)

แนวทางแก้ไข

ในปัจจุบันโรงเรียนยังไม่สามารถทำอะไรได้มากนัก เพราะการจ้างครูสอน โรงเรียนต้องปฏิบัติตามระเบียบการจ้างของกรมบัญชีกลาง เนื่องจากโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนแรก เป็นโรงเรียนบุกเบิก ยังไม่มีกฎระเบียบใด ๆ ที่จะเอื้อให้โรงเรียนนำมาใช้ปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาได้ อย่างไรก็ตามโรงเรียนได้วางแผนสร้างกฎระเบียบเกี่ยวกับการเพิ่มเงินเดือนในแต่ละปี

และสวัสดิการต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อขอทำข้อตกลงกับสำนักงบประมาณหรือกรมบัญชีกลางต่อไป โดยมีแนวคิดในการดำเนินการคล้ายการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการ

“...อัตราค่าจ้างไม่เท่ากัน สำหรับ full time ที่นี้มีเกณฑ์อยู่ เราตั้งเกณฑ์ไว้ เช่น ถ้าจากฟิลิปปินส์เท่านี้ ถ้าจากในโซนเอเชียเท่านี้ ถ้าจบในเมืองไทยเท่านี้ ถ้าจบโซนอเมริกาเท่านี้ แล้วมีการเพิ่ม เรามีเกณฑ์ในการเพิ่มขึ้นไป มีการพิจารณาเหมือนกัน มีแบบประเมิน “

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

“...ส่วนครู full time ก็ให้จัดทำระเบียบให้ชัดเจนเหมือนกัน จะให้มีการเพิ่มเงินเดือนเหมือนข้าราชการเรา ให้มีการประเมินแล้วมีขั้นขึ้น มีเงินโบนัส มีสวัสดิการ กำลังจะทำให้มันชัดเจนขึ้น กำลังให้ไปช่วยกันคิด กำหนดกันมา ...ตอนนี้กำลังเร่งให้บุคลากรทำข้อตกลงไปที่สำนักงบประมาณ หรือกรมบัญชีกลางไป เหตุผลก็ให้ทำไป เพดานจ้างครูก็ทำไป “

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

6) ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้ครูผู้สอนเป็นชาวต่างชาติโดยเฉพาะให้เป็น native speaker ปัญหานี้เป็นปัญหามากในระยะเริ่มแรกของโรงเรียน แต่ในเวลานี้ยังเป็นปัญหาอยู่บ้าง แต่ไม่ใช่ปัญหาหนักมากของโรงเรียน

แนวทางแก้ไข

โรงเรียนมีแนวทางแก้ไขโดยพยายามชี้แจงให้ผู้ปกครองและนักเรียนเห็นถึงผลดีของการมีครูผู้สอนหลายสำเนียง หลายชาติ เพราะในชีวิตจริงนักเรียนต้องไปพบกับบุคคลที่ใช้ภาษาอังกฤษที่มาจากหลายชาติหลายภาษา ฉะนั้นจะทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้เร็วขึ้นและสื่อสารได้อย่างเข้าใจมากขึ้น ซึ่งเหตุผลที่ชี้แจงก็ได้รับการยืนยันจากนักเรียนที่จบไป และไปเรียนต่างประเทศ และจากการดำเนินการที่ผ่านมาของโรงเรียนที่มีครูหลายเชื้อชาติ เช่น ฟิลิปปินส์ อินเดีย จีน ทำให้นักเรียนได้เปรียบในการสอบแข่งขันชิงทุนและไปเรียนร่วมกับนักเรียนชาติอื่น ๆ ในต่างประเทศทำให้ผู้ปกครองเริ่มเห็น เข้าใจ และมีความมั่นใจครูคนไทย หรือครูต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามากขึ้น อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ยังจัดครูที่เป็น Native speaker ให้สำหรับวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้สำเนียงที่เป็นเจ้าของภาษามากที่สุด

“ ตอนแรกความรู้สึกผู้ปกครอง เรื่องฝรั่ง ถ้าโครงการนี้มีฝรั่งละก็ OK มีผู้ปกครองพูดอย่างนี้เลย Philippines มันจะดีหรือ เพราะสำเนียงมันไม่เหมือนกัน ก็เป็นความกังวลของผู้ปกครอง แต่ตอนนี้กลายเป็นจุดเด่น โรงเรียน เรามีทั้งครูชาว

อินเดีย จีน ทั้งฟิลิปปินส์ ... เดียวนี้ผมก็ตอบคำถามที่เป็นปัญหาของผู้ปกครองได้หลายคนแล้ว หลังจากเด็กเราไปต่างประเทศกันมากขึ้น และเด็กบอกว่า เขาไม่มีปัญหาเลยในเรื่องที่ไปเจอคนอื่น ชาติโน้น ชาตินี้ ที่เขาพูดมาเขารู้เรื่องหมดเลย เขาเห็นเลยว่า เขาได้ประโยชน์มากเลย จากที่มีครูที่พูดสำเนียงคนละสำเนียงนี้...”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

7) ปัญหาหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอนยังไม่มีบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างเต็มที่ เป็นเพียงแค่สอดแทรกกลุ่มสาระอื่นเข้าไปเท่านั้น และการพยายามของครูที่จะบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระโดยวิธีการใช้โครงงานเป็นเครื่องมือทำให้ครูส่วนใหญ่สั่งให้เด็กนักเรียนทำโครงงานกันมาก มีผลทำให้นักเรียนมีงานมากเกินไป รวมทั้งโครงสร้างหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นเชิงบังคับ นักเรียนไม่ได้มีโอกาสได้เลือกจริง และมีลักษณะเป็นการอึดวิชาการมากเกินไป

แนวทางแก้ไข

โรงเรียนได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำการปรับหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มากขึ้น ในเบื้องต้นจะออกมาในรูปแบบของการจัดเข้าค่าย โดยดัดแปลงรูปแบบการจัดเข้าค่ายลูกเสือเนตรนารีแบบเดิมที่ทำกันอยู่ให้มาเป็นค่ายบูรณาการ มีการผนวกเอากลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ เข้าไปเป็นกิจกรรมหนึ่งในการเข้าค่ายด้วย นอกจากนี้ยังได้ทำการสำรวจความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเตรียมการให้นักเรียนได้เลือกเรียนในปีการศึกษา 2548 ต่อไป

“ที่นี้หลักสูตรนี้เราเพิ่งทำ ตอนนี่คิดว่าไปอีกก้าวหนึ่งแล้ว เป็นหลักสูตรบูรณาการ ตอนแรก ๆ เขา(ครู)ก็กลัว ๆ ทุกคนก็คิดว่ามันจะบูรณาการได้หรือ ทุกคนคิดอย่างนี้ตลอด ตอนนี่ก็ลงตัวแล้วว่าต้องใช้ค่ายบูรณาการ ...แต่ว่าขณะนี้เราก็ตั้งเป้าไปว่าจะบูรณาการได้สูงสุดแค่ไหน ถ้าครบทุกกลุ่มสาระได้ยิ่งดี แต่ว่าการบูรณาการไม่จำเป็นว่าจะต้องครบทุกกลุ่มสาระ ...เพราะฉะนั้นค่ายลูกเสือปีนี้ให้ปรับ และประยุกต์ ไม่ใช่ทำแบบเดิมๆ ให้เป็นค่ายบูรณาการ เอากลุ่มสาระต่าง ๆ ไปเข้ากิจกรรมลูกเสือ เวลาจัดฐาน ...ตอนนี่ก็ให้ทบทวนโครงสร้างหลักสูตร ผมว่ามันแน่นไป ยัดเยียดเด็กไป ที่จัดไปยังเป็นปีนโตอยู่ ให้เริ่มทำ ปีนี้ ไม่ทันก็ให้เริ่มปีหน้า โดยเฉพาะสาระเพิ่มเติม ต้องให้เด็กได้เลือกจริง ต่อไปจัดให้เป็นไปตามศักยภาพเด็ก เด็กที่เก่งวิชาการ พวกนี้ไม่เป็นไรอัดเข้าไปได้ แต่เด็กบางคนไม่เก่งทางสามัญ ก็หันมาเรียนที่สะดวก รู้ว่าเด็กเขาเก่งดนตรี ก็ให้เขาเลือกดนตรี เยอะ ๆ ถ้าเด็กเขาชอบกีฬา ก็ให้เขาเรียนกีฬาเยอะ ๆ ตอนนี่เขาก็ปรับแล้ว ก็ OK เอมอนี่ให้เด็กเลือกก่อน ก่อนจะปิดเทอมนี้ กลุ่มสาระจะประกาศรายวิชาเลือก เด็กจะได้เลือก แล้วนำไปจัดตาราง...”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

8) นโยบายที่ต้องการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ไม่สามารถทำได้กับครูต่างชาติ และครูพิเศษ

แนวทางแก้ไข

โรงเรียนแจ้งนโยบายของโรงเรียนให้ครูในโครงการ EP รับทราบ แต่ก็ยอมผ่อนปรนการปฏิบัติสำหรับครูต่างชาติ และครูพิเศษ อย่างไรก็ตามนโยบายนี้ยังคงไว้กับครูของโรงเรียนที่มาสอนในโรงเรียนสองภาษา แต่ถ้าครูต่างชาติที่เป็นครูประจำปฏิบัติตามนโยบายได้ก็ถือว่าเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งโรงเรียนก็จะนำมาพิจารณาในการประเมินครูประจำปีด้วย

“ตาม พรบ. จะเน้นว่าให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเราคงไปบังคับเขาไม่ค่อยได้ พวกฝรั่ง แต่ตรงนี้เราก็ไม่ mind (เพียงแต่เขาสอน เขาอะไรในหน้าที่เขาดี ก็พอ) ”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

“ ใน พรบ. ที่ว่าควรเน้นวิจัย มันคงไปบังคับเขาไม่ได้ ก็ขาดส่วนนี้ไป (เพราะครูส่วนใหญ่ เป็น part time) ก็จะได้แค่ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และก็จะได้แหล่งเรียนรู้”

ผู้บริหาร 2 (19 มกราคม 2548)

9) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้ท้วงติงในเรื่องการบริหารการเงินของโครงการ EP กล่าวคือ ที่ผ่านมารองรับเงินค่าธรรมเนียมจากนักเรียนในโครงการคนละ 30,000 บาท / ภาคเรียน และเงินจากการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง 100,000 บาท / คน แต่เงินทั้งหมดจะเก็บไว้ที่สมาคมครูและผู้ปกครอง ไม่ได้นำเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษา เพราะฉะนั้นเมื่อผู้บริหารมีนโยบายให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการคือนำเงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บคนละ 30,000 บาท / ภาคเรียนเข้าไว้ในเงินบำรุงการศึกษา ผู้ปฏิบัติก็เกิดความวิตกกังวลว่าจะขาดความคล่องตัว และเกิดความไม่สะดวกในการใช้

แนวทางแก้ไข

โรงเรียนมีนโยบายให้นำเงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากนักเรียนในโครงการคนละ 30,000 บาท / ภาคเรียนเข้าไว้ในเงินบำรุงการศึกษา ส่วนเงินจากการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง 100,000 บาท / คน เอาไว้ที่สมาคมครูและผู้ปกครองเหมือนเดิม และการใช้เงินต่าง ๆ ก็ใช้ตามแผนและโครงการที่นำเสนอไว้ โรงเรียนไม่มีการสกัดกั้น แต่การทำงานควรมีการวางแผนล่วงหน้า และไม่ควรคิดว่าระเบียบเป็นสิ่งไม่ดี ถ้าระเบียบปฏิบัติข้อใดที่ล่าช้าก็ให้ทำการปรับแก้ให้เหมาะสม

“ก็กำลังปรับเหมือนกัน ครับ ปรับการ manage EP จัดระบบเงิน เมื่อก่อนเงินอยู่กับสมาคมหมดเลย และ สตง. ก็เริ่มท้วงแล้ว ผมก็บอกให้เขาจัดการเอาเข้าบคส. ละ แต่หลายคนก็ยังกังวลว่าการเอาเงินเข้าบคส. จะทำให้การใช้ไม่คล่องตัว ก็ขอผ่อนมา

ผ่านมา 1 ปี แล้ว ตอนนี่ลงดีเดย์แล้ว เอาละปีนี้เป็นปีแรกที่จะเอาเงินค่าเทอมเข้า บกศ. ...เพราะเงินค่าเทอมนี้เก็บตามระเบียบแล้วทำไมไม่เอาเข้า สตง. เขาก็จี้เราอยู่ นะ นี่มันจำเป็น เห็นไหม ที่ผมบอก...การบริหารการเงินก็หนักนะ ความจริงความคล่องตัว มันก็ยังต้องการอยู่ บางคนก็ต้องการ แต่มันติดอยู่ที่มันเป็นราชการ เราหนีระเบียบไม่ ออก ให้มีความคล่องตัวบ้างแต่ก็อยู่ในระเบียบด้วย เงิน 3 หมื่นนั้นเข้า บกศ.ไป เพราะ เก็บตามระเบียบเขา แต่ขณะเดียวกัน เราก็พยายามผลักดัน กลยุทธ์ ก็คือ ขออนุมัติไป ขอทำข้อตกลงไป เพราะมันไม่มีโรงเรียนไหนทำ เพราะโรงเรียนเราเป็นโรงเรียนแรก ก็ ต้องเป็นเรานี้แหละที่ต้องทำข้อตกลงไป”

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

10) การบริหารงานวิชาการต้องใช้บุคลากรที่เป็นข้าราชการครูประจำที่ต้องเสียสละ เป็นพิเศษมาร่วมจัดการศึกษา โดยทำหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากการสอนประจำของตนเอง เช่น คอยประสานงานกับครูชาวต่างชาติ จัดสอนแทน ตรวจเอกสาร สังเกตการสอน จัดให้มีการวัดและประเมินผล จัดบริการสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ฉะนั้นภาระงานจึงมีมาก ครูที่มา ทำงานในโครงการโรงเรียนสองภาษาต้องเป็นผู้ที่ทุ่มเท และมีความสามารถจริง ๆ ซึ่งยังมีอยู่น้อย ส่วนใหญ่มีแต่ชื่อแต่ไม่มีตัวคนทำงาน

แนวทางแก้ไข

ผู้บริหารได้ทำโครงการพัฒนาครูของโรงเรียนให้มีความสามารถที่ยั่งยืน และให้จัดทำ กฎระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการให้ค่าตอบแทนพิเศษนอกเหนือจากเงินเดือนประจำแก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสองภาษา รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินโบนัสและเงินเพิ่มในการ เลื่อนขั้นในแต่ละปีสำหรับครูจ้างเต็มเวลา

“ แต่เราคงมีเงินตอบแทนให้อีกชนิดหนึ่ง ถ้าเขาไปอยู่ตรงนี้ (EP) กำลังให้คิด ระเบียบตัวนี้อยู่ นั่นก็หมายถึง พวกทำหน้าที่ manage ในฝ่ายบริหารจะให้เท่านี้ เป็น เงินประจำเดือนเลย แล้วที่นี้ครูผู้สอน ฝ่ายปฏิบัติการก็คือเราจะชัดเจนนี้ว่า อาจจะบอก ว่าต่อไปนี้ 18 คาบนะ 18 คาบนี้หมายถึงรวมคาบสอนและคาบปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ดี พรรณนางานแล้วนะ เช่น ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะให้กี่คาบ บวกกับงานที่ มอบหมาย สมมติบวกกันแล้ว ถ้ายัง 18 คาบ อันนี้คือ salary นะ ถ้าเกินนี้ก็ OK เป็น เงินพิเศษ ...คือพวกที่ไปสอน EP เราก็จะมีตัวนี้ให้ เป็นเหมือนค่าวิชา “

ผู้บริหาร 1 (20 มกราคม 2548)

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 5.16

ตารางที่ 5.16 การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1. <u>ความเชื่อ</u></p> <p>1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) การเรียนการสอนแบบบูรณาการ</p> <p>2. <u>หลักการ</u></p> <p>1) การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่มีการกระจายอำนาจ และให้ทุกคนมีส่วนร่วม</p> <p>2) การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง</p> <p>3. <u>วัตถุประสงค์</u></p> <p>1) ให้นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตร</p> <p>2) ให้นักเรียนมีความสามารถที่ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้</p> <p>3) ให้นักเรียนพัฒนาตนเอง มีความคิดริ้วจักวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคม</p>	<p>1. <u>การวางแผนงานวิชาการ</u></p> <p>1) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คำขวัญ และพันธกิจทั้งด้านนักเรียน ครู กระบวนการ ผู้ปกครอง และชุมชน</p> <p>2) แบ่งสายบริหารงาน กำหนดขอบเขตและจัดทำพรณางานอย่างชัดเจน</p> <p>3). ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อจัดทำแผนงานและโครงการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ</p> <p>4) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษา</p> <p>5) วางแผนปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน</p> <p>2. <u>การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้</u></p> <p>1) นำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนภาคปกติมาปรับใช้</p> <p>2) ตามหลักสูตรกำหนดให้นักเรียน ม.1-ม.3 เรียนวิชาต่าง ๆ รวม 1,400 คาบ/ปี และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในวัน Open House</p> <p>3) กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ จัดให้นักเรียนเรียนวิชาพื้นฐาน 160 คาบ/ปี และเรียนวิชาเพิ่มเติม 160คาบ/ปี</p>	<p>1. <u>สภาพความสำเร็จ</u></p> <p>1) ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ในระดับดี</p> <p>2) ผลการสอบ NT ของนักเรียนอยู่ใน 20% แรกของประเทศ</p> <p>3) นักเรียนที่จบ ม.3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก</p> <p>4) นักเรียนสามารถสอบชิงทุนไปเรียนต่างประเทศได้จำนวนมาก</p> <p>5) ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความโดดเด่น</p>	<p>1. <u>ปัญหา/อุปสรรค</u></p> <p>1) ขาดแคลนครูไทยของโรงเรียนเองที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนวิชาต่าง ๆ ได้</p> <p>2) ความยากลำบากในการจัดตารางสอน และการประสานงาน การขาดการเอาใจใส่ในระเบียบวินัยและความประพฤติของนักเรียน</p> <p>3) การเปลี่ยนครูบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง</p> <p>4) ความไม่พอใจเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างครูที่มีความแตกต่างกันระหว่างครูต่างชาติที่เป็น native speaker กับที่ไม่ได้เป็น native</p>

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
4. ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดี	<p>4) วิชาพื้นฐานจัดให้นักเรียนเรียน 1 รายวิชา จำนวน 2 หน่วยกิต (4 คาบ/สัปดาห์) ทุกระดับ ส่วนวิชาเพิ่มเติม จัดให้นักเรียนเรียน 2 รายวิชา ทุกระดับ วิชาละ 1 หน่วยกิต (2 คาบ/สัปดาห์)</p> <p>5) ส่งเสริมการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระโดยใช้โครงงาน</p> <p>6) วางแผนปรับหลักสูตรตามภาคปกติ เพื่อให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระมากขึ้น โดยใช้กลยุทธ์ค่ายบูรณาการ และให้มีวิชาเลือกที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกจริง</p> <p>3. การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1) การจัดโครงสร้างรายวิชา/แผนการเรียน</p> <p>(1) มีแผนการเรียนเดี่ยว โดยจัดให้เรียนวิชาพื้นฐาน 1 รายวิชาทุกระดับ คืออังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) และวิชาเพิ่มเติม 2 รายวิชาทุกระดับ คือ อังกฤษอ่าน-เขียน และการพูดในที่สาธารณะ (วิชาละ 2 คาบ/สัปดาห์)</p> <p>2) การจัดตารางสอน/ตารางเรียน</p> <p>(1) จัดตารางตามข้อกำหนดของโรงเรียน เกี่ยวกับการมีครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ ต้องจัดตารางครูพิเศษก่อน</p> <p>(2) จัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ แต่มีการเปลี่ยนห้องเรียนในบางวิชาที่ต้องใช้ห้องปฏิบัติการ</p>	<p>6) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก</p> <p>7) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>8) นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>2. ปัจจัยความสำเร็จ</p> <p>1) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>2) ครูผู้สอนและบุคลากรมีความสามารถ ความรับผิดชอบ กระตือรือร้น และทุ่มเท</p> <p>3) ผู้บริหารมีความสามารถ และมีวิสัยทัศน์</p> <p>4) การจัดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษ</p>	<p>speaker</p> <p>5) ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในครูคนไทย</p> <p>6) หลักสูตรยังไม่บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระวิชาอย่างแท้จริงและยังมีลักษณะเป็นเชิงบังคับ</p> <p>7) นโยบายเกี่ยวกับการให้ครูทำวิจัยไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้</p> <p>8) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินท้วงติงเรื่องการบริหารการเงิน</p> <p>9) ขาดบุคลากรคนไทยที่มีความสามารถเข้ามาช่วยทำงานในโครงการโรงเรียนสองภาษา</p>

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>(3) จัดให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7 คาบ</p> <p>3) การจัดชั้นเรียน</p> <p>(1) จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนตามลำดับคะแนนสอบเข้า</p> <p>(2) จัดให้มีนักเรียนห้องเรียนละ 34-37 คน</p> <p>(3) ในปีการศึกษา 2547 จัดให้มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 11 ห้องเรียน ม.1 จำนวน 4 ห้องเรียน ม.2 จำนวน 4 ห้องเรียน และ ม.3 จำนวน 3 ห้องเรียน</p> <p>4) การจัดครูเข้าสอน</p> <p>(1) สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษจัดครูที่เป็น Native Speaker</p> <p>(2) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี</p> <p>(3) ส่วนวิชาอื่น ๆ สอนโดยชาวต่างชาติหรือคนไทยที่มีความสามารถให้ภาษาอังกฤษ</p> <p>(4) ในปีการศึกษา 2547 มีครูสอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 8 คน เป็นชาวอเมริกัน 4 คน ชาวแคนาดา 1 คน ชาวไอริช 1 คน ชาวบริติช 1 คน และชาวฟิลิปปินส์ 1 คน</p> <p>(5) จัดให้ครูสอน 1-2 รายวิชา คนละไม่เกิน 18 คาบ/สัปดาห์ จำนวนคาบที่สอนเกินจ่ายค่าตอบแทนชั่วโมงละ 300 บาท</p>	<p>หลายคาบ</p> <p>5) ความคล่องตัวในการบริหารงานของฝ่ายวิชาการ</p> <p>โรงเรียนสองภาษา</p> <p>6) โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอ</p> <p>7) ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษและให้การสนับสนุน</p>	<p>2. <u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p>1) พัฒนาครูของโรงเรียนให้มีความสามารถให้ภาษาอังกฤษในการสอนได้</p> <p>2) จัดทำระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการ และ การให้ค่าตอบแทนแก่ครู</p> <p>3) ขอความอนุเคราะห์จากครูพิเศษเรื่องเวลาสอน</p> <p>4) ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับผลดีของการมีครูหลายชาติหลายสำเนียง</p> <p>5) ปรับหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ และมีวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกจริงตามความต้องการมากขึ้น</p>

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>(1) มีนโยบายให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งฝ่ายวิชาการ EP ก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>(2) จัดแปลหลักสูตรและ Guidelines เป็นภาษาอังกฤษ ให้ครูใช้เป็นคู่มือในการเตรียมการสอน และให้การนิเทศ</p> <p>(3) ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้เสร็จทัน ให้จัดทำเป็นโครงการสอนก่อน</p> <p>(4) ไม่เข้มงวดเรื่องแบบฟอร์มของแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้</p> <p>(1) จัดเตรียมและให้บริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พอใจแก่ครูมาก</p> <p>(2) จัดให้มีหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียนประจำทุกวิชา</p> <p>(3) วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานมีหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดประจำวิชาสำหรับวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน และการพูดในที่สาธารณะ ไม่มีหนังสือเรียนประจำ แต่มีเอกสารประกอบการเรียน</p> <p>4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ</p> <p>1) การจัดสอนซ่อม-เสริม</p> <p>(1) จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน ม.1 ก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>(2) สอนเสริมให้นักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ถึง 2.00</p>		<p>6) ผ่อนปรนเรื่องการให้ครูทำวิจัย</p> <p>7) จัดการเรื่องการเงินให้ถูกต้องตามระเบียบ โดยจัดเงินค่าเทอมไว้ในส่วนของเงินบำรุงการศึกษา ส่วนเงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองจัดไว้ในส่วนของสมาคครูผู้ปกครอง</p>

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>(3) สอนเสริมให้นักเรียนตามความต้องการของนักเรียนในคาบที่ 8 หรือ 9 และวันเสาร์ อาทิตย์</p> <p>(4) สอนเสริมให้นักเรียนในตารางเวลาเรียนปกติ เช่น คาบติวภาษาอังกฤษ ของชั้น ม.2</p> <p>(5) สอนซ่อมให้นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน (ติด 0)</p> <p>2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>(1) จัดให้นักเรียนได้เรียนกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมส่งเสริม การเรียนการสอน</p> <p>3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ</p> <p>(1) กำหนดการพัฒนาครูและบุคลากรไว้เป็นพันธกิจของโรงเรียน</p> <p>(2) จัดอบรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ครูชาวต่างชาติ</p> <p>(3) ให้เข้าร่วมประชุมประจำเดือน และ การอบรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และประชุมกับฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษา</p> <p>(4) นิเทศ และพูดคุยเป็นการส่วนตัว หรือประชุมกลุ่มย่อย</p> <p>(5) จัดบริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องหนังสือ แหล่งเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ</p> <p>(6) จัดให้มีผู้ประสานงานโครงการและผู้ประสานงานกับครูชาวต่างชาติ เพื่อให้คำแนะนำด้านวิชาการ และเป็นที่ปรึกษาในเรื่องต่างๆ</p> <p>(7) จัดอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ครูคนไทย</p>		

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>5. <u>การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดให้มีการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ส่งเสริมการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จากการปฏิบัติงานของนักเรียน 3) ฝ่ายวิชาการกำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนตลอดปี เป็น 6 ครั้ง 1) Formative ครั้งที่ 1 2) Authentic Assessment ครั้งที่ 1 3) Midterm 4) Formative ครั้งที่ 2 5) Authentic Assessment ครั้งที่ 2 6) Final 4) จัดให้มีการวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานภายนอก 5) จัดให้มีการดำเนินงานตามระเบียบของงานทะเบียน 6) ให้บริการออกหลักฐานเอกสารต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ <p>6. <u>การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ติดตามงานโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน 2) ประเมินงานทุกงาน และกิจกรรมของโรงเรียนสองภาษา จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน 3) จัดทำวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอน 		

จากตารางที่ 5.16 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสองภาษามี 2 ความเชื่อ 2 หลักการ และ 4 วัตถุประสงค์ เช่น ความเชื่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอนแบบบูรณาการ หลักการการบริหารงานแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน การสอนเพื่อการสื่อสาร และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตร และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ในด้านการดำเนินงาน ผู้บริหารได้ วางแผนงานวิชาการ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แบ่งสายการบริหารงาน กำหนดขอบเขตและจัดทำพรรณนางานอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินปฏิบัติการประจำปี จัดทำแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการ ใน การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้นำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนภาคปกติมาใช้โดยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรบางส่วน ตามโครงสร้างหลักสูตรนักเรียนได้เรียนทุกวิชารวม 1400 คาบ/ปี ในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ เรียนวิชาพื้นฐาน 160 คาบ/ปี วิชาเพิ่มเติม 160 คาบ/ปี วิชาพื้นฐาน จัดให้เรียน 1 รายวิชา จำนวน 2 หน่วยกิต ทุกระดับ วิชาเพิ่มเติม จัดให้เรียน 2 รายวิชา ๆ ละ 2 หน่วยกิต ทุกระดับ ส่วน การจัดการเรียนการสอน จัดให้มีแผนการเรียนเดี่ยว จัดให้เรียนภาษาอังกฤษ 3 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 4 คาบ/สัปดาห์ ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน และการพูดในที่สาธารณะ เรียนวิชาละ 2 คาบ/สัปดาห์ ในการจัดตารางสอน จัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ โดยจัดให้นักเรียนเข้าห้องเรียนห้องละ 34-37 คน เรียงลำดับตามคะแนนสอบเข้า การจัดครูเข้าสอน ส่วนใหญ่จัดครูที่เป็น native speaker โดยจัดให้เหมาะสมกับความสามารถและเชี่ยวชาญของครูผู้สอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้จัดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หรือโครงการสอนส่งฝ่ายวิชาการให้ตรวจสอบก่อนเปิดภาคเรียน และการจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมและจัดหาไว้บริการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีงบประมาณเพียงพอสำหรับ การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ ในส่วนของนักเรียนได้จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน ม.1 เข้าใหม่ สอนเสริมให้ตามความต้องการของนักเรียนในคาบ 8 หรือ 9 และวันเสาร์ สอนเสริมให้นักเรียนที่มีผลการเรียนน้อยกว่า 2.00 และนักเรียนที่ติด 0 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว ลูกเสือเนตรนารี ค่าย EMS (English Math Science) ในส่วนของครูพัฒนาครูโดยจัดหาหนังสือ และแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการ รวมทั้งการให้การนิเทศ จัดอบรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ครูต่างชาติ อบรมภาษาอังกฤษให้ครูคนไทย ในส่วน การวัดผลประเมินผล จัดให้มีการดำเนินการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จัดให้มีการวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานภายนอก ส่วน การติดตามงานและประเมินผลงานวิชาการ ใช้กลยุทธ์แผนงาน จัดทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ด้านความสำเร็จ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี ผลสอบ NT วิชาภาษาอังกฤษอยู่ใน 20% แรกของประเทศ นักเรียนที่จบ ม.3 สามารถสอบเข้าเรียนต่อใน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ มีทักษะคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชา ภาษาอังกฤษ ครูและบุคลากรมีความสามารถ รับผิดชอบ กระตือรือร้นและทุ่มเท รวมทั้งผู้บริหารมี วิสัยทัศน์และความสามารถ นอกจากนี้โครงสร้างหลักสูตรที่จัดให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษ จำนวนมากพอ

ปัญหาอุปสรรคในการบริหาร คือ การขาดแคลนครูคนไทยของโรงเรียนเองที่มี ความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้ และการขาดระเบียบในเรื่องการใช้จ่ายเงินในกิจกรรม บางอย่าง ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการแก้ไขโดยพัฒนาครูของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้ มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้ โดยวางแผนพัฒนาไปจนถึงขั้นส่งไปฝึกงานใน ต่างประเทศ ในส่วนเรื่องการเงิน ได้ขอทำข้อตกลงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

จากการจัดการเรียนการสอนของครูและการทำงานของผู้บริหาร สามารถสังเคราะห์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา ดังตารางที่ 5.17

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.17 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>ความเชื่อ</p> <p>1. ครู</p> <p>1) <u>ความเชื่อร่วมของครู</u></p> <p>(1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) <u>ความเชื่อเฉพาะของครู</u></p> <p>(1) ความรู้เรื่องไวยากรณ์และการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ</p> <p>(2) การสอนที่ดีอยู่ที่วิธีสอน</p> <p>(3) นักเรียนมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน</p> <p>(4) การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนพูดสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วไม่ควรเข้มงวดเรื่องความถูกต้องและความสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์และความผิดพลาดในการใช้ภาษามากนัก</p> <p>(5) การสอนจะประสบความสำเร็จเมื่อนักเรียนเรียนอย่างมีความสุขได้เรียนในสิ่งที่ตนเองต้องการและสนใจ</p>	<p>การดำเนินงานของครูผู้สอน</p> <p>1. <u>การจัดชั้นเรียน</u></p> <p>1) ครูทุกคนจัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียนเหมือนนั่งเรียนวิชาอื่น ๆ</p> <p>2) ครูบางคนจัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามลักษณะของกิจกรรมในบางครั้ง</p> <p>3) ครูบางคนไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน</p> <p>4) ครูบางคนได้ร่วมกับนักเรียนกำหนดระเบียบในการควบคุมชั้นเรียนและควบคุมให้เป็นไปตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ</p> <p>2. <u>การเตรียมการสอน</u></p> <p>1) ครูทุกคนศึกษาหลักสูตร Guidelines และเนื้อหาจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>2) ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ส่งให้ฝ่ายวิชาการตรวจก่อนการสอน</p> <p>3) ครูทุกคนจัดทำเอกสารประกอบการเรียน และเตรียมสื่อประกอบการเรียน</p> <p>4) ครูบางคนสำรวจพื้นฐาน ความชอบ และความต้องการของนักเรียน</p> <p>3. <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u></p> <p>1) ครูทุกคนใช้ภาษาอังกฤษในการสอนตลอดชั่วโมงการเรียน</p> <p>2) วิชาอังกฤษพื้นฐานครูสอนเน้นไวยากรณ์</p>	<p>สภาพความสำเร็จ</p> <p>1. นักเรียนส่วนใหญ่มีผล การเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>2. นักเรียนมีผลสอบ NT อยู่ใน 20% ของประเทศ</p> <p>3. นักเรียนที่จบ ม.3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก</p> <p>4. นักเรียนสามารถสอบชิงทุนไปเรียนต่างประเทศได้จำนวนมาก</p> <p>5. นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p> <p>6. นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออก รู้จักใช้จินตนาการ</p> <p>7. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <p>1. นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน และปริมาณของเด็กลักษณะนี้มีเพิ่มขึ้นในชั้น ม.2 และ ม.3</p> <p>2. โรงเรียนขาดครูคนไทยของโรงเรียนเองที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิชาต่างๆ ได้ และร่วมทำงานในโครงการโรงเรียนสองภาษา</p> <p>3. การมีครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษทำให้มีปัญหาในเรื่องการจัดตารางสอน การประสานงาน การเอาใจใส่นักเรียนเรื่องระเบียบวินัยและความประพฤติ</p> <p>4. โรงเรียนยังขาดความเข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการเรียนและความประพฤติของนักเรียน</p>

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>2. ผู้บริหาร</p> <p>1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ</p> <p>หลักการ</p> <p>1. ครู</p> <p><u>หลักการเฉพาะ</u></p> <p>1) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>2. ผู้บริหาร</p> <p>1) การบริหารงานแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานที่มีการกระจายอำนาจ และให้ทุกคนมีส่วนร่วม</p> <p>2) การวัดผลตามสภาพจริง</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. ครู</p> <p>-</p> <p>2. ผู้บริหาร</p> <p>1) นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการ</p>	<p>3) ครูสอนไวยากรณ์ โดยอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ซึ่งแบบฝึกหัดมีลักษณะที่มีการควบคุมมาก ไปสู่ลักษณะที่มีการควบคุมน้อย และครูตรวจและเฉลยไปพร้อมกันทั้งชั้น ยกเว้นงานเขียนซึ่งครูจะเป็นผู้ตรวจเอง ให้การแก้ไข และให้ข้อมูลย้อนกลับ</p> <p>4) ครูสอนฟัง/พูด (บทสนทนา) โดยให้นักเรียนฟัง และดูตามบทสนทนา ครูอธิบายศัพท์ สำนวน และไวยากรณ์ใหม่ นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมพูด</p> <p>5) ครูสอนการอ่าน โดยสอนศัพท์ยาก ด้วยการให้นักเรียนเดา ความหมาย ครูอธิบาย หรือให้นักเรียนเปิดพจนานุกรม นักเรียนอ่านและจับใจความไปพร้อมกัน และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดตรวจสอบความเข้าใจเนื้อเรื่อง</p> <p>6) ครูบางคนใช้เทคนิคถาม-ตอบ และจดบันทึกให้คะแนนตลอดชั่วโมงการสอน</p> <p>7) การสอนเขียน ครูให้ทำเป็นกิจกรรมเดี่ยว ให้เขียนสืบเนื่องจากบทอ่าน โดยการเขียนเติมคำ หรือเขียนเป็น paragraph สรุปเรื่องที่อ่าน หรือเขียนจาก topic ที่ครูกำหนดให้ หรือนักเรียนเสนอ ครูตรวจและให้ feedback</p> <p>8) การสอนการพูดในที่สาธารณะ ครูสอนหลักการและวิธีเขียนบทพูด ให้ฝึกเขียน โดยอาจทำเดี่ยว คู่ หรือกลุ่ม แล้วครูตรวจและให้ feedback</p>	<p>8. นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ และหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>ปัจจัยความสำเร็จ</p> <p>1. นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน</p> <p>2. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>3. นักเรียนตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ</p> <p>4. ครูมีความสามารถในการสอน และเอาใจใส่นักเรียน</p> <p>5. ผู้บริหารมีความสามารถและมีวิสัยทัศน์</p> <p>6. การจัดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวนมากพอ</p> <p>7. ความคล่องตัวในการบริหารงานของฝ่ายวิชาการและการให้</p>	<p>5. หลักสูตรยังไม่เป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง และยังมีลักษณะเป็นเชิงบังคับ นักเรียนยังไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนจริง</p> <p>6. นโยบายของโรงเรียนที่ไม่ให้นักเรียนติด 0</p> <p>7. นโยบายเกี่ยวกับการให้ครูทำวิจัยไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ และครูต่างชาติ</p> <p>8. โรงเรียนมีกิจกรรมที่ไม่มีอยู่ในปฏิทินปฏิบัติการมากเกินไปและขาดการแจ้งให้ครูผู้สอนทราบล่วงหน้า</p> <p>9. จำนวนนักเรียนมากเกินไปในชั้นเรียน (34-37 คน)</p>

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>ตามหลักสูตร</p> <p>2) นักเรียนมีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้</p> <p>3) ให้นักเรียนพัฒนาตนเอง มีความคิด รู้จักวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคม</p> <p>4) ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดี</p>	<p>และให้นักเรียนฝึกพูด</p> <p>9) ครูทุกคนให้นักเรียนจัดทำโครงการเพื่อพยายามบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ และให้นักเรียนฝึกค้นคว้า</p> <p>10) สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่ของครูทุกคนเป็น sheet เอกสารประกอบการเรียน</p> <p>4. การวัดผลประเมินผล</p> <p>1) ครูทุกคนเก็บคะแนนจากการตรวจการบ้าน ชิ้นงาน โครงการ การทดสอบย่อย การสอบกลางภาค ปลายภาค และความสนใจและตั้งใจเรียน</p> <p>2) ครูบางคนบอกแผนการการเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบ</p> <p>3) ครูบางคนกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน</p> <p>4) ครูบางคนจัดทำ file ของนักเรียนแต่ละคนไว้ในคอมพิวเตอร์ เพื่อบันทึกคะแนน พฤติกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อดูความก้าวหน้า</p> <p>5) ครูบางคนวัดผลให้มีความยุติธรรมโดยการเน้นที่การสอบบนพื้นฐานของงานและสิ่งที่เรียนไปแล้ว</p> <p>การดำเนินงานของผู้บริหาร</p> <p>1. การวางแผนงานวิชาการ</p> <p>1) กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คำขวัญ และพันธกิจทั้งด้านนักเรียน ครู กระบวนการ ผู้ปกครอง และชุมชน</p> <p>2) แบ่งสายบริหารงาน กำหนดขอบเขตและจัดทำพรรณนางานอย่าง</p>	<p>บริการและอำนวยความสะดวก</p> <p>ในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และการจัดทำสื่อ</p> <p>การเรียนการสอน</p> <p>8. โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอ</p> <p>9. ผู้ปกครองให้การสนับสนุน</p>	<p>10. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ท้องติงเรื่องการเงิน ที่ไม่ได้นำเงินค่าเทอมจัดไว้ในส่วนของ</p> <p>11. การเปลี่ยนครูบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง</p> <p>12. ความไม่พอใจเกี่ยวกับอัตรา การจ้างครูที่มีความแตกต่างกันระหว่างครูต่างชาติที่เป็น native speaker และที่ไม่ได้เป็น</p> <p>13. ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในครูคนไทย</p> <p>แนวทางแก้ไข</p> <p>1. ส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนและความมีระเบียบวินัยของนักเรียน</p> <p>2. โรงเรียนพัฒนาครูของโรงเรียนให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจนถึงขั้นไป</p>

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>ชัดเจน</p> <p>3) ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน</p> <p>4) จัดทำแผนงานและโครงการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ</p> <p>5) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสองภาษา</p> <p>6) วางแผนปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน</p> <p>2. การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้</p> <p>1) นำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนภาคปกติมาปรับใช้</p> <p>2) ตามหลักสูตรกำหนดให้นักเรียน ม.1-ม.3 เรียนวิชาต่าง ๆ รวม 1,400 คาบ/ปี และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในวัน Open House</p> <p>3) กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ จัดให้นักเรียนเรียนวิชาพื้นฐาน 160 คาบ/ปี และเรียนวิชาเพิ่มเติม 160คาบ/ปี</p> <p>4) วิชาพื้นฐานจัดให้นักเรียนเรียน 1 รายวิชา จำนวน 2 หน่วยกิต (4 คาบ/สัปดาห์) ทุกระดับ ส่วนวิชาเพิ่มเติม จัดให้นักเรียนเรียน 2 รายวิชา ทุกระดับ วิชาละ 1 หน่วยกิต (2 คาบ/สัปดาห์)</p> <p>5) ส่งเสริมการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระโดยใช้โครงการ</p> <p>6) วางแผนปรับหลักสูตรตามภาคปกติ เพื่อให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระมากขึ้น โดยใช้กลยุทธ์ค่ายบูรณาการ และให้มีวิชาเลือกที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกจริง</p>		<p>3. พยายามจ้างครูเต็มเวลา เพื่อให้มีเวลาในการสอนนักเรียนด้านวิชาการ และพัฒนานักเรียนให้มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมากขึ้น ง่ายต่อการติดต่อประสานงาน และการจัดตารางสอน แต่ถ้ายังจำเป็นต้องจ้างครูพิเศษก็ใช้การขอความร่วมมือ และเพิ่มการประสานงานให้มากขึ้น</p> <p>4. เพิ่มความเข้มงวดและเอาใจใส่ในเรื่องความประพฤติและระเบียบวินัยให้มากขึ้น รวมทั้งขอความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนทั้งครูประจำและครูพิเศษ</p> <p>5. ปรับหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ และมีวิชาเลือกที่หลากหลายมากขึ้น ให้นักเรียนได้เลือกจริงตามความ</p>

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>3. การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1) การจัดโครงสร้างรายวิชา/แผนการเรียน</p> <p>(1) มีแผนการเรียนเดี่ยว โดยจัดให้เรียนวิชาพื้นฐาน 1 รายวิชาทุกระดับ คืออังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) และวิชาเพิ่มเติม 2 รายวิชาทุกระดับ คือ อังกฤษอ่าน-เขียน และการพูดในที่สาธารณะ (วิชาละ 2 คาบ/สัปดาห์)</p> <p>2) การจัดตารางสอน/ตารางเรียน</p> <p>(1) จัดตารางตามข้อจำกัดของโรงเรียน เกี่ยวกับการมีครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ ต้องจัดตารางครูพิเศษก่อน</p> <p>(2) จัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ แต่มีการเปลี่ยนห้องเรียนในบางวิชาที่ต้องใช้ห้องปฏิบัติการ</p> <p>(3) จัดให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7 คาบ</p> <p>3) การจัดชั้นเรียน</p> <p>(1) จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนตามลำดับคะแนนสอบเข้า</p> <p>(2) จัดให้มีนักเรียนห้องเรียนละ 34-37 คน</p> <p>(3) ในปีการศึกษา 2547 จัดให้มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 11 ห้องเรียน ม.1 จำนวน 4 ห้องเรียน ม.2 จำนวน 4 ห้องเรียน และ ม.3 จำนวน 3 ห้องเรียน</p>		<p>ต้องการ</p> <p>6. ยกเลิกนโยบายที่ไม่ให้นักเรียนติด 0</p> <p>7. ผ่อนปรนนโยบายเรื่องการทำวิจัย แต่ถ้าครูคนใดมีการทำวิจัยโรงเรียนให้การสนับสนุน และถือเป็นผลงานของครู เมื่อมีการประเมินผลงาน</p> <p>8. ต้องมีการประชาสัมพันธ์และประสานงานในเรื่องกิจกรรมให้ครูทราบ</p> <p>9. พยายามลดขนาดของห้องเรียนลงให้ไม่เกินที่ระเบียบกำหนด คือ ไม่เกิน 35 คน</p> <p>10. โรงเรียนดำเนินการเรื่องการเงินให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ โดยนำเงินค่าเทอมไว้ในส่วนของเงินบำรุงการศึกษา และ</p>

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>4) การจัดครูเข้าสอน</p> <p>(1) สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษจัดครูที่เป็น Native Speaker</p> <p>(2) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี</p> <p>(3) ส่วนวิชาอื่น ๆ สอนโดยชาวต่างชาติหรือคนไทยที่มีความสามารถ ใช้ภาษาอังกฤษ</p> <p>(4) ในปีการศึกษา 2547 มีครูสอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 8 คน เป็นชาวอเมริกัน 4 คน ชาวแคนาดา 1 คน ชาวไอริช 1 คน ชาวบริติช 1 คน และชาวฟิลิปปินส์ 1 คน</p> <p>(5) จัดให้ครูสอน 1-2 รายวิชา คนละไม่เกิน 18 คาบ/สัปดาห์ จำนวนคาบที่สอนเกินจ่ายค่าตอบแทนชั่วโมงละ 300 บาท</p> <p>5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>(1) มีนโยบายให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญส่งฝ่ายวิชาการ EP ก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>(2) จัดแปลหลักสูตรและ Guidelines เป็นภาษาอังกฤษ ให้ครูใช้เป็น คู่มือในการเตรียมการสอน และให้การนิเทศ</p> <p>(3) ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้เสร็จทัน ให้ จัดทำเป็นโครงการสอนก่อน</p> <p>(4) ไม่เข้มงวดเรื่องแบบฟอร์มของแผนการจัดการเรียนรู้</p>		<p>เงินที่ได้จากการระดมทรัพยากร จากผู้ปกครองเก็บไว้ในส่วนของ สมาคมครูและผู้ปกครอง</p> <p>11. จัดทำระเบียบเกี่ยวกับ สวัสดิการและการให้ค่าตอบแทน ครู</p> <p>12. ปฏิบัติตามระเบียบการจ้าง ที่กระทรวงกำหนด และจัดทำ ระเบียบเกี่ยวกับการให้สวัสดิการ และการเพิ่มขึ้นเงินเดือนอย่าง ชัดเจน</p> <p>13. ชี้แจงทำความเข้าใจ และ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบ ถึงโครงการพัฒนาครูของ โรงเรียน อย่างไรก็ตามสำหรับ วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนมี นโยบายใช้ครูที่เป็น native speaker</p>

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้</p> <p>(1) จัดเตรียมและให้บริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พอใจแก่ครูมาก</p> <p>(2) จัดให้มีหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียนประจำทุกวิชา</p> <p>(3) วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานมีหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดประจำวิชาสำหรับวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน และการพูดในที่สาธารณะ ไม่มีหนังสือเรียนประจำ แต่มีเอกสารประกอบการเรียน</p> <p>4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ</p> <p>1) การจัดสอนซ่อม-เสริม</p> <p>(1) จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน ม.1 ก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>(2) สอนเสริมให้นักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ถึง 2.00</p> <p>(3) สอนเสริมให้นักเรียนตามความต้องการของนักเรียนในคาบที่ 8 หรือ 9 และวันเสาร์ อาทิตย์</p> <p>(4) สอนเสริมให้นักเรียนในตารางเวลาเรียนปกติ เช่น คาบติวภาษาอังกฤษ ของชั้น ม.2</p> <p>(5) สอนซ่อมให้นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน (ติด 0)</p> <p>2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>(1) จัดให้นักเรียนได้เรียนกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน</p>		<p>14. ประชาสัมพันธ์ และประสานงานในเรื่องกิจกรรมให้ครูทุกคนทราบล่วงหน้าอย่างทั่วถึง</p> <p>15 ครูในโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน เพราะต้องทำงานร่วมกับชาวต่างชาติ</p> <p>16. ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับข้อดีของการมีครูหลายชาติหลายสำเนียง</p>

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ</p> <p>(1) กำหนดการพัฒนาครูและบุคลากรไว้เป็นพันธกิจของโรงเรียน</p> <p>(2) จัดอบรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ครูชาวต่างชาติ</p> <p>(3) ให้เข้าร่วมประชุมประจำเดือน และการอบรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และประชุมกับฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษา</p> <p>(4) นิเทศ และพูดคุยเป็นการส่วนตัว หรือประชุมกลุ่มย่อย</p> <p>(5) จัดบริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องหนังสือ แหล่งเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ</p> <p>(6) จัดให้มีผู้ประสานงานโครงการและผู้ประสานงานกับครูชาวต่างชาติ เพื่อให้คำแนะนำด้านวิชาการ และเป็นที่ปรึกษาในเรื่องต่างๆ</p> <p>(7) จัดอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ครูคนไทย</p> <p>5. การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน</p> <p>1) จัดให้มีการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2) ส่งเสริมการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จากการปฏิบัติงานของนักเรียน</p> <p>3) ฝ่ายวิชาการกำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนตลอดปี เป็น 6 ครั้ง 1) Formative ครั้งที่ 1 2) Authentic Assessment ครั้งที่ 1 3) Midterm 4) Formative ครั้งที่ 2 5) Authentic Assessment ครั้งที่ 2 6) Final</p>		

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	4) จัดให้มีการวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยหน่วยงาน ภายนอก 5) จัดให้มีการดำเนินงานตามระเบียบของงานทะเบียน 6) ให้บริการออกหลักฐานเอกสารต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ 6. การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ 1) ติดตามงานโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน 2) ประเมินงานทุกงาน และกิจกรรมของโรงเรียนสองภาษา จัดทำ สรุปผลการดำเนินงาน 3) จัดทำวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอน		

จากตาราง 5.17 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา แสดงว่า ความเชื่อที่ครูทุกคนมีเหมือนกัน คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนความเชื่อที่ครูแต่ละคนมีแตกต่างกันไป เช่น ความรู้เรื่องไวยากรณ์และการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน และการสอนที่ดีอยู่ที่วิธีสอนเป็นต้น ส่วนผู้บริหารมีความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอนแบบบูรณาการสำหรับหลักการ ครูบางคนยึดถือหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ส่วนผู้บริหารยึดหลักบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และหลักการวัดผลตามสภาพจริง และมีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตร สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ รู้จักวิเคราะห์ แก้ปัญหาปรับตัว และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ รวมทั้ง มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดี

ในส่วนการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนของครู ครูทุกคนจัดชั้นเรียนโดยการให้นักเรียนนั่งตามความต้องการของนักเรียน ครูบางคนร่วมกันกับนักเรียนกำหนดระเบียบในการควบคุมชั้นเรียน และปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด บางคนไม่ได้สร้างกฎระเบียบ การเตรียมการสอน ครูทุกคนศึกษาหลักสูตร เนื้อหา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนและสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้มีครูบางคนได้สำรวจพื้นฐาน ความต้องการของนักเรียนก่อนเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูทุกคนใช้ภาษาอังกฤษในการสอนตลอดชั่วโมงการเรียน แต่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันไปตามลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอน เช่น ภาษาอังกฤษพื้นฐานจะเน้นหนักเกี่ยวกับการสอนไวยากรณ์ ส่วนวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน เน้นหนักการสอนอ่านและการสอนเขียน เป็นต้น ส่วนการวัดผล ครูทุกคนดำเนินการวัดผลจากการตรวจการบ้าน ชิ้นงาน โครงการ การทดสอบย่อย การสอบกลางภาค ปลายภาค นอกนั้นก็แตกต่างกันในเรื่อง มีครูบางคนนอกแนวทางการเก็บคะแนน บอกเกณฑ์แก่นักเรียน อย่างชัดเจน

ในด้านการบริหารงาน ผู้บริหารได้วางแผนงานวิชาการโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แบ่งสายการบริหารงาน กำหนดขอบเขตและจัดทำพรณงานอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินปฏิบัติการประจำปี จัดทำแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการ ในการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้นำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนภาคปกติมาปรับใช้ โดยกำหนดให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 3 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 4 คาบ/สัปดาห์ ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน และการพูดในที่สาธารณะ เรียนวิชาละ 2 คาบ/สัปดาห์ ยกเว้น ม.2 ได้เรียนเพิ่มอีก 1 คาบ เป็นคาบติว ผู้บริหารจัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ โดยจัดให้นักเรียนเข้าห้องเรียนห้องละ 34-37 คน เรียงลำดับตามคะแนนสอบเข้า จัดครูเข้าสอนที่เป็น native speaker เข้าสอน โดยจัดให้เหมาะสมกับความสามารถและเชี่ยวชาญของครูแต่ละคน ให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ส่งให้ฝ่ายวิชาการตรวจสอบก่อนเปิดภาคเรียน ผู้บริหารส่งเสริมและจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ และ

แหล่งเรียนรู้ไว้บริการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีงบประมาณเพียงพอ สำหรับการ พัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ ในส่วนของนักเรียนได้จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน ม.1 เข้าใหม่ สอนเสริมให้ตามความต้องการของนักเรียนในคาบ 8 หรือ 9 และวันเสาร์ สอนเสริมให้นักเรียนที่มีผล การเรียนน้อยกว่า 2.00 และนักเรียนที่ติด 0 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว ลูกเสือ เนตรนารี ค่าย EMS (English Math Science) ในส่วนของครู พัฒนาครูโดยจัดหาหนังสือ และแหล่ง เรียนรู้ตามความต้องการ รวมทั้งการให้การนิเทศ จัดอบรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ครูต่างชาติ อบรมภาษาอังกฤษให้ครูคนไทย ในส่วนการวัดผลประเมินผล จัดให้มีการดำเนินการวัดผลประเมินผล และงานทะเบียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มีการ วัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานภายนอก มีการติดตามงานและประเมินผลงาน วิชาการโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน จัดทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ด้านความสำเร็จ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี ผลสอบ NT วิชา ภาษาอังกฤษอยู่ใน 20% แรกของประเทศ นักเรียนที่จบ ม.3 นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเองกล้า แสดงออก สามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้นักเรียนมี ความซื่อสัตย์ มีทักษะคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ นักเรียนสติปัญญาดี มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ครูและบุคลากรมีความสามารถ รับผิดชอบ กระตือรือร้นและทุ่มเท ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และความสามารถ รวมทั้งโครงสร้างหลักสูตรที่จัดให้ นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษจำนวนมากพอ ส่วนปัญหา เช่น นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ขาดครูคนไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้ หลักสูตรยังขาดการ บูรณาการ และยังมีลักษณะเป็นเชิงบังคับให้นักเรียนเลือกรายวิชาเรียน เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนปกติทั่วไป

ในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น แบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ และส่วนของผู้บริหาร โดยแต่ละส่วนมีองค์ประกอบในการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินงาน 3) ความสำเร็จและปัจจัยความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ

ในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในส่วนของครูผู้สอน ได้ทำการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 3 คน ดังนี้

ครูคนที่ 1

ครูผู้สอนคนที่ 1 เป็นเพศหญิง อายุ 58 ปี สอนวิชาอังกฤษพื้นฐานในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 ห้อง โดยสอนห้องละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ และ สำหรับวิชานี้ เรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ อีก 1 ชั่วโมงของทุกห้องให้ครูชาวต่างชาติสอน โดยสอนเน้นในเรื่องการฟัง-พูด ครูชาวต่างชาติที่สอนเพศชาย อายุ 48 ปี ชาวอเมริกัน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทาง Film และ English Literature และปริญญาโททาง Creative Writing ชั่วโมงสอนทั้งหมดในภาคเรียนเท่ากับ 14 คาบ/สัปดาห์ สอน 2 รายวิชา

1.1 ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และจุดประสงค์

จากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มกับนักเรียน และการศึกษาเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนคนที่ 1 มีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการบูรณาการ จึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม พยายามให้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะนำ และพยายามสอดแทรกความรู้ของรายวิชาอื่นเมื่อเนื้อหาที่สอนไปสัมพันธ์ด้วย นอกจากนี้ยังยึดหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มุ่งให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ในชีวิตประจำวัน โดยจัดให้นักเรียนได้เรียนครบถ้วนทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน เลือกใช้หนังสือเรียนที่มีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร และจัดทำแผนการเรียนรู้อรวมทั้งจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนตามหลักการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร 3 P คือ P1 (Presentation) ซึ่งเป็นขั้นนำเข้าสู่บทเรียน และนำเสนอบทเรียน P 2 (Practice) เป็นขั้นให้นักเรียนได้ฝึกตามเนื้อหาที่ได้นำเสนอไปแล้ว และ P 3 (Production) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้นำเนื้อหาหรือสิ่งที่ได้เรียนไปและฝึกแล้วนั้นมาปรับ หรือถ่ายโอนเข้ากับตัวเอง หรือสถานการณ์ของตัวนักเรียน หรือใกล้เคียงกับของตัวนักเรียน

สำหรับการวัดผล ครูคนที่ 1 ยึดหลักการวัดผลตามสภาพจริง โดยค่อย ๆ เก็บคะแนนจากชิ้นงานต่าง ๆ ที่ครูให้นักเรียนทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่ค่อยสอบตก และเป็นการฝึกความรับผิดชอบให้นักเรียนด้วย

“แผนการสอนของเราก็จะเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางนะ ก็ตามขั้นตอนที่เราได้รับการอบรมมานั้นแหละ มี *presentation practice* แล้วก็ *production...* ภาษาอังกฤษนะ มันก็ต้องให้เด็กสื่อสารได้ จะให้สื่อสารได้มันก็ต้องให้ได้ครบ ฟัง พูด อ่าน เขียน วิชาของพีก็มีหนังสือเรียน พีก็เลือกที่คิดว่าน่าสนใจนะ ส่วนใหญ่ตอนนี้แต่ละสำนักพิมพ์ก็ เน้นการสื่อสาร มีฟัง พูด อ่าน เขียน แล้วพีก็แบ่งกับอาจารย์ฝรั่ง พี่ยก ฟัง พูด ให้อาจารย์ฝรั่งเขาสอน ส่วนของพีก็เน้นหนักในเรื่องไวยากรณ์ อ่าน เขียน ...การบูรณาการนี้ เขาก็มีนโยบายนะ แต่เพียงทำไม่ได้มากมายหรอก ก็จะมีว่าพอเรามีคำศัพท์ หรือเนื้อหาที่มันไปแตะหมวดอื่น เราก็จะอธิบายเชื่อมโยง หรือไม่ก็ให้นักเรียนไปค้นเพิ่มเติมแล้วมารายงานอะไรอย่างนี้...แล้วเวลาเก็บคะแนนนี้ถ้าเราเก็บจากงานที่ให้เขาทำ ตามสภาพจริงนั้นและ ถ้าเราเก็บบ่อย ๆ ทีละเล็กละน้อย เขาก็จะไม่ค่อยตก ไม่ใช่ไปเก็บจากคะแนน *midterm* หรือ *final* อย่างเดียว”

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

1.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2.1 การจัดการชั้นเรียน

นักเรียนของโรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยต้องเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมงเนื่องจากห้องเรียนมีไม่พอ โดยทั่วไปครูคนที่ 1 จัดให้นักเรียนเลือกนั่งเรียนตามต้องการของนักเรียน เพื่อประหยัดเวลาและมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของกิจกรรมบ้าง เช่น นั่งคู่ เป็นกลุ่ม นั่งเป็นรูปตัวยูเวลาที่มีการนำเสนอชิ้นงาน เป็นต้น ครูไม่ได้ตั้งกฎระเบียบอะไรในห้องเรียน แต่ถ้านักเรียนไม่ตั้งใจเรียน หรือคุยกัน ครูก็จะลงโทษตั้งแต่ขั้นเบา ๆ ไปจนถึงขั้นหนัก แต่ไม่ใช่วิธีตี เช่น ถ้าคุย ครูก็จะจับแยกคู่ และถ้ายังคุยอีก ไม่เชื่อฟัง ครูก็จะให้นั่งเรียงตามเลขที่ และถ้าคนที่คุยยังไปนั่งใกล้กันโดยบังเอิญอีก ครูก็จะจับให้มานั่งหน้า บางครั้งก็เรียกพวกที่คุยมานั่งแถวหน้ายกทั้งแถว

“พีก็ให้เขานั่งตามใจเขาแหละ แต่ถ้าเราจะทำกิจกรรมคู่ หรือกลุ่ม ก็ให้เขาหันหน้าเข้าหากัน หรือรวมกลุ่มกัน หรือถ้าชั่วโมงที่ต้อง *present* งานก็จะให้เขาจัดเป็นรูปตัวยู ...ถ้าคนไหนคุย ไม่ตั้งใจเรียน ไม่เชื่อฟังก็จะจับแยก ถ้ายังคุยอีก พูด

ไม่ฟัง ก็จะให้มันตามเลขที่ ถ้ายังไม่เลิกคุย ก็จะเรียกมานั่งหน้าเลย บอกพวกนี้ถูกรัก ต้องเอามาไว้ใกล้ ๆ “

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

“ถ้าคุยมาก ๆ ครูก็ดูบ้าง บ่นบ้าง บางทีก็จะเรียกให้ไปนั่งหน้า ๆ ใกล้ ๆ ครู...เวลาสอนก็ใช้ภาษาอังกฤษและก็ไทยด้วยค่ะ ตอนอธิบายก็ใช้ภาษาไทย ”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

(16 ธันวาคม 2547)

1.2.2 การเตรียมการสอน

ครูคนที่ 1 เตรียมการสอนโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งดำเนินการโดยประชุมร่วมกันกับครูที่สอนรายวิชาเดียวกัน แบ่งเนื้อหาในหนังสือเรียนกับครูที่สอนรายวิชาเดียวกันไปเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะโรงเรียนอนุโลมให้ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันส่งแผนการสอนเล่มเดียวกันได้ ในส่วนของครูคนที่ 1 นั้น ครูจะยึดเนื้อหาจากหนังสือเรียนเป็นหลัก แล้วใช้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการอบรมจากศึกษานิเทศก์ จากการอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจากการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับหนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และนำส่วนที่ตนเองทำเสร็จแล้วไปรวมกับของครูอีกท่านที่สอนด้วยกัน เข้าเล่มส่งหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา และจะใช้แผนการจัดการเรียนรู้นี้ไปจนกว่าจะเปลี่ยนหนังสือหรือหลักสูตร แต่จะมีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนตามที่เขียน comment ไว้หลังแผน หลังจากที่ทำการสอนเสร็จแล้ว นอกจากนี้ได้ศึกษาเนื้อหาจากหนังสือต่าง ๆ จัดทำเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติม ซึ่งส่วนใหญ่เป็น sheet เกี่ยวกับไวยากรณ์ในเรื่อง ต่าง ๆ ตามเนื้อหาในหนังสือเรียน และอาจมีเพิ่มเติมนอกเหนือจากในหนังสือเรียน พร้อมแบบฝึกหัดเพิ่มเติม

“การเตรียมการสอนของเราก็คือ การทำแผนการสอน เราต้องทำ ของที่เสร็จเรียบร้อยทำเล่มเลย และตอนเริ่มทำแผนนี้เราก็จะแบ่งกันในกลุ่มผู้สอนวิชาเดียวกัน วิชาหนึ่งเราจะแบ่งกันเลย 3 คน ใครจะเอาบทไหน เอาไป แล้วเอามาจับรวมกัน แล้วในส่วนที่รับผิดชอบ พี่ก็จะทำ ก็ดูจากแผนการสอนที่สำนักพิมพ์เขาส่งมาให้ ยึดเนื้อหาในหนังสือเรียนเป็นหลัก แต่ก็ดึงจากเล่มอื่นมาเสริม มาทำเป็นเอกสารประกอบการเรียนเสริมให้ แล้วก็เขียนแผน ก็ตามความรู้ที่เราได้อบรมมา การอบรมการ

จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเขียนแผนที่ที่มี 3 p presentation practice production นะ แล้วก็ใช้เล่มนี้ไปตลอดจนกว่าจะเปลี่ยนหนังสือ หรือเปลี่ยนหลักสูตรนั้นแหละ ไม่ต้องเสียเวลามาทำทุกปี ๆ เพียงแต่วิธีของพี่คือ พอปีต่อไปพี่ใช้แผนอันที่เขียนไว้เดิม แต่เราใช้วิธีพอสอนเสร็จเราจะ comment เพิ่มเติมไว้ท้ายแผน เราก็เอาที่เขียนไว้นี้มาปรับปรุง แก้ไข “

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

“เราแบ่งเนื้อหากันไปทำแผนการสอน แล้วก็มาเย็บเล่มรวมกัน ส่งโรงเรียน แต่ของพวกพี่นี่ก็จะสอนแล้วบันทึกหลังสอนไว้ พอปีต่อมาพี่ก็ใช้จากตรงนั้นปรับปรุงแผนเรา “

ครูสอนวิชาอังกฤษพื้นฐานร่วมกับครูคนที่ 1

(9 ธันวาคม 2547)

1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการสอน พบว่า วิชาที่ครูคนที่ 1 สอน คือวิชาอังกฤษพื้นฐานมีครูชาวต่างชาติร่วมสอนด้วย โดยแบ่งคาบสอนไป 1 คาบ และให้สอนเน้นในเรื่องฟัง-พูด โดยดึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับการฟัง-พูดไปจากหนังสือเรียน Expression ในส่วนที่เป็น reading ไวยากรณ์ ครูคนที่ 1 จะเป็นผู้สอน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาส่วนที่เป็น reading นั้น ครูคนที่ 1 ได้จัดทำเป็นโครงการรักการอ่าน โดยให้นักเรียนไปอ่านเอง ไปค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ แปลและจับใจความ และทำแบบฝึกหัดท้ายบทอ่านแต่ละบท แล้วจัดทำเป็นรายงานส่ง ครูให้เวลานักเรียนทำตลอดปี เพราะครูจะสั่งงานนี้ตั้งแต่ต้นปี แต่ส่วนใหญ่ก็จะเน้นในช่วงปิดภาคเรียนที่ 1 เมื่อนักเรียนทำงานมาส่งตามที่สั่งแล้ว ครูคนที่ 1 ก็จะดูคร่าว ๆ ว่าครบตามที่ครูต้องการหรือเกณฑ์ที่ครูบอกกับนักเรียนไปหรือไม่ เช่น แปลมาครบ 10 เรื่องใหม่ มีคำศัพท์ใหม่ มีสรุป และข้อคิดเห็นหรือไม่ และเมื่อถึงเวลาใกล้สอบครูจะสอน reading ทั้งหมดโดยให้นักเรียนจับกลุ่มกันแล้วให้นักเรียนเอาคำศัพท์ของเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มที่ทำได้ดีถูกต้องไปลอกเพื่อแก้ไขงานของตน แล้วให้เพื่อนที่ทำดีและถูกต้องนั้นอธิบายให้ฟัง และพอเวลาสอบ ข้อสอบของครูคนที่ 1 จะมีข้อสอบเกี่ยวกับการอ่านด้วย โดยข้อสอบมาจาก reading ที่ครูให้ไปอ่าน และแปลนั่นเอง

ในส่วนที่เป็นไวยากรณ์ นอกจากเนื้อหาในหนังสือเรียน ครูคนที่ 1 ได้จัดทำเป็นเอกสารประกอบการเรียนเป็นเล่ม ซึ่งจะประกอบไปด้วยไวยากรณ์เรื่องต่าง ๆ ตามเนื้อหาใน

หนังสือเรียน และอาจมีเพิ่มเติมจากในหนังสือ พร้อมแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำ ส่วนวิธีการสอนครูก็ใช้หลายวิธีผสมผสานกัน ถ้าเป็นไวยากรณ์ก็ใช้การพูดอธิบาย “chalk and talk” แล้วให้ทำแบบฝึกหัด

สำหรับเนื้อหาอื่นๆ ครูก็จะใช้วิธีให้นักเรียนเล่นเกมบ้าง ให้พูดสนทนาแสดงบทบาทสมมติบ้าง หรือสั่งงานให้ไปค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์แล้วมาเขียน dictation บ้าง สั่งงานให้นักเรียนไปอ่านบทอ่านในหนังสือบ้าง สำหรับการสั่งงาน ถ้าห้องที่เรียนอ่อนครูก็จะลดงานลง เช่น การหาความหมายของคำศัพท์ ก็จะลดจำนวนลง เช่น ให้ไปหาความหมายของศัพท์ในหนังสือเรียนมา 30 คำ จากทั้งหมด 5 บท นอกจากนี้ ในขณะที่เรียน ครูจะสอนเทคนิคการเรียนให้ เช่น การเดาความหมายของคำศัพท์ ในขณะที่อ่านบทอ่านให้สังเกตหลักในการเขียนของบทอ่านนั้นเพื่อเวลาเราเขียนเราก็จะรู้แนวหรือสไตล์การเขียน รวมทั้งยังพยายามที่จะบูรณาการกับวิชาอื่น เช่น วิชาสุขศึกษา โดยให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับกฎการกินอาหาร เกี่ยวกับสุขภาพ วิชาภาษาไทย โดยให้นักถึงสุภาสิตภาษาไทยเกี่ยวกับสุขภาพ หรืออาหาร เป็นต้น สอดแทรกเกี่ยวกับเรื่องกิริยามาท และภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทย จะใช้ภาษาอังกฤษเฉพาะในเนื้อหาที่เป็นภาษาอังกฤษ

ส่วนสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่สำคัญและเป็นหลักเลยก็คือ sheet เอกสารประกอบการเรียน นอกจากนี้ก็มีพวกของจริง หรือรูปภาพ เกม บัตรคำศัพท์ เป็นต้น นอกจากนี้ครูผู้สอนก็จะบอกชื่อ website ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนให้นักเรียน ให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติม

“...แต่เวลาให้งานโครงการรักการอ่าน พี่จะใช้หนังสือ expression เพราะว่าทุกบทมันจะมี reading ให้อ่าน 10 เรื่อง ซึ่งเรื่องที่ให้ไปอ่านเอง 10 เรื่องนี้พอใกล้จะสอบเราก็จะสอนเด็ก เอา จับกลุ่มนะ เอาของเพื่อนไปลอก เอา vocab. ไปลอก ลง ให้เพื่อนอธิบายให้ฟัง แล้ว you ก็จะได้ครบทุกเรื่อง เราไม่ต้องเสียเวลาไปอ่านอีกนะ เพราะเราอ่าน 10 เรื่องของเราแล้วนี่ เราได้ทักษะอ่านแล้วนี่ ตอนนี่ไม่มีเวลา ครูให้ใช้ลอกจากเพื่อน เด็กเขาก็จะว่าทำไมอาจารย์ไม่ให้ใช้วิธีนี้แต่แรกละ พี่ก็บอกไม่ได้ ใช้วิธีนี้ตั้งแต่แรกผิด ถ้าฉันหนูก็ไม่ได้ฝึกอ่านนะซี ใช้ใหม่ ผู้ปกครองบางคนบอก ไฮอาจารย์ทำไมให้ตั้งเยอะ ตั้ง 10 เรื่อง ก็บอก ปิดเทอมนะ ค่อย ๆ ทำนะ แค่อาทิตย์ละเรื่องก็พอแล้วกิจกรรมการเรียนการสอนก็เป็นได้หลายอย่าง talk and chalk ก็ต้องมีบ้าง มีเล่นเกมบ้าง vocab ก็มี dictation ก็มี การให้แสดงบทบาทสมมติก็มีบ้าง หลากหลายวิธี ให้นักเรียนทำ vocabulary card พอว่าง ๆ ก็เรียกมาดูพอบหมดบท... เวลาสอนส่วนใหญ่ก็ภาษาไทยนี่แหละที่ใช้อธิบาย แต่ถ้าเป็นคำสั่ง หรือ เนื้อใน

หนังสือก็จะเป็นภาษาอังกฤษ... ส่วนสื่อที่ใช้ก็มีหลากหลาย มันขึ้นอยู่กับว่าแต่ละบทมันเป็นอย่างไร และสื่อพวกที่ใช้ส่วนใหญ่ทำเอง ชื่อไม่ค่อยมี เพราะไม่ค่อยตรงกับเราของพี่จะหนักไปที่ sheet พี่ยึด sheet ของพี่เป็นเล่มเลย ...เมื่อเราให้เขาไปค้นคว้าเราก็จะบอก website ให้นักเรียนเขาไป บอกหมดเลย เพราะพี่ไปทำ กคน. พี่ก็บอกเด็กว่ามี web นี้นะ web นี้นะ ”

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

“ครูเขาจะมี sheet เป็นเล่มเลย และครูก็อธิบายในนั้น และมีแบบฝึกหัดให้ทำด้วย ...ให้ใช้เรื่องที่ครูสอนไปเขียน เช่น เขียนประวัติของเราเอง ... เวลาสอนอ่านเรื่องอะไรอยู่ แล้วไปเจอไวยากรณ์เรื่องอะไรครูก็จะสอน ...ครูมีสั่งให้ไปอ่านเนื้อเรื่องในหนังสือ แล้วให้หาคำศัพท์ แปลด้วย แล้วเอามาส่งครู เป็นโครงการรักการอ่าน ให้ทำตอนปิดเทอม ... เวลาสอบครูก็จะออกในนั้น...ครูจะมีบอก Website ให้ไปค้นเพิ่มบ้าง ”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

16 ธันวาคม 2547

1.2.4 การวัดผลประเมินผล

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ฝ่ายวิชาการจะกำหนดน้ำหนักคะแนนในการเก็บคะแนนตลอดปีมาให้ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ จะมีอัตราส่วนการเก็บคะแนน 85/15 โดย 85 เป็นคะแนนก่อนกลางภาค 35 คะแนน กลางภาค 15 คะแนน และหลังกลางภาคหรือก่อนปลายปี 35 คะแนน และปลายปี 15 คะแนน ซึ่งสอบปลายปีส่วนใหญ่จะเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบเนื่องจากนักเรียนมีเป็นจำนวนมากในแต่ละห้อง ครูจะตรวจข้อสอบและทำคะแนนไม่ทัน วิชาการจึงอนุญาตให้ข้อสอบปลายปี เป็นข้อสอบแบบอัตนัยได้ ส่วนการเก็บคะแนนระหว่างปี 85 คะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้เก็บเอง

สำหรับการวัดผลประเมินผลของครูคนที่ 1 จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการสอน การสนทนากลุ่มพบว่า ครูใช้วิธีการสังเกตการเรียน ความตั้งใจและเอาใจใส่ของนักเรียน ตรวจให้คะแนนจากงานที่ให้นักเรียนไปอ่าน แปล ค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ ตรวจแบบฝึกหัดใน sheet ที่เป็นเอกสารประกอบการเรียน ชิ้นงานที่ครูสั่งให้ทำซึ่งนักเรียนจะเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมงาน และใช้การทดสอบ ซึ่งแบบทดสอบจะประกอบด้วยส่วนที่เป็นไวยากรณ์ คำศัพท์ บทอ่าน ลักษณะของแบบทดสอบก็จะเป็นแบบเลือกตอบ หรือให้เขียนประโยคสั้น หรือ

เติมคำ ลักษณะเป็น closed test แต่ถ้าข้อสอบปลายปีส่วนใหญ่ลักษณะของข้อสอบจะเป็นแบบปรนัย เพราะถ้าข้อสอบเขียนหรืออัตนัยจะทำให้ครูตรวจข้อสอบไม่ทัน และทำคะแนนไม่ทันตามกำหนดของปฏิทินปฏิบัติการของโรงเรียน และชิ้นงานที่ครูให้นักเรียนทำครูก็จะบอกเกณฑ์การให้คะแนนด้วย เช่น การอ่านและแปลบทอ่านในโครงการรักการอ่าน อย่างไรก็ตามก่อนสอบครูจะบอกแนวข้อสอบที่ครูจะสอบนักเรียนให้นักเรียนได้รับทราบ

“การเก็บคะแนน final (ของเทอมที่ 1) พี่เก็บ 15 คะแนน จาก 100 และ midyear เก็บอีก 15 คะแนน รวมเป็น 30 คะแนน ที่เหลือเป็นคะแนนระหว่างปี ซึ่งก็จะเป็น test หรือเก็บคะแนนย่อย ๆ...ถ้าข้อสอบ final จะเป็น choice แต่ถ้าเป็นเก็บคะแนนระหว่างปีก็จะพยายามให้เด็กเขียน..ก่อนสอบก็จะบอกแนวข้อสอบเด็กด้วยนะ บอกเลยว่าข้อสอบมี 45 ข้อ ครูจะออก grammar, vocab เท่าไหร่ ใ้ฉันเท่าไร grammar ครูจะออกแนวไหน เป็น choice นะ เป็นประโยคสั้น ๆ อันนี้เป็น closed test ก็จะอธิบายให้เด็กฟัง ... เวลาใกล้สอบก็จะบอกเด็กนะว่า เวลาสอบ final ก็จะทำเองงานที่สั่งให้ไปอ่านในโครงการรักการอ่าน 10 เรื่องนะ มาออกข้อสอบ ก็บอกเด็กแล้วก็เอามาจริง ๆ แหะละ แต่เอาไม่หมด เวลาจะสอบก็บอกแนวข้อสอบเด็กว่า ครูเอามา นะ ครูออก reading นี้ 10 คะแนน ครูไม่เอา unseen หรือ กนะ ครูออก seen หมดเลย ...

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

“ครูเขาจะเก็บคะแนนจากการสอบ งานที่ให้ไปอ่าน ใน sheet ที่ครูให้ทำ ...แล้วที่เขียนศัพท์ด้วย ...จาก vocab. card ที่ให้ทำด้วย...ก่อนสอบครูจะบอกแนวข้อสอบให้ และสรุปให้”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

16 ธันวาคม 2547

1.3 ความสำเร็จ

1.3.1 สภาพความสำเร็จ

จากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูคนที่ 1 และการตรวจสอบเอกสารการเก็บคะแนนของครู พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ทำงานได้ตามที่ครูมอบหมาย มีบางส่วนที่ครูผู้สอนต้องติดตามเพื่อให้ส่งงาน ผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนปีการศึกษา 2546 ที่ผ่านมาโดย

เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี คือ 3.21 ดังตารางที่ 5.18 นอกจากนี้ส่วนใหญ่เป็นคนมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

“ในภาพรวมแล้วนักเรียนก็ใช้ได้นะ ส่วนใหญ่ก็สนใจ ตั้งใจเรียน ทำคะแนนได้ดี แต่บางคนก็ต้องตามจี้กันอยู่ บางคนต้องโทรศัพท์บอกพ่อแม่เขาว่าให้ควบคุมทำงานมาส่งก็มีบ้าง แต่ส่วนน้อย...ส่วนใหญ่เขามีน้ำใจให้ความช่วยเหลือดีนะคะ อย่างสี่นี้พี่ให้เขาช่วยทำ พอดีสี่พี่ชนะการประกวด ได้เงินมา 500 พี่ก็ให้เขาไปแบ่งกัน เพราะเขามาช่วยลงคอมให้”.

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

ตารางที่ 5.18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ประจำปีการศึกษา 2546

ระดับชั้น	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	เฉลี่ยตลอดปี
ม.2	-	-	3.08

หมายเหตุ ระดับชั้น ม.2 เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ซึ่งมีการประเมินผล
การเรียนเป็นรายปี

จากเอกสารสรุปผลการเรียน

1.32 ปัจจัยความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ครูคนที่ 1 และการสนทนากลุ่มกับนักเรียน พบว่า ปัจจัยของความสำเร็จคือ ความเอาใจใส่ของครู คอยกระตุ้น และติดตามงานที่สั่ง รวมทั้งความร่วมมือของผู้ปกครอง

“ครูเขาจะคอยบอก คอยถาม เกี่ยวกับงานที่ครูสั่งว่าทำถึงไหนแล้ว...ก่อนสอบครูเขาจะบอกว่าจะออกตรงไหน ข้อสอบมีอะไรบ้างให้เราไปเตรียมมาให้ดี...ครูเขาจะคอยทบทวนเรื่องที่เรียนไปแล้วให้เรื่อย เช่น พออ่านไปเจอไวยากรณ์เรื่องนี้ครูก็จะถาม ทบทวน มันก็ดีทำให้เราไม่ลืม...บางที่ครูเขาจะโทรตาม หรือโทรไปบอกพ่อแม่นะค่ะ”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

(16 ธันวาคม 2547)

1.4 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

1.4.1 ปัญหาและอุปสรรค

จำนวนนักเรียนในห้องเรียนมีมาก และนักเรียนบางคนไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ กำหนดให้ส่งงานก็ไม่ส่ง ครูต้องคอยติดตามทวงถาม บางครั้งต้องโทรศัพท์ติดต่อกับผู้ปกครอง นอกจากนี้ครูรู้สึกท้อแท้เพราะไปคาดหวังกับนักเรียนมากแล้วนักเรียนไม่ได้อย่างที่คาดหวัง

“ปัญหาของพี่คือ พี่อาจจะคาดหวังกับเด็กมากเกินไป แล้วเราไม่ได้ตามที่เราหวัง เราก็เลย suffer เราตั้งใจตั้งใจแต่เด็กไม่เอา เรียนก็ไม่ตั้งใจ ส่งงานให้ทำก็ไม่ทำ บางทีพี่ต้องโทรตามพ่อแม่เขา บอกงานกับพ่อแม่เขาให้เขาช่วยบังคับให้ลูกเขาทำ ต้องเอาอย่างนี้เลยแหละ ไซ้ใหม่ เราต้องดูแลเด็กตั้งเท่าไร ห้องหนึ่ง 50-60 คน แล้วก็ห้องนี้ที่สอน พ่อแม่เขาถูกแค่คนสองคน ต้องให้เขาช่วยเราบ้าง แต่พวกนี้ก็มีส่วนน้อยนะ พ่อเป็นกระสายยาให้เราใช้ชีวิตชีวา... แต่ก็เหนื่อยตรงตามงานนี้แหละ บางทีต้องโทรตามกับพ่อแม่เขาเลย ว่าเราให้งานอันนี้ ๆ ไปนะ ช่วยควบคุมให้ทำมาส่งด้วย”

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

“การประเมินผลมีปัญหาจริง ๆ เมื่อคุณต้องสอนห้องเรียนหลายห้องที่นักเรียนมากกว่า 50 คน ผมว่าครูคนที่ 1 ก็คงมีปัญหาเหมือนผมเหมือนกัน นั่นคือเราต้องทำงานมากขึ้น อย่างผม ผมต้องจดทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่สำคัญหรือไม่สำคัญทันทีที่ผมออกจากห้องเรียน ”

ครูต่างชาติผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(2 ธันวาคม 2547)

1.4.2 แนวทางแก้ไข

- 1) ต้องเพิ่มการติดตามและเพิ่มการประสานกับผู้ปกครองให้มากขึ้น ช่วยกันกระตุ้นและคอยดูแลให้ทำงานให้ครบ
- 2) ลดจำนวนนักเรียนให้น้อยลง ถ้ามีความจำเป็นไม่สามารถจะลดได้ก็ต้องจัดหาแหล่งค้นคว้า หรือสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงและมีประสิทธิภาพ

“เราจะทำอย่างไรได้ ก็ต้องบ่น คอยตามทวง ต้องเรียกว่าคอยจิก ให้ได้ งานมาส่ง กันเลย บางคนที่ไม่เอาจริงก็ต้องโทรบอกพ่อแม่เขาให้ช่วยเราบ้างเด็กมัน เยอะนะห้อง ห้องหนึ่งเป็น 50 คน คิดดูซิ สอน 5 ห้องก็ 250 คนแล้ว ”

ครูคนที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

“เพราะเด็กมาก ซึ่งปัญหานี้เราแก้ไม่ได้เพราะมาจากข้างบน เรายะ อยากรได้เด็กซักสามสิบ สามสิบห้า แต่มันไม่ได้ เรายังต้องรับสภาพ และต้องหาทางแก้ ของเราไป เห็นครูเขาก็บ่นไป ทำไป มันก็รอดไปปีหนึ่ง ๆ”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคนที่ 1 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ของการวิจัย สรุปตามกรอบการวิจัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) การ ดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ได้ ดังตาราง 5.19

ตารางที่ 5.19 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 1 โรงเรียนปกติทั่วไป

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1. มีความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2. มีความเชื่อในการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ ถึงแม้ทางปฏิบัติจะทำได้เพียง การ เชื่อมโยง สอดแทรก</p> <p>3. ใช้หลักการสอนเพื่อ การสื่อสาร โดยมุ่งสอน ให้นักเรียนมีทักษะครบ ทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน</p>	<p>1. การจัดชั้นเรียน</p> <p>1) นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการ ของนักเรียน และตามสภาพการจัด กิจกรรมแต่ละชั่วโมง</p> <p>2) ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์ในการควบคุมชั้น เรียน แต่ถ้านักเรียนคุยไม่ตั้งใจเรียน ก็จะลงโทษเบา ๆ เป็นการเตือน ก่อน และจะเข้มขึ้นถ้ายังไม่ดีขึ้น</p> <p>2. เตรียมการสอน</p> <p>1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>2) จัดทำเอกสารประกอบการสอน เพิ่มเติม</p>	<p>1. สภาพความสำเร็จ</p> <p>1) นักเรียนส่วนใหญ่มีผล การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>2) นักเรียนเป็นคนมี น้ำใจ มีจิตใจเอื้อเฟื้อ</p> <p>2. ปัจจัยความสำเร็จ</p> <p>1) ความเอาใจใส่และ อดทนของครู</p> <p>2) ผู้ปกครองให้ความ ร่วมมือ</p>	<p>1. ปัญหาอุปสรรค</p> <p>1) นักเรียนใน ห้องเรียนมีจำนวน มากเกินไป</p> <p>2) นักเรียนบาง คนไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำงานที่สั่งให้ทำ</p> <p>3) ครูรู้สึกท้อแท้ คาดหวังสูง</p> <p>2. การแก้ไข</p> <p>1) เพิ่มการเอา ใจใส่ติดตาม</p>

ตารางที่ 5.19 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>เขียน และมีขั้นตอนการ สอนเป็นขั้นนำเสนอ ชั้น ฝึก ปฏิบัติ และ ชั้น นำไปใช้</p> <p>4. ส่วนด้านการวัดผล เชื่อว่าถ้าเก็บคะแนนจาก งานที่ให้นักเรียนทำไป เรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง จะ ไม่ค่อยมีนักเรียนตก</p> <p>5. มีความเชื่อใน การทำงานเป็นทีมเวิร์ค ว่าจะทำให้ประสบ ความสำเร็จ</p>	<p>3. <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u></p> <p>1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม เนื้อหาในหนังสือเรียน</p> <p>2) แบ่งเนื้อหาส่วนที่เป็น Speaking กับ Listening ให้ครูชาวต่างชาติสอน 1 คาบ/ สัปดาห์</p> <p>3) เนื้อหาที่สอนส่วนใหญ่เป็นไวยากรณ์ และการอ่าน</p> <p>4) การสอนไวยากรณ์ มีเอกสาร ประกอบการเรียนมาเพิ่มเติม และใช้วิธี อธิบาย ให้ทำแบบฝึกหัด และเฉลยพร้อม กันในชั้น</p> <p>5) การสอนการอ่าน จัดทำเป็นโครงการ รักการอ่าน ให้นักเรียนไปค้นคว้า หา ความหมายของคำศัพท์ อ่านแปล และจับ ใจความ แล้วทำเป็นรายงานส่ง โดยให้ใช้ เวลาทำตลอดปี แต่เน้นช่วงปิดภาคเรียน ที่ 1 หลังตรวจงานแล้ว ครูให้นักเรียนแก้ไข โดยตรวจสอบกับเพื่อนที่ทำถูกต้อง และให้ นักเรียนที่ทำถูกต้องอธิบายให้เพื่อนฟัง</p> <p>6) สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็น sheet บัตรคำ รูปภาพ เกม website ต่าง ๆ</p> <p>7) ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการ สอน</p> <p>4. <u>การวัดผลประเมินผล</u></p> <p>1) เก็บคะแนนจากงานที่ให้นักเรียนทำ การสอบ midterm final</p> <p>2) บอกแนวข้อสอบให้นักเรียนทราบบและไป เตรียมตัว</p>		<p>2) ขอบความ ร่วมมือจาก ผู้ปกครองให้ กระตุ้นและควบคุม ให้ทำงานที่สั่ง</p>

ครูคนที่ 2

ครูผู้สอนคนที่ 2 เป็นเพศหญิง อายุ 45 ปี สอนวิชาอังกฤษอ่าน-เขียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 ห้อง โดยสอนห้องละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ รวม 10 ชั่วโมง/สัปดาห์

1.1 ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และจุดประสงค์

จากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนคนที่ 2 และการศึกษาเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนคนที่ 2 มีความเชื่อว่าเด็กนักเรียนทุกคนสามารถสอนได้ ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาให้เขา สำหรับวิชาภาษาอังกฤษถ้านักเรียนมีความชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษนักเรียนก็จะสามารถเรียนรู้ได้

“ก็เชื่อว่าเด็กนักเรียนเขาสอนได้ ถ้าเราจัดองค์ประกอบให้เขา เขาสามารถที่จะเรียนรู้ได้ จัดให้ตรงตามความสามารถของเขา ภาษาอังกฤษนี่ถ้าเราทำให้เขาชอบ เขาจะได้ ขึ้นอยู่กับความชอบ คือถ้าเขามีทัศนคติที่ดี เขาก็จะได้ เช่น บางคนที่เขาบอกเขาทำไม่ได้วิชาภาษาอังกฤษ แต่ถ้าเราเปลี่ยนให้เขามาชอบ จะทำให้เขาเรียนเข้าใจได้”

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

1.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2.1 การจัดการชั้นเรียน

จัดให้นักเรียนนั่งตามความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นการประหยัดเวลาเพราะนักเรียนเดินเรียน จะมีที่นั่งเป็นกลุ่มบ้างถ้าจะให้นักเรียนเขาทำงานกลุ่ม และไม่มีได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษสำหรับการควบคุมชั้นเรียน

“ให้เขานั่งตามใจชอบด้วย และถ้าให้เขาทำงานเป็นกลุ่มก็ให้เขานั่งรวมกลุ่ม...ให้เขานั่งตามธรรมดาของเขา เขาอยากนั่งตรงไหนก็นั่ง เพราะของเราเป็นเดินเรียนนะคะ ถ้ามีมาจัดกลุ่ม แบ่งกลุ่มก็หมดเวลา..ไม่มีกฎอะไรเป็นพิเศษ ถ้า ดื้อ ไม่ทำ ไม่ตั้งใจก็ดูกันไป ชูกันไป..”

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

“เห็นที่เขาสอนก็จะให้เด็กเขาเลือกนั่งกันเอง เราไม่ค่อยมีเวลามาจัดหรือ เพราะเด็กต้องเดินเรียน กว่าที่จะเปลี่ยนห้องเรียนได้ก็กินเวลาไปเกือบสิบนาทีแล้ว

นอกจากว่ากิจกรรมวันนั้นเราต้องการให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม เราก็จะสั่งเป็นครั้ง ๆ ไป ว่าเข้าจับกลุ่ม ...ภาษาที่เขาใช้ก็เห็นใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

(4 มกราคม 2548)

1.2.2 การเตรียมการสอน

จากการสัมภาษณ์ครูคนที่ 2 และการตรวจเอกสาร พบว่า ครูคนที่ 2 เตรียมการสอนโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีครูร่วมสอนหลายคน จึงช่วยกันทำแผน และจัดส่งโรงเรียนก่อนเปิดเทอมเพียง 1 เล่ม โดยใส่ชื่อครูผู้สอนทุกคนลงไปในแผนการสอน อย่างไรก็ตามครูผู้สอนวิชาเดียวกันทุกคนก็จะมีสำเนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำส่งดังกล่าวไว้เป็นส่วนตัวของตน แล้วนำไปใช้สอน และเมื่อสอนเสร็จก็จะบันทึกผลการสอนไว้ด้านหลังของแต่ละแผน นอกจากนี้ครูคนที่ 2 ยังได้จัดทำบทเรียน CAI และเอกสารประกอบการเรียนไว้เป็นสื่อการสอนเพิ่มเติมในรายวิชานี้ด้วย

“...วิชานี้มีครูสอนหลายคน เราก็ช่วยกันทำ และเย็บเล่มส่ง และของตัวเองเองก็ถ่ายสำเนาไว้ ทุกคนต้องมีสำเนาไว้ วิชาหนึ่งส่งชุดเดียว ถ้าสอนหลายคนก็ส่งชุดเดียว แต่ส่วนตัวเราก็ต้องมีนะ ทำร่วมกัน หน้าปกแผนของวิชาหนึ่งจะมีคนนี้ ๆ สอน และข้างในแผน ด้านหลังแผนแต่ละคนก็จะมีบันทึกหลังสอนของแต่ละคน...ทำ copy เดียว แต่ใส่ชื่อผู้สอนทุกคนลงไป และพอไปสอนแต่ละคนก็จะมีบันทึกหลังการสอนของตัวเอง ว่าแผนนี้เป็นอย่างไร ได้ผลไหม ควรจะต้องแก้ไขอย่างไร...โรงเรียนเขาจัดอบรมเรื่องการทำสื่อ CAI ก็ได้จัดทำไว้เรื่อง 2 เรื่อง ไว้ให้เด็กเข้าไปเปิดค้นคว้าดู เนื้อหาก็คงจะเป็นเกี่ยวกับการอ่าน มีเสียงฝรั่งอ่านเรื่องนั้น พออ่านถึงตรงไหน มันก็จะเน้นตรงนั้นเป็นคาราโอเกะ แล้วขึ้นแบบฝึกหัด นักเรียนชอบ บอกให้ทำเรื่องอื่น ๆ อีก ตอนนั้นขึ้น web แล้วนะคะ แล้วก็ยังมีเป็น sheet คือเราไปเจอเรื่องที่น่าสนใจมา เราก็ Xerox มา แล้วมาทำเป็น sheet ให้นักเรียน”

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

“โรงเรียนอนุญาตให้หลายคนส่งแผน 1 ฉบับ ถ้าวิชานั้นมีครูสอนหลายคน และเขาก็จะมี copy ของเขาไว้ใช้เป็นส่วนตัว .. हमวดเรามีครูที่เก่งคอมพิวเตอร์หลายคน บางคนก็ทำบทเรียน CAI เช่น อาจารย์ (ชื่ออาจารย์ ม.2) คือโรงเรียนเขาจัดอบรมให้ก่อน และเขาก็ไปปรึกษาอาจารย์ที่สอนคอมเพิ่มนะ เด็กชอบทีเดียว”

หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ

(26 มกราคม 2548)

“...วิชานี้ได้เข้าห้องคอมด้วย และอาจารย์เขาให้เรียนบนคอม มันมีเรื่องให้อ่าน เราก็อ่าน ทำตามคำสั่งที่เขาให้ทำ ก็สนุกดี ...บางครั้งก็มีเป็นซีตมา เป็นเรื่องให้อ่าน นอกจากในหนังสือเรียน “

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.2/3

(20 ธันวาคม 2547)

1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการสังเกตการสอน และการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม พบว่า สำหรับวิชาการอ่าน-เขียน ครูคนที่ 2 นักเรียนมีหนังสือเรียนประจำ ครูจะให้นักเรียนไปเตรียมอ่าน และ ค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์มาก่อน แล้วครูก็จะมาตรวจสอบความเข้าใจโดยการถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและคำศัพท์ยาก อธิบายเพิ่มเติม สรุปเรื่องหรือให้นักเรียนช่วยกันสรุป แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทำยเรื่องซึ่งจะเป็นคำถามจากเรื่อง หรือเขียนจากเรื่องที่อ่าน ถ้าเวลาเหลือก็อาจให้เล่นเกม นอกจากนี้ครูคนที่ 2 ยังได้จัดให้นักเรียนศึกษาบทเรียน CAI เพิ่มเติม รวมทั้งให้นักเรียนค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนมาเขียนสรุปส่งครู เช่น ให้ค้นคว้าเรื่องกาแฟ เรื่องเศรษฐกิจที่รวยติดอันดับโลก สื่อการสอนที่ใช้นอกจากหนังสือเรียน และบทเรียน CAI แล้วก็มี sheet และรูปภาพต่าง ๆ

“ส่วนมากจะให้นักเรียนไปอ่านมาล่วงหน้า ฝึกให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วพอมานในชั่วโมงเราก็จะสอบถามว่าเขาได้ไปอ่าน ไปหาศัพท์มาก่อนล่วงหน้าหรือเปล่า บางทีก็ใช้การถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หรือถามคำถามเลยเกี่ยวกับเนื้อเรื่องให้เขาตอบ ถ้าเขาไปอ่านมา เขารู้ และตอบได้ และตอนท้ายเราก็จะสรุปให้เขาว่าเรื่องทั้งหมดเป็นอย่างไร หรือให้เขาช่วยกันสรุป แล้วก็ให้ทำแบบฝึกหัดทำยเรื่องที่อ่าน พอหมด 5 บทก็จะให้นักเรียนเข้า internet เพราะว่าเราจะมีบทเรียนเสริมในหนังสือเรียนนั้น และเขาจะมีบอกว่า มี web ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับบทนั้น ๆ เราก็พิมพ์ชื่อ web ให้เด็ก คือเราจะนำเด็กเข้า search net ในห้องคอม เพราะตรงนั้นจะมีภาษาอังกฤษด้วย แล้วให้นักเรียนสรุปว่านักเรียนได้อะไรบ้าง เข้า web ไหนไปบ้าง แล้วส่งครูด้วย หัวข้อ เรื่องที่ให้เด็กเข้า web ไปค้นเพิ่มเติม เช่น เรื่องกาแฟ เรื่องเศรษฐกิจที่รวยติดอันดับโลก..อีกทีก็ให้นักเรียนเรียนบทเรียน CAI ซึ่งจะสอนให้เด็กเขาฝึกค้นคว้า เนื้อหาจะเป็นเกี่ยวกับการอ่าน มีเสียงฝรั่งอ่านเรื่องนั้น พออ่านถึงตรงไหน

มันจะเน้นตรงนั้นเป็น คาราโอเกะ แล้วขึ้นแบบฝึกหัด นักเรียนชอบ บอกให้ทำเรื่องอื่น ๆ อีก”

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

“วิชานี้มีหนังสือเรียน ครูจะให้ไปหาศัพท์ และอ่านมาก่อน พอมาในชั่วโมงครูก็มาอ่านและอธิบายในห้องพร้อมกัน และทำแบบฝึกหัด ...และครูให้เข้าห้องคอม เปิด net ค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ ...ครูให้เขียนสรุปส่งครู ...ครูมีเนื้อเรื่องให้อ่านทางคอมด้วย เป็นเหมือนแบบฝึกหัดทำในคอมเลย”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.2/3

(20 ธันวาคม 2547)

“หมวดเรามีครูที่เก่งคอมพิวเตอร์หลายคน บางคนก็ทำบทเรียน CAI เช่น อาจารย์ (ชื่ออาจารย์ ม.2) คือโรงเรียนเขาจัดอบรมให้ก่อน และเขาก็ไปปรึกษาอาจารย์ที่สอนคอมเพิ่มนะ เด็กชอบทีเดียว”

หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ

(26 มกราคม 2548)

“นักเรียนมีหนังสือเรียนวิชานี้ และครูเขาก็มี sheet แจกให้เพิ่มเติมแก่นักเรียนด้วย ก็เหมือนกับวิชาอื่น ๆ นั่นแหละ “

ครูสอนวิชาพลศึกษา

(13 มกราคม 2548)

1.2.4 การวัดผลและประเมินผล

ครูคนที่ 2 วัดผลด้วยวิธีการตรวจแบบฝึกหัด แบบทดสอบ เพิ่มสะสมงาน ที่สั่งให้นักเรียนทำ เช่น งานที่ให้เขียนต่าง ๆ และด้วยวิธีการสังเกตจากการทำงานกลุ่ม ครูพยายามวัดผลให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ กระบวนการ และเจตคติ นอกจากนี้ยังให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการประเมินนอกจากครูผู้สอน เช่น ให้เพื่อนประเมิน ให้ผู้ปกครองประเมิน และยังใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนในห้องเรียนต่อไปด้วย

“หนูจะมีให้ผู้ปกครองประเมิน และเพื่อนประเมิน และงานที่ให้นักเรียนทำ เช่น งานที่ให้เขียนต่าง ๆ ให้เขียนลงกระดาษ ให้เด็กเขาทำไว้ และรวบรวมส่ง แล้วให้เพื่อนประเมิน และให้ผู้ปกครองประเมิน มันมีตัวอย่างอยู่ ส่วนรายงาน รายงานกลุ่มก็จะดูกระบวนการทำงานของเด็ก ร่วมมือกันดีไหม หรือว่าทำคนเดียว คนอื่นไม่ช่วย การประเมินผลทำงานกลุ่มเราไม่ดูความรู้ตัว k (knowledge) อย่างเดียว เราจะดู 3 ตัว KPA วิธีการประเมินก็สังเกตจากแฟ้ม จากแบบทดสอบ จากแบบฝึกหัด จากงานที่ให้นักเรียนทำ และพอเราประเมินห้องนี้ไปแล้ว และผลมันไม่ดี เราก็อธิบายว่าอย่างนี้ มันไม่ใช่ซะอย่าง เช่น ถ้าเด็กเขาไม่เข้าใจ เราก็อธิบายแล้วว่าเราพลาดตรงไหน และหลักการประเมิน เราก็จะตั้งเกณฑ์ขึ้นมา อย่างสมมติว่าให้เด็กเขาทำงานเป็นกลุ่ม คือจะให้ความรู้แค่ 3 คะแนน ส่วนกระบวนการทำงานจะให้ 4 คะแนน และผลงานมันดี ความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ก็จะให้ 3 คะแนน จะบอกเกณฑ์การให้คะแนน อย่างนี้กับเด็กก่อน และยังมีให้นักเรียนกลุ่มอื่นประเมินงานของเพื่อน และมีให้นักเรียนเขาเขียนมาว่างานของตนควรจะได้คะแนนเท่าไร และเราก็มีคู่มือที่ว่าจะให้เท่าไร คือส่วนใหญ่มักจะเป็นว่าเมื่อเขาออกมารายงานแล้วก็จะชาวเสียกันตรงนั้นเลยว่าจะให้เท่าไร”

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

“เก็บคะแนนจากงานเขียน จากการสอบ จากรายงาน จากงานที่ครูสั่งให้ทำ บางทีครูก็จะถามจากเพื่อนว่าควรจะให้คะแนนเท่าไรนะคะ

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.2/3

(20 ธันวาคม 2547)

“มีบ้างเหมือนกันที่ลูกเขาเองงานที่เขาทำมาให้แม่ดู และบอก แม่ว่าหนูควรจะได้ซักเท่าไร เห็นบอกว่าครูเขาให้อามาให้แม่ดูให้แม่ให้คะแนน แม่ก็ให้คะแนนไป เขาก็เอากลับไปให้คุณครู ”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.2

(18 มกราคม 2548)

1.3 ความสำเร็จ

1.3.1 สภาพความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียนเปลี่ยนทัศนคติมาชอบภาษาอังกฤษมากขึ้น ซึ่งเป็นความคาดหวังของครูผู้สอน นอกจากนี้จากการศึกษาเอกสารพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ดังตารางที่ 5.20

“ความสำเร็จของหนูคือตรงที่เปลี่ยนให้นักเรียนมาชอบวิชาภาษาอังกฤษได้ ซึ่งผลต่อมาก็เขาก็จะทำคะแนนได้ดี ภูมิใจมากเลย จากเด็กไม่ชอบแล้วมาชอบ ”

ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

“ผลการเรียนก็ดีขึ้นคะ..ได้ 4...ของหนูได้ 3 ค่ะ ดีขึ้นกว่าเดิม เคยได้ 2 ..ชอบวิทย์ และอังกฤษ อย่างไร อังกฤษก็ยังไม่ต้องใช้ sure เลย เช่น เวลาลเล่น เนต เพราะถ้าเล่น web ไทยอย่างเดียว มันไม่กว้าง”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.2/3

(20 ธันวาคม 2547)

ตารางที่ 5.20 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่ 2

ประจำปีการศึกษา 2546

ระดับชั้น	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	เฉลี่ยตลอดปี
ม.2	-	-	3.08

หมายเหตุ ระดับชั้น ม.1 และ ม.2 เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ซึ่งมีการประเมินผลเป็นรายปี

จากเอกสารสรุปผลการเรียน

1.3.2 ปัจจัยความสำเร็จ

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้สอน พบว่า เกิดจากหลาย ๆ อย่าง เช่น จากตัวนักเรียนเอง ครู ผู้ปกครอง โรงเรียน

“หนูว่าปัจจัยความสำเร็จมันเกิดจากหลายอย่างนะ ที่สำคัญคือตัวนักเรียนเอง ถ้าเขาตั้งใจเรียนเขาก็ได้เกือบ 100% แล้ว พ่อแม่ก็มีส่วน โดยเฉพาะเด็กอ่อน หรือเด็ก เก ๆ หน่อย พ่อแม่ต้องคอยกดดันให้เราตอนเด็กอยู่บ้าน เพราะโรงเรียนเราเด็กเยอะ

ห้องหนึ่ง 50 กว่า แน่ ครูก็มีส่วน โรงเรียนก็มีส่วน อย่างเรื่องสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ “

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

1.4 ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1.4.1 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาของครูคนที่ 2 คือ นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่ค่อยส่งงาน ครูต้องคอยตาม ซึ่งครูคิดว่าเป็นที่ระบบการศึกษาที่ทำให้เด็กมีลักษณะเช่นนี้ รวมทั้งระบบการวัดผลแบบใหม่ที่รายงานผลเป็นรายปีทำให้เด็กขาดความกระตือรือร้น

“ไม่รู้เดี๋ยวนี้เป็นอย่างไร เด็กไม่ค่อยรับผิดชอบ ต้องตามงาน ต้องโทรตาม นี่มันเป็นปัญหาที่หนูคิดว่าจะทำอย่างไรกับเขาดีนะ เขาไม่กลัวว่าจะตก ผู้ปกครองก็ไม่รู้จะทำอย่างไร เขาก็จะบอกว่า อาจารย์ช่วยดูหน่อย หนูว่ามันเป็นที่ระบบการศึกษานะ เด็กเขาไม่กระตือรือร้น เขาคิดว่าเขาตกเดียวเขาซ่อม เขาก็ต้องผ่าน และยิ่งตอนนี้นี่มันรายงานผลรายปี มันนานกว่าจะออกเกรด เก็บคะแนนไปเรื่อย ๆ เด็กก็ไม่ค่อยกระตือรือร้น เขาก็เล่นของเขาไป “

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

“พี่ชอบแบบเก่ามากกว่า ตัดเกรดเป็นเทอม ๆ ไป เป็นปีดูมันซ้ำ ถ้าเด็กไม่สนใจเรียน กว่าจะรู้สึกตัว กว่าจะรู้เกรด มันก็จะยาวไปทั้งปีแล้ว”

ครูประจำห้องคอมพิวเตอร์

(17 มกราคม 2548)

1.4.2 แนวทางแก้ไข

สิ่งที่ครูคนที่ 2 สามารถทำได้สำหรับแก้ปัญหาความไม่รับผิดชอบ ไม่ส่งงาน และส่งงานล่าช้า ของนักเรียน คือการติดตามทวงถาม บางครั้งก็ต้องโทรศัพท์ตาม

“...ก็ต้องคอยทวง ตามจิก กัน เด็กก็เยอะ ถ้ายังไม่อีก ก็โทรบอกผู้ปกครอง ให้ช่วยติดตาม “

ครูคนที่ 2

(7 ธันวาคม 2547)

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคนที่ 2 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย สรุปตามกรอบการวิจัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไขได้ ดังตาราง 5.21

ตารางที่ 5.21 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 2 โรงเรียนทั่วไป

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1. มีความเชื่อว่าเด็กนักเรียนทุกคนสามารถสอนได้ ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา</p> <p>2. ถ้านักเรียนชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษก็จะสามารถเรียนรู้ได้</p>	<p>1. การจัดชั้นเรียน</p> <p>1) จัดให้นักเรียนนั่งตามความต้องการของนักเรียน และตามลักษณะของกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง</p> <p>2) ไม่ได้ตั้งกฎระเบียบในการควบคุมชั้นเรียน</p> <p>2. การเตรียมการสอน</p> <p>1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกับครูผู้สอนรายวิชาเดียวกัน ส่งโรงเรียนตอนเปิดภาคเรียน</p> <p>2) จัดทำสื่อบทเรียน CAI และเอกสารประกอบการเรียนไว้ประกอบการเรียนการสอนด้วย</p> <p>3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>1) ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสอน</p> <p>2) มอบหมายให้นักเรียนหาความหมายของคำศัพท์ และอ่านมาก่อน ครูตรวจสอบความเข้าใจโดยการถามคำถามจากเนื้อเรื่อง สรุปเรื่องที่อ่าน</p> <p>3) บางครั้งก็ให้นักเรียนเรียนบทเรียน CAI</p> <p>4) ให้นักเรียนค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต แล้วเขียนส่งครู</p>	<p>1. สภาพความสำเร็จ</p> <p>1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี</p> <p>2) นักเรียนมีทัศนคติที่ดี เปลี่ยนมาชอบวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น</p> <p>2. ปัจจัยความสำเร็จ</p> <p>1) ตัวนักเรียนเอง ครู ผู้ปกครอง และโรงเรียน</p>	<p>1. ปัญหา</p> <p>1) นักเรียนขาดความรับผิดชอบไม่ค่อยส่งงาน</p> <p>2) ระบบการวัดผลแบบใหม่ที่เป็นรายปี นานไป ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น</p> <p>2. แนวทางแก้ไข</p> <p>1) เพิ่มการเอาใจใส่และติดตามงานของนักเรียน</p>

ตารางที่ 5.21 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>5) สื่อที่ใช้ได้แก่ รูปภาพ sheet บทเรียน CAI</p> <p>3. การวัดผลประเมินผล</p> <p>1) เก็บคะแนนจากแบบฝึกหัด งานเขียน แบบทดสอบ เพิ่มสะสมงาน งานที่ส่งให้นักเรียนทำ</p> <p>2) สังเกตการทำงานกลุ่ม พยายามวัดผลให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ กระบวนการ และเจตคติ</p> <p>3) ให้ผู้อื่นเป็นคนประเมินงานของนักเรียนด้วย เช่น เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง</p> <p>4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนในห้องเรียนต่อไปด้วย</p>		

ครูคนที่ 3

ครูผู้สอนคนที่ 3 เป็นเพศหญิง อายุ 55 ปี สอนวิชาอังกฤษโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ห้องเรียน ห้องละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ รวมเป็น 10 ชั่วโมง/สัปดาห์

1.1 ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และจุดประสงค์

จากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนคนที่ 3 และการศึกษาเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนคนที่ 3 มีความเชื่อในแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

“ ก็ต้องเป็น *child center* วิชาภาษาอังกฤษมันต้องแสดงออกอย่างนั้นอยู่แล้ว มันต้องให้เด็กได้พูด ได้ปฏิบัติ ได้ฝึก ได้ค้นคว้าหาคำศัพท์อยู่แล้ว”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

1.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2.1 การจัดการชั้นเรียน

ครูคนที่ 3 จัดให้นักเรียนนั่งตามความต้องการของนักเรียน ยกเว้นห้องที่ครูคนที่ 3 เป็นครูประจำชั้นจะจัดให้นักเรียนนั่งเรียนเป็นคู่ 2 แถว เพื่อเอื้อให้ครูสามารถดูแลเรื่องต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของครูประจำชั้นด้วย บางครั้งก็จะให้นั่งตามเลขที่ หรือนั่งเป็นกลุ่มแล้วแต่สถานการณ์ ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์ในการควบคุมชั้นเรียนขึ้นมาเป็นพิเศษ เมื่อมีปัญหา ก็จะตักเตือน และลงโทษเป็นครั้ง ๆ ไป

“ส่วนใหญ่ก็ให้เขาเลือกนั่งกันเอง แต่ห้องที่พี่ประจำชั้นพี่จะให้นั่งเป็นคู่ 2 แถว และเว้นให้พี่เดิน 2 แถว แล้วเว้นให้พี่เดิน เฉพาะห้องประจำชั้นเพื่อดูแลสิ่งต่าง ๆ ในเรื่องการเป็นครูประจำชั้นของเราด้วย ครั้งแรกบางทีก็จัดให้นั่งตามเลขที่ 1 2 3 4 เพื่อที่ว่าจำเด็กได้ บางวันก็จะให้นั่งเป็นกลุ่ม จับกลุ่มตามแต่ที่จะเลือกกัน บางทีมันซ้ำเสียเวลา ก็นับ 1 ถึง 4 นั่ง 1 ถึง 4 นั่ง set ไปเลย”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

“ก็นั่งตามสบาย แต่ส่วนใหญ่เราก็จะนั่งเป็นกลุ่ม ใครทำงานด้วยกันก็จะนั่งใกล้กัน รวมกัน”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น 3/2

(29 ธันวาคม 2547)

“ส่วนใหญ่ก็ให้นั่งกันตามใจชอบ เพราะเราเดินเรียน เว้นแต่เราจะให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม หรือเป็นคู่ก็จะให้จับกลุ่ม จับคู่”

หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ

(26 มกราคม 2548)

1.2.2 การเตรียมการสอน

จากการสัมภาษณ์ครูคนที่ 3 และการตรวจเอกสาร พบว่า ครูคนที่ 3 ได้เตรียมการสอนโดยร่วมกันกับครูท่านอื่นที่สอนวิชาเดียวกันอีก 2 คน จัดทำแผนการสอน โดยในระยะแรกได้ทำและส่งฝ่ายวิชาการเฉพาะเทอมแรกก่อน พอเมื่อทำครบทั้งปีการศึกษาแล้วก็ส่งปีละครั้ง และใช้แผนการสอนดังกล่าวตลอดมา นอกจากนี้ก็ได้มีการค้นคว้าเนื้อหาจากหลายแหล่ง เพื่อมาจัดทำ sheet แจกนักเรียนใช้ประกอบการเรียน

“หลักสูตรเป็นหลักสูตรของโรงเรียนนะ เราใช้ตามนั้นเลย ส่วนแผนการสอนมาช่วยกันเขียน และทำเป็นเล่มรายปีเลย ปีเดียวทำเสร็จ ใหม่ ๆ นะ ก็ส่งแต่ละเทอม เพราะมันยังไม่เสร็จ เริ่มแรก พอเสร็จแล้วก็ OK เป็นเล่ม ใช้กันนั้นไปตลอด... นี่สอนด้วยกัน 3 คน ทำเล่มเดียวด้วยกันแล้วลงชื่อ 3 คน...มี sheet ที่เรากันเนื้อหามาจากที่หลากหลาย จากอาจารย์ฝรั่งก็มี บางที่เขาจะมีหนังสือที่ดีกว่าเรา นี่ยังขอเขา xerox มาเล่มหนึ่ง เล่มเป็นพันบาทเลยถ้าซื้อ ”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

“ทุกรายวิชาต้องมีแผนส่ง 1 เล่ม ก็แล้วแต่เขาจะดำเนินการกันอย่างไร อย่างเช่น ครู ม.1 ที่สอนรายวิชาเดียวกัน หรือ ม.2 หรือ ม.3 เขาไปคุยกันเองว่าจะจัดทำกันอย่างไร อย่าง ม.1 เขาแบ่งเนื้อหากันไปทำแผน หรือ ม.3 นี่เขามารวมกันช่วยกันเขียน ก็แล้วแต่จะตกลงกัน “

หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ

(26 มกราคม 2548)

1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิชาที่ครูคนที่ 3 สอนเป็นวิชาอังกฤษโครงการ ครูคนที่ 3 จัดการเรียนการสอนโดยส่วนใหญ่จะให้ใบงานนักเรียนไปทำเป็นกลุ่ม นักเรียนช่วยกันคิดและทำตามที่กำหนดในใบงาน แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนช่วยกันคิดหัวข้อโครงการ ไปค้นคว้า อ่านและแปลสิ่งที่ค้นคว้ามานำมา เขียนเป็นรายงานส่ง และนำเสนอโครงการของตนเองหน้าชั้นเรียน โดยขณะที่กลุ่มหนึ่งนำเสนอหน้าชั้นเรียน กลุ่มที่นั่งฟังอยู่ในชั้นเรียนต้องตั้งใจฟัง และจับความให้ได้ว่าเขาพูดเรื่องอะไร และกลุ่มหนึ่งที่ฟังต้องเป็นคนสรุปว่าเพื่อนมาพูดเรื่องอะไร กลุ่มอื่นต้องวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เพื่อนออกมาพูด ส่วนกลุ่มอื่นอีกกลุ่มอาจจะวิจารณ์หรือประเมินการทำงานของกลุ่มที่ออกไปนำเสนอ ก่อนที่นักเรียนจะออกไปนำเสนอ หรือเขียนรายงานโครงการส่งครู นักเรียนจะเขียนเป็นภาษาอังกฤษมาก่อน แล้วครูผู้สอนจะแก้ไขและให้คำแนะนำ และสุดท้ายให้อาจารย์ต่างชาติช่วยแก้ไขในเรื่องเกี่ยวกับภาษาเป็นขั้นสุดท้าย

“ที่จะให้ใบงาน แต่ละกลุ่มคนละเรื่อง คนละเรื่อง เขาจะอ่านใบงานของเขาและแสดง และมาเล่นให้เพื่อนดู เพื่อนในห้องจะต้องดูแล้วสรุป concept ให้ได้ว่าเขามาพูดเรื่องอะไร คนอยู่ข้างในคุยไม่ได้ ต้องตั้งใจ สมมติกลุ่มนี้บอก concept

แล้ว อีกกลุ่มหนึ่งต้องวิจารณ์ว่าตัวแสดงเป็นอย่างไร กลุ่มนี้ต้องแสดงว่าคุณได้อะไร จากเรื่องนี้ที่เพื่อนเขาแสดง เพราะฉะนั้นทุกคนจะต้องมีงาน ...งานชิ้นใหญ่คือ โครงงาน นักเรียนในกลุ่มต้องช่วยกันคิดหัวข้อโครงงานว่าจะทำเรื่องอะไร บางทีเราก็ อาจจะเสนอแนะหัวข้อที่น่าสนใจให้เขา เขาก็ไปตกลงกันเองว่าจะทำเรื่องอะไร และก็ ค้นคว้ากัน จากอินเทอร์เน็ต จากห้องสมุด หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ แล้วแต่เขา แล้วเขาจะต้องทำเป็นรายงานคล้าย ๆ วิทยานิพนธ์เรานี่ 5 บท ส่ง แล้วพี่จัดให้เขามา นำเสนอผลงานของเขาด้วยนะ นี่วันพุธหน้านี่ถ้าน้องว่างไปดูได้... เมื่อเพื่อน present อยู่หน้าห้องคุณต้องฟัง เมื่อฟังแล้วต้องวิจารณ์ว่าเขาทำมานะ เช่น สมมติเพื่อนเขา ทำกระดาษ recycle คุณคิดว่าถ้าคุณฟังอย่างเดียวและดูที่เขา present นี้ คุณ กลับไปทำได้ไหม และถ้าคุณกลับไปทำได้แสดงว่าเขาประสบความสำเร็จกับโครงงาน ของเขา อีกกลุ่มจะต้องวิจารณ์ว่ากลุ่มนี้ทำงานอย่างไร ขั้นตอนเป็นอย่างไร เขาไปหา ขั้นตอนหรือวิธีการทำกระดาษ recycle อย่างไร คุณมีขั้นตอนแบบไหน คุณ get ใหม กับตรงนี้ หรือคุณได้แหล่งเรียนรู้ขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง หรือเปล่า เพราะฉะนั้นคุณไม่ จำเป็นต้องหาแหล่งเรียนรู้จากห้องสมุดอย่างเดียว คุณไม่ต้องมารอคู คุณอาจจะไป เอาภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวบ้าน ซึ่งเราต้องใช้ สมัยนี้ต้องใช้ คุณดึงมาใช้เลย หรืออ้าง มาเลยว่าเอามาจากไหน จากใคร เพราะฉะนั้นเด็กเขาจะได้หลากหลาย ”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

“อาจารย์เขาจะให้เราจับกลุ่มกัน แล้วคิดหัวข้อโครงงาน เราต้องไปค้น... ในห้องสมุดก็มีบ้าง แต่ส่วนใหญ่จะใช้ เน็ต ...แล้วต้องมาช่วยกันอ่านบ้าง แปลบ้าง บางทีก็ต้องให้พ่อแม่ช่วยแปลเพราะแปลไม่ค่อยรู้เรื่อง ...ทำรายงานส่ง ...ต้องรายงาน หน้าชั้นด้วย ตอนรายงานถ้าเราไม่ได้เป็นคนออกไปรายงานก็ต้องเป็นผู้วิจารณ์ แสดง ความคิดเห็นด้วย เลยคุยไม่ได้เลย ต้องตั้งใจ ไม่อย่างนั้นก็วิจารณ์ไม่ได้”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น 3/2

(29 ธันวาคม 2547)

“เห็นพี่เขาให้เด็กไปค้นคว้าทำรายงาน และต้องมารายงานหน้าชั้นเรียน ด้วย วิชาพี่เขาเป็นอังกฤษโครงงาน และเด็กเขาทำรายงานกันมาดี ๆ นะ เคยได้เห็น รูปเล่มของเขา แต่เวลาเด็กเขาทำเขาก็จะบ่นนั่นแหละ ว่างานเยอะ ไม่คุ้มกับจำนวน หน่วยกิต เด็กเขายังไม่รู้ ยังไม่เข้าใจว่า ในกระบวนการทำของเขาเนะ มันทำให้เกิด ทักษะต่าง ๆ มากมาย อย่างน้อยก็ต้องค้นคว้าเป็นแหล่ง เพราะต้องไปหาข้อมูล ไหน จะมาเขียนเป็นภาษาอังกฤษอีก และการที่ต้องออกมาพูดนำเสนออีก “

ครูสอนวิชาภาษาไทย

(5 มกราคม 2548)

1.2.4 การวัดผลประเมินผล

จากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูผู้สอน และการสนทนากลุ่มกับนักเรียน พบว่า ครูคนที่ 3 ประเมินผลจากชิ้นงาน โครงงานที่ให้นักเรียนทำ จากตัวรายงานโครงงาน จากการนำเสนอโครงงาน จากกระบวนการทำงาน และจากความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

“การวัดผลประเมินผล พี่ก็ประเมินจากงานที่ให้ทำ ตัวรายงาน การ present หน้าห้อง การทำงานกลุ่ม แล้วเก็บจากความตั้งใจของพวกที่ฟังอยู่ในห้องด้วย ตั้งใจฟังไหม ฟังแล้วรู้เรื่องไหม ”

ครูคนที่ 3

(2 ธันวาคม 2547)

“เวลาเก็บคะแนน อาจารย์เก็บจากชิ้นงาน จากการร่วมกิจกรรม การรายงาน ...ให้คะแนนที่ตัวเล่มรายงานด้วย”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น 3/2

(29 ธันวาคม 2547)

1.3 ความสำเร็จ

1.3.1 สภาพความสำเร็จ

ตามความคิดของครูคนที่ 3 แล้ว ถ้านักเรียนทำได้ตามจุดประสงค์ของรายวิชา ก็ถือว่าประสบความสำเร็จ ซึ่งจากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูคนที่ 3 และการสนทนากลุ่มของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้า ทักษะในการพูดนำเสนอ ทักษะในการเขียนรายงาน การนำเสนอ และทักษะคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ และจากการศึกษาเอกสารพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

“สำหรับพี่นะ พี่ว่าถ้าเด็กเขาได้ตามจุดประสงค์รายวิชา ก็ถือว่าประสบความสำเร็จ พี่ดูว่าเขาก็ได้เนะ เช่น เขารู้จักค้นคว้า search จาก net เขาดีกว่าเราอีก เรายังต้องอาศัยเขาเลย เด็กสมัยนี้เขาเก่งกว่าเราเรื่อง คอมพิวเตอร์ หรืออินเทอร์เน็ตนี้ ส่วนเราก็มีประโยชน์กับเขาหน่อยเรื่องแนะนำเรื่องการพูด การเขียนพวกนี้ ซึ่งก็ถือว่าเขาพัฒนาขึ้น เพราะได้ปฏิบัติ และเรายังฝึกให้เขาคิดวิเคราะห์อีกนะ ตัวนี้ก็เป็นคุณลักษณะที่เราต้องการซึ่งสอนยากนะตัวนี้ ต้องค่อย ๆ ฝึก จากการเรียนอย่างนี้แหละ ...พี่ว่าวิชานี้มันช่วยให้เขาได้หลายอย่างนะ มันฝึกให้เขารู้จักแก้ปัญหา เมื่อทำไปแล้วมีปัญหา ทำอย่างไร รู้จักประสาน ติดต่อ เช่น ไปหาอาจารย์ฝรั่งให้ช่วยแก้ไขภาษาหรือ

การเขียนบ้าง พอไปหาอาจารย์เขาก็ต้องพูดสื่อสารกับอาจารย์เขาให้รู้เรื่องนะ พี่ว่ามันได้ครบนะ ”

ครูคนที่ 3

(2 ธันวาคม 2547)

“แต่วิชานี้ก็ทำให้เรารู้จัก search ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น รู้คำศัพท์มากขึ้น จากการทำต้องแปล และการเขียนด้วย ”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น 3/2

(29 ธันวาคม 2547)

ตารางที่ 5.22 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ประจำปีการศึกษา 2546

ระดับชั้น	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	เฉลี่ยตลอดปี
ม.3	2.86	2.75	2.96

จากเอกสารสรุปผลการเรียน

1.3.1 ปัจจัยความสำเร็จ

ครูคนที่ 3 คิดว่า สิ่งที่ทำให้นักเรียนมีสภาพความสำเร็จเช่นนั้นได้อยู่ที่ตัวของนักเรียนเอง ว่าตั้งใจเรียน และทำตามที่คุณสอนหรือให้ทำหรือไม่ ถ้าทำก็แน่นอนว่าเขาต้องประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน

“ปัจจัยนะเหรอ ก็อยู่ที่ตัวเขาเองนั่นแหละ ถ้าเขาตั้งใจทำอย่างที่เราสอน เราให้ทำอะไรก็ทำ งานสั่งก็ขึ้นก็ทำ ไม่ต้องให้ตามจิก ตามทิ้งกันอยู่ มันก็ต้องสำเร็จอยู่แล้วไม่มากก็น้อยตามสติปัญญาของแต่ละคน มีครูที่ไหนที่จะสั่งให้ไปทำในสิ่งที่ไม่ดี หรือสอนในสิ่งที่ไม่ดี เรายังผิดชอบในหน้าที่ของเราอยู่แล้ว ”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

“มันจะประสบความสำเร็จหรือไม่ มันก็อยู่ที่ตัวพวกเรานี้แหละค่ะว่าจะทำหรือไม่ จะตั้งใจทำหรือเปล่า อาจารย์เขาก็บอกวิธีการให้ว่าจะทำอย่างไร แต่ถ้าคิดจริง ๆ อาจารย์เขาก็จะบอกความหมายให้ หรือแนะนำให้”

สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น 3/2

(29 ธันวาคม 2547)

1.4 ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1.4.1 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาสำหรับครูคนที่ 3 คือ การที่ทางโรงเรียนจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนโดยการคละนักเรียน ทำให้มีเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันมากอยู่ในห้องเดียวกัน ทำให้การสอนลำบาก นอกจากนี้ก็เป็นปัญหาเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก หรืออุปกรณ์ในการเรียนการสอน เช่น ในห้องเรียนไม่มี stand หรือที่วางไมโครโฟน ทำให้ไม่สะดวกในการจัดการเรียนการสอน กระดานดำยังเป็นกระดานที่ใช้ชอล์กเขียนทำให้ผงชอล์กฟุ้งกระจายไม่ดีต่อสุขภาพ เนื่องจากครูคนที่ 3 เป็นคนแพ้ชอล์ก รวมทั้งพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียนบางคน เช่น การเขียนสลักบนโต๊ะ เก้าอี้ นั่งโยกเก้าอี้จนขาเก้าอี้หัก โยกสวิทช์ปิดเปิดไมค์เล่นจนเสีย ทูบสวิทช์พัดลมแตก ปีบกาวยางข้างใส่รถจักรยานยนต์ในบ้านเลื้อนทางด้านนักเรียน นักเรียนบางคนคิดว่าวิชาโครงงานควรจะเป็นวิชาเลือกที่ให้นักเรียนที่ต้องการเรียนเลือกเรียน เพราะเขาคิดว่าเขาต้องเสียเวลามากกับวิชานี้จนไม่มีเวลาทำงานของวิชาอื่น

“การจัดระบบนักเรียนเข้าห้องเรียน ที่นี้จะจัดห้องเก่งและห้องรองไว้ ที่เหลือจะเป็นห้องที่คละ ปัญหาคือตรงเด็กที่คละนี้แหละ มันแตกต่างกัน การทำงานส่งงานกันนัดส่งไม่พร้อมกัน การสอนเด็กก็จะรับได้ไม่เท่ากัน ความรับผิดชอบส่งงานก็ไม่เท่ากัน ส่วนเด็กเก่งเขาก็จะเก่งไปเลย ต่างกันโดยสิ้นเชิง นั่นคือปัญหาเด็ก ต่อมาคือปัญหาห้องเรียน เมื่อก่อนครูต้องหิ้วตระกร้าไมค์ เครื่องขยายแบบเล็ก ๆ ที่มีลำโพงไปสอน ต่อมา ผอ. ก็ติดลำโพงให้ และเขาก็ให้ไมโครโฟนครูฟรี ครูก็หิ้วแต่ไมโครโฟน แต่ตอนนี้ก็มีปัญหา คือ ไมโครโฟนมันก็หนัก จะทำกิจกรรมอะไรก็ไม่ถนัด มันไม่มี stand วาง ปัญหาห้องเรียนอีกอย่างคือ บางห้องยังเป็นกระดานที่ใช้ชอล์กอยู่ ซึ่งพี่แพ้ชอล์ก บางห้องเป็นไวท์บอร์ดก็ใช้ได้ อยากให้เป็นอย่างนี้หมด มันก็สะดวกตรงไม่มีฝุ่น แต่ถ้าบางคนแพ้สารเคมีก็แย่อีก ค่าต้นทุนที่ใช้ไวท์บอร์ดมันก็แพง และห้องเรียน เด็กไม่ได้อยู่ประจำ เด็กจะไม่รักห้อง จะเขียน สลักอะไรเต็มโต๊ะ เต็มเก้าอี้ไปหมด โยกหัก switch ปิดเปิดไมค์ เสียหมด switch พัดลมก็ทุบแตกซะ พวกนี้ก็มีบ้าง แต่น้อย บางทีก็ชน ใช้กาวยางข้างปีบไปในรถจักรยานยนต์ในบ้านเลื้อนบ้านเลื้อนทำมาใหม่ ๆ ใช้ไม่ได้ซักอัน ประตูห้องพอเลิกเรียนก็จะล็อก เขาก็จะปีบใส่เข้าไป เปิดไม่ได้ ต้องงัดทิ้ง เพิ่งมาเป็นเมื่อเทอมปลายนี้ สักเดือนที่แล้ว และก็เป็นที่เฉพาะชั้นนี้ สงสัยครูภาษาอังกฤษสั่งงานเยอะแน่เลย แต่พวกนี้ก็กำลังวัยรุ่นน ด้วย วัยกำลังหัว ”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

“อังกฤษโครงการควรจะเป็นวิชาให้นักเรียนเลือกมากกว่า บางคนเขาก็ชอบทำโครงการ บางคนก็ไม่ชอบ OK ตัวผมก็ทำได้ “

“ควรตัดวิชาอังกฤษโครงการออกไปเพราะงานมันมาก ม้าก มากเลย จะไม่มีเวลาทำวิชาอื่น “

“ต้องใช้เวลามากกับงานของวิชานี้ มันไม่ได้อะไรเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเท่าไรหรอก มันได้แต่ข้อมูลที่เราค้นมา บางทีต้องให้พ่อแม่ช่วย เพราะแปลเองไม่ได้ทั้งหมด”

การสนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.3/2

(29 ธันวาคม 2547)

1.4.2 แนวทางแก้ไข

สำหรับแนวทางแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน ครูคนที่ 3 จะใช้วิธีอบรมสั่งสอน และลงโทษบ้าง เช่นให้ทำความสะอาดห้องเรียน หรือแก้ไขสิ่งที่ทำเสียให้ดีขึ้น

“ถ้าเจอตัว หรือจับได้ก็จะลงโทษให้ทำความสะอาดห้องบ้าง บางทีให้หากระดาษทรายมาและขัดโต๊ะ เอาที่เขียนไว้ออก พวก ลีควิดอะไรที่เขียนไว้นะ แต่ส่วนใหญ่ก็จะบ่นว่าไป สอนไป เขาคงรำคาญครูบ่น แต่หาว่าไม่รู้ว่าเขาทำให้ครูต้องบ่น จนแก่”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคนที่ 3 สามารถสรุปตามกรอบการวิจัย 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินงานจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ดังตารางที่ 5.23

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.23 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูคนที่ 3 โรงเรียนทั่วไป

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1. มีความเชื่อในแนว การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>	<p>1. <u>การจัดชั้นเรียน</u></p> <p>1) จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน ยกเว้นห้องที่ครูคนที่ 3 เป็นครูประจำชั้น จะจัดชั้นเรียนให้ครูเดินตรวจตราได้อย่างใกล้ชิด ทั่วถึง</p> <p>2) ไม่มีกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน ตักเตือน และลงโทษเป็นคราว ๆ ไป</p> <p>2. <u>การเตรียมการสอน</u></p> <p>1) ร่วมกับครูที่สอนรายวิชาเดียวกันทำแผนการจัดการเรียนรู้ส่งโรงเรียนก่อนเปิดเทอม</p> <p>2) ค้นคว้าจัดทำเอกสารประกอบการเรียน</p> <p>3. <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u></p> <p>1) ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ๆ ตามใบงาน</p> <p>2) ให้นักเรียนไปค้นคว้าตามที่ระบุในใบงาน แล้วมานำเสนอ</p> <p>3) นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ทำโครงการ โดยให้ช่วยกันคิดหัวข้อที่สนใจ แล้วไปค้นคว้าเนื้อหา นำมาอ่าน แปล เขียนเป็นรายงานส่ง และนำเสนอ</p> <p>4) ครูให้การช่วยเหลือ และคำแนะนำเรื่องการแปล และการเขียน</p> <p>5) ครูใช้เทคนิคมอบหมายภาระงานให้แต่ละกลุ่มทำด้วย เพื่อให้ตั้งใจและมีส่วนร่วมกับกิจกรรม</p>	<p>1. <u>สภาพความสำเร็จ</u></p> <p>1) นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้</p> <p>2) นักเรียนมีผลการเรียนดี</p> <p>3) นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้า การพูดนำเสนอ การเขียนรายงาน และการคิดวิเคราะห์วิจารณ์</p>	<p>1. <u>ปัญหา</u></p> <p>1) สอนยากเพราะมีนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันมาก อยู่ในห้องเดียวกัน</p> <p>2) ความไม่พร้อมในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก และ</p> <p>3) ความชนและพฤติกรรมไม่ดีของนักเรียนบางคน</p> <p>4) นักเรียนบางคนคิดว่าวิชาโครงการมีงานมากเกินไปควรจะเป็นวิชาเลือก</p> <p>2. <u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p>1) อบรมสั่งสอนนักเรียนให้รู้จักใช้และรักษาของที่เป็นของส่วนรวม</p>

ตารางที่ 5.23 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	4. การวัดผลประเมินผล 1) พิจารณาจากโครงการที่ให้ทำ จาก ตัวรายงาน จากการนำเสนอ จากความ ตั้งใจในชั้นเรียน และกระบวนการทำงาน		

จากสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน 3 คน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.24

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.24 การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนทั่วไป

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1. ความเชื่อ</p> <p><u>ความเชื่อร่วม</u></p> <p>1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ครูคนที่ 1 และ 3)</p> <p><u>ความเชื่อเฉพาะ</u></p> <p>1) การเรียนการสอนแบบบูรณาการ (ครูคนที่ 1)</p> <p>2) การวัดผล ถ้าเก็บคะแนนจากงานที่ให้ให้นักเรียนทำไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง นักเรียนจะไม่ค่อยตก (ครูคนที่ 1)</p> <p>3) งานจะสำเร็จถ้าทำงานเป็นทีมเวิร์ค (ครูคนที่ 1)</p> <p>4) นักเรียนทุกคนสามารถสอนได้ ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา (ครูคนที่ 2)</p> <p>5) ถ้านักเรียนชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ (ครูคนที่ 2)</p>	<p>1. การจัดชั้นเรียน</p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน และตามลักษณะของกิจกรรม</p> <p>2) ในการควบคุมชั้นเรียน โดยทั่วไปไม่มีกฎเกณฑ์อะไรพิเศษ แต่จะมีการเตือนหรือลงโทษบ้างเป็นครั้ง ๆ ไป</p> <p>2. การเตรียมการสอน</p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>2) จัดทำเอกสารประกอบการเรียน และสื่อ</p> <p>3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสอน</p> <p>2) จัดให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) แบ่งเนื้อหาส่วนที่เป็น Speaking และ Listening ให้ครูต่างชาติสอน (ครูคนที่ 1)</p> <p>2) เนื้อหาที่สอนส่วนใหญ่เป็นไวยากรณ์และการอ่าน (ครูคนที่ 1)</p>	<p>1. สภาพความสำเร็จ</p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) นักเรียนส่วนใหญ่มีผล การเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ มีจิตใจเอื้อเฟื้อ (ครูคนที่ 1)</p> <p>2) นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ (ครูคนที่ 2)</p> <p>3) นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนที่ตั้งไว้สำหรับรายวิชา (ครูคนที่ 3)</p> <p>4. นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้า การเขียนรายงาน การพูดนำเสนอ และการคิดวิเคราะห์ (ครูคนที่ 3)</p>	<p>1. ปัญหา/อุปสรรค</p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและการตั้งใจเรียน</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป (50-55 คน) (ครูคนที่ 1)</p> <p>2) ครูคาดหวังสูง รู้สึกท้อแท้ (ครูคนที่ 1)</p> <p>3) ระบบการวัดผลที่ตัดสินผล การเรียนปีละครั้ง นานเกินไป ทำให้นักเรียนไม่กระตือรือร้น (ครูคนที่ 2)</p> <p>4) นักเรียนในห้องมีความรู้ความสามารถต่างกัน ทำให้สอนยาก (ครูคนที่ 3)</p>

ตารางที่ 5.24 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>2. หลักการ</p> <p>หลักการเฉพาะ.</p> <p>1) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่ต้องการให้นักเรียนมีทักษะครบทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยประกอบด้วยขั้นตอนการสอน ช้้นนำเสนอ ช้้นฝึกปฏิบัติ และช้้นนำไปช้ (ครูคนที่ 1)</p>	<p>3) การสอนไวยากรณ์ใช้วิธีอธิบาย ให้ทำแบบฝึกหัด และเฉลยพร้อมกัน (ครูคนที่ 1)</p> <p>4) การสอนอ่าน จัดทำเป็นโครงการรักการอ่าน ให้นักเรียนค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ อ่าน แปล จับใจความ ทำแบบฝึกหัด แล้วทำเป็นรายงานส่ง ให้นักเรียนแก้งานกับเพื่อน และให้นักเรียนที่ทำถูกต้องอธิบายให้เพื่อนฟัง (ครูคนที่ 1)</p> <p>5) การสอนอ่าน ให้นักเรียนเตรียมหาความหมายของคำศัพท์ และอ่านมาก่อน ครูถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อเรื่อง ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป หรือให้นักเรียนช่วยกันสรุป (ครูคนที่ 2)</p> <p>6) จัดทำบทเรียน CAI ให้นักเรียนทำเพิ่มเติม (ครูคนที่ 2)</p> <p>7) ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ตามใบงาน (ครูคนที่ 3)</p> <p>8) การสอนโครงงาน ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิดหัวข้อ ค้นหาข้อมูล อ่าน แปล เขียนรายงาน และรายงานหน้าชั้นเรียน (ครูคนที่ 3)</p> <p>9) ใช้เทคนิคมอบหมายภาระงานในขณะที่มีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนตั้งใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรม (ครูคนที่ 3)</p> <p>4. การวัดผลประเมินผล</p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) วัดผลจากชิ้นงาน แบบฝึกหัด รายงาน โครงงานที่ให้นักเรียนทำ</p> <p>2) เก็บคะแนนจากการสอบย่อย การสอบกลางภาค ปลายภาค (ครูคนที่ 1 และ 2)</p>	<p><u>ปัจจัยความสำเร็จ</u></p> <p>1. ความสามารถ ความอดทน และความเอาใจใส่ของครู และความตั้งใจและรับผิดชอบของนักเรียน</p> <p>2. ผู้ปกครองเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ</p>	<p>5) ความไม่พร้อมของอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก บางอย่าง (ครูคนที่ 3)</p> <p>2) <u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p><u>ลักษณะร่วม</u></p> <p>1) เพิ่มความเอาใจใส่ดูแล การติดตาม และประสานผู้ปกครองมากขึ้น</p> <p><u>ลักษณะเฉพาะ</u></p> <p>1) เพิ่มการอบรมสั่งสอนให้รู้จักรักของส่วนรวม (ครูคนที่ 3)</p>

ตารางที่ 5.24 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>3) เก็บคะแนนจากการสังเกตการทำงานกลุ่ม (ครูคนที่ 2 และ 3) ลักษณะเฉพาะ</p> <p>1) พยายามวัดผลให้ครบ 3 ด้าน คือ ความรู้ กระบวนการ และเจตคติ (KPA) (ครูคนที่ 2)</p> <p>2) เปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียน และผู้ปกครองประเมินผลงานนักเรียน (ครูคนที่ 2)</p> <p>3) นำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอน (ครูคนที่ 2)</p> <p>4) ซ้อมสอบปลายภาคส่วนใหญ่เป็นข้อสอบปรนัย เพื่อความรวดเร็วในการตรวจและทำคะแนน (ครูคนที่ 1)</p>		

จากตาราง 5.24 แสดงว่า ครูโรงเรียนทั่วไปมีความเชื่อเหมือนกัน 1 ความเชื่อ คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความเชื่อที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน 5 ความเชื่อ เช่น การเรียนการสอนแบบบูรณาการ และถ้าเก็บคะแนนบ่อย ๆ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจะไม่ค่อยตก และมีหลักการเหมือนกัน 1 หลักการ คือ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ด้านการดำเนินงานจัดการเรียนการสอน ครูดำเนินการจัดชั้นเรียนเหมือนกันโดยให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียนและตามลักษณะของกิจกรรม และไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน มีการเตรียมการสอนเหมือนกัน คือ การจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ และจัดทำเอกสารประกอบการเรียน และสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลักษณะที่เหมือนกัน คือ จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และจัดให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่วนลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน เช่น การสอนไวยากรณ์ใช้วิธีอธิบาย ให้ทำแบบฝึกหัด และเฉลยพร้อมกัน การสอนอ่านโดยให้นักเรียนเตรียมหาความหมายของคำศัพท์ และอ่านมาก่อน ครูถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติม และสรุป และการสอนโครงงาน โดยให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ค้นข้อมูล อ่าน แปล เขียนรายงาน และนำเสนอ

ด้านการวัดผลประเมินผล สิ่งที่ดำเนินการเหมือนกัน คือ วัดผลจากชิ้นงาน แบบฝึกหัด รายงาน โครงงานที่มอบหมายให้ทำ และเก็บคะแนนจากการสอบย่อย สอบกลางภาค และปลายภาค และจากการสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม ส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของครูแต่ละคน คือ การวัดผลให้ครบ 3 ด้าน คือ ความรู้ กระบวนการ และเจตคติ และเปิดโอกาสให้เพื่อน ผู้ปกครองประเมินงานนักเรียน เป็นต้น

ด้านความสำเร็จ มีสภาพความสำเร็จที่เหมือนกัน คือ นักเรียนมีผลการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนสภาพความสำเร็จที่เป็นลักษณะเฉพาะของครูแต่ละคนคือ นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ มีจิตใจเอื้อเฟื้อ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ และนักเรียนมีทักษะในการค้นคว้า การเขียนรายงาน การพูดนำเสนอ และการคิดวิเคราะห์ สำหรับปัจจัยความสำเร็จที่เหมือนกันคือ ความสามารถ ความอดทน และความเอาใจใส่ของครู ความตั้งใจและรับผิดชอบของนักเรียน และผู้ปกครองเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือ

ด้านปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ปัญหาที่ครูมีเหมือนกันคือ นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและการตั้งใจเรียน ส่วนที่เป็นปัญหาเฉพาะของครูบางคน เช่น จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป ระบบการวัดผลที่ตัดสินผลการเรียนปีละครั้ง ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น และนักเรียนในห้องเรียนมีความสามารถต่างกัน สำหรับแนวทางแก้ไขที่ครูทุกคนปฏิบัติเหมือนกันคือ เพิ่มความเอาใจใส่ดูแล การติดตาม และการประสานผู้ปกครองมากขึ้น ส่วนที่เป็นแนวทางเฉพาะของครูบางคน เช่น เพิ่มการอบรมสั่งสอนให้รู้จักรักษาส่วนรวมมากขึ้น

2. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็น 4 ประเด็น ตามกรอบการวิจัย คือ 1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินงาน 3) ความสำเร็จและปัจจัยความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค เงื่อนไข และแนวทางแก้ไข โดยในส่วนของการทำงานจะเป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วย (1) การวางแผนงานวิชาการ (2) การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (3) การจัดการเรียนการสอน (4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ (5) การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน (6) การนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ดังนี้

2.1 ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบเอกสาร พบว่า ในการบริหารงานโรงเรียน ผู้บริหารใช้หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) ซึ่งจะเน้นการกระจายอำนาจ (Decentralization) และการมีส่วนร่วม (Collaboration) ผู้บริหารได้จัดโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนให้มีการกระจายอำนาจอย่างเป็นระบบ กำหนดภาระงานแต่ละงานอย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนรับบทบาทหน้าที่ของตนเองและของผู้เกี่ยวข้อง และคาดหวังให้แต่ละคนทำงานตามขอบข่ายงานตนตามที่พรณนาไว้ ไม่ให้ขาดและไม่ให้เกินเพื่อว่าจะได้ไม่เกิดความบกพร่องในหน้าที่และไม่ไปก้าวล่วงงานของคนอื่นซึ่งจะทำให้เกิดความวุ่นวาย ส่วนการมีส่วนร่วมนั้นผู้บริหารต้องการให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมกันแก้ปัญหา

“... ผมอยู่ที่ไหนก็ตามผมจะยึดหลักการบริหารงานแบบโรงเรียนเป็นฐาน *school based management* ผมมารับงานที่นี่ได้ปีเศษ ๆ จากโครงสร้างอันเก่าเป็นโครงสร้างแบบเดิม ๆ ซึ่งครูเองขาดการมีส่วนร่วม ขาดการกระจายอำนาจ ผู้อำนวยการคือ *centered* ในการบริหาร แต่แนวการบริหารแบบใหม่ที่ผมใช้กับโรงเรียนต่างๆ ที่ผ่านมา คือ SBM นี่ผมเริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 2541(ที่โรงเรียนเก่า) และเราก็ค่อนข้างประสบความสำเร็จ ในโครงสร้างบริหารที่ผมเรียกว่า SBM นี้ ผมจะยึดหลัก 2 ประการ คือ 1 คุณครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมแสดงความคิดเห็น มีบทบาท ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา นะครับ..เพราะครูเรา ปัจจุบันนี้ ในอาชีพของข้าราชการครูจะยึดหลักในเรื่องตัวคำสั่งอย่างเดียว ไม่กล้าที่จะคิดออกนอกกรอบ ดังนั้นถ้าครูไม่มีส่วนร่วมในการคิดนี้ *manage* โดยผู้อำนวยการคนเดียว ความคิดมันจะวนอยู่เหมือนเดิม ทุกอย่าง ไม่

มีอะไรผิดแปลก และประเด็นที่ 2 นี้ ในเรื่องของ school based ที่ผมให้ความสำคัญ ที่การกระจายอำนาจ เพราะฉะนั้นในเมื่อครูทุกคนนี้ เราให้ทั้งพระเดช และพระคุณแล้ว ก็จะมีความสุขในการทำงาน ผมกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจของผมนั้นก็ยึดถือใน ส่วนของ โครงสร้าง โครงสร้าง ที่เราทำไว้ เกิดขึ้น ได้จากการระดมความคิดจากครู ก็ ย้อนไปข้อที่ 1 คือ การมีส่วนร่วม ว่าเราต้องการเป็นอย่างไร

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“เมื่อตะกี้ที่บอกว่า ท่านผอ.ต้องการกระจายอำนาจให้ผู้ช่วยทั้ง 4 คนเลย เขาก็เหมือนให้หน้าที่เรามา ให้คนเรามา ให้เงินเรามา ให้งาน ให้เงิน ให้คน แล้วเรา บริหารได้เลย...เราก็มากระจายอำนาจหน้าที่ต่อให้กับคนในฝ่ายของเรา รวมทั้งก็ พยายามให้หลาย ๆ คนเข้ามาพร้อมกับเรา”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

ในการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ผู้บริหารยึดหลักการจัดให้การทำงานอยู่ในรูป คณะกรรมการ เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา และยอมรับความ คิดเห็นที่ดี

“...คุณครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมแสดงความคิดเห็น มี บทบาท ร่วมคิดร่วมแก้ปัญหา นะครับ และงานต่าง ๆ ก็จะมีคณะกรรมการเป็นชุด ๆ ใน การทำงาน และคณะกรรมการ หรือคณะทำงานเขาก็จะไปร่วมกันคิด แสดงความคิดเห็น เราไม่ block เขาเลยเรื่องการแสดงความคิดเห็น เรายอมรับกัน อย่างที่บอกบางที ถ้าให้ ผอ.คิดคนเดียวมันก็เหมือนนอนในอ่าง คุณครูเขามีความคิดดี ๆ เพราะครูที่นี้เก่งกันทั้งนั้น เป็นครูแกนนำ ต้นแบบ จีบดอกเตอร์ยังมีเลย ”

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“...การทำงานของเราทุกอย่างส่วนใหญ่เราก็จะตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ หรือดำเนินการแต่ละเรื่องละเรื่องไป ครูเขาก็ไปร่วมประชุมกันเอง ที่นี้ทุกคนออกความ คิดเห็นได้เต็มที่ ส่วนใหญ่เป็นครูเก่า ๆ กันแล้ว พี่ยังเล็กกว่าเขาเลย ยังต้องฟังเขา ”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

สำหรับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ผู้บริหารมีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) เน้นให้เด็กมีอิสระทางความคิด ให้เด็กได้เลือกเรียนในสิ่งที่เขาต้องการ โรงเรียนจึงจัดให้มีโปรแกรมเรียนหลายโปรแกรม และเชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบความสำเร็จได้นั้น สื่อ และเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญต้องมีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

” ... เพราะฉะนั้นในส่วนของรายนำวิทยาลัย ผมจัดการศึกษาในลักษณะความหลากหลายโดย ยึดเด็กเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นจะสังเกตว่าในส่วนของรายนำวิทยาลัยนี้ เป็นโรงเรียนที่มุ่งเน้นในเรื่องของวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ก็จริง แต่เราต้องให้ความสำคัญอิสระใน ความคิดของเด็ก เราต้องปลูกฝัง โรงเรียนเปิดโปรแกรมในโรงเรียนหลาย ๆ โปรแกรม ให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือก เช่น มีโปรแกรม อัจฉริยะ มีโปรแกรม พสวท. ซึ่งเราเป็นศูนย์อยู่ และมีโปรแกรมจัดการศึกษาแบบเสมอภาคที่รัฐจัดให้... ในส่วนของรายนำวิทยาลัย เราใช้ school based เป็นหลักในการบริหารแล้วนี้ ในตัวผู้เรียนเองเราใช้ตัวเด็กเป็น centered เด็กเขาก็จะมีความสุขเมื่อเขาได้เรียนในสิ่งที่เขาต้องการเรียน เพราะฉะนั้นความหลากหลายในส่วนของรายนำวิทยาลัย จึงเกิด ...ในลักษณะของ child centered นี้ ที่เด็กเขาเป็นผู้เรียนเขาเป็นผู้เลือกเองอะไรเอง ถ้าไม่มีความสอดคล้อง หรือมีความไม่พร้อมในเรื่องของเทคโนโลยี เรื่องสื่อแล้วมันล้มตั้งแต่คิดแล้ว เพราะการที่ใช้ระบบที่เป็น child centered นี้ ต้องใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต้องมีเพียงพอ...”

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“เราก็พยายามยัดนักเรียน เช่น การจัดหลักสูตรเราพยายามให้มีวิชาเลือกหลากหลายให้นักเรียนได้เลือก ...อะไรที่ลงถึงเด็กไม่ขัด และไม่อันด้วย ครูนี้บางที่ยังต้องคิดก่อน เด็กแล้วนี้ไม่เลย เต็มที่”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จึงได้พยายามปรับปรุงการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระวิชาให้เด่นชัดและสมบูรณ์มากขึ้น ที่ผ่านมาการบูรณาการของโรงเรียนเป็นเพียงการสอดแทรกเนื้อหาของกลุ่มสาระวิชาอื่นเข้าไปเมื่อเนื้อหา

ของกลุ่มสาระหนึ่งไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระอื่น เช่น การอ่านของวิชาภาษาอังกฤษไปสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมศึกษา สุขศึกษา พลศึกษา หรือวิทยาศาสตร์ เป็นต้น หรือวิชาโครงการของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ซึ่งครูจะให้นักเรียนทำโครงการโดยให้เลือกหัวข้อตามที่ตนเองสนใจ ฉะนั้นนักเรียนอาจจะไปบูรณาการกับวิชาใดก็ได้ อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็พยายามที่จะบูรณาการให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยใช้ยุทธศาสตร์การเข้าค่าย กล่าวคือปรับเปลี่ยนรูปแบบการเข้าค่ายลูกเสือแบบดั้งเดิมซึ่งโดยทั่วไปจะใช้เวลาเข้าค่าย 2 คืน 3 วัน และกิจกรรมในการเข้าค่ายล้วนแต่เป็นกิจกรรมของลูกเสือทั้งสิ้นนั้น ปรับมาเป็นค่ายบูรณาการ 8 กลุ่มสาระ โดยใน 1 วัน หรือ ครั้งวันแรก ให้ดำเนินกิจกรรมตามเนื้อหาของลูกเสือ แล้วเวลาที่เหลือให้เป็นกิจกรรมของกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยจัดเป็นฐาน ๆ เหมือนเรียนลูกเสือ

“...ลูกเสือที่เราจัดไม่เหมือนใครเพื่อน ผมมาเปลี่ยนแปลง เพราะการเข้าค่าย หรือการจัดกิจกรรมทุกครั้งนี้เด็กควรจะได้อะไรกลับไปในเรื่องของเชิงวิชาการ ลูกเสือผมก็ไม่จำเป็นว่าผูกเงื่อนเป็น ก้อนไฟเป็น ไม่จำเป็น เดินทางไกลต้องเดินให้ครบคอร์ส ไม่จำเป็น พอผมให้ concept ของลูกเสือคือการอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข และการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน การมีระเบียบวินัย เท่านั้นแหละพอใจแล้ว แต่อีกวันครั้งควรจะเป็น กลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ รวมกันทั้งโรงเรียน บูรณาการ 8 กลุ่มสาระ วิชาเข้ามาในส่วนของกิจกรรม เด็ก ๆ ก็มีความสุข คุณครูก็มีความสุข คุณครูที่ไม่เคยสอนลูกเสือเลยก็ต้องไปให้กับเขาเพราะตัวเองรับผิดชอบในสาระวิชาต่าง ๆ “

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“ เรามีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระบ้างเหมือนกันนะ คือเราเปิดวิชาโครงการให้เป็นวิชาเพิ่มเติมของนักเรียนชั้น ม.3 โดยในรายวิชานี้ครูผู้สอนก็จะให้นักเรียนไปค้นคว้าตามหัวข้อที่ตนสนใจซึ่งอาจจะเรื่องเกี่ยวกับวิชาอื่น ๆ ก็ได้ เช่น ที่เด็กเขาเคยทำมา เช่น ไปเกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์ ก็มี แล้วนักเรียนเขามาทำรายงานส่ง ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น ส่วนวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปมันก็ไปแตะกับวิชาอื่น ๆ อยู่แล้ว เช่น Reading ที่เอามาให้เด็กอ่านเป็นเรื่องสุขศึกษา วิทยาศาสตร์

ประวัติศาสตร์บ้าง เพราะฉะนั้นเวลาสอนครูก็อาจจะเพิ่มเติม หรือให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมก็ได้ “

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

2.2 การดำเนินการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม ฉะนั้นสภาพการบริหารจัดการจึงยังปฏิบัติตามแนวทางการบริหารงานวิชาการที่กรมสามัญได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ คือ

2.2.1 การวางแผนงานวิชาการ

1) การกำหนดวัตถุประสงค์ และทิศทางของการบริหารงาน

จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของโรงเรียน คำขวัญของโรงเรียน และนโยบายของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร (ดังแสดงในบทที่ 4) มีการประชาสัมพันธ์ให้รู้ทั่วถึงกันโดยการจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ครูและบุคลากรทั้งหมดของโรงเรียนได้มีกรอบแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน รวมทั้งนักเรียนได้ทราบเป้าหมายของโรงเรียน

วิสัยทัศน์

โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษา สูสากล มีสุนทรียภาพ รักความเป็นไทย เสริมสร้างพลานามัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข บนพื้นฐาน การบริหารแบบมีส่วนร่วม

พันธกิจ

โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยมีพันธกิจ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม เน้นการรณรงค์มาคารวะ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม และทำงานร่วมกัน ตามวิถีทางประชาธิปไตย
2. จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้ทักษะกระบวนการในการแก้ปัญหา รู้จักคิด วิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน โดยใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทย มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการศึกษา
3. จัดให้มีการเรียนรู้ที่หลากหลาย และส่งเสริมให้มีทักษะการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและเจตคติที่ดีในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างถูกต้อง และเหมาะสม
5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนา การเรียนรู้
6. ส่งเสริมกิจกรรมศิลปะ ดนตรี กีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิต
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักและปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย
8. ส่งเสริมกิจกรรมให้ผู้เรียนตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า
9. ให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

คำขวัญของโรงเรียน

“ ลูกธำมรงค์วิทย์ มุ่งเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีวินัย ”

เป้าหมายของโรงเรียน

1. ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
2. ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ ให้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้เรียนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนสามารถแสดงออกในกิจกรรม ศิลปะ ดนตรี และกีฬา
5. ผู้เรียนดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่า
6. ผู้เรียนปฏิบัติตนได้เหมาะสม ตามประเพณี วัฒนธรรมไทย
7. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการศึกษา

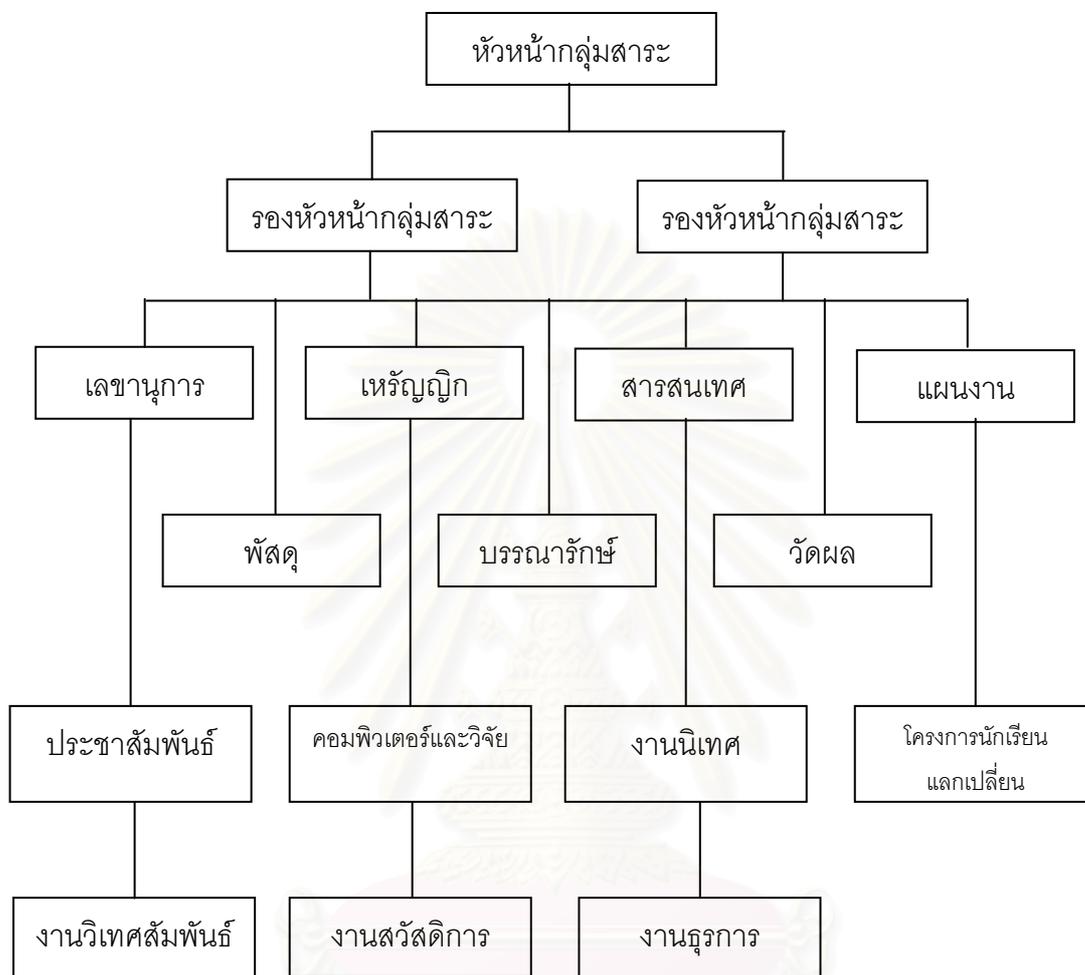
คู่มือปฏิบัติงานครู-บุคลากร

2) การจัดสายงานบริหาร

ในการวางแผนบริหารงานโรงเรียน ผู้บริหารยึดหลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยเน้นที่การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารได้ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานและแบ่งสายบริหารงาน ได้กระจายอำนาจไปสู่รองผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน ฝ่ายบริหารงานบุคคล การเงิน และสินทรัพย์ และฝ่ายบริหารทั่วไปการ ในส่วนของฝ่ายบริหารวิชาการ ได้กระจายอำนาจโดยแบ่งสายงานเป็น 4 สายย่อย สำหรับงานแต่ละงาน ผู้บริหารได้จัดให้ทำพรรณนางาน กำหนดขอบข่ายและภาระงานของแต่ละงานอย่างชัดเจน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนทำงานตามขอบข่ายหน้าที่ของตนเองที่ได้พรรณนางานไว้ ไม่มากไปหรือน้อยไป เพื่อไม่ให้มีปัญหาการทำงานก้าวก่ายหน้าที่กัน

ในส่วนของงานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ ผ่านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีหัวหน้ากลุ่มสาระเป็นผู้รับผิดชอบและบริหารจัดการภายในกลุ่มสาระของตนเอง โดยใช้แนวคิดการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมเช่นกัน สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้มีการกระจายอำนาจและแบ่งสายงานดังแผนผังที่ 5.2 และแต่ละงานก็มีการพรรณนางานกำหนดขอบเขตของงานแต่ละงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อไม่ก้าวก่ายงานกัน โดยยึดเอาการพรรณนางานของโรงเรียนเป็นหลักซึ่งโรงเรียนได้จัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติการของครูและบุคลากรของโรงเรียนและแจก

ให้ครูทุกคนไว้ใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน แล้วมากระจายงานภายในหมวดให้เหมาะสมครบถ้วนตามภาระงานลือกันกับการกำหนดหน้าที่ และการพรรณนางานของโรงเรียน

แผนผังที่ 5.2 โครงสร้างการบริหารงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการพรรณานางานและขอบข่ายของงาน
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ)

หน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(อังกฤษ)

1. เป็นกรรมการวิชาการของโรงเรียน
2. เป็นอนุกรรมการวิชาการ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) สพฐ. เขต 1
3. เป็นผู้ประสานนโยบายโรงเรียนกับบุคลากรในกลุ่มสาระฯ
4. วางแผนปฏิบัติงานกลุ่มสาระฯ
5. จัดอัตรากำลังของกลุ่มสาระฯ และกำหนดหน้าที่บุคลากรในกลุ่มสาระฯ
6. ประสานงานการวิเคราะห์หลักสูตร สร้างหลักสูตร แต่ละช่วงชั้น
7. ประสานงานการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น
8. ประสานงานกำหนดเกณฑ์วัดผล ประเมินผลการสอน
9. ติดตามดูแลการสอน การสอนเสริม การสอบแก้ตัว ให้เป็นไปตามเกณฑ์วัดผล
10. ติดตามนิเทศการเรียนการสอน การปฏิบัติงานของบุคลากรกลุ่มสาระฯ
11. พัฒนาและแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากร กลุ่มสาระฯ
12. ประสานงานการจัดวางโครงการ งาน ของกลุ่มสาระฯ แต่ละปีการศึกษา
13. พิจารณาเสนอความดีความชอบประจำภาคเรียน ประจำปี ของบุคลากร กลุ่มสาระฯ ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
14. ประสานงานกับฝ่ายบริหารทุกฝ่าย ทุกกลุ่มสาระฯ และหน่วยงานทั้งในและนอกสถานศึกษา
15. ดำเนินการจัดกิจกรรม นิทรรศการ แสดงผลงานของกลุ่มสาระฯ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
16. จัดประชุมบุคลากรกลุ่มสาระฯ เพื่อแจ้งข้อราชการ รับทราบนโยบาย แนวทางปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน การปรับปรุงข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการระดมสมองในการวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
17. ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อ และอุปกรณ์การสอนของบุคลากรในกลุ่มสาระฯ
18. ติดตามดูแลการจัดห้องสมุดกลุ่มสาระฯ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
19. ติดตามการประเมินโครงการต่าง ๆ ของกลุ่มสาระฯ ในแต่ละปีการศึกษา
20. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ)

3) การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

โรงเรียนได้ทำการวิเคราะห์พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน และศึกษาผลการจัดการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา วางแผนปรับปรุง และพัฒนางานวิชาการ ดังนี้

- (1) ด้านการบริหารจัดการ วางแผนที่จะปรับปรุงพัฒนาในประเด็นต่อไปนี้
- พัฒนาระบบแผนงานและสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูล และกระจายความรับผิดชอบให้งานแผนงาน และงานสารสนเทศของโรงเรียน
 - พัฒนาระบบการควบคุมภายใน และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องและได้มาตรฐาน
 - ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสมโดยใช้การบริหารอย่างมีส่วนร่วม และใช้การกระจายอำนาจ
 - ปรับปรุงระบบแผนงาน โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีระยะ 1 ปี ระยะ 3 ปี และระยะ 5 ปี
 - พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- (2) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
- ปรับปรุงหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษา
 - พัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต
 - สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด
 - สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผลิตสื่อการสอน โดยนำเทคโนโลยีมาช่วยการสอน
 - สนับสนุนให้ครู-อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - สนับสนุนให้ครู-อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน
- (3) ด้านบุคลากร
- สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในด้านการควบคุมภายใน และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้
 - สนับสนุนให้บุคลากรเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์อยู่เสมอ
- (4) ด้านอาคารสถานที่ และโสตทัศนูปกรณ์
- เพิ่มห้องเรียนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการ

- จัดหาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
- จัดสร้างศูนย์ภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ศูนย์ภาษาอังกฤษ ศูนย์ภาษาฝรั่งเศส ศูนย์ภาษาเยอรมัน และศูนย์ภาษาญี่ปุ่น
- สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผลิตสื่อการเรียนการสอนและใส่ตักศนูปรกรณ์ทุกประเภท

นอกจากนี้โรงเรียนได้ให้ฝ่าย งาน และกลุ่มสาระต่าง ๆ จัดทำแผนงาน และโครงการเพื่อพัฒนางานในหน่วยงานของตนส่งต่องานแผนงาน และโรงเรียนรวบรวมจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และปฏิทินปฏิบัติงานโรงเรียน

2.2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยเป็นโรงเรียนแกนนำในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับชุมชน ทำประชาพิจารณ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จนสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนทั่วไป ได้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ติดตามการใช้หลักสูตรโดยการสอบถาม พูดคุย และรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครอง ได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นในโครงสร้าง มีรายวิชาเพิ่มเติมหลากหลายตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน และให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระมากขึ้นด้วยการใช้ กลยุทธ์การเข้าค่ายบูรณาการ 8 กลุ่มสาระ โดยหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย 2 โครงสร้าง ดังตารางที่ 5.25-5.26

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.25 โครงสร้างหลักสูตรชั้นพื้นฐานโรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย
(มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ปีการศึกษา 2547

ช่วงชั้นที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 2		มัธยมศึกษาปีที่ 3	
	สาระพื้นฐาน (คาบ)	สาระ เพิ่มเติม (คาบ)	สาระพื้นฐาน (คาบ)	สาระ เพิ่มเติม (คาบ)	สาระพื้นฐาน (คาบ)	สาระ เพิ่มเติม (คาบ)
ภาษาไทย	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)
คณิตศาสตร์	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	4(160)	2(80)
วิทยาศาสตร์	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)
สังคม ศาสนา วัฒนธรรม	4(160)	2(80)	4(160)	2(80)	4(160)	2(80)
สุขศึกษา และพลศึกษา	2(80)	2(80)	2(80)	2(80)	2(80)	2(80)
ศิลปะ	2(80)	2(80)	1	2(80)	2(80)	2(80)
การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	2(80) 2(80)	2(80) -	2(80) 2(80)	2(80) -	2(80) -	2(80) 2(80)
ภาษาต่างประเทศ	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)
รวม	24(960)	6(240)	23(920)	8(320)	23(920)	8(320)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1. กิจกรรมแนะแนวและโฮมรูม 2. กิจกรรมชุมนุม 3. กิจกรรมสัปดาห์ 4. กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม 5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	5(200)		5(200)		5(200)	
รวม	35(1,400)		35(1,400)		35(1,400)	

หมายเหตุ ม.1 เลือกสาระเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม จำนวน 6 ชั่วโมง

ม.2 เลือกสาระเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม จำนวน 8 ชั่วโมง

ม.3 เลือกสาระเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม จำนวน 8 ชั่วโมง และสาระ ม.3 เป็นวิชา
โครงการ

จากตาราง แสดงว่า ตามโครงสร้างหลักสูตร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 ได้เรียนวิชา
ภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นละ 120 คาบ/ปี (3 คาบ/สัปดาห์) และวิชาอังกฤษเพิ่มเติมระดับชั้นละ
80 คาบ/ปี (2 คาบ/สัปดาห์)

ตารางที่ 5.26 โครงสร้างหลักสูตรโครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ช่วงชั้นที่ 3
(มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ปีการศึกษา 2547

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 2		มัธยมศึกษาปีที่ 3		
	สาระพื้นฐาน คาบ/สัปดาห์ (คาบต่อปี)	สาระเพิ่มเติม คาบ/สัปดาห์ (คาบต่อปี)	สาระพื้นฐาน คาบ/สัปดาห์ (คาบต่อปี)	สาระเพิ่มเติม คาบ/สัปดาห์ (คาบต่อปี)	สาระพื้นฐาน คาบ/สัปดาห์ (คาบต่อปี)	สาระเพิ่มเติม คาบ/สัปดาห์ (คาบต่อปี)	
ภาษาไทย	3 (120)	-	3(120)	-	3(120)	-	
คณิตศาสตร์	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	4(160)	2(80)	
วิทยาศาสตร์	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	
สังคม ศาสนา วัฒนธรรม	4(160)	-	4(160)	-	4(160)	-	
สุขศึกษา และพลศึกษา	2(80)	-	2(80)	-	2(80)	-	
ศิลปะ	2(80)	-	1(40)	-	2(80)	-	
การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	2(80)	-	2(80)	-	2(80)	-	
	2(80)	-	2(80)	2(80)	-	2(80)	
ภาษาต่างประเทศ	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	3(120)	2(80)	
รวม	24(960)	6(240)	23(920)	8(320)	23(920)	8(80)	
วิชาเพิ่มเติมพิเศษ				เทอม 1	เทอม 2		ตามความถนัด
คณิตศาสตร์	-	2(80)	-	2(80)	ตาม ความ ถนัด	-	4(160)
วิทยาศาสตร์	-	2(80)	-	2(80)	4(160)	-	mini project
ภาษาต่างประเทศ	-	1(40)	-	1(40)	-	-	1(40)
	5(200)		5(200)		5(200)		
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5(200)		4(160)		3(120)		
รวม	40(1,600)		40(1,600)		40(1,600)		

หมายเหตุ 1. เพิ่มเติมในวันเสาร์ (ไม่นับหน่วยการเรียนรู้ครั้งละ 2 วิชา) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์

2. การเรียนพิเศษ ม.2 ภาคเรียนที่ 2 เลือกตามความถนัดในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ อย่างไม่
อย่างหนึ่งจำนวน 4 ชั่วโมง และส่วนภาษาต่างประเทศเรียน 1 ชั่วโมง

3. การแจ้งผลการเรียนวิชาเพิ่มเติมพิเศษ (เฉพาะ ม.2)

ภาคเรียนที่ 1 แจ้งผลการเรียนคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อย่างละ 1 หน่วยกิต

ภาคเรียนที่ 2 แจ้งผลการเรียนตามความถนัด จำนวน 2 หน่วยกิต

จากตาราง แสดงว่า ตามโครงสร้างหลักสูตรโครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นละ 120 คาบ/ปี (3 คาบ/
สัปดาห์) และวิชาอังกฤษเพิ่มเติมระดับชั้นละ 120 คาบ/ปี (3 คาบ/สัปดาห์)

2.2.3 การจัดการเรียนการสอน

1) การจัดทำโครงสร้างรายวิชา

เนื่องจากหลักสูตรของโรงเรียนประกอบด้วย 2 โครงสร้าง คือ โครงสร้างสำหรับนักเรียนทั่วไป และโครงสร้างสำหรับนักเรียนในโครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งทั้งสองโครงสร้างนี้นักเรียนจะได้เรียนสาระพื้นฐานเหมือนกัน แต่จะได้เรียนสาระเพิ่มเติมแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจะได้เรียนสาระเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ส่วนนักเรียนที่เรียนโครงสร้างทั่วไปจะได้เรียนสาระเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปในแต่ละห้อง ตามความต้องการ ความถนัด และความสามารถของนักเรียน เช่น นักเรียนบางห้องจะได้เรียนสาระเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รวมเป็น 6 ชั่วโมง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 8 ชั่วโมงสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3

สำหรับโครงสร้างรายวิชาสำหรับนักเรียนทั่วไป นักเรียนแต่ละระดับจะได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ 2 รายวิชา คือรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 1.5 หน่วยกิต และรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 1 หน่วยกิต ส่วนโครงสร้างสำหรับนักเรียนในโครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนจะได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 1.5 หน่วยกิต ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 1 หน่วยกิต และวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมพิเศษอีก 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 0.5 หน่วยกิต นอกจากนี้นักเรียนยังได้เรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์ วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคอมพิวเตอร์โดยไม่นับหน่วยกิตครั้งละ 2 วิชา สำหรับรายวิชาสาระเพิ่มเติม นักเรียนชั้น ม.1 เรียน ภาษาอังกฤษฟัง-พูด นักเรียนชั้น ม.2 เรียน ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน นักเรียนชั้น ม.3 เรียน ภาษาอังกฤษโครงการงาน ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.27 โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนคาบ
	วิชาพื้นฐาน	24
ท 31101	ภาษาไทย 1	3
ค 31101	คณิตศาสตร์ 1	3
ว 31101	วิทยาศาสตร์ 1	3
ส 31101	สังคมศึกษาและวัฒนธรรม 1	3
ส 31102	พระพุทธศาสนา 1	1
พ 31101	สุขศึกษา 1	1
พ 31102	พลศึกษา 1	1
ศ 31101	ศิลปะศึกษา 1	2
ง 31111	การงานอาชีพ 1	2
ง 31103	เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร 1	2
อ 31101	อังกฤษพื้นฐาน 1	3
	วิชาเพิ่มเติม	6
ค 31201	คณิตศาสตร์เข้ม 1	2
ว 31201	กระบวนการวิทยาศาสตร์	2
อ 31201	อังกฤษอ่าน-เขียน	2
ท 31201	ภาษาไทยเพิ่มเติม	2
ส 31201	สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เพิ่มเติม	2
พ 31201	สุขศึกษาและพลศึกษา เพิ่มเติม	2
ศ 31201	ศิลปะเพิ่มเติม	2
ง 31201	การงานอาชีพ เพิ่มเติม	2
	วิชาเพิ่มเติมพิเศษ (โครงการพิเศษ)	5
	วิทยาศาสตร์	2
	คณิตศาสตร์	2
	ภาษาอังกฤษ	1
	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5
	รวม	35/40

ตารางที่ 5.28 โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2547

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนคาบ
	วิชาพื้นฐาน	23
THA3210	ภาษาไทย 2	3
MATH32101	คณิตศาสตร์ 2	3
SCI32101	วิทยาศาสตร์ 2	3
SOC32101	สังคมศึกษาและวัฒนธรรม 2	3
SOC32102	พระพุทธศาสนา 2	1
HPE32101	สุขศึกษา 2	1
HPE32102	พลศึกษา 2	1
ART32101	ศิลปศึกษา 2	1
CTEC31112	การงานอาชีพ 2	2
CTEC32103	เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร 2	2
ENG32101	อังกฤษพื้นฐาน 2	3
	วิชาเพิ่มเติม	8
MATH32201	คณิตศาสตร์เข้ม 2	2
SCI32201	กระบวนการวิทยาศาสตร์ 2	2
ENG32201	อังกฤษอ่าน-เขียน	2
THAI32201	ภาษาไทยเพิ่มเติม	2
SOC32201	สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เพิ่มเติม	2
HPE32201	สุขศึกษาและพลศึกษา เพิ่มเติม	2
ART32201	ศิลปะเพิ่มเติม	2
CTEC32201	การงานอาชีพ เพิ่มเติม	2
	วิชาเพิ่มเติมพิเศษ (โครงการพิเศษ)	5
	วิทยาศาสตร์	2
	คณิตศาสตร์	2
	คอมพิวเตอร์	2
	ภาษาอังกฤษ	1
	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5
	รวม	35/40

ตารางที่ 5.29 โครงสร้างรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนคาบ
	วิชาพื้นฐาน	23
THA33101	ภาษาไทย 3	3
MATH33101	คณิตศาสตร์ 3	4
SCI33101	วิทยาศาสตร์ 3	3
SOC33101	สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม 3	3
SOC33102	พระพุทธศาสนา 3	1
HPE33101	สุขศึกษา 3	1
HPE33102	พลศึกษา 3	1
ART33101	ศิลปะศึกษา 3	2
CTEC33101	โครงการ	2
ENG32101	อังกฤษพื้นฐาน 3	3
	วิชาเพิ่มเติม	8
MATH33201	คณิตศาสตร์เข้ม 3	2
SCI33201	เครื่องยนต์และกำลัง	2
ENG33201	อังกฤษโครงการ	2
THAI33201	ภาษาไทยเพิ่มเติม	2
SOC33201	สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เพิ่มเติม	2
HPE33201	สุขศึกษาและพลศึกษา เพิ่มเติม	2
ART33201	ศิลปะเพิ่มเติม	2
CTEC33201	การงานอาชีพ เพิ่มเติม	2
	วิชาเพิ่มเติมพิเศษ (โครงการพิเศษ)	5
	โครงการ (mini project)	4
	ภาษาอังกฤษ	1
	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5
	รวม	36/40

2) การจัดตารางสอน/ตารางเรียน

คณะกรรมการของงานจัดอัตรากำลัง และตารางสอน ซึ่งขึ้นอยู่กับหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 2 คือฝ่ายจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ดำเนินการจัดตารางสอน โดยหัวหน้างานจะประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระวิชาเพื่อแจ้งรายวิชาที่จะเปิดสอน ซึ่งเป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร และโครงสร้างรายวิชา เมื่อหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนแล้ว ก็จะดำเนินการจัดตารางสอน

ในการจัดตารางสอนโรงเรียนยังไม่ได้นำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการทำงานเนื่องจากมีข้อจำกัด และเงื่อนไขมาก เช่น ครูที่เป็นหัวหน้าระดับทุกคนต้องว่างคาบเรียนที่ 1 หรือ ครูบางคนต้องว่างคาบที่ 2 บางวิชาต้องจัดเป็นคาบคู่ ฉะนั้นจึงดำเนินการจัดตารางสอนตามแบบเดิมคือจัดโดยคนช่วยกันจัด และวิธีการจัดก็จะลงวิชาที่เป็นคาบคู่ก่อน แล้วจึงลงวิชาที่เป็นคาบเดี่ยว การจัดต้องพยายามตอบสนองความต้องการของทุกฝ่าย ให้เกิดประโยชน์แก่เด็กนักเรียน ให้เกิดความยุติธรรมแก่ครูทุกคน คำนึงถึงข้อจำกัดของโรงเรียน

เมื่อตารางสอนถูกจัดและตรวจทานเรียบร้อยแล้ว รองวิชาการจะเป็นผู้นำเสนอผู้อำนวยการเพื่อขออนุมัติการใช้ตารางดังกล่าว เมื่อประกาศใช้ตารางแล้วห้ามมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะจะนำมาซึ่งความวุ่นวาย สับสน เพราะโรงเรียนใช้ระบบการเดินเรียน เมื่อครูผู้สอนไปเปลี่ยนตารางกันเองโดยไม่แจ้งให้ฝ่ายวิชาการทราบ เมื่อบางฝ่ายต้องการประสานหรือติดต่อกับนักเรียน หรือครูจะตามกันไม่พบ ถ้าครูผู้สอนคนใดมีความประสงค์จะขอเปลี่ยนแปลงตารางสอนต้องทำบันทึกขออนุญาต และแจ้งเหตุผลความจำเป็นต่อฝ่ายวิชาการเป็นราย ๆ ไป อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติก็มีครูผู้สอนบางคนแอบเปลี่ยนตารางโดยไม่แจ้งให้ฝ่ายวิชาการทราบ

“การจัดตารางสอนเรายังจัดแบบปกติ ยังไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์เพราะปัจจัย เงื่อนไขมันเยอะ กิจกรรมนักเรียน หัวหน้าระดับทุกคนว่างคาบหนึ่ง คนนี้ว่างคาบหนึ่ง คนนี้ว่างสองคาบ คนนั้นว่างตรงนี้ อย่างนี้ คนจัดเขาก็จะนั่งจัดกันอยู่ใกล้ห้องเราตรงนี้ เราก็เป็นกำลังใจให้เขา มีปัญหาที่คุยถกเถียงกันไป ก็จัดเป็นแบบปกติแหละ นี่เราจะจัดวิชาที่เป็นวิชาคู่ก่อน การงานอะไรอย่างนี้ ก็จะ ลงตรงนี้ให้เรียบร้อยก่อน แล้วถึงจะมาลงวิชาอื่นๆ เราก็พยายามบอกต้องเกลี้ยนะ อย่าง ครู ก. นี้ มันก็ควรจะมีทั้งคาบ 1 คาบ 9 อาจจะมีคาบ 8 สัก วัน สองวันอย่างนี้ ไม่ใช่ คุณไปอยู่หัวหมด...(ตารางสอน) ถ้าจัดแล้วไปเปลี่ยนกันเองส่วนตัว โอ๊ยโธรมากอันนี้ บางทีไปเปลี่ยนแล้ว บางทีเด็กตามแล้วตามไม่เจอ ตอนหลังประกาศออก มาเลย ตารางสอนที่ทำเสร็จผู้อำนวยการต้องลงนาม แล้วประกาศใช้ตารางสอน เมื่อผู้อำนวยการเซ็นตรงนี้แล้วปั๊บ ลงจากที่ไปถือว่าเป็นฉบับถูกต้อง แล้วต้นฉบับ อยู่ที่พี่ แต่ถ้าออกไปปั๊บแล้วคุณไปโยก ไม่ใช่ฉบับถูกต้อง คุณไป

เปลี่ยนเอง คุณจะ เปลี่ยนก็ได้ แต่คุณต้องทำบันทึกเป็นราย ๆ มา มาบอกเหตุผลความจำเป็น ไม่งั้นพอฝ่ายกิจการนักเรียน เขาจะตามเด็กเขาก็ตามไม่ได้ เราเองจะตามครูก็เข้าย้ายห้องไปแล้ว ไปอยู่ตรงไหนกันก็ไม่รู้ ถ้าม ... ณ วันนี้ ถึงแม้ว่าจะออกระเบียบอย่างนี้ ก็ยังมีแอบ ๆ นะ มันธรรมดา อันนี้เป็นปกติ ถ้าพูดเป๊ะนี่มันโกหกนะ พี่เป็นคนพูดตรง ๆ น้อง ปัญหามันมี มีตลอด”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“ตารางสอนฝ่ายวิชาการจะมีคณะกรรมการจัด หมวดก็ได้แต่ส่งรายวิชาทั้งหมดที่จะเปิดสอนไปให้ ที่ส่งไปก็จะมีว่าครูคนนี้สอนวิชานี้ ๆ เท่านี้คาบ ๆ จำนวนคาบของครูแต่ละคนถ้าไม่มีงานพิเศษนอกโดยเฉลี่ยก็จะประมาณ 18-20 คาบ แล้วแต่ว่าสอนกี่รายวิชา อย่างหัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานนี้เขาจะกำหนดว่าสอนไม่เกิน 12 คาบ แต่บางทีก็เกิน และบางทีคนที่จะไปทำงานพิเศษนอกหมวดเขา(ฝ่ายวิชาการ)ก็มักจะมาบอกด้วยว่าทำไมมีลายลักษณะอักษรว่าคนนี้ให้เหลือ 12 คาบ คนนี้ให้เหลือ 9 คาบ เพราะจะให้ไปช่วยทำเรื่องนี้ ๆ พี่ก็ทำให้เขา”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

3) การจัดชั้นเรียน

โรงเรียนรับสมัครนักเรียนเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยเรื่องการรับนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย สำหรับปีการศึกษา 2547 คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 360 คน แต่โดยทางปฏิบัติที่ผ่านมาโรงเรียนต้องเปิดห้องเรียนเพิ่มอีกหนึ่งห้องเรียนเสมอ และจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนก็มีจำนวน 50-60 คน เนื่องจากมีนักเรียนที่มีความประสงค์จะขอเรียนในโรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก หลังจากได้จำนวนนักเรียนที่จะเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้ว โรงเรียนได้จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน และทำการสอบวัดพื้นฐานและความสามารถของนักเรียน โดยโรงเรียนได้กั้นที่นั่งไว้จำนวนประมาณ 100 คน คือ 3 ห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนในโครงการพิเศษ คือโครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าว และจัดนักเรียนที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนในโครงการตามผลการสอบ โดยนักเรียนดังกล่าวจะได้เรียนตาม

โครงสร้างหลักสูตรสำหรับโครงการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ส่วนนักเรียนที่เหลือจัด
 คณะเข้าชั้นเรียน และเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรสำหรับนักเรียนทั่วไป

“เราก็จะจัดเป็นห้อง king 3 ห้อง king queen jack ที่เหลือจะเป็นคณะ
 แต่ ปีการศึกษาปี (2547) คือเรารับเด็ก ม.1 เข้ามาทั้งหมดนี้ 360 คน ยอดเต็มทีนะ 40
 คน ต่อห้อง ทั้งหมด เสร็จแล้วนี่ เราก็มาประชาสัมพันธ์โครงการพิเศษของเราโครงการ
 หนึ่ง คือ ส่งเสริมความสามารถทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ให้กับนักเรียน ม.1 ปีที่
 แล้วเรามีรับคะแนน NT เรารับคะแนน NT เสร็จ เราก็มาเรียนปรับพื้นฐานพอปรับ
 พื้นฐานเสร็จ เราก็สอบ พอสอบปุ๊บเราตัดออกมา 100 คน แล้ว เราก็ประชาสัมพันธ์
 กับ เด็ก 100 คนว่า ใครจะเข้าโครงการพิเศษ วิทยาศาสตร์ คณิต กับเราบ้าง มันก็เป็นอย่างนี้
 เราตัดมา 100 เพื่อกันให้เขาออก 20 เราจะเอาไว้ห้องละ 40 สอง แต่ว่าผู้ปกครองไม่
 ยอมออกเลย เข้าวิทยาศาสตร์ คณิตหมด แล้วเราก็ปั้น ณ วันนี้นี่ เรา ก็ใช้เด็กในพื้นที่ของเรา
 ตรงนี้ ที่เอามาจาก 360 คนนี้...พอเราจัดโครงการอันนี้เสร็จนี้ อันนี้คือโครงการ
 ความสามารถพิเศษของเราละ ซึ่งเราก็จัดการเรียนการสอนปกติ หลักสูตรปกติ แต่เรา
 จะมีเสริมคาบ 9 เด็กกลุ่มเก่งของเราอันนี้ ... เราก็ปั้นเขา เขาก็ happy นะ”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“การจัดระบบนักเรียน ที่นี้เขาจะจัดห้องเก่งไว้ และห้องรองไว้ ที่เหลือจะเป็น
 ห้องที่ คณะ”

ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้น ม.3

(1 ธันวาคม 2547)

4) การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของครู และเมื่อสิ้นปีการศึกษาครูใน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะประชุมหารือกันเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ผ่านไป และ
 ครูทุกคนจะเขียนระบุวิชาที่ต้องการสอนในปีการศึกษาต่อไป ส่วนจำนวนคาบการสอนขึ้นอยู่กับ
 หน้าที่และภาระงานของครูแต่ละคน เช่น ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างาน จะได้คาบสอน
 ประมาณ 12 คาบ ครูที่สอนสองระดับ หรือ สองรายวิชาจะได้ค่าน้อยกว่าครูที่สอนรายวิชาเดียว
 ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ไปรับงานพิเศษนอกกลุ่มสาระก็จะได้รับคาบ

สอนวิชาภาษาอังกฤษน้อยลงขึ้นอยู่กับภาระงานพิเศษว่ามากน้อยอย่างไร และในทางปฏิบัติเป็นการบอกกันทางวาจาว่าครูคนใดควรได้คาบสอนลดลงเป็นเท่าใด โดยเฉลี่ยครูที่สอนสองรายวิชาจะได้คาบสอนประมาณ 18 คาบ และครูที่สอนรายวิชาเดียวจะได้คาบสอนประมาณ 21 คาบ นอกจากนี้มีการเฉลี่ยห้องสอนด้วย เช่น ครูผู้เป็นผู้ประสานงานระดับชั้นจะได้สอนห้องที่เก่ง แต่ขณะเดียวกันก็ต้องสอนในห้องที่ไม่เก่งด้วย เช่น ถ้าสอนห้อง 1 ซึ่งเป็นห้องคัดห้องที่ 1 ก็จะต้องได้สอนห้องคละห้องสุดท้าย คือ ห้องที่ 10 ด้วย เพื่อความยุติธรรม

ส่วนเรื่องการจัดสอนแทนมักจะให้ครูที่สอนในรายวิชาเดียวกันแทนก่อน ถ้าจัดไม่ได้ก็ให้ครูที่สอนในระดับเดียวกันก่อน แล้วไปครูที่สอนระดับมัธยมต้นด้วยกัน ตามลำดับ ซึ่งโดยส่วนใหญ่การเข้าไปสอนแทนมักจะไม่ได้สอนแทนจริง เป็นเพียงการเข้าไปคุมชั้นเรียน ให้นักเรียนทำงาน อาจจะเป็นงานที่ครูประจำวิชาสั่งไว้ ในกรณีที่ครูที่ขาดสอนฝากงานไว้ หรือให้นักเรียนทำงานใด ๆ ไม่ให้ส่งเสียงดัง รบกวนห้องข้างเคียง

“การจัดครูเข้าสอนวิชาต่าง ๆ กิจกรรมอันนี้ก็ให้อิสระกับหมวด ดูตามความรู้ความสามารถ แต่บางทีก็โธ่ ผูกขาดกันมาเลย ถนัดอะไร ชอบอะไรก็ว่ากันตามนั้น ถ้าให้ สอนข้ามชั้น ทำไม่ได้แล้ว และถ้าหลายรายวิชาชักเริ่มหน้าอ...การจัดครูเข้าสอน แทนก็ให้หัวหน้าหมวดเขาเป็นผู้รับผิดชอบจัดกันเอง เขาก็จะมีรองหัวหน้าหมวดซึ่งเขาแต่งตั้งให้ทำตงนี้ ๆ “

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“... คือตารางสอนนี้เขาจะมีข้อแม้ตรงที่ อย่างเช่น หัวหน้าหมวด หัวหน้างานต้องคนละก็คาบ ของพี 12 แล้วในหมวดอย่างเช่น ถ้าคนทำวัสดุหมวดก็ได้คาบลดลง แล้วคนที่ไปทำหน่วยนอกนี้ เขาร้องขอมาให้เหลือ 12 คาบ คนนี้ให้เหลือ 9 คาบ ... การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนแทน ก็ดูความถนัดที่ตนเองเคยสอนมา พอสอนไปแต่ละปี ถ้าเขาบ่นว่าโอยหนูไม่เอา ปีหน้าหนูขอเปลี่ยน เราก็จะเปลี่ยน จบปีการศึกษาหนึ่งก็จะมาพูดกัน discuss กัน แล้วก็ ให้เขาเขียนว่าปีหน้าเขาจะสอนชั้นไหน จะสอนวิชาอะไร และถ้าใครเป็นผู้ประสานงาน(หัวระดับชั้น) จะได้ห้องเก่ง และห้องไม่เก่ง เช่น ได้ห้อง 1 ก็จะต้องได้ห้อง 10 ก็เฉลี่ยกันอย่างนี้ ก็ต้องยอมรับสภาพกัน ตกลงกันแต่เบื้องต้น ตารางออกมาเขาก็จะไม่บ่น ก็ตามที่เขาขอ เพราะบางคนบอกขอสอนวิชาเดียว ชั่วโมงเยอะหน่อย เช่น อาจารย์จิรวัดมนนี่ สอนวิชาเดียว 21 คาบไปเลย ถ้าครูขาดจะแทนกันในระดับ สมมติครู ม.1 ก็ดูว่าครูม.1 ว่า

ใหม่ ถ้าครูม.1 ไม่ว่างก็เอา 2 เอาใกล้เคียงที่สุดที่จะสอนได้ 3 กับ 2 หรือ 3 กับ 4
อะไรอย่างนี้ ม.ปลายก็เอาพวกครู ม.ปลายก่อน”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

“การจัดครูเข้าสอนคำนึงความเหมาะสม ความสามารถกับห้องเรียนซึ่งมี
การจำแนกออกเป็นห้องเรียนดีและห้องคละ ...มีการจัดสอนแทน ส่วนมากครูที่ขาดจะ
มีงาน เตรียมไว้ ครูที่เข้าแทน มักไม่ได้สอน เข้าไปคุมชั้นเฉย ๆ “

ครูกลุ่มสาระวิชาสังคม

(12 มีนาคม 2548)

5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนมีนโยบายให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียน
มีการพัฒนาการเรียนรู้ที่รอบด้าน และทำแผนจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดให้ครูทุก
คนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เสร็จก่อนเปิดภาคเรียน และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการ
สอน เมื่อจบภาคเรียนให้หัวหน้ากลุ่มสาระรวบรวมส่งฝ่ายวิชาการ โดยอนุโลมให้ส่ง 1 เล่ม ต่อหนึ่ง
รายวิชา ถึงแม้ว่าในรายวิชาดังกล่าวจะมีผู้สอนหลายคน แต่โรงเรียนมีนโยบายในปีการศึกษาหน้าที่จะ
ให้ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ทุกคน กล่าวคือ ครูที่สอนรายวิชาเดียวกัน อาจทำร่วมกันได้ แล้วครูผู้สอน
แต่ละคนจะมีสำเนาแผนของตนเองนำไปใช้ในการสอนและจัดทำบันทึกหลังการสอนด้านหลังแผนการ
สอนแต่ละแผน เมื่อสิ้นภาคการศึกษาหัวหน้ากลุ่มสาระรวบรวมและนำส่งฝ่ายวิชาการ

ในทางปฏิบัติครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สอนรายวิชาเดียวกัน
จะช่วยกันทำแผนการสอน โดยอาจจะแบ่งความรับผิดชอบกันเป็นบท ๆ ตามหนังสือเรียนที่ใช้ แล้ว
นำมารวมกันเป็นเล่มสำหรับรายวิชาดังกล่าว หรืออาจโดยการมาช่วยกันทำทุก ๆ แผนการสอน แล้ว
เย็บเป็นเล่มส่งหัวหน้ากลุ่มสาระเพื่อรวบรวมส่งต่อฝ่ายวิชาการต่อไป

สำหรับการติดตามการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนยังไม่ได้มีการติดตามอย่าง
เข้มงวดว่าครูสอนตามแผนหรือไม่ ปล่อยให้เป็นการรับผิดชอบของครูผู้สอนแต่ละคน

“ หัวหน้าหมวดจะบอกไว้แต่ต้นเทอมว่า สิ้นเทอมตรวจหนึ่งครั้ง แต่
หัวหน้านี้เป็นผู้เก็บรวบรวมส่งไปที่วิชาการ จะเขียนก็ได้ จะพิมพ์ก็ได้ แต่ โรงเรียนจะมี
ฟอร์มมาแจก แต่จะเอาฟอร์มนั้นหรือไม่ก็แล้วแต่ แต่ส่วนใหญ่จะเอาฟอร์ม แล้วเขียน

ปนพิมพ์นะ การส่งแผนการสอน ส่วนใหญ่จะให้ส่งท้ายเทอม สิ้นเทอมส่งครั้งหนึ่ง นี้อย่างไม่ได้รวบรวมส่งเลย”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

“แผนการสอนเราทำ ของพี่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำเล่มเลย เพียงแต่ว่าใน แต่ ละปีที่เราเอามาใช้ ถ้าที่เขียนไว้มันไม่ดี เราก็ปรับแก้ไข ... เรา comment เพิ่มเติมนะ comment ท้ายแผนว่าเรานำมาใช้แล้วมีการพัฒนา ... ส่วนนโยบายของโรงเรียนนั้นคือเพียงขอให้พี่มีแผนการสอน”

ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(25 พฤศจิกายน 2547)

“ส่วนแผนการสอนเรามาช่วยกันเขียน และทำเป็นเล่มรายปีเลย ปีเดียวเสร็จ ใหม่ ๆ ก็ส่งเป็นแต่ละเทอม เพราะมันยังไม่เสร็จ เริ่มแรก พอเสร็จแล้วก็ ok ส่งเป็นเล่ม ใช้อันนั้นไปตลอด ... ของพี่นี่สอนด้วยกัน 3 คน ทำเล่มเดียวด้วยกันแล้วลงชื่อ 3 คน”

ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนมีนโยบายให้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และผู้บริหาร ก็มีความเชื่อและตระหนักว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะประสบความสำเร็จได้นั้น สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญ ประกอบกับบุคลากรมีความรู้ความสามารถ โรงเรียนจึงให้การสนับสนุนเรื่องการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คณิตศาสตร์ ห้องเรียนสี่เขียน ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดกาญจนาภิเษกซึ่งเป็นห้องสมุดดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะที่เดียวกันก็พัฒนาและส่งเสริมครูให้มีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีสมัยใหม่ และนำความรู้ไปใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการพัฒนาการเรียนการสอนได้ เช่น การอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ การอบรมการใช้อินเทอร์เน็ต และการอบรมจัดทำสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น เนื่องจากโรงเรียนยึดในหลักการนักเรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้นกิจกรรม

หรือสิ่งใด ๆ ที่ครูผู้สอนร้องขอที่ส่งผลถึงนักเรียนและการเรียนการสอนโรงเรียนจะไม่ปิดกั้น ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

“เราเต็ม 100 นะ ปีนี้เราเองก้าวไกลไปถึง e-learning แล้ว ก้าวไปไกลถึงการสืบค้นในส่วนของทางบ้านแล้ว ห้องสมุดของเรานี้เป็นห้องสมุดดีเด่น ของกรมสามัญศึกษาเดิม และเป็นห้องสมุดที่คนทุกคนเขา happy และเรามีบรรณารักษ์ที่เก่ง ปีนี้เรามีแผนที่จะขยายในเรื่องการสร้าง program อะไร เกี่ยวกับห้องสมุดอีกเยอะ และอีกห้องหนึ่งเรากำลังปรับปรุงอยู่ ที่นี้ใช้ เทคโนโลยีสูง เพราะฉะนั้นเราเป็นโรงเรียนต้นแบบที่โรงเรียนในพื้นที่อื่น ทุกโรงเรียนต้องมาดู โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในเรื่องของห้องสมุดทั้งหมด ที่บอกไว้แต่แรกแล้วว่าไอ้ตัวนี้เป็นปัญหาที่ค่อนข้างจะเป็นปัญหาที่สำคัญ ในตัวนี้ในลักษณะของ child centered นี้ที่เด็กเขาเป็นผู้เรียนเขาเป็นผู้เลือกเองอะไรเอง ถ้าความสอดคล้อง หรือความไม่พร้อมในเรื่องของของเทคโนโลยี เรื่องสื่อแล้วละก็ มันล้มตั้งแต่คิดแล้ว เพราะการใช้ระบบที่เป็น child centered นี้ ต้องใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต้องมีเพียงพอ”

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“ในส่วนที่ผลิตได้ก็ผลิต บางทีครูและเด็กช่วยกันทำ ช่วยกันทำ power point ช่วยกันทำ e-learning อะไรอย่างนี้ บางอย่างเขาคิดว่าเกินกำลังขอซื้อ เราก็ให้อะไรอย่างนี้ โดยทำโครงการ ทำแผนอะไรมา เราก็สนับสนุนให้หมด ถ้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนนะ สื่อวัสดุอุปกรณ์ ถ้าอะไรที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนให้หมด ไม่อแง”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

2.2.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนรายน้ำวิทยาลย์ได้ดำเนินการใน 3 เรื่องต่อไปนี้ดังนี้ คือ

1) การจัดสอนซ่อมเสริม

ในการสอนซ่อมเสริมโรงเรียนได้ดำเนินการสอนเสริม และ สอนซ่อม 2 ดังนี้

(1) สอนเสริม โดยการสอนปรับพื้นฐานให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้าใหม่ เพื่อให้มีพื้นฐานเท่าเทียมกัน รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนในภาคเรียนที่ 1

“พอรับสมัครได้ครบแล้ว ก็สอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน หลังจากนั้นก็สอบ และคัดเลือกไว้เรียนโครงการพิเศษประมาณ 100 คน โดยตัดที่คะแนนเรียงลงมาคนที่ 100 ไว้ประชาสัมพันธ์เข้าโครงการพิเศษ”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

(2) สอนเสริมให้นักเรียนในคาบ 9 และวันเสาร์ ซึ่งส่วนใหญ่สำหรับวันเสาร์จะเชิญหรือจ้างครูภายนอกมาสอน

“...และวันเสาร์ เราจัดให้เขาอีกครั้งวัน เราก็เอาอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหิดลมา มาเป็น team teaching เลย มาสอน เขาจะ set คนมาสอน เรียบร้อย ...และคอมพิวเตอร์ก็เชิญอาจารย์จากลาดกระบัง และครูเรามาช่วยสอน เด็กเขาได้เปลี่ยนบรรยากาศ ก็ ok แต่ถ้าภาษาอังกฤษนี่จ้างฝรั่งหมดเลย...”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

(3) สอนซ่อมให้นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ตัด 0 ร และ มส. โดยโรงเรียนให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อำนาจในการจัดสอนซ่อมเสริมกันเอง โดยฝ่ายทะเบียนจะทำตารางกำหนดวันเวลาสอบซ่อมให้ ครูแต่ละคนที่มีนักเรียนต้องสอบซ่อมจะนัดหมายนักเรียนเองเพื่อมาเรียนซ่อมเสริม ซึ่งส่วนใหญ่ นักเรียนรู้ตัวว่าจะต้องซ่อมตั้งแต่รู้ผลการเรียนแล้ว เพราะฉะนั้นนักเรียนจะมาติดต่อกับครูประจำวิชา หรือครูประจำวิชาอาจจะเป็นฝ่ายไปตามเด็กที่ตกวิชาตนเอง แล้วบอกนักเรียนว่านักเรียนตกและบกพร่องในเรื่องใด ให้ไปค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ แล้วพอถึงกำหนดวันสอบซ่อมก็มาสอบโดยส่วนมากจะใช้ข้อสอบเก่าที่สอบไปแล้ว แต่อาจารย์บางคนก็อาจจะออกข้อสอบใหม่ หรืออาจจะให้นักเรียนทำงานมาส่งเป็นการซ่อมก็ขึ้นอยู่กับครูแต่ละคน แต่ครูส่วนใหญ่จะใช้วิธีควบคุมไม่ให้มีการสอบตก

“การจัดสอนซ่อมเสริมก็ให้หมวดเขาทำ เขาก็มีคลินิกบ้าง หรืออะไรบ้าง แล้วแต่ เขาจะมอบหมายงาน ทำอะไรต่ออะไรไป ทางวิชาการเป็นคนจัดตารางให้ แต่ถ้าไม่เหนือบ่ากว่าแรงจากตรงนั้น ก็จัดกันไปเอง บริหารกันเองไป ทางทะเบียนเขา จะออกตารางเลยว่าอันนี้ของกลุ่มสาระนี้ ตอนนี่เขาทำคะแนนเขาต้องทำตารางเสร็จ เรียบร้อยหมดแล้ว ทำให้ทุกอย่าง เพราะถ้าไม่ทำนะ มันจะไม่เป็นไปตามตาราง ”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“ซ่อมเสริมจะเป็นลักษณะ ออกในเชิงสอนพิเศษ เพราะว่าซ่อมเสริมจริง ๆ แล้วไม่มีชั่วโมงให้เด็กเลย ติด 0 ติด ร ก็จะเป็นนัดให้เด็กมา ก่อนสอบนะสอน อย่าง สมมติวันนี้มีสอบซ่อมนะ บ่ายโมง เขานัดบ่ายโมงนี่ ตารางสอบซ่อมวิชาการเขากำหนด ว่าวันนี้สอบวิชานี้ แล้วเวลาจะสอบก็จะนัดเด็กมาเรียนก่อน จริง ๆ นะเด็กเขารู้ตัวว่าเขา จะต้องสอบซ่อมตั้งแต่เขารู้ผลการเรียนแล้ว พี่จะให้เขามาหา พี่จะบอกว่าเธอไปดูหนังสือ ตรงนี้มาเพิ่มนะ เหมือนกับเป็นเชิงบอกข้อสอบล่วงหน้า เธอ ต้องเข้มข้นเรื่องนี้ ๆ ต้อง ขอบข่ายเรื่องนี้ ๆ แล้ว ขณะที่ก่อนจะสอบนี้ พอแจกข้อสอบนี้ จะอธิบายอย่างนี้ ๆ นะ ส่วนใหญ่ข้อสอบที่ใช้สอบซ่อมจะเป็นข้อสอบเก่า บางคนเขาบอกไม่เอาเขาจะออกใหม่ก็ แล้วแต่เขา แต่ให้ได้มาซึ่งการซ่อมแซมแล้วกัน ส่วนใหญ่จะควบคุมไม่ให้ตกน้อยที่สุด ตรงที่ว่า สมมติว่ามันมีงาน หลัง ๆ นี้ เด็กไม่ตก มันเป็น 80/20 ที่มันไม่ตกเพราะเขาส่ง งานครบ และก็ test แต่ test นี้บางที่เขาก็ตกนะ test 10 คะแนน ได้ 3 แต่เขาก็ไม่ตก เพราะส่งงาน ส่งงาน ๆ คือถ้าเราควบคุมตรงนี้ไปตลอด พอรวมคะแนนเก็บแล้วเด็กเขา ไม่ตก เราต้องตามชิ้นงานให้เขาส่งให้ครบ ที่ตกเพราะเด็กไม่มา คือเด็กที่ติด 0 นี่ตอนนี้ ลดปริมาณลง แต่ก่อนนี้เป็น ร้อย ๆ เลย ... สำหรับสอนเสริมพิเศษนั้น โรงเรียนเป็น คนจัดการ และจะสอนกันในวันเสาร์ อันนี้สอนเป็นบางห้องส่วนใหญ่จะเป็นห้องคัด ห้อง หนึ่ง สอง สาม นะ

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรม นักเรียน

(1) กิจกรรมแนะแนว ครูแนะแนวจะเป็นผู้รับผิดชอบ โดยโรงเรียนได้จัดเป็นคาบแนะแนว 1 คาบ ต่อหนึ่งสัปดาห์ ให้กับนักเรียนทั้ง มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 นอกจากนี้ยังจัดให้ทุกชั้น

เรียนมีคาบโฮมรูมหรือคาบพบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นเวลา 10 นาทีทุกวันหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้าแล้ว

(2) กิจกรรมนักเรียน มี 2 ประเภท คือ

- กิจกรรมสี่เหล่า ได้แก่ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยนักเรียนชายทุกคนต้องเรียนกิจกรรมลูกเสือ ส่วนนักเรียนหญิงสามารถเลือกกิจกรรมทั้ง 3 (เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์) ได้ตามความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

- กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมเสริมสาระการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมชุมนุม) เป็นกิจกรรมที่เสริมสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ที่จัดทุก ๆ วันพฤหัสบดี คาบที่ 8 โดยนักเรียนทุกคนสามารถเลือกกิจกรรมตามความถนัดและสนใจคนละ 1 กิจกรรม ซึ่งทางโรงเรียนได้เปิดกิจกรรมชุมนุมไว้อย่างหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เลือกตามความสนใจและสมัครใจ และบางชุมนุมก็เปิดตามความต้องการและเรียกร้องของนักเรียน

นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อีก 1 คาบต่อสัปดาห์ เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในการเรียนของนักเรียน

โดยสรุปโรงเรียนจัดกิจกรรมตามหลักสูตร หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดัง ตารางที่ 5.30

ตารางที่ 5.30 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	ม.1	ม.2	ม.3
1. พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	☐	☐	☐
2. กิจกรรมแนะแนวและโฮมรูม	☐	☐	☐
3. กิจกรรมชุมนุม	☐	☐	☐
4. กิจกรรม 4 เหล่า	☐	☐	☐
5. กิจกรรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	☐		

“ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือก็คือกิจกรรมตามหลักสูตร แบบเดิมนะ จะมีลูกเสือ ชุมนุม เรามีชั่วโมงคุณธรรมจริยธรรม เขาเรียกว่าชั่วโมง พัฒนาคุณภาพชีวิตนะ คุณธรรมจริยธรรมจะมีทุกระดับ ฝ่ายกิจการนักเรียนเขาจะรับผิดชอบชั่วโมง กิจกรรม อันนี้ คะแนงก็จะออกมา ผ มผ เหมือนชุมนุม ถ้าของม.1 จะมีห้องสมุด (กิจกรรมค้นคว้าด้วยตนเอง) เพิ่มเข้าไปด้วยที่เป็น ผ มผ เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้วก็มีชุมนุม ชุมนุมนี้เด็กเขาจะทำกันเอง เราไม่ต้องทำ จะเป็นแนวตั้ง เด็กเขาจะประกาศทางชุมนุม ไปหาครูมาเป็นที่ปรึกษา แล้วชุมนุมเขาก็จะรวมกันเป็นชมรม สมมติชุมนุมมี 10 ชุมนุมที่มันเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ก็จะไปอยู่ชมรม วิทยาศาสตร์ ครูวิทยาศาสตร์ก็จะมา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโดยบังคับด้วย และเด็กเขา อาจจะไปเลือกใครเข้ามาด้วย หัวหน้าวิทยาศาสตร์จะรับผิดชอบตรงนี้ ถ้าเป็นชมรม ที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ชุมนุมที่เกี่ยวเนื่องกับภาษาอังกฤษเขาก็จะมารวมเป็นชมรม ภาษาอังกฤษ หลักใหญ่ มันจะมีอยู่ประมาณ 8 ชมรม หรือ 9 ชมรม และก็จะแตก ออกไปเป็น ชุมนุม เกือบ 100 ชุมนุม”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“กิจกรรมตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด มีลูกเสือ เนตรนารี และชุมนุม ชุมนุมเมื่อปีก่อนนั้นเขาจะให้เด็กตั้ง แล้วไปหาอาจารย์ที่ปรึกษา ตอนหลังเปลี่ยนให้ ครูตั้ง แล้วก็ให้เด็กสมัคร แต่ในการสมัครนี้ก็ให้เด็กไปรับสมัครกันเอง คือแทนที่เด็ก จะมาหาครู สมมติว่าครูตั้งขึ้นมาแล้วหาแกนนำสักคน เช่นบอกนักเรียนว่าเทอมหน้าครู จะเปิด cross word นะ เธอไปรวมคนสนใจ cross word มา เด็กก็เอาชื่อมา ครูไม่ต้องมานั่งเด็กวิ่งมาหา เหมือนแต่ก่อน อย่างงั้นมันดูแล้วมั่วมาก ตอนหลังก็เลย เปลี่ยนเป็นแบบนี้ แล้วก็ group รวม เช่น ภาษาต่างประเทศมีทั้งหมดก็ชุมนุม เขาก็ มอบกลุ่มสาระ ดูแล และทำบันทึก ทำประเมิน วิทยาศาสตร์มีก็ชุมนุม หัวหน้ากลุ่ม วิทยุดูแล”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

นอกจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าวแล้ว แต่ละกลุ่มสาระยังได้จัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระของตนเองด้วย เช่น กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ จัดกิจกรรม และโครงการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งการเขียน การอ่าน การ

พูด และการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ โครงการส่งเสริมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.31 งาน/โครงการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ)
ประจำปีการศึกษา 2547

งาน/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา
1. งานส่งเสริมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	
- The Different Tastes of Western Style Cooking.	ก.ค. – พ.ย. 2547
- European Table Manners.	15 ก.ค. – 30 ก.ย. 2547 15 พ.ย. 47– 8 ก.พ. 2548
- English Projects Work Contests	พ.ค. 2547 – พ.ย. 2547
- Learning English Through Newspaper or Magazine	2-31 ส.ค. 2547 ถึง 24 – 28 ม.ค. 2548
- Shell Quizz	พ.ค. – ก.ย. 2547
- How to Travel by Air	ตุลาคม 2547
- How to Gain More Efficiency in English Communication	พ.ค. – ก.ย. 2547
- Wimanmek Palace Tour	ภาคเรียนที่ 2
- พัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสอบชิงทุนและ	พ.ค. – ก.ย. 2547

ตารางที่ 5.31 (ต่อ)

งาน/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา
- พัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสอบชิงทุนและ ศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ภาคภาษาอังกฤษ	พ.ค. – ก.ย. 2547
- ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านการอ่าน และเขียนโดยเจ้าของภาษา	ภาคเรียนที่ 2
- ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยมืออาชีพ	ภาคเรียนที่ 2
- English Camp	ภาคเรียนที่ 2
- Christmas	ธ.ค. 2547

(ที่มา: สารสนเทศ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ปีการศึกษา 2547)

“ หมวดยุคเขาก็จะมีกิจกรรมของเขาแต่ละหมวดยุค เป็นกิจกรรมที่เขียนไว้ตามแผน โครงการ เช่น ภาษาอังกฤษนี่ก็จะมีวันคริสต์มาส การพาเด็กไปแข่งขันภายนอก และมีการพาไปต่างประเทศด้วย”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“กิจกรรมของภาษาอังกฤษ เช่น คริสต์มาส การเข้าค่ายภาษาอังกฤษ ... ก็ต้องทำรายงานผล สรุปเป็นเล่มส่ง อย่างเช่นจัดงาน 50 ปี รางน้ำวิทยาลัย หมวดยุคภาษาอังกฤษทำอะไรบ้างก็ทำเป็นเล่ม โครงการพาเด็กไปอบรมมารยาทการรับประทานอาหาร แบบตะวันตก ก็รวบรวม พาเด็กไปสอบเคมบริจ นี่พอเสร็จแล้วต้องทำสรุปเป็น เล่ม”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

นอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมค่ายต่างประเทศ เป็นการพานักเรียนไปศึกษาดูงานและทัศนศึกษา ในต่างประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ ลักษณะกิจกรรมเป็นไปตามความสมัครใจของนักเรียน

3) การพัฒนาครูด้านวิชาการและการนิเทศ

โรงเรียนมีความตระหนักว่าในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น ครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ดังนั้นโรงเรียนจึงได้กำหนดการส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นผู้มืออาชีพ เป็นกลยุทธ์ระดับองค์การกลยุทธ์ที่ 2 ในทั้งหมด 4 กลยุทธ์ของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการสอนจนครูสามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการพัฒนาการเรียนของนักเรียนได้ ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อให้มีทักษะในการทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี เพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนและการทำงาน โรงเรียนได้พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทั้งภายในและภายนอกตลอดปีการศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษา เช่น การวิจัยในชั้นเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมการประเมินครูแกนนำ ครูต้นแบบจนได้มาตรฐานในวิชาชีพ สามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ในตำแหน่งที่สูงขึ้น

นอกจากนี้โรงเรียนยังมีกิจกรรมและโครงการเพื่อพัฒนาครูภายในโรงเรียนด้วย เช่น การประชุมประชาพิจารณ์หลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชุมปฏิบัติการก่อน

เปิดภาคเรียน อบรมการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อบรมครูสอนคอมพิวเตอร์ของกลุ่มโรงเรียน ประกวดสื่อการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ และยังได้มีการนิเทศภายในในโอกาสที่มีการประชุมครูประจำเดือนด้วย

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเองก็มีการนิเทศกันภายในกลุ่มสาระด้วย โดยเป็นการนิเทศโดยหัวหน้ากลุ่มสาระ หรือเป็นการนิเทศภายในผู้สอนในระดับชั้นเดียวกัน มีผู้ประสานงานระดับเป็นผู้ประสานงานดำเนินงาน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการพูดคุยกันในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนและปัญหาต่าง ๆ ในระดับชั้น ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือกัน แบ่งปันเกี่ยวกับความรู้ ข้อมูลข่าวสาร หนังสือ วัสดุหรือสื่อการสอน

กรอบแผนกลยุทธ์โรงเรียนรายนำวิทยาลัย

กลยุทธ์ระดับองค์กร	กลยุทธ์ระดับแผนงาน	วัตถุประสงค์เชิงมุ่งหมาย	ตัวชี้วัด
2. ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ	2.1 ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนโดนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ	เพื่อให้ครูสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	ร้อยละ 75 ของครูขึ้นไปสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	2.2 ส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน	เพื่อให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ	ร้อยละ 75 ของครูขึ้นไปสามารถใช้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
	2.3 ส่งเสริมพัฒนาการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาวิชาชีพ และประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน	เพื่อให้ครูมีทักษะการทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนการทำงาน	ร้อยละ 75 ของครูขึ้นไปมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ
	2.4 ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	เพื่อให้ครูสามารถสร้างหรือนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	ร้อยละ 75 ของครูสามารถสร้างหรือนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

กรอบแผนกลยุทธ์โรงเรียนรายน้ำวิทยาลัย(ต่อ)

กลยุทธ์ระดับองค์กร	กลยุทธ์ระดับแผนงาน	วัตถุประสงค์เชิงมุ่งหมาย	ตัวชี้วัด
	2.5 ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการสอนพร้อมปฏิบัติงาน	เพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพและงานที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	ร้อยละ 75 ของครูขึ้นไปได้รับการอบรมในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง
3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการนิเทศติดตาม รายงานผล การปฏิบัติงาน	3.1 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการบริหารอย่างเป็นระบบ	โรงเรียนมีลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาร้อยละ 75 ขึ้นไป
	3.2 พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน	เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่มีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 75 ของงาน/โครงการมีประสิทธิภาพก่อนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียน
	3.3 ส่งเสริมการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่อง และสามารถรายงานผลการปฏิบัติงานได้	โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน

รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2546

รายงานต่อสาธารณชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (มาตรา 48)

“เรื่องการนิเทศ พัฒนาครูนี้ อันนี้เป็นเรื่องปกติ ในการพัฒนาครูนี้ ในเรื่องการเรียนการสอนงานวิชาการ เราตั้งงบประมาณไว้ค่อนข้างสูงในการพัฒนาครู นะครับ สัดส่วนนี้เราลงสู่เด็กนี้ 80 %งบประมาณที่เราลงไว้ ครูเราลงไว้ 10% เรามี manage บริหารทั่วไปเพียง 10% เท่านั้นเอง สิ่งเกิดในการพัฒนาครูนี้ เราจะส่งเมื่อมีโปรแกรมดี ๆ ที่ฝ่ายวิชาการ board เขาว่าโครงการนี้มันดี ว่าเราต้องส่งครูเราไปประชุม ในการพัฒนา และปีนี้จะต่อยอดในต่างประเทศ ค่อนข้างจะมาก เรามี ด็อกเตอร์หลายคน”

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“การนิเทศการพัฒนาครู การจัดอบรมเรามีทุกปี ทุกปี โดยปกติมันจะมี นิเทศหมวด หรือกลุ่มสาระ นี้ทุกสัปดาห์อยู่แล้ว การทำงานผู้อำนวยการก็จะมีประชุมผู้ช่วยนี้ ทุกอาทิตย์ ส่วนครูก็รายเดือน เข้าประชุมเราก็ถือเป็นการนิเทศนะ ครูก็รายเดือน และ ตอนปิด เปิด ก็มี ทุกเดือนเรามีประชุมครูอยู่แล้ว ให้ความรู้อะไร อย่างนี้ นิเทศตามหมวด นี้ที่มหาวิทยาลัยจะไปอยู่แล้ว พร้อมกับทีมผู้ช่วย ทีม ผอ. ไปเยี่ยมเยียนอะไรอย่างนี้ การ ประชุมอบรมต่าง ๆ นี้ ฝ่ายวิชาการก็มีโครงการของฝ่ายวิชาการที่จัดไว้ เช่น ก่อนเปิดภาคเรียนก็มีการประชุมปฏิบัติการ ... เมื่อมีเรื่องการอบรมต่าง ๆ เข้ามา โรงเรียนก็อนุญาตให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรมอยู่แล้ว ไม่สกັดกันเลย เพียงแต่จัดการเปลี่ยน คาบให้เรียบร้อย จัดการเปลี่ยนคาบให้เรียบร้อย”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“ การนิเทศ ของหมวด จะให้หัวหน้าสายแต่ละสายเป็นคนนิเทศ พอมีอะไรก็ มาคุย กัน เช่น ม.4 มาคุยกับ ม.4 ด้วยกัน ม.5 กับ ม.5 อะไรอย่างนี้ ... ส่วนการอบรม จากภายนอกมันก็มีมาเรื่อย ๆ แต่ไม่ค่อยได้มีเวลาออกไป โอกาสเราไม่ค่อยได้ไป บางที่ต้อง ไปกลางวัน การเรียนการสอนกระทบ ถ้า ปิดเทอมมีจะไปได้ หรือไม่ก็เสาร์อาทิตย์ ถ้าเป็น เวลาสอนปกติยากที่จะไปได้ ต้องเปลี่ยนคาบกับคนนั้น คนนี้ และบางครั้งมันมีค่าใช้จ่ายก็ ไม่มีใครไป เพราะเขาไม่มีงบให้ เขาไม่ให้ มันเยอะ ต้องออกกันเอง ก็ไม่มีใครอยากไป ยกเว้นว่าบริษัทมันให้ฟรีก็ถึงไป”

ครูคนที่ 3

(1 ธันวาคม 2547)

2.2.5 การวัดและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียน

จากการสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการวัดผลประเมินผลตาม ระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

การปฏิบัติเกี่ยวกับงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียนคือ โรงเรียนได้ให้การอบรมและนิเทศ ครูพร้อมแจกระเบียบและหลักการเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้ครูทุกคนทราบ เข้าใจ และนำไป ปฏิบัติ รวมทั้งบรรจุระเบียบการวัดผลประเมินผลไว้ในคู่มือนักเรียนและผู้ปกครองที่แจกให้แก่ นักเรียนเมื่อเข้ามาศึกษาที่โรงเรียนรายน่าวิทยาลัยเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบแนวปฏิบัติ ของโรงเรียน

สำหรับการจัดเก็บคะแนนของแต่ละวิชา คณะกรรมการวิชาการได้ประชุมและกำหนดอัตราส่วนคะแนนในการวัดผลแต่ละครั้งอย่างชัดเจนตามธรรมชาติของวิชา กล่าวคือ ถ้าเป็นวิชาที่เป็นเชิงวิชาการอัตราส่วนของคะแนน คือ คะแนนระหว่างปี : ปลายปี เท่ากับ 70 : 30 เมื่อแบ่งเป็น 2 ภาคการเรียน อัตราส่วนแต่ละภาคเรียนเป็น คะแนนระหว่างภาค : คะแนนปลายภาค เท่ากับ 35 : 15 เพราะฉะนั้นคะแนนเต็มภาคเรียนที่ 1 เป็น 50 คะแนนเต็มภาคเรียนที่ 2 เป็น 50 รวมทั้งปีเป็น 100 คะแนน และถ้าเป็นวิชาเชิงปฏิบัติ เช่น วิชาในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ อัตราส่วนคะแนน คือ คะแนนระหว่างปี : คะแนนปลายปี เท่ากับ 80 : 20 เมื่อแบ่งเป็น 2 ภาคเรียน อัตราส่วนแต่ละภาคเรียนเป็น คะแนนระหว่างภาค : คะแนนปลายภาค เท่ากับ 40 : 10

“การประเมินผล เราก็คงพยายามให้ประเมินตามสภาพจริง และก็หลากหลายข้อสอบเห็นว่ามันไม่ค่อยมี choice เพราะตอนนี้ไอ้ตัวนโยบายของเราก็กำลังพยายามที่จะคืน ให้เด็กได้ฝึกทักษะในเรื่องการเขียน “

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“การ weight น้ำหนักคะแนน 60-40 70-30 หรือ 80-20 อะไรพวกนี้ เรา ๔
อย่างไร แต่ละวิชาจะไม่เหมือนกัน มอบให้เขาไปเลย แต่ว่าแนวเราเป็นตัวตั้ง คุณก็
ไปแปลงเอา ส่วนลักษณะข้อสอบ ก่อนกลางปีกับ หลังกลางปีเราจะมีให้เขียน ต้องมี
เขียน แต่ตอนปลายปีนี่ ปลายภาคเราให้เป็น choice ได้ ไม่งั้นตรวจไม่ทัน ถ้าเป็นปกติ
อย่างนี้ก็เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง มีเขียนอยู่แล้ว แต่กลางภาคก็มีให้เห็น
การเขียนบ้าง เช่น อันนี้เติมคำ ก็โอเค เขียนไม่จำเป็นว่าต้องบรรยายเป็นหน้า ตอบ
คำถามอย่างนี้เราก็ถือว่าฝึกเด็กเขียนได้แล้ว เด็กนะถ้าอยู่ ๆ ไปโยนปุ๊บให้เด็กเขียนเลย
มันทำไม่ได้อยู่แล้ว เขาเขียนไม่เป็น ไม่ต้องดูอะไร ดู NT ม.3 เวลาให้เขียนเขาเขียน
ประโยคซ้ำอยู่อย่างนั้นแหละ เขาเขียนไม่เป็น ถ้ามันไม่ถูกฝึกมาอย่างนี้ ตอนนี้อะไร
อาจจะต้องมี จะ...เราไม่เน้นตรงนั้นมาก”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

2.2.6 การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดงานวิชาการ

โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผลการจัดงานวิชาการใน 3 ด้าน คือ

1) การประเมินผลการเรียนของนักเรียน

ฝ่ายวิชาการโรงเรียนได้ทำการประเมินผลและสรุปผลการเรียนของนักเรียนเป็นประจำทุกภาคเรียน และทุกปีการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการใช้ปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน หลักสูตรและการเรียนการสอน และรายงานต่อสาธารณชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542

“ ฝ่ายวิชาการ โดยทะเบียน และวัดผลเขาต้องทำสรุปผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละเทอม แต่ละปีอยู่แล้ว เป็นงานในหน้าที่ของเขาอยู่แล้ว เพราะมันใช้เป็นข้อมูลที่สะท้อนอะไรได้หลายอย่าง ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของเราด้วย และที่สำคัญเราต้องทำรายงานต่อสาธารณชน “

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

2) การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียน

ในการบริหารโรงเรียน โรงเรียนได้ทำกรอบแผนกลยุทธ์ไว้ ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน วัตถุประสงค์เชิงมุ่งหมาย และตัวชี้วัด ดังนั้นในการประเมินผล งานแผนงานโรงเรียนซึ่งขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการจะทำหน้าที่ประเมินผลตามตัวชี้วัดดังกล่าว นอกจากนี้โรงเรียนจัดให้มีการสรุปและประเมินแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่กลุ่มสาระ งาน และฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ได้จัดทำขึ้นในแต่ละปีการศึกษา เพื่องานแผนงานจะได้จัดรวบรวมและสรุป และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนประจำปี (Annual Report) และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสาธารณชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และใช้รายงานดังกล่าวเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอนและโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้จัดการประเมินและสรุปการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ทุกกิจกรรมและโครงการหลังจากที่เสร็จสิ้นการจัดทำกิจกรรมและโครงการนั้น ๆ แล้ว และเมื่อสิ้นปีการศึกษาก็ได้จัดประเมินและสรุปรวมการจัดกิจกรรมทั้งหมดของกลุ่มสาระ

นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดให้มีการประเมินผลงานของกลุ่มสาระ โดยให้แต่ละกลุ่มสาระประเมินข้ามกลุ่มสาระ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาประเมินกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

“... เราจะใช้แผนกลยุทธ์เป็นตัวหลักในการทำงาน ... ได้เริ่มใช้แผนกลยุทธ์
ตรงนี้มาเป็นตัวกำกับในการบริหาร ว่าที่เราทำแผน 3 ปี ไว้ 1 ปี พอเราจะทำ
แผนปฏิบัติการ 1 ปี เราก็ต้องหยิบตรงนี้มาดูว่า วางเป้าอะไรไว้ แผนกลยุทธ์นี้คุม 3 ปี
ในนั้นเขาจะมีบอกว่าเราจะทำอะไรอย่างไรบ้าง และพอเราจะมาทำรายปีนี้ เราก็ต้อง
หยิบไฉ่ตรงนี้เป็นตัวหลัก และในแผนกลยุทธ์เขาจะมีตัวชี้วัดในการประเมินอะไรนี้
เสร็จสรรพ เพื่อดูว่าเราทำได้ตามแผนใหม่... ค่ะ เรามีการประเมินข้ามฝ่ายและเราให้
ประเมินกันเอง อย่างเช่น ส่งคนไปประเมินภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษไปประเมินวิทย
วิทยไปประเมินคณิต อะไรอย่างนี้ ซึ่งเขาก็ ok นะ ยอมรับ ไม่มีปัญหาประเมินเราก็บอก
แล้วนะ ว่ากัลยาณมิตร นะ ให้ไปดูไปเห็นเขาจะรู้ว่า เอ๊ะ เราขาดอะไร”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“ การประเมินผลการปฏิบัติงานของหมวดวิชา เราก็รวบรวมเป็นเอกสารใน
ลักษณะที่ว่า แผนงานนี้เขาให้เรา ทุก ๆ หมวดมีแผนใช้ใหม่คะ พอจบแผนหนึ่งหมวด
ต้องรายงานผลไปทางแผนงาน และทางนั้นก็จะรวบรวมเป็นภาพรวมว่าหมวดอังกฤษ
มีได้ทำโครงการทั้งหมด 5 โครงการ ประสบผลสำเร็จทั้งหมด 5 โครงการอะไรอย่างนี้
โดยภาพรวมโรงเรียนจะทำ.... พอโครงการหรือกิจกรรมหนึ่งเสร็จ ก็ต้องทำรายงานผล
สรุปเป็นเล่มส่ง อย่างเช่นจัดงาน 50 ปี ราน้ำ หมวดภาษาอังกฤษ ทำอะไรบ้างก็ทำเป็น
เล่ม โครงการพาเด็กไปอบรมมารยาทการรับประทานอาหารแบบตะวันตก ก็รวบรวม
เป็นเล่ม การพาเด็กไปสอบเคมบริจ เขารวบรวมเป็นเล่ม...การประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของหมวดนั้น หมวดฯจะรวบรวมเป็นเอกสารในลักษณะที่ว่า แผนงานนี้
แผนงานนี้เขาให้เรา ทุก ๆ หมวด มีแผนใช้ใหม่คะ พอจบแผนหนึ่งหมวดต้องรายงานผล
ไปทางแผน และทางนั้นจะรวบรวมเป็นภาพรวมว่าหมวดอังกฤษมีได้ทำโครงการทั้งหมด
5 โครงการ ประสบผลสำเร็จทั้งหมด 5 โครงการอะไรอย่างนี้ โดยภาพรวมโรงเรียนจะทำ”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู

โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานของครูไปพร้อมกับการประเมินความดีความชอบ โดยให้หัวหน้ากลุ่มสาระประเมินครูที่อยู่ในกลุ่มสาระ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการประเมิน หัวหน้ากลุ่มสาระ และประเมินครูทั้งโรงเรียนด้วย ผู้อำนวยการประเมินรองผู้อำนวยการทั้ง 4 คน ในขณะเดียวกันครูทุกคนก็มีการประเมินตนเอง และยังถูกประเมินโดยหัวหน้าคณะของฝ่าย กิจกรรมนักเรียนด้วย แล้วนำผลการประเมินทั้งหมดให้คณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งประกอบด้วยรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการพิจารณาตัดสิน

“การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เราก็ประเมินตอนความดีความชอบรอบเดียวจบเลย อันนี้ตัวหัวหน้าหมวดประเมินครูในหมวดแล้วเราก็ประเมินต่ออีกทีหนึ่ง ท่าน ผอ.บอกท่านจะประเมินคนอยู่ 4 คน คือผู้ช่วย 4 คน เราก็ประเมินกันทั้งโรงเรียน ผู้ช่วยมีหน้าที่ประเมินทั้งโรงเรียน...เรามีให้ประเมินตนเองด้วย และให้หัวหน้า สาระประเมินด้วย ประเมินหลายจุดนะ หัวหน้าระดับประเมิน หัวหน้าคณะประเมิน หัวหน้าหมวดประเมินตัวเองก็ประเมินตัวเองด้วย ดูชื่อว่าข้อมูลมันสอดคล้องกันไหม แล้ว เวลาประเมินภาพรวม เราจะมีตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง เราจะให้ set ข้อมูลไว้ก่อน คณะกรรมการอีกชุดหนึ่ง 4-5 คน ทำข้อมูลไว้ ผู้ช่วยกับ ผอ. จะตัดสินใจอีกกรอบหนึ่งทำ ข้อมูลรอไว้เลย ... ของครูไทยก็คือประเมินและเลื่อนขั้น ส่วนของฝรั่งก็ได้ประเมิน เพื่อดูว่าจะจ้างต่อไหม”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

“การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูหัวหน้าหมวดเป็นคนประเมินลูก หมวด ส่วนของฝรั่งก็ได้ประเมิน เพราะใช้เป็นข้อมูลที่จะจ้างต่อไหม”

ผู้บริหาร 3

(26 มกราคม 2548)

นอกจากนี้โรงเรียนได้มีการประเมินครูผู้สอน แล้วหาค่าทางสถิติ เพื่อดูว่าเป็นไปตาม เป้าประสงค์ของโรงเรียนหรือไม่ แล้วใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อยู่ในระดับมาตรฐาน ซึ่งการพัฒนานั้นก้าวไปไกลถึงการส่งครูไปเรียนต่างประเทศด้วย

“ได้ประเมินครูผู้สอน แล้วมาคิดค่า SD ค่าทางสถิติ เมื่อมันเป็นไปตาม เป้าประสงค์เราก็มีแผนในการพัฒนาครูให้สูงขึ้น แต่ถ้ามันไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่

เราวางไว้ เรามีการพัฒนาครู ให้อยู่ใน standard ให้ได้ อย่างเช่นเราส่งไปเรียน
ต่างประเทศ “

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

3. ความสำเร็จ

จากการศึกษาเอกสาร SAR และรายงานการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2546 รายงาน
ต่อสาธารณชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (มาตรา 48) ของโรงเรียน พบว่า
โรงเรียนมีความสำเร็จ ดังนี้

3.1 สภาพความสำเร็จ

จากการบริหารของฝ่ายบริหารทำให้จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรanganน้ำวิทยาลัยมี
สภาพความสำเร็จดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดี

ในปีการศึกษา 2546 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3.36
ซึ่งสูงกว่าทุกระดับชั้น ในภาพรวมพบว่านักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนอยู่ใน
ในเกณฑ์ที่สูง คือ 3.03 ดังตารางที่ 5.32

ตารางที่ 5.32 ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2546

ระดับชั้น	เฉลี่ยตลอดปี 2546
ม.1	3.21
ม.2	3.08
ม.3	2.80
เฉลี่ยทั้งช่วงชั้นที่ 3	3.03

(จากรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2546)

2) ผลการสอบแห่งชาติวิชาภาษาอังกฤษ (National Test) ปีการศึกษา 2547 ของ
นักเรียนอยู่ในระดับดี โดยอยู่ใน 20% แรกของประเทศ

3) นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก ดังนี้

ตารางที่ 5.33 สถิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง

อันดับ	ชื่อโรงเรียน	คิดเป็นร้อยละ
1	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	82.59
2	โรงเรียนสตรีวิทยา	75.32
3	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	73.79
4	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	72.94
5	โรงเรียนศึกษานารี	72.61
6	โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	72.40
7	โรงเรียนเทพศิรินทร์	72.16
8	โรงเรียนวัดสุทัศนวราราม	70.11
9	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ	69.86
10	โรงเรียนราชวินิตมัธยม	68.58
11	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	67.23
12	โรงเรียนสตรีวิทยา 2	66.58
13	โรงเรียนสารวิทยา	65.53
14	โรงเรียนโยธินบูรณะ	63.80
15	โรงเรียนเบญจมราชาลัย	63.51
16	โรงเรียนหอวัง	62.97

(จากรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2546 รายงานต่อสาธารณชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (มาตรา 48))

จากตารางที่ 5.33 นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาได้มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 82.59

4) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

โรงเรียนได้กำหนดเป็นเป้าหมายของโรงเรียนว่าเมื่อนักเรียนเรียนจบปีและจบช่วงชั้นแล้วจะมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) มีความซื่อสัตย์ เสียสละ และมีน้ำใจ
- (2) มีสัมมาคารวะ มารยาท และมีระเบียบวินัย
- (3) มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และตั้งใจเรียน

จากการประเมินของครูผู้สอนพบว่านักเรียนมีคุณลักษณะตามที่โรงเรียนคาดหวัง และจากการสังเกต พบว่า คุณลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนของนักเรียนคือความมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา การมีมารยาท และสัมมาคารวะ โดยสังเกตจากการที่นักเรียนต้องเปลี่ยนห้องเรียนทุกวิชา นักเรียนมีระเบียบวินัยในการเดินเปลี่ยนห้องเรียน ไม่ส่งเสียงดัง และมีความรับผิดชอบไม่หนีเรียนหายไปในช่วงเปลี่ยนชั่วโมงเรียน และแทบไม่พบนักเรียนออกมาเดินชวักไขว่ตามสนาม โรงอาหาร หรือนอกอาคารเรียนเลย โรงเรียนเงียบมากแทบไม่น่าเชื่อว่ามึ้นักเรียนจำนวนสามพันกว่าคนอยู่ในโรงเรียน ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบ สะอาด รวมไปถึงบริเวณโรงเรียนทั้งหมดด้วย สิ่งหนึ่งที่ทุกคนที่เข้าไปในโรงเรียนจะสัมผัสได้คือความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม เงียบสงบ นั่นสะท้อนให้เห็นถึงความมีระเบียบวินัยของนักเรียนและความเอาใจใส่ของโรงเรียน นักเรียนรู้จักระเบียบวินัยการใช้ห้องสมุด ไม่พูดคุยหรือส่งเสียงดัง ห้องสมุดเงียบมาก มีบรรยากาศของการค้นคว้า นอกจากนี้นักเรียนยังแสดงออกถึงการมีมารยาทและสัมมาคารวะ ยกมือไหว้คนที่เข้ามาในโรงเรียนโดยไม่จำกัดว่าจะทำความเคารพเฉพาะครูที่สอนตนเองเท่านั้น นอกจากนี้ยังแสดงน้ำใจ เสียสละให้คนภายนอกใช้บริการถ่ายเอกสารก่อน และการให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนนักเรียนที่พิการตาบอด นอกจากนี้จากการที่โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนมาก ครูต้องจัดการเรียนการสอนอย่างชาญฉลาด พลิกวิกฤตเป็นโอกาส ให้นักเรียนได้ค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเป็นกลุ่ม ทำโครงการ เป็นการฝึกความรับผิดชอบของนักเรียน

5) นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะในการแก้ปัญหา และทักษะในการคิดวิเคราะห์ จากสภาวะข้อจำกัดของโรงเรียนที่มีนักเรียนในห้องเรียนมาก 50-60 คน การเรียนในห้องเรียนอาจไม่ทั่วถึงและเข้มข้นพอ ครูไม่สามารถจะให้นักเรียนทำกิจกรรมเดี่ยว ๆ ได้ ทั่วถึง จึงมักให้นักเรียนทำกิจกรรมเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม ให้ไปค้นคว้าทำรายงาน หรือการที่กลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศจัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาอังกฤษโครงการ ซึ่งนักเรียนจะต้องค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อมาเขียนรายงาน ประกอบกับการที่ผู้บริหารมีความคิดว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น โรงเรียนจึงได้จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ เช่น ห้องศูนย์วิทยาศาสตร์ ห้องศูนย์คณิตศาสตร์ ห้องสมุด ห้อง e-learning ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้อง Self-Access นักเรียนจึงเกิดทักษะดังกล่าวอย่างเด่นชัดจากการสัมภาษณ์นักเรียน การพิจารณาผลงาน การฟังการรายงานโครงการ การสังเกตการพูดคุยและปรึกษาหารือกันของนักเรียนในห้องเรียนและห้องสมุด

3.2 ปัจจัยของความสำเร็จ

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้บริหารมีสภาพความสำเร็จดังกล่าวนี้ คือ ดังต่อไปนี้

1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้บริหารระดับ 9 จบการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ ใช้แนวคิดการบริหารงานแบบโรงเรียนเป็นฐาน มีการกระจายอำนาจไปยังรองผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระและให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนในบทบาทต่าง ๆ ผู้บริหารมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และยึดถือแนวการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและแบบบูรณาการ ให้การส่งเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ทำให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างกว้างขวางในโรงเรียน ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อและจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้รับการพัฒนาด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี ผู้บริหารมีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมที่ส่งเสริมด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (English Program) มาก่อน จากความสามารถของผู้บริหารทำให้เป็นที่ยอมรับขององค์กรภายนอกเช่น สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนรายน้ำวิทย์าลัย มูลนิธิโรงเรียนรายน้ำวิทย์าลัย ได้รับความไว้วางใจและได้รับเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนตัวอย่างที่โรงเรียนในโครงการโรงเรียนในฝันต้องมาดูงาน

“ผอ.คนนี้เพิ่งมาใหม่ แต่เก่งนะ มาจากโรงเรียน.(ชื่อโรงเรียน) ทำโรงเรียนเก่ามีชื่อเรื่อง EP และนี่เห็นที่กำลังจะเปิด EP เหมือนกัน”

ผู้ปกครองนักเรียน

(18 มกราคม 2548)

“ผอ. ท่านเป็นคนมีความสามารถในการบริหารที่เดียว อย่าลืมว่าครูที่นี่เก่ง ๆ มีชื่อกันทั้งนั้น เป็นครูเก่าครูแก่กันทั้งนั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยนะในการบริหารและท่านเป็นคนเข้าใจทะลุในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งหลักการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

2) ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบ

โรงเรียนรายน้ำทิพย์วิทยาลัเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนครูทั้งสิ้น 181 คน ระดับปริญญาเอก 2 คน ระดับปริญญาโท 42 คน และระดับปริญญาตรี 137 คน มีครูตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 จำนวน 24 คน อาจารย์ 3 ระดับ 9 จำนวน 1 คน ครูแกนนำจำนวน 53 คน ครูต้นแบบ 4 คน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศมีครูจำนวน 25 คน

จากการที่โรงเรียนตระหนักว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการจัดการเรียน การสอน โรงเรียนจึงได้กำหนดเป็นกลยุทธ์ระดับองค์กรที่จะส่งเสริมและพัฒนาพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ครูสามารถสร้างหรือนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และให้ครูมีทักษะทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและการทำงาน ประกอบกับในอดีตที่ผ่านมาโรงเรียนเป็นตั้งของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญ ดังนั้นครูจะได้รับรู้ข่าวสาร และได้รับการนิเทศ หรือเป็นผู้นำร่องในโครงการต่าง ๆ เสมอ ซึ่งเสี่ยงเกี่ยวกับความสามารถของครูเป็นที่ประจักษ์และรับรู้ของบุคคลทั่วไปซึ่งพิจารณาได้จากการที่ครูเป็นหัวหน้าศูนย์ต่าง ๆ เช่น ศูนย์พสวท. ศูนย์ สวอท. ห้องสมุดของโรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นห้องสมุดดีเด่นของกรมสามัญศึกษา โรงเรียนได้รับ ISO 140001 ครูได้รับการร้องขอจากกระทรวงศึกษาธิการให้ไปช่วยสอนในโรงเรียนที่ห่างไกลในจังหวัดภาคใต้ เช่น ปัตตานี โรงเรียนต้องขยายการรับนักเรียนออกไปอย่างมาก จากแผนที่จะรับจำนวน 360 คน ขยายเป็น 593 คน ทำให้ห้องเรียนมีขนาดใหญ่มากมีจำนวนนักเรียน 50-60 คน แต่ครูก็สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี คะแนนการสอบแห่งชาติ (NT) อยู่ใน 20 % แรกของประเทศ การจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูเป็นไปตามแบบแผนและหลักวิชาการที่ได้รับการฝึกอบรมและนิเทศ และได้ถูกนำไปเป็นแบบอย่างในการจัดทำแผนการเรียนรู้สำหรับครูในโรงเรียนอื่น ๆ รวมทั้งการที่มีครูเป็นจำนวนมากที่รับเชิญให้เป็นครูสอนพิเศษ หรือสอนในโรงเรียนกวดวิชา

สถานนวยทยบรกร
จพำอกรกรมกษชด

“บอกแล้วว่าคุณครูที่นี้เก่ง เป็นประธานศูนย์อะไรเยอะแยะไปหมด... ห้องสมุดของเรานี้เป็นห้องสมุดดีเด่นของกรมสามัญศึกษาเดิม และเป็นห้องสมุดที่คนทุกคนเขา happy และมีบรรณารักษ์ที่เก่ง ...ครูกวดวิชาเก่ง ๆ เป็นครูลำน้ำทั้งสิ้น ถ้าได้อ่านของท่านกษมา ที่พูดถึงว่าผมเอาครูเก่ง ๆ และ tutor ลงไปที่ปัตตานีเพิ่งกลับขึ้นมา และถ้าอ่าน web ของกระทรวงท่านก็จะพูดถึงโรงเรียนเดียวคือ รายน้ำทิพย์ ทั้ง ๆ ที่ไปกันหลายโรงเรียนนั่งเฮลคอปเตอร์กันไป ทั้งนี้เพราะ กระบวนการสอนของ

ครูในเชิงบูรณาการ... โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลที่นี้เนี่ยบอกว่าที่โรงเรียนเก่า(ชื่อโรงเรียน) และตัวบ่อนเนี่ยบอกว่า เราปั้นเด็กง่ายกว่า...โรงเรียนเราเป็นศูนย์ต่าง ๆ มากมาย เช่น พสวท. สวอท. ”

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

“ห้องสมุดที่นี้เยี่ยม บรรณารักษ์เก่งมาก ...เราต้องเปิดรับเพิ่มทุกปี 9 ห้องไม่เคยอยู่เลย ม.ต้น ต้องแถมเสมอ แถมทุกปี 10 ห้อง อย่างปีที่แล้วนี้ 11 ห้อง..ครูที่นี้เขาชินแล้ว. ”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

3) นักเรียนที่เข้ามาเรียนเป็นนักเรียนที่ค่อนข้างดีและดี

ตามแผนการรับนักเรียนปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 ห้องเรียน เป็นนักเรียนจำนวน 360 คน รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการตามระเบียบการรับสมัครของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียง จึงมีผู้ปกครอง ผู้อุปการคุณของโรงเรียนฝากนักเรียนเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก จนทำให้โรงเรียนต้องขยายห้องเรียนเพิ่มทุกปี ในปีการศึกษา 2547 เปิดเพิ่มอีก 2 ห้องเรียน เป็น 11 ห้องเรียน นักเรียนรวมทั้งสิ้น 593 นักเรียนที่ฝากเข้าเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดี เพราะโรงเรียนจะพิจารณาที่ผลการเรียนด้วย จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนที่ฝากเข้าเรียนมีประมาณ 233 คน ขณะเดียวกันนักเรียนที่ผ่านเข้ามาโดยการจับฉลากก็จะมีส่วนหนึ่งที่เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ฉะนั้นโดยสรุปแล้ว โรงเรียนมีตัวบ่อนที่ค่อนข้างดี เมื่อได้รับกระบวนการบริหารจัดการที่ดี การจัดการเรียนการสอนที่ดี จึงทำให้ผลที่ออกมาค่อนข้างดี

“โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลที่นี้เนี่ยบอกว่าที่โรงเรียนเก่า และตัวบ่อนเนี่ยบอกว่า เราปั้นเด็กง่ายกว่า”

ผู้บริหาร 1

(28 มกราคม 2548)

4) ความพร้อมเรื่องสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี

โรงเรียนรagnaวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่เน้นและส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ เป็นที่ตั้งของศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คณิตศาสตร์ ศูนย์

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ศูนย์โอลิมปิกวิชาการ ประกอบกับความคิดของผู้บริหารที่ว่าสื่อ และ อุปกรณ์เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และโดยเฉพาะการที่มี ห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีนักเรียน 50-60 คน โรงเรียนจึงจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสื่อและอุปกรณ์ เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ และมีการนำเอาสื่อเทคโนโลยี และระบบ ICT มาใช้ เช่น ศูนย์ ICT ห้องมัลติมีเดีย ห้องศูนย์คณิตศาสตร์ ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น โรงเรียนจัดให้มีห้องปฏิบัติการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ห้องสมุดของกลุ่มสาระ สำหรับอุปกรณ์ เช่น เทป ทางกลุ่ม สาระจะขอยืมมาจากห้องโสตมาใช้ในกลุ่มสาระฯ โดยทำเรื่องขอยืมเป็นภาคเรียน เมื่อสิ้นภาคเรียนก็นำไปคืน แล้วเมื่อเปิดภาคเรียนใหม่ก็ทำเรื่องขอยืมมาใหม่ ส่วนอุปกรณ์อื่น เช่น วิทยุ วีซีดี เมื่อครูต้องใช้จะไปใช้ที่ห้องโสต หรือห้องสมุดกาญจนาภิเษกซึ่งจะมีห้องจัดเตรียมไว้ให้บริการหลายขนาดความจุ เช่น ความจุนักเรียนประมาณ 50 คน หรือห้องสำหรับกลุ่มย่อย

นอกจากนี้ภายนอกห้องเรียนโรงเรียนยังได้จัดอุทยานการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างเพียงพอ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

5) ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือ

เนื่องจากโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ที่จะส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการทุกกลุ่มสาระ ประกอบกับผู้บริหารต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม โรงเรียนจึงได้ริเริ่มโครงการที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นโครงการที่โรงเรียนริเริ่มขึ้นจึงได้รับการเห็นพ้อง ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้ปกครองทั้งในด้านการเงิน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ รวมทั้งคำแนะนำ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองที่เป็นศิษย์เก่า และศิษย์เก่าทั่วไปในการพัฒนานักเรียน เช่น โครงการสอนนักเรียนในวันเสาร์ โดยเชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหิดลมาสอนและฝึกทักษะทางด้านคิดวิเคราะห์ ทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ ให้นักเรียน โครงการจ้างชาวต่างประเทศมาสอนภาษาอังกฤษในวันธรรมดาสัปดาห์ละวัน โครงการพานักเรียนไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ และโครงการเชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรอบรมให้แก่ลูกหลานที่วิทยาลัย

“...และวันเสาร์ เราจัดให้เขาอีกครึ่งวัน เราก็เอาอาจารย์จาก มหาวิทยาลัยมหิดล นี่เป็นมหาวิทยาลัยที่คอยดูแลเราอยู่ และประกอบกับว่าเรามีศิษย์เก่า รายนานี้มี พสวท. มา 20 ปี ก็จะมีอาจารย์ที่มหิดลนี้จบ เป็นศิษย์เก่า พสวท. แล้วไปบรรจุอยู่ที่มหิดล และก็มีอาจารย์คนหนึ่งของเราแถมเป็นอาจารย์ที่มีลูกศิษย์ลูกหาเยอะ

เราก็ให้ไปจับอาจารย์ที่มึนหัวมาสอนพวกทักษะกระบวนการ ... ก็มีขอเงินสนับสนุนจากผู้ปกครองบ้างเล็กน้อย ไม่เยอะ บางโรงเรียนเขาก็ว่าอยู่ได้อย่างไร เราไม่ได้ทำอะไรธุรกิจ... เราขอความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองมาครั้งเดียว เราขอรอบเดียว ผู้ปกครองบางท่านถามว่า พ่อหรืออาจารย์ ไม่เป็นไรคะ ถ้าไม่พอแล้วค่อยว่ากันใหม่ ผู้ปกครองน่ารักมา เดียวมีวันนี้ 22 – 26 มีนักเรียนสมัครใจกลุ่มนี้ประมาณ 50 คน มีประมาณ 50 คน จาก 2 ห้องนี้ 100 คน เขาก็สมัครใจไป 50 คน ไปสิงคโปร์ ไปดูโรงเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ ไปดู science center ที่สิงคโปร์ว่าเขาจัดอะไรยังไง เขาก็จะไปกับเรากลุ่มนี้ และผู้ปกครอง ก็อนุเคราะห์เราอีก งบประมาณอะไรต่ออะไร ”

ผู้บริหาร 2

(27 มกราคม 2548)

นอกจากนี้ผู้ปกครองยังให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนโดยการจัดกิจกรรมมากมายให้กับนักเรียน ร่วมกิจกรรมของชมรมผู้ปกครอง กิจกรรมกับผู้ปกครองคนอื่น ๆ ของชั้น ช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของบุตรหลานที่อยู่ในความปกครองของตนเอง และยังรวมไปถึงความประพฤติของนักเรียนคนอื่น ๆ ของโรงเรียนด้วย

“...เราก็มีส่วนร่วมโดยการให้การสนับสนุนโรงเรียน ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ช่วยสอดส่องดูแลนักเรียน บุตรหลานของเราให้มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และก็ดูแลความประพฤติของเขาให้มีอยู่ในกรอบของสังคมอย่างมีความสุข ... มีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ร่วมกิจกรรมชมรมผู้ปกครอง”

ผู้ปกครองนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

(18 มกราคม 2548)

“มีส่วนร่วมเป็นกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีในการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับที่บ้านของนักเรียน จะได้ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหา และก็ร่วมกันสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี ก็ดีนะคะ ถ้าโรงเรียนใกล้ชิดกับที่บ้านมีปัญหาอะไรก็จะได้ช่วยกันแก้ไขได้ทันที่”

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.1

(18 มกราคม 2548)

4. ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

4.1 ปัญหา/อุปสรรค

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และพูดคุยกับครู พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียน ได้แก่

1) จำนวนนักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนมีจำนวนมากเกินแผนการรับนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนรายน้ำวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ต่อชุมชน และสังคม ในช่วงเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายนจะมีผู้ปกครอง รวมถึงผู้มีอุปการคุณต่อโรงเรียนมาขอพบผู้อำนวยการเป็นจำนวนมากเพื่อพาลูกเข้าเรียน ประกอบกับโรงเรียนมีโครงการโรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้อง ซึ่งมีนักเรียนจากโรงเรียนในต่างจังหวัด เช่น สระแก้ว ปราจีนบุรี ตรัง นราธิวาส มาเรียนร่วมด้วยประมาณห้องเรียนละ 2-5 คน จึงทำให้นักเรียนมีมากยิ่งขึ้น

แนวทางแก้ไข

โรงเรียนแก้ปัญหาโดยเพิ่มห้องเรียนขึ้น 1 ห้องเรียน และบางปีเพิ่มถึง 2 ห้องเรียน อย่างเช่น ปีการศึกษา 2546 ได้เพิ่มการรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 อีก 1 ห้อง เป็น 10 ห้อง ปีการศึกษา 2547 เพิ่มการรับอีก 2 ห้อง เป็น 11 ห้อง ซึ่งครูส่วนใหญ่รับทราบปัญหา และยอมรับสภาพกับปัญหาดังกล่าว

อนึ่ง ปัญหานักเรียนมีจำนวนมาก และต้องเพิ่มจำนวนห้องขึ้นนั้นยังมีผลกระทบในเรื่องอื่นอีก เช่น ห้องเรียนไม่พอ นักเรียนต้องเดินเรียน เมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนในห้องเรียนอื่นที่ไม่ใช่ห้องเรียนของตนเอง ความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของห้องเรียนไม่มี ไม่ช่วยกันรักษาความสะอาด ทำให้ห้องเรียนสกปรก ไม่เป็นระเบียบ ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้นักเรียนมีห้องที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ 1 ห้อง และพยายามจัดให้นักเรียนเรียนในห้องที่ตนรับผิดชอบให้มาก จัดให้หมวด ฝ่าย รับผิดชอบสถานที่เป็นโซน ๆ ไป พยายามจัดให้ครูที่รับผิดชอบโซนนั้นและสอนนักเรียนห้องที่มีห้องประจำอยู่ในโซนนั้นเป็นครูประจำชั้น และครูผู้สอนทุกคนต้องเพิ่มการเอาใจใส่กับนักเรียนมากขึ้น รวมทั้งความพยายามสร้างจิตสำนึกรักษาความสะอาดให้แก่เด็กนักเรียนมากขึ้น

ส่วนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนได้จัดให้บริการในเรื่องสื่ออุปกรณ์ แหล่งค้นคว้า แหล่งเรียนรู้ให้มากพอ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ค้นคว้าด้วยตัวเอง

“ตามแผน ม.1 เราต้องรับเด็ก 9 ห้อง ๆ ละ 40 คน เป็นแผนปกติของรายน้ำ แต่ 9 ห้องไม่เคยอยู่เลย ต้องแถมเสมอ แถมทุกปี 10 ห้อง อย่างปีที่แล้วนี่ 11 ห้อง...ดีก็ อาคารนี้เราก็จะแบ่ง zone กับรับผิดชอบ อย่างของพี่ที่รับผิดชอบ ดีก็ ดีก็ ไหนหมวดไหนอยู่ที่ไหนหมวดนั้นรับผิดชอบและพยายามจัดตารางสอนให้เขาอยู่ตรงนั้น จะได้ช่วยกันดูแลสถานที่ ความสะอาดด้วย”

ผู้บริหาร 2

19 มกราคม 2548

2) ครูมักไปแลกเปลี่ยนตารางสอนกันเองโดยไม่แจ้งให้ฝ่ายวิชาการทราบ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาตามมาคือตามหาครูและนักเรียนไม่พบเมื่อมีความจำเป็นต้องการพบครูหรือนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนใช้วิธีให้นักเรียนเดินเรียน

แนวทางแก้ไข

โรงเรียนได้ดำเนินการให้ตารางสอนเป็นเหมือนคำสั่งแต่งตั้งครูให้ปฏิบัติหน้าที่ มีผู้อำนวยการลงนามแต่งตั้ง อย่างไรก็ตามหากครูท่านใดมีความจำเป็นต้องการจะขอเปลี่ยนแปลงตารางสอนต้องทำบันทึกเสนอโรงเรียนพร้อมชี้แจงเหตุผลประกอบ

3) ครูไม่ค่อยอุทิศเวลาออกราชการให้กับโรงเรียน

เนื่องจากครูของโรงเรียนเป็นคนมีความสามารถ มีชื่อเสียง ครูส่วนใหญ่จึงเป็นครูสอนพิเศษของโรงเรียนกวดวิชา และสอนพิเศษส่วนตัว จึงทำให้ไม่สามารถที่จะอุทิศเวลาออกเวลาราชการให้แก่โรงเรียนได้มาก แต่ครูก็มีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในเวลาราชการ

“...อันนี้โรงเรียนเราก็มีข้อจำกัดว่าในการการอุทิศเวลาเท่านั้นเอง ที่จะน้อยไปนิดสำหรับคุณครู แต่เราก็พึงพอใจในระดับที่ครูปฏิบัติหน้าที่ในเวลาราชการเต็ม ใ้ตัวนั้นไม่ต้องไปอะไร ท่านก็อยู่ตามศูนย์วิชาอะไรของท่าน อันนี้เราต้องแยกให้ออกว่า ในส่วนของอาชีพครูนี้ เรามีค่าตอบแทนต่ำ เพราะฉะนั้นในสังคม ตอนนี้นั้นมันต้องดิ้นรน เพราะฉะนั้นครูที่เราขาดในเรื่องเดียวคือ ในเรื่องการอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ แบบอย่างวันนี้ผมไปดูงาน ดู location เรื่องการวางแผน ผมก็ต้องทำคนเดียว เพราะคุณครูของผมไปสอนหนังสือหมดแล้ว ... การแก้ไข คือเราพยายามวาง concept ในเรื่องงานให้ชัดเจน เรากำหนดด้วยผู้บริหารว่างานจะต้องเสร็จสิ้นเมื่อไหร่”

ผู้บริหาร 1

20 มกราคม 2548

แนวทางแก้ไข

เนื่องจากเวลานั้นเป็นเวลาราชการ เพราะฉะนั้นผู้บริหารจะไปเรียกร้องให้ผู้รับผิดชอบมาปฏิบัติหน้าที่ก็เป็นเรื่องลำบากที่จะพูดหรือทำ เพราะมีเรื่องเศรษฐกิจและความจำเป็นของครอบครัวแต่ละครอบครัวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ฉะนั้นผู้บริหารจึงขอแค่ให้ในเวลาราชการให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนรับผิดชอบให้เต็มที่ และผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกับผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะงาน และกำหนดเวลาทำงานเสร็จ เพื่อให้ได้งานที่ต้องการทันเวลา ถ้าผู้รับผิดชอบทำได้ตามนี้ผู้บริหารก็พอใจ

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชา
ภาษาอังกฤษของผู้บริหาร สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 5.34

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.34 การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>1. <u>ความเชื่อ</u></p> <p>1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) การเรียนการสอนแบบการบูรณาการ</p> <p>2. <u>หลักการ</u></p> <p>1) การวัดผลตามสภาพจริง</p> <p>2) การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กระจายอำนาจ และให้ทุกคนมีส่วนร่วม</p> <p>3. <u>วัตถุประสงค์</u></p> <p>1) ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นพื้นฐานในการหาความรู้ต่อไป</p>	<p>1. <u>การวางแผนงานวิชาการ</u></p> <p>1) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ คำขวัญ และนโยบายของโรงเรียน</p> <p>2) แบ่งสายบริหารงาน เป็น 4 ฝ่าย จัดให้งานแผนงานอยู่ในฝ่ายวิชาการ กำหนดขอบเขตของงาน และจัดทำพรณางานอย่างชัดเจน</p> <p>3) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ</p> <p>4) วางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรและการเรียนการสอน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และอาคารสถานที่</p> <p>5) จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อพัฒนาปรับปรุงงานวิชาการในปีต่อไป</p> <p>6) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน</p> <p>2. <u>การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้</u></p> <p>1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม</p> <p>2) ติดตามการใช้หลักสูตรโดยการสอบถาม พูดคุย รับฟังความคิดเห็น จากครู นักเรียน และผู้ปกครอง</p> <p>3) ปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน และให้มีการบูรณาการมากขึ้น โดยใช้ยุทธศาสตร์การเข้าค่าย</p>	<p>1. <u>สภาพความสำเร็จ</u></p> <p>1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนอยู่ในในระดับดี</p> <p>2) ผลการสอบ NT วิชา ภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ใน 20% แรกของประเทศ</p> <p>3) นักเรียนที่จบ ม.3 สามารถ สอบเข้าศึกษาต่อในระดับ มัธยมปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก</p> <p>4) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความซื่อสัตย์ เสียสละ มีน้ำใจ มีสัมมาคารวะ มารยาท มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และตั้งใจเรียน</p>	<p>1. <u>ปัญหา/อุปสรรค</u></p> <p>1) ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป (มีนักเรียน 50-60 คน)</p> <p>2) ครูมักเปลี่ยนตารางสอนกันเอง ไม่แจ้งให้วิชาการทราบ ทำให้หาครูและนักเรียนไม่พบ</p> <p>3) ครูส่วนใหญ่มีภารกิจและธุรกิจส่วนตัว ไม่ค่อยอุทิศเวลา นอกเวลาให้โรงเรียน</p> <p>2. <u>แก้ปัญหา</u></p> <p>1) โรงเรียนเพิ่มห้องเรียนจากแผนการรับนักเรียนเดิม แต่จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนยังมากอยู่ จึงแก้ปัญหาโดยเพิ่มและพัฒนาแหล่งค้นคว้า</p> <p>2) ให้ครูเห็นชื่อรับทราบตารางสอนเหมือนรับทราบคำสั่ง เมื่อต้องการเปลี่ยนแปลง ต้องบันทึกของอนุมัติ</p>

ตารางที่ 5.34 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>4) หลักสูตรช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วย 2 โครงสร้าง คือ โครงสร้างสำหรับนักเรียนเรียนทั่วไป และสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ</p> <p>5) โครงสร้างหลักสูตรนักเรียนทั่วไป นักเรียนได้เรียนสาระพื้นฐานในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ 120 ชั่วโมง/ปี และสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ 80 ชั่วโมง/ปี และจัดให้นักเรียนแต่ละห้องได้เรียนวิชาเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไป</p> <p>6) โครงสร้างหลักสูตรสำหรับนักเรียนในโครงการพิเศษ จัดให้นักเรียนเรียนเหมือนโครงสร้างสำหรับนักเรียนทั่วไป เพียงแต่เพิ่มสาระเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศอีก 40 ชั่วโมง/ปี และเพิ่มสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์</p> <p>7) มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตร “โครงการพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ”</p> <p>3. <u>การจัดการเรียนการสอน</u></p> <p>1) การจัดโครงสร้างรายวิชา/แผนการเรียน</p> <p>(1) จัดให้เรียนวิชาพื้นฐาน 1 รายวิชาทุกระดับ คืออังกฤษพื้นฐาน (เรียน 3 คาบ/สัปดาห์) และวิชาเพิ่มเติม 1 รายวิชาทุกระดับ คือ อังกฤษอ่าน-เขียน (เรียน 2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับ ม.1 และ ม.2 และอังกฤษโครงการ (เรียน 2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับ ม.3 สำหรับนักเรียนโครงการ</p>	<p>5) นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะแก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์</p> <p>2. <u>ปัจจัยความสำเร็จ</u></p> <p>1) นักเรียนที่เข้ามาเรียนมีผลการเรียนค่อนข้างดีมาก่อน</p> <p>2) ครูมีวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความอดทนสูง</p> <p>3) ผู้บริหารมีความสามารถ และมีวิสัยทัศน์</p> <p>4) ความพร้อมในเรื่องสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี</p> <p>5) หลักสูตรที่มีวิชาเลือกที่หลากหลาย สนองความต้องการของนักเรียน</p>	<p>2) โรงเรียนขอความร่วมมือจากครู และเวลายอมบหมายงาน ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกับผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน เกี่ยวกับเนื้องาน ลักษณะงาน และกำหนดเวลางานเสร็จ</p>

ตารางที่ 5.34 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>พิเศษได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพิเศษอีก 1 รายวิชา (1คาบ/สัปดาห์)</p> <p>2) การจัดตารางสอน</p> <p>(1) โรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องจำนวนห้องเรียนมีไม่พอ การจัดตารางสอนจึงทำได้ค่อนข้างยากเพราะจะต้องจัดห้องเรียนด้วย โรงเรียนจัดให้นักเรียนเรียนวันละ 7-8 คาบ เปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง และจัดให้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิชาต่าง ๆ เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คณิตศาสตร์ และองปฏิบัติการภาษา</p> <p>(2) โรงเรียนมีความเข้มงวดเรื่องตารางสอน ห้ามครูผู้สอนเปลี่ยนตารางสอนกันเองโดยไม่แจ้งให้ฝ่ายวิชาการทราบ เพราะทำให้ไม่สามารถหาครูและนักเรียนได้พบ</p> <p>3) การจัดชั้นเรียน</p> <p>(1) โรงเรียนรับนักเรียนตามระเบียบและตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนแล้วจัดสอนปรับพื้นฐานและสอบวัดพื้นฐานความรู้ของนักเรียน</p> <p>(2) โรงเรียนคัดนักเรียนเรียงตามคะแนนสอบที่ได้ไว้ประมาณ 100 - 120 คน ประชาสัมพันธ์ให้เข้าโครงการสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (3 ห้องเรียน) ส่วนนักเรียนที่เหลือจัดคณะเข้าชั้นเรียน โดยจัดนักเรียนห้องเรียนละ 50-55 คน</p> <p>(3) โรงเรียนต้องเปิดห้องเรียนเพิ่มจากแผนการรับนักเรียนเดิมอยู่บ่อยๆ เนื่องจากมีนักเรียนต้องการเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเด็กฝาก</p>	<p>6) ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือ</p>	

ตารางที่ 5.34 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>4) การจัดครูเข้าสอน</p> <p>(1) หัวหน้ากลุ่มสาระจัดครูเข้าสอนตามความต้องการของครู และ จ้างครูต่างชาติมาช่วยสอนวิชาอังกฤษพื้นฐาน 1 ชั่วโมง โดยสอนเน้นใน เรื่องทักษะฟัง-พูด ครูมีคาบสอนเฉลี่ย 12-21 คาบ</p> <p>(2) การจัดครูเข้าสอนแทน จัดครูที่สอนระดับเดียวกันเข้าสอนแทน ก่อน ถ้าไม่ได้จึงจัดครูที่สอนระดับใกล้เคียงกันเข้าสอนแทน และการเข้า สอนแทนส่วนใหญ่เป็นการเข้าไปคุมชั้นเรียน</p> <p>5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>(1) โรงเรียนมีนโยบายให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่อนุมัติให้ 1 รายวิชา ส่งแผนการสอน 1 เล่มได้ โดยให้ หัวหน้ากลุ่มสาระเก็บรวบรวมส่งโรงเรียนหลังจบการสอนแต่ละภาคเรียน</p> <p>(2) ครูผู้สอนมีสำเนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นของตนเอง 1 เล่ม หลังจากทำการสอนแต่ละชั่วโมง ได้บันทึกการสอนหลังแผนแต่ละแผน</p> <p>6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้</p> <p>(1) ผู้บริหารมีความเชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ จะต้องมีการเรียน วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่าง เพียงพอ จึงให้การสนับสนุนและจัดหาให้มีปริมาณมากพอและมี ประสิทธิภาพ</p>		

ตารางที่ 5.34 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>(2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง เพราะจะตรงกับความต้องการของผู้ใช้</p> <p>4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ</p> <p>1) การจัดสอนซ่อม-เสริม</p> <p>(1) จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน ม.1 ก่อนเปิดภาคเรียน โดยจัดสอน 3 วิชา คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ</p> <p>(2) จัดสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนในคาบ 8 หรือ คาบ 9 และวันเสาร์</p> <p>(3) สอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน (ติด 0)</p> <p>2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>(1) จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนทุกระดับได้เรียน ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมแนะแนวและโฮมรูม กิจกรรม 4 เหล่า (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์) ยกเว้นนักเรียน ม.1 ได้เรียนกิจกรรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มอีก 1 กิจกรรม</p> <p>(2) จัดให้มีกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเขียนโดยเจ้าของภาษา กิจกรรมประกวดโครงงานภาษาอังกฤษ</p>		

ตารางที่ 5.34 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ</p> <p>(1) กำหนดการพัฒนาและส่งเสริมครูให้เป็นครูมืออาชีพ เป็นกลยุทธ์ระดับองค์กร</p> <p>(2) จัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ เช่น การอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน</p> <p>5. การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน</p> <p>1) จัดให้มีการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2) ส่งเสริมการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>3) จัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลและงานทะเบียน รวมทั้งแบบฟอร์ม เอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น</p> <p>4) วิชาการโรงเรียนกำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนน ดังนี้ ระหว่างปี: ปลายปี = 70:30 ระหว่างปี เมื่อแบ่งเป็นรายภาค = 35 :15</p> <p>5) ส่งเสริมการจัดทำข้อสอบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการใช้ข้อสอบอัตนัย แต่อนุมัติให้การสอบปลายภาคใช้ ข้อสอบปรนัย (เพราะนักเรียนมาก ครูตรวจข้อสอบไม่ทัน)</p>		

ตารางที่ 5.34 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>6. การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำสรุปการประเมินผลการเรียนของนักเรียนไว้เป็นข้อมูลสารสนเทศ 2) การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียนใช้กลยุทธ์แผนงาน 3) จัดให้มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มสาระ ของฝ่าย และงานต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายแผนงานจะสรุปทำเป็นภาพรวมของโรงเรียนนำเสนอต่อสาธารณชน 4) จัดให้มีการประเมินครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน รวมทั้งการประเมินระหว่างกลุ่มสาระ และนำผลการประเมินมาคำนวณหาค่าทางสถิติเก็บไว้เป็นข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งการนำผลการประเมินไปใช้พิจารณาความดีความชอบด้วย 		

จากตารางที่ 5.34 แสดงว่า ผู้บริหารมีความเชื่อ 2 เรื่อง คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ใช้หลักการ 2 หลักการ คือ หลักการวัดผลจริง และหลักการบริหารงานแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมีวัตถุประสงค์ 1 ข้อ คือ ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นพื้นฐานในการหาความรู้ต่อไป

ในส่วนการดำเนินงานบริหารงานนั้น ได้มีการวางแผนวิชาการโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย แบ่งสายงานการบริหารงาน จัดทำแผนงาน โครงการ แผนการปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน ในการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างหลักสูตร 2 โครงสร้าง คือ โครงสร้างสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และสำหรับนักเรียนทั่วไป ตามโครงสร้างจัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ 3 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน และอังกฤษโครงการ สำหรับโครงสร้างสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนจะได้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มอีก 1 วิชา มีการจ้างครูชาวต่างชาติมาช่วยสอนในวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในการจัดตารางสอน จัดให้นักเรียนเดินเรียนเนื่องจากห้องเรียนไม่พอ และการจัดนักเรียนเข้าห้องเรียน สำหรับ 3 ห้องแรก จัดเรียงตามคะแนนสอบ ส่วนที่เหลือจัดโดยการคละ โดยห้องเรียนหนึ่งมีนักเรียน 50-55 คน ส่วนการจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ นั้นให้ เป็นไปตามความต้องการของครู ครูต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและส่งฝ่ายวิชาการหลังจากจบภาคเรียน ผู้บริหารส่งเสริมและจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ไว้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ ในส่วน ของนักเรียน โรงเรียนจัดสอนซ่อม-เสริม โดยจัดสอนปรับพื้นฐานนักเรียน ม.1 เข้าใหม่ จัดสอนเพิ่มเติม ให้นักเรียนในคาบ 8 , 9 และวันเสาร์ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรม 4 เหล่า กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และเขียน กิจกรรมประกวดโครงการภาษาอังกฤษ และในส่วนของครู โรงเรียนพัฒนาและส่งเสริมครูให้เป็นครูมืออาชีพ การวัดผลประเมินผล โรงเรียนส่งเสริมหลักการวัดผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมการจัดทำข้อสอบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ในการติดตามและประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนใช้กลยุทธ์แผนงาน ให้ทุกกลุ่มสาระ ทุกงาน และทุกฝ่าย ประเมินผลและสรุปงานในส่วนของตนส่งงานแผนงานเพื่อทำสรุปเป็นภาพรวมของโรงเรียนนำเสนอต่อสาธารณชน

ด้านความสำเร็จ โรงเรียนประสบความสำเร็จในเรื่องการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ดี ผลการสอบ NT ภาษาอังกฤษอยู่ใน 20 % แรก นักเรียนจบ ม.3 ไปสามารถสอบเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้นักเรียนยังมีความซื่อสัตย์ เสียสละ สัมมาคารวะ

ปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียนทั่วไปนี้คือ การมีจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมาก (50-55 คน) และมีความสามารถแตกต่างกันมาก สำหรับแนวทางแก้ไข ผู้บริหารไม่สามารถลดปริมาณ

นักเรียนในชั้นเรียนได้ จึงใช้วิธีพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เพียงพอเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าไปใช้ค้นคว้าได้อย่างเต็มที่

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนปกติทั่วไป

จากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูและรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหาร สามารถสังเคราะห์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนปกติทั่วไป ดังตารางที่ 5.35

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.35 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p><u>ความเชื่อ</u></p> <p>1. ครู</p> <p>1) ความเชื่อร่วมของครู</p> <p>(1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) ความเชื่อเฉพาะ</p> <p>(1) การเรียนการสอนแบบบูรณาการ</p> <p>(2) การวัดผล ถ้าเก็บคะแนนจากงานที่ให้ทำอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง นักเรียนจะไม่ค่อยสอบตก</p> <p>(3) งานจะสำเร็จถ้าทำเป็นทีมเวิร์ค</p> <p>(4) นักเรียนทุกคนสามารถสอนได้ ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา</p> <p>(5) ถ้านักเรียนชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้</p>	<p><u>การจัดการเรียนการสอนของครู</u></p> <p>1. <u>การจัดชั้นเรียน</u></p> <p>1) ครูทุกคนจัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน และตามลักษณะของกิจกรรม</p> <p>2) ครูทุกคนไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน</p> <p>2. <u>การเตรียมการสอน</u></p> <p>1) ครูทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้อีกก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>2) ครูทุกคนจัดทำเอกสารประกอบการเรียนและสื่อ</p> <p>3. <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u></p> <p>1) ครูทุกคนใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสอน</p> <p>2) ครูทุกคนจัดให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>3) ครูบางคน แบ่งเนื้อหาส่วนที่เป็น Speaking and Listening ให้ครูชาวต่างชาติสอน</p> <p>4) ครูบางคนสอนโดยเนื้อหาเน้นไวยากรณ์ และการอ่าน</p> <p>5) ครูบางคนสอนไวยากรณ์โดยใช้วิธีอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้ทำแบบฝึกหัด และเฉลยพร้อมกันทั้งห้อง</p> <p>6) ครูบางคนสอนการอ่านโดย จัดทำเป็นโครงการรักการอ่าน ให้นักเรียนค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ อ่าน แพล จับใจความ ทำแบบฝึกหัด</p>	<p><u>สภาพความสำเร็จ</u></p> <p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในในระดับดี</p> <p>2. ผลการสอบ NT วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนอยู่ใน 20% แรกของประเทศ</p> <p>3. นักเรียนที่จบ ม.3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก</p> <p>4. นักเรียนเริ่มมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>5. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความซื่อสัตย์ เสียสละ มีน้ำใจ มีสัมมาคารวะ มารยาท มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และตั้งใจเรียน</p>	<p><u>ปัญหา/อุปสรรค</u></p> <p>1. นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและการตั้งใจเรียน</p> <p>2. นักเรียนในห้องเดียวกันมีความสามารถแตกต่างกันมาก</p> <p>3. ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป (มีนักเรียน 50-60 คน)</p> <p>4. ความไม่พร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างที่ครูต้องการ</p> <p>5. ความชนของนักเรียนทำให้อุปกรณ์และวัสดุสิ่งของเสียหาย</p> <p>6. ครูส่วนใหญ่มีภารกิจและธุรกิจส่วนตัว ไม่ค่อยอุทิศเวลาออกราชการให้โรงเรียน</p> <p>7. ระบบการศึกษาในปัจจุบันรวมทั้งการวัดผลที่วัดเป็นรายปี นานเกินไป ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น</p>

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p>2. ผู้บริหาร</p> <p>1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) การเรียนการสอนแบบบูรณาการ</p> <p>หลักการ</p> <p>1. ครู</p> <p>หลักการเฉพาะ</p> <p>1) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่ต้องการให้นักเรียนมีทักษะครบทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยประกอบด้วยขั้นตอนการสอนชั้นนำเสนอ ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้</p> <p>2. ผู้บริหาร</p> <p>1) หลักการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน</p> <p>2) การวัดผลตามสภาพจริง</p>	<p>แล้วทำเป็นรายงานส่ง แล้วให้นักเรียนแก้ไขงานกับเพื่อน โดยให้เพื่อนที่ทำถูกต้องอธิบาย</p> <p>7) ครูบางคนสอนการอ่านโดย ให้นักเรียนเตรียมหาความหมายของคำศัพท์ และอ่านมาก่อน ครูถามคำถามตรวจสอบความเข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปเรื่อง</p> <p>8) ครูบางคนจัดทำบทเรียน CAI ให้นักเรียนทำเพิ่มเติม</p> <p>9) ครูบางคนสอนโดยให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มตามใบงาน</p> <p>10) ครูบางคนสอนโครงงาน โดยให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม คิดหัวข้อโครงงาน ค้นคว้าข้อมูล อ่าน แปล เขียนรายงาน และพูดนำเสนอ</p> <p>11) ครูบางคนใช้เทคนิคมอบหมายภาระงานในขณะที่เรียนหรือที่มีการพูดนำเสนอ</p> <p>4. การวัดผลประเมินผล</p> <p>1) ครูทุกคนวัดผลจากชิ้นงาน แบบฝึกหัด รายงาน โครงงานที่ให้นักเรียนทำ</p> <p>2) ครูส่วนใหญ่เก็บคะแนนจากการทดสอบย่อย การสอบกลางภาค ปลายภาค</p> <p>3) ครูส่วนใหญ่เก็บคะแนนจากการสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม</p> <p>4) ครูบางคนพยายามวัดผลให้ครบ 3 ด้าน คือ ความรู้ กระบวนการ และเจตคติ</p>	<p>6. นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะในการนำเสนอ ทักษะในการทำรายงาน ทักษะในการแก้ปัญหา และทักษะการคิดวิเคราะห์</p> <p>ปัจจัยความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารมีความสามารถและมีวิสัยทัศน์</p> <p>2. ครูมีวุฒิ ความรู้ ความสามารถในการสอน ความรับผิดชอบ เอาใจใส่นักเรียน และความอดทนสูง</p> <p>3. นักเรียนที่เข้ามาเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดี</p> <p>4. นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและมีความรับผิดชอบ</p> <p>4. ผู้ปกครองให้ความสนใจ สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือ</p>	<p><u>แนวทางแก้ไข</u></p> <p>1. เพิ่มการดูแลเอาใจใส่ ติดตามและประสานผู้ปกครองให้มากขึ้น หรือกระตุ้นนักเรียนมากขึ้น</p> <p>2. ครูต้องแบ่งกลุ่มการสอนในชั้นเรียน และใช้วิธีการทำงานเป็นกลุ่ม ให้คนเก่งช่วยคนอ่อน</p> <p>3. โรงเรียนเพิ่มห้องเรียนชั้นอีก 1 ห้องเรียนจากแผนการรับนักเรียนเดิม แต่จำนวนนักเรียนต่อห้องก็ยังมากอยู่ ผู้บริหารแก้ไขโดยเพิ่มแหล่งค้นคว้าและเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในส่วนของครูต้องหาเทคนิควิธีการที่จะจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพในสภาพดังกล่าว เช่น การสอนเป็นกลุ่ม การจัดบันทึกเหตุการณ์และการกระทำ</p>

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
<p><u>วัตถุประสงค์</u></p> <p>1. ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพื้นฐานในการหาความรู้ต่อไป</p>	<p>5) ครูบางคนเปิดโอกาสให้ผู้อื่นประเมินผลงานนักเรียน</p> <p>6) ครูบางคนนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอน</p> <p>7) ครูบางคนสอบปลายภาคโดยใช้ข้อสอบปรนัย</p> <p>การดำเนินงานของผู้บริหาร</p> <p>1. <u>การวางแผนงานวิชาการ</u></p> <p>1) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ คำขวัญ และนโยบายของโรงเรียน</p> <p>2) แบ่งสายบริหารงาน เป็น 4 ฝ่าย จัดให้งานแผนงานอยู่ในฝ่ายวิชาการ กำหนดขอบเขตของงาน และจัดทำพรรณนางานอย่างชัดเจน</p> <p>3) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนางานวิชาการในด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรและการเรียนการสอน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และอาคารสถานที่</p> <p>4) จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อพัฒนาปรับปรุงงานวิชาการ</p> <p>5) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน</p> <p>6) วางแผนปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน</p> <p>2. <u>การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้</u></p> <p>1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม</p> <p>2) ติดตามการใช้หลักสูตรโดยการสอบถาม พูดคุย รับฟังความคิดเห็น จากครู นักเรียน และผู้ปกครอง</p>	<p>ก่อน</p> <p>5. ความพร้อมในเรื่องสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และการบริการต่าง ๆ</p> <p>6. หลักสูตรที่มีวิชาเลือกที่หลากหลาย สนองความต้องการของนักเรียน</p>	<p>ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงมืองสอนทันทีหลังสอน เพื่อไว้ใช้เป็นข้อมูลประเมินนักเรียน</p> <p>4. จัดหา และพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ</p> <p>5. เพิ่มความเอาใจใส่ และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความมีระเบียบวินัยแก่นักเรียน</p> <p>6. โรงเรียนไม่สามารถบังคับครูให้อุทิศเวลาออกราชการให้แก่โรงเรียนได้ แต่แก้ไขโดยขอความร่วมมือครู นอกจากนี้เวลามอบหมายงานผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกับผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเนื้องาน ลักษณะงาน และกำหนดเวลางานเสร็จ</p>

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>3) ปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองของความต้องการของนักเรียน และให้มีการบูรณาการมากขึ้น โดยใช้ยุทธศาสตร์การเข้าค่าย</p> <p>4) หลักสูตรช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วย 2 โครงสร้าง คือ โครงสร้างสำหรับนักเรียนเรียนทั่วไป และสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ</p> <p>5) โครงสร้างหลักสูตรนักเรียนทั่วไป นักเรียนได้เรียนสาระพื้นฐานในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ 120 ชั่วโมง/ปี และสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ 80 ชั่วโมง/ปี และจัดให้นักเรียนแต่ละห้องได้เรียนวิชาเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไป</p> <p>6) โครงสร้างหลักสูตรสำหรับนักเรียนในโครงการพิเศษ จัดให้นักเรียนเรียนเหมือนโครงสร้างสำหรับนักเรียนทั่วไป เพียงแต่เพิ่มสาระเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศอีก 40 ชั่วโมง/ปี และเพิ่มสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์</p> <p>7) มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตร “โครงการพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ</p> <p>3. การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1) การจัดโครงสร้างรายวิชา/แผนการเรียน</p> <p>(1) จัดให้เรียนวิชาพื้นฐาน 1 รายวิชาทุกระดับ คืออังกฤษพื้นฐาน (เรียน 3 คาบ/สัปดาห์) และวิชาเพิ่มเติม 1 รายวิชาทุกระดับ คือ อังกฤษอ่าน-เขียน (เรียน 2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับ ม.1 และ ม.2 และอังกฤษ</p>		<p>7. จัดทดสอบย่อย หรือเก็บคะแนนบ่อย ๆ เพื่อกระตุ้นความกระตือรือร้นของนักเรียน</p>

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>โครงการ (เรียน 2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับ ม.3 สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพิเศษอีก 1 วิชา (1คาบ/สัปดาห์)</p> <p>2) การจัดตารางสอน</p> <p>(1) โรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องจำนวนห้องเรียนมีไม่พอ การจัดตารางสอนจึงทำได้ค่อนข้างยากเพราะจะต้องจัดห้องเรียนด้วย โรงเรียนจัดให้นักเรียนเรียนวันละ 7-8 คาบ เปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง และจัดให้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิชาต่าง ๆ เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คณิตศาสตร์ และองปฏิบัติการภาษา</p> <p>(2) โรงเรียนมีความเข้มงวดเรื่องตารางสอน ห้ามครูผู้สอนเปลี่ยนตารางสอนกันเองโดยไม่แจ้งให้ฝ่ายวิชาการทราบ เพราะทำให้ไม่สามารถหาครูและนักเรียนได้พบ</p> <p>3) การจัดชั้นเรียน</p> <p>(1) โรงเรียนรับนักเรียนตามระเบียบและตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนแล้วจัดสอนปรับพื้นฐานและสอบวัดพินความรู้ของนักเรียน</p> <p>(2) โรงเรียนคัดนักเรียนเรียงตามคะแนนสอบที่ได้ไว้ประมาณ 100 - 120 คน ประชาสัมพันธ์ให้เข้าโครงการสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (3 ห้องเรียน) ส่วนนักเรียนที่เหลือจัดคละเข้าชั้นเรียน โดยจัดนักเรียนห้องเรียนละ 50-55 คน</p> <p>(3) โรงเรียนต้องเปิดห้องเรียนเพิ่มจากแผนการรับนักเรียนเดิมอยู่</p>		

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>บ่อยๆ เนื่องจากมีนักเรียนต้องการเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเด็กฝาก</p> <p>4) การจัดครูเข้าสอน</p> <p>(1) หัวหน้ากลุ่มสาระจัดครูเข้าสอนตามความต้องการของครู และ จ้างครูต่างชาติมาช่วยสอนวิชาอังกฤษพื้นฐาน 1 ชั่วโมง โดยสอนเน้นใน เรื่องทักษะฟัง-พูด ครูมีคาบสอนเฉลี่ย 12-21 คาบ</p> <p>(2) การจัดครูเข้าสอนแทน จัดครูที่สอนระดับเดียวกันเข้าสอนแทน ก่อน ถ้าไม่ได้จึงจัดครูที่สอนระดับใกล้เคียงกันเข้าสอนแทน และการเข้า สอนแทนส่วนใหญ่เป็นการเข้าไปคุมชั้นเรียน</p> <p>5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>(1) โรงเรียนมีนโยบายให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่อนุโลมให้ 1 รายวิชา ส่งแผนการสอน 1 เล่มได้ โดยให้ หัวหน้ากลุ่มสาระเก็บรวบรวมส่งโรงเรียนหลังจบการสอนแต่ละภาคเรียน</p> <p>(2) ครูผู้สอนมีสำเนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นของตนเอง 1 เล่ม หลังจากทำการสอนแต่ละชั่วโมง ได้บันทึกการสอนหลังแผนแต่ละแผน</p> <p>6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้</p> <p>(1) ผู้บริหารมีความเชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ จะต้องมีการเรียน วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่าง เพียงพอ จึงให้การสนับสนุนและจัดหาให้มีปริมาณมากพอและมี</p>		

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>ประสิทธิภาพ</p> <p>(2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง เพราะจะตรงกับความต้องการของผู้ใช้</p> <p>4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ</p> <p>1) การจัดสอนซ่อม-เสริม</p> <p>(1) จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียน ม.1 ก่อนเปิดภาคเรียน โดยจัดสอน 3 วิชา คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ</p> <p>(2) จัดสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนในคาบ 8 หรือ คาบ 9 และวันเสาร์</p> <p>(3) สอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน (ติด 0)</p> <p>2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>(1) จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนทุกระดับได้เรียน ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมแนะแนวและโฮมรูม กิจกรรม 4 เหล่า (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์) ยกเว้นนักเรียน ม.1 ได้เรียนกิจกรรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพิ่มอีก 1 กิจกรรม</p> <p>(2) จัดให้มีกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเขียนโดยเจ้าของภาษา กิจกรรมประกวดโครงงานภาษาอังกฤษ</p>		

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ</p> <p>(1) กำหนดการพัฒนาและส่งเสริมครูให้เป็นครูมืออาชีพ เป็นกลยุทธ์ระดับองค์กร</p> <p>(2) จัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ เช่น การอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน</p> <p>5. การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน</p> <p>1) จัดให้มีการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2) ส่งเสริมการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>3) จัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลและงานทะเบียน รวมทั้งแบบฟอร์ม เอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น</p> <p>4) วิชาการโรงเรียนกำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนน ดังนี้ ระหว่างปี: ปลายปี = 70:30 ระหว่างปี เมื่อแบ่งเป็นรายภาค = 35 :15</p> <p>5) ส่งเสริมการจัดทำข้อสอบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการใช้ข้อสอบอัตนัย แต่อนุโลมให้การสอบปลายภาคใช้ ข้อสอบปรนัย (เพราะนักเรียนมาก ครูตรวจข้อสอบไม่ทัน)</p>		

ตารางที่ 5.35 (ต่อ)

ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	การดำเนินงาน	ความสำเร็จ	ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข
	<p>6. การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำสรุปการประเมินผลการเรียนของนักเรียนไว้เป็นข้อมูลสารสนเทศ 2) การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียนใช้กลยุทธ์แผนงาน 3) จัดให้มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มสาระ ของฝ่าย และงานต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายแผนงานจะสรุปทำเป็นภาพรวมของโรงเรียนนำเสนอต่อสาธารณชน 4) จัดให้มีการประเมินครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน รวมทั้งการประเมินระหว่างกลุ่มสาระ และนำผลการประเมินมาคำนวณหาค่าทางสถิติเก็บไว้เป็นข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งการนำผลการประเมินไปใช้พิจารณาความดีความชอบด้วย 		

จากตาราง 5.35 รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทั่วไป แสดงว่า ด้านความเชื่อ ครูทุกคนมีความเชื่อเหมือนกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนความเชื่อที่ครูแต่ละคนมีแตกต่างกันไป เช่น การเรียนการสอนแบบบูรณาการ การวัดผล ถ้าเก็บคะแนนจากงานที่ทำอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง นักเรียนจะไม่ค่อยตก สำหรับหลักการ ครูบางคนยึดหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่ต้องการให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ทักษะ ส่วนผู้บริหารมีความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ยึดหลักการการวัดผลตามสภาพจริง หลักการบริหารงานแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมีวัตถุประสงค์ในการบริหารงานเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพื้นฐานในการหาความรู้ต่อไป

ด้านการดำเนินงาน ครูทุกคนจัดจัดชั้นเรียนโดยการให้นักเรียนนั่งตามความต้องการของนักเรียน และตามลักษณะของกิจกรรม และไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์เป็นพิเศษในการควบคุมชั้นเรียน เตรียมการสอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำเอกสารประกอบการเรียนและสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูทุกคนใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสอน และให้นักเรียนค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตและแหล่งเรียนรู้ วิชาอังกฤษพื้นฐาน ครูแบ่งเนื้อหาส่วนที่เป็น Speaking and Listening ให้ครูชาวต่างชาติ และสอนที่เหลือโดยเน้นไวยากรณ์และการอ่าน ครูสอนไวยากรณ์โดยอธิบายยกตัวอย่าง ให้ทำแบบฝึกหัด และเฉลยพร้อมกันทั้งชั้น ส่วนที่เป็นการอ่าน จัดทำเป็นโครงการรักการอ่าน โดยให้นักเรียนค้นคว้าหาความหมายของศัพท์ อ่าน แปล จับใจความ ทำแบบฝึกหัด และทำเป็นรายงานส่ง วิชาอังกฤษอ่าน-เขียน ครูสอนโดยให้นักเรียนหาความหมายของศัพท์และอ่านมาก่อน ถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ อธิบายเพิ่มแล้วสรุป ให้ทำแบบฝึกหัด และให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติม ในบทเรียน CAI วิชาอังกฤษโครงการ ครูให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มตามคำสั่งในใบงาน ให้นักเรียนคิดหัวข้อเพื่อทำโครงการ ค้นคว้าข้อมูล อ่าน แปล เขียนรายงาน และพูดนำเสนอ ครูใช้เทคนิคมอบหมายภาระงานในขณะเรียน การวัดผลประเมินผล ครูทุกคนวัดผลจากแบบฝึกหัด ชิ้นงาน รายงาน โครงการที่ให้นักเรียนทำ ครูส่วนใหญ่เก็บคะแนนจากการทดสอบย่อย การสอบกลางภาค และปลายภาค ครูบางคนพยายามวัดผลให้ครบ 3 ด้าน คือ ความรู้ กระบวนการ และเจตคติ เปิดโอกาสให้ผู้อื่นประเมินผลงาน นำผล การประเมินมาปรับปรุงการสอน และสอบปลายภาคโดยใช้ข้อสอบอัตนัย

ในส่วนการบริหารงานของผู้บริหาร ผู้บริหารได้วางแผนงานวิชาการโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย แบ่งสายการบริหารงาน กำหนดขอบเขตของงานและจัดทำพรณางานอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้ก้าวถ่างงานกัน ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดทำแผนหรือโครงการเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการทั้งในด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรและการเรียนการสอน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และอาคารสถานที่ จัดทำแผนปฏิบัติการ

ประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงาน และวางแผนปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ด้านการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและมีการบูรณาการกลุ่มสาระมากขึ้น หลักสูตรสำหรับนักเรียนทั่วไป เรียนภาษาอังกฤษพื้นฐาน 120 คาบ/สัปดาห์ ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 80 คาบ/สัปดาห์ และสำหรับหลักสูตรนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ให้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอีก 40 คาบ/สัปดาห์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นละ 2 รายวิชา จัดวิชาอังกฤษพื้นฐาน (3 คาบ/สัปดาห์) ให้เรียนทุกระดับ วิชาอังกฤษฟัง-พูด (2 คาบ/สัปดาห์) ให้นักเรียน ม.1 วิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) ให้นักเรียน ม.2 และวิชาอังกฤษโครงการงาน (2 คาบ/สัปดาห์) ให้นักเรียน ม.3 จัดวิชาอังกฤษเน้นฟัง-พูด เพิ่มอีก 1 คาบ/สัปดาห์ ให้นักเรียนในโครงการพิเศษ โรงเรียนจัดให้นักเรียนเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง และมีความเข้มงวดเรื่องการเปลี่ยนตารางสอน จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนโดยการคละ จำนวนห้องละ 50-55 คน ยกเว้นโครงการพิเศษ จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนโดยเรียงตามลำดับคะแนนสอบ จำนวน 2-3 ห้องเรียน จัดครูเข้าสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของครู ให้ครูจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ให้เสร็จก่อนเปิดภาคบันทึกการสอนไว้หลังแผน แล้วหัวหน้ากลุ่มสาระรวบรวมส่งฝ่ายวิชาการตอนสิ้นภาคเรียน ผู้บริหารได้จัดสื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ไว้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า โรงเรียนพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการโดย จัดสอนเสริมปรับพื้นฐาน ให้นักเรียน ม.1 เข้าใหม่ สอนเสริมเพิ่มเติมให้นักเรียนตามความต้องการในคาบ 8 หรือ 9 และวันเสาร์ สอนซ่อมให้นักเรียนที่ ติด 0 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรม 4 เหล่า กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมประกวดโครงการงาน โรงเรียนกำหนดการพัฒนาครูไว้เป็นกลยุทธ์ระดับองค์กร จัดประชุมอบรมต่าง ๆ ให้ เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ การทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จัดให้มีการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดงานวิชาการโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินครูและบุคลากรทุกคน เพื่อนำผลการประเมินใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน

ด้านความสำเร็จ สภาพความสำเร็จของโรงเรียน คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีผลการสอบ NT วิชาภาษาอังกฤษอยู่ใน 20 % แรก สามารถสอบเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งการมีสัมมาคารวะ มีจิตใจเอื้อเฟื้อ และเสียสละ ส่วนปัญหาอุปสรรค คือ มีนักเรียนบางส่วนที่ขาดความรับผิดชอบ และการตั้งใจเรียน นักเรียนในห้องเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน รวมทั้งการมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป การแก้ไขครูต้องเพิ่มการดูแลเอาใจใส่ติดตาม และประสานงานกับผู้ปกครอง ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและควมมีระเบียบวินัย ใช้วิธี

สอนโดยแบ่งกลุ่มนักเรียน และทำการวัดผลเก็บคะแนนบ่อย ๆ ส่วนผู้บริหารต้องจัดหา และพัฒนาสื่อให้มีเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เพิ่มห้องเรียน อธิบายงานและกำหนดเวลาอย่างชัดเจน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน สองภาษา และโรงเรียนทั่วไป

จากการศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน
สองภาษาและโรงเรียนทั่วไป สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์

1.1 ความเชื่อ

1.1.1 ความเชื่อที่โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีเหมือนกัน คือ

- 1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) การเรียนการสอนแบบบูรณาการ

1.1.2 ความเชื่อเฉพาะของโรงเรียนสองภาษา ได้แก่

- 1) ความรู้เรื่องไวยากรณ์และการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ
- 2) การสอนที่ดีอยู่ที่วิธีสอน
- 3) นักเรียนมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน

4) การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนพูดสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วไม่ควร
เข้มงวดเรื่องความถูกต้องและสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์และความผิดพลาดในการใช้ภาษามากนัก

1.1.3 ความเชื่อเฉพาะของโรงเรียนทั่วไป ได้แก่

1) การวัดผล ถ้าเก็บคะแนนจากงานที่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องนักเรียนจะ
ค่อยสอบตก 2) งานจะสำเร็จถ้าทำเป็นทีมเวิร์ค

3) นักเรียนทุกคนสามารถสอนได้ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับความสามารถ
ของนักเรียน

4) ถ้านักเรียนชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนจะสามารถ
เรียนรู้ได้

1.2 หลักการ

1.2.1 หลักการที่โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีเหมือนกัน คือ

- 1) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 2) การวัดผลตามสภาพจริง
- 3) การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 วัตถุประสงค์ที่โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีเหมือนกัน คือ

- 1) เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

1.3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะของโรงเรียนสองภาษา ได้แก่

- 1) เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุวัฒนูปถัมภ์เท่าเทียมกับนักเรียนปกติ
- 2) เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง มีความคิด รู้จักวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขในสังคม
- 3) เพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดี

2. ด้านการดำเนินการ

2.1 การจัดการเรียนการสอนของครู

2.1.1 การจัดชั้นเรียน

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกัน ดังนี้

(1) จัดชั้นเรียนโดยให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียนและตามลักษณะของกิจกรรม

(2) ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน

2) การจัดชั้นเรียนเฉพาะของโรงเรียนสองภาษา ได้แก่

(1) ร่วมกับนักเรียนกำหนดกฎระเบียบในการควบคุมชั้นเรียนและควบคุมให้ปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด

2.1.2 การเตรียมการสอน

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการเตรียมการสอนที่เหมือนกัน ดังนี้

(1) เตรียมการสอนโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เช่น หลักสูตร guideline เนื้อหา ตัวอย่างแผนการสอนของสำนักพิมพ์

2) การเตรียมการเฉพาะของโรงเรียนสองภาษา ได้แก่

(1) สืบค้นพื้นฐานและความต้องการของนักเรียน

2.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดกิจกรรมการสอนที่เหมือนกัน ดังนี้

(1) ให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น

(2) วิชาอังกฤษพื้นฐานสอนเน้นไวยากรณ์ และสอนโดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และตรวจและเฉลยไปพร้อมกัน

(3) สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเอกสารประกอบการเรียน

2) การจัดกิจกรรมการสอนเฉพาะของโรงเรียนสองภาษา ได้แก่

(1) ใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนตลอดชั่วโมงเรียน

(2) สอนฟัง/พูด (บทสนทนา) โดยให้นักเรียนฟังหรือดูตามบทสนทนา ครู อธิบายศัพท์ สำนวน หรือไวยากรณ์ใหม่ และนักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือฝึกพูดบทสนทนา

(3) สอนอ่าน โดยสอนคำศัพท์ยากด้วยการเดาความหมาย อธิบาย ความหมาย หรือเปิดพจนานุกรม อ่านและจับใจความไปพร้อมกัน และทำแบบฝึกหัดตรวจสอบความ เข้าใจเนื้อเรื่อง

(4) สอนโดยใช้เทคนิคถาม-ตอบคำถาม ตลอดชั่วโมงการเรียน

(5) สอนเขียน โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมเดี่ยว เขียนสลับเนื่องจากบทอ่าน หรือ เขียนตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้หรือนักเรียนเสนอ ครูตรวจ แล้วให้ข้อมูลป้อนกลับ

(6) สอนการพูดในที่สาธารณะ โดยครูสอนหลักการเขียนบทพูด ให้นักเรียนฝึก เขียน โดยทำเป็นเดี่ยว/คู่/กลุ่ม ครูตรวจ ให้ข้อมูลป้อนกลับ แล้วให้นักเรียนฝึกพูดนำเสนอ

(7) จัดให้นักเรียนทำโครงการเพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ การเรียนรู้

3) การจัดกิจกรรมการสอนเฉพาะของโรงเรียนทั่วไป ได้แก่

(1) ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษตลอดชั่วโมงการเรียน

(2) แบ่งเนื้อหาส่วนที่เป็น Speaking และ Listening ให้ครูชาวต่างชาติสอน

(3) สอนอ่าน-เขียน โดยให้นักเรียนเตรียมอ่านและหาความหมายของคำศัพท์มาก่อน ครูถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ สรุปเรื่อง ทำแบบฝึกหัด

(4) จัดทำบทเรียน CAI มาเพิ่มเติมให้นักเรียน

(5) สอนการทำโครงการ โดย ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม คิดหัวข้อ โครงการ ค้นคว้าข้อมูล อ่านแปล เขียนรายงานเป็นภาษาอังกฤษ และพูดนำเสนอ

(6) ใช้เทคนิคมอบหมายภาระงานในการดำเนินการสอน

2.1.4 การวัดผลประเมินผล

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการวัดผลประเมินผลเหมือนกัน ดังนี้

(1) วัดผลจากการปฏิบัติ โดยเก็บคะแนนจากที่บ้าน ชี้นงาน โครงการ

- (2) วัดผลโดยการทดสอบย่อย การสอบกลางภาค และปลายภาค
- 2) การวัดผลเฉพาะของโรงเรียนสองภาษา ดังนี้
- (1) วัดผลประเมินผลโดยบอกแนวการเก็บคะแนนและเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน
- (2) วัดผลโดยพิจารณาพัฒนาการของนักเรียน
- (3) วัดผลด้วยความยุติธรรมโดยการเน้นที่การสอบบนพื้นฐานของงานและสิ่งที่เรียนไปแล้ว
- 3) การวัดผลเฉพาะของโรงเรียนทั่วไป ดังนี้
- (1) เก็บคะแนนจากการสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม
- (2) วัดผลให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ กระบวนการ และทัศนคติ
- (3) เปิดโอกาสให้ผู้อื่นประเมินผลงานนักเรียน
- (4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอน
- (5) สอบปลายภาคโดยใช้ข้อสอบปรนัย

2.2 การบริหารงานวิชาการ

2.2.1 การวางแผนงานวิชาการ

- 1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการวางแผนงานวิชาการที่เหมือนกัน ดังนี้
- (1) กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คำขวัญ และพันธกิจด้านนักเรียน ครู กระบวนการ ผู้ปกครอง และชุมชน
- (2) แบ่งสายบริหารงาน กำหนดขอบเขตงาน และจัดสรรงานอย่างชัดเจน
- (3) วางแผนปรับปรุงงาน โดยศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จัดทำแผนงาน หรือโครงการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ
- (4) จัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

2.2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

- 1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เหมือนกัน ดังนี้
- (1) มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- (2) ปรับปรุงหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระให้มากขึ้น และให้มีวิชาเลือกที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักเรียน

- 2) โรงเรียนสองภาษามีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะของตนเอง ดังนี้
- (1) นำหลักสูตรของโรงเรียนภาคปกติมาปรับใช้
 - (2) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนวิชาต่าง ๆ 1,400 คาบ/ปี
 - (3) กำหนดให้นักเรียนเรียนวิชาพื้นฐาน 160 คาบ/ปี วิชาเพิ่มเติม 160 คาบ/ปี ในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
 - (4) กำหนดให้นักเรียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 3 รายวิชา คือ วิชาพื้นฐาน 1 รายวิชา (4 คาบ/สัปดาห์) วิชาเพิ่มเติม (2 คาบ/สัปดาห์) รายวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) การพูดในที่สาธารณะ (2 คาบ/สัปดาห์)
- 3) โรงเรียนทั่วไปมีการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เฉพาะของตนเองนี้
- (1) จัดทำหลักสูตรโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
 - (2) ติดตามการใช้หลักสูตรโดยการสอบถาม พูดคุย รับฟังความคิดเห็น จากครู นักเรียน และผู้ปกครอง
 - (3) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนวิชาต่าง ๆ 1,400 คาบ/ปี สำหรับนักเรียนทั่วไป และ 1,600 คาบ/ปี สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ
 - (4) กำหนดให้นักเรียนทั่วไปเรียนวิชาพื้นฐาน 120 คาบ/ปี วิชาเพิ่มเติม 80 คาบ/ปี ในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนในโครงการพิเศษเรียนวิชาเพิ่มเติมอีก 40 คาบ/ปี
 - (5) กำหนดให้นักเรียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 2 รายวิชาทุกระดับ คือ วิชาพื้นฐาน 1 รายวิชา (3 คาบ/สัปดาห์) วิชาเพิ่มเติม 1 รายวิชา (2 คาบ/สัปดาห์)

2.2.3 การจัดการเรียนการสอน

- 1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการเรียนการสอนเหมือนกัน ดังนี้
- (1) จัดตารางเรียนให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7 คาบ
 - (2) จัดให้ครูสอน 1-2 รายวิชา
 - (3) จัดเตรียมวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ การบริการ และแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ
 - (4) จัดให้มีหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียน

2) โรงเรียนสองภาษามีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะของตนเอง ดังนี้

(1) จัดให้มีแผนการเรียนเดี่ยว โดยจัดให้นักเรียนเรียนรายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) รายวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) และรายวิชาการพูดในที่สาธารณะ (2 คาบ/สัปดาห์)

(2) จัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ แต่มีการเปลี่ยนห้องเรียนบ้างในบางวิชาที่ต้องใช้ห้องปฏิบัติการ

(3) การจัดชั้นเรียน

- จัดให้นักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียงตามลำดับคะแนนสอบเข้า ห้องเรียนละ

34-37 คน

- จัดให้มีจำนวนห้องเรียน ม.1-3 ทั้งหมด 11 ห้องเรียน (4-4-3)

(4) การจัดครูเข้าสอน

- จัดครูที่เป็น native speaker ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีเข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษ

(5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

- ให้จัดทำโครงการสอน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ได้ทัน

- ไม่เข้มงวดเรื่องแบบฟอร์มการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3) โรงเรียนทั่วไปมีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะของตนเอง ดังนี้

(1) จัดให้มี 2 แผนการเรียน โดยแผนสำหรับนักเรียนทั่วไป จัดให้นักเรียนเรียนรายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (3 คาบ/สัปดาห์) ทุกระดับ รายวิชาฟัง-พูด (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับชั้น ม.1 รายวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับชั้น ม.2 และรายวิชาอังกฤษโครงการ (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับนักเรียน ม.3 และรายวิชาเน้นการพูดอีก 1 รายวิชา (1 คาบ/สัปดาห์) สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ

(2) จัดตารางเรียน/ตารางสอน โดยให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7-8 คาบ ให้นักเรียนเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง และจัดให้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิชาต่าง ๆ โรงเรียนมีความเข้มงวดเรื่องการเปลี่ยนตารางเรียน เนื่องจากจะก่อปัญหาหาหานักเรียนไม่พบ

(3) การจัดชั้นเรียน

- จัดให้นักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียงตามลำดับคะแนนสอบเข้า เฉพาะห้องเรียนของนักเรียนในโครงการพิเศษ ส่วนนักเรียนทั่วไปจัดแบบคละ ห้องเรียนละ 50-55 คน

- จัดรับนักเรียน ม.1 เพิ่ม 2 ห้องเรียนจากแผนการรับเดิม 9 ห้องเรียน ทำให้มีนักเรียน ม.1 -3 ทั้งหมด 31 ห้องเรียน (11-10-10)

(4) การจัดครูเข้าสอน

- หัวหน้ากลุ่มสาระจัดครูเข้าสอนตามความต้องการของครู
- จ้างครูต่างชาติช่วยสอนวิชาอังกฤษพื้นฐาน 1 คาบ/สัปดาห์
- จัดให้ครูสอน มีคาบเฉลี่ย 12-21 คาบ/สัปดาห์

(5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

- จัดให้ครูทุกคนทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เสร็จก่อนเปิดภาคเรียน อนุมัติให้ 1 รายวิชา มี 1 เล่ม ให้ครูนำไปใช้สอน และบันทึกการสอนลงในแผน ส่งแผนให้ฝ่ายวิชาการเมื่อสิ้นภาคเรียน

2.2.4 การพัฒนาส่งเสริมงานด้านวิชาการ

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการเรียนการสอนเหมือนกัน

ดังนี้

(1) การจัดสอนซ่อม-เสริม

- จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียนชั้น ม.1 เข้าใหม่ ก่อนเปิดภาคเรียน
- สอนเสริมให้นักเรียนตามความต้องการในคาบที่ 8 หรือ 9 และในวัน

เสาร์

- สอนซ่อมให้นักเรียนที่มีผลการเรียน 0 มส. และ ร

(2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- จัดให้นักเรียนเรียนกิจกรรมแนะแนว ลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม

และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน

(3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ

- กำหนดการพัฒนาครูและบุคลากรไว้เป็นพันธกิจของโรงเรียน
- จัดให้ครูร่วมเข้าประชุมประจำเดือนของโรงเรียน ประชุมของฝ่าย

วิชาการ และการอบรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

2) โรงเรียนสองภาษามีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะของตน ดังนี้

(1) การจัดสอนซ่อม-เสริม

- สอนเสริมให้นักเรียนที่ผลการเรียนต่ำกว่า 2.00

(2) การพัฒนาครูด้านวิชาการ

- จัดอบรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ครูต่างชาติ
- จัดอบรมภาษาอังกฤษให้ครูไทยทุกคน

3) โรงเรียนทั่วไปมีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะของตน ดังนี้

(1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- นักเรียนชั้น ม.1 เรียนกิจกรรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติม

อีก 1 กิจกรรม

2.2.5 การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนเหมือนกัน ดังนี้

- (1) จัดให้มีการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (2) ส่งเสริมให้มีการวัดผลตามสภาพจริงจากการปฏิบัติงานของนักเรียน
- (3) จัดให้มีการดำเนินงานตามระเบียบของงานทะเบียน

2) โรงเรียนสองภาษามีการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนเฉพาะของตนเอง ดังนี้

- (1) กำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนตลอดปี เป็น 6 ครั้ง คือ 1) Formative ครั้งที่ 1 2) Authentic Assessment ครั้งที่ 1 3) Midterm 4) Formative ครั้งที่ 2 5) Authentic Assessment ครั้งที่ 2 6) Final
 - (2) จัดให้มีการวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานภายนอก
 - (3) ให้บริการหลักสูตรเอกสารต่าง ๆ ทางการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษ
- 3) โรงเรียนทั่วไปมีการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนเฉพาะของตนเอง

ดังนี้

- (1) กำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนตลอดปี เป็น 85/15 แบ่งเป็น ก่อนกลางปี = 35 กลางปี = 15 หลังกลางปี = 15 และ ปลายปี = 15

- (2) จัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักการวัดผลและงานทะเบียน รวมทั้งแบบฟอร์ม เอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น

- (3) ส่งเสริมการทำข้อสอบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.2.6 การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ ดังนี้

- (1) ติดตามงานโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน
- (2) ประเมินงานทุกงานและกิจกรรมของโรงเรียนสองภาษา จัดทำสรุปการดำเนินงาน

2) โรงเรียนสองภาษามีการนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ เฉพาะของตนเอง ดังนี้

(1) จัดทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนสองภาษา

3) โรงเรียนทั่วไปมีการนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ เฉพาะของตนเอง ดังนี้

(1) จัดให้มีการประเมินบุคลากรของโรงเรียนทุกคน รวมทั้งประเมินกลุ่มสาระ เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ และใช้ประเมินความดีความชอบ

3. ความสำเร็จ

3.1 สภาพความสำเร็จ

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีสภาพความสำเร็จที่เหมือนกัน ดังนี้

- (1) นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี
- (2) นักเรียนมีผลสอบ NT อยู่ใน 20% แรกของประเทศ
- (3) นักเรียนที่จบ ม.3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก

- (4) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- (5) นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ และหาความรู้ด้วยตนเอง

2) โรงเรียนสองภาษามีสภาพความสำเร็จเฉพาะของตน ดังนี้

- (1) นักเรียนสามารถสอบชิงทุนไปเรียนต่างประเทศได้จำนวนมาก
- (2) นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- (3) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก รู้จักใช้เงินตนการ

3) โรงเรียนทั่วไปมีสภาพความสำเร็จเฉพาะของตน ดังนี้

- (1) นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

3.2 ปัจจัยความสำเร็จ

1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีปัจจัยความสำเร็จที่เหมือนกัน ดังนี้

- (1) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน
- (2) นักเรียนตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ

(3) ครูมีวุฒิ ความรู้ความสามารถในการสอน ความรับผิดชอบ เอาใจใส่นักเรียน และมีความอดทนสูง

ความอดทนสูง

- (4) ผู้บริหารมีความสามารถและมีวิสัยทัศน์

- (5) ผู้ปกครองให้การสนับสนุน
- (6) ความพร้อมในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้
- 2) โรงเรียนสองภาษามีปัจจัยความสำเร็จเฉพาะของตน ดังนี้
 - (1) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ
 - (2) การจัดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวนมากพอ
 - (3) ความคล่องตัวในการบริหารงานของฝ่ายวิชาการและการให้บริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และการจัดทำสื่อการเรียนการสอน
 - (4) โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอ

4. ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข

4.1 ปัญหา/อุปสรรค

- 1) โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีปัญหาที่เหมือนกัน ดังนี้
 - 1. ปัญหา/อุปสรรค
 - (1) นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน และปริมาณของเด็กลักษณะนี้มีเพิ่มขึ้นในชั้น ม.2 และม.3
 - (2) จำนวนนักเรียนมากเกินไปในชั้นเรียน
 - 2) โรงเรียนสองภาษามีปัญหาเฉพาะของตน ดังนี้
 - (1) โรงเรียนขาดครูคนไทยของโรงเรียนเองที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิชาต่าง ๆ ได้ และร่วมทำงานในโครงการโรงเรียนสองภาษา
 - (2) การมีครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ ทำให้มีปัญหาในเรื่องการจัดตารางสอน การประสานงาน การเอาใจใส่นักเรียนเรื่องระเบียบวินัยและความประพฤติ
 - (3) โรงเรียนยังขาดความเข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการเรียนและความประพฤติของนักเรียน
 - (4) หลักสูตรยังไม่เป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง และยังมีลักษณะเป็นเชิงบังคับ นักเรียนยังไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนจริง
 - (5) นโยบายของโรงเรียนที่ไม่ให้นักเรียนติด 0
 - (6) นโยบายเกี่ยวกับการให้ครูทำวิจัยไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเต็มที่เนื่องจากครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ และครูต่างชาติ
 - (7) โรงเรียนมีกิจกรรมที่ไม่มีอยู่ในปฏิทินปฏิบัติการมากเกินไปและขาดการแจ้งให้ครูผู้สอนทราบล่วงหน้า

(8) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินต้องดึงเรื่องการเงิน ที่ไม่ได้นำเงินค่าเทอมจัดไว้
ในส่วนของ

(9) การเปลี่ยนแปลงครูบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง

(10) ความไม่พอใจเกี่ยวกับอัตราการจ้างครูที่มีความแตกต่างกันระหว่างครู
ต่างชาติที่เป็น native speaker และที่ไม่ได้เป็น

(11) ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในครูคนไทย

3) โรงเรียนทั่วไปมีปัญหาเฉพาะของตน ดังนี้

(1) นักเรียนในห้องเรียนมีความสามารถแตกต่างกันมาก

(2) ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป

(3) ความไม่พร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่าง

(4) ความชนของนักเรียน และการขาดความรู้สึกรักเป็นเจ้าของในสิ่งของส่วนรวม

(5) ครูส่วนใหญ่มีภารกิจและธุรกิจส่วนตัว จึงไม่สามารถอุทิศเวลาออกราชการ

ให้โรงเรียน

(6) ระบบการศึกษาในปัจจุบันที่มีการวัดผลเป็นปี ทำให้นักเรียนรู้ผลช้าทำให้ไม่

กระตือรือร้น

4.2 แนวทางแก้ไข

1) โรงเรียนสองภาษามีแนวทางแก้ไขเฉพาะของตน ดังนี้

(1) ส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนและควมมีระเบียบวินัยของนักเรียน

(2) โรงเรียนพัฒนาครูของโรงเรียนให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการ
สอนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจนถึงขั้นไป

(3) พยายามจ้างครูเต็มเวลาเพื่อให้มีเวลาในการสอนนักเรียนด้านวิชาการ และ
พัฒนานักเรียนให้มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมากขึ้น ง่ายต่อการติดต่อประสานงาน และ
การจัดตารางสอน แต่ถ้ายังจำเป็นต้องจ้างครูพิเศษก็ใช้การขอความร่วมมือ และเพิ่มการ
ประสานงานให้มากขึ้น

(4) เพิ่มความเข้มงวดและเอาใจใส่ในเรื่องความประพฤติและระเบียบวินัยให้
มากขึ้น รวมทั้งขอความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนทั้งครูประจำและครูพิเศษ

(5) ปรับหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ และมีวิชาเลือกที่
หลากหลายมากขึ้น ให้นักเรียนได้เลือกจริงตามความต้องการ

(6) ยกเลิกนโยบายที่ไม่ให้มี นักเรียนติด 0

(7) ผ่อนปรนนโยบายเรื่องการทำวิจัย แต่ถ้าครูคนใดมีการทำวิจัยโรงเรียนให้ การสนับสนุน และถือเป็นผลงานของครู เมื่อมีการประเมินผลงาน

(8) ต้องมีการประชาสัมพันธ์และประสานงานในเรื่องกิจกรรมให้ครูทราบ

(9) พยายามลดขนาดของห้องเรียนลงให้ไม่เกินที่ระเบียบกำหนด คือ ไม่เกิน 35

คน

(10) โรงเรียนดำเนินการเรื่องการเงินให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ โดยนำเงินค่า เทอมไว้ในส่วนของเงินบำรุงการศึกษา และเงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองเก็บไว้ใน ส่วนของสมาคมครูและผู้ปกครอง

(11) จัดทำระเบียบเกี่ยวกับ สวัสดิการและการให้ค่าตอบแทนครู

(12) ปฏิบัติตามระเบียบการจ้างที่กระทรวงกำหนด และจัดทำระเบียบเกี่ยวกับการให้สวัสดิการและการเพิ่มขึ้นเงินเดือนอย่างชัดเจน

(13) ชี้แจงทำความเข้าใจ และ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงโครงการ พัฒนาครูของโรงเรียน อย่างไรก็ตามสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนมีนโยบายใช้ครูที่เป็น native speaker

2) โรงเรียนทั่วไปมีแนวทางแก้ไขเฉพาะของตน ดังนี้

(1) เพิ่มการดูแลเอาใจใส่ ติดตาม และกระตุ้นนักเรียน และประสานผู้ปกครองให้ มากขึ้น

(2) สอนโดยการแบ่งกลุ่ม

(3) เพิ่มห้องเรียนขึ้นอีก 2 ห้องเรียน และเพิ่มแหล่งค้นคว้าและเรียนรู้

(4) จัดหาและพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามกรอบแนวคิดของรูปแบบที่ได้จากการสังเคราะห์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

- 1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู
- 1.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

- 2.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู
- 2.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู

1.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาจำนวน 69 คน และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไปจำนวน 67 คน จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวนรายวิชาที่สอน และจำนวนคาบที่สอน เสนอผลการวิจัยในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู

รายการ	โรงเรียนสองภาษา	
	จำนวน(69)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	44	63.8
- หญิง	25	36.2
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30	14	20.3
- 31 – 35 ปี	17	24.6
- 36 – 40 ปี	9	13.0
- 41 – 45 ปี	6	8.7
- 46 – 50 ปี	6	8.7
- 51 ปีขึ้นไป	17	24.6
3. อายุราชการ/อายุการทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	29	42.0
- 6 – 10 ปี	18	26.1
- 11 – 15 ปี	5	7.2
- 16 – 20 ปี	1	1.4
- 21 – 25 ปี	4	5.8
- 26 ปีขึ้นไป	12	17.4
4. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1.4
- ปริญญาตรี	51	73.9
- ปริญญาโท	15	21.7
- ปริญญาเอก	2	2.9
5. จำนวนรายวิชาภาษาอังกฤษที่สอน		
- 1 รายวิชา	15	21.7
- 2 รายวิชา	36	52.2
- 3. รายวิชา	15	21.7
- 4 รายวิชา	3	4.4

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนสองภาษา	
	จำนวน(69)	ร้อยละ
6. จำนวนคาบที่สอน		
- 1-6 คาบ/ชั่วโมง	-	-
- 7-12 คาบ/ชั่วโมง	5	7.2
- 12-18 คาบ/ชั่วโมง	48	69.6
- 19- 24 คาบ/ชั่วโมง	16	23.2
7. จำนวนระดับที่สอน		
- 1 ระดับ	21	30.4
- 2 ระดับ	36	52.2
- 3 ระดับ	12	17.4
- 4 ระดับ	-	-

จากตารางที่ 6.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน สำหรับโรงเรียนสองภาษา พบว่า จำนวนมากที่สุดเป็นเพศชาย (ร้อยละ 63.8) มีอายุอยู่ในช่วง 31-35 ปี และมากกว่า 51 ขึ้นไป (ร้อยละ 24.6) มีอายุราชการ/การทำงานต่ำกว่า 5 ปีลงไป (ร้อยละ 42.0) มีวุฒิระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 73.9) จำนวนรายวิชาภาษาอังกฤษที่สอน 2 รายวิชา (ร้อยละ 52.2) จำนวนคาบที่สอน 12-18 คาบ (ร้อยละ 69.6) และจำนวนระดับชั้นที่สอน 2 ระดับ (ร้อยละ 52.2)

1.1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์

ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ครูผู้สอนมีความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ ปรากฏผลการวิจัยดังในตารางที่ 6. 2

ตารางที่ 6.2 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
จัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด	4.20	.67	มาก
ดำเนินการสอนโดยใช้ขั้นตอนการนำเสนอ การฝึก และ การนำไปใช้	4.15	.74	มาก
ดำเนินการสอนโดยเน้นไวยากรณ์	4.13	.82	มาก
จัดให้นักเรียนได้เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของนักเรียน	4.05	.83	มาก
ดำเนินการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติ	3.86	1.04	มาก
รวมเฉลี่ย	4.08	.60	มาก

จากตารางที่ 6.2 แสดงว่า โรงเรียนสองภาษาในภาพรวมด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ตัวแปรจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด และ ตัวแปรดำเนินการสอนโดยใช้ขั้นตอนนำเสนอ การฝึก และการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.20 และ 4.15 ตามลำดับ

2) การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนสองภาษา

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเกี่ยวข้องกับ การจัดชั้นเรียน การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.3

ตารางที่ 6.3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านการดำเนินการ
จัดการเรียนการสอน

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การดำเนินการจัดการเรียนการสอน			
1. การจัดชั้นเรียน			
ครูเข้าใจและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง	4.42	.82	มาก
ทำข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ใน การเรียนในช่วงโมงของท่าน	4.05	1.06	มาก
จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามลักษณะของกิจกรรมในแต่ละ ชั่วโมง	3.82	1.16	มาก
ลงโทษนักเรียนที่ละเมิดกฎและข้อตกลงด้วยการดี	3.49	1.51	ปานกลาง
จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน	3.21	1.34	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.80	1.24	ปานกลาง
2. การเตรียมการสอน			
ศึกษาหลักสูตร คำแนะนำของหลักสูตร เนื้อหาที่จะสอน	4.39	.75	มาก
ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเนื้อหาที่จะสอน	4.33	.79	มาก
วางแผนสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และ แสดงออกอย่างสร้างสรรค์	4.20	.94	มาก
เตรียมหา ผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ เนื้อหา และดึงดูดความสนใจนักเรียน	4.08	1.01	มาก
จัดทำเอกสารประกอบการเรียน	4.07	.94	มาก
เตรียมสร้างวิธีการ และเครื่องมือวัดผลประเมินผล	4.04	.89	มาก
จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.04	1.04	มาก
รวมเฉลี่ย	4.16	.92	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
การใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน	4.33	.98	มาก
ใช้กิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติ	4.23	.73	มาก

ตารางที่ 6.3 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
จัดกิจกรรมและสถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์	4.21	.85	มาก
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	4.17	.87	มาก
ใช้สื่อที่สอดคล้องกับวัย ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน บทเรียนและเทคนิควิธีสอน	4.15	.88	มาก
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งค้นคว้าต่าง ๆ อย่างหลากหลาย	4.07	.94	มาก
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับกลุ่ม และผู้เรียนกับครู	4.04	.94	มาก
ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยกันเป็นกลุ่ม	3.97	.92	มาก
ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบกระบวนการหรือวิธีการเรียนรู้ของตน	3.86	.98	มาก
รวมเฉลี่ย	4.11	.90	มาก
4. การวัดผลประเมินผล			
นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน	4.11	.71	มาก
ประเมินให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ผลงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.01	.86	มาก
สังเกตและประเมินพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.97	1.15	มาก
ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.86	1.02	มาก
วัตถุประสงค์ และวิธีประเมินให้นักเรียนทราบ	3.86	1.13	มาก
ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองและเพื่อน	3.42	1.26	ปานกลาง
เน้นการใช้ข้อสอบอัตนัย	3.27	1.41	ปานกลาง
กำหนดวิธีและเกณฑ์ประเมินร่วมกับนักเรียน	3.04	1.33	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.69	1.18	มาก
รวมเฉลี่ย	3.96	1.08	มาก
ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน			

จากตารางที่ 6.3 แสดงว่า ในภาพรวมด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสองภาษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก**

สำหรับภาพรวมการจัดชั้นเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** โดยมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติระดับ **มาก** 3 ตัวแปร เช่น ครูเข้าใจและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง และการทำข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ในการเรียนในช่วงโมง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และ 4.05 ตามลำดับ และตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** 2 ตัวแปร ได้แก่ ลงโทษนักเรียนที่ละเมิดกฎและข้อตกลงด้วยการตี และจัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และ 3.21 ตามลำดับ

การเตรียมการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** และทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศึกษาหลักสูตร คำแนะนำของหลักสูตร เนื้อหาที่จะสอน และการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเนื้อหาที่จะสอน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.39 และ 4.33 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** และทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน และการใช้กิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และ 4.23 ตามลำดับ

การวัดผลประเมินผล ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติระดับมาก 5 ตัวแปร เช่น การนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน และการประเมินให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ผลงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และ 4.01 ตามลำดับ และตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ตัวแปร เช่น ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองและเพื่อน และการเน้นการใช้ข้อสอบอัตนัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และ 3.27 ตามลำดับ

3) ความสำเร็จ

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนประสบความสำเร็จโดยมีสภาพความสำเร็จ และปัจจัยความสำเร็จ ปรากฏดังตารางที่ 6.4

ตารางที่ 6.4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติด้านความสำเร็จ

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ความสำเร็จ			
1. สภาพความสำเร็จ			
นักเรียนมีความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษอย่างโดดเด่น	3.88	.83	มาก
นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี	3.85	.95	มาก
นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.76	.82	มาก
นักเรียนมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกสูง	3.75	.91	มาก
นักเรียนมีกิริยามารยาทสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน	3.75	.91	มาก
นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาการคิดวิเคราะห์ และ การค้นคว้าหา ความรู้	3.52	.99	มาก
รวมเฉลี่ย	3.75	.91	มาก
2. ปัจจัยความสำเร็จ			
ครูมีความรู้ความสามารถด้านภาษา และการจัด การเรียนการสอน	4.26	.81	มาก
ครูมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่นักเรียน คอยเน้นย้ำ ทบทวนเนื้อหาที่สอนไปแล้ว	4.17	1.02	มาก
ครูมีความอดทนสูง ติดตามงานที่สั่งให้นักเรียนทำ	4.14	.86	มาก
นักเรียนมีโอกาสได้เรียนภาษาอังกฤษนอกเหนือจากวิชา ภาษาอังกฤษ	4.00	1.21	มาก
ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและ ให้การสนับสนุนและความร่วมมือ	3.89	1.05	มาก
ความพร้อมทางสติปัญญาของนักเรียน	3.89	1.00	มาก
เจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ	3.88	.94	มาก
จำนวนชั่วโมง และรายวิชาภาษาอังกฤษที่นักเรียนได้เรียน มีจำนวนมากพอ	3.79	.97	มาก
การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการจากฝ่ายบริหาร	3.73	1.03	มาก

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ผู้บริหารจัดระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม	3.72	1.23	มาก
รวมเฉลี่ย	3.59	1.03	มาก
รวมเฉลี่ย ด้านความสำเร็จ	3.87	.99	มาก

ในภาพรวมด้านความสำเร็จ โรงเรียนสองภาษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพความสำเร็จและปัจจัยความสำเร็จอยู่ในระดับ มาก

สำหรับสภาพความสำเร็จ ทุกตัวแปรมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษอย่างโดดเด่น และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี มีค่าเฉลี่ย 3.88 และ 3.85 ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยความสำเร็จ ทุกตัวแปรมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความรู้ความสามารถด้านภาษาและการจัดการเรียนการสอน และครูมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่นักเรียน คอยเน้นย้ำ ทบทวนเนื้อหาที่สอนไปแล้ว มีค่าเฉลี่ย 4.26 และ 4.17 ตามลำดับ

4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนมีปัญหาอุปสรรคและครูผู้สอนได้ดำเนินการแก้ไข มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ปัญหาอุปสรรค			
ครูผู้สอนไม่ได้รับทราบเกี่ยวกับกำหนดการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.50	1.32	มาก
ครูขาดข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่ตนเองกำลังจะสอน เช่น ข้อมูลส่วนตัว ความรู้ทางภาษา หรือผลการเรียน เพื่อใช้ในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้	3.40	1.12	ปานกลาง

ตารางที่ 6.5 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
นโยบายไม่ให้นักเรียนติด 0 ของผู้บริหาร	3.39	1.56	ปานกลาง
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมบางอย่างของนักเรียน เช่น ไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ส่งงาน	3.21	1.23	ปานกลาง
ครูผู้สอนชาวต่างชาติไม่พอใจอัตราค่าจ้าง	3.15	1.29	ปานกลาง
ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป	3.02	1.58	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.28	1.36	ปานกลาง
แนวทางแก้ไข			
เข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยให้มากขึ้น	3.63	1.18	มาก
จัดระบบประสานงานภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น	3.50	1.22	มาก
ลดจำนวนนักเรียนในห้องเรียนลง	3.15	1.49	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.43	1.31	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.33	1.35	ปานกลาง
ด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข			

ในภาพรวมด้าน**ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข** โรงเรียนสองภาษามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง**

สำหรับ**ปัญหาอุปสรรค** ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** โดยมี 1 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** คือ ครูผู้สอนไม่ได้รับทราบเกี่ยวกับกำหนดการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และมี 5 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** เช่น ครูขาดข้อมูลส่วนตัว ความรู้ทางภาษา หรือผลการเรียน เพื่อใช้ในการจัดเตรียมแผน การจัดการเรียนรู้ และนโยบายไม่ให้นักเรียนติด 0 ของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และ 3.39 ตามลำดับ

ส่วน**แนวทางแก้ไข** ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** โดยมี 2 ตัวแปร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ได้แก่ การเข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยให้มากขึ้น และการจัดระบบประสานงานภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และ 3.50 ตามลำดับ และมี 1 ตัวแปร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** ได้แก่ ลดจำนวนนักเรียนในห้องเรียนลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15

1.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

1.2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนสองภาษามีจำนวน 68 คน จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน เสนอผลการวิจัยในตารางที่ 6.6

ตารางที่ 6.6 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา	
	จำนวน(68)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	38	55.9
- หญิง	30	44.1
2 อายุ		
- ต่ำกว่า 30	-	-
- 31 – 35 ปี	1	1.5
- 36 – 40 ปี	-	-
- 41 – 45 ปี	4	5.9
- 46 – 50 ปี	17	25.0
- 51 ปีขึ้นไป	46	67.6
3. อายุราชการ		
- ต่ำกว่า 5 ปี	-	-
- 6 – 10 ปี	-	-
- 11 – 15 ปี	1	1.5
- 16 – 20 ปี	-	-
- 21 – 25 ปี	11	16.2
- 26 ปีขึ้นไป	56	82.4
4. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาตรี	19	27.9
- ปริญญาโท	49	72.1

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา	
	จำนวน(68)	ร้อยละ
- ปริญญาเอก	-	-
5. ตำแหน่งปัจจุบัน		
- ผู้อำนวยการ	21	30.9
- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	25	36.8
- หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ หรือหัวหน้าโครงการ English Program (EP)	22	32.4
6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง (ในข้อ 5)		
- ต่ำกว่า 1 ปี	10	14.7
- 2 – 5 ปี	25	36.8
- 6 – 10 ปี	13	19.1
- 11 ปีขึ้นไป	20	29.4

จากตารางที่ 6.6 แสดงว่า โรงเรียนสองภาษา ผู้บริหารส่วนมากเป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.9) มีอายุมากกว่า 51 ขึ้นไป (ร้อยละ 67.6) มีอายุราชการ 26 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 82.4) มีวุฒิระดับปริญญาโท (ร้อยละ 72.1) ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ (ร้อยละ 36.8) และมีอายุราชการในตำแหน่งดังกล่าว 2-5 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 36.8)

1.2.2 สภาพการการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารนั้น ศึกษาใน 4 ด้านหลัก คือ 1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการบริหารงานวิชาการ 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข รายละเอียดดังเสนอในตารางที่ 6.7

1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และจุดประสงค์

ในการบริหารจัดการงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารซึ่งหมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ หรือ หัวหน้าโครงการโรงเรียนสองภาษา (English Program : EP) มีความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.7

ตารางที่ 6.7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความเชื่อ
หลักการ วัตถุประสงค์

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์			
หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน			
ส่งเสริมให้การดำเนินการต่าง ๆ อยู่ในรูปคณะกรรมการ	4.47	.76	มาก
การให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ	4.44	.85	มาก
จัดการให้เพื่อนครูทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.27	.91	มาก
เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย	4.27	.94	มาก
กระจายอำนาจไปให้หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระ	4.10	1.05	มาก
ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.04	.87	มาก
รวมเฉลี่ย	4.26	.91	มาก
หลักการวัดผลตามสภาพจริง			
ส่งเสริมให้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ	4.55	.55	มาก
จัดให้มีการวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียน	4.54	.79	มาก
ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลจากพัฒนาการของนักเรียน	4.35	.76	มาก
รวมเฉลี่ย	4.48	.71	มาก
ความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง			
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการคิด วางแผนดำเนินการ และประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมในเวลาเรียน (เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) และนอกเวลาเรียน (เช่น กีฬา)	4.50	.63	มากที่สุด

ตารางที่ 6.7 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.29	.75	มาก
จัดให้มีการแสดงความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนในโอกาสต่าง ๆ	4.29	.71	มาก
ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	4.17	.82	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	.74	มาก
หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร			
ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนเป็นขั้นนำเสนอ ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้	4.55	.63	มากที่สุด
ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ครบ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้	4.44	.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.50	.66	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.35	.80	มาก
ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์			

จากตารางที่ 6.7 แสดงว่า โรงเรียนสองภาษาในภาพรวม **ด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์**ของผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับ **มาก** และทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยตัวแปรส่งเสริมให้การดำเนินการต่าง ๆ อยู่ในรูปคณะกรรมการ และการให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.47 และ 4.44 ตามลำดับ ภาพรวมเกี่ยวกับหลักการวัดผลตามสภาพจริงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** และทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยตัวแปรส่งเสริมให้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ และจัดให้มีการวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.55 และ 4.35 ตามลำดับ

ภาพรวมเกี่ยวกับความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** 1 ตัวแปร คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการคิด วางแผนดำเนินการ และประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมในเวลาเรียน (เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) และนอกเวลาเรียน (เช่น กีฬา) ในระดับ **มาก** 3 ตัวแปร เช่น จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และจัดให้มีการแสดงความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนในโอกาสต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เท่ากัน

ภาพรวมเกี่ยวกับหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** และมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** 1 ตัวแปร คือ ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนเป็นขั้นนำเสนอ ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้ และในระดับ **มาก** 1 ตัวแปร คือ ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ครบ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้อังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

2) การดำเนินการบริหารงานวิชาการ

ในการดำเนินการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา เพื่อส่งเสริม การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เกี่ยวข้องกับการวางแผนวิชาการ การบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน และการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.8

ตารางที่ 6.8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านการดำเนินการบริหารงานวิชาการ

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การวางแผนงานวิชาการ			
การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี	4.54	.72	มากที่สุด
การจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนางานวิชาการ	4.54	.74	มากที่สุด

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายของโรงเรียน แบ่งสายงาน กำหนดขอบเขตของงาน และพรรณนางาน อย่างชัดเจน	4.51	.68	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.53	.71	มากที่สุด
การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้			
การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู เพื่อจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร	4.32	.81	มาก
การจัดทำ จัดหาหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ตามความต้องการ จำเป็นของคณะครู และนักเรียน	4.30	.75	มาก
การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และ ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรของโรงเรียน	4.23	.67	มาก
การร่วมกับครูผู้สอนในการตรวจสอบความครบถ้วนของ เนื้อหาในกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.14	.75	มาก
การจัดให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระฯ	4.07	.86	มาก
สำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร	4.04	.88	มาก
การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรได้ขอความคิดเห็นจาก ผู้ปกครอง ชุมชน และความต้องการของนักเรียน	3.86	.96	มาก
รวมเฉลี่ย	4.12	.82	มาก
1) การจัดแผนการเรียน			
จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งสาระพื้นฐาน และสาระเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม	4.22	.76	มาก
จัดให้นักเรียนได้เรียนรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมในจำนวนที่เหมาะสม	3.98	.90	มาก
จัดรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมไว้ อย่างหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตาม ความสนใจ	3.88	1.15	มาก

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
จัดให้มีแผนการเรียนหลายแผนสำหรับช่วงชั้นที่ 3	3.82	1.24	มาก
รวมเฉลี่ย	3.97	1.04	มาก
2) การจัดตารางสอน			
จัดตารางสอนตามข้อจำกัดของโรงเรียนทั้งในแง่บุคลากรและทรัพยากร	4.26	.83	มาก
จัดตารางเรียนของนักเรียนโดยคำนึงถึงความสะดวกสบายในเรื่องห้องเรียน	4.14	.98	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	.91	มาก
3) การจัดชั้นเรียน			
การจัดนักเรียนเข้าห้องเรียนมีความเหมาะสม	4.30	.77	มาก
จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีความเหมาะสม	3.97	1.03	มาก
รวมเฉลี่ย	4.13	.92	มาก
4) การจัดครูเข้าสอน			
จัดให้ครูที่เป็น native speaker สอนวิชาภาษาอังกฤษ	4.57	.86	มากที่สุด
จัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ความพร้อม และภาระงาน	4.36	.77	มาก
การจัดให้ครูชาวไทยเข้าสอนในคาบพิเศษหรือคาบติว	4.30	.96	มาก
จัดครูเข้าสอนด้วยวิธีการที่เหมาะสมและเป็นธรรมชาติ	3.11	1.64	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.09	1.24	มาก
5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
ส่งเสริมให้จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.52	.55	มากที่สุด
จัดให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชา	4.42	.75	มาก
ส่งเสริมให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ	4.05	.84	มาก
รวมเฉลี่ย	4.33	.75	มาก

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้			
การจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุครุภัณฑ์ ห้องประกอบกรเรียน และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน	4.35	.66	มาก
การจัดทำ จัดหาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าในการเตรียมการสอน	4.29	.71	มาก
การสำรวจความต้องการเพื่อวางแผนจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สนองต่อจุดประสงค์ของหลักสูตร	4.16	.76	มาก
รวมเฉลี่ย	4.26	.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.16	.51	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ			
1) การจัดสอนซ่อมเสริม			
การจัดให้มีการสอนเสริมให้นักเรียนที่ได้ผลการเรียนต่ำกว่า 2.00	4.50	.70	มากที่สุด
การจัดให้มีการสอนเพิ่มเติมในคาบพิเศษ วันเสาร์ หรือวันอาทิตย์	4.42	.60	มาก
การจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อปรับพื้นฐานให้นักเรียนเข้าใหม่	4.39	.62	มาก
การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ติด 0 ร มส.	4.19	.83	มาก
การจัดให้มีการติดตามการสอนซ่อมเสริม	3.89	1.33	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	1.20	มาก
2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
สนับสนุนการจัดกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ฯลฯ	4.04	.62	มาก
สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน	3.38	1.44	มาก
รวมเฉลี่ย	3.71	.67	มาก

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ			
การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้	4.58	.62	มากที่สุด
การสนับสนุนให้ครูทำวิจัย และใช้ผลวิจัยมาพัฒนา การเรียนการสอน	4.51	.72	มากที่สุด
การจัดประชุมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.33	.72	มาก
การจัดประชุม อบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การใช้ หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.33	.66	มาก
สำรวจความต้องการของครูเพื่อจัดทำโครงการพัฒนาครู	4.25	.77	มาก
การจัดนิเทศครูใหม่เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ ความรับผิดชอบ	4.16	.83	มาก
การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม นักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.88	1.09	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	.73	มาก
รวมเฉลี่ย	4.09	.62	มาก
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ			
การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน			
การจัดให้หลักฐานงานทะเบียนได้รับการเก็บรักษาอย่าง ปลอดภัย	4.51	.70	มากที่สุด
การจัดให้ข้อมูลหลักฐานงานทะเบียนมีความถูกต้องและ เป็นปัจจุบัน	4.42	.69	มาก
การจัดให้มีการวัดผลประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.38	.73	มาก
การสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง การเรียนการสอน	4.33	.76	มาก

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การจัดทำเอกสาร คู่มือ และนิเทศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และงานทะเบียน	4.26	.78	มาก
จัดให้มีการประเมินผลความสามารถทางภาษาอังกฤษจากหน่วยงานภายนอก	3.92	1.28	มาก
รวมเฉลี่ย	4.30	.86	มาก
การประเมินผลการจัดงานวิชาการ			
การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.45	.63	มาก
การใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้พัฒนางานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป	4.29	.81	มาก
การใช้กลยุทธ์แผนงานในการประเมินผลการจัดงานวิชาการ	4.25	.79	มาก
การใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ และมอบหมายงานพิเศษ	4.00	1.06	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	.85	มาก
รวมเฉลี่ย ด้านการดำเนินการบริหารงานวิชาการ	4.28	.91	มาก

ในภาพรวม ด้านการดำเนินการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสองภาษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก**

ภาพรวม การวางแผนงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** ตัวแปรการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี และการจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนางานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.54

ภาพรวม การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ตัวแปรการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครูเพื่อจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร และการจัดทำ จัดหาหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรตามความต้องการจำเป็นของคณะครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.32 และ 4.30 ตามลำดับ

ภาพรวม การจัดการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยทุกตัวแปรในการจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน และการจัดหา การผลิต และการใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** สำหรับการจัดครูเข้าสอนมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มากที่สุด** 1 ตัวแปร ปฏิบัติ**มาก** 2 ตัวแปร และปฏิบัติ**ปานกลาง** 1 ตัวแปร และการจัดทำแผนการเรียน มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มากที่สุด** 1 ตัวแปร ปฏิบัติ**มาก** 2 ตัวแปร สำหรับการจัดแผนการเรียน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งสาระพื้นฐานและสาระเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม และการจัดให้นักเรียนได้เรียนรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และ 3.98 ตามลำดับ การจัดตารางสอน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดตารางสอนตามข้อจำกัดของโรงเรียนทั้งในแง่บุคลากรและทรัพยากร และการจัดตารางเรียนของนักเรียนโดยคำนึงถึงความสะดวกสบายในเรื่องห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และ 4.14 ตามลำดับ การจัดชั้นเรียน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้นักเรียนเข้าห้องเรียนมีความเหมาะสม และการจัดให้จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และ 3.97 ตามลำดับ การจัดหา การผลิต และการใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุครุภัณฑ์ ห้องประกอบการเรียน และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอน และการจัดทำ จัดหาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าใน การเตรียมการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และ 4.29 ตามลำดับ ส่วนการจัดครูเข้าสอน ตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มากที่สุด** คือ การจัดครูที่เป็น native speaker สอนวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มาก** เช่น การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ความพร้อม และภาระงาน และการจัดให้ครูชาวไทยเข้าสอนในคาบพิเศษหรือคาบติว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และ 4.30 ตามลำดับ และสำหรับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มากที่สุด** คือ การส่งเสริมให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มาก** เช่น การจัดให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชา และการส่งเสริมให้มีการทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และ 4.05 ตามลำดับ

ภาพรวม การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยการจัดสอนซ่อมเสริมมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มากที่สุด** 1 ตัวแปร ตัวแปรที่มีการปฏิบัติ **มาก** 4 ตัวแปร การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** และการพัฒนาครูด้านวิชาการมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มากที่สุด** 2 ตัวแปร และตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มาก** 5 ตัวแปร สำหรับการจัดสอนซ่อมเสริมตัวแปรที่มีการปฏิบัติ**มากที่สุด** คือ การจัดให้มีการสอนเสริมให้นักเรียนที่ได้ผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ส่วนตัวแปรที่มีการ

ปฏิบัติมาก เช่น การจัดให้มีการสอนเพิ่มเติมในคาบพิเศษ วันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ และการจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อปรับพื้นฐานให้นักเรียนเข้าใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และ 4.39 ตามลำดับ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดฯ และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และ 3.38 ตามลำดับ ส่วนการพัฒนาครูด้านวิชาการ ตัวแปรที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ และการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยและใช้ผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียน การสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และ 4.51 ตามลำดับ

ภาพรวม การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 1 ตัวแปร คือ การจัดให้หลักฐานงานทะเบียนได้รับการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 และตัวแปรที่มีการปฏิบัติมาก 5 ตัวแปร เช่น การจัดทำข้อมูลหลักฐานงานทะเบียนมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และการจัดให้มีการวัดผลประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และ 4.38 ตามลำดับ

และภาพรวม การประเมินผลการจัดงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่น การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้พัฒนางานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.45 และ 4.29 ตามลำดับ

3) ความสำเร็จ

ในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารนั้น ผู้บริหารมีสภาพการปฏิบัติด้านความสำเร็จ ปรากฏผลการวิจัยดังตารางที่ 6.9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความสำเร็จ

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ความสำเร็จ			
1) สภาพความสำเร็จ			
นักเรียนมีความโดดเด่นในความสามารถทางภาษาอังกฤษ	4.26	.72	มาก
นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.20	.70	มาก
นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.16	.72	มาก
นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการสื่อสารสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.13	.73	มาก
นักเรียนมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดี	4.01	.76	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	.73	มาก
2) ปัจจัยความสำเร็จ			
มีครูชาวต่างประเทศ	4.54	.63	มากที่สุด
ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารจัดการ	4.52	.65	มากที่สุด
การจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนที่จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอ	4.50	.61	มากที่สุด
ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ และให้ความร่วมมือและสนับสนุน	4.41	.65	มาก
ความพร้อมและมีประสิทธิภาพของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.35	.70	มาก
โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการ	4.32	.76	มาก
ครูผู้สอนมีความสามารถ เป็นครูมืออาชีพ	4.26	.68	มาก
นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษและสติปัญญา	4.19	.71	มาก
ค่าน้ำข้างสูง			
รวมเฉลี่ย	4.38	.68	มาก
รวมเฉลี่ย ด้านความสำเร็จ	4.27	.71	มาก

ด้านความสำเร็จ ในภาพรวมโรงเรียนสองภาษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

สำหรับสภาพความสำเร็จมีภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีความโดดเด่นในความสามารถทางภาษาอังกฤษ และนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และ 4.20 ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยความสำเร็จในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมี 3 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เช่น การมีครูชาวต่างประเทศ และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และ 4.52 ตามลำดับ และมี 5 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่น ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ และให้ความร่วมมือและสนับสนุน และความพร้อมและมีประสิทธิภาพของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และ 4.35 ตามลำดับ

4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.10

ตารางที่ 6.10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ปัญหาอุปสรรค			
ความพร้อม และความเพียงพอของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้	3.47	1.34	ปานกลาง
ขาดแคลนครูต่างชาติที่มีคุณสมบัติครบตามที่ต้องการ	3.42	1.36	ปานกลาง
นักเรียนในชั้นเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน	3.29	1.03	ปานกลาง
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างขาดการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง	3.00	1.10	ปานกลาง

ตารางที่ 6.10 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป	2.85	1.63	ปานกลาง
ขาดบุคลากรคนไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับชาวต่างชาติได้	2.41	1.46	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.07	1.38	ปานกลาง
แนวทางแก้ไข			
จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกในจำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพได้มาตรฐาน	4.26	.76	มาก
พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืน	3.85	.93	มาก
จัดให้มีนักเรียนห้องเรียนละไม่เกิน 35 คน	3.64	1.52	มาก
รวมเฉลี่ย	3.92	1.14	มาก
รวมเฉลี่ย ด้านอุปสรรค และแนวทางแก้ไข	3.50	1.36	มาก

ด้านปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ในภาพรวมโรงเรียนสองภาษามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก**

สำหรับปัญหา/อุปสรรคมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** โดยตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** 5 ตัวแปร เช่น ความพร้อมและความเพียงพอของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ และขาดแคลนครูต่างชาติที่มีคุณสมบัติครบตามที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และ 3.42 ตามลำดับ และอยู่ในระดับ **น้อย** 1 ตัวแปร คือ ขาดบุคลากรคนไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41

ส่วนแนวทางแก้ไข ในภาพรวมโรงเรียนสองภาษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** เช่น จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกในจำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพได้มาตรฐาน และพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และ 3.85 ตามลำดับ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของครูและผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาตามกรอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) ด้านการดำเนินการ 3) ด้านความสำเร็จ และ 4) ด้านอุปสรรคและแนวทางแก้ไข สรุปได้ดังตาราง 6.11

ตารางที่ 6.11 สรุปสภาพการปฏิบัติของครูและผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาตามกรอบ 4 ด้าน

ตัวแปร	ครู	ผู้บริหาร
	ระดับปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ
1. ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	มาก	มาก
2. การดำเนินการ (จัดการเรียนการสอน /บริหารจัดการงานวิชาการ)	มาก	มาก
3. ความสำเร็จ	มาก	มาก
4. อุปสรรคและแนวทางแก้ไข	ปานกลาง	มาก

จากตารางที่ 6.11 แสดงว่า โรงเรียนสองภาษาครูและผู้บริหารมีภาพรวมการปฏิบัติด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ ด้านการดำเนินการ และด้านความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ครูมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

2.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนทั่วไป

2.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูโรงเรียนทั่วไป

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป จำนวน 67 คน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพราชการ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวนรายวิชาที่สอน และจำนวนคาบที่สอน เสนอผลการวิจัยในตารางที่ 6.12

ตารางที่ 6.12 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูโรงเรียนทั่วไป

รายการ	โรงเรียนทั่วไป	
	จำนวน (67)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	1	1.5
- หญิง	66	98.5
2 อายุ		
- ต่ำกว่า 30	6	9.0
- 31 – 35 ปี	6	9.0
- 36 – 40 ปี	3	4.5
- 41 – 45 ปี	11	16.4
- 46 – 50 ปี	21	31.3
- 51 ปีขึ้นไป	20	29.9
3. อายุราชการ		
- ต่ำกว่า 5 ปี	5	7.5
- 6 – 10 ปี	4	6.0
- 11 – 15 ปี	8	11.9
- 16 – 20 ปี	10	14.9
- 21 – 25 ปี	12	17.9
- 26 ปีขึ้นไป	28	41.8
4. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1.5
- ปริญญาตรี	58	86.6
- ปริญญาโท	8	11.9
- ปริญญาเอก	-	-
5. จำนวนรายวิชาภาษาอังกฤษที่สอน		
- 1 รายวิชา	15	21.7
- 2 รายวิชา	36	52.2
- 3. รายวิชา	15	21.7
- 4 รายวิชา	3	4.4

ตารางที่ 6.12 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนทั่วไป	
	จำนวน (67)	ร้อยละ
6. จำนวนคาบที่สอน		
- 1-6 คาบ/ชั่วโมง	-	-
- 7-12 คาบ/ชั่วโมง	5	7.2
- 12-18 คาบ/ชั่วโมง	48	69.6
- 19- 24 คาบ/ชั่วโมง	16	23.2
7. จำนวนระดับที่สอน		
- 1 ระดับ	21	30.4
- 2 ระดับ	36	52.2
- 3 ระดับ	12	17.4
- 4 ระดับ	-	-

จากตารางที่ 6.12 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนโรงเรียนทั่วไป พบว่า จำนวนมากที่สุดเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 98.5) มีอายุอยู่ในช่วง 46 -50 ปี (ร้อยละ 31.3) มีอายุราชการ 26 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 41.8) มีวุฒิระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 86.6) จำนวนรายวิชาภาษาอังกฤษที่สอน 2 รายวิชา (ร้อยละ 52.2) จำนวนคาบที่สอน 12-18 คาบ (ร้อยละ 69.6) และจำนวนระดับชั้นที่สอน 2 ระดับ (52.2)

2.1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์

ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ครูผู้สอนมีความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ ปรากฏผลการวิจัยดังในตารางที่ 6. 13

ตารางที่ 6.13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
จัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด	4.04	.58	มาก
ดำเนินการสอนโดยใช้ขั้นตอน การนำเสนอ การฝึก และการนำไปใช้	3.92	.68	มาก
จัดให้นักเรียนได้เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของนักเรียน	3.89	.72	มาก
ดำเนินการสอนโดยเน้นไวยากรณ์	3.55	.83	มาก
ดำเนินการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติ	3.53	.92	มาก
รวมเฉลี่ย	3.79	.58	มาก

จากตารางที่ 6.13 แสดงว่า โรงเรียนทั่วไปในภาพรวมด้านความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ตัวแปรจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด และ ตัวแปรดำเนินการสอนโดยใช้ขั้นตอนนำเสนอ การฝึก และการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.04 และ 3.92 ตามลำดับ

2) การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนทั่วไป

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นเรียน การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.14

ตารางที่ 6.14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การดำเนินการจัดการเรียนการสอน			
1. การจัดชั้นเรียน			
ทำข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ใน การเรียนในชั่วโมงของท่าน	4.22	.69	มาก
ครูเข้าใจและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดง ความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง	4.08	.71	มาก
จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน	3.85	1.09	มาก
ลงโทษนักเรียนที่ละเมิดกฎและข้อตกลงด้วยการตี	3.50	1.22	มาก
จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามลักษณะของกิจกรรมในแต่ละ ชั่วโมง	3.41	.90	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.81	.97	มาก
2. การเตรียมการสอน			
ศึกษาหลักสูตร คำแนะนำของหลักสูตร เนื้อหาที่จะสอน	4.34	.61	มาก
ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเนื้อหาที่จะสอน	4.34	.56	มาก
จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.05	.57	มาก
จัดทำเอกสารประกอบการเรียน	4.04	.68	มาก
วางแผนสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และ แสดงออกอย่างสร้างสรรค์	3.89	.60	มาก
เตรียมสร้างวิธีการ และเครื่องมือวัดผลประเมินผล	3.73	.72	มาก
เตรียมหา ผลิตภัณฑ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ เนื้อหา และดึงดูดความสนใจนักเรียน	3.71	.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.01	.68	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
ใช้กิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติ	3.98	.66	มาก
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งค้นคว้าต่าง ๆ อย่าง หลากหลาย	3.97	.79	มาก

ตารางที่ 6.14 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับกลุ่ม และผู้เรียนกับครู	3.89	.67	มาก
ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยกันเป็นกลุ่ม	3.80	.78	มาก
ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบกระบวนการหรือวิธีการเรียนรู้ ของตน	3.71	.83	มาก
การใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน	3.34	.74	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.81	.75	มาก
4. การวัดผลประเมินผล			
บอกวัตถุประสงค์ และวิธีประเมินให้นักเรียนทราบ	4.08	.79	มาก
ประเมินให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ผลงาน และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.02	.71	มาก
นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของ ผู้เรียน	3.94	.73	มาก
สังเกตและประเมินพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.88	.94	มาก
ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.86	.73	มาก
กำหนดวิธีและเกณฑ์ประเมินร่วมกับนักเรียน	3.67	.72	มาก
ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองและเพื่อน	3.52	.80	มาก
เน้นการใช้ข้อสอบอัตนัย	3.29	.79	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.78	.82	มาก
รวมเฉลี่ย	3.85	.80	มาก
ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน			

จากตารางที่ 6.14 แสดงว่า ในภาพรวมด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนทั่วไปมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนอยู่ในระดับ **มาก** ซึ่งตัวแปรที่มีการปฏิบัติระดับ **มาก** มี 4 ตัวแปร เช่น ทำข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ในการเรียนในช่วงพัก และครูเข้าใจและเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และ 4.08 ตามลำดับ และ

ระดับ **ปานกลาง** 1 ตัวแปร ได้แก่ จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามลักษณะของกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41

การเตรียมการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ**มาก** เช่น ศึกษาหลักสูตร คำแนะนำของหลักสูตร เนื้อหาที่จะสอน และการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเนื้อหาที่จะสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 เท่ากัน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติระดับ **มาก** 5 ตัวแปร เช่น ใช้กิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งค้นคว้าต่าง ๆ อย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และ 3.97 ตามลำดับ และมีตัวแปรระดับ**ปานกลาง** 1 ตัวแปร ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34

การวัดผลประเมินผล ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติระดับ **มาก** 7 ตัวแปร เช่น บอกวัตถุประสงค์ และวิธีประเมินให้นักเรียนทราบ และประเมินให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ผลงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และ 4.02 และมีตัวแปรระดับ**ปานกลาง** 1 ตัวแปร ได้แก่ เน้นการใช้ข้อสอบอัตนัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

3) ความสำเร็จ

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนประสบความสำเร็จ โดยมีสภาพความสำเร็จ และปัจจัยความสำเร็จ ปรากฏดังตารางที่ 6.15

ตารางที่ 6.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ ด้านความสำเร็จ

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ความสำเร็จ			
1. สภาพความสำเร็จ			
นักเรียนมีกิจกรรมายาทสุขภาพ อ่อนนุ่ม ถ่อมตน	3.56	.82	มาก
นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.52	.65	มาก
นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาการคิดวิเคราะห์ และ การค้นคว้าหา ความรู้	3.37	.71	ปานกลาง

ตารางที่ 6.15 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
นักเรียนมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกสูง	3.31	.70	ปานกลาง
นักเรียนมีความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษอย่างโดดเด่น	3.20	.66	ปานกลาง
นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี	3.16	.64	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.35	.71	ปานกลาง
ปัจจัยความสำเร็จ			
ครูมีความอดทนสูง ติดตามงานที่สั่งให้นักเรียนทำ	3.83	1.34	มาก
ครูมีความรู้ความสามารถด้านภาษา และการจัดการเรียนการสอน	3.82	.88	มาก
ครูมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่นักเรียน คอยเน้นย้ำ ทบทวนเนื้อหาที่สอนไปแล้ว	3.80	1.27	มาก
จำนวนชั่วโมง และรายวิชาภาษาอังกฤษที่นักเรียนได้เรียน มีจำนวนมากพอ	3.77	.91	มาก
ผู้บริหารจัดระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม	3.74	.91	มาก
ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและให้การสนับสนุนและความร่วมมือ	3.61	.88	มาก
การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการจากฝ่ายบริหาร	3.56	.94	มาก
เจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ	3.46	.95	ปานกลาง
นักเรียนมีโอกาสได้เรียนภาษาอังกฤษนอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ	3.37	1.28	ปานกลาง
ความพร้อมทางสติปัญญาของนักเรียน	3.29	.92	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.63	1.05	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย ด้านความสำเร็จ	3.49	.95	ปานกลาง

ในภาพรวม **ด้านความสำเร็จ** โรงเรียนทั่วไปมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** โดยสภาพความสำเร็จ มีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก 2** ตัวแปร ได้แก่ นักเรียนมีกิจกรรมรายสัปดาห์ อ่อนนุ่ม ถ่อมตน และนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และ 3.52 ตามลำดับ และอยู่ในระดับ **ปานกลาง 4** ตัวแปร เช่น นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และนักเรียนมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และ 3.31 ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยความสำเร็จ มีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก 7** ตัวแปร เช่น ครูมีความอดทนสูง ติดตามงานที่สั่งให้นักเรียนทำ และครูมีความรู้ความสามารถด้านภาษา และการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และ 3.82 ตามลำดับ และอยู่ในระดับ **ปานกลาง 3** ตัวแปร เช่น เจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ และนักเรียนมีโอกาสได้เรียนภาษาอังกฤษนอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และ 3.37 ตามลำดับ

4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนมีปัญหาอุปสรรค และครูผู้สอนได้ดำเนินการแก้ไข มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.16

ตารางที่ 6.16 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ปัญหาอุปสรรค			
ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป	3.77	1.31	มาก
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมบางอย่างของนักเรียน เช่น ไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ส่งงาน	2.67	1.31	ปานกลาง
ครูขาดข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่ตนเองกำลังจะสอน เช่น ข้อมูลส่วนตัว ความรู้ทางภาษา หรือผลการเรียน เพื่อใช้ในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้	2.52	1.18	ปานกลาง
ครูผู้สอนไม่ได้รับทราบเกี่ยวกับกำหนดการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.40	1.45	ปานกลาง
นโยบายไม่ให้นักเรียนติด 0 ของผู้บริหาร	3.16	1.53	ปานกลาง

ตารางที่ 6.16 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ครูผู้สอนชาวต่างชาติไม่พอใจอัตราค่าจ้าง	2.35	1.32	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.81	1.44	ปานกลาง
แนวทางแก้ไข			
ลดจำนวนนักเรียนในห้องเรียนลง	4.13	1.19	มาก
จัดระบบประสานงานภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น	3.91	.84	มาก
เข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยให้มากขึ้น	3.85	.78	มาก
รวมเฉลี่ย	3.96	.96	มาก
รวมเฉลี่ย	3.39	1.40	ปานกลาง
ด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข			

ในภาพรวมด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข โรงเรียนปกติทั่วไปมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง**

สำหรับปัญหาอุปสรรค ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** โดยมี 1 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** คือ ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และมี 5 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** เช่น พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมบางอย่างของนักเรียน เช่น ไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ส่งงาน และครูขาดข้อมูลส่วนตัว ความรู้ทางภาษา หรือผลการเรียน เพื่อใช้ในการจัดเตรียมแผน การจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และ 2.52 ตามลำดับ

ส่วนแนวทางแก้ไข ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยทุกตัวตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** เช่น ลดจำนวนนักเรียนในห้องเรียนลง และการจัดระบบประสานงานภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และ 3.91 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนผู้บริหาร

2.2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั่วไปมีจำนวน 60 คน จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน เสนอผลการวิจัยในตารางที่ 6.17

ตารางที่ 6.17 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป

รายการ	โรงเรียนทั่วไป	
	จำนวน (60)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	29	48.3
- หญิง	31	51.7
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30	-	-
- 31 – 35 ปี	1	1.7
- 36 – 40 ปี	1	1.7
- 41 – 45 ปี	4	6.7
- 46 – 50 ปี	16	26.7
- 51 ปีขึ้นไป	38	63.3
3. อายุราชการ		
- ต่ำกว่า 5 ปี	1	1.7
- 6 – 10 ปี	-	-
- 11 – 15 ปี	2	3.3
- 16 – 20 ปี	6	10.0
- 21 – 25 ปี	6	10.0
- 26 ปีขึ้นไป	45	75
4. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาตรี	29	48.3

ตารางที่ 6.17 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนทั่วไป	
	จำนวน (60)	ร้อยละ
- ปริญญาโท	29	48.3
- ปริญญาเอก	2	3.3
5. ตำแหน่งปัจจุบัน		
- ผู้อำนวยการ	19	31.7
- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	22	36.7
- หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ หรือหัวหน้าโครงการ English Program (EP)	19	31.7
6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง (ในข้อ 5)		
- ต่ำกว่า 1 ปี	4	6.7
- 2 – 5 ปี	26	43.3
- 6 – 10 ปี	7	11.7
- 11 ปีขึ้นไป	23	38.3

จากตารางที่ 6.17 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป พบว่า จำนวนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 51.7) มีอายุมากกว่า 51 ขึ้นไป (ร้อยละ 63.3) มีอายุราชการ 26 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 75.0) มีวุฒิปริญญาโทและตรี (ร้อยละ 48.3) ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ (ร้อยละ 36.7) และมีอายุราชการในตำแหน่งดังกล่าว 2-5 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 43.3)

2.2.2 สภาพการการจัดการจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารนั้น ศึกษาใน 4 ด้านหลัก คือ 1) ความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการบริหารงานวิชาการ 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข รายละเอียดดังเสนอในตารางที่ 6.18

1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และจุดประสงค์

ในการบริหารจัดการงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ผู้บริหาร

ซึ่งหมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา
ภาษาต่างประเทศ มีความเชื่อ หลักการ และวัตถุประสงค์ มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.18

ตารางที่ 6.18 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความเชื่อ
หลักการ วัตถุประสงค์

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์			
หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน			
การให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ	4.56	.53	มากที่สุด
เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย	4.48	.70	มาก
กระจายอำนาจไปให้หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระ	4.45	.64	มาก
ส่งเสริมให้การดำเนินการต่าง ๆ อยู่ในรูปคณะกรรมการ	4.41	.74	มาก
จัดการให้เพื่อนครูทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.41	.59	มาก
ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.98	.87	มาก
รวมเฉลี่ย	4.38	.71	มาก
หลักการวัดผลตามสภาพจริง			
ส่งเสริมให้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ	4.66	.57	มากที่สุด
จัดให้มีการวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียน	4.55	.64	มากที่สุด
ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลจากพัฒนาการของนักเรียน	4.36	.73	มาก
รวมเฉลี่ย	4.52	.66	มากที่สุด

ตารางที่ 6.18 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง			
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการคิด วางแผนดำเนินการ และประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมในเวลาเรียน (เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) และนอกเวลาเรียน (เช่น กีฬา)	4.58	.64	มากที่สุด
จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.40	.74	มาก
จัดให้มีการแสดงความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนในโอกาสต่าง ๆ	4.41	.69	มาก
ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	3.98	.74	มาก
รวมเฉลี่ย	4.34	.73	มาก
แนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร			
ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนเป็นขั้นนำเสนอ ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้	4.58	.64	มากที่สุด
ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ครบ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้	4.51	.62	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	.63	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.42	.70	มาก
ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์			

จากตารางที่ 6.18 แสดงว่า โรงเรียนทั่วไปในภาพรวม **ด้านความเชื่อ หลักการ และ วัตถุประสงค์** ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับ **มาก** มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** 1 ตัวแปร ได้แก่ การให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ และการเปิดโอกาสให้ทุก

คนแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และอยู่ในระดับ **มาก** 5 ตัวแปร เช่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย และการกระจายอำนาจไปให้หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และ 4.45 ตามลำดับ

ภาพรวมเกี่ยวกับหลักการวัดผลตามสภาพจริงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** มี 2 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** คือ ส่งเสริมให้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ และการจัดให้มีการวัดผลประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 และ 4.55 ตามลำดับ และมี 1 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการวัดผลและประเมินผลจากพัฒนาการของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.36 ตามลำดับ

ภาพรวมเกี่ยวกับความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** 1 ตัวแปร คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการคิด วางแผนดำเนินการ และประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมในเวลาเรียน (เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) และนอกเวลาเรียน (เช่น กีฬา) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ในระดับ **มาก** 3 ตัวแปร เช่น การจัดให้มีการแสดงความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนในโอกาสต่าง ๆ และการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และ 4.40 เท่ากัน

ภาพรวมเกี่ยวกับหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** และทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** ได้แก่ การส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนเป็นขั้นนำเสนอ ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้ และการส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ครบ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และ 4.51 ตามลำดับ

2) การดำเนินการบริหารงานวิชาการ

ในการดำเนินการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เกี่ยวข้องกับการวางแผนวิชาการ การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน และการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.19

ตารางที่ 6.19 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านการดำเนินการ
บริหารงานวิชาการ

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การวางแผนงานวิชาการ			
การจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนางานวิชาการ	4.66	.50	มากที่สุด
การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินปฏิบัติงาน ประจำปี	4.60	.55	มากที่สุด
กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายของโรงเรียน แบ่งสายงาน กำหนดขอบเขตของงาน และพรรณนางาน อย่างชัดเจน	4.55	.64	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.60	.57	มากที่สุด
การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้			
การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู เพื่อจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร	4.58	.56	มากที่สุด
การจัดทำ จัดหาหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ตามความต้องการ จำเป็นของคณะครู และนักเรียน	4.43	.59	มาก
การร่วมกับครูผู้สอนในการตรวจสอบความครบถ้วนของ เนื้อหาในกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.15	.75	มาก
สำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร	4.15	.68	มาก
การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และ ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรของโรงเรียน	4.11	.80	มาก
การจัดให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระฯ	3.93	.84	มาก
การสำรวจความต้องการเรียนรายวิชาของนักเรียน	3.95	.79	มาก
การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรได้ขอความคิดเห็นจาก ผู้ปกครอง ชุมชน และความต้องการของนักเรียน	3.68	.81	มาก
รวมเฉลี่ย	4.61	.77	มากที่สุด

ตารางที่ 6.19 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การจัดการเรียนการสอน			
1) การจัดแผนการเรียน			
จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งสาระพื้นฐานและสาระเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม	4.31	.62	มาก
จัดให้นักเรียนได้เรียนรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมในจำนวนที่เหมาะสม	3.98	.83	มาก
จัดรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมไว้อย่างหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ	3.86	.94	มาก
จัดให้มีแผนการเรียนหลายแผนสำหรับช่วงชั้นที่ 3	3.46	1.25	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.90	.98	มาก
2) การจัดตารางสอน			
จัดตารางสอนตามข้อจำกัดของโรงเรียนทั้งในแง่บุคลากรและทรัพยากร	4.50	.53	มากที่สุด
จัดตารางเรียนของนักเรียนโดยคำนึงถึงความสะดวกสบายในเรื่องห้องเรียน	4.20	.91	มาก
รวมเฉลี่ย	4.35	.76	มาก
3) การจัดชั้นเรียน			
การจัดนักเรียนเข้าห้องเรียนมีความเหมาะสม (โปรดระบุวิธีการ เช่น จัดแบบคละ จัดเรียงลำดับตามผลการเรียนหรือผลการทดสอบ)	4.16	.88	มาก
จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีความเหมาะสม (โปรดระบุจำนวนเฉลี่ยของนักเรียน/ห้อง)	3.70	1.10	มาก
รวมเฉลี่ย	3.93	1.02	มาก

ตารางที่ 6.19 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
4) การจัดครูเข้าสอน			
จัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ความพร้อม และ ภาระงาน	4.38	.71	มาก
จัดครูเข้าสอนด้วยวิธีการที่เหมาะสมเป็นธรรมชาติ	3.26	1.20	ปานกลาง
จัดให้ครูที่เป็น native speaker สอนวิชาภาษาอังกฤษ	1.83	2.30	น้อย
การจัดให้ครูชาวไทยเข้าสอนในคาบพิเศษหรือคาบตัว	1.50	2.05	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.74	2.04	ปานกลาง
5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
ส่งเสริมให้จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.58	.69	มากที่สุด
จัดให้มีการทำแผนการสอนทุกรายวิชา	4.48	.81	มาก
ส่งเสริมให้จัดทำแผนการสอนที่บูรณาการระหว่าง กลุ่มสาระ	4.25	.85	มาก
รวมเฉลี่ย	4.43	.79	มาก
6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอนและ แหล่งเรียนรู้			
การจัดทำ จัดหาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าในการเตรียมการสอน	4.28	.78	มาก
การสำรวจความต้องการเพื่อวางแผนจัดหาสื่อการเรียน การสอนให้สนองต่อจุดประสงค์ของหลักสูตร	4.23	.67	มาก
การจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุครุภัณฑ์ ห้อง ประกอบการเรียน และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอในการ ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน	4.18	.70	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	.71	มาก
รวมเฉลี่ย	3.84	.53	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน			

ตารางที่ 6.19 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ			
1) การจัดสอนซ่อมเสริม			
การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ติด 0 ร มส.	3.93	.84	มาก
การจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อปรับพื้นฐานให้นักเรียน เข้าใหม่	3.91	1.25	มาก
การจัดให้มีการติดตามการสอนซ่อมเสริม	3.61	1.09	มาก
การจัดให้มีการสอนเพิ่มเติมในคาบพิเศษ วันเสาร์ หรือวัน อาทิตย์	3.58	1.42	มาก
การจัดให้มีการสอนเสริมให้นักเรียนที่ได้ผลการเรียนต่ำ กว่า 2.00	3.10	1.14	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.08	1.05	มาก
2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
สนับสนุนการจัดกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ฯลฯ	4.66	.59	มากที่สุด
สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน	4.61	.61	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.50	.59	มากที่สุด
3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ			
การสนับสนุนให้ครูทำวิจัย และใช้ผลวิจัยมาพัฒนาการ เรียนการสอน	4.55	.59	มากที่สุด
การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้	4.46	.59	มาก
การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม นักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.41	.67	มาก
การจัดประชุม อบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การใช้ หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.38	.78	มาก
การจัดประชุมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.31	.81	มาก
สำรวจความต้องการของครูเพื่อจัดทำโครงการพัฒนาครู	4.25	.91	มาก

ตารางที่ 6.19 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การจัดนิเทศครูใหม่เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบ	4.10	1.02	มาก
รวมเฉลี่ย	4.06	1.05	มาก
รวมเฉลี่ย	4.13	.59	มาก
การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ			
การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน			
การจัดให้ข้อมูลหลักฐานงานทะเบียนมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	4.50	.62	มากที่สุด
การจัดให้หลักฐานงานทะเบียนได้รับการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย	4.46	.65	มาก
การจัดให้มีการวัดผลประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.38	.84	มาก
การสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.35	.68	มาก
การจัดทำเอกสาร คู่มือ และนิเทศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และงานทะเบียน	4.28	.82	มาก
จัดให้มีการประเมินผลความสามารถทางภาษาอังกฤษจากหน่วยงานภายนอก	2.58	1.64	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.09	1.16	มาก
การประเมินผลการจัดงานวิชาการ			
การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.40	.71	มาก
การใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้พัฒนางานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป	4.30	.76	มาก
การใช้กลยุทธ์แผนงานในการประเมินผลการจัดงานวิชาการ	4.21	.69	มาก

ตารางที่ 6.18 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้ในการพิจารณา ความดีความชอบ และมอบหมายงานพิเศษ	3.95	.94	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.06	1.12	มาก
ด้านการดำเนินการบริหารวิชาการ			

ด้านการดำเนินการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนทั่วไปมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับ **มากที่สุด** โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** ตัวแปรการจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนางานวิชาการ และการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.66 และ 4.60 ตามลำดับ

ภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับ **การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้** อยู่ในระดับ **มาก** โดยมี 1 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มากที่สุด** ได้แก่ การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครูเพื่อจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และมี 7 ตัวแปร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** เช่น การจัดทำ จัดหาหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรตามความต้องการจำเป็นของคณะครู และการร่วมกับครูผู้สอนในการตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาในกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.43 และ 4.15 ตามลำดับ

ภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับ **การจัดการเรียนการสอน** อยู่ในระดับ **มาก** ซึ่งประกอบด้วยภาพรวม การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ **มาก** ส่วนการจัดครูเข้าสอนมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง**

การจัดแผนการเรียน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งสาระพื้นฐานและสาระเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม และการจัดให้นักเรียนได้เรียนรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และ 3.98 ตามลำดับ

การจัดตารางสอน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดตารางสอนตามข้อจำกัดของโรงเรียนทั้งในแง่บุคลากรและทรัพยากร และการจัดตารางเรียนของนักเรียนโดยคำนึงถึงความสะดวกสบายในเรื่องห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และ 4.20 ตามลำดับ

การจัดชั้นเรียน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้นักเรียนเข้าห้องเรียนมีความเหมาะสม และการจัดให้จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และ 3.70 ตามลำดับ

การจัดทำแผนการเรียนรู้ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการจัดให้มีการทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และ 4.48 ตามลำดับ

การจัดหา การผลิต และ การใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดทำ จัดหาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าในการเตรียมการสอน และการสำรวจความต้องการเพื่อวางแผนจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สนองต่อจุดประสงค์ของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และ 4.23 ตามลำดับ

การจัดครูเข้าสอน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ความพร้อม และภาระงาน และการจัดครูเข้าสอนด้วยวิธีการที่เหมาะสม และเป็นธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และ 3.26 ตามลำดับ

ภาพรวม การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ซึ่งประกอบด้วยภาพรวม การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับ **มากที่สุด** และภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริม และการพัฒนาครูด้านวิชาการ อยู่ในระดับ **มาก**

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดฯ และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 และ 4.61ตามลำดับ

การจัดสอนซ่อมเสริม ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีการสอนเสริมให้นักเรียนที่ติด 0 ร และ มส. การจัดให้มีการสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียนเข้าใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และ 3.91 ตามลำดับ

การพัฒนาครูด้านวิชาการ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนับสนุนให้ครูทำวิจัย และใช้ผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียน การสอน และการสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 และ 4.46 ตามลำดับ

ภาพรวม การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติ **มากที่สุด** 1 ตัวแปร คือ การจัดให้ข้อมูลหลักฐานงานทะเบียนมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และตัวแปรที่มีการปฏิบัติ **มาก** 4 ตัวแปร เช่น การจัดให้หลักฐานงานทะเบียนได้รับการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย และการจัดให้มีการวัดผล

ประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และ 4.38 ตามลำดับ

และภาพรวม การประเมินผลการจัดงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทุกตัวแปร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ การใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้พัฒนางานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.40 และ 4.30 ตามลำดับ

3) ความสำเร็จ

ในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร ผู้บริหารประสบความสำเร็จโดยสภาพความสำเร็จ และปัจจัยความสำเร็จ มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.20

ตารางที่ 6.20 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านความสำเร็จ

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
สภาพความสำเร็จ			
นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.05	.76	มาก
นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.03	.84	มาก
นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการสื่อสารสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.63	.78	มาก
นักเรียนมีความโดดเด่นในความสามารถทางภาษาอังกฤษ	3.46	.85	ปานกลาง
นักเรียนมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดี	3.40	.78	มาก
รวมเฉลี่ย	3.71	.84	มาก
ปัจจัยความสำเร็จ			
ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารจัดการ	4.40	.76	มาก
ครูผู้สอนมีความสามารถ เป็นครูมืออาชีพ	4.28	.64	มาก
การจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนที่จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอ	4.18	.89	มาก

ตารางที่ 6.20 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนทั่วไป		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ความพร้อมและมีประสิทธิภาพของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.03	.93	มาก
โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการ	3.96	1.08	มาก
ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ และให้ความร่วมมือและสนับสนุน	3.95	1.04	มาก
นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษและสติปัญญา	3.75	1.01	มาก
ค่าน้ำใจสูง			
มีครูชาวต่างประเทศ	3.66	1.53	มาก
รวมเฉลี่ย	4.02	1.04	มาก
รวมเฉลี่ย ด้านความสำเร็จ	3.90	.98	มาก

ด้านความสำเร็จ ในภาพรวมโรงเรียนทั่วไปมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพความสำเร็จอยู่ในระดับ**มาก** โดยมีทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ**มาก** ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และ 4.03 ตามลำดับ

ส่วนภาพรวมการปฏิบัติเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จอยู่ในระดับ **มาก** โดยทุกตัวแปรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารจัดการ และครูผู้สอนมีความสามารถ เป็นครูมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และ 4.28 ตามลำดับ

4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข มีผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 6.21

ตารางที่ 6.21 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรค และ
แนวทางแก้ไข

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		
	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
ปัญหาอุปสรรค			
นักเรียนในชั้นเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน	3.85	1.05	มาก
ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป	3.85	1.45	มาก
ขาดแคลนครูต่างชาติที่มีคุณสมบัติครบตามที่ต้องการ	3.61	1.45	มาก
ความพร้อม และความเพียงพอของสื่อ อุปกรณ์การเรียน การสอน สิ่งอำนวยความสะดวก ห้องเรียน และแหล่ง เรียนรู้	3.43	1.15	ปานกลาง
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ยังขาดการบูรณาการ ระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง	3.11	1.22	ปานกลาง
ขาดบุคลากรคนไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษ สื่อสารกับชาวต่างชาติได้	2.56	1.41	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.40	1.37	ปานกลาง
แนวทางแก้ไข			
พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ อย่างยั่งยืน	4.28	.78	มาก
จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และสิ่ง อำนวยความสะดวกในจำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพได้ มาตรฐาน	4.21	.94	มาก
จัดให้มีนักเรียนห้องเรียนละไม่เกิน 35 คน	3.48	1.74	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.99	1.27	มาก
รวมเฉลี่ย	3.69	1.37	มาก
ด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข			

ด้านปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ในภาพรวมโรงเรียนทั่วไปมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีภาพรวมสภาพการปฏิบัติเกี่ยวกับ **ปัญหา/อุปสรรค** อยู่ในระดับ **ปานกลาง** มีตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** 3 ตัวแปร เช่น นักเรียนในชั้นเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน และขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และอยู่ใน

ระดับ **ปานกลาง** 3 ตัวแปร เช่น ความพร้อม และความเพียงพอของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ และหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ยังขาด การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และ 3.11 ตามลำดับ

ส่วนแนวทางแก้ไข ในภาพรวมโรงเรียนทั่วไปมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** โดยมี 2 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **มาก** คือ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่าง ยั่งยืน และจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกใน จำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และ 4.21 ตามลำดับ และมี 1 ตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** คือ จัดให้มีนักเรียนห้องเรียนละไม่เกิน 35 คน มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของครูและผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป ตามกรอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ 2) ด้านการดำเนินการ 3) ด้านความสำเร็จ และ 4) ด้าน อุปสรรคและแนวทางแก้ไข สรุปได้ดังตาราง 6.22

ตารางที่ 6.22 สรุปสภาพการปฏิบัติของครูและผู้บริหารโรงเรียนทั่วไปตามกรอบ 4 ด้าน

ตัวแปร	ครู	ผู้บริหาร
	ระดับปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ
1. ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์	มาก	มาก
2. การดำเนินการ (จัดการเรียนการสอน /บริหารจัดการงาน วิชาการ)	มาก	มาก
3. ความสำเร็จ	ปานกลาง	มาก
4. อุปสรรคและแนวทางแก้ไข	ปานกลาง	มาก

จากตารางที่ 6.22 แสดงว่า โรงเรียนสองทั่วไปครูและผู้บริหารมีภาพรวมการปฏิบัติด้าน ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ และด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับ **มาก** ส่วนด้านความสำเร็จ ครูมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** ส่วนผู้บริหารอยู่ในระดับ **มาก** สำหรับด้าน อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ครูมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ **ปานกลาง** ส่วนผู้บริหารอยู่ใน ระดับ **มาก**

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา และโรงเรียนทั่วไป

3.1 เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนสองภาษาและ โรงเรียนทั่วไป

การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป ตามกรอบ 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์ 2) การดำเนินการ 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข ปรากฏผลการวิจัยดังตารางที่ 6.23

ตารางที่ 6.23 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		โรงเรียนทั่วไป		t	p
	X	SD	X	SD		
1. ความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์	4.08	.60	3.79	.58	2.884*	.005
2. การดำเนินการ	3.96	1.08	3.85	.80	1.163	.247
2.1 การจัดชั้นเรียน	3.80	1.24	3.81	.97	-.136	.892
2.2 การเตรียมการสอน	4.16	.92	4.01	.68	1.479	.141
2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.11	.90	3.81	.75	3.011*	.003
2.4 การวัดผลประเมินผล	3.69	1.18	3.78	.82	-.802	.424
3. ความสำเร็จ	3.87	.99	3.52	.95	3.925*	.000
3.1 สภาพความสำเร็จ	3.75	.91	3.35	.71	3.825*	.000
3.2 ปัจจัยความสำเร็จ	3.59	1.03	3.62	1.05	3.280*	.001
4. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข	3.33	1.35	3.19	1.40	1.073	.285
4.1 ปัญหาอุปสรรค	3.28	1.36	2.81	1.44	3.266*	.001
4.2 แนวทางแก้ไข	3.43	1.31	3.96	.96	-3.472*	.001

*P<.05

จากตารางที่ 6.23 แสดงว่า ในการจัดการเรียนการสอนของวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ด้าน คือ ความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์ และ ด้าน ความสำเร็จ โดยโรงเรียนสองภาษามีระดับการปฏิบัติที่สูงกว่า

3.2 เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป ตามกรอบ 4 ด้าน คือ 1) ความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์ 2) การดำเนินการ 3) ความสำเร็จ 4) ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข ปรากฏผลการวิจัยดังตารางที่ 6.24

ตารางที่ 6.24 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		โรงเรียนทั่วไป		t	p
	X	SD	X	SD		
1. ความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์	4.35	.80	4.42	.70	-.700	.485
1.1 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.26	.91	4.38	.71	-.961	.338
1.2 การวัดผลตามสภาพจริง	4.48	.71	4.52	.66	-.412	.681
1.4 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.31	.74	4.34	.73	-.283	.777
1.5 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	4.50	.66	4.55	.63	.481	.631
2. การดำเนินการ	4.28	.91	4.06	1.12	1.561	.121
2.1 การวางแผนงานวิชาการ	4.53	.71	4.60	.57	-.678	.499
2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	4.12	.82	4.12	.77	.050	.960
2.3 การจัดการเรียนการสอน	4.16	.51	3.93	.53	3.359*	.001
1) การจัดแผนการเรียน	3.97	1.04	3.90	.98	.505	.614
2) การจัดตารางสอน	4.20	.91	4.35	.76	-1.101	.273
3) การจัดชั้นเรียน	4.13	.92	3.93	1.02	1.417	.159
4) การจัดครูเข้าสอน	4.09	1.24	2.74	2.04	8.050*	.000
5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.33	.75	4.43	.79	-.929	.354
6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้	4.26	.71	4.23	.71	.335	.738

ตารางที่ 6.24 (ต่อ)

ตัวแปร	โรงเรียนสองภาษา		โรงเรียนทั่วไป		t	p
	X	SD	X	SD		
2.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ	4.093	.62	4.20	.59	.655	.514
1) การจัดสอนซ่อมเสริม	4.27	1.20	3.62	1.05	-1.069	.278
2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.71	.67	4.63	.59	.413	.680
3) การพัฒนาครูด้านวิชาการ	4.29	.73	4.35	1.05	1.989*	.049
2.5 การวัดผลการเรียนและงานทะเบียน	4.30	.86	4.09	1.16	1.873	.063
2.6 การวัดผลและประเมินผลด้านวิชาการ	4.25	.85	4.21	.79	.273	.785
3. ความสำเร็จ	4.27	.71	3.86	.98	3.573*	.001
3.1 สภาพความสำเร็จ	4.15	.73	3.71	.84	3.878*	.000
3.2 ปัจจัยความสำเร็จ	4.38	.68	4.02	1.04	3.073*	.003
4. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข	3.35	1.36	3.60	1.36	-2.101*	.038
4.1 ปัญหาอุปสรรค	3.07	1.38	3.40	1.37	-2.149*	.034
4.2 แนวทางแก้ไข	3.92	1.14	3.99	1.27	-.468	.640

จากตารางที่ 6.24 แสดงว่า ในการจัดการเรียนการสอนของวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จ และด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยด้านความสำเร็จโรงเรียนสองภาษามีระดับ การปฏิบัติที่สูงกว่า ส่วนด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข โรงเรียนทั่วไปมีระดับการปฏิบัติที่สูงกว่า

จากการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป สรุปได้ดังตารางที่ 6.25

ตารางที่ 6.25 สรุปการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

ตัวแปร	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
การจัดการเรียนการสอนของครู		
1. ความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์	✓	
2. การดำเนินการ		✓
3. ความสำเร็จ	✓	
4. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข		✓
การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร		
1. ความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์		✓
2. การดำเนินการ		✓
3. ความสำเร็จ	✓	
4. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข	✓	

จากตารางที่ 6.25 แสดงว่า โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีความแตกต่างในด้านความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์ และด้านความสำเร็จสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครู และแตกต่างในด้านความสำเร็จ และด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข สำหรับ การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป: การศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา โดยศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนและสภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร และสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ 2) ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป โดยศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนและสภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร และสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ 3) เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ 4) เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานโดยระยะแรกใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการวิจัยกรณีศึกษา และระยะที่สองใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสำรวจ สำหรับการวิจัยกรณีศึกษาเป็นการศึกษา 2 กรณีที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ โดยกรณี 1 คือโรงเรียนสองภาษา ส่วนกรณี 2 คือโรงเรียนทั่วไป ส่วนการสำรวจ เป็นการศึกษารายโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปทั่วประเทศ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจคือแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามผู้บริหาร และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติภาคบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษา

1.1 ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์

โรงเรียนสองภาษามีความเชื่อในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อในเรื่องที่ว่า 1) ความรู้เรื่องไวยากรณ์และการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ 2) การสอนที่ดีอยู่ที่วิธีสอน 3) นักเรียนมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน 4) การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนพูดสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วไม่ควรเข้มงวดเรื่องความถูกต้องและสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์และความผิดพลาดในการใช้ภาษา

มากนัก มีหลักการ เกี่ยวกับ 1) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 2) การวัดผลตามสภาพจริง 3) หลักการบริหารงานแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมีวัตถุประสงค์ ที่มุ่งให้นักเรียน 1) มีความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตร 2) มีความสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ 3) มีการพัฒนาตนเอง มีความคิดรู้จักวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขในสังคม 4) มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดี

1.2 การดำเนินการ

1.2.1 การจัดการเรียนการสอนของครู

ครูจัดชั้นเรียนโดย ให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน และตามลักษณะของกิจกรรม ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน อย่างไรก็ตามมีบ้างที่ครูร่วมกับนักเรียนกำหนดกฎระเบียบในการควบคุมชั้นเรียนและควบคุมให้เป็นไปตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เตรียมการสอนโดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยได้มีการ ศึกษาหลักสูตร guidelines และเนื้อหา และสำรวจพื้นฐานและความต้องการของนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้หลักการสอน 3 P คือ Presentation, Practice และ Production โดยครูผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนตลอดชั่วโมง และจัดให้มีการฝึกหลายรูปแบบ สอนไวยากรณ์ โดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และตรวจและเฉลยไปพร้อมกันทั้งห้อง สอนฟัง/พูด (การสนทนา) โดยให้นักเรียนฟังหรือดูตามบทสนทนา ครูอธิบายศัพท์ สำนวน หรือไวยากรณ์ใหม่ และนักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือฝึกพูดสนทนา สอนอ่าน โดยสอนคำศัพท์ยากด้วยการเดาความหมาย อธิบายความหมายหรือเปิดพจนานุกรมหาความหมาย อ่านและจับใจความไปพร้อมกัน และทำแบบฝึกหัดตรวจสอบความเข้าใจเนื้อเรื่อง สอนโดยใช้เทคนิคถาม-ตอบคำถามตลอดชั่วโมงการเรียน สอนเขียน โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมเดี่ยว เขียนสืบเนื่องจากบทอ่านหรือเขียนตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้หรือนักเรียนเสนอ แล้วครูตรวจและให้ครูมอบป้อนกลับ สอนการพูดในที่สาธารณะ โดยครูสอนหลักการเขียนบทพูด ให้นักเรียนฝึกเขียน โดยทำเป็นเดี่ยว/คู่/กลุ่ม ครูตรวจให้ข้อมูลป้อนกลับ แล้วให้นักเรียนฝึกพูดนำเสนอ จัดให้นักเรียนทำโครงการเพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่ คือเอกสารประกอบการเรียน การวัดผลประเมินผล โดยพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน และชิ้นงาน โครงการ และความสนใจ และตั้งใจเรียน การทดสอบย่อย การทดสอบกลางภาค การทดสอบปลายภาค ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรมที่เน้นการสอบในสิ่งที่เรียนไปแล้ว นอกจากนี้ยังได้มีการบอกแนวทางการเก็บคะแนน และเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน

1.2.2 การบริหารจัดการ

การวางแผนงานวิชาการ ได้จัดให้มีแผนปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คำขวัญ และพันธกิจด้านนักเรียน ครู กระบวนการ

ผู้ปกครอง และชุมชน แบ่งสายบริหารงาน กำหนดขอบเขตงาน และจัดพรณงานอย่างชัดเจน วางแผนปรับปรุงงาน โดยศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จัดทำแผนงาน หรือโครงการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา งานวิชาการ และจัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี การบริหารหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ ได้นำหลักสูตรของโรงเรียนภาคปกติมาปรับใช้ โดยกำหนดให้นักเรียนเรียน 1,400 คาบ/ปี เรียนวิชาพื้นฐาน 160 คาบ/ปี วิชาเพิ่มเติม 160 คาบ/ปี ในกลุ่มสาระวิชา ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รายวิชาภาษาอังกฤษ 3 รายวิชา คือ วิชาพื้นฐาน 1 รายวิชา (4 คาบ/สัปดาห์) วิชาเพิ่มเติม (2 คาบ/สัปดาห์) รายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) อังกฤษ อ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) การพูดในที่สาธารณะ (2 คาบ/สัปดาห์) และมีการประชาสัมพันธ์ หลักสูตรในวัน Open House การจัดการเรียนการสอน โดยจัดให้มีแผนการเรียนเดียว โดยให้ นักเรียนเรียนรายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) รายวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) และรายวิชาการพูดในที่สาธารณะ (2 คาบ/สัปดาห์) จัดให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7 คาบ และให้ นักเรียนมีห้องเรียนประจำ แต่มีการเปลี่ยนห้องเรียนบ้างในบางวิชาที่ต้องใช้ห้องปฏิบัติการ จัดชั้นเรียนโดยจัดให้นักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียงตามลำดับคะแนนสอบเข้า ห้องเรียนละ 34-37 คน จัดครูที่เป็น native speaker ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีเข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษ ให้ครูสอน 1-2 รายวิชา ไม่เกิน 18 คาบ/สัปดาห์ ให้ครูทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังได้จัดเตรียมวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ การบริการ และแหล่งเรียนรู้ตัวอย่างเพียงพอและมี ประสิทธิภาพ จัดให้มีหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียน จัดส่งเสริมทางด้านวิชาการ โดย การจัดส่งสอนซ่อม-เสริม จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียนชั้น ม.1 ก่อนเปิดภาคเรียน จัดสอนเสริมให้ นักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ถึง 2.00 สอนเสริมให้นักเรียนตามความต้องการในคาบที่ 8 หรือ 9 และ ในวันเสาร์ สอนซ่อมให้นักเรียนที่มีผลการเรียน 0 มส. และ ร การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดให้ นักเรียนเรียนกิจกรรมแนะแนว ลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการ สอน กำหนดการพัฒนาครูและบุคลากรไว้เป็นพันธกิจของโรงเรียน จัดอบรมภาษาไทยและ วัฒนธรรมไทยให้ครูต่างชาติ จัดให้ครูร่วมเข้าประชุมประจำเดือนของโรงเรียน ประชุมของฝ่าย วิชาการ และการอบรมที่โรงเรียนจัดขึ้น นิเทศ ประชุมกลุ่มย่อย และให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล จัดหาหนังสือ แหล่งเรียนรู้ และให้บริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องการถ่ายเอกสาร การแปล จัดให้มีผู้ประสานงานกับครูต่างชาติเพื่อให้คำแนะนำด้านวิชาการ และเป็นທີ່ปรึกษาในด้านต่าง ๆ จัดอบรมภาษาอังกฤษให้ครูคนไทย การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน จัดให้มีการวัดผล ประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้มีการวัดผลตามสภาพจริงจากการ ปฏิบัติงานของนักเรียน กำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนตลอดปี เป็น 6 ครั้ง คือ 1) Formative ครั้งที่ 1 2) Authentic Assessment ครั้งที่ 1 3) Midterm 4) Formative ครั้งที่ 2 5) Authentic Assessment ครั้งที่ 2 6) Final มีการวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานภายนอก

การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ ติดตามงานโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน ประเมินงานทุกงานและกิจกรรมของโรงเรียนสองภาษา จัดทำสรุปการดำเนินงาน จัดทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนสองภาษา

1.3 ความสำเร็จ สภาพความสำเร็จ คือ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างโดดเด่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก รู้จักใช้จินตนาการ มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี มีผลสอบ NT อยู่ใน 20% แรกของประเทศ สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก สามารถสอบชิงทุนไปเรียนต่างประเทศได้จำนวนมาก มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะในการแก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ และหาความรู้ด้วยตนเอง ส่วนปัจจัยความสำเร็จ คือ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ รวมทั้งครูมีความสามารถในการสอน และเอาใจใส่ให้นักเรียน และผู้บริหารมีความสามารถและมีวิสัยทัศน์ การจัดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวนมากพอ นอกจากนี้ยังมีความคล่องตัวในการบริหารงานของฝ่ายวิชาการและการให้บริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และการจัดทำสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากโรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอ รวมทั้งผู้ปกครองให้การสนับสนุน

1.4 ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ปัญหา/อุปสรรค คือนักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน และปริมาณของเด็กลักษณะนี้มีเพิ่มขึ้นในชั้น ม.2 และม.3 การมีครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ ทำให้มีปัญหาในเรื่องการจัดตารางสอน การประสานงาน การเอาใจใส่นักเรียนเรื่องระเบียบวินัยและความประพฤติ รวมทั้งโรงเรียนขาดครูคนไทยของโรงเรียนเองที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิชาต่าง ๆ ได้ และร่วมทำงานในโครงการโรงเรียนสองภาษา การมีครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ ทำให้มีปัญหาในเรื่องการจัดตารางสอน การประสานงาน การเอาใจใส่นักเรียนเรื่องระเบียบวินัยและความประพฤติ โรงเรียนยังขาดความเข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการเรียนและความประพฤตินักเรียน หลักสูตรยังไม่เป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง และยังมีลักษณะเป็นเชิงบังคับ นักเรียนยังไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนจริง นโยบายของโรงเรียนที่ไม่ให้นักเรียนติด 0 และนโยบายเกี่ยวกับการให้ครูทำวิจัย ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษและครูต่างชาติ โรงเรียนมีกิจกรรมที่ไม่มีอยู่ในปฏิทินปฏิบัติการมากเกินไปและขาดการแจ้งให้ครูผู้สอนทราบล่วงหน้า จำนวนนักเรียนมากเกินไปในชั้นเรียน (34-37 คน) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินต้องตั้งเรื่องการเงิน ที่ไม่ได้นำเงินค่าเทอมจัดไว้ในส่วนของ การเปลี่ยนครูบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง ความไม่พอใจเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างครูที่มีความ

แตกต่างกันระหว่างครูต่างชาติที่เป็น native speaker และที่ไม่ได้เป็นผู้ปกครองขาดความมั่นใจในครูคนไทย

แนวทางแก้ไข โดยส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนและความมีระเบียบวินัยของนักเรียน พัฒนาครูของโรงเรียนให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจนถึงขั้นไป พยายามจ้างครูเต็มเวลาเพื่อให้มีเวลาในการสอนนักเรียนด้านวิชาการ และพัฒนานักเรียนให้มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมากขึ้น ง่ายต่อการติดต่อประสานงาน และการจัดตารางสอน แต่ถ้ายังจำเป็นต้องจ้างครูพิเศษก็ใช้การขอความร่วมมือ และเพิ่มการประสานงานให้มากขึ้น เพิ่มความเข้มงวดและเอาใจใส่ในเรื่องความประพฤติและระเบียบวินัยให้มากขึ้น รวมทั้งขอความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนทั้งครูประจำและครูพิเศษ ปรับหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ และมีวิชาเลือกที่หลากหลายมากขึ้น ให้นักเรียนได้เลือกจริงตามความต้องการยกเลิกนโยบายที่ไม่ให้มี นักเรียนติด 0 ผ่อนปรนนโยบายเรื่องการทำวิจัย แต่ถ้าครูคนใดมีการทำวิจัยโรงเรียนให้การสนับสนุน และถือเป็นผลงานของครู เมื่อมีการประเมินผลงาน ต้องมีการประชาสัมพันธ์และประสานงานในเรื่องกิจกรรมให้ครูทราบพยายามลดขนาดของห้องเรียนลงให้ไม่เกินที่ระเบียบกำหนด คือ ไม่เกิน 35 คน โรงเรียนดำเนินการเรื่องการเงินให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ โดยนำเงินค่าเทอมไว้ในส่วนของเงินบำรุงการศึกษา และเงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองเก็บไว้ในส่วนของสมาคมครูและผู้ปกครอง จัดทำระเบียบเกี่ยวกับ สวัสดิการและการให้ค่าตอบแทนครู ปฏิบัติตามระเบียบการจ้างที่กระทรวงกำหนด และจัดทำระเบียบเกี่ยวกับการให้สวัสดิการและการเพิ่มขั้นเงินเดือนอย่างชัดเจน ชี้แจงทำความเข้าใจ และ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงโครงการพัฒนาครูของโรงเรียน อย่างไรก็ตามสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนมีนโยบายใช้ครูที่เป็น native speaker

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั่วไป

2.1 ความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์

โรงเรียนทั่วไปมีความเชื่อในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การวัดผล ถ้าเก็บคะแนนจากงานที่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องนักเรียนจะไม่ค่อยสอบตก งานจะสำเร็จถ้าทำเป็นทีมเวิร์ค นักเรียนสามารถสอนได้ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ถ้านักเรียนชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ มีหลักการ 3 หลักการ คือ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การวัดผลตามสภาพจริง หลักการบริหารงานแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพื้นฐานในการหาความรู้ต่อไป

2.2 การดำเนินการ

2.2.1 การจัดการเรียนการสอนของครู ครูจัดชั้นเรียนโดยให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน และตามลักษณะของกิจกรรม โดยทั่วไปไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน เตรียมการสอน โดยศึกษาเนื้อหา ตัวอย่างแผนการสอนของสำนักพิมพ์ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนตลอดชั่วโมง จัดให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต และแหล่งเรียนรู้ แบ่งเนื้อหาส่วนที่เป็น Speaking and Listening ให้ครูชาวต่างชาติสอน สอนเน้นไวยากรณ์สำหรับวิชาอังกฤษพื้นฐาน สอนไวยากรณ์ โดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และตรวจและเฉลยไปพร้อมกันทั้งห้อง สอนการอ่านโดยจัดทำเป็นโครงการรักการอ่าน มีวิธีดำเนินการโดยให้นักเรียนค้นคว้าหาคำศัพท์ อ่าน แปล ทำแบบฝึกหัด และทำรายงานส่ง มุ่งให้นักเรียนทำกิจกรรมในช่วงปิดภาคเรียนที่ 1 สอนอ่าน-เขียน โดยให้นักเรียนเตรียมอ่านและหาความหมายของคำศัพท์มาก่อน ครูถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ สรุปเรื่อง ทำแบบฝึกหัด จัดทำบทเรียน CAI มาเพิ่มเติมให้นักเรียน จัดให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มตามใบงาน สอนการทำโครงการ โดยให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม คิดหัวข้อ โครงการ ค้นคว้าข้อมูล อ่านแปล เขียนรายงานเป็นภาษาอังกฤษ และพูดนำเสนอ ใช้เทคนิคมอบหมายภาระงานในการดำเนินการสอน การวัดผลประเมินผล วัดผลจากการปฏิบัติโดยเก็บคะแนนจากการบ้าน ชิ้นงาน โครงการ วัดผลโดยการทดสอบย่อย การทดสอบกลางภาค การทดสอบปลายภาค เก็บคะแนน จากการสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม วัดผลให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ กระบวนการ และทัศนคติ นำผลมาการประเมินมาปรับปรุงการสอน สอบปลายภาคภาคโดยใช้ข้อสอบปรนัย

2.2.2 การบริหารจัดการ ผู้บริหารวางแผนงานวิชาการ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คำขวัญ และพันธกิจด้านนักเรียน ครู กระบวนการ ผู้ปกครอง และชุมชน แบ่งสายบริหารงาน กำหนดขอบเขตงาน และจัดพรณางานอย่างชัดเจน วางแผนปรับปรุงงาน โดยศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จัดทำแผนงาน หรือโครงการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ จัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้จัดทำหลักสูตรโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประชาสัมพันธ์หลักสูตร ติดตามการใช้หลักสูตรโดยการสอบถาม พูดคุย รับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครอง ปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน และให้มีการบูรณาการมากขึ้น กำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนวิชาต่าง ๆ 1,400 คาบ/ปี สำหรับนักเรียนทั่วไป และ 1,600 คาบ/ปี สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ กำหนดให้นักเรียนทั่วไปเรียนวิชาพื้นฐาน 120 คาบ/ปี วิชาเพิ่มเติม 80 คาบ/ปี ในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนในโครงการพิเศษ เรียนวิชาเพิ่มเติมอีก 40 คาบ/ปี กำหนดให้นักเรียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 2 รายวิชาทุกระดับ คือ วิชาพื้นฐาน 1 รายวิชา (3

คาบ/สัปดาห์) วิชาเพิ่มเติม 1 รายวิชา (2 คาบ/สัปดาห์) การจัดการเรียนการสอน จัดให้มี 2 แผนการเรียน โดยแผนสำหรับนักเรียนทั่วไป จัดให้นักเรียนเรียนรายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (3 คาบ/สัปดาห์) ทุกระดับ รายวิชาฟัง-พูด (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับชั้น ม.1 รายวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับชั้น ม.2 และรายวิชาอังกฤษโครงการ (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับนักเรียน ม.3 และรายวิชาเน้นการพูดอีก 1 รายวิชา (1 คาบ/สัปดาห์) สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ จัดตารางเรียน/ตารางสอน โดยให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7-8 คาบ ให้นักเรียนเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง และจัดให้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิชาต่าง ๆ โรงเรียนมีความเข้มงวดเรื่องการเปลี่ยนตารางเรียน เนื่องจากจะก่อปัญหาหาหาเรียนไม่พบ จัดชั้นเรียนโดยจัดให้นักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียงตามลำดับคะแนนสอบเข้า เฉพาะห้องเรียนของนักเรียนในโครงการพิเศษ ส่วนนักเรียนทั่วไปจัดแบบคณะ ห้องเรียนละ 50-55 คน จัดรับนักเรียน ม.1 เพิ่ม 2 ห้องเรียนจากแผนการรับเดิม 9 ห้องเรียน ทำให้มีนักเรียน ม.1 -3 ทั้งหมด 31 ห้องเรียน การจัดครูเข้าสอน หัวหน้ากลุ่มสาระจัดครูเข้าสอนตามความต้องการของครู ได้จ้างครูต่างชาติช่วยสอนวิชาอังกฤษพื้นฐาน 1 คาบ/สัปดาห์ จัดให้ครูสอน 1-2 รายวิชา มีคาบเฉลี่ย 12-21 คาบ/สัปดาห์ จัดให้ครูทุกคนทำแผนการเรียนรู้นั้นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เสร็จก่อนเปิดภาคเรียน อนุมัติให้ 1 รายวิชา มี 1 เล่ม ให้นักเรียนไปใช้สอนและบันทึกการสอนลงในแผน ส่งแผนให้ฝ่ายวิชาการเมื่อสิ้นภาคเรียน จัดเตรียมวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ การบริการ และแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เองเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ พัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ โดยได้จัดสอนสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียนชั้น ม.1 เข้าใหม่ ก่อนเปิดภาคเรียน สอนเสริมให้นักเรียนตามความต้องการในคาบที่ 8 หรือ 9 และในวันเสาร์ และสอนซ่อมให้นักเรียนที่มีผลการเรียน 0 มส. และ ร จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดให้นักเรียนทุกคนเรียนกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมสี่เหล่า (ลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด-ผู้บำเพ็ญประโยชน์) กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน การพัฒนาครูด้านวิชาการ โดยกำหนดการพัฒนาครูและบุคลากรไว้เป็นกลยุทธ์ระดับองค์กร จัดอบรมประชุมปฏิบัติการให้ครู การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน ส่งเสริมให้มีการวัดผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย กำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนตลอดปี เป็น 85/15 แบ่งเป็น ก่อนกลางปี = 35 กลางปี = 15 หลังกลางปี = 15 และ ปลายปี = 15 รวมทั้งส่งเสริมการทำข้อสอบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ จัดให้มีการติดตามงานโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน ทำการประเมินและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝ่ายแผนงานจะจัดทำสรุปการดำเนินงานของโรงเรียนเสนอต่อสาธารณชน จัดให้มีการประเมินบุคลากรของโรงเรียนทุกคน รวมทั้งประเมินกลุ่มสาระ เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ และใช้ประเมินความดีความชอบ

2.3 ความสำเร็จ สภาพความสำเร็จคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี มีผลสอบ NT อยู่ใน 20% แรกของประเทศ สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การนำเสนอ ทักษะในการรายงาน ทักษะการแก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ ปัจจัยความสำเร็จคือ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและรับผิดชอบ ครูมีวุฒิ ความรู้ความสามารถในการสอน ได้รับความรับผิดชอบ เอาใจใส่นักเรียน และมีความอดทนสูง ผู้บริหารมีความสามารถและมีวิสัยทัศน์ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนความพร้อมในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี

2.4 ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ปัญหา/อุปสรรคคือ นักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน นักเรียนในห้องเรียนมีความสามารถแตกต่างกันมาก ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป ความไม่พร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่าง ความสนใจของนักเรียน และการขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของในสิ่งของส่วนรวม ครูส่วนใหญ่มีภารกิจและธุรกิจส่วนตัว จึงไม่สามารถอุทิศเวลาออกราชการให้โรงเรียน ระบบการศึกษาในปัจจุบันที่มีการวัดผลเป็นปี ทำให้นักเรียนรู้ผลช้าทำให้ไม่กระตือรือร้น แนวทางแก้ไข คือ เพิ่มการดูแลเอาใจใส่ ติดตามและกระตุ้นนักเรียน และประสานผู้ปกครองให้มากขึ้น สอนโดยการแบ่งกลุ่ม เพิ่มห้องเรียนขึ้นอีก 2 ห้องเรียน และเพิ่มแหล่งค้นคว้าและเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ ขอความร่วมมือครูในการอุทิศเวลาออกราชการ รวมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา และกำหนดเวลางานเสร็จให้ชัดเจนเวลาสั่งงาน จัดทดสอบย่อย หรือเก็บคะแนนบ่อย ๆ

3. การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป ตามกรอบ 4 ด้าน

3.1 ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีความเชื่อที่เหมือนกันในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนการสอนแบบบูรณาการ นอกจากนี้แล้ว โรงเรียนสองภาษายังมีความเชื่อในเรื่อง ความรู้เรื่องไวยากรณ์และการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ การสอนที่ดีอยู่ที่วิธีสอนนักเรียนมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนพูดสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วไม่ควรเข้มงวดเรื่องความถูกต้องและความสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์และความผิดพลาดในการใช้ภาษามากนัก ส่วนโรงเรียนทั่วไปยังมีความเชื่อในเรื่อง การวัดผล ถ้าเก็บคะแนนจากงานที่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง นักเรียนจะไม่ค่อยชอบตก งานจะสำเร็จถ้าทำเป็นทีมเวิร์ค นักเรียนทุกคนสามารถสอนได้ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ถ้านักเรียนชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีหลักการที่เหมือนกันในเรื่อง การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การวัดผลตามสภาพจริง การ

บริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีวัตถุประสงค์เหมือนกันในเรื่อง มุ่งให้นักเรียนมีความสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้โรงเรียนสองภาษายังมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุวัฒน์อุปถัมภ์เท่าเทียมกับนักเรียนปกติ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง มีความคิด รู้จักวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขในสังคม และเพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรมไทยที่ดี

3.2 การดำเนินการ

3.2.1 การจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมี การจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกันในเรื่องจัดชั้นเรียนโดยให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียนและตามลักษณะของกิจกรรม ไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์พิเศษในการควบคุมชั้นเรียน เตรียมการสอนโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาข้อมูล ต่าง ๆ เช่น หลักสูตร guideline เนื้อหาตัวอย่างแผนการสอนของสำนักพิมพ์ ให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาอังกฤษพื้นฐานสอนเน้นไวยากรณ์ และสอนโดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และตรวจและเฉลยไปพร้อมกัน สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเอกสารประกอบการเรียน วัดผลจากการปฏิบัติ โดยเก็บคะแนนจากที่บ้าน ชิ้นงาน โครงงาน และวัดผลโดยการทดสอบย่อย การสอบกลางภาค และปลายภาค นอกจากนี้โรงเรียนสองภาษา ยังได้จัดการเรียนรู้ โดยใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนตลอดชั่วโมงเรียน ร่วมกับนักเรียนกำหนดกฎระเบียบในการควบคุมชั้นเรียนและควบคุมให้เป็นไปตามกฎอย่างเคร่งครัด สำนวณพื้นฐานและความต้องการของนักเรียน จัดกิจกรรมการสอนโดยใช้ ขั้นตอน 3 P คือ Presentation Practice และ Production โดยจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ วัดผลจาก ชิ้นงานต่าง ๆ และพัฒนาการของนักเรียน ส่วนของโรงเรียนทั่วไป ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนตลอดชั่วโมง จัดกิจกรรมโดยใช้ขั้นตอน 3 P กิจกรรมที่ จัดให้มีลักษณะเป็นการให้ค้นคว้า หรือการปฏิบัติที่เป็นกลุ่ม ๆ เช่น การทำโครงงาน วัดผลให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ กระบวนการ และทัศนคติ และนำผลการประเมินมาปรับปรุง การสอนไปแล้ว

3.2.2 การบริหารงานวิชาการ

1) **ด้านการวางแผนงานวิชาการ** โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการวางแผนงานการที่เหมือนกัน ในเรื่องการจัดให้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คำขวัญ และพันธกิจด้านนักเรียน ครู กระบวนการ ผู้ปกครอง และชุมชน แบ่งสายบริหารงาน กำหนดขอบเขตงาน และจัดสรรงานอย่างชัดเจน วางแผนปรับปรุงงาน โดยศึกษาข้อมูลต่างๆ จัดทำ

แผนงาน หรือโครงการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ และจัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

2) **การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้** โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เหมือนกันในเรื่องมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระให้มากขึ้น และให้มีวิชาเลือกที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักเรียน ส่วนของโรงเรียนสองภาษาได้จัดทำในเรื่อง การนำหลักสูตรของโรงเรียนภาคปกติมาปรับใช้ ซึ่งตามโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนวิชาต่าง ๆ 1,400 คาบ/ปี เรียนวิชาพื้นฐาน 160 คาบ/ปี วิชาเพิ่มเติม 160 คาบ/ปี โดยในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 4) กำหนดให้นักเรียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 3 รายวิชา คือ วิชาพื้นฐาน 1 รายวิชา (4 คาบ/สัปดาห์) วิชาเพิ่มเติม (2 คาบ/สัปดาห์) รายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) อังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) การพูดในที่สาธารณะ (2 คาบ/สัปดาห์)

ส่วนของโรงเรียนทั่วไป ได้จัดทำในเรื่องจัดทำหลักสูตรโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมติดตามการใช้หลักสูตรโดยการสอบถาม พูดคุย รับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครองตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนดให้นักเรียนวิชาต่าง ๆ 1,400 คาบ/ปี สำหรับนักเรียนทั่วไป และ 1,600 คาบ/ปี สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ ให้นักเรียนทั่วไปเรียนวิชาพื้นฐาน 120 คาบ/ปี วิชาเพิ่มเติม 80 คาบ/ปี ในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนในโครงการพิเศษ เรียนวิชาเพิ่มเติมอีก 40 คาบ/ปี กำหนดให้นักเรียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 2 รายวิชาทุกระดับ คือ วิชาพื้นฐาน 1 รายวิชา (3 คาบ/สัปดาห์) วิชาเพิ่มเติม 1 รายวิชา (2 คาบ/สัปดาห์)

3) **การจัดการเรียนการสอน** โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกัน ในเรื่องจัดตารางเรียนให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7 คาบ จัดให้ครูสอน 1-2 รายวิชา จัดเตรียมวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ การบริการ และแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ จัดให้มีหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียน

ส่วนของโรงเรียนสองภาษาได้จัดทำในเรื่องจัดให้มีแผนการเรียนเดียว โดยจัดให้นักเรียนเรียนรายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (4 คาบ/สัปดาห์) รายวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) และรายวิชาการพูดในที่สาธารณะ (2 คาบ/สัปดาห์) จัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ แต่มีการเปลี่ยนห้องเรียนบ้างในบางวิชาที่ต้องใช้ห้องปฏิบัติการ จัดให้นักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียงตามลำดับคะแนนสอบเข้า ห้องเรียนละ 34-37 คน จัดให้มีจำนวนห้องเรียน ม.1-3 ทั้งหมด 11 ห้องเรียน (4-4-3) จัดครูที่เป็น native speaker ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีเข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนของโรงเรียนทั่วไปได้จัดทำในเรื่องจัดให้มี 2 แผนการเรียน โดยแผนสำหรับ

นักเรียนทั่วไป จัดให้นักเรียนเรียนรายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (3 คาบ/สัปดาห์) ทุกระดับ รายวิชาฟัง-พูด (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับชั้น ม.1 รายวิชาอังกฤษอ่าน-เขียน (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับชั้น ม.2 และรายวิชาอังกฤษโครงการ (2 คาบ/สัปดาห์) สำหรับนักเรียน ม.3 และรายวิชาเน้นการพูดอีก 1 รายวิชา (1 คาบ/สัปดาห์) สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ จัดตารางเรียน/ตารางสอน โดยให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 7-8 คาบ ให้นักเรียนเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง และจัดให้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิชาต่าง ๆ โรงเรียนมีความเข้มงวดเรื่องการเปลี่ยนตารางเรียน เนื่องจากจะก่อปัญหาหาหา นักเรียนไม่พบ จัดให้นักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียงตามลำดับคะแนนสอบเข้า เฉพาะห้องเรียนของนักเรียนในโครงการพิเศษ ส่วนนักเรียนทั่วไปจัดแบบคละ ห้องเรียนละ 50-55 คน จัดรับนักเรียน ม.1 เพิ่ม 2 ห้องเรียนจากแผนการรับเดิม 9 ห้องเรียน ม.1 -3 ทั้งหมดจ้างครูต่างชาติช่วยสอนวิชาอังกฤษพื้นฐาน 1 คาบ/สัปดาห์ จัดให้ครูสอน มีคาบเฉลี่ย 12-21 คาบ/สัปดาห์

4) การพัฒนาส่งเสริมงานด้านวิชาการ โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการพัฒนาส่งเสริมงานด้านวิชาการที่เหมือนกันในเรื่อง จัดสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียนชั้น ม.1 เข้าใหม่ ก่อนเปิดภาคเรียน สอนเสริมให้นักเรียนตามความต้องการในคาบที่ 8 หรือ 9 และในวันเสาร์ สอนซ่อมให้นักเรียนที่มีผลการเรียน 0 มส. และ ร จัดให้นักเรียนเรียนกิจกรรมแนะแนว ลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน กำหนดการพัฒนาครูและบุคลากรไว้เป็นพันธกิจของโรงเรียนของโรงเรียน ประชุมของฝ่ายวิชาการ และการอบรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

นอกจากนี้ โรงเรียนสองภาษา ยังได้มีการพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการ ในเรื่องสอนเสริมให้นักเรียนที่ผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 จัดอบรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ครูต่างชาติ 3) จัดอบรมภาษาอังกฤษให้ครูไทยทุกคน ส่วนโรงเรียนทั่วไป ยังได้จัดให้ นักเรียนชั้น ม.1 เรียนกิจกรรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมอีก 1 กิจกรรม

5) การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการจัดการวัดผลประเมินเหมือนกันในเรื่อง จัดให้มีการส่งเสริมให้มีการวัดผลตามสภาพจริงจากการปฏิบัติงานของนักเรียน จัดให้มีการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้มีการวัดผลตามสภาพจริงจากการปฏิบัติงานของนักเรียน จัดให้มีการดำเนินงานตามระเบียบของงานทะเบียน ส่วนโรงเรียนสองภาษา ยังได้ จัดให้มีการวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานภายนอก ส่วนโรงเรียนทั่วไป ยังได้ส่งเสริมการทำข้อสอบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

6) การนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีการนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดงานวิชาการเหมือนกันใน

เรื่อง ติดตามงานโดยใช้กลยุทธ์แผนงาน ประเมินงานทุกงานและกิจกรรมของโรงเรียน และจัดทำสรุปการดำเนินงาน ส่วนของโรงเรียนสองภาษายังได้ จัดทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนของโรงเรียนเรียน ส่วนโรงเรียนทั่วไป ได้จัดให้มีการประเมินบุคคลของโรงเรียนทุกคน รวมทั้งประเมินกลุ่มสาระ

3.3 ความสำเร็จ สภาพความสำเร็จ โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีสภาพความสำเร็จเหมือนกันในเรื่อง นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนมีผลสอบ NT อยู่ใน 20% แรกของประเทศ นักเรียนที่จบ ม.3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ และหาความรู้ด้วยตนเอง ส่วนโรงเรียนสองภาษายังมีสภาพความสำเร็จในเรื่องนักเรียนสามารถสอบชิงทุนไปเรียนต่างประเทศได้จำนวนมาก นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออก รู้จักใช้จินตนาการ ส่วนโรงเรียนทั่วไปยังมีสภาพความสำเร็จ ในเรื่อง นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

ปัจจัยความสำเร็จ โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีปัจจัยความสำเร็จเหมือนกันในเรื่องนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน มีตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ ครูมีวุฒิความรู้ความสามารถในการสอน ความรับผิดชอบ เอาใจใส่ให้นักเรียน และมีความอดทนสูงผู้บริหารมีความสามารถและมีวิสัยทัศน์ ผู้ปกครองให้การสนับสนุน ความพร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนสองภาษายังมีปัจจัยความสำเร็จในเรื่อง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ การจัดโครงสร้างหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวนมากพอ ความคล่องตัวในการบริหารงานของฝ่ายวิชาการและการให้บริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และการจัดทำสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอ

3.4 ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีปัญหาเหมือนกันในเรื่องนักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน และปริมาณของเด็กลักษณะนี้มีเพิ่มขึ้นในชั้น ม.2 และม.3 จำนวนนักเรียนมากเกินไปในชั้นเรียน โรงเรียนสองภาษายังมีปัญหาในเรื่อง การมีครูส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษ ทำให้มีปัญหาในเรื่องการจัดตารางสอน การประสานงาน การเอาใจใส่นักเรียนเรื่องระเบียบวินัยและความประพฤติ โรงเรียนขาดครูคนไทยของโรงเรียนเองที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิชาต่าง ๆ ได้ และร่วมทำงานในโครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนยังขาดความเข้มงวดในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการเรียนและความประพฤติของนักเรียน หลักสูตรยังไม่เป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง และยังมีลักษณะเป็นเชิงบังคับ นักเรียนยังไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนจริง นโยบายของโรงเรียนที่ไม่ให้นักเรียนติด 0 โรงเรียนทั่วไปยังมีปัญหาในเรื่อง นักเรียนในห้องเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน

มาก ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป ความไม่พร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก บางอย่าง ความสนใจของนักเรียน และการขาดความรู้สึกรักเป็นเจ้าของในสิ่งของส่วนรวม ครูส่วนใหญ่ มีภารกิจและธุรกิจส่วนตัว จึงไม่สามารถอุทิศเวลาออกราชการให้โรงเรียน ระบบการศึกษาในปัจจุบันที่มีการวัดผลเป็นปี ทำให้นักเรียนรู้สึกกลัวทำให้ไม่กระตือรือร้น

แนวทางแก้ไข แต่ละโรงเรียนมีแนวทางแก้ไขแตกต่างกัน โรงเรียนสองภาษามีแนวทางแก้ไขคือ ส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนและความมีระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนพัฒนาครูของโรงเรียนให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จนถึงขั้นไป พยายามจ้างครูเต็มเวลาเพื่อให้มีเวลาในการสอนนักเรียนด้านวิชาการ และพัฒนา นักเรียนให้มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมากขึ้น ง่ายต่อการติดต่อประสานงาน และการจัดตารางสอน แต่ถ้ายังจำเป็นต้องจ้างครูพิเศษก็ใช้การขอความร่วมมือ และเพิ่มการประสานงานให้มากขึ้น เพิ่มความเข้มงวดและเอาใจใส่ในเรื่องความประพฤติและระเบียบวินัยให้มากขึ้น รวมทั้งขอความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนทั้งครูประจำและครูพิเศษ ปรับหลักสูตรให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ และมีวิชาเลือกที่หลากหลายมากขึ้น ให้นักเรียนได้เลือกจริงตามความต้องการ ยกเลิกนโยบายที่ไม่ให้มี นักเรียนติด 0 โรงเรียนทั่วไปมีแนวทางแก้ไขคือ เพิ่มการดูแลเอาใจใส่ ติดตาม และกระตุ้นนักเรียน และประสานผู้ปกครองให้มากขึ้น สอนโดยการแบ่งกลุ่ม เพิ่มห้องเรียนขึ้นอีก 2 ห้องเรียน และเพิ่มแหล่งค้นคว้าและเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ

ตอนที่ 4 การสำรวจสภาพปัจจุบันและเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนปกติทั่วไป

4.1 สภาพปฏิบัติของครูและผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา ตามกรอบ 4 ด้าน คือ ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ ด้านการดำเนินการ ด้านความสำเร็จ และด้านอุปสรรคและแนวทางแก้ไข สรุปได้ว่า ครูและผู้บริหารมีภาพรวมการปฏิบัติ ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ ด้านการดำเนินการ และด้านความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ครูมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

4.2 สภาพปฏิบัติของครูและผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของครูและผู้บริหารโรงเรียนทั่วไป ตามกรอบ 4 ด้าน คือ ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ ด้านการดำเนินการ ด้านความสำเร็จ และด้านอุปสรรคและแนวทางแก้ไข สรุปได้ว่า ครูและผู้บริหารมีภาพรวมการปฏิบัติด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ และด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับ มาก ส่วนด้านความสำเร็จ ครูมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนผู้บริหารอยู่ในระดับ มาก

สำหรับด้านอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ครูมีภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนผู้บริหารอยู่ในระดับ มาก

4.3 สภาพปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูและผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป จากการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปตามกรอบ 4 ด้าน คือ ด้านความเชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ ด้านการดำเนินการ ด้านความสำเร็จ และด้านอุปสรรคและแนวทางแก้ไข สรุปได้ว่า โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปมีความแตกต่างในด้านความเชื่อ หลักการ จุดประสงค์ และด้านความสำเร็จ สำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครู และแตกต่างในด้านความสำเร็จ และด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข สำหรับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ประเด็นที่ 1. การสร้างและขยายโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสองภาษา

จากการวิจัยพบว่า สภาพความสำเร็จของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป คล้ายกัน แตกต่างกันตรงที่ นักเรียนของโรงเรียนสองภาษามีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างโดดเด่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก และรู้จักใช้จินตนาการ เป็นสิ่งที่น่าจะเชื่อถือได้ เพราะมีหลักฐานยืนยันจากผลการสอบวัดความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ส่วนปัจจัยที่ชัดเจนจริง ๆ น่าจะเป็นอะไรเป็นสิ่งที่น่าชวนให้รู้เพื่อนำไปพัฒนาให้ตรงจุด จากผลของการวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ทั้งโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปประสบความสำเร็จ นั้นคล้ายคลึงกัน คือ อยู่ที่ตัวนักเรียนที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก่อน มีเจตคติที่มีความตั้งใจเรียน และรับผิดชอบ ครูมีคุณวุฒิ มีความสามารถ และเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ผู้บริหารมีความสามารถ และมีวิสัยทัศน์ มีความพร้อมในด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ และผู้ปกครองให้การสนับสนุน เช่นเดียวกัน มีต่างกันอยู่ประเด็นเดียวคือ โครงสร้างของหลักสูตรของโรงเรียนสองภาษาได้จัดให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษมากถึง 3 รายวิชา 8 คาบ/สัปดาห์ เมื่อยังไม่คิดคาบติวหรือคาบสอนเสริม ขณะที่โรงเรียนทั่วไปเรียน 5 คาบ/สัปดาห์ ถ้าพิจารณาแค่นี้ แค่ความต่างของคาบเรียนภาษาอังกฤษ 3 คาบ อาจจะทำให้คิดไปได้ว่า แสดงว่าครูของโรงเรียนสองภาษาต้องดี มีความสามารถมากกว่าครูโรงเรียนทั่วไปจึงทำให้ผลลัพธ์แตกต่างมากด้วยคาบเรียนที่ต่างกันเพียง 3 คาบ หรือถ้ามองในมุมกลับ ก็อาจทำให้มองไปได้ว่า แสดงว่าครูโรงเรียนทั่วไปต้องมี

ความสามารถ เอาใจใส่ อดทน และทุ่มเทอย่างมากทีเดียว เพราะบริบทของโรงเรียนทั่วไปแตกต่างจากของโรงเรียนสองภาษามาก นักเรียนมีมากถึง 50-55 คน ในห้องเรียน ขณะที่ โรงเรียนสองภาษามีเพียง 34-37 คน ถึงทำให้ผลผลิตที่ออกมาดีเท่ากับโรงเรียนสองภาษาทั้ง ๆ ที่ได้รับการปฏิบัติน้อยกว่า อย่างไรก็ตามถ้ามองทั้งระบบของโรงเรียนสองภาษาจะพบว่า ยังมีปัจจัยแอบแฝงที่ไม่ได้กล่าวถึง คือ จริง ๆ แล้วนักเรียนไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเพียง 8 คาบ/สัปดาห์ แต่เรียนถึงประมาณ 7 คาบ/วัน เพราะนักเรียนได้เรียนวิชาอื่น ๆ เป็นภาษาอังกฤษด้วย ยกเว้นภาษาไทย นั่นหมายถึงนักเรียนได้รับโอกาสอย่างมากที่จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับครูและเพื่อน ๆ เกือบจะตลอดวัน เพราะฉะนั้นการสร้างและขยายโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในโรงเรียนสองภาษา

ประเด็นที่ 2 การส่งเสริมศักยภาพของครูไทยในการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป

จากการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนที่เด็กมีผลการเรียนดี มีทักษะในการคิดวิเคราะห์และการค้นคว้า แต่ทักษะการสื่อสารและความมั่นใจและกล้าแสดงออกยังน้อยกว่าโรงเรียนสองภาษา นั้นทั่วไปจะเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มาก ครูไทยต้องจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสั่งงานและขาดเวลาในการที่จะมีปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมในชั้นของ Production จะเห็นได้ว่าครูไทยมีศักยภาพ ที่จะจัดการเรียนการสอนได้ถ้าได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน กล่าวคือ 1) โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะได้พัฒนาทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับครู โดยอาจให้มีการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ (Native Speaker) ที่จบทางการศึกษามาประจำในโรงเรียน โดยหวังผลที่จะได้เรียนรู้ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างหลากหลาย และเป็นผู้ที่จะมาอบรมครูด้วย 2) ควรจะได้มีการสร้างครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความสามารถสอนได้เหมือน Native Speaker เพื่อมาสอนในโรงเรียนที่มี English Program 3) การจัดการของโรงเรียนอาจจะต้องเพิ่มเทคโนโลยีให้มากขึ้นเพื่อมาเป็นตัวช่วยให้กับครูผู้สอน เช่น สื่อ วิกิทัศน์ ห้อง mini-theatre ชุดการเรียน บทเรียนเรียนเอง

ประเด็นที่ 3 เป็นไปได้ไหมว่าการจะสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนสื่อสารได้ ครูไม่ต้องใช้ความสามารถในการสอน วิธีสอน หรือสื่อการเรียนการสอนอะไรมากมาย เพียงแต่ให้พูดภาษาอังกฤษได้ และใช้ภาษาอังกฤษสอนตลอดชั่วโมงเหมือนกับชาวต่างชาติก็พอ

จากการวิจัยนี้ พบว่า นักเรียนของโรงเรียนสองภาษามีความสามารถทางภาษาที่โดดเด่น กว่าโรงเรียนทั่วไป ถ้าเรามองปัจจัยตัวครู จะพบว่า ครูที่สอนที่เป็นชาวต่างชาติที่สอนภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ ไม่ได้จบทางการศึกษา บางคนมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเพียงการอบรมคอร์สสั้น ๆ และจากการพิจารณาจากวุฒิของครูที่สอนที่โรงเรียนสองภาษา พบว่า มีอยู่คนเดียวที่จบทางด้านการศึกษา คือ ครูที่สอนวิชา Public Speaking นอกนั้นจบทางด้านสังคมวิทยาและ

มนุษยวิทยา เทคโนโลยีการก่อสร้าง วิทยาศาสตร์ เพียงแต่ว่าทุกคนเป็น native speaker ฉะนั้นจึง น่าจะนำไปเป็นประเด็นศึกษาต่อ หรือถ้าคิดว่าน่าจะเป็นเช่นนั้นแน่ ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สิ่งแรกที่น่าจะต้องทำ คือ พยายามพัฒนาให้ครูสามารถใช้ภาษาอังกฤษพูด สื่อสารได้ เพื่อนำไปใช้พูดกับนักเรียนซึ่งนับได้ว่าเป็นสื่อการสอนที่ดี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู และการบริหารงานของผู้บริหาร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. **ทางด้านครูผู้สอน** จากข้อค้นพบ พบว่ามีหลายประเด็นที่โรงเรียนทั่วไปยังแตกต่างจากโรงเรียนสองภาษา เช่น การวางแผนสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การเตรียมเนื้อหา ผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และดึงดูดความสนใจนักเรียน การเตรียมสร้างวิธีการ และเครื่องมือวัดผลประเมินผล การใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน การใช้กิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน เป็นไปได้ที่โรงเรียนปกติทั่วไปจะได้พัฒนาในเรื่องดังกล่าวให้เทียบเท่าโรงเรียนสองภาษา

2. **ทางด้านโรงเรียน** จากผลการวิจัย พบว่าสิ่งสำคัญที่โรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปแตกต่างกันคือ การที่ครูใช้ภาษาอังกฤษตลอดชั่วโมงการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนได้ฟัง เข้า ไปได้ทำบ่อย ๆ จึงเกิดทักษะขึ้น ดังนั้นผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนพัฒนาครู ให้มีความสามารถในการสร้างและขยายโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน ตลอดชั่วโมงเรียนได้ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนในการขยายโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนตลอดชั่วโมงได้ และในกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าและหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3. **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** เช่น เขตพื้นที่การศึกษา ต้องดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องที่จะพัฒนาครู โดยจัดวัดพื้นฐานความรู้และทักษะทางภาษาของครูทุกคนในเขตพื้นที่ แล้วดำเนินการพัฒนาครูอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ต่อเนื่อง โดยประสานความร่วมมือจากบุคลากรของโรงเรียนสองภาษา และศูนย์อีริค (Eric) รวมทั้งสร้างแรงจูงใจที่จะให้ครูสนใจที่จะพัฒนาตนเอง เช่น อาจใช้ผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษจากสถาบันที่เป็นที่ยอมรับมาประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ หรือต้องกำหนดให้ครูต้องสอบวัดความสามารถทางภาษาทุก ๆ 5 ปี เหมือนต่อไปประกอบวิชาชีพ

4. **สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครู** ควรจะเปิดหลักสูตรผลิตครูเพื่อสอนในโรงเรียนสองภาษา และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะทางภาษาของบัณฑิตสำหรับบัณฑิตสาขาการสอนภาษาอังกฤษควรเพิ่มศักยภาพที่จะสอนนักเรียนเป็นภาษาอังกฤษได้ตลอดชั่วโมง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาทั้งเชิงลึก และเชิงสำรวจ และเป็นการศึกษาทั้งส่วนของครูและผู้บริหารแล้ว จึงน่าที่จะมีการวิจัยติดตามประเมินผลของหลักสูตร EP ประเมินผลในแง่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อดูว่าจะมีความสำเร็จแค่ไหน เพียงใด

2. ข้อค้นพบหนึ่งของงานวิจัยนี้คือ การที่โรงเรียนสองภาษาประสบความสำเร็จเพราะมีการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนตลอดชั่วโมง และการใช้ครูต่างชาติในการสอนมีผลที่ตามมาคือนักเรียนมีพฤติกรรมครึ่ง ๆ กลาง ไม่เรียบร้อยนุ่มนวลแบบเด็กไทย แต่ก็ไม่ใช่ลักษณะของเด็กต่างชาติ ฉะนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาเชิงทดลอง โดยใช้ครูคนไทยสอนแบบโรงเรียนสองภาษาเปรียบเทียบกับใช้ครูต่างชาติสอน เพื่อดูประสิทธิภาพในการสอน และดูผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านอื่น ๆ นอกจากผลการเรียน

3. วิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบโรงเรียนสองภาษา และแบบโรงเรียนทั่วไปที่ส่งผลต่อทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการค้นคว้ามากกว่า

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ, สำนักทดสอบทางการศึกษา. (ม.ป.ป.) **แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** (เอกสารอัดสำเนา).

กองการมัธยมศึกษา, กรมสามัญศึกษา. (2535). **การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2531). **การบริหารกิจการนักเรียน เล่ม 2.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: อักษรภาพิพัฒน์.

ไข่มุกด์ ชมชื่น. (2531). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2546). **สรุปผลการประชุมปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโครงการโรงเรียนสองภาษาฉบับย่อ (Mini Program) รุ่นที่ 1/2546.** (เอกสารอัดสำเนา).

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547). **การประชุมกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาประเภท Mini English Program.** (เอกสารอัดสำเนา).

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุดทอง.

จุฑารัตน์ อินทะเสน. (2545). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภดล อุซชิน. (2536). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นัยนา ศิริมานะกุล. (2543). **ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- นิพัทธา รสจันทร์. (2543). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- นิสา ชูโต. (2545). **การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น.การพิมพ์.**
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.**
- พริมรศ นนทภักดิ์. (2547). **การวิจัยพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- พุทธรักษ์ จินดาโรจน์. (2546). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของนักเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- วนิดา แก่นจันทร์. (2545). **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- วิเชียร ชิวพิมาย และคณะ. (2542). **การประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.**
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2544). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).**
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2546). **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**

- สามัญศึกษา, กรม. (2533). **ขอข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สิริวรรณ จันทรมล. (2540). **พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกัน ในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- สุทธิพงษ์ ยงค์มด. (2543). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการ การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2543). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อรุณี สถิตภาคกุล. (2535). **การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับ ประถมศึกษาตามแนวยุทธศาสตร์การสอนแบบผสมผสานของมาร์ตัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำภา บุญช่วย. (2537). **การบริหารงานวิชาการโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทุมพร ชื่นวิญญา. (2545). **การประเมินโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษระดับชั้น มัธยมศึกษาโรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2529). **การบริหารทักษะและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.

ภาษาอังกฤษ

- Johnson, B. (2006). **Mixed Research: Mixed Method and Mixed Model Research**[Online]. Available from: www.southalabama.edu/coe/best/johnson/dr_johnson/lectures/lec14[2006, November 11]
- Srisa-An, W. (1988). **Language teaching: a look into the future**[Online]. Available from: www.thaitesol.org/bulletin/1102/110201.html[2006, November 11]
- Yin, R.K. (1994). **Case Study Research: Design and Methods**. Beverly Hills: Sage Publication.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา:
การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงมล ไตรวิจิตรคุณ

ผู้วิจัย

นางวิไลลักษณ์ เดชะ

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาวิทยาการวิจัย ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ได้แก่

- 1) ความเชื่อ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์
- 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
- 3) ความสำเร็จ
- 4) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

3. ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและนำไปพิจารณาในภาพรวม โดยจะไม่มีกานำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคล หรือรายโรงเรียนแต่อย่างใด

4. หลังจากตอบแบบสอบถามครบทุกข้อแล้ว ขอความกรุณาใส่ซองที่แนบมาพร้อมกันนี้และนำส่งไปรษณีย์ภายใน 7 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถามนี้ หรือหากไม่สะดวก ผู้วิจัยจะไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการร่วมให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ดิฉันขออาราธนาคุณงามความดีที่ท่านเคารพนับถือได้ช่วยพรให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวประสบแต่ความสุขสมปรารถนาในสิ่งดีงามที่มุ่งหวังทุกประการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางวิไลลักษณ์ เดชะ)

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของตัวท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 31 31 – 35 ปี 36 – 40 ปี 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป
3. อายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี 6 – 10 ปี 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี 21 – 25 ปี 26 ปีขึ้นไป
4. วุฒิต่างการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
 5 ปีและต่ำกว่า 6 – 10 ปี 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี 21 – 25 ปี 26 ปีขึ้นไป
5. รายวิชาที่สอน 1)..... 2).....
 3)..... 4).....
6. ระดับชั้นที่สอน
7. จำนวนคาบที่สอนคาบ/ชั่วโมง ต่อ สัปดาห์

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอน

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินการในโรงเรียนของท่าน**ในภาพรวม**

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ระดับความคิดเห็นดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ	81 - 100
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก	คิดเป็นร้อยละ	61 - 80
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง	คิดเป็นร้อยละ	41 - 60
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย	คิดเป็นร้อยละ	21 - 40
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	คิดเป็นร้อยละ	1 - 20
0	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ		

รายการ	สภาพปฏิบัติ						อื่น ๆ / ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
ความเชื่อ แนวคิด หลักการ							
1. จัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด							
2. จัดให้นักเรียนได้เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของนักเรียน							
3. ใช้หลักการสอนที่มีชั้นนำเสนอ ชั้นฝึกปฏิบัติ และชั้นนำไปใช้							
4. มีความเชื่อว่าไวยากรณ์เป็นสิ่งสำคัญ							
5. ยึดหลักการสอนที่เน้นการปฏิบัติ							
การดำเนินการจัดการเรียนการสอน							
การจัดชั้นเรียน							
6. ทำข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ในเรียนในห้องเรียนของท่าน							
7. จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน							
8. จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามลักษณะของกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง							
9. ลงโทษนักเรียนที่ละเมิดกฎและข้อตกลงด้วยวิธีที่ตกลงกันได้							
10. เข้าใจและเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง							
การเตรียมการสอน							
11. ศึกษาหลักสูตร คำแนะนำของหลักสูตร และเนื้อหาที่จะสอน							
12. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเนื้อหาที่จะสอน							
13. จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน							

รายการ	สภาพปฏิบัติ						อื่น ๆ / ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
14. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์							
15. เตรียมหา และผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และดึงดูดความสนใจนักเรียน							
16. คิดหาวิธีการ และสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล							
17. จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง							
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
18. ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนตลอดชั่วโมง							
19. ใช้กิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติ							
20. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยกันเป็นกลุ่ม							
21. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบกระบวนการหรือวิธีการเรียนรู้ของตน							
22. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งค้นคว้าต่าง ๆ อย่างหลากหลาย							
23. ใช้สื่อที่สอดคล้องกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน บทเรียนและเทคนิควิธีสอน							
24. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับกลุ่ม และผู้เรียนกับครู							
25. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน							
26. จัดกิจกรรมและสถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์							
การวัดผลประเมินผล							
27. ประเมินให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ผลงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน							
28. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองและเพื่อน							
29. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย							
30. นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน							
31. กำหนดวิธีและเกณฑ์ประเมินร่วมกับนักเรียน							
32. บอกวัตถุประสงค์ และวิธีการประเมินให้นักเรียนทราบ							
33. สังเกตและประเมินพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง							
34. เน้นการใช้ข้อสอบแบบอัตนัย (ให้นักเรียนแสดงออกด้วยภาษาของนักเรียนเอง)							

รายการ	สภาพความสำเร็จ						อื่น ๆ / ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน							
สภาพความสำเร็จ							
35. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี							
36. นักเรียนมีความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษอย่างโดดเด่น							
37. นักเรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน							
38. นักเรียนมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกสูง							
39. นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และค้นคว้าหาความรู้							
40. นักเรียนมีกิจกรรมรยาทสุภาพ อ่อนน้อม ต่อมตน							
รายการ	ความสำคัญของปัจจัย						อื่น ๆ / ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
ปัจจัยความสำเร็จ							
41. จำนวนชั่วโมง และรายวิชาภาษาอังกฤษที่นักเรียนได้เรียนมีจำนวนมากพอ							
42. นักเรียนมีโอกาสได้เรียนภาษาอังกฤษนอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ							
43. การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการจากฝ่ายบริหาร							
44. ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและให้การสนับสนุนและความร่วมมือ							
45. ผู้บริหารจัดการระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม							
46. ความพร้อมทางสติปัญญาของนักเรียน							
47. เจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน							
48. ครูมีความรู้ ความสามารถด้านภาษา และการจัดการเรียนการสอน							
49. ครูมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่นักเรียน คอยเน้นย้ำ ทบทวนเนื้อหาที่ล่นไปแล้ว							
50. ครูมีความอดทนสูง ติดตามงานที่สั่งให้นักเรียนทำ							

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา:
การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

ผู้วิจัย

นางวิไลลักษณ์ เดชะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิธีวิทยาการวิจัย ภาควิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสองภาษา
 2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหาร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ได้แก่
 - 1) แนวคิด หลักการ และความเชื่อ
 - 2) การดำเนินการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3) ความสำเร็จ
 - 4) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข
 3. ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและนำไปพิจารณาในภาพรวม โดยจะไม่มี การนำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคล หรือรายโรงเรียนแต่อย่างใด
 4. หลังจากตอบแบบสอบถามครบทุกข้อแล้ว ขอความกรุณาใส่ซองที่แนบมาพร้อมกันนี้และนำไปรษณีย์ ภายใน 7 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถามนี้ หรือหากไม่สะดวก ผู้วิจัยจะไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
- ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการร่วมให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ดิฉันขออาราธนาคุณงามความดีที่ท่านเคารพนับถือได้อวยพรให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวประสบแต่ความสุขสมปรารถนาในสิ่งดีงามที่มุ่งหวังทุกประการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางวิไลลักษณ์ เตชะ)

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 31 31 - 35 ปี 36 - 40 ปี 41 - 45 ปี 46 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. อายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี 16 - 20 ปี 21 - 25 ปี 26 ปีขึ้นไป
4. วุฒิต่างการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในหัวข้อ 5 ในโรงเรียนนี้ ต่ำกว่า 1 ปี 2 - 5 ปี 6 - 10 ปี 11 ปีขึ้นไป
7. โรงเรียนของท่าน มีโครงการโรงเรียนสองภาษา (EP) ไม่มีโครงการโรงเรียนสองภาษา (EP)

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินการในโรงเรียนของท่าน**ในภาพรวม**

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ระดับความคิดเห็นดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ	81 - 100
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก	คิดเป็นร้อยละ	61 - 80
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง	คิดเป็นร้อยละ	41 - 60
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย	คิดเป็นร้อยละ	21 - 40
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	คิดเป็นร้อยละ	1 - 20
0	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ		

รายการ	สภาพปฏิบัติ						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
แนวคิด หลักการ ความเชื่อ							
หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน							
1. การให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมทางวิชาการ							
2. จัดการให้เพื่อนครูทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
3. ทำงานแบบรวมพลังเป็นทีมกับบุคลากรทุกฝ่าย							
4. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
5. การรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย							
6. ส่งเสริมให้ทุกคนเสนอแนะการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน							
หลักการวัดผลตามสภาพจริง							
7. ส่งเสริมให้การดำเนินการต่าง ๆ อยู่ในรูปคณะกรรมการ							
8. จัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ							
9. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
ความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการคิด วางแผนดำเนินการ และประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่กิจกรรมในเวลาเรียน (เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) และนอกเวลาเรียน (เช่น กีฬา)							
11. จัดให้มีกิจกรรม / การประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง							

รายการ	สภาพปฏิบัติ						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
12. จัดห้องเรียนให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (เช่น จัดกลุ่มตามความถนัด ความสนใจ จัดลดความสามารถ)							
13. จัดให้มีการแสดงความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนในโอกาส							
14. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการคิด วางแผนดำเนินการ และประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมในเวลาเรียน (เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) และนอกเวลาเรียน (เช่น กิจกรรมตามวาระสำคัญ กีฬาสี)							
การดำเนินการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ							
15. การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ คำขวัญ และนโยบายของโรงเรียน							
16. การแบ่งสายงาน และกำหนดขอบเขตของงาน และพรรณนางานอย่างชัดเจน							
17. การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี							
18. การจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนางานวิชาการ							
19. การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู เพื่อจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร							
20. การจัดทำ จัดหาหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรตามความต้องการ จำเป็นของคณะครู และนักเรียน							
21. การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรของโรงเรียน							
22. การสำรวจความต้องการเรียนรายวิชาของนักเรียน							
23. การจัดให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระฯ							
24. การร่วมกับครูผู้สอนในการตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาในกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับหลักสูตร							
25. สำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร							
26. การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรได้ขอความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ชุมชน และความต้องการของนักเรียน							
27. จัดให้มีแผนการเรียนหลายแผนสำหรับช่วงชั้นที่ 3 (โปรดระบุจำนวน)							
28. จัดรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมไว้อย่างหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ							
29. จัดให้นักเรียนได้เรียนรายวิชาสำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมในจำนวนที่เหมาะสม (โปรดระบุ จำนวนรายวิชา)							

รายการ	สภาพปฏิบัติ						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
30. จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งสาระพื้นฐาน และสาระเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม (โปรดระบุ รวมทั้งหมดกี่คาบ/ชั่วโมง ต่อสัปดาห์)							
31. จัดตารางสอนตามข้อจำกัดของโรงเรียนทั้งในแง่บุคลากรและทรัพยากร							
32. จัดตารางเรียนของนักเรียนโดยคำนึงถึงความสะดวกสบายในเรื่องห้องเรียน							
33. การจัดนักเรียนเข้าห้องเรียนมีความเหมาะสม (โปรดระบุวิธีการ เช่น จัดแบบคละ จัดเรียงลำดับตามผลการเรียนหรือผลการทดสอบ)							
34. จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีความเหมาะสม (โปรดระบุจำนวนเฉลี่ยของนักเรียน/ห้อง)							
35. จัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ความพร้อม และภาระงาน							
36. จัดให้ครูที่เป็น native speaker สอนวิชาภาษาอังกฤษ (โรงเรียน EP)							
37. การจัดให้ครูชาวไทยเข้าสอนในคาบพิเศษหรือคาบติว (โรงเรียน EP)							
38. การเข้าสอนแทนส่วนใหญ่เข้าไปคุมชั้นเรียน ไม่ให้นักเรียนส่งเสียงดัง							
39. จัดให้มีการทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชา							
40. ส่งเสริมให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
41. ส่งเสริมให้จัดทำแผนการสอนที่บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ							
42. การสำรวจความต้องการเพื่อวางแผนจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สนองต่อจุดประสงค์ของหลักสูตร							
43. การจัดทำ จัดหาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าไว้สำหรับการเตรียมการสอนของครู							
44. การจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุครุภัณฑ์ ห้องประกอบการเรียน และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน							
45. การจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อปรับพื้นฐานให้นักเรียนเข้าใหม่							
46. การจัดให้มีการสอนเพิ่มเติมในคาบพิเศษ วันเสาร์ หรือวันอาทิตย์							
47. การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ติด 0 ร มส.							
48. การจัดให้มีการสอนเสริมให้นักเรียนที่ได้ผลการเรียนต่ำกว่า 2.00							
49. การจัดให้มีการติดตามการสอนซ่อมเสริม							

รายการ	สภาพปฏิบัติ						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
50. การจัดทำมีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ติด 0 ร มส.							
51. การจัดทำมีการสอนเสริมให้นักเรียนที่ได้ผลการเรียนต่ำกว่า 2.00							
52. การจัดทำมีการติดตามการสอนซ่อมเสริม							
53. สนับสนุนการจัดกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ฯลฯ							
54. สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน							
55. การสำรวจความต้องการของครูเพื่อจัดทำโครงการพัฒนาครู							
56. การจัดทำนิเทศครูใหม่เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบ							
57. การจัดทำประชุมปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง							
58. การจัดทำประชุม อบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร							
59. การจัดทำมีการวัดผลประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย							
60. การจัดทำเอกสาร คู่มือ และนิเทศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และงานทะเบียน							
61. การสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียน การสอน							
62. จัดให้มีการประเมินผลความสามารถทางภาษาอังกฤษจากหน่วยงาน ภายนอก (โรงเรียน EP)							
63. การจัดทำให้ข้อมูลหลักฐานงานทะเบียนมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน							
64. การจัดทำให้หลักฐานงานทะเบียนได้รับการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย							
65. การให้กลยุทธ์แผนงานในการประเมินผลการจัดงานวิชาการ							
66. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน							
67. การใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้พัฒนางานวิชาการในปี การศึกษาต่อไป							
68. การใช้ผลการประเมินงานวิชาการมาใช้ในการพิจารณาความดี ความชอบ และมอบหมายงานพิเศษ							

รายการ	ระดับความสำเร็จ						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
สภาพความสำเร็จ							
69. นักเรียนมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดี							
70. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์							
71. นักเรียนมีความโดดเด่นในความสามารถทางภาษาอังกฤษ							
72. นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม							
73. นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการสื่อสาร สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้							
รายการ	ระดับน้ำหนักปัจจัย						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
ปัจจัยความสำเร็จ							
74. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารจัดการ							
75. ครูผู้สอนมีความสามารถ เป็นครูมืออาชีพ							
76. มีครูชาวต่างประเทศ							
77. ความพร้อมและมีประสิทธิภาพของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก							
78. โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการ							
79. การจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนที่จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอ							
80. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษและสติปัญญาค่อนข้างสูง							
81. ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษและให้ความร่วมมือและสนับสนุน							
รายการ	ระดับน้ำหนักปัญหา						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
ปัญหา อุปสรรค							
82. ขาดแคลนครูต่างชาติที่มีคุณสมบัติครบตามที่ต้องการ							
83. ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป							
84. นักเรียนในชั้นเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน							
85. ความพร้อม และความเพียงพอของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้							

รายการ	ระดับน้ำหนักปัญหา						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
86. ขาดบุคลากรคนไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับชาวต่างชาติได้							
87. หลักสูตรยังขาดการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระอย่างแท้จริง							
รายการ	สภาพปฏิบัติ						อื่น ๆ /ระบุ
	5	4	3	2	1	0	
แนวทางแก้ไข							
88. พัฒนาคู่มือมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืน							
89. จัดให้มีนักเรียนห้องเรียนละไม่เกิน 35 คน							
90. จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกในจำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพได้มาตรฐาน							
91. อื่น ๆ โปรดระบุ.....							
.....							
.....							

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร. ดิเรก วรรณเศียร สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
2. นายวิวัฒน์ อนิวรรณกุล ผู้อำนวยการระดับ 9 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์
3. นางสาวละเอียด จุฑานันท์ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 7 นักวิชาการสำนักพิมพ์
4. นางสาวกิ่งแก้ว อารีรักษ์ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 7 นักวิชาการสำนักพิมพ์
5. ดร.สุชาดา บุญปัน นักวิชาการ สำนักงานการศาสนาและวัฒนธรรม
จังหวัดกำแพงเพชร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
ใบรับรองการเผยแพร่ผลงานต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

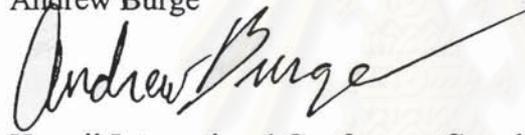
4TH ANNUAL HAWAII INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION

Certificate of Attendance

Saturday, January 07, 2006

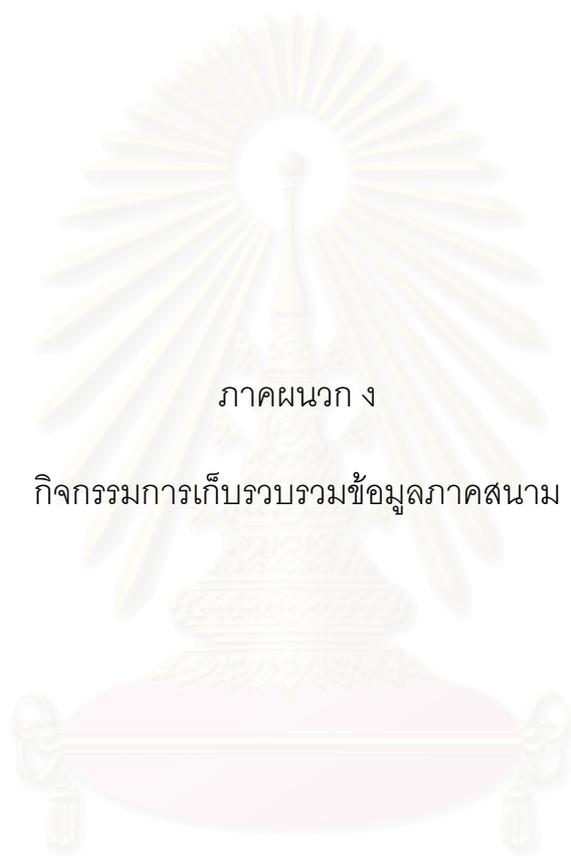
This is to confirm that Wilailuck Decha, Chulalongkorn University, has satisfactorily completed a presentation of "*English Instructional Management Models in Secondary Schools: Qualitative and Quantitative.*" at the 4th Annual Hawaii International Conference on Education, held on Friday, January 6, 2006 to Monday, January 9, 2006 at the Renaissance Ilikai Waikiki Hotel in Honolulu, Hawaii.

Andrew Burge

Hawaii International Conference Coordinator

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 1 กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามครั้งที่ 2 ของกรณีศึกษาที่ 1 โรงเรียนสอง
ภาษา

ระยะ/วัน เดือน ปี	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
จ. 22 พ.ย. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอน ชั้น ม.1/4 (อาจารย์ คนที่ 1) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.1/4 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
อ. 23 พ.ย. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอน ชั้น ม.2/4 (อาจารย์ คนที่ 2) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.2/4 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
จ. 29 พ.ย. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอน ชั้น ม.3/2 (อาจารย์ คนที่ 3) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.3/2 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
อ. 30 พ.ย. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอน ชั้น ม.2/1 (อาจารย์ คนที่ 2) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.2/1 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พ. 8 ธ.ค. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอน ชั้น ม.1/1 (อาจารย์ คนที่ 1) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.1/1 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พฤ. 9 ธ.ค. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอน ชั้น ม.3/1 (อาจารย์ คนที่ 3) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.3/1 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระยะ/วัน เดือน ปี	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
จ. 13 ธ.ค. 2547	- สนทนากลุ่มนักเรียน ชั้น ม.3/1 - ตรวจและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน	- นักเรียนชั้น ม.3/1 - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
อ. 14 ธ.ค. 2547	- สนทนากลุ่มนักเรียนชั้น ม.1/4 - ตรวจและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน	- นักเรียนชั้น ม.1/4 - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พ. 22 ธ.ค. 2547	- สนทนากลุ่มนักเรียน ชั้น ม.2/1 - ตรวจและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน	- นักเรียนชั้น ม.2/1 - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พฤ. 23 ธ.ค. 2547	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา - สัมภาษณ์พนักงานทำความสะอาดห้องเรียน EP	- ครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา - พนักงานทำความสะอาดตึก EP
จ. 27 ธ.ค. 2547	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ - สนทนากับแม่ค้าขายอาหารในโรงเรียน	- ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
อ. 28 ธ.ค. 2547	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์	- ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พฤ. 6 ม.ค. 2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศาสตร์ - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- ครูผู้สอนวิชาสังคมศาสตร์ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน - ผู้ปกครอง
ศ. 7 ม.ค. 2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- ครูผู้สอนสุขศึกษา - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน - ผู้ปกครอง
จ. 10 ม.ค. 2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- ครูผู้สอนวิชาศิลปะ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน - ผู้ปกครอง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระยะ/วัน เดือน ปี	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
อ. 11 ม.ค. 2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาศิลปะ - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- ครูผู้สอนวิชาศิลปะ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน - ผู้ปกครอง
พ. 19 ม.ค. 2548	- สัมภาษณ์ผู้บริหาร 2	- หัวหน้าฝ่ายวิชาการ EP - เอกสารการปฏิบัติงาน
พฤ. 20 ม.ค. 2548	- สัมภาษณ์ผู้บริหาร 1	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - เอกสารการปฏิบัติงาน
จ. 24 ม.ค. 2548	- สัมภาษณ์ผู้บริหาร 3	- ผู้ประสานงาน EP รับผิดชอบกลุ่มสาระ ภาษาต่างประเทศ - เอกสารการปฏิบัติงาน
อ. 25 ม.ค. 2548	- สัมภาษณ์ผู้ปกครอง - สนทนาพูดคุยกับแม่ค้าขายอาหารข้าง โรงเรียน	- ผู้ปกครองนักเรียน - ชุมชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ช่วงที่ 2 กรณีศึกษาที่ 2 โรงเรียนปกติทั่วไป

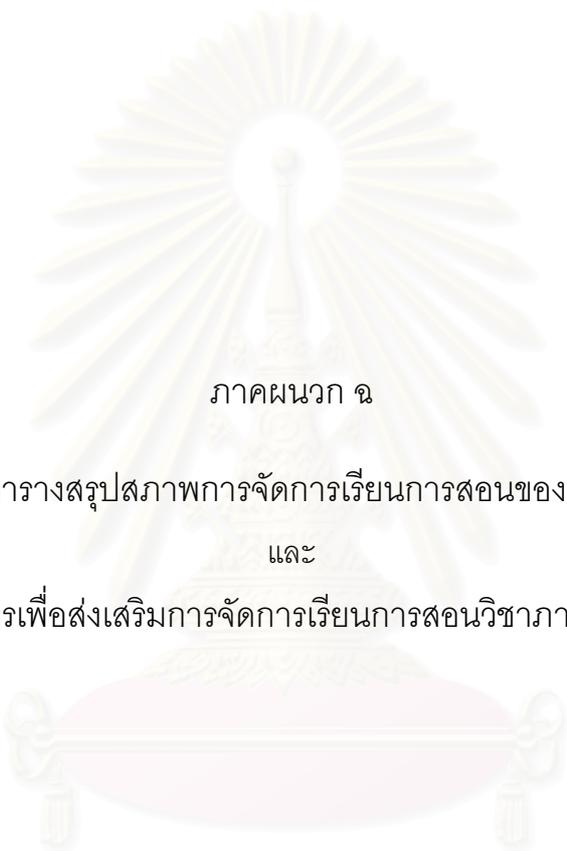
ระยะ/วัน เดือน ปี	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
พ. 24 พ.ย. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอนชั้น ม.2/1 (อาจารย์คนที่ 2) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.2/7 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พ. 25 พ.ย. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอนชั้น ม.1/1 (อาจารย์ ก) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.1/1 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พ. 1 ธ.ค. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอนชั้น ม.3/2 (อาจารย์ คนที่ 3) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.3/2 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พ. 2 ธ.ค. 2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอนชั้น ม.1/11(อาจารย์คนที่ 1) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.1/11 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
จ. 6 ธ.ค.2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอนชั้น ม.3/1 (อาจารย์คนที่ 3) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.3/1 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
อ. 7 ธ.ค.2547	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการสอนชั้น ม.2/1 (อาจารย์คนที่ 2) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชั้น ม.2/1 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ระยะ/วัน เดือน ปี	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
พ. 15 ธ.ค. 2547	- สังเกตการสอนชั้น ม.2/3 (อาจารย์คนที่ 2) - สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน - สอบถามและพูดคุยกับครูผู้สอน - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน	- นักเรียนชั้น ม.2/3 - ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พฤ. 16 ธ.ค. 2547	- สนทนากลุ่มนักเรียน ชั้น ม.1/1 - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- นักเรียนชั้น ม.1/1 - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
จ. 20 ธ.ค.2547	- สนทนากลุ่มนักเรียน ชั้น ม.2/3 - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- นักเรียนชั้น ม.2/3 - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
อ. 21 ธ.ค.2547	- สนทนากลุ่มนักเรียน ชั้น ม.3/1 - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- นักเรียนชั้น ม.3/1 - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พ. 29 ธ.ค. 2547	- สนทนากลุ่มนักเรียน ชั้น ม.3/2 - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	- นักเรียนชั้น ม.3/2 - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
อ. 4 ม.ค.2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนสังคมศึกษา - สนทนากับครูเจ้าหน้าที่ประสานงานนักเรียนที่มีความพิการทางสายตา	- ครูผู้สอนสังคมศึกษา - เจ้าหน้าที่ประสานงาน
พ. 5 ม.ค.2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย - สนทนากับเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสาร - สนทนากับอาจารย์ประจำห้องโสตทัศนศึกษา	- ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พ. 12 ม.ค. 2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ - สนทนากับแม่ค้าขายอาหารในโรงเรียน	- ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ - ผลงานและสมุดการบ้านนักเรียน
พฤ. 13 ม.ค. 2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา - สนทนากับอาจารย์บรรณารักษ์ห้องสมุด	- ครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา - บรรณารักษ์ห้องสมุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ระยะ/วัน เดือน ปี	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
จ. 17 ม.ค.2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชา คอมพิวเตอร์ และวิชาศิลปะ - สนทนากับนักการภารโรง	- ครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ - ครูผู้สอนวิชาศิลปะ - ผลงานและสมุดการบ้าน นักเรียน
อ. 18 ม.ค.2548	- สนทนาและสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชา คณิตศาสตร์ - สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน	- ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ - ผลงานและสมุดการบ้าน นักเรียน
พ. 26 ม.ค. 2548	- สัมภาษณ์ผู้บริหาร 3	- หัวหน้ากลุ่มสาระวิชา ภาษาต่างประเทศ - เอกสารปฏิบัติงาน - ผลงานนักเรียน
พฤ. 27 ม.ค. 2548	- สัมภาษณ์ผู้บริหาร 2	- รองผู้อำนวยการฝ่าย วิชาการ - เอกสารวิชาการและเอกสาร ปฏิบัติงาน
ศ. 28 ม.ค.2548	- สัมภาษณ์ผู้บริหาร 1	- ผู้อำนวยการ - เอกสารปฏิบัติงาน

ภาคผนวก ข

ตารางสรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

และ

การบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนสองภาษาตามจุดประสงค์ของการศึกษา

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู	ครู	ครู
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
1. ความเชื่อ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์			
1.1 การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	-	/	/
1.2 ความรู้เรื่องไวยากรณ์และการฝึกปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ	/	-	-
1.3 การสอนที่ดีอยู่ที่วิธีการสอน	-	/	-
1.4 ความชอบ และความรู้ใหม่ที่นักเรียนควรจะได้เป็นสิ่งสำคัญ	-	-	/
1.5 ความสำเร็จของการเรียนการสอนอยู่ที่นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข และนักเรียนถูกให้ความสำคัญ	-	-	/
1.6 นักเรียนมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน	-	-	/
1.7 การสอนภาษาเพื่อให้สื่อสารได้ ไม่ควรเข้มงวดเรื่องความสมบูรณ์แบบของไวยากรณ์ และความผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียน	-	-	/
1.8 แนวคิดการสอนเพื่อการสื่อสาร โดยขั้นตอนการสอนประกอบด้วย Presentation Practice Production	-	-	/
1.9 หลักการสอนที่ใช้วิธีการอธิบาย ยกตัวอย่าง ทำแบบฝึกหัด	/	-	-
2. การดำเนินการจัดการเรียนการสอน			
2.1 การจัดชั้นเรียน			
- จัดชั้นเรียนแบบง่าย ๆ ไม่ต้องจัดการอะไรมากนัก	/	-	-
- มีความเข้มงวดในการควบคุมชั้นเรียนกับนักเรียนบางคน หรือบางห้องที่มีพฤติกรรมไม่ดี	-	/	-
- เอาใจใส่และเข้มงวดในการควบคุมชั้นเรียน	-	-	/
- ตกลงเรื่องกฎระเบียบในห้องเรียนกับนักเรียน	-	-	/
- บังคับให้เป็นไปตามกฎระเบียบและข้อตกลง	-	-	/
- มีการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดกฎระเบียบและข้อตกลง แต่ไม่ใช้วิธีการตี	-	-	/
- จัดให้นักเรียนนั่งเรียนตามความต้องการของนักเรียน (เหมือนนั่งเรียนในวิชาอื่น ๆ) และตามสภาพของการจัดกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง	/	/	/
- ใช้ภาษาอังกฤษสอนตลอดชั่วโมงเรียน	/	/	/

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 3
2.2 การเตรียมการสอน			
- ศึกษา guidelines / หลักสูตร	/	/	/
- ศึกษาและสำรวจ/พิจารณาความต้องการและความสนใจของนักเรียน	-	/	/
- ศึกษาเนื้อหา จากหนังสือ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	/	/	/
- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	/	/	/
- จัดทำ sheet หรือ เอกสารประกอบการเรียน	/	/	/
- ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายวิชาการ EP ก่อนการสอน	/	/	/
2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
- เนื้อหาที่สอนเน้นไวยากรณ์	/	-	-
- ครูอธิบาย ยกตัวอย่าง ให้ทำแบบฝึกหัด และตรวจเฉลยแบบฝึกหัดพร้อมกันทั้งห้อง	/	-	-
- ให้แบบฝึกหัด หรืองานนักเรียนกลับไปทำบ้าน แล้วกลับมาเฉลยพร้อมกันทั้งห้อง	/	/	-
- มีหนังสือเรียน และแบบฝึกหัดประจำวิชา	/	-	-
- ใช้ sheet หรือ เอกสารประกอบการเรียน	/	/	/
- สอนคำศัพท์ยาก ให้อ่านบทอ่าน ตอบคำถามหรือทำแบบฝึกหัดจากบทอ่าน	-	/	-
- ให้นักเรียนเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท	-	/	-
- สอนคำศัพท์โดยเมื่อทราบความหมาย ให้ออกเสียงและแต่งประโยคโดยใช้คำศัพท์ดังกล่าว	-	/	-
- ให้นักเรียนเขียนเรียงความ จาก Topic ที่ครูกำหนดให้ หรือเขียนจากบทอ่าน	-	/	-
- ครูปรับเปลี่ยนแผนการสอนให้เหมาะกับเวลาและสถานการณ์	-	/	-
- ครูบันทึกและให้คะแนนนักเรียนที่ยกมือตอบคำถามหรือตั้งใจเรียน	-	/	/

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 3
- ครูอธิบายหลักการ วิธีการ แล้วให้นักเรียนฝึกเขียน ครูตรวจให้ feedback แล้วนักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน	-	-	/
- ครู หรือนักเรียนกำหนด topic นักเรียนเขียนตาม topic แล้วพุดนำเสนอหน้าชั้น	-	-	/
- ให้นักเรียนทำงาน กิจกรรมเป็นกลุ่ม คู่ เดี่ยว	-	-	/
- ให้นักเรียนทำโครงการ หรือ แสดงบทบาทสมมติ	-	-	/
- ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความมั่นใจในตนเอง และการเคารพซึ่งกันและกัน	-	-	/
- ใช้อุปกรณ์ที่น่าสนใจ เช่น เครื่องเล่นเทป วิดีโอ เครื่องฉายแผ่นใส ไมโครโฟน	-	-	/
- บทเรียนที่จัดให้เด็กนักเรียนต้องสนุกและให้ความรู้	-	-	/
2.4 การวัดผลประเมินผล			
- บอกแผน/แนวทาง/เกณฑ์ การเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบ	/	/	/
- ทดสอบย่อย (test หรือ quiz)	/	/	-
- ตรวจ/เก็บคะแนนจากการบ้าน ชิ้นงาน โครงการ และให้ feedback	/	/	/
- เก็บคะแนนจากการถาม-ตอบในชั้นเรียน	-	/	-
- เก็บคะแนนจากการพุดนำเสนอหน้าชั้นเรียน	-	-	/
- เก็บคะแนนเป็นระยะดูพัฒนาการของนักเรียน	-	-	/
- สอบ midterm/final ในตารางสอบ	/	/	-
- พิจารณาความสนใจ/ความตั้งใจ	/	/	/
- พิจารณาจากการเข้าห้องเรียนของนักเรียน	-	-	/
- การสอบมีความยุติธรรมและอยู่บนพื้นฐานของงานและสิ่งที่เรียนไปแล้ว	/	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู	ครู	ครู
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
3. ความสำเร็จ			
3.1 สภาพความสำเร็จ			
- นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี	/	/	/
- นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออกมาก / รู้จักใช้จินตนาการขึ้น	/	/	/
- นักเรียนเรียนด้วยความสนุก และมีความสุข	/	-	/
- ภาษาอังกฤษของนักเรียนดีขึ้น สนทนาได้ตอบโดยใช้ภาษาอังกฤษได้รู้เรื่อง / ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ เช่น ดูหนัง เสียงภาคภาษาอังกฤษ อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ อ่านข้อมูลภาษาอังกฤษทางอินเทอร์เน็ต ได้รู้เรื่อง	/	/	-
3.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ			
- นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ	/	-	-
- นักเรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษดีมาก่อน	/	/	-
- นักเรียนสนใจ ตั้งใจเรียนดี มีความรับผิดชอบ	/	/	/
- ครูผู้สอนเก่ง มีความสามารถ เอาใจใส่นักเรียน	/	/	/
- มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์พอเพียง	-	/	-
4. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข			
4.1 ปัญหาอุปสรรค			
- นักเรียนบางคนชอบพูดคุยในเวลาเรียน	/	/	/
- นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจเรียน ไม่ขยันเท่าที่ควร และไม่มี ความรับผิดชอบ	-	/	/
- ขนาดของชั้นเรียนใหญ่เกินไป	-	/	/
- นโยบายไม่ให้นักเรียนตกของโรงเรียน	-	-	/
- ความหย่อนยานของการบังคับใช้กฎระเบียบของโรงเรียน	-	/	-
- นักเรียนมีกิจกรรมรายทไม่ค่อยดี ไม่เกรงใจครู ดื้อ	-	/	/
- โรงเรียนมีกิจกรรมจรรยาที่ไม่มีในปฏิทินปฏิบัติงานมาก และครูไม่ได้รับการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า	-	-	/

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู	ครู	ครู
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
- นโยบายที่ไม่ให้มีนักเรียนตก หรือ ติด 0	-	-	/
4.2 แนวทางแก้ไข			
- โรงเรียนควรรับแต่นักเรียนที่มีคุณภาพที่ดี เหมาะสม	-	/	-
- โรงเรียนควรลดจำนวนนักเรียนต่อห้องลง	-	/	/
- ฝ่ายบริหารควรเข้มงวด และสม่ำเสมอในการบังคับใช้กฎระเบียบ ให้มากกว่านี้	-	/	/
- ยกเลิกนโยบายไม่ให้มีนักเรียนตก	-	-	/
- โรงเรียนควรจ้างครูเต็มเวลา (Full time) มากกว่า ครู part time	-	-	/
- ครูคนไทยควรปรับตัวพัฒนาธรรมชาติการทำงานใหม่ เพราะต้องทำงานกับชาวต่างประเทศ	-	-	/
- แก้ไขระบบการศึกษาของประเทศให้นักเรียนรู้จักคิด และรับผิดชอบมากขึ้น	-	-	/

ตารางที่ 2 สรุปสภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโรงเรียน
สองภาษาตามจุดประสงค์การศึกษา และจำแนกตามแหล่งข้อมูล

จุดประสงค์ของการศึกษา	สังกัด	สัมภาษณ์				Focus Group นร.	เอกสาร
		ผู้บริหาร 1	ผู้บริหาร 2	ผู้บริหาร 3	ครูอื่น/ ผู้ ปกครอง		
1. ความเชื่อ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์						-	
1.1 การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	/	/	/	/	-	-	/
1.2 การวัดผลตามสภาพจริง	/	/	/	-	-	-	/
1.3 การสอนแบบบูรณาการ	/	/	/	-	-	-	/
1.4 แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร : จัดรายวิชาครบ 4 ทักษะ มุ่งให้นักเรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารใน ชีวิตประจำวันได้ และเป็นพื้นฐานในการหาความรู้	/	-	-	/	-	-	/
1.5 มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนพัฒนาตนเอง มี ความคิด รู้จักวิเคราะห์ แก้ปัญหา ปรับตัว และอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคม	-	-	-	-	-	-	/
1.6 มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมี คุณธรรมน้ำใจ ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบ วัฒนธรรมไทยที่ดี	-	-	-	-	-	-	/
1.7 การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กระจ่าย อำนาจ และให้ทุกคนมีส่วนร่วม	/	/	-	-	-	-	/
1.8 หลักการประชาธิปไตย : การทำงานในรูป คณะกรรมการ	/	/	/	-	-	-	/
2. การดำเนินการบริหารงานวิชาการ							
2.1 การวางแผนงานวิชาการ							
1) การกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการ บริหารงาน	-	/	-	-	-	-	/
2) การจัดสายบริหารงาน		/	/	-	-	-	/
3) การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ		/	/	-	-	-	/
2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	/	/	/	/	-	/	/
2.3 การจัดการเรียนการสอน							
1) การจัดทำโครงสร้างรายวิชา/แผนการเรียน	/	/	/	/	-	-	/
2) การจัดตารางสอน/ตารางเรียน	/	/	/	/	-	-	/
3) การจัดชั้นเรียน	/	-	/	-	-	-	-
4) การจัดครูเข้าสอน	/	/	/	-	-	-	/
5) การจัดทำแผนการเรียนรู้	/	/	/	/	/	-	/
6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้	/	/	/	/	/	-	/

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	สังกัด	สัมภาษณ์				Focus Group นร.	เอกสาร
		ผู้บริหาร 1	ผู้บริหาร 2	ผู้บริหาร 3	ครูอื่น/ ผู้ ปกครอง		
7) หลักสูตรยังไม่บูรณาการ) โครงสร้างหลักสูตรเป็นเชิงบังคับ นักเรียนไม่มีโอกาสได้เลือกจริง และอัศวิชาการมากเกินไป	/	/	/	-	-	-	-
8) การให้ครูทำวิจัยไม่สัมฤทธิ์ผล	/	/	/	-	-	-	-
9) สดง. ท้วงติงเรื่องการเงิน การบริหารเงิน ยังขาดระเบียบรองรับ							
10) ภาระงาน และความรับผิดชอบของครูไทยที่เป็น staff ในโครงการ EP มีมาก	/	-	/	-	-	--	
4.2 แนวทางแก้ไข							
1) พัฒนาคูคนไทยให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนได้	-	/	/	-	-	-	-
2) จัดทำระเบียบการเพิ่มเงินเดือนในแต่ละปี	-	/	-	-	-	-	-
3) ทำความเข้าใจกับผู้บริหารถึงข้อดีของการเรียนกับครูที่หลายสำเนียง หลายเชื้อชาติ	-	/	-	-	-	-	-
4) ปรับหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีการบูรณาการมากขึ้นโดยใช้กลยุทธ์การเข้าค่าย	-	/	-	-	-	-	-
5) เพิ่มวิชาเลือกให้มากขึ้นและจัดให้นักเรียนได้เลือกจริง	-	/	-	-	-	-	-
6) ไม่คาดหวังเรื่องการให้ครูทำวิจัย เอาแค่เนื้อหาที่ครูสอนให้แน่น	-	/	/	-	-	-	-
7) จัดนำเงินที่เรียกเก็บเป็นค่าเทอม เข้าเป็นส่วนหนึ่งของเงินบำรุงการศึกษา (บกศ.) ตามระเบียบ	-	/	/	-	-	-	-
8) จัดทำระเบียบ หรือแก้ไขระเบียบ แล้วขอทำข้อตกลงไปที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	-	/	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนทั่วไปตามจุดประสงค์ของการศึกษา

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู คน ที่ 1	ครู คน ที่ 2	ครู คน ที่ 3
1. ความเชื่อ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์			
1.1 การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	/	-	/
1.2 ขั้นตอนการสอน ประกอบด้วย Presentation Practice Production	/	-	-
1.3 ความเชื่อในการทำงานเป็นทีม	/	-	-
1.4 นักเรียนทุกคนสามารถสอนได้ ถ้าจัดองค์ประกอบที่เหมาะสม กับความสามารถของเขาให้	-	/	-
1.5 ถ้านักเรียนมีความชอบในวิชาที่เรียนแล้ว นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดี	-	/	-
2. การดำเนินการจัดการเรียนการสอน			
2.1 การจัดชั้นเรียน			
- นักเรียนเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง	/	/	/
- จัดให้นักเรียนนั่งตามความต้องการของนักเรียน และตามสภาพการจัด กิจกรรมในแต่ละชั่วโมง	/	/	/
- จัดที่นั่งให้เอื้อต่อการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานครูประจำชั้น	-	-	/
2.2 การเตรียมการสอน			
- ศึกษาหลักสูตรที่ได้ร่วมจัดทำ	/	-	-
- ศึกษาเนื้อหา จากหนังสือที่ใช้สอน และแผนการสอนที่สำนักพิมพ์จัดทำ	/	-	-
- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยแบ่งเนื้อหาให้กับครูที่สอนรายวิชา เดียวกัน	/	-	-
- ร่วมกันทำแผนการจัดการเรียนรู้กับครูที่สอนรายวิชาเดียวกัน	-	/	/
- ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายวิชาการปีละครั้ง	/	/	/
- ทำสำเนาแผนการสอนที่ร่วมกันทำไว้ใช้เป็นส่วนตัว	-	/	-
- ใช้แผนการสอนนั้นไปตลอด จนกว่าจะเปลี่ยนหนังสือหรือหลักสูตร	/	-	/
- จัดทำ sheet หรือ เอกสารประกอบการเรียน	/	/	/
- จัดทำบทเรียน CAI	-	/	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู คน ที่ 1	ครู คน ที่ 2	ครู คน ที่ 3
2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
- มีหนังสือเรียนประจำวิชา	/	/	-
- ภาษาที่ใช้ในห้องเรียนเป็นอังกฤษปนไทย ส่วนใหญ่เป็นไทย	/	/	/
- มี sheet เป็นแบบฝึกหัดเพิ่มเติม หรือเอกสารประกอบ การเรียน	/	/	/
- ครูอธิบาย ให้ทำแบบฝึกหัด ใน sheet ที่ครูแจก	/	-	-
- ให้นักเรียนไปอ่าน แปล หาความหมายของคำศัพท์ ของบทอ่านเอง	/	/	-
- ให้นักเรียนเล่นเกม	/	/	-
- ให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน	/	-	/
- ให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต ครูให้ website	/	/	/
- สอดแทรก เชื่อมโยงกับวิชาอื่น	/	-	-
- ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI	-	/	-
- ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม คิดหัวข้อโครงงาน ค้นคว้า อ่าน แปล เขียนรายงานส่ง และรายงานหน้าชั้น	-	-	/
2.4 การวัดผลประเมินผล			
- ทดสอบย่อย (tests หรือ quizzes)	/	/	
- ตรวจแบบฝึกหัด การบ้าน ชิ้นงาน โครงงาน	/	/	/
- สังเกตการนำเสนอหน้าชั้นเรียน	-	-	/
- สังเกตความตั้งใจ การร่วมกิจกรรม	-	-	/
- สอบ midterm/final ในตารางสอบ	/	/	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู	ครู	ครู
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
2.4 การวัดผลประเมินผล			
- การสอบอยู่บนพื้นฐานของงานและสิ่งที่เรียนไปแล้ว	/	-	-
- สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม	-	/	-
- วัดผลให้ครอบคลุม 3 องค์ประกอบ KPA	-	/	-
- ให้เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล	-	/	-
- ประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน	-	/	-
- ใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนในห้องเรียนต่อไป	-	/	-
3. ความสำเร็จ			
3.1 สภาพความสำเร็จ			
- นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี	/	/	/
- นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนดี	/	-	-
- นักเรียนเรียนมีน้ำใจ มีความเอื้อเฟื้อ	/	-	-
- นักเรียนเปลี่ยนทัศนคติมาชอบวิชาภาษาอังกฤษ	-	/	-
- นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้า พุดนำเสนอ การเขียนรายงาน คดีวิเคราะห์	-	-	/
- นักเรียนรู้ศัพท์มากขึ้น	-	-	/
3.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ			
- ความเอาใจใส่ของครู คอยกระตุ้น ติดตามงานที่สั่งให้ทำ	/	-	-
- ครูคอยเน้นย้ำ ทบทวนเนื้อหาที่สอนไปแล้ว	/	-	-
- นักเรียน ครู ผู้ปกครอง โรงเรียน	-	/	-
- ความตั้งใจและการเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู	-	-	/
4. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข			
4.1 ปัญหาอุปสรรค			
- นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ส่งงาน	/	-	-
- นักเรียนในห้องเรียนมีมาก 50-60 คน	/	-	/

ตารางที่ 7 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	ครู	ครู	ครู
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
- การวัดผลทำได้ยากลำบากเพราะมีจำนวนนักเรียนมากในชั้นเรียน	-	-	/
- ระบบการศึกษา	-	/	-
- ระบบการวัดผลตามหลักสูตรใหม่	-	/	-
- ระบบการจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนโดยวิธีคละ ทำให้มีนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันมากอยู่ในชั้นเดียวกัน	-	-	/
- ความขาดแคลนและความไม่เหมาะสมของอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่าง	-	-	/
- นักเรียนบางคนคิดว่าวิชาที่เรียนมีงานมากเกินไป ไม่ค่อยได้อะไรเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ควรกำหนดวิชาที่เรียนเป็นวิชาเลือก หรือตัดทิ้งไปเลย	-	-	/
4.2 แนวทางแก้ไข			
- ติดต่อผู้ปกครองให้ช่วยดูแล	/	/	-
- เก็บบันทึกทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั่วโมง ประเมินการสอนทุกชั่วโมงทันทีที่ออกจากชั้นเรียน	/	-	-
- ออกข้อสอบบนพื้นฐานของสิ่งที่เรียนไปแล้ว	/	-	-
- อบรมสั่งสอน และลงโทษบ้าง	-	-	/

ตารางที่ 8 สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโรงเรียนปกติทั่วไปตามจุดประสงค์การศึกษา และจำแนกตามผู้ให้ข้อมูลหลัก

จุดประสงค์ของการศึกษา	สังกัด	สัมภาษณ์				Focus Group นร.	เอกสาร
		ผู้บริหาร 1	ผู้บริหาร 2	ผู้บริหาร 3	ครูอื่น/ ผู้ ปกครอง		
1. ความเชื่อ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์							
1.1 การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กระจายอำนาจ และให้ทุกคนมีส่วนร่วม	/	/	/	-			/
1.2 หลักการทำงานอยู่ในรูปคณะกรรมการ	/	/	/	-	-	-	/
1.3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	/	/	/	-	-	-	/
1.4 ความเป็นอิสระทางความคิดของนักเรียน	-	/	-	-	-	-	-
1.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้ต้องมีเพียงพอและมีประสิทธิภาพสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	/	/	/	-	-	-	-
1.6 หลักการบูรณาการ	-	/	-	/	-	-	-
2. การดำเนินการบริหารงานวิชาการ							
2.1 การวางแผนงานวิชาการ							
1) การกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการบริหารงาน	-	-	-	-	-	-	/
2) การจัดสายบริหารงาน	/	/	-	/	-	-	/
3) การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ	-	-	-	-	-	-	/
2.2 การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	/	/	/	/	-	/	/
2.3 การจัดการเรียนการสอน							
1) การจัดทำโครงสร้างรายวิชา/แผนการเรียน	/	/	/	/	-	-	/
2) การจัดตารางสอน/ตารางเรียน	/	/	/	/	-	-	/
3) การจัดชั้นเรียน	/	-	/	-	-	-	-
4) การจัดครูเข้าสอน	/	/	/	-	-	-	/
5) การจัดทำแผนการเรียนรู้	/	/					
6) การจัดหา การผลิต การใช้สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้	/	/	/	/	/	-	/
2.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ							
1) การจัดสอนซ่อม-เสริม		-	-	/	-	-	-
2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	/	/	/	-	-	/	-
3) การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ และการนิเทศ	/	/	/	/	-	-	/

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการศึกษา	สังกัด	สัมภาษณ์				Focus Group นร.	เอกสาร
		ผู้บริหาร 1	ผู้บริหาร 2	ผู้บริหาร 3	ครูอื่น/ ผู้ ปกครอง		
3. ความสำเร็จ							
3.1 สภาพความสำเร็จ							
1) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในระดับดี	/	-	-	-	-	-	/
2) ผลสอบ NT ของนักเรียนอยู่ใน 20% แรก ของประเทศ	-	-	-	-	-	-	/
3) นร.ที่จบ ม.3 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อ ม.ปลาย ในโรงเรียนที่มีชื่อได้เป็นจำนวนมาก	/	-	-	-	-	-	/
4) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ซื่อสัตย์	/	-	-	-	-	-	/
5) นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์	/	-	-	-	-	-	/
3.2 ปัจจัยความสำเร็จ							
1) ผู้บริหารมีความสามารถและมีวิสัยทัศน์	/	-	-	-	/	-	-
2) ครูเก่ง มีความสามารถ	/	/	-	-	/	-	-
3) นักเรียนมีสติปัญญาค่อนข้างดี	/	/	-	-	-	-	-
4) ความพร้อมเรื่องสื่อ อุปกรณ์การ เรียน และแปลงเรียนรู้	/	/	/	-	-	-	-
5) ผู้ปกครอง และชุมชนให้การสนับสนุน	/	-	/	-	-	-	-
4. ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข							
4.1 ปัญหา/อุปสรรค							
1) นักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนมีจำนวนมาก	/	-	/	-	-	-	-
2) ครูไม่ค่อยอุทิศเวลาออกตรวจการให้กับ โรงเรียน	-	/	-	-	-	-	-
3) ครูผู้สอนมักไปเปลี่ยนตารางสอนโดยไม่ แจ้งให้ฝ่ายวิชาการทราบ	-	-	/	-	-	-	-
4.2 แนวทางแก้ไข							
1) เพิ่มห้องเรียน	-	-	/	-	-	-	-
2) แจงรายละเอียดของงานให้ชัดเจน และ กำหนดเวลาเสร็จสิ้นให้ชัดเจน	-	/	-	-	-	-	-
3) ให้ ผอ.ลงนามในตารางสอนที่จัดให้ครู เป็นเหมือนคำสั่งที่ได้รับแต่งตั้งให้รับผิดชอบ	-	-	/	-	-	-	-

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ITEM1	367.3000	1936.0793	.6628	.9693
ITEM2	367.4333	1927.2195	.7073	.9692
ITEM3	367.4000	1934.5931	.5645	.9693
ITEM4	367.9000	1909.9552	.6891	.9690
ITEM5	367.5000	1916.8793	.7053	.9691
ITEM6	367.5000	1916.6034	.7097	.9691
ITEM7	367.4333	1930.9437	.6314	.9693
ITEM8	367.7000	1913.8724	.6187	.9691
ITEM9	367.2333	1942.0471	.4741	.9694
ITEM10	367.3667	1937.1368	.3973	.9695
ITEM11	367.4333	1939.2195	.4186	.9695
ITEM12	367.8667	1928.6713	.4778	.9694
ITEM13	367.5333	1914.5333	.7958	.9690
ITEM14	367.4667	1920.6023	.7567	.9691
ITEM15	367.2667	1934.3402	.7397	.9693
ITEM16	367.3667	1927.1368	.6575	.9692
ITEM17	367.4000	1938.9379	.5407	.9694
ITEM18	367.3333	1927.3333	.7429	.9692
ITEM19	367.4333	1923.1506	.7151	.9691
ITEM20	367.5000	1930.5345	.7115	.9692
ITEM21	367.7667	1903.4954	.8077	.9688
ITEM22	367.9333	1922.9609	.5857	.9692
ITEM23	367.8333	1934.7644	.5664	.9693
ITEM24	367.8000	1907.5448	.7607	.9689
ITEM25	367.7333	1915.7195	.7533	.9690
ITEM26	368.2000	1918.6483	.6236	.9691
ITEM27	368.4333	1930.8747	.2885	.9698
ITEM28	368.1667	1930.1437	.3307	.9697
ITEM29	367.9000	1927.1276	.4587	.9694
ITEM30	367.6333	1932.0333	.5509	.9693
ITEM31	367.5333	1934.8092	.5438	.9693
ITEM32	367.8667	1916.5333	.5420	.9692
ITEM33	368.0333	1926.7920	.3754	.9696
ITEM34	368.4000	1945.6276	.1360	.9702
ITEM35	367.4333	1940.9437	.3869	.9695
ITEM36	369.6333	1866.7920	.4195	.9709
ITEM37	369.9000	1882.2310	.3873	.9707
ITEM38	368.8333	1947.3851	.1547	.9700
ITEM39	367.4667	1913.0851	.7214	.9690
ITEM40	367.3667	1930.7230	.6556	.9692
ITEM41	367.6667	1933.9540	.5211	.9693

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ITEM42	367.7667	1926.9437	.5781	.9692
ITEM43	367.7333	1908.3402	.7316	.9690
ITEM44	367.8333	1912.9023	.6952	.9690
ITEM45	368.0667	1911.0299	.4587	.9695
ITEM46	368.5667	1913.0816	.3474	.9700
ITEM47	368.2000	1909.2000	.6878	.9690
ITEM48	368.7000	1918.7690	.4082	.9696
ITEM49	368.3667	1911.8264	.5340	.9693
ITEM50	367.2000	1958.7862	.1069	.9698
ITEM51	367.3333	1942.9195	.4094	.9695
ITEM52	367.6333	1902.7230	.8330	.9688
ITEM53	367.5333	1915.8437	.8394	.9690
ITEM54	367.4667	1926.6713	.6451	.9692
ITEM55	367.7333	1922.5471	.5352	.9693
ITEM56	367.7667	1903.7023	.7028	.9690
ITEM57	367.5000	1924.5345	.6813	.9692
ITEM58	367.4667	1924.8782	.6780	.9692
ITEM59	367.5333	1927.9126	.6186	.9692
ITEM60	367.6667	1911.2644	.7576	.9690
ITEM61	367.5667	1913.9092	.7523	.9690
ITEM62	369.1000	1878.3690	.5512	.9695
ITEM63	367.4667	1927.4299	.6311	.9692
ITEM64	367.6000	1919.4897	.6663	.9691
ITEM65	367.7333	1919.9954	.7376	.9691
ITEM66	367.6333	1903.4126	.8707	.9688
ITEM67	367.6333	1910.0333	.7708	.9689
ITEM68	367.8667	1925.9816	.5169	.9693
ITEM69	368.6333	1919.6885	.7167	.9691
ITEM70	368.0000	1903.3103	.8298	.9688
ITEM71	368.6667	1907.1954	.7015	.9690
ITEM72	368.1000	1899.4034	.7018	.9689
ITEM73	368.4667	1904.6023	.7632	.9689
ITEM74	367.5333	1904.5333	.8463	.9688
ITEM75	367.7333	1910.2023	.7897	.9689
ITEM76	367.9667	1883.8264	.6908	.9689
ITEM77	367.9333	1894.0644	.7284	.9689
ITEM78	368.0000	1891.5172	.7100	.9689
ITEM79	367.8667	1890.8092	.7472	.9688
ITEM80	368.2000	1879.4069	.8009	.9687
ITEM81	367.9000	1884.6448	.8225	.9687
ITEM82	368.7667	1913.0816	.3519	.9699

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ITEM83	368.2000	1927.6828	.2373	.9703
ITEM84	368.0667	1938.2023	.2871	.9697
ITEM85	368.4000	1917.5586	.4693	.9694
ITEM86	369.7667	1976.3230	-.1401	.9708
ITEM87	369.1333	1972.7402	-.1105	.9707
ITEM88	367.7333	1908.2023	.7335	.9690
ITEM89	368.6333	1945.6885	.0834	.9711
ITEM90	367.7000	1924.9759	.5557	.9693

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 90

Alpha = .9696

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Group Statistics

	VAR00001	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ITEM1	1.00	68	4.4412	.85313	.10346
	2.00	60	4.5667	.53256	.06875
ITEM2	1.00	68	4.2794	.91171	.11056
	2.00	60	4.4167	.59065	.07625
ITEM3	1.00	68	4.1029	1.05292	.12769
	2.00	60	4.4500	.64899	.08378
ITEM4	1.00	68	4.0441	.87133	.10566
	2.00	60	3.9833	.87317	.11273
ITEM5	1.00	68	4.2794	.94388	.11446
	2.00	60	4.4833	.70089	.09048
ITEM6	1.00	68	4.4706	.76237	.09245
	2.00	60	4.4167	.74314	.09594
ITEM7	1.00	68	4.5441	.79988	.09700
	2.00	60	4.5500	.64899	.08378
ITEM8	1.00	68	4.3529	.76811	.09315
	2.00	60	4.3667	.73569	.09498
ITEM9	1.00	68	4.5588	.55671	.06751
	2.00	60	4.6667	.57244	.07390
ITEM10	1.00	68	4.5000	.63481	.07698
	2.00	60	4.5833	.64550	.08333
ITEM11	1.00	68	4.2941	.75427	.09147
	2.00	60	4.4000	.74105	.09567
ITEM12	1.00	68	4.1765	.82753	.10035
	2.00	60	3.9833	.74769	.09653
ITEM13	1.00	68	4.2941	.71360	.08654
	2.00	60	4.4167	.69603	.08986
ITEM14	1.00	68	4.4412	.69930	.08480
	2.00	60	4.5167	.62414	.08058
ITEM15	1.00	68	4.5588	.63204	.07665
	2.00	60	4.5833	.64550	.08333
ITEM16	1.00	68	4.5147	.68005	.08247
	2.00	60	4.5500	.64899	.08378
ITEM17	1.00	68	4.5441	.72140	.08748
	2.00	60	4.6000	.55845	.07210
ITEM18	1.00	68	4.5441	.74180	.08996
	2.00	60	4.6667	.50979	.06581
ITEM19	1.00	68	4.3235	.81847	.09925
	2.00	60	4.5833	.56122	.07245
ITEM20	1.00	68	4.3088	.75819	.09194
	2.00	60	4.4333	.59280	.07653
ITEM21	1.00	68	4.2353	.67177	.08146
	2.00	60	4.1167	.80447	.10386
ITEM22	1.00	68	4.0000	.77267	.09370
	2.00	60	3.9500	.79030	.10203
ITEM23	1.00	68	4.0735	.86931	.10542
	2.00	60	3.9333	.84104	.10858

Group Statistics

	VAR00001	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ITEM24	1.00	68	4.1471	.75833	.09196
	2.00	60	4.1500	.75521	.09750
ITEM25	1.00	68	4.0441	.88830	.10772
	2.00	60	4.1500	.68458	.08838
ITEM26	1.00	68	3.8676	.96048	.11648
	2.00	60	3.6833	.81286	.10494
ITEM27	1.00	68	3.8235	1.24518	.15100
	2.00	60	3.4667	1.25505	.16203
ITEM28	1.00	68	3.8824	1.15293	.13981
	2.00	60	3.8667	.94719	.12228
ITEM29	1.00	68	3.9853	.90591	.10986
	2.00	60	3.9833	.83345	.10760
ITEM30	1.00	68	4.2206	.76968	.09334
	2.00	60	4.3167	.62414	.08058
ITEM31	1.00	68	4.2647	.83965	.10182
	2.00	60	4.5000	.53678	.06930
ITEM32	1.00	68	4.1471	.98139	.11901
	2.00	60	4.2000	.91688	.11837
ITEM33	1.00	68	4.3088	.77762	.09430
	2.00	60	4.1667	.88618	.11441
ITEM34	1.00	68	3.9706	1.03622	.12566
	2.00	60	3.7000	1.10928	.14321
ITEM35	1.00	68	4.3676	.77082	.09348
	2.00	60	4.3833	.71525	.09234
ITEM36	1.00	68	4.5735	.86931	.10542
	2.00	60	1.8333	2.30818	.29798
ITEM37	1.00	68	4.3088	.96595	.11714
	2.00	60	1.5000	2.05435	.26521
ITEM38	1.00	68	3.1176	1.64389	.19935
	2.00	60	3.2667	1.20545	.15562
ITEM39	1.00	68	4.4265	.75934	.09208
	2.00	60	4.4833	.81286	.10494
ITEM40	1.00	68	4.5294	.55907	.06780
	2.00	60	4.5833	.69603	.08986
ITEM41	1.00	68	4.0588	.84434	.10239
	2.00	60	4.2500	.85618	.11053
ITEM42	1.00	68	4.1618	.76510	.09278
	2.00	60	4.2333	.67313	.08690
ITEM43	1.00	68	4.2941	.71360	.08654
	2.00	60	4.2833	.78312	.10110
ITEM44	1.00	68	4.3529	.66388	.08051
	2.00	60	4.1833	.70089	.09048
ITEM45	1.00	68	4.3971	.62628	.07595
	2.00	60	3.9167	1.25268	.16172
ITEM46	1.00	68	4.4265	.60634	.07353
	2.00	60	3.5833	1.42961	.18456

Group Statistics

	VAR00004	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ลำดับ	1.00	69	227.3333	26.53337	3.19424
	2.00	67	216.0149	21.15777	2.58483

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ลำดับ	Equal variances assumed	5.138	.025	2.745	134	.007	11.3184	4.12265	3.16452	19.47230
	Equal variances not assumed			2.754	129.155	.007	11.3184	4.10908	3.18858	19.44823

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางวิไลลักษณ์ เดชะ เกิดเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2502 ที่จังหวัดนครสวรรค์ สำเร็จ การศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2531 และอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัย ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545 ปัจจุบันรับราชการครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย